
13
4 I
38

LEGVM TAVRINARVM A FERdinando & Ioana Hispaniarum regibus, fœlicis recordationis vtilissima glosa sequitur.

CVIVS GLOSAE. I. PARS QVAE EX. L. 4. VSque ad. l. 39. aliquantulum summarie procedendo extenditur, plurima a nostratibus controuersa, ab origine intellecta comprehendit.

Z. DE LEGE. 40. VSQVE AD. 46. QVAE VTILIOR & amplior est & inductionem atque reuocationem maioratus continet, atq; plurima etiam notatu digna de representatione in ea successione admissa amplectitur diligentius explicabitur.

A LVDOVICO VELAZQVEZ DE AVENdaño in regia Pinciana Chancellaria Aduocato.

Ex Legato Wmi Couini

CVM PRIVILEGIO.

TOLETI.

Apud Ioannem, & Petrum Rodriguez fratres, atque Typographos. Año Domini. 1588.

AD FERDINANDVM a Vega & Fonseca, supræmi Indiarum Consilij Præsidem meritissimum, & Iusticia plenum, Ludouicus Velazquez de Auendaño in regia Chancellaria Pinciana Aduocatus, ardenti erga te amore ditissimus.

Salute.

VRE tibi fortasse reprehendendus videor, præses clarissime, quod tot a te ac tãtis beneficijs affectus, multisque obstrictus nominibus, tandiu acuria regia abfuerim, aqua, ne momentum quidem temporis, discedere debuissem, tum vt immortales, vt par est, tibi gracias agerem, tum, vt ab omni alia cogitatione, me totum ad tuum nutum, voluntatemque, conuerterem. Sed mihi tui profecto studiosissimo, atque amantissimo, innumera, per molesta que negotia, quibus me haud facile expedire potui, iactura rei familiaris satis magna, parentum morbi grauissimi, sororesq; charissimæ, quæ matre optima orbatæ, a me vno pendebant, impedimento fuere, quominus, id prestarem. Absfui igitur inuitus, & ita absfui, vt & tui memoriam, grata semper cum recordatione, retinuerim: & quod mihi a negotijs, molestisque grauissimis, vacauerit temporis, tibi, præses amplissime, semper impenderim. Leges, enim, Tauri latas, interpretandas, suscepi, & tibi iuste consecrandas, elegi, vt officio meo satisfacerem, & sub tua fortissima custodia, plurimas reprehensiones effugerem. Quis enim, hac nostra ætate, grauissimos impetus reprehensorum, arceret, ni tui esset & nominis amplitudine, & authoritate munitus? quis sine te maledicorum voculas contineret? quis inuidorum obtrectationes euitaret? Iactarer profecto huc atque illuc, vt nautæ tempestate turbulentissma concitatæ, non modoq; ventorum aduersorum impetus, scopulorumque offensiones pertimescerem, sed in scillam ipsam periculosamque charibdim mihi videor incidisse, iamque fluctibus obrui, vixque me teneret spes, aut ne vix quidem foret, vt aliquando periculis, laboribusque, defunctus, ad portum aliquẽ tutum peruenirem. Nunc vero te veluti clarissimo sydere, duceque certissimo mihi ante oculos proposito, non modo passis vellis, secundisque ventis, mihi nauegare videor, sed nullum etiam timeo periculum, nullam metuo calamitatem, nullum denique naufragium, nullamque iacturam reformido. Quem enim ego in toto terrarum orbe patronum deligere potuissem aptiorem? Quem aut literis, aut nobilitate, aut dignitate, aut virtutum ornamentis præstantiorem? Tu profecto

Ferdinande clarissime, familiam tuam præstantissimam, illustrati, maioribusque tuis, licet nobilissimis dignitateque clarissimis, preluxisti: tu literarum studia semper cum virtute rerum omnium domina, atque regina coniunxisti: tu ingenij accumine, consilio, atque prudentia, Papinianum, Paulum, reliquosque iurisconsultos, superasti: tu itaque semper iustitiam coluisti, vt natura, non disciplina, consultus videaris: tu totius es terrarum orbis oraculum: tu denique (ne sit tuas vniuersas laudes breui vellim oratione complecti, amens iudicer) totius es Christianæ Reipub. lumen, & ornamentum, preclarumque prudentiæ, pietatis modestiæ cæterarumque virtutum exemplar. Fruere igitur istis bonis, præses optime, fruere cũ fortuna, & gloria, summaque cum iucunditate, & gratulatione omnium. Gaudet, gaudet Carpentana ciuitas præsentia tua iucundissima, incredibilique sapientia: lætatur Hispania, te veluti firmissimo præsidio munita: Indi etiam ipsi, licet inculti, & feri, te præside, summa quadam voluptate perfunduntur. Te igitur, Præses amplissime, vt hunc librũ, quem tibi libentissime consecro, qua soles benignitate, vellis excipere, meque meaque omnia fouere, tueri, atque defendere: rogo si enim hic tibi gratus acciderit, tertiam partem, quæ mihi reliqua est, quam breuissime potero, edendam curabo: & fortasse aliquid maius agrediar, quod & admirationem cunctis incredibilem, mihi gloriam afferat sempiternam.

(?).

Sequitur harum legum Taurinarum vera contextura.

¶ Et aduertendum est quod vbi litera. A. ponitur significat primam glo. legis, vbi. B. secundam & sic deinceps.

¶ Litera. l. 4.

MAndamos que el condenado. A. por delicto a muerte. B. ciuil. C. o natural. D. pueda hazer testamento. E. y codicillos. F. o otra qualquiera vltima voluntad, o dar poder a otro que lo haga por el, como si no fuesse condenado. El qual condenado, y su comissario puedan disponer de sus bienes, saluo de los que por el tal delicto fueren confiscados. G. o se ouieren de confiscar. H. o aplicar a nuestra camara, o a otra persona alguna.

¶ Litera. l. 5.

EL hijo. A. o hija. B. que esta en poder de su padre. C. seyendo de edad legitima. D. para hazer testamento pueda hazer testamento. E. como si estuuiesse fuera de su poder. F.

¶ Litera. l. 6.

LOs ascendientes legitimos. A. por su orden y linea derecha. B. succedan ex testamento. C. y ab intestato. D. a sus ascendientes, y le sean legitimos herederos, como lo son los descendientes a ellos. E. en todos sus bienes. F. De qualquier qualidad que sean. G. en caso que los dichos descendientes no tengan hijos, o descendientes legitimos. H. o que ayan derecho de los heredar. I. Pero bien permitimos que no embargante que tengan los dichos ascendientes que en la tercia parte de sus bienes. K. puedan disponer los dichos descendientes en su vida, o hazer qualquier vltima voluntad por su alma, o en otra cosa qual quisieren. Lo qual mandamos que se guarde, saluo en las ciudades, villas, y lugares do segun el fuero de la tierra se acostumbra, boluer los bienes al tronco, o la rayz a la rayz. L.

¶ Litera. l. 7.

EL hermano para heredar ab intestato a su hermano, no pueda concurrir con los padres. A. o ascendientes legitimos del difuncto. B.

¶ Litera. l. 8.

MAndamos que succedan los sobrinos con los tios. A. ab intestato. B. a sus tios in stirpem y no in capita. C.

¶ Litera. l. 9.

LOs hijos bastardos illegitimos de qualquier qualidad que sean. A. no puedan heredar a sus madres. B. ex testamento ni ab intestato en caso que tengan sus madres hijo, o hijos, o descendientes legitimos. C. Pero bien permitimos que les puedan mandar en vida, o en muerte hasta la quinta parte de sus bienes de la qual podian disponer por su alma y no mas ni allende. D. y en caso que no tenga la muger hijos, o ascendientes legitimos mandamos que el hijo, o hijos que tuuiere naturales, o espurios por su orden y grado le sean herederos legitimos ex testamento, y abintestato. E. Saluo si los tales hijos fueren de dañado y punible ayuntamiento de parte de la madre, que en tal caso mandamos que no puedan heredar a sus madres ex testamento, ni abintestato. F. Pero bien permitimos que les puedan mandar en vida, o en muerte hasta la quinta parte de sus bienes, y no mas de la que podian disponer por su alma. G. y de la tal parte despues que la vuieren puedan disponer en su vida, o al tiempo de su muerte los dichos hijos illegitimos como quisieren. H. y mandamos que entonces se diga, y entienda de dañado y punible ayuntamiento quando la madre por el tal ayuntamiento incurriere en pena de muerte natural. I. Saluo si fueren hijos de Clerigos. K. o frayles, o freyles, o de monjas professas. L. que en tal caso, aunque por el tal ayuntamiento no incurra la madre en pena de muerte, mandamos que se guarde lo contenido en la ley que hizo el señor Rey don Iuan el primero, en la ciudad de Soria, que habla sobre la succescion de los hijos de los Clerigos.

¶ Litera. l. 10.

MAndamos que en caso que el padre, o la madre sean obligados a dar alimentos a alguno de sus hijos. A. illegitimos en su vida, o al tiempo de su muerte que por virtud de la tal obligacion no le puedan mandar mas de la quinta parte de sus bienes. B. de la qual podia disponer por su anima, y por causa de los dichos alimentos no sea mas capaz el tal hijo illegitimo. De la qual parte despues que la vuiere el tal hijo pueda en su vida, o en su muerte hazer lo que quisiere, o por bien tuuiere. C. Pero si el tal hijo fuere natural, y el padre no tuuiere higos, o descendientes legitimos, mandamos que el padre le pueda mandar justamente de sus bienes todo lo que quisiere aunque tenga ascendientes legitimos.

¶ Litera. l. 11.

E Porque no se pueda dudar quales son hijos naturales ordenamos y mandamos que entonces se digan los hijos naturales quando al tiempo que nacieron, o fueron concebidos, sus padres podian casar con sus madres. A. justamente sin dispensacion. B. con tanto que el padre le reconozca por su hijo.

¶ *L. 12. Non refertur quia remissiue in 24 proceditur.*

¶ Litera l. 13.

POr euitar muchas dudas que suelen acurrir acerca de los hijos que mueren recien nacidos sobre si son naturalmente nacidos, o son abortiuos. Ordenamos, y mandamos que el tal hijo se diga que naturalmente es nacido, y que no es abortiuo quando nacio viuo todo. A. y que a lo menos despues de nacido viuio veynte y quatro horas naturales. B. y fue bautizado antes que muriesse. C. y si de otra manera nacido murio dentro del dicho termino, o no fue bauptizado, mandamos que el tal hijo sea hauido por abortiuo, y que no pueda heredar a sus padres, ni a sus madres, ni a sus ascendientes: pero si por el ausencia del marido, o por el tiempo del casamiento claramente se probasse que nacio en tiempo que no podia viuir naturalmente. D. Mandamos que aunque concurran en el dicho hijo las qualidades susodichas que no sea hauido por parto natural ni legitimo.

¶ Litera. l. 14.

MAndamos que el marido y la muger suelto el matrimonio. A. aunque casen la segunda, o tercera vez, o mas. B. pueda disponer libremente de los bienes multiplicados. C. durante el primero, o segundo, o tercero matrimonio: aunque aya auido hijos de los tales matrimonios, o de alguno dellos durante los quales matrimonios los dichos bienes se multiplicaron, como de los otros bienes propios que no vuiessen sido de ganancia sin ser obligados a reseruar a los tales hijos propriedad in vsufructo de los tales bienes.

¶ *L. 15. Non refertur quia non legitur.*

¶ Litera. l. 16.

SI el marido mandare alguna cosa a su muger al tiempo de su muerte, o de su testamento, no se le quente en la parte que la muger ha de auer en los bienes multiplicados durante el matrimonio, mas aya la dicha mitad de bienes y la tal manda, en lo que de derecho deuiere valer.

L. 17. Quae magis ad longum explicatur.

In l. 44.

QVando el padre, o la madre mejorare. A. a alguno de sus hijos, o descendientes. B. en el tercio. C. de sus bienes. D. en el testamento, o en otra postrimera voluntad, o por otro algun contracto entre viuos. E. ora el hijo este en poder del padre que hizo la dicha mejora, o no hasta la hora de su muerte, la puede reuocar quando quisiere. F. Saluo si hecha la dicha mejora por contrato entre viuos, ouiere entregado la possession de la cosa, o cosas en el dicho tercio contenidas a la persona a quien la hiziere, o a quien su poder tuuiere, o le tuuiere entregado ante escri-

uano la escriptura dello, o el dicho contracto se vuiere hecho por causa onerosa con otro tercero, assi como por via de casamiento, o por otra cosa semejante q̃ en estos casos mandamos que el dicho tercio no se pueda reuocar, sino reseruasse el que lo hizo en el mismo contracto el poder para lo reuocar, o por alguna causa que segun leyes de nuestros reynos, las donaciones perfectas y con derecho hechas se puedan reuocar.

¶ *Leges. 18. 19. & 20. Non restreuntur ad literam quia in eis remissiue proceditur.*

¶ *21. Non refertur quia vnica tantum glosa, & principali conclusione explicatur.*

¶ *22. Non refertur quia duobus principalioribus glosis & conclusionibus interpretatur.*

¶ *23. Non refertur quia remissiue in ea proceditur.*

¶ *24. & 25. Non referuntur quia qualibet vnica glosa explicatur.*

¶ *26. Remissiue interpretatur ideo non refertur litera.*

¶ *27. Interpretatio duobus glosis notandissimis continetur ideo non refertur.*

¶ *28. Remissiue interpretatur.*

¶ Litera. l. 29.

QVando algun hijo, o hija viniere a heredar, o a partir los bienes de su padre, o de su madre o de sus ascendientes sean obligados ellos y sus herederos a traer a collacion y partiscion la dote. A. Y donascion propter nuptias. B. Y las otras donaciones que vuieren rescebido. C. de aquel cuyos bienes vienen a heredar. D. Pero si se quisieren apartar de la herencia que lo puedan hazer, saluo si la tal dote, o donaciones fueren ynoficiosas. E. que en este caso mandamos que sean obligados los que las rescebieren, ansi los hijos, o descendientes en lo que toca a las donaciones como las hijas y sus maridos, en lo que toca a las dotes, puesto que sea durante el matrimonio a tornar a los otros herederos del testador aquello en que son ynoficiosas para que lo partan entresi, y para se dezir la tal dote ynoficiosa se mire a lo que excede de su legitima y tercio, y quinto de su mejora en caso que el que la dio podia hazer la dicha mejora quando hizo la dicha donacion, o dio la dicha dote abiendo consideracion al valor de los bienes de el que dio, o prometio la dicha dote al tiempo que la dicha dote fue constituyda, o mandada, o al tiempo de la muerte del que dio la dicha dote, o la prometio do mas quisiere escojer a quel a quien fue la dicha dote prometida, o mandada, pero las otras donasciones que se hizieren a los

hijos

hijos, mandamos que para se dezir inoficiosas se aya consideracion a lo que los dichos bienes de el donador valieren al tiempo de su muerte.

¶ 30. *Non refertur quia vnica glosa explicatur.*

¶ 31. *Explicatio etiam vnica glosa continetur, ideo non refertur eius litera.*

¶ 32. *Eadem ratione non adducitur.*

¶ 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. *Non referuntur quia per remissionem in eis proceditur.*

Z. Pars legum Tauri que principalior est.

¶ Litera. l. 40.

EN la succession. A. del mayorazgo. B. aunque el hijo mayor. C. muera. D. en vida. E. del tenedor del mayorazgo. F. o de aquel a quien pertenesce. G. si el tal hijo mayor dexare. H. hijo. I. o nieto, o descendiente. K. legitimo. L. estos tales descendientes del hijo mayor por su orden. M. prefieran. N. al hijo segundo del dicho tenedor, o de aquel a quien el dicho mayorazgo pertenescia. Lo qual no solamente mandamos, que se guarde y platique en la succession del mayorazgo a los ascendientes, pero aun en la succession del mayorazgo a los transuersales. O. de manera que siempre. P. el hijo y sus descendientes legitimos por su orden representen. Q. la persona de sus padres. R. aunque sus padres no ayan succedido en los dichos mayorazgos, saluo si otra cosa estuuiere dispuesta. S. por el que primeramente instituyo y ordeno el mayorazgo. T. que en tal caso mandamos que se guarde la voluntad del que le instituyo. V.

¶ Litera. l. 41.

MAndamos que el mayorazgo. A. se pueda probar por la escriptura de la institucion con la escritura de la licencia del Rey que la dio. B. seyendo tales las dichas escripturas que hagan fe. C. o por testigos que depongan en la forma que el derecho quiere del tenedor de las dichas escripturas. D. y ansi mismo por costumbre. E. immemorial. F. probada con las qualidades. G. que concluyan los passados auer tenido y posseydo aquellos bienes por de mayorazgo. H. es a saber que los hijos mayores legitimos y sus descendientes succedan en los dichos bienes por via de mayorazgo, caso que el tenedor del dexasse otro hijo, o hijos legitimos. I. sin darles los que succedian en el dicho mayorazgo alguna cosa o equiualencia por succeder en el. K. y que los testigos sean de buena fama. L. y digan que ansi lo vieron ellos passar por tiempo de quarenta años. M. y ansi lo oyeron dezir a sus mayores, y ancianos. N. que ellos siempre ansi lo vieron. O. y oyeron. P. y que nunca vieron ni oyeron dezir lo contrario. Q. y que dello es publica voz y fama, y comun opinion entre los vezinos, y moradores de la tierra. R.

Litera.

¶ Litera. l. 42.

ORdenamos y mandamos que la licencia del Rey para hazer mayorazgo. A. preceda al hazer mayorazgo. B. De manera que aunque el Rey de licencia para hazer mayorazgo, por virtud de la tal licencia no se confirme el mayorazgo, que de antes estuuiere hecho saluo si en la tal licencia expressamente se dixesse que aprobaba el mayorazgo. C. que estaua hecho.

¶ Litera. l. 43.

LAs licencias que nos auemos dado. A. o dieremos de aqui adelante, o los reyes que despues de nos vinieren para hazer mayorazgo. B. no espiren por muerte del Rey que las dio. C. aunque aquellos a quien se dieren no ayan vsado dellas en vida del rey que las concedio.

¶ Litera. l. 44.

EL que hiziere algun mayorazgo. A. aunque sea con autoridad nuestra. B. o de los reyes que de nos vinieren, ora por via de contrato. C. ora en qualquiera vltima voluntad. D. despues de hecho. E. puedalo reuocar. F. a su voluntad. G. saluo si el que lo hizo por contrato entre viuos. H. ouiere entregado. I. la possession. K. de las cosas, o cosa contenidas en el dicho mayorazgo. L. a la persona en quien lo hiziere. M. o a quien su poder vuiere. N. o le vuiere entregado la escriptura dello ante escriuano. O. o si el dicho contracto de mayorazgo se vuiere hecho por causa onerosa, con otro tercero. P. asi como por via de casamiento. Q. o por otra causa semejante. R. que en estos casos mandamos. S. que no se pueda reuocar. Saluo si en el poder de la licencia que el Rey le dio, estuuiesse clausula para que despues de hecho lo pudiesse reuocar. T. o que al tiempo que lo hizo el que lo instituyo reseruasse en la misma escriptura que hizo del dicho mayorazgo el poder para lo reuocar. V que en estos casos mandamos que despues de hecho lo pueda reuocar. X.

¶ Litera. l. 45.

MAndamos que las cosas que son de mayorazgo. A. agora sean villas, o fortalezas, o de otra qualquier calidad que sean muerto. B el tenedor del mayorazgo C. luego sin otro acto de aprehension de possession. D. se traspasse la possession. E. ciuil y natural. F. en el siguiente en grado. G. que segun la disposicion del mayorazgo deuiere succeder en el. H. aunque aya otro tomado la possession dellas. I. y en vida del tenedor del mayorazgo, o en muerte del dicho tenedor le aya dado la possession dellas. K.

¶ Litera. l. 46.

TOdas las fortalezas. A. que de aqui adelante se hizieren. B. en las ciudades, villas y lugares, y heredamientos. C. de mayorazgo. D. y todas las cercas de las dichas ciudades, villas, y lugares de mayorazgo. E. asi las quede aqui adelante se hizieren de nueuo como lo que se reparare o mejorare en ellas. Y ansi mismo los edificios

ficios que de aqui adelante se hizieren en las casas de mayorazgo labrando, o reparando, o reedificando. F. en ellas sean ansi de mayorazgo, como lo son o fueren, las ciudades, y villas, y lugares, y heredamientos, y casas donde se labraren. G. Y mandamos quen todo ello succeda el que fuere llamado al mayorazgo, con los vinculos y condiciones en el mayorazgo, contenidas. H. sin que sea obligado a dar parte alguna de la estimacion, o valor de los dichos edificios a las mugeres del que los hizo ni a sus hijos. I. ni herederos, ni successores. K. Pero por esto no es nuestra intencion de dar licencia. L. ni facultad para que sin nuestra licencia, o de los Reyes que de nos vinieren, se puedan hazer o reparar las dichas cercas y fortalezas mas que sobre esto se guarden las leyes de nuestros reynos como en ellas se contiene.

(?)

Finit legum contextura.

E L R E Y.

O R quanto por parte de vos el Licenciado Luys Velazquez de Auendaño, Abogado en la nuestra Audiencia de Valladolid, nos fue fecha relacion que vos os auiades ocupado muchos años en hazer vn libro, que es vna Glosa a las leyes de Toro, primera y segunda parte, dallas muy vtil y necessario a la Republica, suplicandonos os mandassemos dar licencia para imprimirle, y priuilegio por veynte años, o como la nuestra merced fuesse, lo qual visto por los del nuestro consejo por quanto en el dicho libro se hizieron las diligencias, que la pragmatica por nos fecha sobre la impression de los libros, dispone fue acordado, que deuiamos mandar dar esta nuestra cedula en la dicha razon, y nos tuuimoslo por bien, por la qual por os hazer bien y merced, os damos licencia y facultad, para que vos o la persona que vuestro poder ouiere, y no otra alguna, podays hazer imprimir, y vender el dicho libro, que de suso se haze mencion, en todos estos nuestros reynos de Castilla, por tiempo y espacio de diez años, primeros siguientes, que corran y se quenten desde el dia de la data desta nuestra cedula, so pena que la persona, o personas, que sin tener vuestro poder lo imprimiere, o vendiere, o hiziere imprimir o vender, pierda la impression que hiziere, con los moldes y aparejos del, y mas incurra en pena de cinquenta mil marauedis cada vez q̃ lo cõtrario hiziere, la qual dicha pena sea la tercia parte para la persona que lo acusare, y la otra tercia parte para el juez que lo sentenciare, y la otra tercia parte para la nuestra camara y fisco. Con tanto que todas las vezes que ouieredes de hazer imprimir el dicho libro durante el dicho tiempo de los dichos diez años, le traygays al nuestro consejo, juntamente con el original, que en el fue visto, que va rubricado cada plana, y firmado al fin del de Iuan Gallo de Andrada nuestro secretario de camara de los que residen en el nuestro consejo, para que se vea si la dicha impression esta conforme a el, o trayga la fe, en publica forma, de como por corrector nombrado por nuestro mandado, se vio y corrigio la dicha impression por el dicho original, y se imprimio conforme a el, y quedan impressas las erratas por el apuntadas para cada vn libro de los que assi fueron impressos, y se os tasse el precio que por cada volumen ouieredes de auer, so pena de caer y incurrir en las penas contenidas en las leyes y pragmaticas de nuestros reynos, y mandamos a los del nuestro consejo, y otras qualesquier justicias, que guarden y cumplan y executen esta nuestra cedula y todo lo en ella contenido. Fecha en el Pardo, a catorze dias del mes de Nouiembre, de mil y quinientos y ochenta y siete años.

Y O E L R E Y.

Por mandado del Rey nuestro señor.

I V A N V A Z Q V E Z.

INTERPRETATIO AD legem quartam, Tauri.

Summarium.

Condemnatus an pendente appellatione à sententia posit facere testamentum. num. 1.
Testamentum ante condemnationem factum, à fortiori sustinetur. num. 2.

Glossa. 1. l. 4.

1 VE el condemnado, non solum post condemnationem pendēte appellatione à sententia quo casu de iure digestorum poterat testari ex. l. si quis post accusationem. 13. l. qui a latronibus. §. fin. ff. de testam. communis secundum. Picum. in. l. post contractum. num. 86. ff. de donati. sed demum transacta sententia in rem iudicatam: ex nostra l. quæ in hoc est correctoria iuris cōmunis, nempe. l. eius qui. 8. §. 1. ff. de testam. l. qui vltimo de pœnis. l. 5. titul. 1. part. 6. Imo & licet sit mandata executioni, contra communem opinionem de qua per Bald. in. l. fin. C. si à non competente iudice, quæ communis euacuatur per nostrā legem, vt per Villalo. in Antino. inter ius commune & regium liter. A. num. 14. & rursus in Erario. lit. C. versi. condem-
2 natus. num. 180. ¶ Et ita à fortiori testamentum antea factum substinebitur vt contra Paris. consil. 46. volum. 3. nu. 15.
2 Et contra communem opinionem de qua per Mescha. de succes. resolutione. §. 3. num. 34. quem refert Michael Gras in lib. recepta. sen. ad vltim. volunt. §. testamentum. quæst. 36. num. 1. Probant. Gregor. in. l. 18. tit. 1. pa. 6. glos. 2. & referendo Tellum. Moli. lib. 4. c. 11. nu. 21.

SVMMARIVM.

Damnatus ad mutillationem membri nō testabatur. num. 1.
Damnatus ad perpetuum carcerem non poterat testari. num. 2.

Glossa. 2. l. 4.

A muerte, cæssat ex hac. l. difficultas 1
illa scribentium, an damnatus ad mutillationem membri potuisset facere testamentum. de qua per Bart. in. l. qui manus. ff. de testament. Palatius hic num. 5. Castellus. vers. *muerte.* ¶ Et allia non 2
minus controuersa scilicet, an damnatus ad perpetuum carcerem testari valuisset de qua per Bal. in. l. 1. nu. 22. C. de sacro sanct. eccles. & in. l. imperium. lectura. 1. num. 2. de iuris. omnium iudic. & consil. 448, in primis, Gregorius. in. l. 4. tit. 31. part. 7. vers. *a ome libre*, benedictus. in. c. Rainutius. ver. mortuo. nu. 129. Couar. in rubr. de testa. 3. par. n. 27. ver. iure autem. Iuli. Clar. §. testamentum. quæst. 23. & Michael Grossus, in eod. §. testament. quæst. 28. num. 3.

SVMMARIVM.

Mors ciuilis, qua diceretur. num. 1.
Baniti an olim testamenti factionem haberent. num. 2.
Damnatus ad mortem ciuilem à principio benenatus an testamenti factionem haberet. num. 3.

A Glossa

Gloſſa.3.l.4.

1 *CIuil*, id eſt à iure ciuili, in ducta, vt quia banitus deportatus, vel in metallum quis damnatus eſt quæ damnatio mors ciuilis nuncupatur.gloſ. in.§. relegati.inſtitu.quibus mod.ius patriæ poſt. ſoluitur.l.2. &.3.titul.18.part.4.l.15. &
2 18.titu.1. par.6. ¶ Qui baniti & de portati.aut in metallum damnati olim te ſtamenti factionem non habebant. l. eius qui.§.cui aqua.l.ſi quis filium. §. ſi irritum, vſque ad.§. eius qui. ff. de iniuſt. rupto.d.l.1. cum alijs ſupra relatis. pleniſ. ex receptis ſententijs Greſſus in. d. lib. cõmunium opinionium ad vltimas volunt.§.teſtamen.quæſt. 17. Ferdinan. Mencha.contro.Illuſtri.c.96.Iul. Clar. in. §. teſtamentum. quæſt. 19. &. 20.
3 ¶ Quod nonulli intelligebant niſi dãnati ad mortem ciuilem à principio bene nati forent,quo caſu exiſtimabant iure authenticorum potuiſſe facere teſtamentum id ex eo comprobantes, quia cum ratio prohibitionis prædictorum iurium in eo principaliter conſiſteret quod per damnationem ad mortem ciuilem condemnatus efficeretur ſeruus pœnæ, & de iure authenti.bene natus à principio ex condemnatione ad mortem ciuilem ſeruus pœnæ non efficeretur ex authent.ſed hodie. C. de dona.inter. deducta ab authen.de nuptijs.§.quod autem prius.meri to.cæſſante ratione prohibitionis prediđorum iurium cæſſabat eorum diſpoſitio & bene natũ condemnatum ad mortem ciuilem poſſe facere teſtamentum conſtabat. vt probat Couar. in rubr.de teſtam.3. par.num.27. verſi. *Iure autem*.neq; nos dubitamus ſed quia non ita clare quam oportuerat deciſſum erat bene natum condemnatum poſſe facere teſtamentum,& quia teſtandi facultas generalis non erat ſuper venit. l. noſtra eam omnibus concedens, bene ſeu male natis.

SVMMARIVM.

1 *Damnatus ad mortẽ naturalem à principio bene natus an teſtamẽti factionem habeat.num.1.*

Mors ciuilis quando naturali & econtra æquiparetur.num.2.

Mors ciuilis quando eundẽ effectum operatur naturali æquiparatur.num.3.

Gloſsa.4.l.4.

O *Natural*, de iure digeſtorum contrarium fuit conſtitutum ex iuribus ſupra dictis,iure tamen Codicis,& auth. aliqui dixerunt damnatum ad mortem naturalem ſi bene natus erat poſſe facere teſtamentum, ſicut condemnatus ad mortem ciuilem ex. d. authen. ſed hodie quam procedere in damnato ad mortẽ naturalem dixit Acurſius.in.l.eius qui §. fin.ff.de teſtament.& in.l.ſi quis filio ex heredato.§.ſi quis.ff.de in iuſto rupt. & eum ſequitur Salicet. in. d. authent. ſed hodie,ſed quia longe verius erat, eam authen. non procedere in condemnato ad mortem naturalem,ſed eum quamuis bene natum,iure digeſtorum.&. C. non poſſe facere teſtamentum, vt poſt Bart. & alios bene reſoluit Couar. in rubr. de teſtament.3.par.num.27. verſi. iure autem. Menchaca relatus & ſecutus per Olanum in ver. condemnatus. num.64. vſque ad.num.66.& vt generaliter obſeruaretur, poſſe condemnatum ad mortem naturalem,bene ſeu male natum facere teſtamentum ſuperuenit. l. noſtra conſtituens id regulariter in omnibus ad mortem naturalẽ condemnatis. ¶ Cum 2 iuditio exprimens, *O natural*, cum receptum habeamus mortem naturalem ciuili neque ciuilem econuerſo naturali æquiparari niſi in caſibus à iure expreſsis. vt per tex. in.l.1.§.fin. verſi. & ſi pater. ff. de contra tab.l.ex ea parte.§.in inſulam de ver-

de verborum resoluunt glos.in.c. suscep tum, de rescriptis in.6. Decius in. c. in præsentia, num. 67. vbi Felin. num. 56. de probatio. fortun. Gars. in. l. Gallus. §. & quid si tantum. num. 75. versi. distingue. vbi Galiaula. num. 19. de liber. & posth. Gregorius in. l. 5. titul. 18. part. 4. glos. 1. Acosta in. c. si pater. 1. par. ver. si absque liberis. num. 70. & .2. p. ver. de testatore. num. 6. & 7. Menchaca de successcreatione. lib. 3. §. 21. num. 172. Vbi de communi & iterum. lib. 3. de succes. progressu. §. 26. num. 40. & rursus de succesion. resolut. §. 12 num. 14. Emanu. Suar. in Thesau. commu. opinio. lit. M. num. 226 latissim. Hipol. Rimin. consil. 426. num. 4. volum. 4. ¶ Vel si forsam 3 mors ciuilis eundem effectum operaretur quem naturalis induceret. ex Baldo. in. l. cum pater. §. hæreditatem. 1. de legat. 2. in fin. Alexan. consil. 3. lib. 3. Molin. lib. 1. c. 1. 3. num. 94. plenissime Cephal. in consil. 395. num. 32. volu 3. quamuis Menchaca d. §. 21. num. 172. versi. est tamen ad fin. aliter sentiat.

SVMMARIVM.

Condemnatus ad mortem quomodo de iure digestorum. C. & partitarum testabatur. num. 1. vsque ad num. 3.

Condemnatus ad mortem si decedat intestatus an bona filijs competant ex reseruatione authen. bona damnatorum vel ab intestato ex succes. l. num. 5. & alijs vsque ad. 8.

Testamenti factio dispositiua & permissiua æquiparantur. num. 5. & 6.

Dedecens ab intestato qui testamenti factionem habebat permissiue dicitur disposuisse. num. 6. & 7.

Reseruans in se facultatem disponendi si non disposuit diceretur permissiue disposuisse secundum. l. num. 7.

Authentica bona damnatorum etiam corrigitur ab intestato. num. 6.

Condemnatus ad mortem potest hæres institui. num. 9.

Condemnatus ad mortem an possit facere maioratum vel melioratione. num. 10. vsque ad fin. glos.

Condemnatus ad mortem an donare valeat. num. 14.

Donatio seu cōtractus irreuocabilis sub appellatione vltimæ voluntatis non potest comprehendi. num. 14. ad fin.

Donatio seu melioratio irreuocabilis vim obtinet supremij iuditij. num. 15. vsque ad. 17.

Diuisio hæreditatis in cōtractu facta vim vltimæ voluntatis habet. num. 16.

Maioratus seu melioratio quæ in contractu reuocabiliter fiunt non sunt vero vltimæ voluntates, sed generice informes atque irregulares. num. 17.

Condemnatus ad mortem an semel tantū vel pluries possit facere testamentum. num. 18. & 19.

Glossa. 5. l. 4.

Pveda hazer testamento. hæc est principalis constitutio nostræ l. ad cuius verum explicationem aduertendum est, quod de iure digestorum damnatus ad mortem, ex eo quod ciuitatem & libertatem amittebat testari non poterat. l. qui vltimo. de pœnis. l. eius qui. §. qui à latronibus &. §. fin. de testament. l. si quis filio exhæredato. §. sed & si quis. ff. de iniusto rupto. imo in consequentiam damnationis, bona ipsius condemnati fisco applicabantur nisi forsam filij superessent, quibus si duo forēt dimidia pars serbabatur. l. 1. ff. de bonis dānatorum. l. eius qui §. si quis aqua in fin. de testamen. sin autē plures in totum adeos bona expectabāt non vt hæreditas condemnati, sed veluti lucrum à lege delatum, causa miserationis atque benignitatis inspectat. l. cum ratio. §. si plures. de bonis damnatorū. ff. ¶ Cui digestorum iuri iura. C. successe- 2 runt

runt aliter bona condemnati inter liberos diuidentia & Codicis constitutionibus authenticorum decreta damnato ad mortem ciuilem vel naturalem testamenti factionem denegando & ex quadam benignitate bona condemnati inter ascendentes seu descendentes vel transuersales vsque ad tertium gradum æqualiter diuidendo authē.bona damnato.C. de bo. præscrip.sumpta ex anthen.vt nulli iudicum.§.fin.colum. 9. quod authenticorū ius a legibus partitarum comprobatur ex.l.8.titul.10.par.7.l.6.titul.7.l.5.titu.
3 31.ead.parti. ¶ Post quorum iurium constitutionem superuenit.l.5.titu.5. de las mandas.lib.3.fori constituens damnatū ad mortem ex delicto quod à missionem bonorum mereretur testamenti factionem non habere. *A los que fueren condenados a muerte por cosa que deuen perder lo que han.* ex qua.l.à contrario sensu diligens & ingeniosus interpres Rodericus Suarez.in.l.quoniam in prioribus limitation.19.ad.l.fori. constanter affirmat condemnatum ad mortem posse facere testamentum, & ita per eam in regno practicari quem referens sequi-
4 tur Tellus hic.num.14.&.15. ¶ Sed quia fori leges non obseruabantur nisi quatenus cōstaret vsu receptas fuisse, & quia durum videbatur ex argumento à contrario sensu à lege fori deducto, tot iustissimas constitutiones abrogatas manere, conditoribus nostræ. l. visum fuit necessarium esse eam dubitationem amputando apertius constituere damnatum ad mortem ciuilem vel naturalem testamenti fationem habere ac si condemna-
5 tus non fuisset. ¶ Ex qua notanda constitutione non solum datur facultas testandi condemnato ad mortem, sed eius successio omnino reducitur ad instar successionis non condemnati vt constat ex verbis. *Como si no fuesse condenado.* ita quod si condemnatus decesserit intestatus filij non consequerentur eius bona ex reseruatione authenticæ bona damnatorum neque inter eos diuiderentur veluti lucrum ab ea delatum, sed necessario essent admitendi tanquam si pater cōdemnatus non fuisset, ad instar successionis ab intestato, quod manifeste probatur ex eo, quia dum.l.condēnato cōcessit testamenti factionem dispositiuam vt scilicet posset ad libitum testari necessario dicendum est concessisse eidem permissiuam, vt scilicet non testatus videatur eius bona voluisse defferri ad instar successionis abintestato.l.conficiuntur.ff. de iure Codicillorum cum testamenti factio dispositiua dari non possit absque permissiua. Imo quotiens datur dispositiua permissiua censeatur concessa ne diminuta sit facultas testandi. Et hinc, notanter 6
dixit Baldus.quod qui volens facere testamentum abintestato decessit, permissiue dicitur dispossuisse, in. l. emancipata. 8.opposition.C.de colat. quem sequitur Alexand. consili. 44. in fin. volum. 5. Garron. in authen.ex testamento. nu. 4. C.de secund.nupt.Iasson.in rubric. de liber. & posth. colum. 4. & consil. 202. colum. 4. volum. 2. Cagnol. in rubric. quādo non peten.partes.nu.16. ¶ Hinc 7
etiam dixerunt viri æquidem doctissimi quod qui ex reseruatione, facultatem habet disponendi de certa summa diceretur permissiue dispossuisse decendendo abintestato Bald.Nobel.relatus & secutus a Curtio Iunior. consil. 4. colum.2. ad finem Cagnol in.l.hæredem.num.12. de regul. iuris, de quo videndus est Aymon consil.256, in fin Cælsus consil.37. per totum. Mantica.de coniecturara.foli.mihi 151. colum.3.num.14.subtil Hieron.Zancus.in.l.hæredes mei.§. cum ita num.711.ff. ad Trebel. ¶ Vnde ve- 8
rissimum crederem non solum correctā esse authen.bona damnatorum in facultate testandi dispositiua sed etiam in permissiua, ita quod decedente condemnato ad mortem abintestato bona filijs nō vt lucrum legis, sed vt hæreditas ipsius condemnati abintestato deferantur & inter

ter ipſos ſint diuidenda. Sequendo in
hoc Ioan. Matienço.in.l.3 titul.4.lib.5.
nouæ Reco.gloſ 6.ad fiñ. qui licet ſum-
marie,& non ijs fundamentis.idem pro-
bauit & reprobando Ioannem Lupum.
hic..num,16. & noſtrum dilectum Gre-
gorium in.l.5.titul.3.par.7.verb. *Señala-*
lados.qui non ab origine conſiderando
mentem legis contrarium tenuerunt, exi
ſtimantes abinteſtato procedere authen.
9 bona damnat. ¶ Imo & non ſolum de
teſtamenti factione permiſsiua debet in-
telligi.l.noſtra,ſed & paſsiuam condem
nato concedit. Vt ſcilicet poſsit hæres in
ſtitui cũ ambo caſus actiue & paſsiue fa-
ctionis teſtamenti ſint à iure æquiparati,
&.l. nouiter in vno diſponens in alio
idem diſpoſuiſſe intelligatur ex.l. ſi
quis ſeruo.C.de furtis,& quia facere te-
ſtamentum,& capere ex teſtamento ſunt
correlatiua, imo & difficilius concedi-
tur teſtamenti factio actiua quam paſsi-
ua quibus fundamentis eam ſententiam
probauit Gomez.hic.num.6. &.7. con-
tra Ciſont.nu.2. quem referendo neque
ſequitur neque impugnat Gregorius in.
l.15.titu.1.par.6.gloſ.2.& denique fun-
damenta Gometij mordaciter refutans,
diligens Tellus. hic.nu.25.vſque ad nu.
30.& reprobans Ciſontani opinionem.
in.d.num.30. Gometij ſententiam ex ea
potiſsimum ratione amplectitur, quod
cum hodie ex damnatione cõdemnatus
ſeruus penæ non efficiatur, cum poſsit fa
cere teſtamentũ (quod ſibi non liceret ſi
ſeruus pænæ efficeretur) poterit etiã ſicut
non cõdemnatus capere ex teſtamẽto cũ
ceſſaret ratio prohibitionis iuris commu
nis quam rationem nõ impugnamus ſed
fatemur eam in effectu reddidiſſe Gome
zium,ne ex verborum mutatione literis
& arrogantia plenus Tellus noſter
authoritatẽ eius parui pendat, qui plu-
rima iuris principia Hiſpanis & exteris
docuit,& hanc Gometij & Telli ſenten
tiã mutato conſilio tenuit Gregorius in
l.5.tit.31.par.7.ver.ſeñalados ad mediũ
Mieresin tracta.maioratus.1.p.q.1.n.52
Matienço.in.l.3.titu.4.lib.5.nouæ Reco
pil.gloſ.3.num. 6. & eis non relatis late
Eſpino. in ſpeculo teſtamẽto.in glo.rub.
par.8.num.5.& 6.
Aliud etiam ex noſtra. l. notabiliter 10
deducitur ſcilicet quod cum libera teſtã
di facultas condemnato ad mortem con
cedatur poterit in æqualiter bona inter
liberos diuidendo quem voluerit melio
rare ſeu in eo primo genium ad libitũ in-
ſti uere,non ſeruando modum diuiſionis
authenticæ bona damnatorum, vt cõtra
Rodericum Suarez in.l.quoniam, limit.
10.fori per totã & in.l.9. delega. lib.3.
fori.lim.10.ad fin.ſequutus à Coua.in ru
bri.de teſta.3.p.n.28.ver.Præmiſſa tamẽ
reſoluunt Gregorius.in.l.5.titu.31.par.
7.gloſ.fin. Tellus hic.num. 14. Mieres
1.par.q.1.nu.50.Molina lib.2.c 10. nu.
69.ad fin.Matienço.d.l.3.titu.4. lib. 5.
nouæ Recopil.gloſ.6.per totam ¶ Sed 11
quia prædicti ſcribentes nõ tam diſtincte
quam oportuerat locuti fuerunt in hac
eleganti licet vulgari dubio. ita nouiter
diſtinguendum exiſtimaui.
Aut maioratus ſeu melioratio in teſtamẽ 12
to inſtituitur, & dicendum videtur in-
ſtitutionem non valuiſſe, quia cum anti-
quitus bona damnatorum fiſco aplicabã
tur,& benignitatis cauſa nõ vt hæreditas
cõdemnati ſed veluti lucrum à lege dela
tum inter filios æqualiter diuidebãtur
merito lex iſta cõcedens facultatẽ teſtã-
di inter eas perſonas videtur verificãda
quibus à lege lucrum deferebatur,& ſa-
tis fauorabile fuit cõcedere cõdemnatis
teſtamẽti factionem,abſque eo quod eiſ-
dem poteſtas in æqualiter bona diuidẽ-
di cõceſſa dicatur, quibus & alijs elegã
ti ſtillo adductis eam ſentẽtiam tenuit Ro
dericus Suarez.in.d.l.quoniam & in.d.
l fori ſupra relatis.ſequutus à Couarr.in
d.num. 28. ¶ Cõtrarium tamẽ exiſti- 13
mauit verius Gregorius Lupus. in.l.5.
tit.31.par.7.verb.*Señalados*.ex eo quod
cum.l.iſta.damnato ad mortem cõcedat

testaméti factionem ac si cōdemnatus nō fuisset, merito quem voluerit ex filij pōterit meliorare quod diligentius sequitur Tellus. hic. nu. 17. vsque ad nu. 20. ea potissimum ratione ductus, quia cum bona condemnati nunquam à dominio eius exierint, imò propria ipsius semper forent cum propter delictum ea non perdiderit merito cōcédum erit ius quo pre legari permittebatur in tactum mansisse, & auth. bona damnatorum correctam censeri & consequenter posse condemnatum libere de bonis filium meliorare & ita Tellum atque Gregor. sequuntur Molin. lib. 2. c. 10. nu. 69. ad fin. & Mieres. 1. p. quæst. 1. nu. 50. Matienço. in. d. glos. 6. per totam. qui sic proprie sunt intelligendi quorū sententia fortius cōprobatur ex verbis nostræ. l. ibi. *Vltima voluntad*, quæ maioratum seu meliorationē in testamento institutam comprehendūt cum vltimæ voluntatis naturā accipiant & appellatione vltimæ volūtatis vere cōtineātur vt bene resoluit Molina. lib. 1. c. 12. nu. 3. & in fortiori casu. nu. 28. ad fin.

14 Aut enim melioratio seu maioratus à condemnato ad mortem, in contractu irreuocabiliter instituitur, secundum formam. l. 17. & 44. Tauri. Et in hac specie secure tenendum est tale primogenium, seu meliorationem nullius esse momenti, tam ex iuris communis recepta sententia qua condemnati donatio seu alter contractus impugnatur argum. l. 3. ff. de his quæ pro non script. l. quidam sunt serui. ff. de pœnis. Bar. in. l. si victum. ff. de re iudicata, & in. l. 1. §. solu. fin. ff. de bon. damnat. atque summarie probat Grego. in. l. 19. tit. 3. par. 6. verb. *Heredar.* ad mediū quam quod. l. ista tantum concesserit facultatem testandi vel quemlibet alium actum faciendi qui vere foret actus vltimæ volūtatis ex quo non est extendéda ad donationem seu contractum irreuocabilem longe dissimilem ab actu testandi qui neque vim vltimæ voluntatis habet neque sub eius appellatione comprehenditur vt eleganter resoluit Molina. lib. 1. c. 12. nu. 28. vers. si vero maioratus.

Aut enim melioratio seu maioratus in 15
contractu reuocabili instituitur & cum eo casu vsque ad mortem ambo valeant reuocari per. l. 17. & 44. & consequēter vim vltimæ volūtatis obtineāt vt ex ea reuocabilitatis natura deduxerūt Rubeus in. d. l. 44. nu. 2. Grego. in. l. 43. tit. 5. p. 5 glos. *Non vale*. Menchaca. de successionū creatione. lib. 1. §. 1. nu. 32. merito facultas in instituendi maioratū aut faciédi meliorationem in contractu ex generali concessione. h. l. videbatur cōdemnato ad
mortem concessa. ¶ Idque cōfirmari, 16
ex eo quod de diuisione hæreditatis facta in cōtractu donationis vt scilicet eius supremæ dispositionis natura mutabilis sit, sicut testamētum vsque ad donātis extremū vitæ exitum, dixerunt Oldral. consil. 131. in princi. Tiraq. de primogen. quæst. 68. nu. 1. & 2. & q. 8. nu. 2. Celsus cōsil. 120. nu. 43. & cōsil. 100. nu. 12. ex quo manifeste sentiunt idem fore dicendum in melioratione de qua agimus.

¶ Quæ fundaméta licet quādam veritatis 17
aparentem similitudinem ad ferant vera non sunt, imo verius cōtrarium cum melioratio seu maioratus in cōtractu reuocabiliter institutus quamuis ex eo quod morte cōfirmētur, quātum ad reuocationē vim vltimæ volūtatis obtineant nō tamen sunt vere & proprie vltimæ voluntates, neque appellatione legati, fidei cōmissi seu alterius supremæ volūtatis continentur sed quādam tertiam speciem ab vltima volūtate & cōtractu diuersam cōstituunt quæ resolutio deducitur a glo. 1 in. l. filiæ cuius, verb. adiudicari. C. familiæ hercifcund. & in. l. fin. §. fin. verb. pro hærede. ff. pro hærede. Et in specie tenet Bar. in. l. sequens quæst. nu. 1. de legat. 1. Bal. in auth. ex testamēto. nu. 1. C. de collationibus Alex. consil. 26. nu. 4. lib. 2. Gregorius in. l. 4. titul. 11. part. 4. verb. *En su vida*, & resoluit Molina lib. 4. ca. 11. nu. 23. & lib. 1. c. 12. per totum. Et consequen

sequenter ex verbis .h. l. quæ vltimæ tã tumvolũtatisfactionẽ condẽnato ad mortẽ cõcedit aperte deducitur eum actum, qui vere vltimæ volũtatis nõ est non cõprehendi.neque sequitur necessario, vsque ad mortẽ valẽt reuocari quãdo sunt vltimæ volũtates quia vt pdiximus licet quantũ ad reuocationẽ.naturam vltimæ volũtatis habeant nõ vere postremæ sunt volũtates,sicut omnes cõtractus donationis inter patrẽ & filium maritũ & vxorẽ vel alij similes qui morte confirmãtur, & tamenvltimæ volũtates propriẽ nõ dicũtur,vel sicut precarium, commodatũ depositum,vel alij cõtractus innominati qui valent ad nutũ reuocari, & veri contractus esse nõ desinunt,neque vltimævolũtatis naturã accipiunt ex Moli.d. c.12. nu.8.cũ alijs,sed proprius nuncupantur vltimæ volũtates, innominatæ genericæ iuformes atque irregulares, quasi propriam & primeuã;vltimæ voluntatis naturã egrediãtur,vt de aliquibus agit Mẽcha.lib.2.de succes.creat.§.11.nu.43.cũ alijsex quo reprobamus Gomez hic.nu. 8.in aduertenter.l. hanc ad contractum donationis extendentem.

18 Tertio,ex ead.l.dum dicit,*Testamẽto*, deducitur debere intelligi vt semel dãnato ad mortẽ concesserit facultatẽ testandi ita quod non plura testamẽta sed vnum tantũ facere sibi liceat,tam ex eo quod l.sit correctoria & consequẽter restringenda,quam quod in primo actu testandi eius facultas verificetur & finiatur ex vulgata.l.bobes.§.hoc sermone.ff.de verborum signification. & in quadã licentia testandi,cardinali Grimaldo concessa à Leone PP.cõprobant Detius consi.712. Socinus nepos.consi.89.volu.1 nu. 24. quos referens sequitur Couar. c. cum in

19 officijs nu.8.de testa.¶Sed verius existimamus facultatẽ.h.l.in primo actu testãdi nõ extingui,tam quia nõ est correctoria sed declaratoria.l.fori.&sic fauorabiliter extendenda, quã quod sinius in dispositione legis& non hominis,cuius effectus in primo actu nõ finitur & proprius ex natura actus testãdi,qui perpetuus & reuocatorius ad libitũest atque ex verbis nostræ.l.ibi. *Testamento codicillo,y otra qualquiera Vltima voluntad.* quæ plures codicillos cõprehendunt,& eadẽ ratione plura testamenta & iterum ex verbis.l. ibi. *Como si no fuesse condenado.* quæ habilitans condemnatum ad testandum ac si non fuisset condẽnatusnecessario præsupponit plura posse facere testamenta,quam sententiam sequitur Tellus hic.nu.2.vsque ad num.13.respondendo in contrarium adductis.

SVMMARIVM.

Licentia testandi an ad codicillandum extendatur.num.1.

Condemnatus ad mortem potest facere codicillos.num.1.

Glossa 6.l.4.

Codicillos.necessarium fuit.l.hanc exprimere codicillosne correctoriam existimãtes eam ad testamenti factionem restringerent,maxime vrgente authoritate Socini,conf.13.presens,nu.31.lib.3.& alterius Socini Iunioris, consi.8. magna profecto lib.1.tenentes licentiam testandi ad codicillandũ non extendi, quorũ sententia quamuis vera non esset sed verior cõtraria ex.l.1.§.in filij quoque. ff. ad Trebel.& adductis à Burgos de Paz in.l. 3. Tauri. numer. 1336. cum alijs tamẽ vt omnino reijceretur prædicta difficultas expresit.l.ista, *Codicillos*, quam fuisse eius dicendi rationem licet prædictos non referat tenet Matienço in.d.l.3 glos.4.titu.4.lib.5.nouæ recopil. 1

SVMMARIVM.

Condemnatus ad mortem propter delictũ quod mereretur bonorum confiscationẽ an possit facere testamentum. num.1. & per totam glossam.

Confiscatio an quem efficiat intestibilem. num.1.& per totam glos.

Sententia Anasthasij & Palatij Rubei impugnatur.num.2.
Testamenti substantia non consistit in existentia bonorum, sed in potentia testandi.num.2.
Baldi sententia intelligitur & ab absurdo liberatur.num,2.
Bona in quibus casibus propter delictum ipso iure confiscentur,nu.3.remissiue.
Condemnatus ad mortem propter delictũ quod mereretur bonorũ cõfiscationẽ ipso iure poterit testari de bonis futuris.n.4
Bona futura non veniunt in confiscationem.num.4.
Condemnatus ad mortem poterit testari de bonis conditionaliter ad ipsum expectantibus.num.5.
Debita conditionalia ex contractu transmittuntur.num.5.
Bona quæ ex contractu prouenirent quãuis conditionalia confiscantur.nu.5.
Condemnatus libere potest nolle acquirere hæreditatem.num.6.
Hæreticus quando possit facere testamentum.num.7.& alijs.
Filij hæreticorum an à bonis parentis excludantur.num.8.& alijs.
Alimenta an sint præstanda filijs hæreticorum.num.9.
Filij hæreticorũ nati ante cõmissũ crimẽ an a parentis bonis excludantur.nu.10
Hæreticus an possit hæres institui. nu.11.
Condemnatus ad mortem ob crimen lesæ maiestatis,an possit testari.num.12.
Filij nati ante cõmissum crimen lesæ maiest. an excludantur à bonis parentis. num.13.
Peccatum longe minus humanam quam diuinam maiestatem offendere.nu.14.
Condemnatus propter delictum lesæ maiest.de bonis non confiscatis testari potest.num.14.& 15.
Sodomita an possit testari & quãdo. num.16.& 17.
Condemnatus ob delictum quod mereretur bonorum confiscationem ipso iure neque ad pias causas testatur.nu.18.

glossa.7.l.4.

Saluo de los que por el tal delicto fuerẽ confiscados. ergo condemnatus ad mortem ciuilem vel naturalem propter delictum,quod ipso iure inducit bonorum confiscationem poterit libere testari de bonis non confiscatis, neque sola confiscatio ipsum rediret intestabilẽ cuius contrarium secure cõprobauit Anathasius Mediolanen.consil. 65. nu. 24. in fin.lib.1. inter consil. Barbatij dicens quod vbi bona propter delictum ipso iure confiscantur,condemnatus non habebit testamenti factionem, existimans confiscationem quem efficere intestabilem.Id confirmans ex doctrina Bald.in auth. incestas nuptias ad fin. C. de incestis nuptijs quam referunt & sequuntur Alexan.ad Bart.in.l.si queramus.in additione fin.ad fin.ff.de testamen.Benedictus.in.c.Rainuntius.verb.*Mortuo itaque testatore*.1.nu.134.de testamen.& quod magis est neminem referendo & inmemor verborum nostræ.l.idem sentit Palatius.hic.num. 17, dicens confiscationem propter delictum ipso iure factam tollere factionem testamenti. ¶ Sed Palatius lapsus fuit, & Anasthasij sententia, impugnatur ex ipsa lege, quæ dum ex bonis confiscatis negat factionem testamenti,eam condemnato concedit extra bona confiscata,per quam ita tenuit Castellus relatus, & sequutus à Matienço, in.l.3.tit.4.lib.5.nouæ Recopil.glos. 7. num.5.imo & ante ipsam.l.longe verius & receptius erat,quem non effici intestabilem ex sola confiscatione sed de bonis non confiscatis posse ad libitum testari, vt aduertit Cinus in.d.authent. incestas nuptias.num.2.& resoluit diligens Tellus. hic. num.39.&.40. cum substantia testamenti non consistat in existentia bonorum sed in potentia testandi, vt quia possit condemnatus,quorum bona confiscantur plurima aliquando habere ex. l.his qui soluendo.ff.de hæred.instit. & pro-

probat Gomez.hic.nu.4. & Matienço. d.glos.7.ex principio. & ad doctrinam Baldi in qua fundatur Anastasius clarissime respon.non probare eam sententiam imo penitus contrariam, dicit enim ibi.Baldus, quod de bonis confiscatis ipso iure non potest testari, & ita non probat confiscationem impedire factionem testamenti, sed quod ex parte bonorum confiscatorum condemnatus non possit testari, quod in substantia constituit.l.nostra.& ita Bal.intelligit Tel.h.nu.39. & 40.& finaliter deducitur condẽnatũ propter delictũ quod inducat confiscationẽ posse libere testari de bonis nõ confiscatis, neq; solã cõfiscationẽ, ipsũ efficere intestabilẽ, ex quo plurima cõducibilia ad intellectũ nostræ.l.necessaria deducũtur.

3 Primum quod in omnibus casibus in quibus propter delictum bona ipso iure confiscantur, quos referunt Casaneus in consuet.Burg.rubric.de confiscatio.§.1. rubri.2.num.20.Anton Gomez.3.tom. c.14.nu.3.&.5.Couar.in.4.2.part. c.6. §.8.nu.6.Dueñas, qui remissiue refert. 250.casus confiscationis ipso iure in regul.150.in fine. poterit cõdemnatus ad mortem libere facere testamẽtum de bonis non confiscatis neque sola confiscatio efficeret eum intestabilem.

4 Secundo deducitur quod etiam confiscatis omnibus bonis condemnati ipso iure propter delictum, poterit condemnatus testari de futuris quæ non venirẽt in ea confiscatione cum eodem instanti delicti se delinquens pœnæ subijciat. ex l.imperatores.ff.de iure fisci.& in tacita obligatione à lege inducta nunquam in pœnalibus veniant futura.per tex. in.l. si mandauero.22.§.is cuius.ff.mãdati. ibi. *Quicquid postea acquiritur non sequitur fiscum.* Et bene resoluunt Angel.& Alexã.in.l.siquis iniquum.§.illud quoq;.ff, quisque iuris. Bar.in.l.si ita.ff. de auro & argento legato.Salicetus.in.l.si deportati.C.de bon.proscript.& ex nostratibus tenent Simancas de catholicis instit.c.9.n.113. Ant. Gomez.h.n.4.Tel. n.48.&.51.& melius Gomez.3.to.c.14. n.1.Pinc.in rub.C.de bonis mater.1.pa. n.3..Mieres de maior.1.par.q.1.nu.105.

Tertio, quod etiam condemnatus poterit testari de bonis conditionaliter ad ipsum expectãtibus, & eius hæres in eis succederet, e xgl.reputata vnica in. l. nã ad ea.ff.de cõdi.& demõst. quæ probat cõditionalia nõ venire in cõfiscationem quam præter omnes. ibi. dixit singularẽ Bal.in.l.etiam.C.ad.l.falcidiam.Sed hoc erit intelligendum, in debitis ex vltima voluntate, secus ex contractu prouenientibus, quæ cũ licet sint conditionalia transmittantur ad hæredes.§.ex conditionali. insti.de verborũ.merito confiscarẽtur, & in fiscũ hæredem transirent, ita intellexerunt Alexan. ad Bart.in. d. l. nam ad ea Rom.singul.168. Casaneus in consuet. Burgun.rub.2.§.2.col.1. nu.24. dicit cõmunẽ Alciat.consi.522.nu.6.& referẽdo Imol.Gomez h.nu.4.ad fin.& melius.in d.c.14.nu.2.Pinel.in.d.1.p.Rub.num.3, Iulius Clarus in pract. crimi.§.fin.quæst. 78.vers.nunc videamus. 5

Quarto, ex ea resolut. deducitur verã esse sententiam dicentiũ libere posse condemnatũ nolle acquirere hæreditatẽ sibi delatã post delictũ etiam in preiudicium fisci quam probauerunt Alueric. in trac, statuto.2.p.q.24.& magis in specie Bal. in auth.quod locũ, vers.modo quero.C. si secũdo nupserit.mul.& bene resoluit Tell.h.nu.62.cũ alijs post Alciatũ. in.l. post contrac.nu.25.de donatio.ff.& melius quã alibi probatur ex adductis à Mieres.4.p.q.23.nu.45.cum alijs, cũ enim bona futura nõ venirent in cõfiscatione, libere cõdenatus hæreditatẽ sibi delatã etiã in preiuditiũ fisci poterit repudiare. 6

Quinto, & necessario examinandũ se offert quid sit in hæretico condẽnato an de bonis non confiscatis vel postea quæsitis valeat testari, & vt ab origine constet, vera eius dubitationis resolutio prænotãdum est, quod de iure ciuili hæreticus non poterat facere testamentum nisi catholicos filios instituere vellet in- 7

ter quos testaméti factioné habebat.auth. vt cum de appel.cognc.l.§.si quisde prædictis vers.generalem autem prouidentiã ibi.*Non liceat eis alios hæredes, sibi instituere nisi liberos orthodoxos & ecclesiæ catholicæ communicantes.*quem tex.transsumptabit.l.4.tit.26.par.7. ibi. *Que no puede fazer testamento fueras ende si quisiere dexar sus bienes a sus hijos catholicos* de iure vero.canonico cui in hoc standũ est.c.inquisitionis.§.prohibemus, de hæreticis.in.6.neque facere testamentũ, neque capere ex testamento aliquid poterat.c.ex communicamus.§.credentes.de hæreticis, quem tex.etiam transsumptauit.de iure ciuili Fredericus imperator. in auth.credentes.C.de hæreticis, cũ hæreticus nudetur totius ecclesiastici & secularis ordinis prerrogatiua.c.ad abolẽdam.versi.præsenti.de hæreticis.quã iustissima ratione id probauerunt Tellus hic.nu.34. per totum.Palatius num.17. Gregorius in.l.7.titu.7.par.6.verb. *Catholicos.* Castro de hæreticorum punitione.c.10.& latissime Ioa.de Rojas. in singul.in fauorem fidei singul.186. testamẽta.& Villalo.in Antino.lit.A.nu.15.& hac nostra.l.probatur,dum ex bonis cõfiscatis negat condemnato factionem testamenti,neque in hæretico condemnato indiget altiori probatione. ¶ Imo nõ
8 solum testari nequirent, sed in odium cõmissi criminis, filij omnino priuarentur legitima successione,& bona fiscus vendicabit,reiecta benignitate authẽticæ bona damnatorum.C.de bonis proscrip.& similium constitutionum,quæ legitimam filijs hæritici,vt debitam iure naturæ seruabant.nempe.l. Manicheos. &. l. quicunque.C.de hæreticis, quæ iura per ius canonicum hodie,vt dictum est mutãtur & ex crimine hæresis patrisomnia bona etiam filijs orthodoxis superstitibus ipso iure confiscantur.c. vergentes de hæreticis.c.cum secundum eod.tit.in.6 glossa in summa.23.q.7. Ripa. in.l.1.num.79. soluto matrimo.Corrasius.in.l. qui liberos.nu.62. de ritu nuptiarum. Greg.in.l. 2.tit.26.p.6.vers. *De sus hijos*, Simancas de catholicis institutionibus. c. 9. nu.1. &.c.29.nu.8. Iulius Clarus.in. §. hæresis.num.14. ¶ Quod in alimentis aut doubus verissimum credimus, nisi de benignitate ne filij catholici fame perirent, saltum quo ad ea quæ sunt ad vitæ conseruationem necessaria quia de necessitate,fiscus ad ea non teneretur vt resoluit Palatius Rubeus,in.l.77.Tauri in fine & in repetion.cap.per vrãs.§.23.nu. 15.&.16.quem referens sequitur Gregorius.in.d.l.7.tit.7.pa.6.verb.*Catholicos.* Ioa.Corras.in.l. filium quem habentem. nu.188.C.fam.ercis.Picus.in.l.post contractum.nu.29.ff.de donat.& post alios plures.Ioan.de Rojas.in singul. in fauo. fidei.singul.48.damnatorum. Et reprobando communem scribẽtium sententiã dicentium matrem hæreticam filiam catholicam dotare teneri, resoluit nouissime Lara in. l. si quis a liberis.§. si mater.nu.16. ¶ Imo quod hæc successionis priuatio filios catholicos etiam natos 10
ante commissum hæresis crimen iustissime comprehenderet, plurimi notabiles viri dixerunt eam opinionem veriorem profitentes,vt constat ex Ioan. Andrea. Dominico,& Frãco,in.c.vt cõmissi, de hæreticis.in.6.Castro de potesta.l.pænalis.c.7.& de iusta hæreticorũ punitione lib.2.c.fin.& plurimos referens resoluit elegantissime Couar.lib. 2. variarũ. c.8. ex.num.5.Gregorius in.l.2.tit.2.par.7. verb.*Todos sus hijos.*Otalora de nobilit. 2.par.c.9.nu.8. Menchaca de succes. resolu.lib.2.§.12.& idem post longam disputationem.resoluit.Gomez. de delictis c.2.nu.1.ver.item quero pro cõplemẽto cum alijs. quam sententiã in puncto iuris amplector plurimis iuribus a Coua. relatis:à.nu.5.eam confirmando quamuis contrariam tenuerint Calderinus cõsil.3.sub. titu. de hæreti. quem dubitans de eius opinione refert Palat.in repetione.capit.per vestras.d.§.23. numer. 17.
& quam

& quamuis referendo Simancas de hæret.c.29.nu.4.sequatur Calderinum. Iulius Clarus.§.hæresis.nu. 17. & quod magis est quamuis diligenter probauerit oppositum Molina.lib.4.c.11.num.55. ex canone Concil.Tolet.atque alijs iuribus comprobans Calderini opinionē cuius sententiam in specie successionis maioratus libenter admitto.cum longe difficilior sit confiscatio eius successionis quam alterius, vt quia non à delinquente sed ab ipsa dignitate maioratus persona ficta,in posteros deriuetur vt in l.45.infr. latius erit dicendum, & quia nato primogenito delinquentis statim acquiritur ius irreuocabile successionis ità firmum & incommutabile, quod neque per principem auelli possit neque in eo à maioratus possessore præiudicari, vt dicendum etiam erit in l.40. Tauri, qua ratione nimirum si filij catholici ante delictum nati, quibus iam in commutabiliter ius successionis acquisitum erat,ex delicto patris cōmisso post acquisitionem non præiudicetur neque à successione à lege sibi ipsis delata ex crimine hæresis patris eorum exhæredentur.

11 ¶ Si tamen hæreticus qui actiua testamē ti factione caret forsan hæres institueretur,aut aliter hæreditas ipsi deferatur nō veniret in confiscationem tam quod futura bona non veniunt, vt supra diximus, quam quod sit in capax successionis, & testamenti factionis passiuæ vnde hæreditas coniuncto erit integre aplicanda neque fiscus sicut indigni patrimonium, eam vendicabit ex.l.si Titio & ei delegat.2.l.1.C.de hæred.instituend.Notandus tex.in.l.16.titu.7.part.6.& referendo plures exteros & nostrates probat Mieres de maiorat.1.part. quæst.1.num. 94.per totum.quod in hæretico. cōdem nato ad mortem naturalem firmiter. teneo in ciuiliter damnato propter aliquā hæresis speciem, cuius bona nō in totum ob delictum confiscantur credens procedere legem nostram vt de bonis non cō fiscatis & futuris testari valeat.

In condemnato ad mortem ciuilem vel naturalem ex crimine lesæ maiestatis clarissimum est ante nostram l.neque testari valuisse,neque capere ex testamē to cum in quolibet condemnato ad mortem receptum esset,imo bona ipsius statim commisso delicto confiscabantur nō habita consideratione ad benignitatem authenticæ bona damnatorum,vt ex l. quisquis per totum.C.ad l.Iuliam maiest. l.2.& 4.titu.2.part.7.clarissime probatur & resoluunt scribentes passim vt cōstat ex Igneo,in l.fin.num.7.ff. ad Silanianum,Socinus consil.275. lib.2. Dinus in regula sine culpa.num. 6. de regul. iuris in.6. Boerius decision. 277. num.12.Duēñas regula.245.limit.1.Anton.Gomez.3.tomo variarum.c.2.nu.6. &.7.Couar.lib.2.variarum.c.8.nu.2.& iterum probatur in l.6.9.11.16.titu.13. 12

par.2. ¶ Quod multi extenderunt ad 13 filios antea natos quam pater delictum commisisset,ex glos. in.c.si quis.§. filij vero.6.quæst.1. quam sequitur Boerius. decis.7.nu.6.Gigas de pensio.q.5.nu.2. dicens eam communem.& Gregor.in.l. 2.tit.2.par.7.vers.sus fijos.Anto. Gom. 3.tomo.c.2.nu.16.per totum,vbi de iuris rigore hanc dicunt veriorem opinionem sed in hoc de crimine lesæ maiestatis humanæ,fere omnes qui in crimine lesæ maiestatis diuinæ hanc opinionem veriorem crediderunt, eam constanter impugnauerunt iuribus & rationibus euidentissimis coacti vt tenuit glos. in. l. diuo Marco. C.de quæstionibus.resoluunt Couar. d. c.8.nu.5.dicens eam æquitate plenam atque iuri satis consonam. Ioānnes Orozius.in.l.adoptiuum.ff. de in ius vocando.nu.3.4.&.5.& in.l.emancipatum.ff. de senatoribus & latius Mieres de maioratu.2. part. quæst.4. illation. 2.num.7. & bene Molina.lib.4.cap.11.nume.55. per totum, quorum opinionē sequor cū longe sit iustior priuatio successionis ex crimine hæresis facta, quam quæ fieret ex de-

14 ex delicto, lesæ maiest. humanæ. ¶ Sed stante nostra. l. dubium est an testari valeat condemnatus, ob comissum crimen lesæ maiest. de bonis non confiscatis aut post delictum acquisitis, & cum condemnato ad mortem ciuilem, vel naturalem, generaliter concesserit. l. testamenti factionem, absque distinctione delicti, sitque longe minus humanam quam diuinam maiestatem offendere, authentica Gazaros. C. de hæreticis. capit. vergentis eodem. titul. in. 6. & probant Couar. lib. 2. capit. 8. num. 5. Gregorius in. l. 2. titul. 2. par. 7. glossa. verb. *Dote de su muger.* neque in hoc iura canonica aliquid expresse constituant, secure teneo de bonis, propter delictum non confiscatis aut post crimen posse condemnatum ad mortem ciuilem vel naturalem libere facere testamentum ex rationibus addu-

15 ctis in principio huius glossæ. ¶ Neque obstabit quod, Mieres, in tracta. maioratus. 1. par. quæst. 1. num. 100. cum alijs, & in specie. num. 103. ad fin. authoritate Bartholomi. Socini, consil. 22. num. 7. lib. 1. resoluit committentem crimen lesæ maiest. humanæ, ipso iure in capacem effici, acquirendæ hæreditatis, bonaque sua confiscari, quia præter quam Socin. ante. l. nostram loquitur, & Mieres in sola authoritate ipsius fundatur, ambo non probant carere condemnatum factione testamenti, omnisque dubitatio hodie se mouetur ex verbis. *Saluo de los que por el tal delicto fueren confiscados.* quæ cum generalia non sint ex confiscatis testamenti factionem condemnato concedunt ex quolibet genere delicti.

16 In condemnato ad mortem ob delictum nephandum Sodomiæ videamus an habeat testamenti factionem & de iure communi clarissimum est, testari non potuisse, ex generali regula, quæ quemlibet condemnatum comprehendit, & in specie Sodomiæ statim comisso delicto ante condemnationem procedebat, & ipso iure bona confiscabantur non habita consideratione ad benignitatem authenticæ bona damnatorum, & consequenter intestabilis omnino Sodomita erat, ita resoluunt Benedictus in. c. Rainutius, verb. mortuo itaque. 1. num. 124. referendo Bald. Alexand & alios & Casane. in consuet. Burgund. rubric. 7. §. 3. glos. *Afire*, per totam, referendo Iacob. de Bellouiso, & Anasthas. Plat. Mediolanen. qui iustissime ante nostram l. negauerunt Sodomitæ testamenti factionem, eandem negauit Bellonus consil. 59. & quod magis est noster Couarrub. in Clemen. si furiosus. 2. par. relection. §. 2. num. 6. prope fin. referédo ipsum Anasthas. & alios & idem tenet Gregor. in. l. 16. titul. 1. par. 6. glos. 2. referens etiam Anasthasium & Decium. in memores ambo nostræ constitutionis. ¶ Quos intelligerem vt nequeat 17
Sodomita de bonis ob delictum confiscatis testari non tamen vt omnino testamenti factione careat sed quod de bonis post delictum acquisitis quæ non veniunt in confiscationem, vel aliter non confiscatis testamentum facere possit, ac si condemnatus non fuisset ex verbis nostræ. l. ibi. *Saluo de los que por el tal delicto fueren confiscados*, quæ in omnibus casibus, in quibus ipso iure bona confiscantur, de non confiscatis concedit, condemnato factionem testamenti vt supra probauimus & hoc est quod post longam disputationem resoluit Tellus hic. num. 35. vsque ad. 43. ex quo num. 43. clarius deducitur hæc resolutio, & idem in effectu tenet Mieres de maioratu. 1. par. quæst. 1. ex num. 104. versi. ex prædictis. vsque ad num. 111. vbi nume. 109. in prin. refert Couarrub. & Gregor. qui sic sunt intelligendi cum alijs supra relatis. ¶ Et in casibus supra di- 18
ctis, de bonis iam confiscatis, neque ad pias causas testabitur, ex eo quod cum ob confiscationem bona fisci efficerentur, nimirum si condemnatus neque ad piam causam testetur, vt post Bart. in. l. 1.

nu. 26

num. 26. C. de sacro sanctis ecclesijs resoluit Tellus hic.num.18.ad medium. Rubeus referens Bald.num.24. Couarr. dicens communem.post Abbat in rubr. de testament.3.par.num.27.ad fin.

SVMMARIVM.

Condemnatus ad mortem quando de bonis confiscandis testetur per totam glossam.

Fiscus an habeat hypotecam in bonis delinquentis.num.2.

glos.fin.l.4.

1 O *Se hinieren de confiscar.*dupliciter hæc verba intelligi possunt vno modo vt condemnatus ex parte quæ veniret,confiscanda testari non possit post confiscationem & secundum hunc intellectum superflua viderentur verba nostræ. l.cum si ex confiscatione bona fisci efficiantur clarissimum sit non posse condemnatum in eius præiuditium de bonis confiscatis & fisci iam effectis libere testari,sicut quando bona ipso iure confiscarentur probant. cã. cum secundum, de hæreticis in.6 l.final.C.ad. l. Iuliam. Magest.Bar.&Alciat.in.l.post contractum.ff.de donatio.Detius consil.235. ¶Secundo & proprio modo possunt 2 accipi quando condemnatus, ante confiscationem de bonis confiscandis testatur, aut disponit, vt quia pendente lite fecit testamentum,& tunc cum ante sententiam dominium non amittat, neque administrationem, vt aduertit Palatius hic.num.20.neque sciri possit quæ pars confiscanda veniat iniustum nimis foret ex in certa & futura confiscatione impediri factionem testamenti respectu totius condemnati. hæreditatis vnde proprie intelligendo verba nostræ. l. dicendum est accipienda fore ab effectu, vt scilicet condemnato non negent factionem testamenti,sed tantum respectu partis confiscandæ illum rescindant, ac si à principio illius partis condemnatus non testaretur,quod ex eo iustificatur. quia cũ bona condemnati statim comisso delicto quamuis non confiscarentur salum vitio affecta essent sicut omnia litigiosa, imo & fisco concedatur, hypoteca in bonis delinquentis Bald. Alexan. Iasso. & alij in.l.rescriptum.ff.de pactis. Negusan.de pignor.2.part.4. membro nu. 115.Couarr. lib.2.variarum.c.16.nu.8. merito pro ea parte,quæ ex futura condemnatione confiscanda venit habetur dispositio condemnati ac si testatus nunquã fuisset,& quasi de bonis litigiosis & fere alienis dispossuisset eodẽ etiã modo intelligẽda sunt verba sequẽ. *A otra persona alguna.*vt scilicet dispositio condemnati non preiudicet quantitati parti aplicanda.

SEQVITVR interpretatio ad .l.5. Tauri.

SVMMARIVM.

Nepos in potestate aui est & appellatione filiorum continetur.num.1.

glossa.1.l.5.

E *L hijo.*idem in nepote cum sit in aui potestate.§.1.insti. de patria potest. & hoc quia quãdo lex faciens mẽtionem de filijs principaliter respicit fauorem filiorum appellatione liberorum nepotes etiam continentur. vt probant Bar.in.l.liberorũ.ff.de verbo. signi. Anchar.col.1.de baptis.Angelus Aretinus. in.§. 1

in.§.finali instituta qui testamento tutores dari possunt.

SVMMARIVM.

Masculinum in correctorijs non comprehendit fœmeninum.num.1.
Neptis quæ in potestate aui est potest. facere testamentum.num.2.

glossa.2.l.5.

1 O hija.quæ si á lege nō exprimeretur cum sit correctoria non posset intelligi comprehensa cum in correctorijs vulgare sit masculinum non comprehendere fœmininum,ex Decio in.l. fœminæ. ff.de regul.iuris.Corneus consil.13.volum.2.& consil.271.volum.4.& consil. 222.vol.3.Alex.consi.29.vol.3.& cōsil. 153.volum.7.Socin regul.255.limit.9. & idem erit in nepote ex ratione glossæ præcedentis imo sinepos. aut neptis foret ex filio cum essent in aui potestate. §.fin.instituta de patria potest. atque patris & non matris familiam sequerentur §.1. instituta de legitima agnat. tute. l. cum legitime.ff.de statuhominum,etiam ante. l. hanc mortuo patre valerent testari.

SVMMARIVM.

patria potestas ante.l. hanc erat impedimentum factionis testamenti.num.1.
Minor.25.annorum & maior.14. subguberatione curatoris existens libere testabatur.num.2.

glossa.3.l.5.

1 Qve esta en poder de su padre. erat enim patria potestas impedimentum factionis testamenti ex rationibus adductis á Gome. hic.num.1.per totum quarum quilibet licet sufficiens non sit iunćte veram rationem efficiunt,& hinc secure confirmatur opinio dicentium ante hanc.l. posse maiorem. 14. annorum subgubernatione curatoris existentem libere facere testamentum cum ea gubernatio non sit patria potestas sed quodam ius administrationis vt in speciæ probant glos.in.l. Aurelius.§.Caius.Seius verb.intra legitimam.ff.de liberatione legata. notabilis secundum Paulum in.l.qua ætate.num. 3. de testament.& in.l.is cui.numer.3.ff.eod.Iasso.in.l.nemo ex lege.num.3.& in.l.si frater. num. 2. C.qui testament.facere possunt. Decius in.capit.in præsentia num.35. deprobatio. Boerius decision. 23. numer.29. Segura in.l.si ex legati causa.nu mer.12. ff.de verborum Tiraquellus. in.l.si vnquam verb. donatione largitus. numer. 204. de reuocan.donat. & in legibus conubial. l.15.glos.13.num. 66. de qua patria potestate Romanorum Gallorum atque cæterorum regnorum vide Matienço in.l.4.titul.4.lib. 3. nouæ Recopilation.glos.a.per totum.

SVMMARIVM.

Aetas legitima ad testandum quæsit. num.1.

glossa.4.l.5.

Siendo de edad legitima. masculus scilicet quatuordecim,fœmina vero. 12. anaorum, quæ legitima ætas ad testandum reputatur.l.qua ætate cum vulgatis de statu hominum.l.13.titul. 13.part. 6. vbi. Gregorius. verb. *El moço.* notanter aduertit, semper præsumi quod faciens testamentum legitimæ ætatis 1

erat

erat quod ex eo videtur cōfirmari quia licet fundans se in ætate debeat eam probare. l. cum te minorem. C. de in integrum restitutione fundans se in negatiua ætatis debet etiam eam probare cum in facto consistat vt satis vulgare est.

SVMMARIVM.

Filius familias non poterat facere testamentum.num.1.& 2.
Filius familias potest codicillari sicut testari.num.3.

glossa.5.l.5.

1 PVeda hazer testamento. hæc est principalis constitutio nostræ.l.iuris communis omnino correctoria quo constitutum erat,filium existentem in patris potestate non posse facere testamentum quamuis cum licentia ipsius patris testaretur.l. qui in potestate. ff. de testamentis.l.tam is qui.§.1. de donat.l. 3.§. 1. C. qui test.facere potest.§.1.Institu.quibus non est permissum facere testamentum. Et iuris etiam partitarum nempe. l.13. titul.1.par.6. ¶ Et ad id notabilis est:
2 quod quamuis per emancipationem minima capitis diminutio contingat.§.3. instituta de capit. diminutione & per capitis diminutionem irritetur testamentum.§. alio. §. non tantum instituta quibus mod.testamen.infirmentur.etiam de iure partitarum vt in.d.l. partitæ nihilominus per hanc.l.testamentum, à filio in patris potestate constituto factum, secuta emancipatione non irritetur cum aliter superflua & nullius effectus foret eius constitutio ita aduertit notabiliter Gregorius.in.l.18.titul.1.par.6.ver. minima capitis diminutio. ¶ Dum ta-
3 men.l.dicit:*Pueda hazer testamento.*nullam de codicillo faciens mentionem,videtur codicillandi facultatem non concessisse sed ad factionem testamenti se tantum restrinxisse vrgentē autoritate Socin.consil.13.præsens.num.31. lib.1. & alterius Socin.Iunior.consil. 8.magna profecto.num.31. credentes facultatem testandi ad codicillos non extendi, quorum sententia hodie non seruatur in filio familias, cui testari permititur tam ex eo quod de iure communi verior omnino sententia erat.contra Socin. ex.l.1. §.in filijs quoque.ff.ad.Trebel. & ex latissime adductis,à Burgos de Paz.in.l.3. Tauri.4.par.colum.7.num. 133. quam quod si factio testandi conceditur à fortiori & codicillandi concessa intelligitur ex identitate & maioritate rationis & ita in specie tenuerunt. Lupus hic. num.19.Tellus.num.1. vbi etiam id fatentur procedere in donatione causa mortis.

SVMMARIVM.

Filius familias an possit testari preiudicando patri in vsufructu tertiæ partis. num.1.& per totum glos.
Clericus an possit testari de bonis quisitis ante clericatum preiudicando patri in vsufructu eorum.num.2.
Filius religionem ingressus an valeat testari,in preiuditium vsusfructus patri quæsiti. num.3.

glos.fin.l.5.

COmo si estuuiera fuera de su poder. 1
non vt ad libitum testari valeat preiudicando patri in vsufructu tertiæ partis sibi quæsitæ,sed vt de nuda proprietate tantum disponat sitque in filio in potestate restricta testandi facultas de qua in.l.sequenti. ver. *Que en la tertia parte de sus bienes.* ad nudam proprietatem eiusdem tertiæ partis, integro manente vsufructu, quasi. l. apertissime dederit filio in potestate facultatem testandi ad regulam iuris communis restrictam sentiens in vtile non esse posse de nuda proprie

proprietate testari cum valeat legatarius
seu donatarius, vti commoditate nudæ
proprietatis vendendo, donando, seu o-
bligando ipsam, & satis fauorabile filio
sit concedere ipsi testamenti factionem,
absque eo quod testando patri posse, pre
iudicare in vsufructu sibi liceat maxime
cum morte filij vsusfructus patri quæsi-
tus non finiatur. l. fin. versi. *Sin vero de-
functa persona*. C. ad Tertulianum, notã
dus. tex. in. l. fin. §. filijs autem. C. de bo-
nis quæ lib. l. fin. in fin. C. cõmunia de suc
cess. l. 3. §. fin C. de bonis quæ lib. l. fin. C.
de vsufructu. Cum vulgat. & consequen
ter neque finiri debeat eius emancipatio
ne ad factioné testamẽti tãtum restricta.
quibus & alijs rationibus hãc veritatem
probauerunt in specie similis statuti. Bal.
in. l. si queramus. in fin. ff de testam. Frã
cus in Rubr. de testament. num. 6. idem
Bald. in. l. si quando. num. 2. C. de testa-
ment. Imol. in. ca. quia ingredientibus
num. 28. de testa. Aretinus in tract. de te
stamentis. 2. p. num. 12. Guiliel. in. c. Rai-
nuntius. ver. matrem in super Cleram.
num. 24. de testam. & ex nostratibus
sic intelligẽdo. l. hanc probauerunt Gre
gor. in. l. 13. titul. 1. par. 6. versi. *Que esta
en poder*. Pinel. in. l. 1. C. de bonis mater.
1. par. num. 44. Perez ad Seguram in. l.
imperatorum. num. 38. ad Trebel. & in.
l. 1. titul. 2. lib. 5. Ordinam. glos. 3. colum.
1. versic. intellige tamen folio mihi. 62.
Tellus hic. num. 3. &. 4. Peral. in
1 Rubri. de hæred. institut. num. 180. Ro-
jas de succes. ab intestato. c. 29. nu. 23. vs-
que ad. 28. Mieres de maioratu. 1. part.
quæst. 1. nu. 46. & melius Molina lib. 2.
c. 9. num. 22. vsque ad num. 24. & verba
nostræ. l. *Cómo si estuuiesse fuera de su po-
der*. idem significarent, ac si dicerent quã
tum ad factioné testamenti sit filius emã-
cipatus non vt ad libitum testari valeat,
sed de nuda tãtum proprietate, quã inter
pretationem libenter admittimus contra
Gometium in. l. 6. Tauri. nu. 14. qui nõ
solum virtute huius. l. factionem testa-
menti dedit filio in potestate sed & fa-
cultatem disponendi de tertio etiam in
preiudicium vsusfructus patri acquisi-
ti cuius sentẽcia ex supra relatis reijcitur.
¶ Imo & ex alia ipsius Gometij destrui 2
tur qui mutato consilio. in. l. 48. nu. 7.
tenuit quod licet de iure comuni ante. l.
hãc, clericus poterat testari de bonis quæ
sitis ante clericatum. l. sacro san. authent.
præsbyterum. C. de sacro san. ecclesijs,
non tamen poterat testando præiudicari
patri in vsufructu quæsito ante clerica-
tus gradum, quod etiam tenuerunt ante
ipsum Detius in. c. in præsentia. num. 64
de probation. vbi Veroius. num. 227.
Couar. in c. quia nos. num. 2. de testam.
Pinel. in. d. l. 1. 1. part. nu. 43. Lauus Tel-
lus hic. num. 5. Pinellus in. d. l. 1. 1. part.
num. 45. vbi eleganter. id alijs modis cũ
probatur. ¶ Et ex eo iustificatur quod 3
licet filius ingrediens religionem valleat
testari. authentic. de monachis. §. illud. 2.
colum. 1. non tamen sibi testari permitit
in preiuditium vsusfructus patri quæsiti,
vt probauerunt Detius in. d. c. in præsen
tia, num. 62. Veroius. num. 525. Sua-
rez in quæst. maioratus in fin. vers. Ego
crederem Couar. d. c. quia nos. num. 2.
Pinellus. d. num. 43. Tellus hic. num. 3.
Rojas. d. c. 20. num. 25. alijque supra re-
lati. ¶ Et hanc existimo veritatem con- 4
tra Gometium. in. d. lib. 6. num. 4. in om
nibus casibus in quibus vsusfructus bo-
norum filij in potestate acquiritur, quam
uis cum Gometio tenuerit Menchaca de
succes. progres. lib. 1. §. 1. num. 31. & quã-
uis Mollina referendo Menchacam in
d. c. 9. num. 24. & si Maturius fore hoc
pensitandum dixerit econuerso regulam
deducens vt non quæsito patri vsusfru-
ctu filius in potestate ad libitum de tertio
valeat disponere in proprietate & vsus-
fructu.

Finis. l. 5.

SEQVITVR interpretatio ad l.6. Tauri quæ de successione ascendentium in bonis descendentium agit.

Summarium.

Ascendentes an debeant esse legitimæ nati ad succedendum descendentibus, vel sufficiat quod legitime procreauerint descendentes. num.1.

Pater qui mala fide contraxit matrimonium, an filio legitimo succedat. nu.2. & per tot. glo.

Ignorantia & bona fides vnius ex coniugibus an efficiat prolem legitimam respectu scientis qui deliquit. num.2. & 3. & 6.

Legitimitas an possit diuidi. num.2 3. & vsque ad fin.

Successio regulariter reciproca est. nu.4.

Pater si dispensetur ad succedendum filio filius censetur dispensatus ad succedendum patri & econtra. nume. fin.

glos.1. ad l.6.

Los ascendientes legitimos. Non quod ipsi ascendentes debeant esse nati legitimi. Sed quod legitime procreauerint descendentes de quorum successione agerent, ita quod inter eos, & filios detur reciproce legitimitatis qualitas, vnusque respectu alterius ecõuerso legitimus sit. Sic intelligunt verba nostræ. l. Tellus. hic. num.6. & relatione ipsius contentus Ioan. Matienço in. l.1. titu.8. lib.3. nouæ recopil. glos.1. nume.1. ¶ Ex quo ipse 2
Tellus num.7. vsque ad nume.9. casum singularem adducit, in quo patrem filio legitimo non succedere existimauit, scilicet, quando habitus fuit in figura matrimonij, ex parentibus inter quos impedimentum legitimum erat, quia licet tunc fateatur, quod bona fides vnius prolem legitimam efficiat, respectu vtriusque parentis. c. ex tenore qui filij sint legiti. credit tamen, quod in eo casu pater qui mala fide contraxit, filio legitimo non succedat, ex eo quod filius respectu eius patris non sit legitimus, & sic econuerso non detur in patre qualitas illa legitimitatis ad succedendũ requisita. intelligẽs tex. in d. c. ex tenore, vt licet ibi fauore filiorum qui non peccauerunt, & propter sacramentum matrimonij publici cõtracti, ex quadam benignitate ipsi legitimi efficiantur, & parentes hæredes fiãt, illa tamen benignitas ad parentes qui delictum commiserunt non extendatur. ¶ Cuius sententia confirmatur, quia regula qua constituitur bonam fidem & ignorantiã vnius ex coniugibus sufficere ad efficiendã prolẽ legitimã, intelligẽdã esse dixerũt scribẽtes respectu illius parentis qui non peccauit, non vero respectu scientis qui mala fide cõtraxit, vt intellexerũt gl. in. l. qui cõtra, in ver. accerrimo. C. de incest. nup. Cinus ibidem in.3. q. Odofre. & alij antiquiores, & sentit Ias. in. l. auũculo in fin. ff. de cõdictione sine causa, & probat Anchar. cõsil. 401 deniq; Tellus adducit Bart. doctrinam, in d. l. auũculo nu.4. ¶ Sed ea Telli sententia ingeniose comprobata libẽter ex eo rejicitur, quod presuponit reciprocam nõ esse successionem respectu illius qui peccauit a sola mala fide deducens eius successionis reciprocæ priuationẽ quod receptæ sentẽtiæ aduersatur, qua regulariter cõstituitur successionẽ esse reciprocã negatiue, & affirmatiue nulla distinctione facta an peccauerint ascẽdẽtes in pro 3 4

creatione descendentium, vt resoluit Azo in summa.C.de legit.hære. Bart. in.l. fin.num.5. ff.de his quibus vt indig. & in.l.1.num.2 de bonorum possess.contra tab. Alexan.consil.139. eleganter.nu.3. volum.1.& consil.150.nume. 6.volu.2. Decius consil.311.in principio. Aymon consil.176.num.3.Franciscus Marc.decis.12.in fin.Caccia Lup.in.l.si qua illustris,num.53.C.ad Orfician.Hyppol.in l.si quis viduam num.16. ff de quæstio. & ex nostratibus.Castellus in.l.12.Tauri in fine.Palatius in.l.9.vbi Gomez.nume.45.Duenas regul.166 ampliatione 7.Rojas de successionibus abintesta. ca. 31.num.2. & consequenter in hac spetie patrem succedere filio legitimo contra Tellum dicendum est. ¶Et si ex aduer-
5 so replicetur debere id restringi quando qualitas legitimitatis quæ in filio datur in patre deficit, ita quod reciproca qualitas non sit, vt in nostro casu considerauit Tellus, vbi filium propter matrimonium legitimum esse dicit,& patrē illegitimum, secure respōdetur nō esse inter eos diuiduam legitimitatis qualitatē neque posse filium respectu patris legitimum esse,qui ecōuerso pater respectu filij legitimus sit cum legitimatio sit eius naturæ,quod diuidi nequeat. Imo foret monstruum filium pro parte legitimum & illegitimum esse, vt aduertit glos.in c. cum inhibitio.§.si quis vero verb.si ambo parentes de clandesti.desponsatione, & omnes in c per venerabilem qui filij sint legitimi, & post Tiraquel. aduertit Tellus in.l.12.Tauri, nume.19. ¶Ex
6 quo verior sententia est ex ignorantia vnius tantum ex coniungibus prolem effici legitimam, non solum quoad ignorantem sed etiam quantum ad scientem, ex d.glos.in verb.an bo vbi Innocen. in fin. Anton.de Butrio. Præpositus. Alex. & Henricus idem tenent,& glo. in c.cū in captiuitate. 34. quæstio. 1. in gloss.1. Anchar.in cap.cum inhibitio in. 2. q. de clandest.desponsatione Gofredus in summa, qui filij sint legitimi Albericus in d.l.qui contra.C.de incest.nuptijs.Iasso.consil.156 vol.4.& consil.168. eodem vol.Capra.consil. 117. ¶Secundo 7
& notanter respondetur, quod etiam si daremus non esse æqualem inter patrem & filium legitimitatis qualitatem, vt quia filius a lege vel ab homine legitimetur, aut dispensetur ad succedendum in bonis parentum, adhuc tamen foret successio inter eosdem reciproca & pater filio dispensato reciproce succederet, vt bene resoluit Paleotus de notis, & spurijs. q. 39.non habita distinctione,an pater peccauerit,vel filius, & ita contra Benedictum Capram consil.1. plurimos referens resoluit ipse Tellus hic.numer.13. vsque ad num.15.& consequenter periclitatur doctrina ipsius Telli, & eam licet non his fundamentis reprobat Rojas de succes.ab intest.c.30.num.38. quod notatu dignum est.

SVMMARIVM.

Pater matri praeferebatur in successione filij abintestato, hodie non sed ambo concurrunt vel superstes admittitur.nu.1.

Representatio non admittitur inter ascendentes.nu.2.

Pater & mater simul cum fratribus ad bona filij defuncti ab intestato admittantur hodie non.nu.3.

Glossa 2.l 6.

POr su orden y linea derecha. Secundū gradus,prærogatiuā,ita quod gradu viciniores remotioribus præferātur,& cū eis nullus concurrat,ad cuius verā explicationem prænotandum est quod de iure digestorum, & C. in successione filij ab intestato defuncti pater matri præferebatur.l. 2. §. obijcitur. ff. ad Orfi-

Orfician.l.2. C.eod. quod iure authenti
co.immutatum fuit, vt conſtat ex Authē
tica defuncto.C.ad Tertul.Authenti.de
hæredibus ab inteſta.venient.§. cōſequēs
vbi pater ſi ſuperſit ſolus admittitur, ſi
ſola mater ſimiliter, ſi ambo ſimul con-
currunt, & à iure partitarum comproba
tur, ex.l.4.titu.13.parti.6.quæ reſolutio
confirmatur à noſtra. l. dum aſcenden-
tes ſecundum gradus prærrogatiuam ad
deſcendentium hæreditatem vocat, qua-
ſi dicat omnes eiuſdem gradus ſimul ad-
2 mitti debere. ¶Ex quo etiam clare de-
ducitur inter eos excluſiſſe repreſentatio
nem contrā doctrinam Iacobi Butricanj
in dict.authenti. defuncto. quæſtio. fin.
dicentis etiam inter aſcendentes non ſer
uari gradus prærrogatiuam, ſed admitti
repreſentationem auumque cum patre
concurrere, quem in hoc iuſte reproba-
uit.l.noſtra cum in linea aſcendentium
impoſsibile ſit dari eam quaſi naturalem
ſubrrogationem, quæ ſecundum naturā
qua portio & ſubſtantia parentis filijs
communicatur in linea deſcendentium da
tur, vt ante ipſam contra doctrinam Bu-
tricanj reſoluunt gloſſa in dict.Authēt.
defuncto, quam ibi ſequuntur Cinus &
omnes, Bald.colum.2.Paul. num.3.Sali-
cetus, ſecundo Corneus col.2.Alexand.
conſil.80.volum.1. & conſi.115.vol.2.
Caſaneus in conſuetudi.Burgund. rubr.
7.§.6.num.8.& ex noſtratibus Palatius
hic.numer.6.Gome.5.&.6. Tellus.16.
Couarru.de ſucceſsio.abinteſta.c.29. nu
3 me.34. ¶Deducitur etiam correcta cen
ſeri, iura Codi.& authent. quibus pater
& mater ſimul cū fratribus defuncti ab
inteſtato ad eius bona admittebantur nē
pe.l.ſi quis.authenti.defuncto.C.ad Ter
tul.& ius partitarum quo idem conſtitu
tum erat.l.4.tit.13.par.6. quæ omnia ho
die immutantur a noſtra.l. dum aſcendē
tes legitimos hæredes deſcendentiū facit
ſecundum gradus prærrogatiuam, & id
ipſum clarius confirmando conditores
harum legum in.l.7.ſequenti, ſequendo
in hoc ius fori, quod in deſuetudinem
abierat. Nempe.l.1.ti.6.lib.3.fori.

SVMMARIVM.

Aſcendentes quomodo ſuccederent deſcendentibus in poteſtate ante. l. hanc nu.1.

Differentia emancipationis et patriæ poteſtatis quoad ſucceſsionem ex teſtamēto in bonis filij ſubmouetur. nu.1.

Aſcendentes poſſunt querellare teſtamētum deſcendentium. nu.2.

gloſſa.3.l.6.

SVccedan ex teſtamiento. Modo ſint in poteſtate aut emancipati; quod de iure communi non ita erat conſtitutum quia cum filius in poteſtate ante.l.5.Tauri teſtari non poterat, vt ibi diximus, aſcendē tes ex teſtamento nō erant legitimi hæredes ipſius, & in filio emācipato ex eo idē probatur, quod de iure antiquo parētes ad hæreditatē filij emācipati nō admittebātur, niſi in emancipatione fuiſſet cōtracta fiducia, ideſt quod tēpore emācipationis ius ſuccedendi pater reſeruauerat.l. fi.C.de emācipa. libero.§ fi. inſti.de legitima agnatorū ſucceſ. cum igitur hodie per d.l.5.valeant teſtari filij in poteſtate & reſpectu emācipatorum ſolēnitas fiduciæ ſublata ſit gl.magna in authē. ex cauſa.C.de liberis pret.l.15.ti.18.par.4.nullaq; ſit differētia reſpectu ſucceſsionis ex teſtamēto emācipationis, & patriæ poteſtatis.authen.de hæred.abinteſta.veniēt. §.nullā vero collatio.9.Authēti. in ſucceſsio.C.de ſuis & legiti.hæredibus.Authenti.defuncto.C.ad Tertul.§.ſed hæc quidem, inſtitu.de ex hæreda.liberorum, glo.verb.emancipatus.in. l. Gallus.§.& quid ſi tantū. ff.de libe & poſth. gl.ver. venientē in.l.ſi emancipati. C de collat. gloſ.verb.irritum in d.Authen ex cauſa & reſoluunt Bart. in. l. 2. numero. 2. de

vulgari.Iasso in.l.qui se patris num.26. C.vnde lib.Couarru.in c.Raynuntius,nu me.5.de testamen. merito ex testamento erunt ascendentes legitimi hæredes descendentium modo fuerint in potestate ipsorum aut emancipati. ¶Imo & con
2 tra testamētum eorum admitterētur quæ relando aut dicendo,nullum quod ipsis præteritis vel ex hæredatis institueretur, vt ante nostram legem constitutum erat respectu quantitatis legitimæ ascendētibus debitæ.l.1.l.pater filium.l. nam etsi parentibus ff.de in officioso testa. l.cum filium.C.eod.titu.§.fin.instit.de ex hæreda.liberorum.l.1. in fine,titu.8. parti.6. l.8.titu.13 parti.6.Bart.in.l.filio præterito num.21.&.22.ff.de iniusto rupto.Baldus in.l.omnimodo num.2.C. de in officioso testamento. Castellus hic verb. ex testamento.Palatius num.14. Gomez.1. tom.c.11.num.36.

SVMMARIVM.

Ascendentes succedunt hodie ab intestato descendentibus iure hæreditario & non peculij.n.1.& per tot.glo.

Quæsita a filio in potestate in totum patri quærebantur nisi ius personale militiæ.num.1.

Filij milites poterant testari de peculio castrensi sicut patres familias & omnimodam dispositionem habebant etiam ab vtendo nu.2.&.3.

Castrensia non conferebantur neque vltimum ius in eis parentibus erat.nu.3.

Patrem succedere iure peculij, quomodo sit intelligendum.nu.4.

Parentes etiam hodie succedunt in profectitijs iure peculij.nu.7.

Glossa 4.l.6.

Y *Abintestato.* Ergo etiam abintestato succedit ascendens descendenti iure hæreditario, tanquam hæres legitimus & non iure peculij veluti dominus portionis eius ad cuius decisionis veram explicationem aduertendum est, quod de iure antiquo omnia bona à filio quæsita cuiuscumque essent qualitatis,patri intotum quærebantur, iuxta regul. l. placet. ff.de acquirenda hæreditate aqua regula generali nihil aliud excipiebatur nisi quod quæri nullo modo poterat, vt ius personale militiæ cohærens filij personæ l.3.§.si quid.ff.de minoribus, & declarant Balduinus in Iustiniano pagin.131. idem Cuiatius,& Othomanus in.§.1.instituta per quas personas. ¶Postea vero 3
iustissimis principum constitutionibus priuillegium armatæ militiæ tributum est & speciali benefitio filijs militibus cōcessum,vt in castrensi peculio vicem patrum familias obtinerent.l.1.§.neque castrense,ibi, *Multis constitutionibus.* ff.de collatione bonorum.l.4.§.1.ibi. *Principales constitutiones.* l.hæreditate.§.pater ibi, *Iure concesso.* ff.de castrensi pecul. l. seruum filij in prin.ibi,iure suo.ff.eod.l.2.ad Macedonia. ¶Ideo habebant in 4
eo peculio omnimodam dispositionem; l.2.l.3.C.de castrensi pecul.l.6.&.7.titul.17.parti.4.etiam ab vtēdo.l. sed etsi lege.§. consuluit versi. abuti. ff. de petitione hæredita.l.in re mandata.C. mandati.l.nemo exterus. C. de Iudæis ita q poterant donare.l.filius familias in fine. ff.de donationibus & testari.l. fin.C.de in offitioso testamento.l.penultima & finali.C.qui testamenta facere possunt,& in princip. instituta quibus non est permiss.facere testamen.& quod huiusmodi peculia cum fratribus non conferebātur dict.l.1.§. neque castrense, &.§. si ii qui de collatione bonorum. l. fidei commissarius.23.§.1.versi.cætera.ff.de fideicommiss. libertat. l. finali. C. de collationi. l. 5. titul. 15. partita. 6. imo in eisdem bonis quæ propria filij erant secundum Vlpiani in dict.§. neque castren-

strense, versicu. hæc autem.l. 3. §.Pomponius in fine de minoribus, nullum parenti ius erat. l. 3. C. de castren. peculio. l. ex nota. ff. eodem neque etiam vsusfructus, ex Iustiniano in. l. cum oportet versicul. exceptis. C. de bonis quæ liberis. §. 1. institut.per quas personas.l. 6. &.7.titul.17.partit.4.

4 ¶ Non tamen hijs priuilegijs militibus filijs concessis ius antiquum parentis omnino abrrogatum erat & penitus extinctum sed potius in suspenso quandiu filius viueret & suo priuillegio vti vellet decedente vero abintestato ius patris antiquum effectum retro habere incipiebat & pater iure peculij tanquam dominus bona filij occupabat, & hoc est quod passim dicitur patrem succedere iure peculij, filio abintestato decedenti ex pluribus notandissimis iuribus sic necessario intelligendis.l.1.§.si is qui versi.nō enim ff.de collat.bonorum.l. proponebatur, versi.sed cum nihil, & versi.retro.l.filius familias in princi.ibi, iure pristino, & vlterius, ibi, iure pristino.l.hæreditate.§.pater versi.quod si in testatus, & versic.nō tam facile, & versi.nisi in pendenti.ff.de castren.pecul.l.seruum.46.in prin. versi.cum enim de lega.1.& in prin.quibus non est permiss. face. testamen.versicul. si vero, ibi, iure communi, neque diuersum significare voluit Iurisconsul.in. l.fin.versi.magis.ff.ad Trebell. dum dicit priuilegium in peculio castrensi filijs dumtaxat concessum esse eo casu, quo disponant non vt per omnia in eo quasi

5 patres familias habeantur. ¶ Ex quo succedendi modo plurima satis iniqua, & contra naturalem æquitatem inducta nascebantur, cum pater qui bona filij iure peculij occupabat non solum matrem & descendentes legitimos ab ea successione excludebat, sed debita, ab ipso filio contracta, nisi quatenus erat in peculio, & intra annum soluere nō tenebatur ex. l.1.& per tot.C.quando actio de pecul.

6 & bene aduertit Gome.ibi.nu.3. ¶ Vnde alter succedendi modus à iure Cod. fuit inuentus longe iustior & æquior atque descendentibus fauorabilior, vt scilicet filijs abintestato defunctis in aduentitijs quasi castrensibus seu castrensibus ascendentes succederent non iure peculij sed hæreditario tanquam legitimi ipsorum hæredes.l.3.in princ.C. de bonis quæ lib.l.fin.C.communia de succes.l. fina.versi.si vero defuncto. C.ad Tertul. & in hoc ius.Cod. confirmauerunt iura Authenticorum, Authentica in successione.C.de suis & leg.hæred. Authenti.defuncto.C.ad Tertul.Authenti.de hære. abintest.venient.§.si igitur defunctus & ius Authen. confirmauit ius partitarum l.4.tit.13.part.6.& sic cōmunis & recepta sententia erat de iure cod. Authenti. & regio in bonis aduētitijs, quasi castrē sibus & castrensibus ex testamēto & ab intestato ascendentes esse legitimos hæredes suorum descendentium iure hæreditario, & non proprio peculij correcta dispositione, text.in.l.5.C.de castren. peculio, & in.l.2. ff.eod. secundum glos.1. ibi, & in.l.si infanti versi.infanti in prin. C.de iure deliberandi sequitur Bart. nu. 5.Cinus.Bal.Ias.num.8. ibi, & est communiter recepta secundum Alexandrū numer.3. &. 4.& contra Paul.defendit Corneus num.4.sequitur etiam glo.verbo iure communi in princi.institut. quibus non est permissum facer. testamen. vbi Aret.num.3.Marcus Anton.nu. 23. Viglius.21.Misinger.8.& post.l.hanc resoluit Gomez.hic.num.1.&. 2. & colliges ex Couarru.de succes. abintesta.nume.1. cum sequentib. ¶ In bonis vero 7 profectitijs eod.iure Cod.& partitarum in tactum remansit ius succedendi, quia non iure hæreditario sed peculij parentes succedebant tam ex. l. cum oportet. C.de bonis quælib.l. 5. titul.17.part.4. quam hodie ex nostra. l. ibi, *En todos sus bienes*, Præsupposito quod bona profectitia non sunt filij sed patris, dicta. l. cum oportet, &. l. 5.

est, si vero filius foret emancipatus vel in potestate in casibus in quibus vsusfructus non acquiritur patri simul in bonis eius respectu proprietatis & vsusfructus concurrerent parentes ex ratione supra dicta à nostra l. deducta.

SVMMARIVM.

Parentes an possint querellare filij militis testamentum eleganter. nu.1. & 2. cum alijs.

Intellectus ad Iustiniani responsum, in authentica, vt cum de appellatione cognoscitur. §. Sancimus. num. 2. ad fin. & num. 3. per totum. & alijs.

Intellectus Alciati & aliorum ad §. Sancimus reijcitur. num. 4.

Ascendentes non succedunt descendentibus in bonis maioratus. num. 6.

Separatio bonorũ ex linea paterna et materna hodie à nostra lege submouetur. num. 7.

Glossa. 7. l. 6.

1 De *qualquiera calidad que sea.* Dũmodo forent propria filiorũ quod principaliter respexit. l. nostra. ibi. *En todos sus bienes*, nulla cõsideratione habita ad qualitatẽ ipsorũ bonorũ sed tantum desiderans quod bona de quorũ successione agerent ascẽdẽtes essent propria descẽdentium, ex quo bene confirmatur ꝙ in glossis præcedẽtibus diximus de profectitijs, vt in eis ascendẽtes non succederẽt iure hæreditario descendentibus qui forẽt in eorũ potestate, sed quod ipsorũ bona occuparent iure peculij tanquã propria cum de bonis filij tantũ. l. nostra loquuta esset.
2 ¶ Secundo etiam econuerso singulariter deducitur patrem filio decedenti ex testamento aut abintestato esse legitimum hæredem, in aduentitijs quasi castrensibus & castrensibus, etiam bonis, succedereque iure hæreditario & non peculij proprio. & sic valere quærelare filij militis testamẽtum, quia cum ea bona sint propria filij. l. 1. §. neque castrẽse. vers. hæc autem. de collatione bonorũ. l. 3. §. Pomponius. ff. de minoribus l. 3. C. de castrensi pecul. l. 6. & 7. tit. 17. par. 4. & l. nostra in bonis eius efficiat legitimos hæredes, ascẽdẽtes merito castrẽsia bona comprehẽderet, in quo. l. nostra confirmat receptiorẽ sententiam, dicentiũ sublato omni priuilegio filij militis, testamentum posse iuste quærellari, quam probauerũt Acursius. in. l. 8. §. Papinianus. ff. de inofficioso testamento. vers. cõtra. & in rubr. ff. si quis aparente. & ibi Bar. & l. fin. §. in hijs. C. de inofficioso testam. vbi etiam Bar. & Iass. nu. 5. qui fatetur hãc magis communem. idem fatetur. Alexan. num. 5. Curtius. 49. Iass. 19. in authentica ex causa post Bar. nu. 13 C. de liberis præter Arias in. l. 40. Taur. num. 19. Ripa. nu. 25. & scribentes cõmuniter in. l. Centurio de vulgari. Segura in. l. imperator. nu. 4. ad Trebel. Lupus in. l. 6. titul. 17. part. 4. glos. final. sequitur etiam Bertrandus. consil. 327. nu. 1. 2. pa. voluminis tertij. Corrasius. lib. 6. Miscellanearum. c. 11. num. 4. & tanquam verius, & receptius cum alijs tradit Couarrub in. c. quia nos. num. 6. de testam. Perez in. l. 1. titu. 3. lib. 1. Ordinam. glos. 1. colum. 1. idemque cum multis variando refert Menchaca de successio. creatione. lib. 3. §. 24. num. 32. & 33. & §. 22. num. 34. & hanc sententiam vt veriorem & receptiorem late prosequitur, & ab aliorum impugnationibus defendere conatur, Riminaldus in. l. precibus. num. 563. & 568. cum sequentibus de impub. C. citant omnes tex. in authen. vt cum de appel. §. aliud quoq; colati. 8. in sua generalitate qui non excludit milites & candẽ authe. in. §. Sancimus. ibi. *In quibus habẽt testandi licẽtiã*. & vers. si parẽtes. in eisdẽ verbis. & vers. *hijs casibus*. ibi. *De quibus filij testari poterãt*. quæ verba præsupponũt alia esset bona de quibus filij nõ testãtur, ideo necessario, intelligũtur. respectu

eorum qui sunt in potestate cum emanci patis æqualiter de omnibus testari permissum esset vt bene post Bartol. aduertit Iasson.in.d.l.fin.num.5. C. de inofficioso. testament. cum ergo Iustinianus. ibi loquatur de filijs in potestate constituens ne parentes sine causa præterire vel exeredare debeant in hijs bonis in quibus habent testandi facultatem, plane comprehendit, castrensia & quasi castrésia cum in alijs filij familias ius testandi non haberent, ex eodem Iustiniano.in.l. penul.& fin.C.qui testamenta facere possunt, vnde à fortiori ex.l.nostra.ea recepta sententia confirmatur, & bona castrensia filij continentur sub verbis. ibi. *De qualquier calidad que sean.* corrigendo in hoc tex in.d.l.fin.§.in his.2.C.de inofficioso testam.§.fin. institut.de militari testament. l. fin. C. qui testamenta facere possunt. ¶ Hæc tamen interpretatio
3 & correctio quamuis ante nostram. l. in quasi castrensi teneri posset ex generalibus verbis Iustiniani.in.d.§.Sancimus & in eo quasi castrensi receptior sententia foret supra relata venire tque.l.nostra ad eam confirmandam, in milite verò qui in militia testatur, & de quo Iustinianus in tota sua constitutione neque verbum vllum exprimit. verius sine dubio erat contrarium.glos.1.in.d.auth.ex causa verb. irritum. & in.§.1. verb. iure. de milit.testamen.& vt nullo modo correctio inducenda sit, obstat regula vulgaris de euitanda correctione per subauditum intellectum, nisi vbi nominatim exprimitur.l.præcipimus.in fin.C.de appel lat.l.vnica.C.de inofficiosis dotibus. Ordinaria doctrina glossæ in.c. statutum.§. quod si per viginti. verb. petere de rescrip.in.6.l.si quando in prin.vers.neque enim.C. de inofficioso testam. maxime secundum morem Iustiniani clarissimis verbis corrigentem quotiens aliquid ab eo corrigitur, vt in.l.antiquitas in fi. ibi. *Paucissimis verbis.* C.de vsufructu, neque verisimile est, ipsum Iustinianum, in.d.§. aliud quoque, & in tota illa sua generali constitutione in qua prebet formam testandi hijs tantum qui iure communi, nó ex priuilegio testari debent, velle abrrogari. priuilegium tot legibus & iuribus, specialiter militibus concessum testandi in militia arbitrio suo & sine aliqua solemnitate, institutionis vel ex hæredationis, neque erat iuridicum.d.§. aliud.& d.§.Sancimus, generaliter loquentem extendere ad casum militis habentis in hoc à iure speciale priuilegium contra doctrinam glos.receptæ in.l.3.glossa.1.iuncto tex.C.de silentiarijs.lib.10. quam extollit Iasson.in.l.1.num.16.de constitut. princip. Suarez.allegat.9.colu.5.in medio, late Tiraquel. de retractu.titu.1.§.1. glos.14.num.42. & alij per Riminal. in prin.institut. quibus alienare licet. num. 168.& ita hanc partem contra communem defendit Imola.in. l. filio preterito. num.33.&.75.ff.de in iusto rupto. Viglius in.§.illis.num.12.de testam.& licet variando probat Menchaca vbi supra Beroius in. c.in præsentia.num. 122.de probationibus neque minus late defendunt Alciatus.in.l.Centurio.num.24.& in.l.7.num.27.de liber.& posth.& ingeniose Barbaranus. in repetitio.l. si pater. num.110. cum sequentibus.C.de institu.
¶ Neque obstat tex. in.d. §. Sancimus. 4
vers.in quibus quia reiecto intellectu Alciati & aliorum existimantium Iustinianum. ibi. loqui de filijs sui iuris Verius est ea verba posse accipi in filio familias testante iure communi de peculio castrési vel quasi castrensi iuxta.tex.in.d.§. Papinianus in prin.& in.l fin. C. de Inofficioso testamen. non in milite qui testari potest.priuilegio militari sine vlla solemnitate ex.d.§.Papinian.vers.1. vnde corruunt responsiones Decij pro communi in.l.si cum vel in vtero.num.7. C.de testam.militis.Alexan.Riminal. & aliorú.
¶ Imo contra omnes mature considerã 5
do mentem Iustiniani alio modo intelligi poterit in filio familias qui veteranus testa-

testatur de peculio castrensi de quo iure communi testari potest, & eius testamen tū querela expugnabatur iure antiquo. d.§.Papinianus.in princ.l.final.§.in hijs vers.quia militibus. C. de inofficioso testam. & ita cessabit in castrensi peculio recepta sententia quæ in quasi castrensi procederet,& correctio.d.l.fin.C.de inofficioso testam.qua ratione & quia de inceps dubitari non posset tam in peculio castrensi quam in quasi castrensi patrem esse filio legitimū hæredem ex testamēto &ab intestato superuenit.l.nostra.ibi. *De qualquier qualidad que sean.* quæ sic proprie est intelligenda & ita late examinando hanc quæstionem Mieres in maioratus tractatu. 1.part.quæst.1.num. 22. vsque ad num.49.resoluit verba hæc. *De qualquier qualidad que sean.*castrensia & quasi castrensia, bona comprehendere.

6 ¶ Tertio, ex eisdem verbis deducitur sub eis non comprehendi bona maioratus quæ licet propria possessoris sint tamen quia sunt reuocabiliter & peculiari quodam modo in eis succeditur nempe ex representatione ascendentibus non concessa non erunt in eis ascendentes legitimi hæredes suorum descendentium. c.1. in princ.de natura succes.feudi. vbi Præpositus,Afflictus in cōsti.Neapo.lib. 3.rub.24.num.28.&30. Cassaneus in consuet. Burgun.rubr.7.§.6. glos. *Que les enfans.*num.3. vbi notandas declarationes scripsit. Bal in auth. defuncto. C. ad Tertulian.Lupus in.l.4.glos.1.tit.13. par.6.quod adde ad tradita per Coua.

7 lib.3.variarum.c.5. ¶ Quarto,& finaliter reijcitur separatio bonorum patris & matris quam in simili succes.ascendētium iura admitebant patrem scilicet in bonis prouenientibus à linea paterna,& matrem in hijs quæ à materna deferebā tur,vt per tex.in.l.quod scitis.§. sin autē. C.de bonis quælib. dicentes eum singulatem & non esse alibi,ante legē hanc tenuerunt Bartol.ibi.Et in authe. itaque vbi glos.C. communia de successi. & in l.post dotem in fin.vbi Iasson.num.108 ff.soluto matrim.Roman.consi.40. Boerius decisio.185. Cassaneus in consuetu. Burgund.rubric.7.§.6.num.7. Alexan. consil.150.lib.2.Abb.consil. 75. lib.1. Anton.Rub.consil.79. Benedictus in.c. Raynuntius verb. & vxorem.num. 526. Tiraquel. lib.1.retractuū. §. 14. glos.1. num.12.dicentes omnes hanc esse receptam sententiam alios eiusdem opinionis referentes quæ opinio hodie reijcitur attenta.l.4.tit.13.par. 6. & clarius per nostrā l.dum ad omnia bona cuiuscunque qualitatis sint.ascendētes æqualiter admittit et sic post eam.l.crediderunt secure Palatius hic.num.19. Gomez. nume.7.&.8. Rojas de succes.abintesta.c.29.num.38. &.39.Castellus.hic glos.1.Gregor.in.d. l.4 parti.verb. *Ygualmente.* Couarru.in Epitom.de succes.abintestat.num.2. Olanus in verb.filio intestato.num.54.&in verb. pater & mater.num.7.imo de iure communi pensitatis scribentium fundamētis longe verior fuit contraria sententia quam probauerit Bal. in auth.defuncto.num.3.ad Tertul.Salicet.num. 6. & Fulgos. per illum tex. & ante ipsos Petrus à Bellapert.in auth. itaque. C.commun.de succes.colum.2.vers. sed queritur vbi Cinus & Corneus.nu.3.& in cōsil.275.lib.4.& cōsil.94.lib.1. & cōsil. 7.lib.3.Bologni.cōsil.69.colu.4. & iterum Bald.cōsil.31.lib.2. & magis veram & receptam dicit Couarrub.in epitome de succes.num.2.cum quo remanet intellecta.l.nostra.ibi. *De qualquier qualidad que sean.*

SVMMARIVM.

Monasterium an excludat ascendentes à successione monachi per totam glos.

glossa,8.l,6.

EN caso que los dichos descendientes no tengan hijos ni descendientes legitimos. 1

legitimos.quamuis filium fictum habeât id est monasterium quia non excluderet ascendentes sed ab ipsis excluderetur secundum magis communem & receptam sententiam Bart.in authen. si qua mulier num.18.vbi Salicetus & Iasson.num.56 C.de sacro sanct.ecclesijs. Baldus in authentica nisi rogati. C. ad Trebel.Innocent.Ioan.Andreas & Abbas.num. 53. in. c. in præsentia de probationibus vbi dicit communem & veram per tex. in authentica præsbyteros. C. de episcopis & clericis Beroius.in. d.c. in præsentia. num.525.post Anton. & Panor.nu.53. Gregorius in.l.17.tit.1.par.6.verb. *Descendiessen*.quamuis Palatius hic. in fin. relinquerit cogitandum dicens sub iudice litem pendere pro qua opinione faciunt quæ latius dicenda erunt.in.l. 40. harum legum. verb: *Legitimo*. vbi de monasterio filio ficto agendum erit & hæc est verissima sententia non solum ex nostra.l.sed ante ipsam de iure communi reprobata glos.verb. liberos.in auth. si qua mulier. C. de sacro sanct.eccles. & glo.in.c.si qua.19.quæst.fin. & glos. verb.intrauerit in authen.de sanctis.epis. §.sed hoc præsenti, & reprobata sententia Azonis qui hanc partem contra Placentinum tenuit quem referens male sequitur Gomez.1.tom.variarum.capit.1. num.4.vers.& ex hoc.

SVMMARIVM.

Naturales in successione matris præferũtur ascendentibus per tot.glos.

glossa.9.l.6.

1 O *Que ayan derecho de los heredar*.vt quia filij naturales essent respectu matris quia sunt legitimi hæredes, & excluderent ascendentes ex. l. 9. sequenti ita intelligit Gomez hic.num.10.Tellus num.66.in quo.l.ista an corrigatur per l.10.Tauri. Vbi constituitur superstitibus ascendentibus posse patrem naturalibus bona relinquere vide Rojas de succes.abintest.c.12.n.8.vsque ad fin.

SVMMARIVM.

Legitima ascendentium quanta fuerit de iure digestorum.C. & partitarum et hodie sit.num.1.

Institutus subconditione de restituendis bonis an possit deducere duas quartas, legitimam scilicet & Trebellianicã,& quid hodie.num.2.

Tertium bonorum an sit deducendum ex portionibus fratrum primi matrimonij. num.3.per tot.

Reseruatio bonorum ad filios primi matrimonij an cesset morte nouissimi filij. numer.3.

glos.10.l.6.

Q*Ve en la tercia parte de sus bienes.* 1 quia reliqua bona erunt legitima ascendentium,in quo lex corrigit non solum ius digestorum &. C. sed partitarũ quia de iure digestorum legitima ascendentium erat quarta pars bonorum descendentium & de reliquis bonis poterât descendentes ad libitum disponere. l. Papinianus.§.quoniam.&. §. quarta.ff. de inofficioso.l. nam etsi parẽtibus eod. tit.l.si à milite.§.patri.ff.de testam. militis.de iure vero authenticorum aucta fuit ea legitima ad tertiam partem bonorum filij.authentica detriente & semis.§.1. gl. vbi Bald.& omnes in authentica nouissima.glos.in.l.Pantonius verb.constituere ff. si quis apparente fuerit manumissus glos.in authen.de non eligendo.secundo nubent.§.cum igitur collatione.1.& hâc firmat esse cõmunem opinionem à prædictis iuribus deductam Alex.in.l.in ratione

in ratione.§.quod vulgo numer.12.ad.l. falcid.Iass.in dict.authen. nouissima nume.36.Francus in c.si pater num. 23. de testa.eademque quantitas legitime taxata fuit de iure partitarum,ex.l. 8.titu.13. parti.6.hodie vero per hanc.l.reiectis in hoc prædictis cōstitutionibus omnia bona filiorum præter tertium esse legitimā ascēdētium cōstituitur de quo tertio descendentes,ad libitum disponere valebūt
2 etiam in fauorem extranei. ¶ Erit tamē in hoc notandum quod quamuis de iure communi institutus sub cōditione, de restituendis bonis adueniente die restitutionis,posset deducere duas quartas legitimam & Trebellianicam iuxta dispositionem c.Rainuntius de testam. & eorū quæ notant DD.in.l. centurio de vulgari.Aymon consil.100.num. 1. cum alijs in spetie tamen nostræ legis non poterit deducere Trebellianicam,cum de solo tertio valeant descendētes disponere. Et ille cui tertium relinquiturprelegatarius dicatur,ita aduertunt Gregorius in.l.12. titu.5.parti.6.glo.fin.Molina lib.1.cap. 17. numero. 26. ¶ Et dum lex dicit
3 *En la tercia parte de sus bienes.* Conducibilis est ad dubitationem quam semel de facto vidi controuersam,in hac regia Cancellaria inter prælegatarium tertiæ partis bonorum & patrem qui secundas nuptias contraxerat,circa deductionem prædicti tertij de cumulo bonorum filij quia prelegatarius conabatur id tertium deducere de portionibus fratrum primi matrimonij quorum bonorum proprietatē tertio filio superstiti, ex eodem primo matrimonio,cuius prelegatarius erat esse reseruatam,& in eius bonis computari debere dicebat atque consequenter ex cumulo eorum tertium esse deducendum,econuerso pater morte vltimi filij primi matrimonij vsumfructum bonorū defunctorum ad ipsum expectantem in plenam resolui proprietatem defendens ex eo quod cessauerit morte nouissimi filij causa reseruationis proprietatis & priuationis bonorum defunctorum quibus rationibus resolutio eius dubitationis admodum dificilis iudicibus visa fuit,vt decisionem ad alios remitterēt & denique pro patre fuit iudicatum,multūque desideraui aduocatorum allegationes & nunquam eas inuenire potui.Vidi tamen nostrum Tellum hic qui n.68. &. 69. diligenter examinans eam quæstionem patris partem defendit referēdo Matesil.Areti.& Socin.pro fundamento suæ opinionis vltra quem eādem sententiam tenuerunt Odofredus in.l. fæmina in fine.C.de secund.nup.Bald. consi. 104.vol.5.Ancarra.consil.278.Bertrā. consil.133. volum.1. in nouis Alexand. consil.66.versi.atamen atento volum.3. Paul.consil.67.in fin.versi. sed si filiam, volum.1.&iterum Bertrandus cōsi.263. volum.3.Aymon consil. 36. vbi dicunt omnes quod hæc pena priuationis in fauorem filiorum primi matrimonij à iure inducta cessat morte vltimi filij statimq; pater nanciscitur plenum dominium vsusfructus qui resoluitur in plenam & veram proprietatem qua ratione non potuit vltimus filius testādo disponere de bonis quæ post eius mortem patris effecta erant.

SVMMARIVM.

Ascendentes non succedunt descendentibus vbi ex foro bona reddeūt ad truncū & radicem.nu.1.et per to.glo.

Vsus et obseruantia fori necessario est probanda.nu.2.3.4.et.5.

Forus notorius non indiget probatione vsus et quāndo sic,num.3.4.et.5.

Obseruantia fori quomodo sit probanda. num.5.

Forus qui reddit bona ad radicem an habeat locum tam ex testamento quam ab intestato.num.6.7.et.8.

Statutum seu consuetudo an possit tollere factionem testamenti.nu.6.et.8.

Clausula sequens an ad praecedentia referatur

iudicata. Alexand. consil.67.in causa
& lite lib.7. Decius. consil.655. visso e-
leganti,num.26.&.402.nume.10. Gra-
tus respon.135.magnifice num. 9.lib. 2.
& ex nostratibus Gregorius & alij per
Burgos de Paz,in dict.l.1.num.133.cum
alijs & consequenter sic esse dicendum
in foris qui reddunt bona ad radicem.
4 ¶ Quia facile respondetur id esse intelli
gendum in foro scripto vniuersali à le-
gibus huius regni confirmato vt in foro
de diuidendis lucris constante matri-
monio quæsitis qui cum in Hispania sit
notorius & à legibus Ordinamētu à pro
betur atque legis vim obtineat non indi
geret vsus probatione,vt aduertit Gre-
gorius supra & Burgos de Paz.in.l.1.nu
me.266.&.267.in foris vero particula
ribus populi ciuitatis seu prouintiæ, vt
sunt fori de redeundis bonis ad truncū,
non idem seruandum erit quan uis a le-
gibus aprobentur sed vsus erit proban-
dus,vt constat ex supradictis & aduer-
tit in spetie Palatius,ibi,num.35. ¶ Et in
5 tantum probanda erit obseruantia si-
milis fori quod non sufficeret eam pro-
bare eo modo quo vsus constat sed quo
consuetudo probatur,vt a nostra.l.dedu
citur,ibi,*Se acostumbra*, quæ consuetudi
nem requirit in quo singularis est ad de-
cisionem eius maxime dubitationis quā
ad longum pro vtraque parte explicuit
Burgos de Paz in.l.1. Tauri,nume.179.
vsque ad nume.198.scilicet an obseruā-
tia fori, eo modo quo vsus probetur,vel
sit necessarium eam probare, sicut con-
suetudo probatur confirmando veriorē
sententiam dicentium requiri probatio-
6 nem consuetudinis. Secundum præcep-
tum generale erit ad intelligentiam simi-
lis fori quod procedat ab intestato, vt si
vellint descendentes testari libere valeāt
debonis quæ si decederēt abintestato ad
truncum redderēt quia aliter per hanc.l.
fieret impediri liberam testamētu factio-
nem contra totius iuris precepta, quæ
vt quisque rei suæ legasset ita ius esse de
creuerunt,vnde hanc,intellectum in spe-
tie similis fori probat Bald.in. l.1.nume.
5.C.de legit hæred.& in.l fin.C. de pa-
ctis,& hanc legem ita bene intellegerūt
Castellus,ibi, verbo, *El fuero*. Gomez
num.16. Rojas de successionibus abinte
sta.cap.30.num.14. & ante ipsos Casa-
neus in consuetudi.Burgund.rubri. 7.§.
6.glo.ver. *Ne succede*. in principio & cō
stat ex.l.fori.10.titul.6.libe.3. fori a qua
fere omnes fori Hispaniæ Originē sump
serunt,vt infra dicendum erit dum ea. l.
fori dicit. *Quando alguno muriere sin
manda*. Quæ in successione ab intestato
admittit similem separationem bonorū,
imo de iure communi probatur ab om-
nibus qui eandem bonorum separatio-
nem admittebant,per text in.l.quod sci-
tis.§.1 C.de bonis quæ liberis, qui ab in
testato loquitur,& ex foris infra referē-
dis clarius patet. ¶ Neque aduersus 7
hanc veritatem obstabit si quis obiece-
rit de verbis nostræ legis, ibi, *Saluo en
las ciudades*. Dicens quod cū lex regulā
generalem quā antea cōstituerat, vt tam
ex testamento,quam abintestato, ascen-
dentes forent legitimi hæredes suorum
descendentiū per ea verba restringeret,
in vtroque casu videtur exceptio admit
tenda,& clausula sequens ad omnia præ
cedentia vniformiter referenda, ex vul-
gato c.causamque de rescriptis, c. pru-
dentiam de offi.de lega. l. talis scriptura
de leg.1. & traditur in c.2.requiris de ap
pelatio.quia facile respondetur hoc in-
telligendum esse quando non inducere-
tur aliqua legum correctio,vel non esset
diuersa ratio refendi clausulam ad præ-
cedentia in vno casu quam in alio,vt ele
ganter probatur per Romanum consil.
480.in casu propositæ. Purpura.elegā
ter in.l.si quis id quod.§.si vna actio. nu
me.7.de iurisdictio.omnium iudicum,&
referendo singularia consilia Alexand.
& Socin.probat Mieres de maioratu.2.
par.quæst.12.nume.3. & fere per totam
& singularis tex.quem Abb.ibi dicit nō
esse

esse alibi.in c.Ecclesia de electione,& ita in spetie aduertit Castellus,hic verb.fuero ad fin. vnde ad nostram spetiem non bene adaptatur hæc argumentatio, cum ex testamento similis forus esset totius iuris correctorius & ab intestato declaratorius dubitationis supra relatæ & consequenter sequentia legis non sint referenda ad regulam precedentem nisi quatenus egit regula de successione ab intestato maxime quia verba exceptionis. ibi.*saluo enlas ciudades* Quatenus separationem bonorum admittunt principaliter interpretantur præcedentia ibi,*en todos sus bienes de qualquier qualidad que sean*. Quæ verba magis venerunt ad declarationem dubitationis successionis ab intestato quam testamentariæ cum in successione ab intestato & non testamētaria dubitaretur ante hanc legem de bonorum filij separatione, & sic necessario intelligenda est. l. nostra & forus quem ipsa confirmat in successione ab

8 intestato. ¶ Quod tamen limitarem si consuetudine obseruatum fuisset etiam ex testamento procedere dictum forum, vt scilicet bona reddirent excluso patre ad radicem. Quia tunc obseruaretur similis consuetudo cū possit legitima consuetudine induci nequi alias testamenti factionem haberent testarentur sicut & L inductum videmus in omnibus qui carent factione testamenti & fere in simili spetie aduertit Benedictus. in cap.Raynuntius versic. & vxorem nomine mtm. 1039.& nos latius probabimus.in.l.41. dum ex consuetudine familiæ fieri posse fatemur . Quod in omnibus bonis succedatur iure maioratus & primogenituræ exclusa factione testamenti, neque est dubitandum de potestate similis consuetudinis,cum vim priuilegij & legis obtineat imo & legem vincat, & quia factio testamenti non est de iure naturali, sed potius dubitabitur de qualitate eius, an ordinaria sufficiat, vel requiratur inmemorialis cum in preiudicium nasciturorum tendat de quo dicendum erit in. l. 41.vt omnia suo loco sedem habeant.

¶ Tertium generale præcepiū est quod non sufficiat sola consuetudo reddeundi bona ad truncum & radicem nisi & forus consuetudine munitus vigeret,tam ex verbis nostræ.l.ibi *do segun el fuero se acostumbra.* quæ forum cuius obseruantia consuetudine constet requirit , quamquod.l.1.Tauri simul &.l.nostra reprybant reliquas omnes Hispaniæ consuetudines eisdem legibus contrarias quod verissimum existimo nisi ea consuetudo, foret immemorialis quia tunc sola sufficeret absque foro municipali,ad eficiendum quod bona reddirent excluso patre ad radicem , tam quod similis consuetudo vim legis obtineat, & sic fori municipalis ex glos.in c. super quibusdam. §. præterea. versic. non extat, & ibi Hostiensis.in fin.versi. nota diligenter de verborum significatione Parisius Consil.121 nume.50.vol.1.Gozadinus consil.8.nume.37.Balbus de præscrip.2. parte. tertiæ partis principalis.quæsti.6.num.28. quam quod etiam si excluderetur omnis consuetudo , seu præscriptio immemorialis nunquam excluditur,gloss.singul. in authenti.vt de cætero non fiant cōmuta.versicu.præscriptio quam dicunt notandam Boerius decis.39.nume.12.Felinus in rubri.de præscriptio.num. 18. & late Otalora de nobilita. 3.part. c.7.numero.11.Couarru.libr.3.variarum c.13. num. 5. Tiraquel. de retractu conuent. §.1.glos.2.num. 25. cum alijs Menesius in.l.2.num.29.C.de seruit.& aqua Auēdan.responso.16.num. 1. Mieres in tra. maiora.4.p. q. 20.nu.50. ¶ Quibus sic 10 notatis ad interpretationē fori qui reddit bona ad radicē aliquas cōtexturas quibus omnes aliæ similes Hispaniæ regulari credimus referam,& relatis ad cuiuslibet contexturæ intellectum deueniam. 1. enim est fori de Sepulueda & Molina, qui in maiori parte regni vsitatur, cuius tenor si credimus Io.de Rojas de succes

sio

intesta. c.30.num.2.talis est. *Si filius moriatur relicto tantum patre & ascendentibus vel consanguineis maternis pater succedit in bonis mobilibus filij auunculi vero, vel consanguinei materni, in immobilibus bonis qui sunt detrunco & radice.* Cuius tenoris veritas, vt fideliter cognosceretur ad Sepuluedam missi, & ex foris quibus ea antiquissima villa vtitur iudicialiter deduci feci sequentem qui de reddeundis bonis ad truncum agit. *Otro si todo ome que uuiere de heredar, a si herede el mas cercano periente herede, yq́sea en derecho a si como la ley mãda, eq́ no sea fecho en barragana, fuera ende si fuere fecho fijo por c. nceјo aplaziendo a los parientes que auian de hered. r el padre, o la madre onde viene el heredamiento, y la rayz a la rayz se torne, onde viene el heredamiento, essos lo heredan como lo deuen hered. r.* Qui quidem forus satis obscurus, anno. 1114. institutus fuit à Rege Alfonso, & Regina d. Ines, ipsum subscribentibus.

Vermud. Vermudez.
Señor Diagaluarez.
Diago Gonçaluez.
Rodrigo Diaz.
Pero Morielez.
Ci, de Diaz.
Pero Fernandez.
Stephanus titulauit.
Reyna doña Ynes.

Gomez Gonçaluez.
Aluar Gonçaluez.
Fanfañez.
Gonçagonçaluez.
Diago Morieles.
Fruela Muñez.
Rodrigo Gonçaluez.
Don Alfonso Rey.

10 ALIA vero fori species & contextura est quam præsuponit. l. nostra in multis locis Hispaniæ vigere, scilicet. *Bueluan los bienes el tronco, y la rayz a la rayz.* Quæ crudelior est à cedentibus vt ex infra dicendis constabit.

¶Et vt clarius constet originaria ratio inductionis eius fori qui reddit bona ad radicem, & decidendi nostræ legis, præ- 11
notandum est, quod de iure communi inter scribentes controuersum fuit an in bonis quæ ad filium obuenerant ex parte matris pater excluderet auum maternum, vel ad ipsum auum bona excluso patre redderẽt, & denique occasione, tex. in. l. quod scitis. 3. §. fin autem. C. de bonis quæ liber. Bart. in authen. itaq; C. cõmunia de successionibus, tenuit ad auũ maternum reddire, & patrem legitimum hæredem excludi, quod iterum legendo tenuit ipse Bart. in. l. post. de tem in fin. soluto matrimonio, & consulendo repetit in consil. 18. quem in hoc referunt & sequuntur Iasso in dict. l. post mortem, numer. 108. Roma. consilio. 40. Boerius decisione. 185. Casaneus in consuetud. Burgun rubri. 7. §. 6. n. 7. Abbas consil. 75. lib. 1. Alexan. consil. 150. libr. 2. Anto. Rubeus consil. 79. Benedictus in cap. Raynuntius, verb. & vxorem. num 536. Tiraquel. lib. 1. retractuum. §. 14. glos. 2. num. 12. omnes eam separationem bonorum admittentes, & iuridice confirmantes ex similibus casibus in quibus bonorum separatio admittitur relatis per Gomez, hic, nume. 7. per totum. ¶E conuerso etiam quam plurimi (summæ au- 12
ctoritatis viri) separationem impugnauerunt, & patrem in omnibus filij decedẽtis abintestato bonis tanquam legitimum hæredem admitti secure, tenent tam ex eo quod in dicto. §. sin autem nullo modo probari credant excludi patrem per auum, cum in eo textu nepos non decesserit superstitibus patre, & auo materno, sed patre & auo paterno, vt ex eius verbis constat. ibi. *Superstitibus tam patre, quam auo paterno.* Et post Cinum, Albericum & Salicetũ sic intelligit Couarru. in epithome de suc-

cessio-

cessionibus.nu. 2. quam quod iura quæ patrem admittebant ad filij ab intestato decedentis bona generaliter procedebãt in omnibus cuiuscumque essent qualitatis, inducendo adhoc generalitatem. tex.in authentica defuncto.C.ad Tertul. & in authentica de hæredibus abintestato venient.§.si igitur defunctus, versic.si autem, quibus & alijs rationibus coacti contrariam sententiam tenuerunt antiquiores Petrus de Bellaperti.Cinus. Fulgosius, Salicetus, & Corneus in dict. authentica itaque.C.communia de successionibus.Bald. in authenti. defuncto. C. ad Tertul.Corneus consi.265.lib.4.& consil.94.lib.1.& consil.7.lib.3.Bologninus consil.69.col.4.& iterum Bald. consi.31.lib.2.Aret.in.§.fina. institu. de seruili cognatione. Nouellus de dote. 12.part.quæstione.14.& alibi passim.

17 ¶Et denique hæc fuit de iure communi anceps dubitatio donec superuenit. l. 4. titul.13.parti.6.ibi *El padre y la madre deuen heredar ygualmente todos los bienes de su hijo.* Postquam fere omnes Hispaniæ crediderunt sublatam esse eam bonorum separationem atque ancipitẽ dubitationem quod mihi nunquam placere potuit, quia lex partitæ in illis verbis alia ratione lõge dissimili fuit instituta nempe ad submouẽdum in iustam decissionem iurium quæ patre superstite matrem excludebant à filij hæreditate eos æqualiter iustissime admittens, & sic ad casum quo matre defuncta, pater, & auus maternus agerent de bonis filij non extendebatur, quare, & quia omnes lẽges partitarum, vsque ad tempora regis Ferdinandi, quamuis promulgatæ fuerunt non tamen integre seruauantur, vt probatur in.l.1 Tauri, antiqua scribentium controuersia durauit.

14 ¶Sed quia ex.l.10.titulo.6.lib.3.fori qua prima opinio admittẽs bonorum separationem probatur, ibi. *El abuelo que fue del padre herede lo que fue del padre. Y el abuelo que fue de la madre herede lo que fue de la madre.* Multi eam partem secure tenuerunt alij vero legem fori, nisi quatenus consuetudo legitima probaretur nõ seruari dicebant, & ita in multis locis Hispaniæ tanquam forus municipalis ea lex fori obseruabatur indeque plurimi fori particulares orti fuerũt, & inter eos præ dictus forus de Sepulueda, & Molina. Circa quorum obseruantiam passim lites nascebantur conditores nostræ legis, scientes quod quilibet forus indigebat communi populi obseruantia iustissimæ constituerunt, quod in locis vbi similis forus obseruaretur pater non esset legitimus hæres filio decedenti abintestato, sed quod secundum forum loci bona reddirent ad truncum, & separatio bonorum admitteretur. Et hæc fuit originaria ratio decidendi nostræ.l & inductionis similis fori.

¶Quo sic vuliter, & nouiter considerato summe necessarium erit ab origine examinare, quæ bona filij reddeant ad truncum, vt in eis verificetur forus a nostra. l.relatus, an ea tantum quæ a trunco obuenerũt, vt a superioribus ascendentibus, vel etiam quæ a patre fuerunt quæsita, & post eius mortem ad filium profecta, aut omnia quæ filius aliunde quæsiuit: & videtur dicendum, quod ea tantum bona quæ ab ascendentibus fuerũt profecta comprehendantur sub simili foro ex proprietate verborum. *Boluer al tronco.* Quæ præsuponũt a trunco obuenisse, vnde reddeunt. ex.l.cum pater.§. rogo de legat.2.l.1.§.eleganter.ff.de positi.glos.in c.contra Christianos de hæreticis in.6.& declarat Abbas in c.cura pastoralis in fine de iure patronatus. 15

¶Sicut bona de patrimonio, & abolengo quæ debẽt obuenire aparente qui foret eius agnationis truncus communis. Ita quod bona a venditore, quæsita non dicerentur de patrimonio eiusad effectum vt filius haberet ius retractus. tex. est notandus in c.1.§. in vero de succesione fratrum, ibi. *Si feudum fuit paternum,* 16

hoc

Hoc est si fuit illius parentis, qui eius fuit agnationis communis. Et notanter resoluunt Detius, consilio. 88.&c. 471. Iuridicam. numero.10.&c.222.viso puncto diligenter. numer. 4. Benedictus in capit.Rainuntius,verbo. & vxorem nomine adelasiam.numero.636.& ex nostratibus Montal.in.l.13.titulo. 10.libr. 3.fori. verbo. *De patrimonio.* & melius omnibus Burgos de Paz, consilio. 30. per totum. Et ita hanc sententiam in specie nostri fori videtur tenuisse (licet sub dubio) Gregori.in.l.1. titulo.6.partita.4.glossa final. Castellus.hic verbo. fuero. Mieres in tractatu maiorat. 1. parte. quæstione.40. numero. 15. dum dicit legem hanc intelligi debere de trunco maiorum, & non arborum, allegans ad id Paul. Detium. Alexand. & alios, qui nihil de radice & trunco dixerunt.

17 Quibus tamen non obstantibus, securius crederem, omnia bona filij decedentis abintestato: non solum quæ ad ipsum a maioribus obuenerunt, sed quæ a patre empta: ad eum fuerunt profecta, reddire, mortuo ad radicem, & in eis verificari forus a nostra.l.relatus quod apertißime probatur ex tex.in.d.l.10.titulo. 6. lib.3. fori. ibi. *Herede lo que fuere del padre.* & ibi. *Herede lo que fuere de la madre.* constat etiam ex omnibus iuris communis professoribus: qui per tex. in.d.§. sin autem tenuerūt redire ad auum maternum: quæ matris erant, ex quibus debemus legem hanc intelligere, cum ad eius legis fori, & dubitationis iuris communis declarationem obuenerit. ex doctrina Imol. in. l. 2. §.fin.num. 9. ff. de donationibus & in clement. 1. numero. 2. de

18 iure patronatus. ¶ Imo & proprie intelligendo forum de Sepulueda idem confirmat dum secundū lecturam Ioan. Rojas dicit. *Abunculi vero vel consanguinei materni in immobilibus filij, qui sunt de trunco & radice.* quæ verba idē significant ac si dicerent quæ sunt de trunco & radice ipsius filij, & consequenter quæ fuerunt patris, qui truncus & radix filij est, sequendo in hoc. l. fori a qua sumpsit originem, & quod magis est non violenter, idem a lege nostra deducitur dum dicit. *Boluer los bienes al tronco y la rayz a la rayz.* sic eam interpretando. *Boluer los bienes.* scilicet quæ aui vel patris fuerunt, *Al tronco.* scilicet ad proximiorem ascendentem filij, qui truncus & radix eius est, idemque deducitur ex secunda lectura fori de Sepulueda dum dicit. *Y la rayz, a la rayz se torne.* intelligendo sic ea verba. *Y la rayz.* id est bona immobilia. *A la rayz se torne.* id est ad truncum filij decedentis abintestato, qui pater est.& ita in simili statuto Neapolitano, intelligit Afflictus in constitut. Neapolitan. libr. 2. rubrica. 24. de successione nobil.numero. 25. dicens quod in bonis paternis, succedunt ascendentes vel proximiores ex parte patris & in bonis maternis similiter ascendētes vel proximiores ex parte matris, & in specie probat hanc sententiam Ioan. Rojas de succession. abintestat.capit.30.numero.10.&.11. & ex numero.5. ¶ Qua interpretatione 19
retenta: non obstant fundamenta in contrarium adducta,&.1.tex.in. d. c.1. §.is vero, quia non principaliter deciditur ibi. quæ fæuda reddeant ad patrimonium sed quæ sint de patrimonio. Sicut in legibus retractus vbi non agitur de bonis quæ debent reddire ad abolengum, sed de hijs quæ, sunt de patrimonio & abolengo venditoris, vnde nimirum si neque fæudum paternū dicatur a patre quæsitū neque bona de abolēgo a venditore empta.nos

C vero

vero non principaliter agimus de bonis quæ sunt de trunco & radice, sed de his quæ debent reddire ad truncum, & radicem accipiendo verbum. *Boluer*. non vt significet stricte quod bona reddeant, vnde obuenerunt cum non sit necessarium obuenire vt reddeant sed quod vel contineat dandi significationem, vel proprius vt significet, *Boluer*. scilicet seorsum a linea descendentium ad lineam ascendentium, quæ radix descendentiæ nuncupatur & truncus lineæ est ex notandis. l. 1. 2. &. 3. titulo.6.partita 4. quæ lineam ascendentium fecerunt radicem & truncum descendentium. Vt sic verba fori de Sepulueda, & legis nostræ significent quod bona filij decedentis abintestato, etiam quæ a patre empta ad ipsum peruenerunt, ad truncum ipsius filij, id est ad ascendentes proximiores reddeant, & hanc existimo veram eius fori interpretationem cum Ioan.de Rojas supra.

20 Imo diligenter pensitando mentem legis si forsam forus diceret. *Bueluan los bienes al tronco, y la rayz a la rayz.* vt lex nostra præsupponit, crederem comprehendere bona quæ fuerunt solius filij empta seu aliunde ab eo quæsita vt in eis pater non succedat sed integre reddeant ad radicem intelligendo verba legis huiusmodi, *Bueluan*, non quod reddeant vnde obuenerunt, neque quod causa principalis reddeundi ad truncum: sit obuenisse a trunco, cum si ea foret præcipua non reddirent ad radicem bona quæ a patre quæsita essent, contra omnia supradicta, & quia si verba. *Bueluan*, intelligerentur vnde obuenerunt sequeretur necessario proximiores ascendentes excludi a remotioribus, a quibus bona fuerunt profecta: absurdum equidem magnum, quare necessario sunt accipienda verba. *Boluer*, non quod bona debeant reddire vnde obuenerunt neque quod a patre vel auo, aut superioribus ascendentibus obuenisse forus respexerit, sed quod a linea descendentium cuius principium erat pater, & per quam bona erant deriuanda si relictis filijs decederet, ad truncum & lineas ascendentium ordine turbato reddirent seorsum diligens forus proximiores ascendentes, ita quod verbum. *Boluer*, ad differentiam eundi per lineam descendentium positum sit, & ibi. *Los bienes*. intelligantur scilicet filij decedentis abintestato de cuius successione agebatur. Et ibi. *Al tronco*. scilicet, ad lineam ascendentium ipsius filij quæ truncus & radix eius est. ex. d. l. 1. 2. &. 3. titulo.6.partita.4. id est ad proximiores ascendentes ex linea. *Y la rayz*. id est bona immobilia de quorum successione similes fori agunt cum immobilibus bonis pater succedat. *A la rayz*. id est, ad iam dictam lineam ascendentium, vt sic nouiter interpretatis verbis legis in foro quem lex præsupponit reddire bona ad radicem omnia filij vndecumque quæsita comprehendant, quasi lex expresse constitueret quod vbi ex foro receptum esset, bona filij decedentis abintestato excluso patre reddire ad ascendentes materrios vel econuerso matre exclusa ad paternos consanguineos seruetur ea consuetudo. ¶ Qui 21 quidem forus sic intellectus quamuis, nimis crudelis videatur, & iniquum similem dicerent, vt quia parentes a legitima excluderet Petrus & Cinus, in.l.nõ fine.C.de bonis quælibet. Corneus con si.199.col.2.vol.3. Alex.cõsi.80.viso & oportune libr. 1. & magis in specie similis

milis statuti reddens bona ad truncũ maternum seu paternum Baldus consilio. 83. præmittendum. libro. 5. Casaneus in consuetudin. Burgund. rubrica. 7. §.6. glossa. verbo. *Ne succede poin.* nu.
22 1.2.&.3. ¶ Non tamen est cur si à lege confirmatur de eius iustitia aut in iustitia dubitetur, sed omnino seruandus sit, neque tan exorbitans est quod Albericus de Rosatis in tractatu statutorum.1.parte.quæstione. 40.&.2.part. quæstione. 110. non dixerit valere statutum quod pater & mater excludantur a successione filij, quem refert Casaneus in consuetudinibus Burgund. d. rubrica.7.§.6.verbo.ne succede.numer. 3.Imo & statuto Seniensi cauetur quod mater excludatur a successione filij & bona reddeant ad truncum paternum, vt refert Iasson in.l. si quando. §. final. in fin.C.de inofficio. testament. Abbas, consilio. 75. volumi. 1. Casaneus in.d. §.6. numero. 8. ¶ Et in ciuitate Flo-
23 rentina vsitatur etiam matrem excludi a successione filiorum stantibus agnatis vsque ad tertium gradum vt refert Bart. in.l.2.§. videndum. ad Tertulian. vbi late additio Alexandri. & de validitate similis statuti seu consuetudinis excludentis patrem seu matrem & redeuntis bona ad consanguineos seu radicem scripsit Casaneus, in. d. rubrica.7. §.6.ex principio & per totum. Benedictus, in capit.Rainuntius verb. & vxorem nomine.num.8.

24 Est tamen similis forus, tanquam odiosus omnino restringendus ad locum & casum tantum, in quo loquitur. ex Bald. in.c.1.in prin.numero.6.de successione fæudi, Iasson post Paul.in.l. si is qui hæres de volgari & magis in specie Casaneus.d.§.6.gl.3. verbo. *Nemo poin.* Rojas de succes.abintesta. c.30. numero.7.
25 &.8. ¶ Ex quo primo deducitur non extendi ad bona sita vltra locum in quo vsitatur, vt in simili statuto seu consuetudine excludenti ascendentes a successione descendentium, Probant Paul. consil. 52.circa primum quæsitum libr.2.nu.7. Decius.consilio.314.numero.7. Anton. Rube.consilio.136.viso statuto, & in specie probant Castellus. hic.verbo.el fuero ad medium dicens. ita fuisse iudicatum Ioannis Rojas de succession. abintestat.d. capit.30. numero. 12. &.13. & melius quam alibi tradditur a Mieres in tractatu maioratus.1.parte.quæstio.58. ex numero.41.cum alijs, & numer.59. 60.& 66.vsque ad fin. quæst. ¶ Se- 26
cundo, deducitur in eis tantum personis quas is forus exprimeret aut in quibus consuetudine obseruatum foret, debere stricte verificari & ad alias non extendi ex doctrina Archidiaco. in. c. si quis suadente.17.q.4. dicentis quod si statuto cabetur matrẽ non succedere filio tale. statutum tanquam odiosum non excluderet ipsam a successione filiæ vel alterius personæ vltra filium quod sequuntur Alexand.consilio.236. numer. 4.libr. 6.Afflictus in constitu. Neapol. libr.3.rubri.23.numer.60.&.61.& plurimos referendo Tiraquel. de vtroque retractu lib.1.glossa.9.numero.189.vbi ex numero.187.vsque ad numero.190. plurima notatu digna in propositum adducit.

Omnia tamen supradicta restringit 27
Mieres in tractatu maioratus. 4. parte. quæstione.19. numero.14.in bonis immobilibus datis in dotem marito extimatis ea stimatione quæ faceret emptionem: vt in his licet a materna radice obuenerint non succedant consanguinei materni sed pater legitimus filij hæres. ex eo quod cum a dominio vxoris exierint & in mariti dominiũ trãsierint extincta fuit qualitas bonorũ truncaliũ, & effecta fuerunt bona diuersæ cõditionis, sicut quæ exierũt de familia seu de patrimonio quæ priorem qualitatem amisse-

Frater vterinus an antiquitus concurreret cum patre in successione fratris. numero.3.

gloss.1.l.7.

1 NO *pueda concurrir con los padres.* sed omnino apparentibus excludatur, contra iura Codicis, nempe.l.quisquis.authentica defuncto. C. ad Tertulian.quæ habetur in authentica de hæredibus abintesta.venient. §. igitur defunctus. Et idem de iure partitarum receptum erat.ex.l.4.titul.13.part.6.ibi. *Nin hauiendo hermano nin hermana, que estõ ce el padre y la madre deuen heredar ygualmente.* quæ clarissime probant, quod stantibus fratribus vtrinque coniunctis, parentes non in totum ad filij descedentis abintestato hæreditatem sunt admittendi, sed in capita cum superstitibus defuncti fratribus, quæ iura quamuis per.l. præcedentem correcta viderentur dum ascendentes efficit legitimos hæredes suorum descendentium tamen quia poterant ascendentes succedere descendentibus secundum gradus prærrogatiuam concurrendo cum fratribus defuncti vissum fuit conditoribus huius legis necessarium esse id clarius constituere, scilicet quod non solum succederent secundum gradus prærogatiuam sed quod nullus cum eis con
2 curreret, ex fratribus superstitibus. ¶ Ex qua.l.sic intellecta constat non procedere hodie sententiam Saliceti, in authentica matri & auiæ.C. quando mulier.tutel.officio dicentis fratrem cum matre in tutella concurrere, quia cũ in hæreditate
3 non concurrat neque in tutella. ¶ Secũdo à fortiori deciditur ea dubitatio quam Vellonus consil.24.Casaneus cõsil.9. tradiderunt non in merito de iure communi dubitantes an concursus fratris ex vno tantum latere coniuncti admiteretur cum patre, cuius dubitationis meminit Couarrub. in epithom. de successión.ab intesta.num.5.versi.1.& Olanus in anunomijs, numer.140. in verb. auus & hodie reijcitur per hanc. l. dum etiam concursum fratris vtrinque coniuncti impugnat.

SVMMARIVM.

Fratres defuncti abintestato secundum vnam opinionem ascendentibus præferebãtur & secundum aliam cum eis cõcurrebant hodie neutrum obseruatur. num.1.& per totam glossam.

Glossa.2.l.7.

O *Ascendientes legitimos.* ergo non solum cum patre non concurrit frater defuncti sed neque cum auo aut pro auo quod de iure communi dubitatissimum erat, quia secundum vnam opinionem Iacobi de vellouisso. in authentica de hæred.abintest venient.§.si vero non solum, auus vel auia cũ fratribus defuncti non cõcurrebant sed in totũ ab ipsis fratribus excludebãtur, quam opinionem refert Acursius verb. proximis. in authentica defuncto. C. ad Tertul. vbi Bald.num.9.eam sequitur & additio ad ipsum refert Paul.& Angel. qui fuerunt eiusdem opinionis, quam etiam dicit veriorem Casaneus in consuet. Burgund. rubric.7.§.6. glossa, verb. *Et dure gardedes.* versi. sed aduerte. vbi refert Alexand.consil. 80. lib. 1. & Iasson in.l.de quibus columna. 6. de iusti. & iure tenentes eius opinionem secundum aliam quam dicebant scribentes veriorem in capita fratres defuncti cum auo & pro auo admittebantur ex glos. in. d. authentica. defuncto, verbo. proximis, quam sequuti fuerunt, Bartol. Paul. Salicet. & Corneus. ibi. Nicolaus

de V bald. de succes. abintesta. 2. part. quæstio.2. & dicens communem Bald. consil.268.volum.4.quam de iure com muni sequitur Couarrub.in epitho. de succes.num.5.versi.1. Prior tamen opinio Iacobi de vellouillo confirmabatur a iure partitarum ex. l. 4. titul. 13. part.6.ibi. *Nin hermano nin hermana.* quæ a superstitibus fratribus auum & auiam excludit.Et secunda Bartoli, & aliorum a lege.1.titul. 6. libr. 3. fori.ibi. *E si alguno non huuiere deßios.* quæ extantibus ascendentibus fratres vtrinque coniunctos excludit,quare in hac dubitatione licet per.l.precedentem, dum ascendentes facit legitimos hæredes suorum descendentium posset deduci excludi concursum ascendentium & transuersalium.tamen vt omnino reijceretur prædicta iurium & scribentium controuersia superuenit. l. nostra id clarissime constituens.

SEQVITVR interpretatio ad tex, in.l.8.Tauri.

SVMMARIVM.

1

Repræsentatio an admitatur quando consobrini inter se concurrunt eleganter per totam glos.
Ratio decidendi ad nostram.l.num.2.

glos.1.ad.l.8.

1 Los sobrinos con los tios. illam vulgarem licet arduam controuersiam quā inter Azonem & Acursium viros egregios agitatam legimus, decidunt verba nostræ legis scilicet, an consobrini inter se admittantur in capita exclusa repræsentatione ad patrui abintestato decedentis hæreditatem vel in stirpem repræsentando personam patris eorum de qua latissime Tiraquel.de retractu.§. 1.glos. 12.per totam & ex nostratibus Gomez hic.numer.11.vsque ad.14. Castel.glo.1. Cifuentan.numer.4. Tellus. 3. Rojas de succes.abintestat. cap.32. num.18.&19. Molina.lib.3.cap.7.numer.21.&. 22.& nouissime & bene Matienço in.l.5.titul. 8.libr.5.nouæ Recopil glos.1.nume.15. cum alijs,& iustissime confirmando veriorem sententiam Azonis clare constituit, non admiti repræsentationem , in successione transuersalium , cum agerent consobrini inter se de succedendo, sed quando ad hæreditatem patrui defuncti abintestato cum patruis vellent concurrere vt constat. ibi. *Los sobrinos con los tios.*quod ex ea ratione procedit , quia quando consobrini cum patruis admitti volunt si non repræsentarent non succederent , sed a patruis excluderentur vt a proximioribus in gradu , respectu patrui defuncti. Vnde ne forent exclusi priuilegio singulari ex quadam benignitate inducto, iura authenticorum constituerunt,quod gradum patris repræsentarent & respectu patrui defuncti eundem gradum proximitatis ad succedendum haberent quem superstites patrui habebant, ita quod in stirpem admiterentur.authentica post fratres. C. de legitim.hæred.l.5. titul. 13. part. 6. & clarius per nostram l.cum igitur quando inter se concurrunt non sit necessaria repræsentatio , ad succedendum patruo defuncto cum nullus ab alio excludatur sed omnes sint in æquali gradu non procedit priuilegium in prædicto casu concessum sed in capita & non in stirpem omnes æqualiter admitterentur . Secundum regulam antea de iure digesto

digestorum & C. constitutam qua proximiores in gradu admittuntur exclussa repræsentatione. l. 2. §. hæreditas. ff. de suis & legitimis hæredibus. l. lege. 12. tabularum, versiculo illo. Proculo. C. de legitimis hæredi. §. si plures, instituta de legitima agnatorum successione, & hoc est, quod in effectu. l. nostra constituit. ¶ Cuius vera ratio decidendi incognita videtur, cum a. l. 5. titulo 13. partita. 6. & a. l. 13. titulo. 6. libro. 3. fori idem ante ipsam constitutionem fuisset, quare Antonius Gomez hic, numero. 14. sentit ex alia causa quam ad decidendam prædictam dubitationem legem fuisse inductam, assignans ad eam duos intellectus existimans summe necessarium esse, quod Cæsarea constitutione ea dubitatio decideretur. Mihi tamen consideranti diligenter mentem. l. & rationem quæ conditores vrgenter potuit mouere, dicendum videtur, ex eo principaliter fuisse inductam, quod Accursij & Azonis dubitationes decideret, quorum controuersiam quamuis negari non possit, a legibus partitarum & fori sublatam fuisse, tamen quia leges fori non seruauantur, nisi quatenus consuetudine receptæ erant, & leges partitarum, quæ à Ferdinando Tertio, inceptæ fuerunt, & a Rege Alphonso Nono consumatæ, & absolutæ, vsque ad tempora Regis Ferdinandi, conditoris harum legum etiam integre non seruari testatur ipse Ferdinandus in. l. 1. Tauri superuenit. l. ista constituens, in successione transuersalium non dari representationem, nisi quando consobrini cum superstitibus patruis concurrerent, neq; aliter possunt accipi verba nostræ. l. ibi. *Los sobrinos con los tios.* De quo bene agendum erit in. l. 40. glossa. 14.

SVMMARIVM.

Representatio ex testamento an videatur admissa inter fratres & filios fratrum. num. 1.

Fratres si instituantur à fratre an intelligatur ea institutio de vtrinque coniunctis, & eorum filijs exclussis vterinis num. 2.

Glossa. 2. l. 8.

1 AB *intestato.* Idem ex testamento, vt si consobrini cum patruis simpliciter instituantur, vel legatum seu fideicommissum fratribus relictum sit, quia in dubio viderentur in stirpem instituti, vt consobrini cum patruis concurrant admissa repræsentatione quæ in ea successione testamentaria ordinaria ad instar successionis ab intestato regulata, admittitur, argumento. l. fin. C. de verborum significatione, & hæc est doctrina Ioannis de Imola in. l. interdum in principio. ff. de acquirend. hæredi. & probant Alexand. consil. 26. volum 3. Corneus consil. 37. column. 2. & 3. volumen. 1. Socinus consil. 104. numer. 5. volum. 3. & consil. 51. nume. 19. volum. 4. Parisius consil. 69. volum. 2. & cõsi. 38. nume. 9. eodem volum. Cifont. hic num. 4. & his non relatis Rojas de successione ab intestato. cap. 32. num. 9. cum alijs dicentes, quod si testator simpliciter vocauerit fratres intelligerentur etiam consobrini ex præ mortuis inuitati ad instar successionis ab intestato. ex dict. l. fina. C. de verborum. ¶ Quod tamen limitatur, vt ex vocatione fratrum simpliciter a testatore facta tantum comprehendantur fratres vtrinque coniuncti, vel eorum filij, non tamen vterini, in quibus longe minor qualitas coniunctionis datur respectu fratris te- 2

 stanus.

testantis. Hæc est notanda Pauli doctrina in.l.fin.num.6.C.de verborum significatione, dicentis ex facto consultum respondisse, quod in relicto fratribus solũ venirent vtrinque coniuncti, qui maioris coniunctionis erant testatori exclusis vterinis, quem sequitur, ibi. Corneus num.9.Iasso.26.& ipse Paulus consilio 346.Decius consi.53.&.155.num.4.& 299.nume.7.Alexand.consil.166.nume.4.lib.5.Socinus consil.49.nume.1.lib.1.Parisius consil.49.num.18.libr.2.Portius consilio.10.nume.11.Ruinus cõsil.92.nume.7.libr.2.& consil.165.nume.9.lib.2.& consil.28.nume.8.libr.3.Socin.consil.113.colum.4.Menochius consil.187.numer.40.Gomez.hic.numero.8.& Tellus in fine, vbi fatetur, secundum hanc opinionem obtinuisse in opulenta hæreditate cuiusdam mercatoris Cordubensis qui verbo tantum testatus, & interrogatus quos hæredes habere voluisset, respõdit fratres meos, idem etiam confirmat Rojas de succesione ab intestato c.32.num.12.& cap.6.num.11.&.12.& Mieres in tract maiorat.2.par.quæstio.7.num.4.versi.& dixit notabiliter Paul.quorum sententia non ita secure ab aliquibus recipitur, quod aduersus eã fortiter non obstaret.Bart.doctrina.in.l.Lutius.§.quæsitum de legat.3.quæsiuit enim.ibi.Iurisconsul.an legatum relictũ fratribus pertineat etiam ad sorores, & respondit, quod sic, cuius occasione quærit Bart.de quibus fratribus, intelligatur sensisse testatorem, & denique resoluit de fratribus proximis, scilicet, cõsanguineis vel vterinis qui sunt in.2.gradu ex.l.iurisconsultus.§.2.gradu.ff.de gradibus, existimãs eos omnes proprie fratres nũcupari, cuius decisio expressa videtur contra Pauli sententiam, & eam sequuntur ipse Paul.in.l.si dotali in fin.ff.soluto matrimonio, vbi Alexan.numer.4.& iterum ipse Paul.in.l.tres fratres.2.ff de pactis, eamque Bartoli sententiam vltra Paul.sequuntur Roman.consil.411.quã tuẽr sunt, Angel.consil.119.& consil.272.Corneus consil.269.volum.4.Alexan.consil.36.num.5.li.6.& consi.114.num.2.eod.lib.& in.l.ex facto numer.45.de vulgari, vbi Ripa nume.89.Benedictus in cap.Raynuntius, versi.si absque liberis.2.nu.32.Iasso.in d.l.tres fratres.num.18.& in.l.1.num.12.C.de succesio.edicto. Ne tamen ea controuersa antinomia aliquibus videatur, credo fore intelligendam hanc secundam Bart.opinionem & sequatium, vt legatum seu fideicommissum fratribus relictum non solũ comprehendat fratres ex vtroque latere coniunctos, sed vterinos etiam, hac tamẽ consideratione habita, vt si super esserit, ex vtroque latere coniuncti ipsi soli admittantur, sin vero tempore dispositionis vterini tantum forent etiam sub ea vocatione, seu institutione fratris propriæ comprehendantur. Vt sic testator vocasse intelligatur consanguineos fratres, & vterinos ordine tamen succesiuo, vt si defficerent consanguinei, vterini videantur vocati, & in eorum fauorẽ relictum fideicommissum seu legatum, & hoc modo conciliando Pauli, & Bartolo.doctrinas deducitur etiam consobrinos, ex vtroque latere coniunctos repræsentando parentum personas, vterinos excludere, vt dicendum erit in glos. sequenti.

SVMMARIVM.

Consobrini ex vterinis non concurrunt cum patruis ex vtroque latere coniunctis.nu.1.& 2.

Consobrini ex vtroque latere coniuncti excludunt patruum vterinum. numero.2.

Qualitas maioris coniunctionis an scilicet vterini vel vtrinque coniuncti sint succedere volentes non consideratur vltra fratres & filios fratrum.nu.3.

Qualitas prædicta maioris coniunctionis an consideretur quando agitur de succedendo

dendo in hæreditate repudiata : numero.3.
Qualitas maioris coniunctionis an consideretur in successione maioratus: numero.5.

glossa.3.l.8.

Succedan a sus tios in stirpem ino in espita. Succedunt igitur consobrini in stirpem cum patruis representando personam patris eius in hæreditate patrum defuncti, Authentica post fratres. C.de legitimis hæred.l.5.titu.13.part.6. quod limitant Tellus.hic.num.4. Mieres in tract. maioratus.2.part.quæsti.7. num.3.quando consobrini forent ex pa tre ex vno tantum latere coiuncti, quia non representarent ad concurrendum in stirpem cum patruo vtrinque coniuncto sed eos omnino excluderet,sicut patrem ipsorum repelleret,ex Authenti. itaque C.communia de successio.Authenti. de consanguineis, & vterinus fratribus. §. quia vero,versi.vult autem. authenti. de hæredi.ab intesta.venientibus.§.si igitur
2 defunctus.l.5.titu.13.part.6. ¶Sicut e- contrario consobrini excluderent patruū ex vno tantum latere coniunctū, representando patris vtrinque coniuncti personam.ex Authentica cessante in fine.C. de legiti.hæred.authentica post fratres.ff. C.de legiti.hæredi.d.l. 5. in fin. titu. 13. parti.6.& aduertunt Gomez.hic.nume. 7.ad fin.Mieres dict.quæstio. 7. num.8.
3 ¶Hæc tamen qualitas maioris vinculi & coniunctionis, an scilicet, vtrunque coniunctus sit patruus vel consobrinus non consideratur, vltra fratres & filios fratruum,sed omnes vterini, & consanguinei,vel vtrinque coniuncti, æqualiter ad bona defuncti consanguinei admittuntur.hæc est doctrina Iacobi de Bellouiso in authentica de hæred. ab intestato.venient.§.si vero neque, quæstio. penul.& Azonis in summa. C. communia de success. quam sequitur Paul. in dict. Authenti.post fratres.1.num.4.vbi Corneus col.1.Antonius Rubeus dicens communem.consil.102.Curtius Iunior consil.46.colum.2.singul.Alexan. consilio 166.super proposita quæstione.num.2. cum alijs libr.5. Gozadinus consil.19. nume.20.Bartol.Socinus consil.89.lib. 4.& ex nostratibus Gregorius verbo. *O hermana*.in.l.5.titul.13.part.6.Couar in epitome de successione ab intesta.nume.9.Tellus,hic.num.5.qui prædictos non referunt. ¶Secundo etiam non 4
consideratur ea qualitas maioris coniunctionis seu vinculi quando institutis quatuor filijs ex duobus matrimonijs, vnus eorum repudiauit hæreditatē, quia reliqui æqualiter ad eam admitterentur non habita consideratione maioris coniunctionis respectu repudiantis,cum de succedendo patri defuncti ad quem hæreditas deuoluitur agerent, & non fratri repudianti, ex doctrina Bartol in.l. Lucius col.fin.versi.quæro.ff. de vulgari,sequutus a Iasso. dicens communem, ibi,num.51.Bald.in.l.cum hoc iure.§.fin. ff.de vulgari,& post Aymon consi.43. Curtium Iuniorem, & alios resoluit bene Couarrub.in epithome de successio. num.10. ¶Tertio hinc deducitur non 5
considerari eam qualitatem maioris coniunctionis seu vinculi in successione fideicommissi seu maioratus a patruo delata cum testatori,& non ipsi succedatur, ex tradditis a Gregorio in quadam substitutione fideicommissaria in.l.5.titul.13. parti.6.gloss.fin. & deducitur a capit. 1. de gradibus successio. vbi Bald. & ipse in.l.1.C.de legiti.hæred.& post Alexander consil.14.num.9.lib.5.& Corneum resoluit bene Mieres in tract.de maioratus.2. part. quæstio.7.nume.7. vbi remissiue agit de intellectu dict.c.1.

SEQVITVR interpretatio ad legem nonam Tauri.

SVMMARIVM.

Filij naturales proprie nuncupantur bastardi.num.1.

Omnes illigitimi (exceptis damnatis) ad matris successionem admittuntur. num.2.

Filiorum illegitimorum species remissiue.num.2.ad finem.

Glosa prima.

1 *Los hijos bastardos, o illegitimos de qualquier qualidad que sean.* Vt naturales qui proprie bastardi nuncupātur, ex glos.in rubri.de concubinis, & resoluunt Couarru.in.4.2.part.c.8.§. 4. nume.2.Rojas de successio. ab intesta. c. 1. nume.16.& constat ex ead.l. dum dicit, *O illegitimos.* Ad differentiam naturaliū de quibus in verbis, *Los hijos bastardos.* Mentionem fecerat,& longe maiori ratione procederet lex nostra in naturalibus respectu matris quam in alijs illegitimis.

2 ¶Solum enim excipit filios ex tali coitu natos, quod propter illum mater incurret pænam mortis naturalis, omnes alios illegitimos cuiuscumque sint qualitatis, ad eius successionem admittēs. quorum filiorum illegitimorum species, refert ad longum Ioan.Rojas de succes.ab intesta.c.1.per totum.

SVMMARIVM.

Lex intelligenda est in successione illegitimorum ex parte matris.num.1.

Successio illegitimorum respectu patris remanet in dispositione iuris communis nume.2.

Filius ex coniugato,& soluta, matri succedit per hanc.l.et de iure communi. nume.3.

Spurius ex coniugato,et matre soluta, patri non succedit etiam stante hac.l.contra Gomezium.num.4.

Filius à matris successione exclusus an à bonis consanguineorum ex parte matris excludatur,num. 5.

glossa. 2.

1 *No puedan heredar a sus madres.* Ergo de successione matris agit.l. nostra constituens legitimis existentibus non posse illegitimos cuiuscumque sint qualitatis ex testamento, aut ab intestato matri succedere. Quod ex dictis verbis constat,& fere ex totius legis contextura, patet maxime, ibi, *En caso que tengan sus madres,*& ibi. *Y en caso que no tenga la muger hijos,* & ibi. *De parte de la madre.* & ibi. *A sus madres.* Quæ omnia clarissime probant agi de matris successione.

2 ¶Vnde successio illegitimorum respectu patris remanet in dispositione iuris cōmunis, vt in omnibus casibus in quibus naturales, vel spurij succederent patri, vel repellerentur ab eius successione, nihil lex nostra mutauerit, sed ius cōmune seruetur, vt in casibus, de quibus latissime agit Ioan.Rojas de successione abintestato c.20.per totum vbi regulam cum.44.ampliationibus constituit,& in cap.sequenti eam restringit.

3 ¶Ex quo notanter deducitur, quod quamuis per hanc.l. filius spurius, ex coniugato, & soluta matri succedat; cum per eum coitum ipsa non incurrat pænam mortis naturalis, imo & ante ipsam.l.de iure communi succedebat ex testamento & ab intestato, ex resolutione Albert. & Saliceti.in.l.1. C. de adulterijs. Soccin.consil.

148. memini iam potest. post princip. lib.2.Decius.consil.306.in casu proposito.Palatius hic. num.27. contra Alex. consil.50.visa diligenter. num.32.vol.2.

4 ¶ Patri tamen non succederet, cum respectu ipsius sit adulterinus, & sufficiat esse coitum damnatum licet non pœna mortis naturalis vt filij ex eo procreati ab eius hæreditate omnino repellantur, vt in glossis sequentibus erit dicendum, ex quo reprobamus Gomezium hic. num. 14. ad medium dicentem quod filius coniugati & solutæ poterit hodie per hãc leg. patri succedere,cum non sit natus ex coitu punibili ex parte matris, qui debuerat aduertere.l.hancin sola matris successione procedere, & coitum illum adulterinum ac consequenter damnatum esse vt aduertit Couar. in. 4.2.p. c.8.§.5.num.16.prope finem.& in patre sufficere damnari coitum licet non pœna mortis vt inde filij procreati damnati nũcupentur,& ab eius hæreditate repellantur.

5 ¶ Si tamen agerent spurij de succedendo consanguineis maternis crederé non esse exclussos etiam stantibus legitimis.Sed ius commune in correctum mãsisse:cum respectu consanguineorum ex parte matris nihil lex nostra mutauerit. neque eadem ratio versetur in vno casu quã in alio. Sed longe fortior & iustior cum de matris successione,quam consanguineorũ ageretur vnde Gomezius hic. num.49.idem in effectu tenuit.

Iustissima ratio correctionis nostræ legis. num.3.ad finem.

SVMMARIVM.

Naturales etiam stantibus legitimis ex testamento & abintestato erant legitimæ hæredes matri.num.1.

Lex nostra correctoria iuris communis. num. 1.

Naturales ante hanc.l.cum legitimis matri succedebant quamuis foret illustris. Et intellectus ad.l.si qua illustris.nu.2.

Spurius ante.l.hanc matri non illustri cũ legitimis succedebat.num.3.

glossa.3.

EN *caso que tengan sus madres hijo,o hijos,o descendientes legitimos.* ergo stantibus legitimis descendentibus filij naturales vel spurij seu alij illegitimi non possunt matri succedere ex testamento neque abintestato,in quo iuris communis correctoria est. Quia naturales ante l.hanc ex testamento & abintestato erant matri legitimi hæredes.l. hac parte.l.modestinus.ff.vnde cogna.l.1.§.sed & vulgo.ff ad Orficia.l.2.in prin. eod. titu.l.si qua illustris. C.eod §.nouissime instituta.eod.l.11.tit.13.part.6.de quo late per Rojas de succes.abintesta. c.14. per totum. 1

¶ Etiam si mater esset illustris quia naturales ad huc succedebant. ex.d. §. si qua illustris,qui secundum verum intellectum in spurio loquitur & ex.l.11. tit. 13.part.6.in fine. & probat Bar.in.l.fin. num.4.ff.de hijs quib.vt dign.Ange.in. d.§.nouissime. colum.2. 2

¶ Spurij autẽ matri succedebant etiam legitimis existẽtibus ex omnibus iuribus supra dictis: nisi matres forent illustres.d.l.si qua illustris.C.ad Orficia.l.fin.tit.14.par. 4.l.11 titul.13.part.6.quod a nostra.l. mutatur quæ absque vlla distinctione, an filij sint naturales vel spurij vel an mater sit illustris nec ne legitimis existentibus omnes illegitimos filios,cuiuscumq, sint qualitatis a matris successione excludit, iustissime quidem condita iuxta illud genes.c. 21.*Non sit hæres filius ancillæ cum filio libere.*vt habetur in.c.dicat aliquis.22.q.4 c.non omnis mulier.32.quæst.2.& iterũ probatur in lib.iudicum.c.11.vbi filij legitimi Galaad dixerunt fratri suo spurio Iepthe hæres in domo patris nostri esse non potes, quia de adultera matre natus es. 3

SVM

SVMMARIVM.

Mater spurijs non tenetur præcisse quintum relinquere per hanc.l.num.1.

Mater ante hanc.l.præcisse tenebatur legitimam spurijs relinquere: alias testamẽtum querellæ subijciebatur.num.1.

Quintum de quo in hac.l.non succedit loco alimentorum sed iure successionis capitur.num.2.

Quintum de quo in hac.l.filio etiam diuiti à matre relinqui potest.nu.2.&.3.

Intelligit.l.10.Tauri contra Couarrub. & Greg.num.3.

Quinto spurio à matre relicto non poterit aliud pro anima relinqui.num.4.

Quintum à matre filio relictum non debet excedere quantitatem legitimæ caeterorum filiorum.num.5.

Quintum de quo in hac.l.etiam filijs damnatis existentibus legitimis potest relinqui.num.6.

Matre mortua abintestato filij quintũ non habebunt.num.7.

Glossa.4.

1 *PEro bien permitimosque les puedan mãdar en vida o en muerte hasta la quinta parte de sus bienes, de la qual podian disponer por su alma, y no mas ni aliẽde.* ex quibus verbis sequentia notabilia deducuntur. Primum non teneri matrem quintum istud filijs relinquere: neque ad id posse compelli. sed ita demum si voluerit. in quo est correctoria iuris communis, quo mater compellebatur naturalibus seu spurijs eandem partem relinquere quæ legitimis debita erat vt in iuribus relatis in glossa præcedenti probatur. alias poterit spurius seu naturalis querelare testamentum eius.l.si suspectus.§.1 vbi glos.ff.de inofficios.testam.gloss. & Paulus.in.l.si quà illustris.C. ad Orficia, vbi Odofred. Alberic. & alij. Lupus hic num.6.&.7. Gomez.num. 9. Couarr.in. 4.2.par.c.8. §.4.num.16. quod a nostra l.immutatur dum stãtibus legitimis, quintum posse matrem illegitimis relinquere non vero teneri ad id relinquendum cõstituit. ¶ Secundo ex eo infertur quintum istud non succedere loco alimentorum, sed iure successionis accipi a filijs spurijs, ita quod lex tantum restringeret quantitatem successionis matris, non vero mutaret eius qualitatem. quod manifestissime constat ex eo quia si loco alimentorum succederet præcisse filij quintum haberent, quod nisi volente matre non habent & ita non iure alimẽtorum id accipiunt sed potius iure successionis vt noster Tellus aduertit in præsenti.nu. 34. ex eo necessario deducens quod filio etiam diuiti potest quintum relinqui. Quia licet diues non sit alendus, neque quintum ad alimenta sibi debeatur vt in l.10.glos.1. erit dicendum. tamen quia nõ iure alimentorum sed successionis a matre relinquitur, diues accipere quintum valebit, de quo vide quæ melius erunt dicenda in. l. 10. Tauri.glos. 1. ad finem. 2

3 ¶Ex quo ipse Tellus in. l. sequenti. nu. 6.&.7. merito reprobat Coua. qui in.4. 2.par.c.8.§.6.num. 10. intelligens hanc l.& sequentem intrepide tenuit quintum de quo in eis posse filio etiam habenti vnde se alere possit, a matre relinqui, referendo Aymon.consi.199. cuius Aymonis authorita. idem tenuit noster Grego. in.l.10.titu.13.par.6.glos.3. ad finem. nõ bene considerantes, quod cum alimenta filijs debeantur ex eo quod vnde se alere possint, egeant, vel officio personæ cõdigno careant, si diuites sint non sibi debentur. & quod ita in terminis legis sequentis non poterit quintum ad alimenta filio diuiti relinqui, quare Tellus bene improbauit meritissimi Couarrub. sententiam & Tellum sequitur Ioannes Rojas de successi.abintestato.c.22. num.4. & alijs licet in specie nostræ.l.Couarru.

saluet

saluet Matienço in.l. 8. titu.8.lib.5.nouæ recopilat.glos.1.num.18.cuius defensio neque etiam in terminis nostræ legis procedit. Quia Couarru.loquitur præsupposito quod quintum de quo in hac l.succedit & capitur iure alimẽtorum & non iure successionis quo casu dici non poterat filio diuiti posse quintum relinqui & ita saluari non potest sentẽtia Couar.vt melius videbitur in.l. 10.gloss. 2.

4 ¶ Tertio, ex eisdem verbis deducitur quod si mater filio spurio vel naturali quintum relinquat, nõ poterit etiam pro anima aliud quintũ relinquere, cum sibi a nostra.l.detur tantum electio disponendi de quinto inter spurios vel pro anima dum dicit. *De la qual podian disponer por su alma.* ita quod si pro anima quintum expendi iubeat, spurij nihil habebũt sin vero econuerso quintum spurio legauerit, non poterit aliud deduci ex cumulo hæreditatis vt pro anima expendatur in preiuditium legitimæ filiorum legitimorum. Sed quis magis spurios quã animam suam diligeret: maxime cum spurijs necessario alimenta sint danda plurimæ in aduertenter legarent materna affectione ductæ quintum istud filijs spurijs quæ a se omnino abdicarent facultatem expendendi pro anima. Vnde consulendum erit mulieribus ignorantibus quæ spurios filios haberent quod si quintum eis relinquerent non possent pro anima disponere. & forsam magis quã spurios animã suam diligerent.

5 ¶ Quarto, sunt intelligenda verba supradicta, vt quintũ non excedat quantitatem legitimæ cæterorum filiorum ne melioris conditionis sit filius spurius quam legitimus vt ex notandis doctrinis Alberici & Bart. post Gomezium & Acostam cõprobat Tellus in præsẽti.num.27.vsque ad num.29 cuius sententiam sequor reiecta contraria Ioannis Matiẽço in.l.7.titul.8.lib. 5. nouæ recopil.glos.4.nu.5. qui referens fundamenta Telli ex num.2.d.glos.denique contrarium verius existimauit nescio quo fundamento ductus, cum in casibus in quibus quintum spurio vel extraneo legari permittitur, necessario non possit mater excedere legitimam cæterorum filiorum ne sit melioris conditionis legatarius vt bene ipse Tellus resoluit in præsenti.num. 30. vsque ad num. 32. & apertius deducitur ex verbis. l. 26. *No mas ni allende.*& ijs erum ibi. *De la qual podian disponer por su alma.* præsupposito quod etiam pro anima in præiuditiũ legitimorum nihil mater relinquere pŏterat.

¶ Quinto, extenditur.l.dispositio vt non solum quintum a matre legitimis existentibus posit relinqui naturalibus seu spurijs. Sed etiam reliquis filijs ex coitu punibili procreatis, quia quamuis. l. quæ in fin.permittit filijs damnatis posse matrem quintũ legare videatur proprie accipienda legitimis deficientibus intelligendo finalẽ partem ipsius a verbis eiusdem ibi. *Y en caso que no tenga la mugir hijos, o descendientes legitimos.* necessario tamen est verificanda ex identitate rationis filijs legitimis existentibus dum restrictio illa. *Saluo si los tales hijos.* post verba legis posita.ibi. *En caso que no tengan sus madres hijos, o descendientes legitimos.* vtrumque casum comprehendit scilicet extare vel deficere prolem legitimã. & tamẽ aperte in ea restrictione probatur posse matrem filijs damnatis quintum legare vnde hanc sententiam contra Palatium hic.num.48.tenuit Couarrub. in.4.2.par.c.8.§.6.nu.6.Tellus.nu.33. & bene resoluit Rojas de success. abintestato.c.26.num.36.& hoc contra ius cõmune quo omnino excludebantur a matris successione authentica, ex complexu C.de incestis nuptijs ibi. *Omni prorsus beneficio excluduntur.* & dicendum erit in glo.verbo. *Saluo si los tales hijos.* & aduertit modernus Olanus in antinomijs ver.filius.n.45.& 46.

¶ Sexto, ex verbis legis deducitur ibi. *Que los pueda mandar.* quod si abintestato mater moriatur non habebunt spurij quintum iure successio

successionis sed tantum alimenta ex prouidentia legis sequentis, cum ita demum id quintum habeant si a matre ipsis fuerit relictum vt in principio, huius glossæ probauimus.

SVMMARIVM.

Filij naturales vel spurij sunt legitimi hæredes matri & excludunt ascendentes numero.1.

Regula cum ampliationibus & limitationibus qua naturales vel spurij, deficientibus legitimis, ad matris bona admittātur remissiue. num.2.

glos.5.l.9.

1 Y *En caso que no tenga la muger hijos o ascendientes legitimos, mandamos q̃ el hijo o hijos q̃ tuuiere naturales, o spurios por su orden y grado le sean herederos legitimos ex testamento y abintestato* ergo deficientibus legitimis descendentibus quamuis ascendentes supersint filij naturales vel spurij ad matris hæreditatem ex testamento & abintestato tanquam legitimi hæredes admitterentur. in quo lex conformis est iuri communi, quo ascendentes a descendentibus etiam spurijs excludebantur, vt ex omnibus iuribus quæ spurios cum legitimis admittebant, a fortiori deducitur, & apertius probatur a Cassiodoro in decisione vnica de successione abintestato relata & sequuta a Couarru. in.4.2.par.c.8.§.4.in

2 fine. ¶ Erunt tamen ad hanc glossam videnda quæ traddit Rojas de successionib.abintestato. c. 14. &. 15. per totum vbi de filio naturali loquitur. & in. c.26 ex num.40. vsque ad finem vbi regulā cum. 20. ampliationibus scripsit & Couar.in.4.2.parte.c.8.§. 4. &. 5. Mieres in tractatu maioratus.2.par.quæst.2.nu. 4. cum alijs vbi agunt de successione naturalium & spuriorum respectu matris legitimis deficientibus, ad quos mitto lectorem ne quæ sepius dicta sunt inutiliter repetamus.

SVMMARIVM.

Filij ex coitu punibili nati etiam ante hāc l. à matris successione repellebantur. num.1.

Ratio decidendi ad hanc. l. numero.1.per totum.

Filius natus ex damnabili coitu non solū matri sed neque auiæ succedit.num.2.

Filij damnati an succedāt consanguineis ex patre matris.num.3.&.4.

Glossa.6.l.9.

S *Aluo si los tales hijos fueren de dañado y punible ayuntamiento de parte de la madre, que en tal caso mandamos que no puedan heredar a sus madres ex testamento, ni abintestato.* hæc est prima limitatio legis vt filius natus ex coitu dānato ex parte matris, etiam legitimis deficientibus ipsi matri non succedat ex testamēto neque abintestato, cuius ratio decidēdi fuit. Quia cum de iure digestorum omnes spurij cuiuscumque essent qualitatis matri succedebant etiam si ex damnato coitu nascerentur. l. hac parte. l. si spurius. l. Modestinus. ff. vnde cognati cum vulgatis crediderunt multi hoc ita generaliter procedere quod adulterinos incestuosos & nefarios comprehenderet, dicentes sub spuriorum vocatione contineri. donec ius authenticorum & partitarū superuenit, iustissime constituens, incestuosos, adulterinos, vel nefarios omnino excludi a materna successione etiam legitima prole deficiente inodiū coitus reprobati & vt omnes reprimerentur a peccatis luxuriæ, authentica, quibus 1

modis

modis naturales efficiantur sui.§.fin.l.11. titu.13.par.6.post quorum iurium decisionem quamuis receptissimum erat filiũ ex coitu punibili natum matri non succedere ex testamento neque abintestato etiam legitimis non existentibus ex gloss. fina.in.l. si qua illustris. C. ad Orfician. glos.in authentica ex complexu.C.de incestis nuptijs & resoluunt Bart.in.l.fina. num.4.ff.de hijs quibus vt indign.Bal. in.l.eam quam num.25.C.de fidei commis.Abb.in.c.tanta num.13. qui filij sint legitimi. Decius. consil. 315. Alexand. consil.174.in fine.volum.5. Socin.consil.188.volu.1.Paleot. de not.& spurijs. c.43.Cacia.Lupus in.d.l.si qua illustris. nu.75.Corras.in. l. hæres institu ta.nu.5. C.de impuberũ.tamen quia plurimi crediderunt iura supra relata non generaliter procedere in omni coitu damnato ex parte matris. Sed in incestu, adulterio vel alio nefario verificari, superuenit.l. nostra prædictam dubitationem amputando generaliter constituens, filium ex quocumque damnato co tu pro creatum non posse matri succedere,cum hac tamen restrictione, quod propter coitum mater incurreret pænam mortis naturalis,dicens eum tantum coitum damnatum ad effectum excludendi filium a bonis eius vt in glossa sequeti probauimus.

2 ¶Cuius.l.constitutionem extendi debere ad auiam maternam vt natus ex tali coitu punibili neque auiæ valeat succedere a maioritate rationis verum credimus ex eo quod si ad successionem matris,respectu cuius filius certus est, & cũ qua maiorem cognationem habet non admittitur,a bonis auiæ remotioris a fortiori excludendus eritvt contra Soccinũ consi.148.num.7.volum.1.resoluit bene Tellus hic.nu.24.&.25.allegando Mathesilan. Ioannem Baptistam & alios.

3 ¶Quid tamen sit in successione consanguineorũ ex parte matris an admittantur filij damnati,& detur inter eos reciproca successio est elegantis dubitationis in quavidebatur securè dicendũ non dari reciprocam successionem. Quia cum.l.loquatur in matre,desicata radice ipsius id est successione eius prohibita desicantur fructus in ramis & materna successio prohibetur atque infecta primitiua infici tur deriuatiua ex doctrina Bal.in.l.final. C.de verborum significatione qua fortissima ratione id ante nostram.l.tenuerũt Dinus in tractat. de successio. abintestato.c.de incestuosis & nefarijs cui accesserunt plurimi notabiles viri Mathesil. in eodem tracta.colum. penult.versiculo secundum membrum.Hostien.in summa qui filij sint legitimi in princ.Ioan.Faber in. l. si qua illustris. C. ad Orficianum. Anania, consi.95.Abb.consi.50. lib.2 Detius consi.311.volum.1. & idem contra decisionem consilij Neapolitani, tenuit Matth.de Afflictis,decisio.96.per totam Alexand.consil.75.num.3.lib.5. Graucta.consil.6.Guillel. Benedi.in.c. Rainuntius verba & vxorem.num.206. Fulgosius consi.36.Bertr.consil.6.Ale. consil.57.libr.4. in fine & ex nostratibus Gomez hic.num.51.Rojas de successionib.abintestato.c.26.&.27.intelligẽtes tex.in.l.spurius.ff. vnde cognati procedere tãtum in vulgo quæsitis non filijs natis ex coitu damnato.Sed eos excludi a consanguineorum ex parte matris bonis. ¶ Contraria tamen sententia vt
scilicet.l.nostra filios natos ex coitu punibili a bonis consanguineorum ex parte matris excludat ex eo iustissime constat quod cum lex tantum loquatur in successione matris, respectu cuius peculiaris quædam ratio versatur odium scilicet coitus punibilis. Imo & iure communi prohibita erat eius successio vt supra diximus,merito ad successionem cõsanguineorum ex parte ipsius ea prohibitio nõ extẽditur.Sed casus iste erit decidendus secũdum iuris communis dispositionem, qua damnatus exclusus a successionema tris seu ascendentium non excludebatur a bonis collateralium ex parte ipsius vt 4

 passim

vt passim scribentes probauerunt & ita etiam de iure communi intelligendo. l. si spurius. Vnde cognati generaliter in omni filio excoitu damnato hanc secundam partem intelligentes, veriorem dixerunt Cinus in authentica. itaque. C. cōmunia de successionib. Isernia in. c. 1. §. naturales. in fine. si de feudo fuerit controuers. Angelus in authentico quib. modis naturales efficiuntur sui. §. fin. nu. 18. Corne. in. l. si qua illustris column. final. Ioan. Baptista. num. 57. C. ad Orficia. & iterum, Corneus consil. 21. lib. 1. vbi dicit hanc cōmunē, & consi. 234. colum. pen. lib. 4. Curtius Iunior, consil. 227. & Couar. in. 4. 2. parte. c. 8. §. 5. num. final. Gregor. in. l. 11. titul. 13. par. 6 glo. magna ad finem. itaque fuisse iudicatum in consil. Neapolitano reluctante Afflicto testatur ipse Afflict. decisione. 96. quorum sententiam libenter amplector ex rationibus ab ipsis adductis.

SVMMARIVM.

Filijs etiam ex damnato coitu procreatis quintum à matre relinqui potest. numero. 1.

glos. 7. l. 9.

PEro bien permitimos que les puedan mandar en vida o en muerte hasta la quinta parte de sus bienes y no mas de la qual podian disponer por su alma. ergo filijs etiam damnatis legitimis existentibus quintum iure successionis potest relinqui vel in vita irreuocabiliter ipsis donari, dummodo aliud quintum pro anima non relinquatur in quo iuris communis correctoria est vt diximus in glossis præcedentibus nempe autentic. ex complexu. C. de incestis nuptijs, authentica licet. C. de naturali. liberis. ibi. *Omni prorsus beneficio excludantur.* authenti. quibus modis naturales efficiantur sui. §. fin. glos in dicta. l. si qua illustris. & Bart. in l. final. num. 4. ff. de hijs quib. vt indignis. Alexan. consi. 174. in fine. volum. 5. filios damnatos omnino a matris successione excludentes, quatenus eam acciperent iure successionis & non alimentorum. Et merito legitimis superstitibus dāmnati quintum iure successionis habent. Cum si mater id legare vel aliter ad libitum de eo disponere valeat, neque vllum filijs preiuditium inde generetur. cum legitima ipsorum non sit, quorum respectu damnati excluderentur dari nō possit ratio sufficiens qua à quinto excluderentur contra matris dispositionem vnde cum Couarrub. quem supra retulimus. glos. 4. in fine hanc sententiam sequor.

SVMMARIVM.

Quintum etiam filio damnato à matre relictum acquiritur ei in proprietate & iure successionis ab ipso capitur ita quod de eo ad libitum, disponit. num. 1.

Quintum de quo in. l. 10. in proprietate etiam acquiritur, & in hoc correctoria. num. 2.

Filius de quinto postquam id accipiat an ad libitum exclusis ascendentibus valeat disponere. num. 3.

Filio cui relinquitur quintum decedente abintestato ad quem expectet. num. 4.

Glossa. 8. l. 9.

1 *DE la qual despues que la huuieren puedan disponer en vida, o al tiempo de su muerte los dichos hijos illegitimos como quisieren.* ergo quintum a matre filio etiam damnato relictum non solum quo ad vsumfructū, sed quo ad proprietatem etiam acquiritur ei, ita quod in vita vel morte ad libitum de eo disponere poterit, quod ex ea ratione procedit quia quin-

quintum de quo in hac l. non succedit loco alimẽtorum sicut quintum de quo in l. sequenti. Sed iure successionis capitur vt diximus in glosis præcedenti. qua ratione nimirũ si pleno iure ipsi acqui-
2 ratur. ¶ Si enim ad alimenta filio dãnato relinqueretur, quãuis de iure cõmuni non ita pleno iure legatũ quinti sibi quærebatur, q possetat ad libitũ de eo disponere, sed morte filij legatarij finiebatur. l. cum hi. §. si vni pluribus ve. ff. de transactionib. l. titio vsusfructus. ff. de vsufruc. legato. l. dominus in fine. ff. de vsufruc. & aduertunt Bal. in. l. eam quam nu. 4. C. de fideicõmis. & in authẽ. quã relictũ in fine. C. de in dicta. viduitate tollenda. Bar. in. l. donationes. §. species. ff. de dona. hodie tamen per. l. 10. sequentẽ pleno iure acquiritur filio & poterit ad
3 libitũ de eo quinto disponere. ¶ Dũ tamẽ per hãc. l. quintũ a filio iure successionis capitur & libera sibi facultas disponẽdi ad libitũ de ipso cõceditur, aperte deducitur q etiam si haberet ascendentes poterit libere extraneo id quintũ re-
linquere quod manifestissime probatur tam ex verbis. l. ibi. *Como quisieren.* quã quod si eadem facultas excludendi filiũ a quinto matri concedebatur, a fortiori cõcessa filio excludẽdi e cõuerso ipsam videtur ex argumẽto ab vrgẽtiori obligatione matris respectu filij vel saltẽ a reciproca quæ datur vni respectu alterius ex fere infalibili regul. reciprocæ successionis
4 quam supra retulimus in. l. 6. ¶ Si tamẽ filius acepto quinto & matre superstite intestatus moriatur est ingeniosæ dubitationis an mater in eo quinto succedat. & cum. l. tantũ filio dederit facultatem dispositiuã, & matrẽ hæredẽ non efficiat, decedẽte filio intestato videtur ipsã excludi, sicut ecõuerso matre mortua ab intestato filius á quinto excluderetur decidendo hanc dubitationẽ secundũ ius cõmune quo inter filiũ damnatũ & matrem reciproce successio prohibetur q & verũ, & notatu dignũ credimus, nisi mater postquã filio quintũ dederit, pauper ita efficeretur quod sibi deberentur alimenta, quia tunc decedente filio ab intestato crederem matrem esse alendam.

SVMMARIVM.

Coitus punibis ante. l. hanc dicebatur omnis á lege punitus licet non pœna mortis. num. 1.

A nostra lege datur regula quædam qua damnati filij cognoscantur ad excludendos a matris successione. num. 1.

Ante. l. hanc coitus damnatus dicebatur inter coniugatum & solutam. nu. 2.

Confirmatur per hanc. l. Pauli Castrens. opinio. num. 2.

Non sufficit matrem damnari pœna mortis ciuilis vt coitus dãnatus dicatur ad effectum excludendi filium. num. 3.

Sufficit accusabilẽ & punibilem esse coitum pœna mortis licet mater non condemnetur vt filij ex eo procreati á matris successione excludantur. nume. 4. & 5.

Filij adulterini hodie per hanc. l. damnati dicuntur vt á matris successione excludãtur. num. 6.

Coitus adulterij simul cum incestu iuste punibilis per hanc. l. num. 7.

Incestus punibilis per hanc. l. & inde filij incestuosi damnati. num. 8.

Intellectus legum partitarum quæ de pœna incestus loquuntur. num. 8.

Quis proprie ducatur coitus incestus. numero. 9.

Coitus nefarius inter descendentes & ascendentes quis. num. 10.

Coitus inter Christianam & Mahometicum punibilis per hanc. l. num. 11.

Coitus mulieris cum proprio seruo punibilis per hanc. l. num. 12.

Coitus inter famulum & filiam vel consanguineã domini, an punibilis sit per hanc. l. num. 13.

glossa. 9. l.9.

Y *Queremos y mandamos que enton-*
1 *ces se diga dañado y punible ayunta-*
miento, quando la madre por el tal ayun-
tamiento incurriere en pena de muerte na
tural. In quo lex est correctoria iuris cō
munis, quo punibilis coitus ad excludē
dos filios a matris successione non tantū
ille propter quē mater incurreret pœnā
mortis naturalis dicebatur. Sed omnis
a lege damnatus & punitus licet non pœ
na mortis vt notat Bart.in.l.final.col.2.
ff.de hijs quib. vt indignis. & aduertit
Palatius hic.num.30.& Tellus. num.3.
Gregorius.in.l.11.tit. 13.part.6.verbo.
ex damnato coitu.Coua.in.4.2.pa.c.8.
§.5.n.15.Olanus.in verbo, coitus.nu. 4.
constituens in hoc.l.nostra regulam in-
falibilem qua de inceps damnati filij
cognoscantur ad excludendam non le-
uem controuersiam dubitantium, qui ve
re damnati dicerentur, plurimi damna-
tos dicentes adulterinos, incestuosos, ne
farios, imo & natos ex coniugato & so
luta, alij vero negantes adulterinos esse
damnatos & secure tenentes natos ex
coniugato & soluta non dici procreatos
excoitu punibili. Sed tantum spurios,
quæ contrarietas omnino summouetur
a nostra.l.dū natos excoitu propter quē
mater incurreret pœnā mortis naturalis
dānatos nuncupat & a matris succes.ex
cludit.ex cuius.l.resolut.sequentia nota
2 bilia deducūtur. ¶ Primū quod quāuis
de iure cōmuni verior ac receptior senté
tentia fuisset coitum inter solutā & con
iugatum dānatum esse ex eo quod mari
tus vxori per eum iniuriam irrogabat.
& quia negari non potest esse hunc coi-
tum adulterinū, vt bene probauerit An
gelus Aretinus in.§. nouissime instit.ad
Orficia.Ioan. Baptist.in l.si qua illustris
col.2.C.ad Orficia. & dixit veriorē De
tius consi.306.& Couarr.in. 4.2.parte.
c.8.§.5.num.15.versi.ex quibus dubiū.
Egidius Bosius in tractatu de coitu dam
nato & punibili num.22.vsque ad num.
30. hodie tamen per hanc.l. damnatus
non est. cum per eum mater pœnam
mortis naturalis non incurrat. & con-
sequenter filius matri erit legitimus hæ-
res ex testamento & ab intestato in quo
l.nostra confirmat Paul. & aliorum opi-
nionem econuerso dicentium coitum
hunc non esse damnatum, neque aliqua
pœna per legem exteriorem punitum,
maxime exclusionis filij a successione
materna. Est enim Paulus consilio. 34.
num.4.volum.2. quem in hoc sequun-
tur Alexand.consilio.134.volumi.7.
Aymon.consil.166.colu.2.Soccin.con
sil.148.volum.1.colum.2.& Dubitan-
do Detius consil.311.Salicet.in.l.si qua
illustris num.3.C.ad Orfician. vbi Cor.
neus.colum.2.Ioan.de Platea in.§.1.in-
stituta.eod.tit.colu.1. quorum sententia
quamuis ante hanc.l. dubitatissima erat
imo verior contraria ex Couar. & alijs.
hodie tamen per eam confirmatur quan
tum ad hoc vt talis filius ex coniugato.
& soluta vt damnatus nō excludatur a
matris bonis. ¶ Secundo ex eadem.l. 3
deducitur nō sufficere quod mater prop
ter delictum incurreret pœnā mortis ci-
uilis, sed necessario requiri quod talis
coitus pœnā mortis naturalis mereatur
dū.l.dicit: *Muerte natural*, quæ ciuilē ex
cludit neq; vna ad aliam extenditur, nisi
in casibus a iure expressis vt diximus
in glos.4.prope finem legis.4.& in spe
cie aduertit Palatius hic.nu.33. ¶ Ter 4
tio, & vtiliter aduertendum est non esse
necessarium quod mater de tali delicto
propter quod incurreret pœnam mortis
naturalis accussaretur & cōdēnata esset
vt filij nati ex tali coitu ab hæreditate
eius repellerētur neq, legē accusationis
exercitiū seu actū executionis respexisse
intelligitur. Sed tātum delictum fuisse cō
missū & coitū habitū, filiosq; exeo pro.
creatos, & deniq; matrem posse accusa
ri, licet nō accusaretur constituēs suffice-
re ꝙ in potentia sit coitus accusabilis &

morte

morte naturali a lege punitus vt ex hac
potentia filius redderetur in successibi-
lis. quod manifestissime probatur a. l.
dum dicit. *Quando la madre por el tal*
ayuntamiento incurriere en penade muer
te natural,& de iure communi bene cõ
sideravit speculator in titulo de succes-
sio.abintestato.num.22.versi. numquid
& nu.22.versi.sed damnati.& post eum
Soccinus consi.148.nu.4.&.5. & post
Paleotum de notis & spurijs.c.40.nu.6
resoluit noster Tellus in præsenti nu.12
5 &.13. ¶ Quarto,quod. l. ista requirit
coitum esse damnatũ pæna mortis natu-
ralis ex parte matris, quo ad hunc effe-
ctũ tantum vt filij ex tali coitu procreati
ab eius bonis repellerẽtur, nõ vt genera
liter quo ad omnes alios effectus is so-
lus coitus dicatur dãnatus. Sed omnes
qui a lege ante nostrã dãnabantur etiam
dãmnati de inceps nuncupentur vt ad
uertit Greg.in.l.11.tit.13.p.6.gl.verbo,
natus ex dãnato coitu.col.1.versi.hodie
vero per.l.9.&modernus Olanus in an
tinomijs verbo coitus dãnabilis nu.42.
& ex nosta.l. probatur dum excludens
filios dãnatos a matris successione quo
ad hunc effectũ damnatũ vocat natum
ex coitu punibili pæna mortis naturalis.
9 ¶Quinto,infertur legẽ proprie verifica
ri in filio nato ex adulterio a muliere cõ
iugata & viro soluto vel cõiugato,quia
licet de iure cõmuni & partitarũ pæna
mortis naturalis in mulierẽ adulterã non
sit statuta,authẽ. Sed hodie.C. de adulte
rijs.l.15.tit.18.pa.7. & late agit Tiraq.
de legib.connubialib l. 13.nu. 19. cum
alijs,iure tamen regio nouiori ius anti-
quum fuit inmutatũ & mortis naturalis
pæna adulterium punitum.l.1.tit. 7.lib.
4.fori.l.2.in fi.tit.15.lib.8.ordina.l.80.
81.&.82.harum legum,neque obstabit
quod prædictæ leges non specialiter pæ
nã mortis naturalis adulteræ vxori de-
signauerint. Sed liberã marito puniendi
ipsam vsque ad mortẽ facultatem dede-
rint. Quia sufficit coitũ hunc ex permis-
sione.l.&voluntate mariti dãmnatũ esse
& punitum morte naturali vxoris vt pæ
nã mortis naturalis ex tali coitu ipsas in
currisse dicatur cum non ex mariti per-
missione. Sed ex legis dispositione cui
se propter adulterij delictũ subdit pænã
mortis incurrat & maritus non permis-
siue. Sed tanquã legis executor & mini-
ster occidat eam, qua singulari ratione
ingeniose ad.l.regni pẽsitata post longã
disputationẽ, ita resoluit noster Tellus
in præsenti nu.9.vsque ad nu.13.& sum
marie tenet Couarru.in.4.2.p.c.8.§.5.
nu.15.& idem confirmat Rojas de suc-
cess.abintestato.c.26.num.29. vsque ad
nu.32. reprobando omnes meritissimũ
Gregorium qui dicens esse articulũ hac
tenus non consideratum sub dubio eius
decisionem relinquit.quod euidentissi
me probatur a nostra.l.dũ dicit. *Quan-*
do la madre por el tal ayuntamiento in-
curriere en pena de muerte natural, quæ
tantum considerat pænam qua mater pu
niri potest & incurrit propter delictum
& non qua postea ex remissione iniu-
riati. Vel ex alia iusta causa puniretur. ne
que remittendo maritus pænam vxori
a lege statutam legitimis filijs vel cog-
natis quibus ob delictum vxoris ius ad
bona quæsitum fuit præiuditium pote-
rat irrogari. & nimirum si coitus iste a le
ge nostra damnaretur ad effectum repel
lendi filios a matris successione,cum an
te ipsam de iure communi filij adulteri-
ni forent incapaces non solum patris sed
matris successione tanquam procreati
ex coitu damnato vt diximus in glos.7.
huius legis & probat glos. in.§.nouissi-
me institut.ad Orficia. quam ibi sequun
tur Faber.Ange.& Portius Salicet.in.l.
si qua illustris.col.1.versi.quærit gl. De
cius consi.188.in prin.& consi.311. Sua-
rez in.l.1.titulo.6. libr.3.fori.in.c. suc-
cessiones filiorum spuriorum ex parte
matris Paleot.de notis & spurijs.c.43.
vnde in coitu adulterij rectæ verifi-
cantur verba nostræ legis. ¶ Sexto, 7

a fortiori.l. nostra verificatur in coitu adulterij simul cum incestu. Quia cum
7 mater propter concursum similium criminium pænā mortis naturalis sincurret l.si adulterium cum incestu. ff.de adulterijs vbi Bart.idē notat.merito ab eius successione filij ex tali coitu damnato procreati ex constitutione.l. nostræ excluderentur vt in specie aduertit Gregorius in.d.l.11.tit.13.par.6.verbo.natus ex coitu damnato.col.1. post mediū Tellus in præsenti num.5.Rojas de successionib.abintestato.cap.29.nume.33. ¶Septimo etiā verificabitur in filijs incestuosis, quia propter coitum incestus mater incurrit pænam mortis naturalis
8 quod sic patet ex.l.3.tit.18.par.7.imponitur viro committenti incestum pæna adulterij quæ mortis est vt supra diximus & statim imponit.l. ipsa mulieri eādem pænam his verbis. *Essa mesma pena deuè auer la muger que a sabiendas hiziere este peccado.* quæ verba licet possint interpretari secundum benigniorem sensum vt significent. *Essa mesma pena.* scilicet adulterij & sic constituant mulierē comittentē incestum incurrere pænā adulterij quæ respectu ipsius erat detrusionis in monasteriū authen.sed hodie.C.de adulterijs.l.15.tit.17.p.7.tamē proprius interpretatis significant. *Essa mesma pena.* scilicet mortis qua vir puniebatur vt ita constituant mulierē ex incestu sicut virū penam mortis naturalis incurrere ex intellectu earū quem summarie sentit hic Tellus, nu.6.& Grego. in.l penul.tit.13.p.6. glos.magna versi. hodie vero per.l.9.contra id quod ipse Gregorius sentit in.d.l.3.titu.18.par.7. verbo, la muger.in princ. quem in hoc impugnauit (secuto Tello) Matienço in l.7.tit.8.lib.5.nouæ recopi.in prin.glo. 11.& idem sentit summarie Rojas de suc cess.abintestato.c.26.num.27.credentes omnes penam incestus esse mortis naturalis etiam respectu mulieris. Imo & de iure communi pæna committentis incestum erat mortis vt fatetur Corneus, consilio. 19.in princ.volum. 4. Conrradus in practica criminali.nume.15. Quod intelligebant Gregorius in.d.l.3 titu.18.par.7.verbo, la muger,& Iulius Clarus, verbo.incestus, num.2. referendo Bart. & alios quando cum incestu adulterium cocurrebat per. l. si adulterium cum incestu de adulterijs. Sed eorum restrictio procedere non potest ex d. l. part. dum dicit. *Essa mesma penā deue auer la muger.* quæ necessario est intelligenda in muliere committente incestum absque adulterio. Quia si adulterium simul commisisset ratione decidē di careret cum pæna mortis puniretur. ¶Quis tamen proprie dicatur incestus vide in.l.3. tit.18.par.7.vbi per Gregorium.Bernar.Diaz in practica criminali c.78 Decius consi.158. Couar. in.4.2. 9
par.c 6.§.8.Auend.responso.7.& in dictionario verbo incestus. Iulius Clarus receptarum sententiarū verbo, incestus. ¶Octauo, poterit.l.nostra verificari in- 10
coitu nefario inter descendentes & ascēdentes, qui mortis naturalis pæna punitur.& a fortiori probatur in.l.13.titu.2. p.4.Grego.in.l.penul.glo.magna. col. 1.in medio.tit.13.p.6. & in dicta.l.3.tit. 18.pa.7.vbi se refert ad ea quæ dixerat in.d.l. penul. ¶Nono, verificabitur in coitu inter Christianum & Mahome- 11
ticum per quem mater incurreret pænam mortis naturalis.l.9.ti.24.l.fin.tit. 27.par.7.& aduertit Tellus.hic.num.7. ¶Decimo. incoitu mulieris cū proprio seruo per quem pænam mortis natura- 12
lis incurrit.l.1.C.de muli.quæ prop.ser uis.l.11.ti.13.p.6.& in specie aduertūt Tel.hic.nu.4.Rojas de successioni.abintestato.c.26.num.38. ¶Vndecimo 13
hanc.l.verificauerunt. Tellus hic.nu.8. & Matienço in.l.7.titul.8.lib. 5. nouæ recopilationis.glos.11.num. 5. in coitu simplicis fornicationis inter famulum & filiam seu consanguineam domini existimantes per.l.1.titulo.15.libr.8. ordinamenti

namenti quæ habetur in.l.6.tit.20.lib.8 nouæ recopil.esse talem coitum damnatum pæna mortis naturalis. quorum sententiam improbat Ioannes Rojas de succesionib. abintestato.c.26.num.35. dicens quod in dicta.l. ordinamenti statuta non est aduersus filiam vel consanguineam pæna mortis. Sed contra famulum tale delictum committentem vt probat.eadem. l. 1. ibi. *Y que lo maten por ello.* & consequenter quod cum mulier pæna mortis naturalis propter famuli coitum non damnetur, poterunt filij ex tali coitu procreati ipsi succedere. Cuius Ioannis Rojas impugnatio ex ipsa.l.ordinamenti reijcitur & Telli sententia cõfirmatur, dum dicit. *Y la que este yerro hiziere que sea puesta en poder de aquel con quien viuiere que la de la pena que quisiere, tambien de muerte como de otra manera.* vbi domino volente aduersus filiam vel consanguineam vti pæna mortis naturalis datur ipsi facultas eam occidendi & consequenter iam propter coitum cum famulo incurrit mulier pænã mortis licet executio (sicut in adulterio diximus) in domini voluntatem conferatur. quod ex.l.6.titul.20. lib.8. nouæ recopilationis etiam probatur.

SVMMARIVM.

Filij clericorum à matris successione repelli virtualiter in.l.cõtineri probatur. num.1. Inductio vera legum ordinamenti.num.2.

Filij clericorum an de iure communi matri succedebant.num.3.&.4.

Prohibitio huius successionis respectu matris in tribus tantum casibus a Gregorio verificatur.num.5.

Verus intellectus nostræ.l.num.6.

Filij clerici & solutæ an matri succedãt nu.7.vsque ad num.10.

Simplicem fornicationẽ iure diuino prohibitam,num.7.

Simplex fornicatio an à lege humana puniatur.numero.7.

Coitum sacerdotis & solutæ adulterinum dixerunt aliqui.num.8.

Coitum inter eosdem incestum nũcupari dixerunt alij.num.9.

Simplicem fornicationem inter eos committi receptius.num.10.

Filij ex clericis in minoribus ordinibus constitutis an matri succedant.nu.11.

Clerici in minoribus ordinibus constituti an matrimonium libere contrahant. num.11.

Clericorũ apellatione an in minoribus ordinibus cõstituti comprehẽdantur.nu.11 12.&.13.cum alijs.

Clericorum apellationẽ an contineantur clerici maiores & canonici vel episcopi. num.14.15.&.16.

Intellectus ad.c.statutum de electione in 6.num. 16.

Dispositio pœnalis in genere cõcepta quãdo comprehẽdat speciem qualificatam vel mixtam.num.16.

Filij clericorum an succedant cõsanguineis ex parte matris.num.17.

Filij clericorum odiosissimi sunt.num. 17.

Ne pos legitimus filij clerici an auo succedat remissiue. num.18.

Donatio, vẽditio, seu legatum an filio clerici possit à matrẽ fieri.num.19.

glossa.10.l.9.

1 *Saluo si fuerẽ hijos dẽ clerigos.* ergo filij clericorum sunt incapaces successionis matris quamuis propter eum coitũ ipsa non incurrat pænam mortis naturalis quod omnes in præsenti a nostra.l. deduxerunt ex relatione quam facit ad legem Regis Ioannis secũdi Numantiæ conditam. anno. 1418. quæ habetur in. l.22.titulo. 3. libro. 1. ordinamenti dicentes quod cum ibi filius a successione patris clerici repellatur & in successione matris idem seruari constituat. l. nostra, eadem prohibitio in ipsa virtualiter continetur, quasi conditores eius decisionem. l. Numantiæ quæ in pa-

tris successione loquebatur, ad matrem integre extenderent. ita ex verbis nostræ l. eam prohibitionem deduxerunt Cifontan. in præsenti. num. 4. Palatius nu. 57. Tellus, num. 34. versi. ex vltimis verbis. & bene aduertit Melchior Mieres in tractatu maiorat. 2. part. quæst. 2. nu. 16. Ioannes Rojas de successionib. ab intestato. c. 27. num. 1. per totum. & referendo Menchacam Ioannes Matienço in. l. 7. titul. 8. lib. 5. nouæ recopilation. glossa final. in principio.

2 ¶ Ad cuius inductionis veram intelligentiam ad aduertendum est quod Rex Ioannes secundus anno. 1418. duas iustissimas leges in ciuitate Numantiæ condidit quibus filij clericorum incapaces successionis erant. Vna continetur in. l. 22. tit. 3. lib. 1. ordinam. alia in. l. 2. titu. 3. lib. 5. eiusdem ordinamenti. quo præsupposito notabis quod si relatio nostræ legis fiat ad. l. 2. inductio scribētium bene procedit. Quia cum in dicta. l. 2. nulla fiat mētio successionis matris sed patris clerici tantum, ex relatione ad ipsam inducitur ea successionis prohibitio. Sin vero constitutio nostræ. l. referatur ad aliam. l. 22. non tantum ex relatione quā ex verbis eiusdem constat prohibitam esse matris successionem dum. l. 22. ordinamenti dicit. *Si sus hijos heredassen sus bienes y de sus padres.* quæ ad vtriusque parentis successionem necessario sunt referenda sit tamen ex relatione, vel ex verbis earum legum apertissime probatur eius successionis prohibitio.

3 ¶ In quo leges clare confirmant veriorem opinionem dicentium quod filij clericorum de iure communi sunt incapaces successionis matris quam tenet Abb. in. cap. venerabilem. num. 32. qui filij sint legitimi idem Abb. Cardina. & Præpositus in capit. cum haberet de eo qui duxit in matrimon. quam pollluit per adulterium & in capit. notuit. num. 19. de electione Ioannes de Platea in princ. institut. ad Orficianum Syluester in summa verbo filij. quæstione. 7.

4 ¶ Contra Ioannem glossatorem antiquum in. c. multæ. 15. quæst. fin. Afflictis in constitutionib. Neapolita. titul. 82. colum. 2.

5 ¶ Quod post longam disputationem ab origine examinando restrinxit doctissimus Gregorius. in. l. 3. titul. 21. par. 4. glossa verbo. los de la madre, ad tres tantum casus in quibus deberet legem verificari existimauit scilicet quando mater eius coniugata vel consanguinea, aut clerici concubina est, quem in primo casu sequitur Montaluo in. l. 10. titul. 5. lib. 3. fori. verbo en adulterio ad medium & melius in vtroque Didacus Perez in. dicta. l. 22. titul. 3. lib. 5. gloss. *No ayan ni heredan.* ad fin. dicens contrarium aliquando tenuisse. Sed demum Gregorij sententiam veram esse.

6 ¶ Quæ singularis restrictio probatur, quia cum in his tribus casibus coitus a lege punibilis sit ex parte matris, licet non pæna mortis vt de coitu cum vxorata & consanguinea clare constat & de publico concubinatu probat late Matienço in. l. 6. titul. 8. lib. 5. nouæ recopilat. glos. 2. num. 22. cum alijs proprie in eis verificantur verba nostræ legis ibi. *Aunque por el tal ayuntamiento no incurra la madre en pena de muerte.* secundo etiam constat, quia. l. nostra in casibus in quibus coitus clerici punibilis est, tantum verificatur & ad coitum clerici lege non punitum ex verbis & mente extendi non debet quod patet ad sensum dum restrictio illa. *Saluo si fueren hijos de clerigos.* cadit sub generali limitatione. l. ibi. *Saluo si les tales hijos fueren de dañado y punible ayūtamiento de parte de la madre.* & ita restrictio loquitur de coitu clerici damnato. Tertio, & fortius ex æquiparatione quam. l. facit de coitu clerici ad coitum monialis seu monachi professi. ex quo datur intelligi loqui de coitu clerici punibili. cum igitur. l. ista in casibus vbi coitus a lege punibilis est necessario verifice-

rificetur ad casus per Gregorium addu ctos bene adaptatur, neque ad coitú a lege non punibilé extenditur & hoc modo.l.intellecta cófirmatoria erit opinionis dicétium filium damnatú non posse matri succedere de qua in glossis præcedétibus & resoluit Bar.in.l.fin.nu. 3. ff. de hijs quib.vt in dignis Tel.hic, num. 3.Gomez.13.Couarr.in.4.2.par.c.8.§. 5.num.15.Rojas de successio. abintesta
7 to.c.26.num. 28. ¶ Ex qua vera restrictione Gregorij deducitur filium clerici & solutæ ex simplici fornicatione procreatum nó esse successionis matris incapacem. Quia licet simplex fornicatio iure diuino & naturali sit prohibita, & peccatum mortale vt secure fatetur non tamen a lege humana punitur quæ in homine non exigit omnimodam virtutem vt habetur in.c.1.de filijs natis ex matrimonio ad morg.contrac.& per diuum Thomam.in.2.2.q.69.art.2.Gregorium in prohæmio titu.14.par. 4.gl. fina.in fine.Couar.in.4.1.pa.c.4.nu.8. ad finem & consequenter si coitus punibilis non est ex parte matris ipsi sicut
8 antea de iure cúmuni succederent. ¶ Neque aduersus hãc veritatẽ obstabit dicere quod coitus iste inter solutam & sacerdotem sit adulterinus ex glossa in. c. per venerabilem verbo adulterinus, qui filij sint legitimi.quam dicunt menti tenendam Abb.ibi.num.32.& dicit communem Couarrub.in.4.2. par.c.8.§.5. num.17.ad medium & latius comprobat Plaza de delictis.c.41.nu.3. & consequẽter punibilis & filij ex eo procrea
9 ti exclusi. ¶ Vel secundú aliorum opinionem esse hunc coitum incestum, filios que incestuosos ex glossa verbo filij in. l.2.C.de episcopis & clericis vbi Bald. nu.2.Felinus in.c. cum dilectus num.5. de accusat.Bar.& Angelus in dicta.l.2
10 Rol. consil.6.nu.12. volu. 4. ¶ Quia facile respondetur inter sacerdotem & solutam simplicem tantum fornicationem committi vt resoluit Felinus.in.c.

at si clerici numer.13.&.14. de iuditijs, & dicit. communem Garcia Lupus in. l.si qua illustris numer.3.C.ad Orsicianum, plures per Roland.consil.12.num. 42. dicit communem & veram Iulius Clarus in.§.incestus num.1. versi. numquid.& in.§.fornicatio.nume.18. & latius resoluit Rojas de successionib. ab intestato.c.1.num.21. ad finem. & consequenter si committitur simplex tantum fornicatio coitus punibilis non erit neque filij incapaces successionis matris & restrictio Gregorij procederet, &. dicentes coitum inter sacerdotem & solutam esse a lege puniium & filios incapaces successionis matris intelligendi erunt quando soluta fuit publica clerici concubina, non si forsam ex simplici fornicatione filij nascãtur. ¶ Quid 11
erit in filijs clerici in minoribus ordinibus constituti an matri succedant videamus, & si pater nullum beneficium ecclesiasticum habeat dicunt plures filium succedere. Quia tunc propríe naturalis est & per subsequens matrimonium tamquã naturalis legitimatur. Sin vero beneficium ecclesiasticú obtineat efficiunt eum incapacem, vt quia legitimari nequeat per subsequens matrimonium, eo potissimum fundamento ducti quod inter parentes rebus sic stantibus non possit cótrahi matrimonium quam distinctionem fecerunt Bart.in.l.2.num. 5.ff.de concubin.Anchar.nu.9. Abb. 35. in. c. tanta qui filij sint legitimi. & in.c.per venerabilem. numer.3. eodem titulo Ludouic.de Sard. in tractat.de legitimat. 2. parte.§.de legitimatione per subsequens matrimonium.quæstione.3. Anton.de Rosel. de legitimat.lib.1. colum.4.Præposit. in. d. c. per venerabilem.§. quod autem numer. 12.quorum sententiam aliqui ex nostratibus tenuerunt stante nostra.l. vt constat ex Cifontan.in præsenti num.6.& in.l.12.numer. 16 Palatius in rubrica.numer. 39. & in c.per vestras.3.notabili.§.21.numer.20.

 ¶ Con-

in.c.bonæ notab.1.depostula. prælatorum.Federic.de Senis.consi.73.factum tale est per tex.in.c.statutum de electio. in.6.& hanc dicit communem Detius in.d.c.non liceat num.18.depreben.Alcia.in.l.2.nu. er.9.de verborum oblig. Ruin.consil.18.num.17.volum.2.Riminal.consil.105.nu.33.inter consilia criminalia,volum.1.& late resoluit Vincētius de Herculanis in disputation final. colum.penul.ex verbis tamen & mente nostræ.l.etiam hij clerici comprehendūtur & filij eorum matri nō succederent. Cum ita coitus iste damnetur,sicut a clericis inferioribus habitus &.l.tantū res-
14 pexerit coitum damnari. ¶ Imo & de iure communi contra prædictorum sententiam verius existimo clericorum appellatione canonicos & episcopos atq; omnes superiores clericos qualificatos cōtineri tam in fauorabilibus quā odiosis ex opinione Cardinalis in.c.bonæ in prin.notab.2. depostulat. prælatorum. Detius in.d.c.non liceat colum.2.&.3. iuxta.d.c.clerici de vita & honest.cleri. & in.c.si quis suadente.17.quæst.4.& quia constitutio quamuis odiosa interpretari debet vt comprehendat omnes species quas significatio verborum comprehendit argu.l.cum lex.& ibi Aretin. de testamen.& in.l.1.§.quod autem de aleæ lusu. vbi reponi negatiua debet,que est *non*, in illis verbis quod pu tauerunt ex Antonio August.lib.4.emēdation.pag.227.
15 ¶ Neque obstabit dictum.c.statutum nam primo probat secundum communem teste Barbatia. in.c.cum accessissent colum.11. de constit. & in tractatu de præstantia Cardinaliū. 1.par.quæst.7.Selua de benefi.1.par.q. 5.nu.6. dispensationē pænalem generice conceptā non inducere speciē qualificatam seu mixtam & constat ex illis verbis.*Cum pænale sit.* idque nō ex defectu significationis. Sed intentionis vt significat verbum illud.*Declaramus.* vel secundo,& melius cum Detio dic solum probari in illo tex parrochialem, collegiatam.quia dignitas est iuxta.c. nisi depre bend.non includi subcollegiali simplici de qua agit tex.in.d.c. licet canon de electione in.6. quo statuitur obtinētem dignitatem esse priuandum tantum si nō fuerit promotus tēpore a iure præscripto.denique præter Detium & alios probat tex.ille.l.pænalem restringi etiam si non tendat in fauorem ecclesiarum & animarum simul contra glo.verbo,alios in.c.sciant cuncti de electio. licet eam cōmendet Lass.in.l.cum quidam.nu.25. de lib.& posthum. Gomezius regul.de publica.resign. quæst.3. Rebuf. in concordan.titulo. de excommunica.non vitand.§.præterea.neque dictū.c.quia periculosum probat cōmun.opi. cum episcopi ex defectu intentionisnon comprehendantur sub interdicto contra clericos.idque propter dignitatem pontificalem vt probatur ex illo tex.&.c.2.de officio delega.in.6.Barbat.in.c.pastoralis num.18. de officio delegati Gomezius in prohæmio regul.cancel quæst.1. colum.2. ¶ Quid tamen erit dicendum 16 in successione consanguineorum ex parte matris,an filij clericorum ipsis succedant & inter eos detur reciproca successio. Quia licet supra dixerimus glos.6. num.4. veriorem esse sententiam dicentium filios damnatos esse capaces successionis consanguineorum ex parte matris hæc tamen proles magis odiosa semper fuit non solum iuris canonici constitutionibus sed & regni legibus vt constat ex Concilio Toletano. 9. c.10. &.c. cum multæ,15.quæst.8.& aduertit Couar.in epithome de sponsalib.2.par. ca.8.§.5. num.17.Menchaca de success.creatione. §.10.num.648.versi.infero quod si imperator.vnde nimirum si a bonis cōsanguineorum ex parte matris repellantur secundū vnam ex hijs opinionibus quæ damnatos filios repellit. quod euidentius probatur ex verbis nostræ.l. ibi. *Que se guarde lo contenido en la ley que*

hizo el señor Rey don Iuan el primero en la ciudad de Soria.ex qua.l. Soriæ clare deducitur non posse filios clerici succedere consanguineis patrisvt videre est in.l.2.tit.3.lib.3.ordinam.& in.l.22.ti.3. lib.1.quæ habetur in.l.6.titu.8.lib.5.nouæ recopi. & consequenter.l.nostra per relationem ad ipsas virtualiter confirmat eam prohibitionem,quo argumen. id secure tenet Cifontan. in præsenti.nu. 12.Gomez.num.51.Gregor.in.l.11.titu. 13.par.6.glos.magna.& Acosta in. c. si pater verbo omnia num.13.de testam.in 6.& alij ex hijs quos in.d.glos.6.nu.4 retulimus. ¶ Sed ea opinio impugna-
17 tur tam ex eo quod in filijs damnatis diximus supra in glossa.6.numer.3. &.4. quam ex verbis fortissimis.l.ibi. *Mandamos que se guarde lo contenido en la ley que hizo*.quæ necessario sunt accipienda vt iubeant seruari prohibitionem.l. Soriæ respectu successionis matris de qua.l.ipsa fecit mentionem vt sicut in. l. Soriæ patris successio prohibeturvirtualiter a nostra.l.per relationem ad ipsam matris successio tantum prohibeatur ne plus legis relatæ contineatur in referente respectu successionis filiorum quam in ipsa lege referente habetur.Sed ea tantũ prahibitio successionis matris de qua principaliter agit velit. l. nostra confirmare per relationem ad.l.Numãtiæ quo fortissimo fundamento credo successionem filiorum clericorum in bonis consanguineorum ex parte matris non esse regulandam secundum successionem cõsanguineorum ex parte patris quæ per legem Numãtiæ prohibita est sed in dispositione iuris remanere quo matris consanguineis filij succedebant,cuiuscũque essent qualitatis vt diximus in. d. glossa 6.nu.3.&.4.longe enim differunt successio matris & patris & facilius mater naquã paterna permittebatur,magisque odiosi sunt clericorum filij respectu matris quam patris,vnde nimirum si prohibitio legum ordinamenti respectu successionis patris ad casum nõ expressum in nostra.l.successionis consanguineorũ ex parte matris non extendatur vbi minor ratio versatur. ¶ Quid in nepote 18
legitimo ex filio clerici vide Gregor. in l.11.titu.13.par.6.gloss.5. versi.ex quo similiter Couar.in.4.2.par.c.8.§.5 .nu. 13.&.14.Olan.in antinomijs verbo nepos.num.4.cum alijs. Ioannes Matienço in.l.6.titul.8.lib.5. nouæ recopilat. glos.8.num.21.vsque ad num.25. ¶Erit 19
tamen necessarium aduertere dum.l. dicit. *Mandamos que se guarde lo contenido en la ley*. an per hæc verba in totum confirmauerit. l. nostra respectu matris quod in.l.Numantiæ continetur respectu patris.ita quod filij clericorum non solum successionis incapaces sint,sed & donationis, venditionis, seu legati, & quamuis exceptio.l.ibi. *Saluo si fueren hijos de clerigos*. a regula declarationem accipiat & secundum eam restringi debeat vt prohibitio in successione matris tantum videatur verificanda ex mente & ratione.l.prohibentis hanc successionem casus contenti in.l.Numantiæ confirmata comprælhensi etiam censentur in Taurina confirmante & alias effectu careret. l. cum si non successionis iure, saltem titulo donationis vel emptionis ficte haberent filij clericorum bona.

SVMMARIVM,

Monachi non veniunt apellatione clericorum.num.1.

Monachi non professi libere matrimonium contrahunt. num.2.

glo.11.l.9.

O *Frayles,o freyles, o mõjas professas* necessario. l. exprimit monachos, qui secundum veriorem opinionem apel-

appellatione clericorum non continentur.l. omnes.§. præterea.C.de episco.& clericis.clem. 1. vbi Abb.ne clerici vel monachi Felin.in.c.fin.circa princip de
2 Simon. ¶ Bene etiam exprimit monachos professos, cum ante professionem libere valerent matrimonium contrahere.& filij ad matris successionem admittantur, vt aduertit Palatius hic.num. 41.

Ad.legẽ.10. Tauri, explicatio.

SVMMARIVM.

Filio habenti vnde se à lere possit alimẽta non debentur num.1. Intellectus.l. num.2. vsque ad finem.

Quintum de quo in hac.l.an filiio diuiti possit dari.num.2.3.& 4.

Quintum quod capitur iure successionis etiam filius ditissimus accipit.nu.4.

Glossa.1.l.10.

1 *Que en caso que el padre o la madre sean obligados a dar alimentos a alguno de sus hijos.*ergo in omnibus casibus in quibus parentes filios illegitimos alere non tenentur cõpelli non possunt quintum eis relinquere cum deficiat primeua ac fundamentalis ratio huius obligationis & consequenter cum filio habenti vnde se alere posit alimenta non debeãtur.l.si quis à liberis.§.sed si filius. de liberis agnoscen.l.fin.§.ipsum autem C.de bonis que liberis ibi. *Si inopia ex vtraque parte vertitur.* & resoluunt notanter Detius consi.576.Alexan.consi. 74.nume.4.lib.2.Aymon.consil. 199. num.1.Calcaneus.consi.72.num.14. & plurimos referẽdo Molina lib.2. de Hisp pan.primogen.c.15.num.46. Rojas de successión.abintesta.c.22.in princ.Lara de alimentis.§.cum filius in prin.non tenerentur eidem parentes quintum relinquere neque ad id possent compelli.
¶ Ex quo reprobamus meritissimum Couar.qui in.4.2.p.c.8.§.6.nu.10.authoritate Aymonis consi.199.non bene considerans mentem & verba.l. secure tenuit filio diuiti, posse quintum legari quod etiam eiusdem Aymonis authoritatem sequutus,verum credidit Gregorius in.l.10.tit.13.pa.6.glo.3.ad finem. si enim.l.ista non voluntarie dat facultatem relinquẽdi filio quintum. Sed in casu quo ipsum alere teneatur vt constat ex verbis eius ibi, *Que en caso.*& alendus non sit diues, clare constat sententiam Couarru.non admitti neque posse sustineri. ¶ Præsertim quia quotiescumque ex.l.dispositione vel officio iudicis alimenta alicui debentur, filio diuiti vel aliunde habenti vnde se alere posit nõ prestantur,vt plurimos referendo aduertit Roland.consi.55.numero.4.volu.2. Qua ratione iuste eam sententiã impugnauerunt ex nostratibus Tellus in præsenti numero.6.Rojas de successioni abintestato.c.22.num.5.vsq; ad num.7. latius Ioan.Matienço in.l.8.ti.8.lib.5. nouæ recopilat.gloss.7.nume.16.&.17. vbi Tellus considerat allegationem Aymonis impropriã esse in alto quæ longe dissimili casu loquutum fuisse ex quo clare Gregorij. & couarrub. sententia periclitatur. ¶ Posset tamen verificari in casu.l.præcedentis vbi non iure alimẽtorum,sed successionis quintum relinquitur vt in terminis eius possit filius quantumcumque diues sit ipsum iure successionis consequi vt aduertit noster Tellus in.d.l.9. numero.34. & saluando Couarrub. considerauit Matienço. d.gloss.1.nu.18.pro cuius intellectu ad l.9.vrgenter facit quod quando alimẽta debentur ex conuentione vel ratione legati seu donationis filio etiam diuiti relicta

relicta soluerentur ex Bart.in.l. libertis quos.§.1.ff.de alimentis & cibarijs legatis Paul.in.l.diuortio in princ.ff.soluto matrimonio. Ruinus consi. 80. pro clariori.num.3.volum.2.Rolan. consil. 55.num.2.volum.4. quiquidem intellectus ad.l.9. licet verus sit.verificatio tamen sententiæ Couarrubiæ in terminis eius non procedit vt diximus in ead. l.9.gloss.4.in fine.

SUMMARIUM,

Regula negatiua & affirmatiua relinquẽdi quintum à lege deducitur.num.1.

Quintum spurio nõ debetur si plures quã quinque legitimi supersunt. num.2. vsque ad num.5.

Vncia quæ datur filio naturali ad alimenta non sibi debetur quando plures quã duodecim filij legitimi starent.num.3.

Filiolegitimato au plus quam legitmo rẽlinqui valeat.num.4.

Statutum quod pater tertiam partem dotis vxoris lucretur, restringitur vt filius minorem portionem non habeat. numer.5.

Quintum spurio dari potest etiam si non egeat integre eo ad alimenta.numer.6. vsque ad num.7.

Impugnatur Molina & proprie ad ipsum respondetur.nu.6.ad finem.

Quintum integrum reduceretur ad necessaria alimenta si constiterit patrem eo animo id reliquisse.num.7.

Quintum non potest excedi quamuis nõ sufficiat ad necessaria alimenta.nu.8. vsque ad finem glossæ bene examinatur.

glo.2.l.10.

1 *QVe por la tal obligacion no le puedã mandar mas de la quinta parte de sus bienes.* duæ regulæ ex his verbis apertissime deducuntur, vna, negatiua, altera affirmatiua,negatiua quod pater non possit spurio vltra quintum aliquid relinquere,quæ probatur etiam dum dicit. *Y por causa de los tales alimentos no sea mas capaz el tal hijo*, affirmatiua quod libere valeat quintum pro alimentis spurio præstare & hæc etiam aperte probatur ex eisdem verbis quæ licet aliquãtulum negatiue proferãtur, proprie affirmatiue sunt accipienda dum principaliter agunt de facultate dandi alimenta.& clarius patet ibi. *De la qual parte despues que la ayan*,quæ magis affirmatiua sunt,neque vllus vnquam dubitabit, eas regulas deduci ex verbis.l. quamuis ingeniosus Tellus in præsenti num.9.satis summarie de affirmatiua dubitauerit. ¶ Restringitur tamen affirmatiua 2
vt scilicet pater possit spurijs integrum quintum pro alimentis dare si plures quamquinque legitimos haberet,ne meli oris conditionis foret spurius quam legitimus neque maiorem partem successionis paternæ consequeretur ita restringit.l.hanc Tellus in præsenti num.5. & diligentius in.l.9.num.26.vsque ad numer.29.quem sequitur Molina.lib.2.de Hispanorum primogenijs.c.15.nu.51. licet in dotę spuriæ loquatur. & hoc his potissimum fundamentis ducti. ¶ Primo quia vncia quæ filio naturali da- 3
tur propter alimẽta ex constitutione authenticæ licet.C.de naturalib.liberis existimauerunt interpretes ibi non sibi deberi cum plures quam duodecim filij legitimi super essent vt in dubitanter crediderunt Albericus ibi per.l. communium.§.finali.C. eod.titul. Bal.in.c. per tuas.num.2.de maioritate & obedientia & ex nostratibus Gregorius in.l.8. tit. 13.partit.6. verbo la vna. & referendo Suarez idem traddidit Rojas de success. abintestato.c.11.numer.7.&.8.Molina lib.2.c.15.num.51. ¶ Secundo authoritate Angeli. per tex ibi in authentico, 4
quibus modis naturales efficiantur sui. §.& quoniam dicentis non posse patrẽ filio legitimato plusquam legitimo relinquere

quere. qui tex. licet loquatur in legitimatione per oblationem curiæ debet verificari in legitimato per rescriptum principis vt probat Soccinus in. l. Gallus. §. & quid si tantum num.28. ff. de liberis & posthum. vbi Iasso.nu.108. idem Soccin. consil.246.num.11.in fine vol. 2.dicens communem Detius consi.393 nu.2.ingeniosus Acosta in.d.§. & quid si tantum.2.parte.num.137.& plurimos referendo Tellus in dicta.l.9.num.28. vbi inter alios non fideliter adducit Gomez in præsenti num. 68. cum ibi Gomezius contrarium licet male teneat.

5 ¶ Tertio, probatur ex notanda doctrina Bar.in.l.hac edictali.C. de secundis nuptijs dicentis quod si maritus ex statuto lucraretur tertiam bonorum partem deberet restringi id statutum vt filij minorem partem non acciperent, quem sequuntur plurimi relati & sequti a Tello in.d l.9.num.29. quibus & alijs fundamentis quæ facile adduci poterant hanc existimo veriorem quamuis leuibus fundamentis contra nostrum Tellũ tenuerit Matienço in.l.7.titul.8. libr.5. nouæ recopilation.glos.4.num.5. referendo ad literam fundamenta Telli. & nullum eijsdem quæ fortissima sunt responsum assignando.

6 ¶ Secundo, & principaliter intellige regulam a nostra l.affirmatiue deductã etiam si filius spurius non egeat integro quinto ad alimẽta, quia ad huc poterit integrum pro alimentis a patre relinqui vt summarie aduertit Couar.in.4.2.par.c.8.§.6.num.8 ad finem referens Palatium in.c.per vestras.3.notabili.§.24.num.10.ad finem. & idem sentit licet obscure Gomez. in præsenti num.41. & deducitur ex Matienço in.l.8.titul.8.lib.5.nouæ recopilationis, glossa.1.num.10.ad finem dum alegat Couarrubiam & Palatium licet satis summarie procedant, quiquidem omnes quamuis nullam eius opinionis rationem tradiderint, aperte deducitur ex mente & verbis legis dum liberam facultatem relinquendi filijs spurijs vsque ad quintum, parentibus tribuit. & quia si dispositio de integro quinto ad necessaria alimenta reduceretur, superflua foret.legis constitutio.cum antea parentes libere valuissent filijs necessaria alimenta præstare, imo præcisse ad id tenerentur, quare veram credo sententiam Couarrubiæ quamuis eam impugnauerit Ludouicus Molina lib.2.de Hispanorũ primogenijs.c.15.num.59.versi.is autẽ. eo solo fundamento ductus quod cum facultas relinquendi quintum ab obligatione alendi filios pendeat vt ex verbis legis probatur.& alimenta filijs non debeantur si vnde se alere possint habeant existimat non quintum integrum deberi quando filio ad alimenta necessarium nõ est, cũ cesset ratio relinquendi ipsum cui respõdetur verissimũ esse facultatẽ relinquẽdi, quintũ ab obligatione alendi filios pẽdere.& ideo diuiti filio nõ deberi a patre alimẽta. Sed nõ inde bene deduci quod in casu quo deberẽtur, non posset quintum a patre relinqui, licet integro quinto filius non egeat, cum principaliter lex respiciat obligationem alendi filios: vt ex ea iustificetur dispositio de integro quinto. & non an egeat nec ne toto quinto ad alimenta, imo aduersus ipsum, Molina eius fundamentũ retorquet. si enim in casu quo filio debentur alimenta datur facultas patri relinquendi quintum, non est cur eam potestatem quando necessarium non est integrum quintum restringamus, cum iam tunc alimenta debeantur ita etiam respõdetur ad Tellum in præsenti num.9. qui licet magis summarie idem quod Molina senserat, dum legem hanc dicit negatiue non permissiue dare facultatem relinquendi quintum. 7

¶ Posset tamen sententia Molinæ verificari quando cõstiterit quintum a patre filio relinqui ad necessaria alimenta tantum vt quia nuncupatim habuit eam consideratione dicens quod filio quintum daretur ad alimenta

menta necessaria quia tunc dispositio quinti reduceretur ad id quod præcisse ob alimenta filius consequeretur. vt aduertit Palatius Rubeus in repetitione. c. per vestras.3.notabi.§.24.numer.10.ad

8 finem. ¶ Negatiua vero regula, qua cõstituitur nõ posse patrem vltra quintũ aliquid filio spurio relinquere secure credimus extendendam etiam si ad alimenta non sufficiat. Quia dum lex data in patre obligatione alendi filios ad quintum restringit eam, nulla alia ratio ne mouetur nisi quod quintum conside ratur extra legitimam filiorum legitimorum & ita si pater quintum excederet legitimus grauaretur propter spurium. magnum equidem absurdum & contra receptas iuris sententias. Quare ex hac viua ratione & simul ex mente & verbis legis quæ existente legitima sobole vetat parentes quintum excedere eam sententiam probauit bene Tellus in præsenti.nu.3. per totum & post eum Ioannes Rojas de successionib.abintestato.c.21.

9 num.17. ¶ Contrariam tamen sententiam ex eo multi prouauerunt quod cũ obligatio liberos alendi a iure naturali procedat.l.1.§.penult.versi. hinc liberorum.ff.de iustitia & iure & in principio institut.de iure naturali.ibi.*Hinc descẽdit liberorum procreatio & educatio.* efficere non potest lex ciuilis quod spurius alimentis sibi necessarijs priuetur.quam opinionem post Rodericum Suarez videtur tenere Gregorius in.l.8.tit.13.par tit.6.glossa verbo,menester,& eam summarie sequitur Couarrubias.in.4.2.par te.c.8.§.6.num.8.ad finem allegans Palatium in repetition.c.per vestras.3.notabili.§.24.num.10.ad finem.idem Didacus Peres in.l.22.titul.3.lib.1.ordinamenti.folio.mihi.165.Baeza de non meliorandis.c.8.num.28. Ioannes Garcia de fructibus & expensis.c.3.numer.28.

10 ¶ Vnde Molina desiderans eam scribẽtium controuersiam conciliare & respondens ad fundamenta Telli Ferdinãdez in lib.2.c.15.num.52.&. 53.vtitur quadam ingeniosa distinctione.& Modernus Matienço in.l.8.titul.8.libr. 5. nouæ recopilat.glos.1.num.6.vsque ad 9.dicens neminem ex supra adductis errasse.Sed in diuersis casus speciebus loquutos fuisse, forsam errando conatur eos ad concordiam reducere. ita obscure procedens quod vera eius conciliationis resolutio violenter ex verbis eius deducitur.Vnde quãtum ex eius & Molinæ (qui clarius loquitur) distinctionibus deducere potui, si legitimi filij starent.Prima opinio procederet cum ab eodem iure naturali legitima filijs debita simpliciter sumpta (quo ius alimentorũ) reguletur? Sin vero deficiant secunda iustissima ratione admittitur, vt bene ex Molina constat quem pro implemento legatis.

SVMMARIVM.

Quintum quo ad vsumfructum & proprietatem filio quæritur per totam glossam.

Proprietatem spurio relinqui non posse etiam ex causa alimentorum.num.1.

Alimenta morte finiri.num.1.

Alimenta an ad hæredes spurij transmittantur.nu.1.& per totam glossam.

Filijs naturalibus proprietas legati alimẽtorum acquiritur quam transmittit. num.2.

Filio spurio an acquiratur proprietas legati alimentorum, & ad hæredes eius transmittatur.num.3.et.4.

Spurius de quinto disponere potuit si constiterit testatorẽ voluisse acquirere eidem proprietatem.nu.5.et.6.

Verus intellectus ad verba legis.n.5.et6.

Glossa.3.l.10.

DE la qual parte despues que la aya el tal hijo pueda disponer en su vida, o en su 1

en su muerte, o hazer lo que quisiere o por bien tuuiere: ergo quintum ad alimenta spurio, relictum quo ad proprietatem ei dem acquiritur, vt libere de ipso quinto disponat. & ad hæredes eũ transmittatur. quo licet videatur correctoria iuris communis cum spurio proprietas relinqui nequeat. authentica quibus modis naturales efficiantur sui. §. finali. l. 10. tit. 3. partita. 6. & alimenta vita finiantur. l. cum hij. §. si vnij. de transactionibus. l. si dominus. §. finali. ff. de vsufructu. atque consequenter ex eo tenuerunt plurimi impediri eam iuris transmissionem vt probant Baldus in. l. eam quam. C. de fidei. commissis. Nicolaus de Vbald. in tractatu de succesionib. abintestato. colum. 13. num. 47. Abb. consi. 115. col. 2. Ioannes Baptista in. l. si qua illustris. colum. penul. C. ad Orficianum. & iterũ Bald. in. d. l. cum hij. §. sumi. ff. de transa

2 ctionib. Decius consi. 311. nu. 4. ¶ Proprius tamen considerando mentem legis & iuris communis receptas sententias potius declaratoriam quam correctoriam esse constabit. Quia in filijs naturalibus quibus proprietas eo iure legari poterat, contrarium receptius dixerunt Thomas Ferrariensis cautela. 2. Paulus a Monte pico in. l. Titia cum testamento. ff. delegat. 2. ¶ Imo & in spurijs

3 fortissimis considerationibus idem defendit respondens ad Baldi doctrinam Suarez in. l. 1. incipienti, *todo ome.* tit. 6. lib. 3. fori legum. nu. 24. dicens in fauorem cuiusdam nobilis Gundisalui semel in facti contingẽtia id obtinuisse. ¶ Vn

4 de ad tollendam huiusmodi controuersiam, doctissimis huius. l. conditoribus vissum fuit eã Roderici, sententiã æquiorem & iuri consonam confirmare. per quam decisionem dum dicit. *Pueda en su vida o en muerte hazer lo que quisiere y por bien tuuiere.* & proprietatẽ censeri relictam & ad hæredes spurij transmittendam probauerunt ex nostratibus Rodericus Suarez supra num. 26. Dueñas regula. 396. num. finali. Gomez hic num. 42. Tellus nu. 16. Couarr. in. 4. d. parte. c. 8. §. 6. num. 15. & bene post longam disputationem Palatius in. c. per vestras. 3. notabili. §. 24. ex num. 3. vsque ad finem. Baeza de dote. c. 27. nu. 7. Rojas de succesionibus abintestato. cã. 21. num. 84. & 85. ¶ Cum hoc tamen ad diametro quod spurij irreuocabiliter haberent donationem quinti ex verbis nostræ legis ibi. *Despues que la huuieren:* quæ sic necessario sunt accipienda ex Palatio hic. nu. 23. Suarez supra num. 25. quia eo casu aperte lex constituit posse de quinto spurium disponere, quasi sentiat facultatem disponendi de quinto pẽdere a volũtate donantis deducta ex actu traditionis irreuocabilitatem inducenti vel ex alio inductiuo voluntatis transferendi proprietatẽ in spurium, quasi per eam tradditionem detur ipsi proprietas 2 & facultas disponendi de quinto; quia cum tunc ex dispositione patris testantis constet voluisse quintum filio acquiri in vsufructu & proprietate libere posse de eo quinto disponere iustum est. ¶ Sicut antea de iure communi deducebatur 5 translatio proprietatis huius quinti, & facultas disponendi de ipso a sola voluntate patris volentis transferri ad filios spurij proprietatem & ius disponendi vt in specie allegãdo. l. finalem. C. de naturalib. liberis & Bar. in. l. finali. C. de hijs quibus vt indignis, probat Palatius in. d. §. 24. num. 7. ad finem. Rodericus in dicta. l. 1. num. 24. ver. si. 1. & Barahona additionator ad Palatium in dicto. §. 24. nu. 7. litera. G. quod notatu dignum est. Reliqua ad legem necessaria quæ de succesione filiorum naturalium respectu patris ex testamento & abintestato dici poterant ommittere decreuimus cũ vulgaria sint & a quam plurimis adducta præcipue per Rojas de succesiobus abintestato. c. 10. vsque ad capitul. 15.

Finis huius. l.

plurimi relati & sequti per Antonium Gabrielem.libr. 5. comunium opinionum.titul.de legitimatione conclusio.2. numer.10.Dueñas regula.350.ampliatione.19.Gregor. in.l.2.titulo.15.parti. 4.verbo.casasse,& in.l.1.titulo.13.partita.4.glossa.verbo se casasse. Couarru. in.4.2.parte.capit.8.§.2.numero.2. per totum.Rojas de successionib. abintestato.capit.10.numer. 39. & . 40.vnde in hac scribentium varietate superuenit elegans nostræ.l. constitutio quæ hanc secundam opinionem approbat vt ex his temporibus sufficiat interuenire habilitatem ad contrahendum matrimonium inter parentes ad hoc vt filij vere naturales nuncupentur.quod tamen ipsa restrinxit quando parentes libere possent absque dispensatione contrahere,vt in glossa sequenti explicabimus.

SVMMARIVM.

Habilitas ad contrahendum tempore conceptionis requiritur vbi dispensatio est necessaria.nu.1.

Infertur ad titulum de eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium.num.1.

Dictum Saliceti & Palatij Rubei interpretatur.num.2.

Ignorantia quando efficiat prolem naturalem & legitimam.numero. 3. vsque ad finem.

Filius habitus à consanguinea ignoranter quando legitimetur per subsequens matrimonium.num.6. & præcedentibus.

Glo.2.l,11.

1 *Iustamente sin dispensacion.* Ergo in omnibus casibus in quibus dispensatio est necessaria non sufficeret interuenire habilitatem ad contrahendum vno ex his duobus temporibus. Sed præcise deberent parentes tempore conceptionis esse habiles ad contrahendum secundum Cini & Pauli opinione in glossa præcedenti relatam,vt quando vxoratus solutam cognouerit,quia si propter adulterium foret necessaria dispensatio ex titul.de eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium, vt est in aliquibus casibus de quibus in. c. si quis viuente.31.quæst.7.c. significasti & per totum titulum,de eo qui duxit in matrimonium.l.19. titul.2.parti.4. non esset naturalis filius ex eo quod natiuitatis tempore pater solutus a coniugio erat. Cum vtroque tempore impedimentum contrahendi foret nempe tempore conceptionis , quia coniugatus erat, tempore vero natiuitatis quia dispensatio erat necessaria , ita credo vere intelligendam nostræ.l. constitutionem vt scilicet semper attendatur tempus conceptionis filij secundum Cini & Pauli opinionem & statim natiuitatis, vt tempore partus sufficiat posse parentes contrahere matrimonium absque dispensatione tamen. ¶ Ex quo interpretatur illatio , Palatij Rubei quam in præsenti numero. 10. deducit ex verbis legis referendo Salicetum in. l. nuper supra relata scilicet quod si coniugatus cognouerit vxorem alterius,& postea mortuo marito & vxore adulteri puer nascatur considerabitur tempus partus & filius diceretur naturalis. quod etiam authoritate nostræ.l. sequitur non referendo Palatium , neque Salicetum Rojas de successionibus abintestato. c. 10. numero. 38. sunt enim intelligendi in casibus vbi propter adulterium non esset necessaria dispensatio ad legitime contrahendum. ¶ Secundo etiam deducitur quod si quis iusta ignorantia consanguineam cognouerit , & inde filij nascantur non essent naturales, cum vtroque tempore foret,natiuitatis & conceptionis necessaria inter eos dispensatio ex glossa Ioanne

Andrea.Antonio,& Abb.numero.8.in dicto cap.tanta. & latissime Suarez in. l.1.titulo.6. versiculo. vsque ad prædicta vt de naturalibus libro.3.fori. Castellus in præsenti verbo podrian ca-
4 sar.Palatius numero.16. ¶ Quod ex ea ratione procedit, quia licet ignorantia parentum si dedissent operam actui licito vt eit matrimonium efficeret filios legitimos. cap.2. c. ex tempore, qui filij sint legitimi. l. 3. titulo. 15. partita. 4. ¶ Dando tamen operam
5 rei illicitæ, vt quia citra matrimonium etiam ignoranter ex consanguinea filios procreauerint non efficeret ignorantia prolem legitimam, vt aduertit Abb.& omnes in dicto capit.tanta, & Tellus Ferdinandez in. l. 6. Tauri.
6 ¶ Sicut neque eadem ratione per subsequens matrimonium legitimabitur filius cuius conceptionis tempore impedimentum legitimum erat quod eius parentes ignorabant, si sub figura matrimonij & ignoranter non esset conceptus vt ex supradictis colligitur & clarius probant Bart.in.l.eum,qui.ff. de statu hominum & elegantissime resoluit Antonius Gabriel.libro.5.communium opinionum.titul.de legitimat.conclusio.2. per totam.

SVMMARIVM.

Recognitio patris quando sit necessaria ad probandam filiationem. nu. primo.
Filiatio quomodo probetur remissiue. numero.

glos.3.l.11.

1 *Con tanto que el padre le reconozca por su hijo.* ergo ad probandum filium esse naturalem: quando ex publica concubina domi retenta natus non est, non solum requiritur quod ex parentibus solutis inter quos matrimonium contrahi poterat nascatur, sed simul quod pater ipsum recognoscat. vnde si vel ex concubina domi retenta natus sit, vel ex alijs probationis speciebus constet filium naturalem esse, non ideo excluderetur euidens filiationis probatio, quod pater filium non recognouerit. Sed adhuc omnes antiquæ probationis species admitterentur, de quibus videndi sunt Couarrub. in. 4. 2. parte. capit. 8. §.3. per totum. Dueñas regula.342. late Rojas de successionibus abintestato capit.10.numero. 4. & 5. &. 6. vsque ad finem capitis. Matienço in.l.9.titulo.8.libro.5. nouæ recopilationis.glos.3.per totam.

Finit. l. 11.

Sequitur interpretatio ad.legem. 12. Tauri.

SVMMARIVM.

Legitimatus quando sit hæres legitimus ex testamento & abintestato remissiue.num.1.

glos.1.l.12.

Legem hanc diligenter & ingeniose explicuit Tellus noster hic vbi notanter interpretatus est materiam legitimationis, & post eum plurima ad eius intellectum conducibilia adducit Molina libro.3.de Hispano.primogen.cap.3.per totum. & latius Rojas de successión.abintestat.c.23.&. c. 15. Gutierrez in.§. sui institut. de hæredi. qualitate 1

litate & differentia.num.187.cum alijs. Ioan.Matienço.in.l.10.titulo.8.libr.5. nouæ recopilatio. quare nihil adendum eorum dictis decreui.

SEQVITVR explicatio ad l.13,Tauri,

SVMMARIVM.

Abortiuus filius non dicebatur ante legem hanc etiam si natus integer non esset hodie sic.num.1.

Glossa.1.l.13.

1 QVando nacio viuo todo. hoc est primum requisitum.l. vt filius non dicatur abortiuus corrigentis ius digestorum quo etiam si natus integer non esset dummodo viueret abortiuus non dicebatur.l.quod dicitur ad fin.ff. deliber.& posth.l.non sunt liberi.14. ff. de statu hominum.& confirmantis ius Codicis.nempe.l.quod certatum ad fin. C. de posthum. hæred. instituend. ibi. *si viuus ad orbem totus processit,ad nullum declinans mõstruum.* vnde si non integer nasceretur quamuis viueret.24.horis,& fuisse baptizatus abortiuus esset, vt aduertit Palatius hic.numero.14. & a verbis.l.deducitur dum tria copulatiue requirit non tamen erit mostruosus si sex digitos haberet. Cifuentes hic. numero.4.

SVMMARIVM.

Abortiuus dicitur qui natus non viuit.24 horis.num.1.

Testamentum hodiè non rumpitur agnatione posthumi non n si vixerit.24.horis.num.2.

Conditio filiorum quando in posthumis verificetur.num.3.

Mortuus statim cum nascitur non dicitur extitisse.num.4.

Glo.2.l,13.

Y Que alomenos despues de nacido viuio veynte y quatro horas. hoc est secundum requisitum legis, vt filius non dicatur abortiuus corrigentis ius commune.nempe.l.quod certatum.de posthum. hæred.instituend.ibi. *Si viuus perfecte natus est,licet illico postquam in terram cecidit,vel in manibus obstetricis decesserit.* l. vxoris abortu.ibi. *Quamuis natus illico decesserit.*.C.eod.titul. ¶Ex qua etiam corrigitur constitutio, iurium dicentium agnatione posthumi rumpi testamentum, vt aduertunt hic Gomez, Palatius.numero.9.& pro antinon ia iuris considerat Olanus in verbo naturaliter.numer.1.&.2. & in verbo posthumus.numero. 48. ¶Reijcitur etiam alia sententia dicentium conditionem filiorum in posthumis verificari, vt intelligens hanc. l. contra Bald. & Cuman. considerat Acosta in.c.si pater.verbo.si absque liberis.num.33.de testamẽ. in.6. ¶Neque in merito hæc constitutio procedit, cum ille qui statim cum nascitur mortuus est non proprie dicatur extitisse neque ius vere sibi fuit quæsitũ vt deducitur ex Abbate in.c. nam & ego.de verborum significatione.Bald. per tex. ibi.& glos.in.c.1.§.quin etiam.titul.episcopum vel abbatem. & ipse Bald. in.l. 2.C.de posthum. hæred. institut. & in. l.vnica.§.innouissimo.C. de cadu.tol.

E 2 SVM-

titul.23.par.4.Boerius decis. 220. nu.1.
2 & per totam. ¶ Vel etiam quando duobus,tribus, vel octo mensibus post contractum matrimonium transactis filius nascitur, quia ne tunc præsumatur mariti non esse,fingit.l.nasci eo tempore quo naturaliter viuere non poterat, vt hac artificiosa fictione & ingeniosa cautella,& pro filio mariti habeatur,& tamquam si nasceretur tempore quo naturaliter viuere nequiret ab hæreditate eius repellatur.& denato in octauo mense quod abortibus dicatur vide Boerium,decisaion.20.num 2. Afflictus decisione.236.per totam.Soccin. consil. 65 .num.2.lib.3.Detius consil.657. & consil.288.Aretinus consil. 31. Detius. & alij in.c.per tuas deprobationibus.

Finit.l.13.

SEQVITVR explicatio ad l.14.Tauri.

SVMMARIVM.

Vxor an possit constãte matrimonio disponere de medietate lucrorum acquisitorum.nu.1.& per totam glos.

Dominium medietatis lucrorum constante matrimonio acquisitorum an statim transferatur in vxorem.numer.2. 6.& 7.& 5.

Vxor constante matrimonio non poterit. à marito petere diuisionem lucrorum, sed demum soluto.num.3.

Dominium medietatis lucrorum constante matrimonio est apud vxorem quasi nebula detentum quo ad effectum disponendi.num.6.

Alienatio bonorum multoties impeditur vero domino.num.7.

Maritus constante matrimonio an possit disponere de lucris acquisitis.num.8.

Glossa.1.l.14.

SVelto el matrimonio. quid erit constante an liceat coniugibus de his bonis lucratis ad libitum disponere, & cũ l.in marito &vxore loquatur,hac distinctione vtendum existimaui. Aut loquimur in vxore,aut in marito,primo casu videtur dicendum vxorem posse libere disponere de medietate horum lucrorũ, quia secundum exterorum & nostratũ sententiam statim cum ea bona acquirũtur,etiam cõstante matrimonio transfertur dominium & possessio medietatis in ipsam:vere quæ domina eius statim effecta est.vt in simili statuto seu consuetudine resoluunt, Guilel.Benedi.in.c.Rainun.verbo,& vxorem nomine.nu.788. Casa.in consue.Burg.rubr.4.§.2.in tex. ibi.*Es partes frant.*num.6.in fin.& ead. rubr.§.3.in tex.ibi. *Pardonation.* nu. 4. versi.sed credo. & in ead.rubric.§.19.in tex.ibi.*Et auecene prendie.*num.1. versi. sed cum consuetudo, Molineus in consuet.Paris.§.25.num.1.&.2. & ex nostra- 1 tibus aduertũt Segura,in.l.3.§.fin.ff. de liberis & posth.col.5.versi.4.hoc.& sequenti.& latius in tractatu de bonis lucratis constante matrimonio. col.17. & 22.Greg.in.l.55.verbo.comunalmente. col.2.prope fin.& col.3.titu.5.par.5.& in.l.5.verbo otra manera.col.6. versi.2. quia non potest,& colu.2.versi.5. moueor,titu.11.par.4.Couarr.lib.3. variarum.c.19.num.2.Palatius in.l.16 nu.9. &.in rubr.de don.inter.§.66.nu.8.ver. præsertim.Anton.Gom.in.l.51. Tauri. nu.76.& in.l.77.nu.2.Baeza de nõ melhorand. c.11. nu.106.&.120.Ioan.Gartia de fructib.& spens.c.13.nu.12.&.13. cũ igitur vera domina & possessor eius medietatis lucrorum, vxor constante

vbi latissime id explicuit Matienço per tot.l.maxime glos.6. cui accedant quæ traddit Burgos de Paz. Iunior in quæstionibus maioratus.quæst.9.per totam Ioan. Gartia de fructibus & spensis. c. 13.fere per totum, vbi circa potestatem donandi vel aliter disponendi per contractum latissime egerunt referentes plures ex antiquioribus,qui in simili statuto locuntur.

SVMMARIVM,

Vxor an teneatur reseruare filijs prioris matrimonij medietatem eo constante acquisitorum.nu.1.& per totam gloss.

Lucrum quod maritus mortua vxore acquirit ex statuto an teneatur reseruare filijs prioris matrimonij.num. 1. & .2.

Ratio decidendi ad.l.num.3.&.4.

Lucra constante.matrimonio quæsita potius ex vtriusque coniugis industria quam à lege obueniunt.num.4.

glo.2.l.14.

AVnque casen segunda o tercera vez
1 *mas.*In hac ampliatione consistit tota difficultas huius.l.quia ex.l.fæminæ C.de secund.nuptijs.quidquid ex facultatibus viri,titulo lucratiuo vxor acquirebat,tenebatur moriens liberis communibus reseruare,omni alienatione pænitus inter dicta,& statim ex. l. cum alijs sponsalitiam largitatem ex donatione,secundi viri ad eam deuolutam, atque demũ ex.l. generaliter eod. titulo vir lucra dotis integra filijs seruabat ex quo multi credditerunt,idem esse iudicandum in bonis constante matrimonio quæsitis dicentes,id lucrum a lege coniugi superstiti immediate delatum,transeuntem ad secunda vota liberis prioris matrimonij reseruare ponderantes ad id simile statutum constituens quod si maritus mortua vxore lucretur certam partem dotis, id lucrum amitteret per transitum ad secundas nuptias & liberis prioris matrimonij teneretur integrum reseruare, vt dixerunt Bald. in authentica ex testamento.C.de secund. nuptijs.num.9. cui adhærent Salicetus Paul.Castrens. Romano. & Soccin.ibi. Ripa.in.l.fæminæ. numero. 45. &. 59. Ioannis Garro.in.l.generaliter. numer. 49.Bertrand.in.l. hac editali.nume.41. eodem titulo Alciat.lib.1.de verborum significatione.numer.34.Decius consil. 451.numer.7.Cremes.singul.172. Corneus consil.269. in fine.libr.4. Gratus consil.35. volum. 1. ¶ Contraria ta- 2
men sententia verior aliquibus videbatur,etiam ante nostram.l. ex alia Bald. doctrina in.l.final.C. de bonis mater. dicentis in specie similis statuti, id lucrum a lege delatum non amittere coniugem per transitum ad secundas nuptias,quem sequitur Corneus ibi.in fine. & in authentica ex testamento. versic. prædicta.C.de collationibus Aretin.in l.si ab hostibus.§.fina.ff.soluto matrim. Signorolus consilio.37.&.69. Segura in tractatu de bonis lucratis constante matrimo.numer. 86.&.87. ¶ Cuius 3
secundæ opinionis authoritate , quam veriorem esse sentierunt, inductam esse l. hanc existimauerunt ex nostratibus Castellus in præf.glos.1. Gomez Arias. & Anton.Gomez.numer.3.Ioann.Lupus hic.nu.5.&.6.& in rub.de do.§.50 nu.35.&.§.67.nu.17. Greg. in.l.26.tit. 3.partita.5.Montal.in.l.13.in fin.titu.1. lib.3.fori.Perez ad Segur.in loco supra citato. ¶ Qui omnes licet verum di- 4
xerint, errauerunt tamen in ratione decidendi nostræ. l. quia non fuit constituta ad confirmandam , eam secundam opinionẽ,neque ex ea ratione procedit,quod lucrum a lege immediate delatum sit, & consequenter non reseruandum, quia vtrumque falsum est,

 est enim

est enim longe verior, prima opinio dicentium esse lucrum a lege delatum, immediate coniugi superstiti, reseruãdum filijs prioris matrimonij, vt ex fundamẽtis & authoritate sequentium eam constat, sed quia lucra hæc constante matrimonio quæsita, potius ex vtriusque coniugis industria & labore atque titulo oneroso habita quam ex causa lucratiua a lege ipsa deferuntur vt ex ipsa rei euidentia constat, & prior opinio etiam hodie atenta nostra. l. sequenda erit & eius cõstitutionis ratio decidendi patet non esse quam prædicti scribentes crediderunt. ita diligenter considerando naturam huius lucri ad coniuges expectantis, dixerunt Ripa in.d.l.fæminæ.nu. 43 &.45. C.de secund.nupt. etsi bene intelligatur. idem dixit noster Palatius in rubrica.d.§.50.num.33.& hic. Couarr. in 4.2.parte.c.3.§.fin.num.8. Pinel. in.l.1. C.de bonis maternis.1.part.num.73. & iterum in.l.fin.num.1.&.2.eod. tit. Tel. bene hic. dicẽs sic debere intelligi, quod scripsit Menchaca de succesion. creatione.§.1.num.25.& mutato consil. Gomez in.l. 50.num.74. vt aduertit Ioan. Gartia de fructibus & spensis.c.13. nu. 17. ex quo inferri poterat ad multa de quibus per Palatium hic.num.6. vsque ad.14.

SVMMARIVM.

Medietas lucrorum constante matrimonio acquisitorũ mortuo marito vel vxore ad alterum irreuocabiliter spectat. num.1.

Maritus vel vxor soluto matrimonio non potest disponere de medietate quæ ad defunctum spectaret per totam glos.

Coniuges possunt renuntiare lucris constante matrimonio acquisitis. nu.2.

Reseruatio bonorum quæ ad vnum ex cõiungibus titulo lucratiuo obuenerunt hodie non immutatur. num.4.

Glossa.3.l 14.

Pveda disponer libremente de los bienes multiplicados. non intelligas de omnibus sed de medietate disponere volentis, quia vno ex hijs defuncto, medietas quæ ad ipsum expectaret statim ad suos hæredes irreuocabiliter transmitteretur vt aduertunt Guilel. Benedictus in.c.Rainuntius verbo. & vxorem nomine.nu.785. in fin. Casaneus in consuet. Burgund. rubri.4.§.19. in tex. ibi. *Fayre la renunciacion*.num.7.& ex nostratibus Segura in.l. vnum ex familia §.sed si fundum.col.46. versic. ex quo ego infero delegat.2. Palatius Rube. in rubr. de donat. inter.§.62.num.3. versic. amplia.4.& hic.num.17. vbi Castellus verbo, puedã disponer. Gomez in.l.51. numer.79. in prin. quorum sententiam aprobo, rationem improbo, dicunt.n. quod quia lucrum a lege delatum est ad hæredes morientis absque vlla agnitione transmittitur sicut aliud quod libet lucrum legis quare in probata ratione reprobauit eorum opinionem Pinellus in.l.1.1.parte.nume.38.C. de bonis mater. existimans non admitti eam transmissionem, sed nostrates in effectu verum dicunt, & Pinel. non bene accessante ratione eorum ipsos impugnauit quia licet ratio vera non sit, cum lucrum hoc constante matrimonio quæsitum, a lege non obuenerit sed ex industria coniugum proprius ad eos accedat, vt supra probauimus in glos. præced. tamen quia dominium matrimonio durante vxori reuocabiliter quæsitum, soluto in totum a marito abdicatur merito ad hæredes eius irreuocabiliter transmitteretur. ¶ Qui si vellent habebunt ius renuntiandi de quo in.l.60. sequenti vt aduertit Casaneus.d.§.19.& Ioann. Lupus in rubrica.§.66.numer.3. Phanus de Phanu.in tractatu de lucro dotis glossa. 4. nu.10.

numer.10.&. 11. & Pinel.in. l. 1. C. de bon.mater.1.parte.numer. 36. ¶ Vnde
3 merito superstes de medietate tantum quæ ad ipsum spectaret, poterit ad libitum soluto matrimonio disponere quod non obscure deducitur a lege dum dicit. *Como de los otros sus bienes proprios.* sua.n.non est medietas ad hæredes transmissa & ita in specie intellexerunt Palatius hic.numer.21.Couarubias in. 4. 2. parte.c.3.§.9.numer.8.Gartia de spensis.c.13.num. 15. quod confirmatur ex
4 Palatio. in. l. 16. numer. 8. ¶ Et dum lex. dicit. *De los bienes multiplicados.* regulam reseruationis cum prohibitione alienationis,in tactâ relinquit in omnibus alijs quæ ad coniuges titulo lucratiuo obuenerint.vt aduertit Palatius hic. numer.16.Tellus in prin. & est satis iuri consonum. Pro complemento tamen huius.l.vide, Antonium Gabriel. regul. 1.2.&.3.in titulo de secund.nuptijs.vnde plurima notatu digna ad rem conducibilia deducerentur.

Finit.l.14

Sequitur explicatio ad.l.15.Tauri.

SVMMARIVM.

Reseruatio bonorum æquiparatur in marito & vxore ad secundas nuptias transeunte.num.1.

Reseruatio bonorũ in quibus casibus procedat.num.2.

glossa.1. l.15.

EQuiparationem huius. l. admissam videmus de iure communi,vt constat ex.l.generaliter.C.de secundis nuptijs.& in authentica de nuptijs.§.si vero expectet,& aduertunt Oldral.consi.32. 2.dubio.Azo.in sum ma de secund.nuptijs. versic. item quæcunque. Cæpola. caut.336.Bertrand. consil.95 .volum.2 & consil.115. volum.3. Gratus consil. 35.volum.1.Boerius decisione.137. & ex nostratibus pro constanti præsuppo nũt.post Cifon.omnes hic.sed quia non ita generaliter ea regula procedebat quod multi casus non exciperentur, vt bene aduertit hic Palatius.numer. 2. & per tot.necessaria fuit cõstitutio huius. l. vt omnino reseruatio in marito & vxore æqualis foret. ¶ Casus tamen qui- 3
bus hæc bonorum reseruatio admittitur ne sit procedere in infinitum. vide per Gabriel. titulo de secund. nuptijs per totũ.maxime regul.1.2.3.6.7. &.8. & nostrates in locis supra relatis. Mieres. 1. parte. quæstione. 54. per totam. 1
Acosta in.c.si pater.3. parte. verbo.censendum.numero.16.

Finit.l.15.

Sequitur explicatio ad.l.16.Tauri.

SVMMARIVM.

Legatum relictum à marito vxori an cõputetur in partem quæ ad ipsam spectaret,ex lucris constante matrimonio quæsitis.num.1.& per totam legem.

Maritus respectu meditatis lucrorũ & restitutionis dotis an debitor voluntarius vxori sit.num.2.cum alijs.

Debitor volũtarius an videatur habuisse animum compẽsandi legatum cum debito.num.2.et alijs.

Maritus legãdo vxori an videatur habuisse animum compensandi.num.3.

Maritus quãdo videatur legasse vxori animo compensandi.nu.4.et.5.

Pater si filiæ dotis nomine aliquid legauerit et

rit et postea eandem dotauerit an possit filia excessum legati petere.num.6, & 7. usque ad.10.
Intellectus ad.l.imperator delegat.2.numero.9.
Legatarius accipiens legatum sibi relictū sub clausula quod debitum non petat an sibi preiudicet.num.7.et ex num.5. usque ad.10.
Debitor speciei quando legando quantitatem intelligatur habuisse animum cō pensandi.num.11.cum alijs.
Voluntarius seu necessarius debitor quis dicatur.num.13.
Debitor necessarius an videatur habere animum compensandi cum debito legatum.num.14.cum alijs.
Intellectus ad.l.fin.C.communia utriusque num.15.cum alijs.
Intellectus ad texum.l.si pater.§.pro filia.ff.de collatione dotis.num.16.
Pater qui promissit dotem pro filia legando an videatur habuisse animum compensandi.num.16.
Compensatio quando admittatur de quantitate ad speciem.num.18.cum alijs.usque ad num.20.
Intellectus Couarrub.ad hanc.l.nu.21.
Verus intellectus ad.l.num.22.

SVMMARIVM.

Glosa unica ad.l.16.

1 NO se la cuente en la parte que la muger ha de auer en los bienes multiplicados. lex ista singularis est & a nullo quem ego legerim ab origine intellecta vnde veniamus ad intellectum & inde deducemus plurima satis notatu digna. Et primo noster Palatius Rubeus in princ. nu.3. intelligit legem hanc ex eo principaliter procedere, quod maritus sit debitor voluntarius vxoris medietatis lucrorum ad ipsam spectantium con siderans ad efficiendum eum debitorem voluntarium originem contractus matrimonij, vnde societas inter eos fuit orta dicens quod cum is contractus a principio fuisset voluntarius merito maritus voluntarius debitor lucrorum diceretur, & consequenter legando vxori videretur in dubio animum habuisse non compensandi legatum cum lucris, ex.l. creditorem.87.delegat.2.l. si compensandi.C.de hæred.instituend. l. vnica.§. sciendum.C.de rei vxoriæ actione. cuius Palatij intellectus duo notabilia præsupponit, primum quod maritus respectu horum lucrorum debitor voluntarius est. Secundum quod cum debitor voluntarius sit non compensat legatum cum lucris. ¶ Quo ad primum verissimū est maritum debitorem volūtarium esse tam respectu lucrorum cum a principio contractus matrimonij, a quo societas oritur voluntarius fuisset, quam respectu restitutionis dotis in consequentiam eius matrimonij sibi datæ cum potuisset libere in dotatam vxorem accipere. l. fin.C. de donationibus ante nuptias & hac ratione maritum dici voluntarium debitorem probat eleganter Fanutius de lucro dotis glos.8 .numer.42 pag.337. Bart.num.3.in.l.si cum dotem.§.si pater num.3. soluto matrimo.& reprobando Iassonem, D. eius.nu.11. Curtius Iunior num.19.in authentica præterea.C. vnde vir & vxor,& melius deducitur ex Corneo.consil.291.num.5.volum.1.Ruinus consil.92.numer.5.volum.5. & ex nostratibus aduerunt Cifontan.hic.nu.18 ad fin. Suarez in titulo de las arras.nu. 37.atque ex his, quæ de venditione necessaria & voluntaria egerunt comprobatur. ¶ Ad secundum, quod quia maritus debitor voluntarius est non compensat legatum cum lucris, etiam in se 3
receptissimum est licet ea ratio ad.l. nō bene adaptetur vt ex infra dicendis cōstabit, & quod verum sit probatur in.d. l.creditorem cum alijs supra relatis, & fuit singularis doctrina Petri de Bella perticæ in.l.si compensandi.C. de hæredibus

dibus instituendis dicentis quod legatũ
factum per maritum vxori nunquam
intelligitur animo compensandi, cũ sit
debitor voluntarius, & ita consuluerunt
Bald.consil.58.volum.2.& consil.84.
eodem.volumine. Cumanus consilio.
12.Paul. consilio. 247. legatum præ-
dictum, Capra.consil.72. Ruinus consi.
92.num.5.volum.7. Afflictus decisio.
44.num.9.singu.Aymon. consil.149.
num.2.& alijs.Riminald.Iunior.consil.
193.volu.4.Menochius consi.56.lib.1
Octauian.Pedamon.decisio.68.nu.3.
Veroius quæs.9.&.92.Simon de præt.
consil.182.Detius consil.425. num.10.
Paris consi.95.num.10.34. & sequent.
volum.2.Corneus.257.volum. 1. & ex
nostratibus non referentes supradictos
Cifont.hic.num.8.Tellus.6.Suarez. in
titul.de las arras.num.36. Couarr. in.c.
officij.nu.2.de testam. dicentes omnes
in dubio non præsumi in marito legan-
te vxori, animum compensandi, cum de
bitor sit voluntarius, & ita in specie no-
stræ decisionis nimirum si cum maritus
debitor sit voluntarius vxoris quo ad
medietatem lucrorũ credendum sit non
habuisse animum compensandi legatũ
vxori factũ cum lucris; vt Palatius exi-
stimauit. ¶ Cuius intellectus ad. l. &
4 prædicta recepta sententia iuridice re-
stringitur quando constiterit, maritũ vo-
luisse legando vxori compensare cum
lucris legatum, quia tunc cõpensaretur;
vt probat Paul.cõs.193. super isto pun-
cto.2.dubi.lib.2.Abbas consi.81.col.2
lib.1.Corneus cons. 115.lib.4.bene Ay-
5 mon.consi.149.nu.3.cũ alijs. ¶ Quod
eleganter restringendum est ad quantita
tem concurrentem legati, vt in casu quo
constat maritum voluisse legatum ab eo
relictum compensari cum lucris. vsque
ad eam quantitatem fiat compensatio,
& quod excedit legatũ repetetatur quod
in dote & alijs bene probatur in. l. 1. §.
fin.ff.de aliment. & Cibarijs legat. ibi.
Si non minus valerent. & colligitur ex
l.si cum dotem.§.si pater.ff.soluto matri
monio.vbi probauit Alexand.nume. 2.
Corneus consil.132.num.2.volu.2.Rui-
nus.consil.70.num.3.volu.2. ¶ Quod 6
confirmauit Oldrald. quem refert & se-
quitur Baldus, & Angel.in.l. Lutius.1.
delegat.2.dicentes, quod si dotis nomi-
ne quidpiam pater filiæ reliquerit, ac po-
stea eandem dotaberit, poterit filia exces
sum legati recuperare quod sequti fuut.
Alexand.num.5.Iasso.19.in.l.huiusmo
di.§.cum pater.ff.de verborum, & dicit
communem Alexand.consi.7.num.10
lib.1.Iasso.in.l.filia numer.3.C.delegat.
Soccinus consil.101.num.3.lib.3. Bene
dictus in.c.Raintuntitis. verbo, dotem.
num.14.Detius consil.81.num.6.Paris.
consil.61.num.36.lib.2.& eleganter id
comprobando Couarrubias in c.officij
num.10.de testament. quamuis contra-
rium, id est nihil amplius posse filiam pe
tere, tenuerunt Dinus quem sequuntur
Cumanus.nu.3.Paul.4.in l.Lutius Cam
petius de dote 1.par.quæst..36. Hipoli
tus in.l.vnica, num.27.C.de raptu virgi
nũ, & omissa distinctione, an pater pro
filia maritanda seu pro dote filiæ relin-
querit.de qua Paul.consil.214.lib.1. Pa
latius Rub.in.c.per vestras.3.notab,§.12
num.12.quam vltra prædictos reprobat
Couarrub.in d.c.officij.num.10.per to-
tum. ¶ Quæ Oldraldi & aliorum sen 7
tentia (quam pro nunc vt veriorem eli-
gimus) procederet etiã si testator adiece
rit clausulam quod vxor plus legato pe
tere non possit, & ipsa sub ea conditio-
ne legatũ aceptauerit, quia licet in alio
legatario, qui testantis creditor esset, re-
ceptissimum sit quod accipiens legatum
sub ea clausala relictum sibi preiudicet
vt residuum debiti petere nequeat etsi
multo minus sit in legato, vt probatur
in.c.officij de testam. & notauit Paul. &
Alexand.in.d.§.si pater late Ruinus cõ
sil.79.volum.2.per totum. Soccinus Iu
nior consi.173.n.3.volu.2.atque ex.l.im
perator.42, ad.fin.delega.2. satis cõstat,
¶ Tamẽ

8 ¶ Tamen id non est accipiendum in debitore dotis, qui legauit animo compensandi adiecta prædicta clausula, sed residuum repeteret vxor quamuis libenter accipiat legatum, vt tenet Imol. in.l. contra pater.§.qui dotale ad fin.delega. 2. Pro quo facit.l.dotale.l.3.§.fin. de fun do dotali, & eleganter probauit Castré. consi.73.nu.3.vol.1.quem dicit singul. Ruinus consi.79.num.6.volum.2.ingeniose considerans. multum interesse an alicui legetur quantitas & grauetur maiorem quantitatem Titio præstare, quo casu locum habet ratio Castrensis.an vero legetur quantitas & grauetur actionem sibi alias competentem remittere. quia tunc credit acceptando legatũ non posse actionem intentare.sed Pauli sententiam in distincte teneo ex eo quod idem de actione quod de dote dicendum existimem.vt considerauit Alexand.in.l. si cum dotem.§.si pater.num.1. soluto matrimon. Vincentius in.l. pater filium. col.3.ad.l.falcidiam.intelligendo tex.in l.dotale.l.3.§.fin.de fundo dotali specia le esse in dote.quod ex eo deduxerunt.

9 ¶ Sed & tex. in d.l.imperat.42.ad. fin. delega.2. Præter quã ꝙ non loquitur in dote, debet intelligi quando legatur quãtitas & legatarius grauatur rem propriã alicui dare, quia tunc accipiendo legatum tenetur rem. præstare.licet plus valeat ex eo quia pro tanto videtur eam stimare, si vero quantitas & non res legatarij legaretur & maiorem quantitatem præstari iubeatur quamuis legatarius legatum accipiat non teneretur maiorem quantitatem ab eo tertio relicta.n præstare. sed tantum concurrentem, quia tunc in excessu non valuit legatum.l.filius familias.117.§.apud Marcelum delegat.1.& notanter distinguit iurisconsult.in.l.imperat.72.delegat.2.quæ omnia notanda quidem sunt ad probandũ secundum præsuppositum Palatij, id est debitoré voluntarium legando intelligi indubio legasse animo non compensandi verissimum esse. ¶ Non tamen ex 10 eo quod verum sit infertur in specie nostræ.l.ideo legatum non compensari cũ lucris acquisitis constante matromonio. quia maritus sit debitor voluntarius, vt. Palatius existimauit, quia licet fateamur debitorem esse maritum medietatis horum lucrorum, tempore tamen quo lex præsupponit non dari compensationem scilicet post mortem mariti non potest debitor nũcupari: cum non sit in rerum natura neq; vxor creditrix eius, sed iam vera domina effecta. suæ medietatis lucrorum quo ad actuale & reale exercitium, & consequenter dici non potest, ex eo non dari compensationem: quod maritus sit debitor voluntarius. quare alia ratio querenda est qua compensatio non fiat.

Vnde Tellus ingeniosus hic.num.16 11 fatetur maritum debitorem legalem esse & inde legando necessario debere intelligi animum compensandi habuisse, tanquam debitor necessarius, ex doctrina Imolæ.in.c.officij num.10.de testamen. & eorum quæ antea num. 6. adduxerat sed ideo in specie nostræ. l. credendum esse maritum debitorem legalem nõ habuisse cum animum compensandi, quia non est debitor quantitatis sed speciei, nempe omnium specierum rerum acquisitarum constante matrimonio. præsupponens debitorem in specie legando quantitatem non habuisse animum compensandi, quantumcumque debitor necessarius sit. vt ipse antea probauerat. num.2.ex doctrina Bar. in.l.huiusmodi §.si pater.num.1, delegat.1.

Qui quidem intellectus iuste reijcitur. 12 ex eo quia præsupponit maritum respectu horum lucrorum debitoré esse vxoris necessarium & legalem in quo certe labitur Tellus, quia cum lucra hæc constante matrimonio. quæsita potius ex vtriusque coniugis industria & labore atque titulo oneroso acquisita sint quam ex causa lucratiua a lege ipsa defe rantur

rantur vt diximus in.l.14.glos.2.ad finē merito maritus voluntarius debitor eorum bonorum potius quam necessarius diceretur, vt bene inprincipio huius gl.

13 probauimus.num.2. ¶ Quod vt clarius constet aduertēdum est quod licet omnes obligationes a lege procedant diuerso tamen modo nascūtur. quædam enim sunt inductæ expartium conuentione.l.1.§.si conuenerit.depositi.l.3.ff. de actio.& obligat.& in hijs debitor diceretur voluntarius quamuis ad iuditiū deueniatur vt in marito, circa restitutionem dotis seu medietatis lucrorum videmus.quædam originem habent a sola.l.prouidentia & necessitate prætervoluntatem hominis.vt in casu legis qui liberos.ff.de ritu nuptiarum & in hijsdiceretur quis debitor necessarius, vt euidenter constat ex hijs, qui in debitore voluntario locuntur & eleganter explicuit Corneus consil.295.num.5.vol.1. Ruinus consi.92.num.5.volum.5.& ita constat clare maritum respectu dotis seu medietatis lucrorum esse debitorem voluntarium & consequenter non benedixisse Tellum esse necessarium, & legalem.

14 Secundo, dum Tellus præsupponit debitorem necessarium & legalem semper intelligi habere animum compensandi legatum cum debito legatarij.recepta sententia est ex authentica præterea. C.vndevir et vxor.l.3.§.si debitor.de bonis libertorum, & resoluunt eleganter omnes supra relati.num.3. qui fecerunt distinctionem inter voluntarium & necessarium debitorem. Et Alexand.in.l. si cum dotem. §. si pater soluto matrim. Curtius Iunior in authentica præterea. num.19. Afflictus decisio.44.num. 9. Parisius consil.95.ex num.37. volu. 2. Ruinus consil.92.num.5.volum.5. Aymon, consil. 86. Couarrub.in.c. officij. num.2. de testament. & pro ea recepta sententia facit.tex.notandus in.l. si cum dotē.§.si pater.ibi. *Compensandum*.ff.soluto matrimonio, vbi pater instituendo filiam videtur eam animo compensandi instituisse ex eo quod respectu ipsius debitor necessarius est. ¶ Neque aduer 15

sus hanc veritatem & decisionem. tex. in.d.§.si pater obstabit fortissimus tex. in.l.fin.C. communia vtriusque ad medium.ibi. *Tunc omnino præcipuum trahere* vbi si pater dotē filiæ datam quacumq; ratione recuperaberit, atque postea eandem filiam cum extraneis instituat hæredem, habebit filia dotem præcipuam & etiam illud in quo a patre fuit instituta cui difficultati Romanus in.d.§.si pater nu.13.credidit respondendū.d.§.si pater per tex.in.d.l.fin.esse limitandum quasi non procedat si filia cum extraneis fuerit instituta defendit.ibi.num.13. & in.l. huiusmodi.§.cum pater.numer.1. & ibi. Iasson.num.13.delegat.1. sed verius videtur dicendū dictam.l. procedere quādo pater iure dotem exegit, & non videtur, procedere in terminis. d. §. si pater, cum enim gener semel dotem soluisset iniquum enim esset eam iterum solui.l. bona fides.ff.de regul.iuris. æquitas autem in dotibus magis consideratur.l. iure succursum. ff. de iure dotium. neque obstat ratio supradicta, quoniam pater non tenetur pure dotem receptam filiæ restituere, sed sub conditione si illa iterū nubat.d. authentica, sed quamuis vnde nimirum si instituendo filiam non videatur habere animum compensandi, quia quando debitor necessarius subconditione debet, & pure instituit non videtur animum compensandi habere cum extra casum necessitatis pure & voluntarie instituerit, vt traddit Alexand. in.d. §.huiusmodi.num.5. Ruinus consil. 58. num.24.& consil.64.num.7.volum.2 Fabro, in authentica præterea.num.66. C.vnde vir & vxor & hac ratione in.d. l.fin.non præsumitur animus cōpensandi, at in.§. si pater, præsumitur nam.ibi. pater iam pure debebat.l.qui homines. §.si gener.soluto matrim.& ideo si pure insti-

instituat videtur habere animum compensandi. ¶ Minus etiam obstat tex. notandus in.l. si pater. §. pro filia.ff.de collatione dotis.vbi stat clara constitutio pro opinione Imolæ.contra communem.in.l.huiusmodi.§. cum pater.colu. fin.delega.1.scilicet quod pater, qui promisit dotem pro filia legãdo non videatur habuisse animum compensandi, & licet tenentes communem varie connentur ad hunc tex.respondere tamen minime illi satisfaciunt, vt late ostendit. Fanutius de lucro dot.glos.8.ex.num.97. pag.340.& multo minus satisfacit resolutio ab eod. Fanutio ibidem adducta. nu.5.scilicet, in illo tex.non agi de præsumẽda compensatione, sed de iure collationis, & alia est quæstio collationis faciendæ, alia vero præsumendæ compensationis, nam ius collationis est certum & scriptum, ius autem inducendæ compensationis, incertum pendẽs ex coniecturis, & ideo ex responsione data per iuris consul. super iure conferendi non infertur respondere voluisse super quæstione compensationis cum explicite dicat filiam dotem præcipuam habere & legatum, atque ita videtur hic tex. irrefragabilis contra communẽ, contra quã videtur etiam tex.in.l. si socer.45.§.1.in
16

17 fine soluto matrimo. ¶ Sed ad huc nihil obstãtibus his cõstitutionibus fortissimis prior resolutio tex.in.d.§ si pater, verior est, scilicet patrẽ dotem promittentem si simpliciter leget videri legari animo compensandi, vt resoluunt ex relatis plurimi.& Bart.in.l.huiusmodi. §. cum pater.num.1.delega.1.vbi Alexan. num.3.Iasson.8. asserunt receptum, & Iacobinus.in.l.cum pater.num.2. de iure dotium.Paris consil.95.num.38.volum.2.Palatius in rubric §.27.nu.3.moti ex eo quia pater per legem cogitur dotare filias.l.qui liberos. ff. de riptu nuptiarum & sic tanquam debitor necessarius debet videri legasse animo compẽsandi iuxta.d §. si pater, & eorum quæ scribentes supra respondendo in contrarium adductis referunt.

Tertio, & principaliter dum Tellus præsupponit, in hac.l.non dari compensationem, quia fuisset eam admittere, de quantitate ad speciem contra receptam regulam compensationis.l.fin.C.de cõpensationibus.l. si conuenerit depignoratitia & magis in specie. l. 2. §. mulier de dote prelegata.l. plane. §. sed si non corpus delegat. 1. receptissima est eius sententia ex relatis iuribus deducta, vt probant Bar.in.d.l.huiusmodi.§.1.delegat.1.vbi Iasson num.12.& esse receptissimum in iudicando & consulendo asserit Corneus.consil.257.nu.10.vol.1 Soccinus consil.93.num.23.vol.1.Couar.in.c.officij.num.2. de testam.& dicit communem Galdens.de act.trstand. titul. 6.cautela.5.nu.3.Cifont.hic.nu.18 Tellus num.2.& hanc esse veram rationem decidendi ad eam.declarationẽ tamen præcissa indiget. ¶ Quia licet in compensatione quæ fit in iuditio nõ admittatur compensatio de quantitate ad speciem.l. si conuenerit de pignoratitia actio ne.tamen incompensatione quæ fit ex voluntate testatoris etiam de quantitate ad speciem admittitur, quod notanter videtur deduci, a.l.si cum dotem.§ si mater solu.matri.ibi. *Compensandum*.dũ tex.ille loquitur de filia instituta & a cõmuniter accidentibus, in hæreditate inueniatur species, & etiam colligitur ex generalitate authenticæ præterea. vnde id post alios resoluit Alexand.in. d.§. si pater col.pen.& in.d.authentica.nu. 13. Iasson.26.Detius.10.Afflictus decisio. 138.num. 4. & late defendit Fanutius, de lucro dotis.glos.8.nu.59. pag. 147. ¶ Vnde ad veram Telli & aliorum resolutionem aduertendum est, quod si cõstet de voluntate expressa testatoris volentis inducere compensationem. Ea sine dubio admittenda est de quanutate ad speciem nulla habita distinctione an sit voluntarius vel necessarius debitor sic, 18 19 20

Intelli

intelligendo secundam opinionem ex hijs quæ supra late diximus. Sin vero simus in dubio in debitore necessario semper præsumeretur animus cōpensan di quamuis debeatur species & legetur quantitas, quia huiusmodi compensatio principaliter prouenit a lege volente in hoc releuare debitorem necessarium, & ita procedit generalitas tex. in.d.l. si cū dotem.§.si pater.ibi. *Compensandum.* & d authentica præterea. & reliqua omnia quæ de debitore necessario supra diximus. cæterum si debitor fuerit voluntarius licet regulariter non præsumatur in eo animus compensandi, vt supra diximus nisi in aliquibus casibus, per Aymon consil. 149. tamen hunc animum nunquam præsumitur habere si debens speciem legauerit quātitatem, cum enim ius hoc casu compensationem non admittat, credendum est testatorem iuri se conformare voluisse iuxta regulam.l. si duo de acquirendo, & ita colliges ex Alexand. consil.12.num.5.volu.2.Ruinus consil.137.num.8.vol.5. & ad hoc est reducendus Corneus. in authentica præterea.num.3.versi.4.limita. Et consil.130.num.6.volum.4.quomodo conciliantur prædictæ opiniones, & ita constat non esse congruum intellectum quē tradit Tellus ad hanc.l.quamuis in aliquibus bene ad ipsas adaptetur.

21 Vnde Couar.in.c.offici) num.5.de testam.tenet.quod cum dimidia pars lucrorum statim cum ad societatem acrescit etiam soluto matrimonio vxori quo ad dominium quæreretur non potest dici a marito debita sed verius propria ipsius vxoris, & ita constat male Palatium dixisse procedere.l.hāc ex eo quod maritus erat debitor voluntarius, sed debuerat aduertere doctis.Couarr. quod licet verior sentētia, sit vxorem constante matrimonio dominam suæ medietatis esse, non tamen habet exercitium reale, sed econuerso maritus facultatē donec moriatur de lucris disponendi ad libitum eius & ita iuste posse in vita nuncupari debitorem eius medietatis ad ipsam expectantis quasi ab eo non dum abdicata fuerit neque ad vxorem obuenerit, in actu vsque ad mariti mortem quod manifeste constat ex hac.l.ibi. *En la parte que la muger ha de auer.* scilicet post mortem mariti debitoris eius.

Vnde verus intellectus ad hanc.l. est quod cum tempore quo agitur de compensatione scilicet post mortem mariti, medietas lucrorum in actu ad vxorem irreuocabiliter spectet, ita quod vera domina eius medietatis sit effecta, non poterit maritus non existens in rerum natura eius debitor nuncupari, neque consequenter dici tanquam debitorem volūtarium intelligi: Voluisse compensare lagatum cum lucris, sed potius non habuisse animum compensandi, ac si fecisset extraneo legatum, qui verus sensus ad.hanc.l.est. 22

Finit.l.16.

Sequitur explicatio ad.l.17.Tauri.

SVMMARIVM.

Verbum melioratio quid importet. nu.1.
Donatio qualibet licet non sit melioratiō tertij an facta filio reuocari valeat vel irreuocabilis fiat secundum formam. huius.l.num.2.

glossa.1.l.17.

Mejorare. quid importet verbum *mejorar.* aduertunt Cifont.hic.num.7 Mieres in tractatu maioratus.1.p.q.70. per totam. ¶ Et idem esse in qualibet alia donatione filio in potestate vel emācipato facta licet non sub nomine meliorationis 1 2

rationis fiat cum in meliorationem tertij & quinti computetur ex.l.26. secure teneo, atque pro constanti præsuppo nunt,omnes hic, & contra Gregorium aduertit Matienço in.l.1.tit.6.lib.5. noue recopil.glo.3.ad fin.qui male considerauit mentem Gregorij non enim id fatetur, sed vltra tertium non posse patrem aliquid filio prelegare vt ex ipso Gregorio constat in.l.3.verbo. *Non valdra*.ad.fin.titul.4.par.5.

SVMMARIVM.

Melioratio an possit fieri vnico filio vulgaris quæstio remissiue.num.1.

Glossa.2.l.17.

1 A *Alguno de sus hijos o descendientes* quid si tantum vnicum habeat,vide vulgarem quæstionem.per Gomez hic. num.19.Segura in.l.vnum ex familia.§. sed si fundum.nu.88.delegat. 2. Lupus in.l.27.num.23.Tellus in.l.18.num.2. Couarrub.lib.1.variarum.c.19.Bernardus Diaz.regula.213. fallen.4.Gregorius in.l.8.titul.4.part.5.verbo.*A otro.* Baeza de non meliorand.c.9.num.6.& 7.Molina lib.2.c.11.num.3. Burgos de Paz Iunior.quæst.1.maior.num.9. omnes contra Parladorium, rerum quotidianarum.c.7.per totum. Tenentes fieri non posse vnico filio meliorationem, seu aliud prælegatum aliquibus modis id restringentes quod non intendo examinare quia maiora nos expectant.

SVMMARIVM.

Melioratio tertij & quinti an per traditionem efficiatur irreuocabilis respectu quinti vel solum respectu tertij bene discutitur.num.1.& per totam gloss.

glos.3.l.17.

EN *el tertio.* an lex procedat in quinto dubitauerunt nostrates, vt cóstat ex Grego.in.l.3. titul.4.par.5. glos.2. in fin.Gomez hic.num.10.Tellus.11.& 12.& declarando Gomez,latius examinat ipse Tellus,num.8.cum alijs,& iterum,in.l.22.num.14.vbi Gomez num. 26.& eos non referens Baeza de nó meliorandis.c.1.num.28.& his non relatis Molin.lib.1.c.12.num.19.Mieres in tractatu maiorat.1.par.quæst.28.per tot.& relatione Gometij & Telli contentus. Ioan.Matienço.in.l.1.titul.5.lib.6.nouæ recopil.glos.4.numer.20.vsque ad nu.22.qui omnes ita confusse eam quæstionem examinauerunt,vt hac necessaria distinctione eius vera resolutio indigeat. 1

Aut parentes meliorationem tertij & quinti simul fecerunt,& quamuis traditio rerum sequatur vel ex causa onerosa fiat videbatur dicendum posse quantum ad quintum reuocari, ex eo quod cum respiciat præsentia & futura bona quæ tempore mortis super essent, ex. l. 23.harum legum,si valeret irreuocabiliter respectu quinti efficerentur parentes intestabiles & in effectu esset ea melioratio donatio omnium bonorum præsentium & futurorum,quæ a iure reprobatur & tanquam impeditiua factionis testamenti prohibetur,qua ratione fatendum esse,etiam sequta tradditione posse ad libitum reuocari quo ad quantitaté quinti,& ideo.l.dixisse. *En el tercio*.nulla facta mentione de quinto,constanter existimauit Gomez hic.num.10.& ante ipsum probauit Rodericus Suarez in.l. quoniam in prioribus prope fin.m.in.§. nono,queritur,num.5.versi.præterea in casu.C.de inofficioso testamento. Gregorius in.l.3.titul.14.par.5 glos. verb. *Non valdra*, ad fin & neminem referens

Matien

Matienço.in.l.1.titul.6.lib.5.nouæ re-cop glos.4.num.21.&.22. ¶ Contrariam tamen sententiam longe veriorem existimamus, ex eo quod cum in hac.l. hij duo casus æquiparentur fieri scilicet meliorationem ex causa lucratiua secuta tradditione & ex causa onerosa non traddita re, & in.l.22. harum legum. non solum melioratio sed pactum de meliorando in.3.&.5. ex causa onerosa matrimonij irreuocabile fiat merito ex ea æquiparatione, & rationis identitate dicendum est.l.hanc respectu etiam quinti debere seruari quod non minus aperte probatur in.l.44. præsupposito quod procedit in maioratu ex tertio & quinto instituto, vt ibi probauimus. Vnde hanc partem videntur tenere Palatius hic in princip.& Cifon. in.l.26. dum generaliter intelligunt legem in melioratione tertij & quinti, & iterum deducitur ex Palatio.in.l.22.versicul.sed pulchra est dubitatio dum tenet quod si pater filio promisit meliorare in tertio & quinto, non poterit quintum pro anima relinquere ex quo præsupponit non posse quo ad quintum eam meliorationem reuocare, idem sentit Peralta in.l. qui testamento. numer.20.delegat.2. dum probat quod si pater filio in potestate aliquid reliquerit quod ex.l.26.in donationem tertij & quinti, computetur non poterit in preiuditium eius meliorationis, aliam quinti facere, & denique eam sententiam, in specie probauit contra Gomez Tellus hic.ex numero.8.cum alijs, & latius Baeça de non meliorand.capit.1. numero.28.Mieres in tractatu maiorat. 1.parte.quæstione.28.numero.2. quam intrepide veram existimo intelligendo eam, vt non in toto tertio & quinto irreuocabilis fiat melioratio, ita quod parentes omnino intestabiles fiant, sed tantum detur irreuocabilitas in tertio, & residuo quinti deductis funeris impensis, & alijs ad exonerationem conscientiæ necessarijs, quorum respectu valeant testari, vt inde euitetur absurdum quod Gomezius considerauit. & testamenti factione apparentibus in totum non abdicata in tertio & residuo quinti irreuocabilis sit melioratio, & vtraque opinio procedat. Aut melioratio non tertij & quinti, simul sed quinti tantum facta est, & in hac specie dixerunt Tellus hic.numero.11.&.12.& in.l.22. numero.3.Molina lib.1.c.12.nume.19. libere posse reuocari quamuis tradditio in vita sequatur existimantes quod cum.l. nostra de tertio tantum faciat mentionem, ad quintum non extendatur. Sed eius irreuocabilitas pendeat a regulis iuris communis, vt si tradditio in vita sequatur morte ea donatio confirmetur alias etiam tradditione secuta vsque ad mortem valeat reuocari quorum sententiam veram esse non credimus, imo veriorem contrariam cum si melioratio tertij bonorum sequta tradditione irreuocabilis fiat a fortiori reuocari nequiret quæ de solo quinto facta esset cum minus periuditialis filijs seu descendentibus sit & sub tertio comprehendatur si enim de tertio ad libitum pater disponere valebat, & irreuocabilis erat melioratio cur non de minori portione maxime quia cessaret absurdum a Gomezio, & alijs deductum cum ex sola quinti dispositione non redderentur parentes intestabiles omnes enim donationes licet sub nomine tertij non fierent in tertium & quintum necessarie computantur, ex.l.26. harum legum, quasi non fieri sub nomine tertij non mutet earum donationum substantiam & ideo secuta earum tradditione irreuocabiles efficerentur ac si de parte tertij specifice fierent. ita quod si filio melioratio quinti fiat in parte tertij intelligatur patrem ipsum meliorasse. Vt inde secuta tradditione in vita irreuocabilis fieret melioratio

ratio quam veritatem secure amplector contra Molinam & Tellum quos intel ligo quando de tertio & quinto simul melioratio facta est secundum ea quæ supra diximus.

SVMMARIVM.

Melioratio facta de bonis alienis consentiente vero domino efficitur irreuocabilis secundum formam huius. l. numero.1.

Melioratio ex bonis constante matrimonio quæsitis quando irreuocabilis fiat secundum formam huius.l.nume. 2. & alijs.

Maritus an possit donare bona constante matrimonio quæsita nu.3.& 4.

Intellectus ad.l.4.titul.9.lib.5.nouæ recop.num.6.

glo.4.l.17.

1 DE *sus bienes*. idem si de alienis bonis consentiente domino vero parẽtes fecissent meliorationem secundũ formam. h. l. quia morte solius meliorantis efficeretur irreuocabilis, ita q̄ etiam si dominus super viueret, non posset eã reuocare, ex.l.sicut.§.venditionis.quib. mod.pignus vel hypot. soluitur. & aduertunt Suarez in.l.quoniam in prioribus.C.de inofficioso testam. in lectura l.fori limitat.5.nu.13.Couar.in rubric. de testam.2.p.nu.8.& eos referens Tellus.hic.nu.14.

2 ¶Ex quo venit dicendũ quod si maritus & vxor simul fecissent meliorationem ex bonis constante matrimonio quæsitis vel vnus eorum altero consentiente secundũ huius.l. formã efficeretur irreuocabilis. Sin vero maritus vxore pugnãte ex eisdem lucris prælegatum efficeret, vel id assignauerit in aliquare ex acquisitis durantem matrimonio nullius momenti erit melioratio quo ad dimidiam ad vxorem expectantem tanquam ex alienis bonis facta vt aduertit bene Molina lib.2.c.10. ex numero.65.cum alijs Mieres in tractatu maiorat.1.par.quæst.23.num.10.& ante ipsos id aliquibus modis restringẽdo Tellus in.l.19.nu.7.cum alijs. ¶Quorum sententiam veram non existimo, imo crederem meliorationem seu assignationẽ eius valere tam ex eo q̄ libera disponẽdi facultas de his lucris marito concedatur, vt remissiue. diximus. in.l. 14 glos. 1. ad fin. quam q̄ ea dubitatio an scilicet maritus possit ea lucra donare de qua latissime egerunt exteri & nostrates, vt constat ex Suarez in.l.1.tit.3. de las ganancias.lib.3.fori. versi. vlterius quæro de quæstione. Segura in tractatu de bonis lucratis constant, matri. nu.151. Lupus in rubri.de donationib. §.66.nu.29.Iacob. Simancas de catholicis institutionibus.c.9.nu.50. Tellus in.l.19.n.2.Gom.in.l.53.n.73. & latius Matienço in.l.5.titulo.9.libr. 5. nouæ recopilation.glos.6.nume.3. cum alijs. ¶Eo modo conciliatur. vt si donatio magna & excessiua sit. Procedat opinio Ioann.Lupi. & aliorum dicentium 4
non valere. Sin vero parua seruetur Ancharr.sententia,& sequatium contrarium existimantium, vt in simili aduertunt Bald.consili.235 libr.2. colum.2. versicul.modo quæritur.Ioann.Lupus. in.d.§.66.numer.26.& in.l.16.num.9 vbi Cifuent.numer.13. Gregorius in. l. 13.verbo, *Ganancias*, col. final. in fin. titu.10.par.5. post Casaneũ in consuet. Burgundiæ.rubrica.4.§.3. in tex.ibi. *Pardonation*.num.1.& plenius ead.rub. §.3.in tex.ibi.*Desheredit asses*.nu.3.ver. sed aduerte.& ita videbatur valere meliorationem filio ex eisdem lucris factã, sub ea distinctione si non excessiua sit.
¶Ego tamen secure existimarem meliorationem indistincte valere. ita 5
tamen, vt vxori preiuditium non fiat circa medietatem eorum lucrorum, quo-

quo minus valeat tantumdem deducere ex bonis communibus eius matrimonij vt in effectu sentierunt Ioannes Gartia de fructibus & spens. capit.13.num. 20.& clarius Ioann.Matienço in.l.7.titul.5.libr.5. nouæ recopilation. glos.1. numero. 4. neminem ad id referens.

6 ¶Neque ex.l.4.titul.9.libr.5.nouæ recopilation. dum prohibet omnem alienationem in fraudẽ vxoris anullatur cõtractus a marito factus(cum ex eo quod marito permittitur alienatio recte alienat)sed exceptio.l.ibi.*saluo si fuere probado que se hizo cautelosamente por defreudar y damnificar a la muger.* solum respicit damnum vxoris,ne scilicet preiudicium eidem irrogetur ex alienatione seu donatione mariti, vnde cum deducendo tantundem ex bonis communibus maneat integre suæ medietatis satisfacta & regula.l.permittentis alienationem vigeret & melioratio hoc modo valebit,ita intelligo Molin.& alios,vt non valeat melioratio ad impediendam deductionem medietatis vxoris: valebit igitur, ita vt ex parte bonorum meliorantis tam acquisitorum constante matrimonio quam cæterorũ sit deducẽda.

SVMMARIVM.

Melioratio in contractu instituta qua ratione irreuocabilis fiat.num.1.

gloss.5.l.17.

*EN testamẽto,o en otra postrimera voluntad, o por algun contracto entre viuos.*melioratio facta in testamento,vel in alia voluntate.vt in codicillis seu diuisione facta per patrem inter filios, nimirum si ad libitum reuocabilis sit vsque ad mortem,ea vero quæ fit in contractu, durum videtur posse reuocari maxime si fiat filio emancipato. cum. l. 9.tit.5.libr.3.fori. quæ similem prælegandi facultatem patri concedebat, in dispositione ex vltima voluntate loquatur,& ad prælegatum in contractu relictum nõ esse extendendã aliqui tenuissent quare reddebatur ratio dicidẽdi huius.l.difficilis & incognita. Vnde reiecta Palatij Rubei in præf.in princ. referentis se ad ea quæ dixerat in repetione cap.per vestras.& Seguræ in.l.vnum ex familia.§ sed si fundum delegat.2.dicẽtis.l.hanc ideo procedere. quia omnia quæ in testamento fieri poterant, valebant & fieri per contractum. Verior decidendi ratio est,quod cum ea reuocabilitas consistat in sola voluntate meliorantis volentis reuocare vel non meliorationem,vt bene dicendum erit in. l. 44.Tauri.nihil interest an in contractu vel in testamento melioratio fiat dũ modo tradditio eius non sequatur.

SVMMARIVM.

Donationem non posse reuocari qui diceã bat fundabat intentionem ante.l.hanc num.1.

Donatio non solũ expresse reuocatur sed etiam tacite per actum.Voluntatem reuocandi inducentem.num.2.

Donatio facta filio in potestate seu emancipato,vsque ad mortem hodie reuocatur.num.3.& .4.

Reuocabilitas seu irreuocabilitas donationis non in patria potestate seu emancipatione,sed in sola voluntate donantis consistit.num.3.

Donatio de qua in hac legẽ an sicut morte confirmatur cõfirmetur & professione.numer.4.& .5.

Testamentum,an cõfirmetur professione sicut morte.num.5.

Donatio tradditione vera vel ficta irreuocabilis efficitur.num.6.

glos. 6. l.17.

LA pueda reuocar quando quisiere. de iure communi, qui dicebat non va-
1 luisse donationem reuocari habebat regulā pro se exRomano consi.171.nu.7. Tiraquel. in.l.si vnquam verbo.liberis num.19.C.de reuocand. donationibus. Mieres.1.par.de maioratu.quæstio.22. num.7.ad fin.hodie vero per hanc.l. inter patrem & filium econuerso regulā constituitur,vt posit ad libitum reuoca-
2 ri vsque ad mortē meliorantis. ¶Quod omnes hic intelligunt non solum expresse sed tacite per quemlibet actum reuocationem inducentem, vt per alienationem voluntariam. de quo latissime egerunt Tellus hic.numer.117.vsque ad nu.127.& alij vt per Matienço in.l.10.
3 tit.6.lib.5.gl.3.n.3.vsq; ad fin.¶Quod verissimū est siue donatio fiat filio emancipato aut in potestate ex verbis. l. ibi. *Aora el hijo este en poder del padre,aora no*.in quo est correctoria iuris communis quo donatio facta filio in potestate nullius erat momenti.l.donationes quas parētes.C. de donationibus inter virum l.2.C.de inofficiosis donationibus l.4. tit.15.par.5.facta vero emancipato statim irreuocabilis erat.d.l.2.l. vt liberis. C.de collationibus.l.siue emācip.l.si de bonis.C de donatio.& ideo huiusmodi melioratio facta filio in potestate seu emancipato,vsque ad mortemvalet reuocari, & donātis morte confirmatur atq; traditione in vita secuta irreuocabilis efficitur, quod valli ditas seu irreuocabilitas eius non ab emanci patione seu patria potestate pendet sed a voluntate meliorantis regulatur volentis vel non eam reuocarevt cōstat ex verbis l.ibi. *La pueda reuocar quādo quisiere*.& in.l.44.ibi. *A su voluntad*. Et considerant bene Couarrub.lib.3.variarum.c.16.num.12.ad fin.Molina lib.4.c.2.num.29. atque in l.44.gl.10.latius probauimus,cum igitur animus non reuocandi ante traditionem vel quemlibet alium actum irreuocabilitatem inducentem euidenter deduci nequeat, merito vsque ad mortem poterit eam faciens reuocare,qua quidē morte voluntas reuocandi eam finitur, & ideo ex tunc irreuocabilis est. ¶Ex 4
quo clare constat non bene dixisse Tellum hic.numero.6.quod si pater moriatur ciuiliter,vt quia ingressus est religionem,non efficeretur melioratio irreuocabilis,cum non sit naturaliter mortuus sed ciuiliter tantum,& quia ingresus religionem reuocat testamentum antea factum,vt ipse Tellus existimat post Cinum in authentica si qua mulier.num.4 C.de sacrosanctis ecclesijs referens in comprobationem eius opinionis. Boerriū decision. 537.quod vltra ipsum probauerunt Butrius in.c. in præsentia. nu. 34.deprobationibus Benedictus in. ca. Rainuntius.verb, mortuo,itaque testato re.1.nu.297.Rodericus Suarez allegat. 20.nu.18.cū igitur irreuocabilitas a solavoluntate meliorantis pendeat volētis vel non reuocare donationē & non solum morte naturali ea volūtas, sed & ciuili,vt professione finiatur,merito donatio seu mēlioratio facta apparente,qui ingressus est religionem reuocari amplius nequiret,ad quod bene ponderat.l. sed similes.ff.de dona.inter vir.& nos id secure amplectimur,cum ingresus monasterium pro mortuo habeatur,saltē quo ad hunc effectum,vt velle seu nolle careat,quod specialiter cōsideratur in specie nostræ.l. ¶Et id procedere existimamus non solū si fiat melioratio in cōtra- 5
ctu,sed etiā in testamēto cū longeverius & receptius sit cōtra Tellū,& alios ab eo relatos,nō posse monachū reuocare testamentū ante ingressum religionis ab eo factum.Sed professione cōfirmari sicut morte naturali.ex auth.ingresi.C de sacro.

sacrosanct. eccles. vbi si monachus testari non potest neque reuocare testamentum velebit, cum aliud testamentum solemne sit necessarium. Argumento.l.tria prædia.§. final. iunct. gloss. ff. de seruit.rusticorum,capit. cum inferior de maioritate & obed.& vrgentius probatur in authentica si qua mulier. C. de sacrosanct.eccles.ibi. *Antea quam de rebus suis disponat*. quasi vellit post professionem nullo modo posse disponere & ideo contra Cinum hanc sententiam probant. Abb.in.d.c.in præsentia.num. 61.vbi Felinus, Decius & Bercius dicũt eam magis communem l.ass.nu.27. Decius.3.in authentica si qua mulier.Imol. & Angel.in.d.l.1. de testam.Rubeus cõsil.155.col.fin. & referendo vtrãq; opinionem hanc sequitur Couarru. in. c.2. num.9.de testament. ¶ Quæ quidem
6 omnia limitantur ex traditione vera vel ficta possessionis rei ex qua fit melioratio seu maioratus instituitur, quia similis tradditio efficit meliorationem seu maioratum irreuocabilem etiam institutum in fauorẽ filij in potestate quod de iure communi non ita erat cõstitutum & hodie multis modis restringitur de quibus.dicendum erit in.l.44.glos.verbo. *Le huuiere entregado*.cum glos. sequentib.vsque ad finem legis.

Finit. l. 17.

Sequitur explicatio ad.legem.18. Tauri.

SVMMARIVM.

Melioratio tertij & quinti quando ne potibus seu descendentibus fieri possit remissiue.num.1.

Glo.vni.l.18.

AD hanc.l.vltra escribentes,ordinarios videndi sunt,Couarrub.libr.1. variarum.c.19.per totum & intellectus ex num.4.Mieres in tractatu maioratus 1.part. q.15. per totam. &.q.28.ad fin. Menchaca de succes.creatione.§.1.nu.5. Ioan.Matien.in.l.2.titul.6. lib.5. nouæ recopilat.glos.3.per totam, & notanter Ioan. Rojas de succes. abintestato.c.3. num.37.vsque ad num.39.ex nume.31, vbi agit,an procedat quando filij incapaces erãt succesionis parentis.

Ad,l,19.Tauri.

SVMMARIVM.

Melioratio tertij & quinti quando possit assignari in re certa, vel incerta parte bonorum,num.1.et per tot.l.remissiue.

glo.vni.l.19.

DE hac asignatione,& ratione dubitandi ac decidendi ad.l. vide late Couarrub.in.c.Ratnaldus.§.2.nu. 1. de testam.Palatius.nu.4.Gomez.1.hic. & late Matienço in l.3.titu.6.lib.5. nouæ recopil.glos.1.num.1.& per totam,Mieres in.1.part.quæst. 52.num.7.&.8.per totum,Suarez in.l. quoniam limitat. 13. ad.l.fori.quæst.3.per tot.

Ad,l.20,Tauri.

SVMMARIVM.

Melioratio *tertij et quinti, si à testatore non assignatur, in certa re quãdo ex ipsis rebus hæreditarijs vel in pecunia soluenda sit remissiue.*

glossa.vnica.l.20.

AD hanc.l.vltra scribentes. vide Bernardum Diaz regula. 318. incipit hæres, vbi additio Salcedi late agit de intellectu legis,& Peralta in.l.si quis seruum.§.fin.delegat.2.Suarez in.l. quoniã limitatio.13.ad.l.fori.quæstione. 3. per totam.Gregorius in.l.3.titulo.9.part.6. Olanus.verbo, legatum. numero. 6. & melius ipse.Olanus in verbo,melioratio numero.32. &. 33. & latius Matienço. in.l.4.titulo.6.libr.5.nouæ recopilatio. per totam.vbi latißime agunt, quando melioratio ab hæredibus solui poßit in pecunia vel sit ex ipsis rebus, hæreditarijs soluenda quod etiam explicuit quidam modernus Angulo. in tractatu de melioratione in.l.4.per totam.

SEQVITVR explicatio ad l.21, Tauri,

SVMMARIVM.

Prælegatarius vniuersæ hæreditatis â creditoribus conuenitur.num.1.

Prelegatarius,omnium bonorum an sicvt totius hæreditatis,â creditoribus conueniatur.num.2.

Hæreditas, non datur in contractu. numero.3.

Prelegatarius omnium bonorum ex contractu . an â creditoribus conueniatur. num.3.4.&.5.

Actiones actiuæ,& pasiuæ,an transeãt in prelegatarium,omnium bonorum ex contractu,num.3.&.4.

Debita an prius deducenda sint ex prelegato omnium bonorum ex contractu. num.3.vsque ad.5.

Prelegatarius quotæ hæreditatis â creditoribus,conuenitur.num.6.

Prelegatarius quotæ bonorum,an a creditoribus conueniatur.num. 7.cum alijs.

Prelegatarius quotæ bonorum in vsufructu an â creditoribus conueniatur.numero.8.

L.nostra correctoria iuris communis ex aliquorum opinione.num.9.

Intellectus Peraltæ ad.l.& in pugnatio eius.num.10.

Intellectus Molinæ ad.l.num.11.

Restrictio ad Molinæ intellectum in creditoribus personalibus.num 12.

Prelegatarius certæ rei an â creditoribus conueniatur & in hoc an lex sic correctoria.num.13.&.14.

Intellectus,Couarrubias refertur & refellitur.num.14.

Verus intellectus ad.l.assignatur. numero.14.

Creditores hypotecarij directè conueniũt prelegatarium.num.15.

Prelegatarius quotæ bonorum ex contractu an â creditoribus conueniatur.num. 16.cum alijs.

Donatio prior vel posterior quando cadat sub obligatione hypotecæ. num.16. per totum.

Debita contracta post maioratus institutionem irreuocabilem an bonis , ipsius maioratus deducãtur & soluãtur.num. 17.per totum.

Intellectum ad.l.25.Tauri.num.17. tradimus & num.18.

glossa.1. l.21.

MEjorado en tercio y quinto de los bienes de su padre. iunctis verbis sequentibus.ibi. *Con tanto que sean primero sacadas las deudas del difunto.* 1 Aperte deducitur ex hijs verbis, quod prælegatarius quotæ bonorum cõsequi poterit

poterit prelegatum, repudiatis reliquis bonis: dummodo prius solui debeant debita prælegantis pro rata: ad cuius conclusionis veram cognitionem, tres casus principales considerandi erunt. Primus in prelegatario vniuersæ hæreditatis. Vt quando prelegatum relictum fuit seu maioratus institutus ex vniuersa hæreditate, & in hac specie non loquitur. l. nostra sed tantum in prelegatario quotæ bonorum, tertij scilicet & quinti vt constat ibi. *Mejorando en tercio y quinto de los bienes de su padre.* sed in eum prelegatarium, vniuersæ hæreditatis, actiones actiuæ & passiuæ tanquam in hæredem transirent: a creditoribusque directe conueniendus erit. Vt post Palatium, & Peraltam plurima iura adducens resoluit Molina lib. 1. de Hispanorum

2 primogen. c. 10. num. 2. & 3. ¶ Quod etiam procederet, si maioratus non ex vniuersa hæreditate, sed ex vniuersis bonis instituatur. quia licet differentiam omnes constituerent, inter prelegatarium ex quota bonorum, seu hæreditatis vt infra dicendum erit. inter maioratum. ex omnibus bonis aut vniuersa hæreditate institutum nullam assignauerunt. Sed in vtroque casu actiones actiuas & passiuas transire in prelegatarium tenuerunt. ex. l. nam quod. §. fin. cum. l. sequenti. ad Trebelian. & aduertunt Paulus in. l. si quis seruum §. final. numer. 4. de legat. 2. & resoluunt Peralta in. l. 3. §. qui fidei commissam. nu. 146. de hæredi. insti. Mol. lib. 1. c. 10. numer. 5. & Ioann. Garcia. de fructibus & spensis. c. 16. numero. 17. Burgos de Paz Iunior in quæstione. 7. maiorat. nu. 45. & 46. ¶ Quod intelligendum

3 est, dummodo maioratus instituatur seu prælegatum relictum sit ex vniuersis bonis in testamento. Sin vero in contractu fiat, in prælegatarium ex contractu quamuis sit omnium bonorum, non transirent actiones hæreditariæ: neque a creditoribus directe esset conueniendus. Cum in contractu non detur hæreditas, ex. l. hæreditas cum similibus C. de pactis conuentis. & aduertit Paul. in d. l. nam quod. § final. nume. 2. ad Trebelia. & probat Capella Tolo. decisione. 386. & melius prosequitur id Molina. d. libr. 1. cap. 10. nu. 5. versic. quæ omnia. ¶ Etiam si contractus fo- 4
ret ex his qui naturam vltimæ voluntatis obtinerent, vt quia maioratus instituitur, seu prelegatum relictum est, in contractu reuocabili ad libitum instituentis, ex legibus regni. 17. & 44. harum legum quia adhuc in prelegatarium ex eo contractu non transirent actiones actiuæ neque passiuæ: cum in eo non detur hæreditas, vt constat ex supradictis & probat bene Molina. lib. 1. de Hispanorum primogen. c. 1. 4. numer. 6. & alijs. Sed quamuis verissimum sit legem hanc non loqui in prelegatario vniuersæ hæreditatis, seu omnium bonorum ex testamento qui ante ipsam conueniendus, directe erat a creditoribus neque e conuerso procedere in eodem prelegatario ex contractu, quia is nullo modo conuenitur neque creditoribus tenetur, erit tamen summe notandum quod in hac secunda specie prelegatarij omnium bonorum ex contractu non potest creditoribus generari preiuditium, quo minus ex bonis prælegantis, debita prius accipiant: quam prelegatarius ea consequatur. Ex rationibus adducendis in prælegatario, quotæ bonorum: imo & fortioribus fundamentis. Cum si ex prælegato quotæ bonorum, prius deducenda sint debita ipsius prelegantis, vt a nostra. l. iubetur, longe maiori ratione soluendæ ex omnibus bonis prelegantis erunt, ita sentit Tellus hic numero. 3. & probat eum non referens Molina. d. ca. 10. num. 5. versi. quæ omnia ad fin.

Secundus casus qui consideratur ad intelligentiam nostræ. l. est quando 5

quota pars hæreditatis prælegatur. De quo etiam prælegatario non loquitur eius constitutio. Sed de quota bonorum tamen, quia cum in prælegatarium quota hæreditatis, ante ipsam verissimum esset actiones actiuas & passiuas transire, & pro rata prælegati directe posse conueniri, hæredisque loco haberi vt etiam resoluit Molina.d.lib.1.c.8.num.12. & 13. in tantum quod non posset prælegatarius libere consequi prælegatum repudiatis reliquis bonis vt fatetur ipse Molina.d.c.8.num.14. ideo non poterat efficere quominus creditores, valerent ipsum pro rata prælegati conuenire vt considerauit ipse Molina.d. cap.10. num.6.&.7. atque satis receptum est.

6 Vnde tertius casus principalis in quo lex verificatur est, quando prælegatur quota bonorum, vt quia maioratus instituitur, seu melioratio fit, ex tertio & quinto bonorum. & in hac specie de iure communi actiones actiuæ neque passiuæ, in prælegatarium transferebantur, neque poterat conueniri. Sed deducto prius ab hærede ex patrimonio defuncti, ære alieno hæres ipse prælegatum soluere tenebatur. ex.d.l.cum autem de legat.2.& aduertit Paul. vbi. num.1.&.2. Molin.lib.1.c.10.num.8.&.9.& in prælegatario quotæ bonorum probat Decius consil.237.

7 ¶ Quod verissimum crediderunt, etiam si relinquatur quota bonorum in vsufructu Cifont. hic.nu.3. & alij relati, & sequti a Ioanne Garcia de fructibus & spensis.c.11.num. 62. in

8 principio. ¶ Hodie tamen attenta nostra.l.id videtur immutatum, & constitutum quod prælegatarius, a creditoribus tanquam hæres pro rata quotæ conueniatur. Vnde legem hanc correctoriam fuisse in hoc iuris communis secure tenent Cifontan. hic. num. 2. Suarez in.l. quoniam amplatione.7.num.8. ad fin. Gregorius in.l.2.titul.9. par. 6. verbo. la manda. Couarru.lib.2.variarum.c.2. num.2 Ioan. Olanus in antinomijs verbo,legata.nu.7.&.v. meliorato, nu.14.

¶ Quare Petri. in l.q.s.qui fidei.commissa num.42.&.143.ff.de hære.insti.& in.d.§ cum autem num.9. versi. nunc autem de legat.2. desiderans, legem hanc correctionem liberare, intelligit eam quando filius repudiauit hæreditatem, quo casu ex fraudis præsumptione, quæ ineuenitur iuris consultis in titul.ff. &.C. si quis omissa causa testamenti. existimat non posse filium repudiata parentis, hæreditate, consequi libere prælegatum. cuius intellectum sequitur Ioan. Garcia, de fructibus & expensis.c.11.num.68.versi. reuera. Sed nos eum libenter reijcimus. Cum si filios adderet hæreditatem, sentiunt hanc legem non procedere absurdum equidem magnum, & contra mentem instituentium atque iura, quæ vtroque casu repudiationis & additionis idem constituunt.l.responso.C. de legatis.l. filio pater. l. nam neque emancipatus cod.titul. & quia in casu repudiationis rationem non tradunt qua prælegatarius non potest consequi prælegatum repudiatis reliquis bonis. imo ad debita pro rata prælegati tenetur. ¶ Vnde Ludouicus Molina vir equidem doctissimus in lib.1.c.10. 10
num.14.versi.in secundo articulo existimat, etiam non esse correctoriam. neque in ea probari prælegatarium quotæ bonorum, posse directe tanquam hæredem a creditoribus conueniri. Sed id tantum quod ante ipsam de iure communi constitutum erat: scilicet quod prælegatarius teneretur ad debita prælegantis pro rata prælegati. non exprimens quem debeant, conuenire creditores, hæredem seu prælegatarium, ponderans ad id verba legis. ibi. *Sean obligados los tales mejorados a las pagar pro rata de la dicha mejora, como si fuessen herederos en la dicha mejora.* vt quatenus non exprimunt cui debeat, fieri solutio, a prælegatario, creditori seu hæredi neque quem debeant, conuenire creditores, prælegatarium seu hæredem, decidatur ea controuersia ex consti

constitutionibus iuris communis. Vt sci licet prius ab hærede ex patrimonio defuncti deducto ære alieno prælegatario libere prælegatum sit soluendum, & ca su quo vellint creditores aliquem conuenire hæredem sicut ante conueniant. Comprobās ingeniose ex verbis.l. cum intellectum, quem audacitèr refutat nullo fundamento adducto quidam moder nus Ioan. Angulo.in tractatu de melioratiombus in.l.5.glos.6.num.2. nos tamen eum sequimur, quantum ad debita quæ ante diuisionem hæreditatis super essent, cum tunc prælegatarius, qui nihil accepit, iustissime conueniri nequeat & hæres ex cumullo hæreditatis debita facile deducere possit: debitoribusque satisfacere. Sin vero diuisa hæredidate, cre ditores apparant, admitti non potest in tellectus Molinæ: vt prius scilicet hæredem creditores conueniāt, & hæres præ legatarium & humiliter cum reijciendo iustissimum esse credimus: quod prælegatarius directe pro rata a creditoribus tunc cōueniatur cum vere possessor suæ quotæ sit vt absque cauillatione probāt verba ibi. *Y por las otras que despues pare cieren, sean obligados a las pagar pro rata de la dicha mejora, como si fuessen herederos en la dicha mejora.* quæ dum prælegatarium debita soluere debere constituunt: ipsum directæ conueniri posse
11 probant. ¶ Quod tamen nō male restringi poterat, quādo creditores essent hypotecarij, qui cum tunc bona quæ in prælegatarium transirent, hypotecæ sub iecta essent: directe posset prælegatarius quamuis hæres non foret conueniri. Sin autem creditores personales essent admitti potest intellectus Molinæ cum ipse prælegatarius nō sit personaliter obligatus. & consequenter, directæ non possit a creditoribus conueniri, quod reperio antea sensisse meritissimum Molinā. d.lib.1.c.10.num.12. vnde bene a se ipso intellectus eiusdem explicatur.

Ex quibus satis diligenter remanent intellecta, verba.l. ibi. *Mejoradō en tercio y quinto de los bienes*, vt in prælegato quotæ bonorum versificentur, & vtili ter dubitari contingit, quid erit dicendū si prælegatum non quotæ bonorum sed certæ rei sit, cui difficultati dicendum videbatur, non transire actiones activas neque passiuas in prælegatarium, neque legem hanc in eo prælegato certæ rei ve rificari, sed hærede conueniri. ba. si cert. petatur. l. æris. l. si pater. C. de donationibus. l. 2. C. de reuocan. his quæ in fraud. l. 1. § si hæres percepto. ad Trebelia. l. si fidei commissum. § tractatum de lega. 2. l. quoties. C. de hæred. institu. & quod prælegatarium certæ rei etiā hodie per hanc l. non posse a creditoribus directo conueniri. neque in hoc esse legem correctoriam. dixerunt Grego. in. l. 2. titu. 9. par. 6 verbo. la manda. Peralta in. l. 3. §. qui fidei commissam. num. 143. de hæredibus institut. & in. l. cum autem. nu. 11. de le. 2. quod verum non esse, aliqui ex nostratibus credide runt, existimantes, legem hanc corrigere ius commune dum dicit. *Agora sea en cosa cierta, o en cierta parte de sus bienes.* ita dixerunt fere omnes interpretes nostræ. l. maxime Palatius Tellus. Suarez. in. l. quoniam ampliatio ne. 7. num. 8. Couar. lib. 2. variarum. c. 2. num. 2. ¶ Qui quidem Couar. d. nu. 2 12 existimat, legem procedere, quādo maioratus seu melioratio certæ rei tertiū & quintum excessit quo casu fatetur credi tores prælegatarium posse conuenire, & legem hanc procedere, quem licet confusse, referendo Gregorium & alios sequuntur Mieres in tractatu maioratus. 1. par. quæst. 61. per totam. Ioan. Matien ço. in. l. 5. titul. 6. lib. 5. nouæ recopilat. glos. 5. num. 3. ¶ Quorum sententiam 13 & intellectum ad. l. verum nō credimus, quem refutat Tellus hic. num. 4. imo se cure fatemur legem hanc in prælegato certæ rei non esse correctoriam iuris cō munis, neque de tali prælegato intelligi. Sed proprie de prælegato quotæ bonorum

norum, de quo fere per totam fecerat mentionem, in aliqua re certa assignato. Sicque fore intelligenda verba legis, ibi. *Agora sea en cosa cierta agora en cierta parte de sus bienes.* quasi expresse dicerent quod prelegatum quotæ bonorum siue assignetur siue non in aliqua re certa, poterat consequi a prelegatario dum modo ex eo prius deducerentur debita prelegantis pro rata. Sic liberandi a correctione Molina.d.c.1.numer.14. & in hoc nihil noui adducens sequitur eum Ioan. Angulo in tractatu de meliorationibus.in.l.5.glos.8.nume.3. neque is intellectus indiget altiori probatione cum ex tota l. cõtextura non constet mentionem fecisse de melioratione certæ rei, sed de prelegato quotæ in re certa assignato.

14 ¶ Sed an omnia supra dicta, scilicet solui debere debita, ex prelegato quotæ bonorum in re certa assignato vel non, procedant etiam si maioratus in cõtractu sit institutus seu prelegatum relictum, est necessariæ dubitationis. Cum lex nostra tantum loquatur in prelegatario ex testamento. Vt constat ex verbis, ibi *Repudiar la herencia.* & ibi. *Sacadas las deudas del difuncto.* & in donatario quotæ consuluit Decius non teneri creditoribus pro rata, in consil.237. alij que diuerso modo senserunt. Vnde in ea dubitatione ita nouiter distinguendum existimaui. Aut maioratus institutus fuit, seu melioratio facta, in contractu vsq; ad mortem reuocabili, vt quia non interuenit traditio seu aliud loco traditionis, de quo in.l.17.&.44.& in hac specie cum morte. ea donatio seu contractus confirmetur, anteaque irreuocabiliter nihil prelegatario acquiratur: imo & quota regulanda sit, ex quantitate bonorum quæ tẽpore mortis prelegantis superessent. ex.l.19.&.23. dicẽdum est prelegatarium quotæ pro rata prelegati ad debita teneri, & legem hanc quæ de prelegato in vltima voluntate relicto, loquitur, in maioratu seu melioratione in contractu reuocabili facta, proprie verificari, cum is contractus reuocabilis, vltima voluntas sit: licet in formis & irregularis, atque innominata. vt diximus in.l.4. Tauri, & consequenter fatendi debemus debita extinguere id prelegatum quotæ bonorum cuius quantitas, restringitur & augetur, & demum consideratur, ex quantitate bonorum quæ tẽpore mortis prelegantis super essent. ex l.19.&.23. harum legum. quod in donatione absque traditione dixit glos. verbo, perfectã.in.l.1.C. de iure fisci lib.10 vbi quo ad hunc effectum vt res donata cadat in obligatione, & hypoteca, considerauit Acursius rem esse vel non traditam, quã glos. ad hoc expresse notant Bar. ibi. num.9. Platea.3. & eam sententiam in specie probauerunt, Vgocelso, consi.53.nu.2.& cõsi.58.nu.6.&.8.& consil.60.num.13.& consil.10.num.10 & consi.104.num.2. Decius consi.239 num.7. Casaneus consi.53.num.51. qui notanter in proposito loquitur & intelligendo sic legem hanc ita tenent Ioann. Gutierrez de iuramento confirmatorio tertia parte.c.15.num.24. Mieres de maioratu.1.par.q.24.nu.35. ¶ Aut maioratus instituitur seu melioratio fit, in contractu irreuocabili, vno ex modis de contẽtis in.l.17.&.44.& in hac specie, debita contracta post institutionem non esse soluenda a prelegatario pro rata prelegati securum videtur, cum si maioratus, in totum vel in parte reuocari expresse nequeat, a fortiori per indirectum reuocari non valeret neque debita postea contracta ex eo deducerẽtur. ita tenet neminẽ referens Gomez in.l.40. num.72. ad fin. Peralta in.l.3.§. qui fidei commissam. num.124. de hæredibus instituend. & eos referens dicens sic pluries practicatum, ac intellectum fuisse idem tenet Molina lib.1.c.10. nume.11. Mieres in tractatu maiorat.1. par.q.24. num.34.&.35. quorum resolutio difficilis ad modum videtur. Cum si melioratio 15

ratio quotæ regulanda sit, ex quantitate bonorum quæ tempore mortis meliorantis forent, quantumcumque irreuocabilis sit, ex.l.19.&.23. necessario debet, ex ea deduci debita post eius cõfectionem contracta: quamuis in totum eam meliorationem extinguant. quod non solum procedere videtur in donatione seu melioratione quotæ sed certe rei, quia cum ex donatione cuiuslibet rei, tacite videatur facta melioratio tertij & quinti ex.l.26. regulabitur etiam eius quantitas, ex bonis quæ superessent (deducto ære alieno) tempore mortis testantis, ex d.l.23. vbi bene aduertit Tellus. num.3 per totum. & consequenter melioratio quotæ bonorum, seu certæ rei, minueretur ex ære alieno post eius cõfectionem contracto: & prælegatarius teneretur debita soluere pro rata prælegati, quãtumcumque postea cõtracta sint. Vnde sentiens in specie licet satis summarie hanc difficultatem quidam moder. Angulo. in tractatu de meliorationibus in.l.5 gl. 4.num.2. reprobando Mieres in tractatu maioratus.d.quæst.24.num.35. credit debita quantumcunque posteriora ex prælegato irreuocabili esse deducenda, qui Molinam nec alios vltra Mieres vidit, neque forsam originariam rationẽ opinionis eorum intellexit. ¶ Ego vero

16 secure crederem veram esse sententiã Gomezij & sequatium, cũ si debita posteriora deducerentur ex melioratione irreuocabili antea facta: & per indirectũ reuocaretur, contra.l.17.&.44. & prælegatarij nimis fraudarentur. maxime si fieret ex causa onerosa matrimonij cum tertio. quia nurui imo & filijs nasci turis preiuditium fieret. possentque parentes animo reuocandi meliorationẽ & fraudandi prælegatarios plurima debita cõtrahere. Vnde ne simile absurdũ sequatur, verissimã credo eorum opinem. Respondens ad.l.19.&.23. negari non posse quod quantitas meliorationis regulãda sit ex bonis quæ tempore mortis meliorantis superessent. Sed non inde bene deduci, prælegatarium quotæ teneri ad debita postea a prælegante cõtracta. neque ex eo prælegato æs alienum posterius deduci, sed ita debere accipi, cõsiderari meliorationem ex quãtitate bonorum meliorantis, vt reguletur secundum tempus mortis deductis antea debitis contractis & non alijs quæ postea contracta fuerunt. quia cum quantitas (quotæ licet incerta esset) a dominio prælegantis. ex tempore quo prælegatũ irreuocabile fit exiret, nec hypotecæ subijci potuit. neque alienatione minui valeret, imo nulla foret eius rei aut quãtitatis alienatio, cuius antea prælegatum factũ erat. Sed potius, respectu eius quotæ haberentur debita postea contracta pro non contractis ad effectum minuẽdi quotam relictam. quod ingeniose a simili probatur in.l.25. harum legum. dũ ibi melioratio nõ deducitur a dote nec a donationibus propter nuptias seu alijs conferendis, cuius cõstitutionis ratio vt ibi. dicendũ erit in eo fundatur ꝙ dos aut donatio propter nuptias seu alia cõferenda, statim cum fuit effecta irreuocabilis, a dominio parentis eius quantitas exiuit: & consequenter minuenda non est a prælegato posteriori. Sicut ecõuerso melioratio irreuocabilis non minueretur per constitutionem dotis posteriorem, etiam si ea constitutio dotis foret necessaria, vt ibi. secure probauimus. maxime quia si debita deducenda sunt ex cumulo totius hæreditatis quis diceret non prius deduci meliorationem irreuocabilem, maxime ex causa onerosa cum respectu eius pater debitor iam effectus sit.

Finit. l. 21.

Sequitur interpretatio ad.legem.zz. Tauri.

Diuisio,

LEx ista.zz.diuiditur in duas partes, in prima agit de pacto negatiuo de non meliorãdo in fauorem alicuius ex filijs aut descẽdẽtibus inito.& est in prin. vsque ad versic. *Que no valga.* In secũda de pacto affirmatiuo de meliorando, in fauorem eiusdem filij seu descendentis facto, & est in versic. *Y ansi mismo.* vsque ad finem, vnde ex qualibet parte vnam conclusionem elitiam qua verba legis intelligere, & mentem ipsius deducere possimus.

Conclusio primæ partis.

PRima cõclusio est valere pactum negatiuum de non meliorando aliquẽ ex filijs apparentibus factum, ita quod aliter melioratio facta sit nulla.

Conclusio secũdæ partis.

SEcunda conclusio est pactum de meliorando, seu maioratum instituendo in fauorem, alicuius ex filijs seu descendentibus, ex causa matrimonij vel alia simili onerosa factum paciscentes preci se obligat, vt si non fiat, morte promittẽtis pro facta ea melioratio habeatur.

SVMMARIVM PRIMAE PARTIS.

Pactum negatiuum, de nõ meliorando seu instituendo maioratum, an sit improbatum. num.1.

Pactum futuræ successionis cõtinens quotam seu rem aliam certam, an vallidum esset de iure communi. num.1.

Lex nostra an sit correctoria iuris cõmunis. num.1. ad fin.

Pactum de nõ instituẽdo seu meliorando de quo in hac.l. an præsupponat tertiam personam. num.2.

Verbum promito an præsupponat tertiam personam et stipulationem. numer. 2. ad finem.

Ratio differentiæ ad primam et secũdam partem.l. quare scilicet in prima scriptura requiritur, et in secũda nõ est necessaria. num.3.

Pactum negatiuum an ad nepotes seu descendentes extendatur. num.4. et.5.

Melioratio facta cõtra pactum de nõ meliorãdo an sit nullius momẽti. nume. 6. cum alijs.

Promittẽs nõ meliorare aliquem ex filijs an ex cõsensu illius in cuius fauorem fit promissio possit pactum reuocare. nume ro.6.

Promittẽs nõ meliorare an in fauorẽ eius ad quẽ promissio dirigitur efficiat meliorationem. num.7.

Donatio excessiua ad quãtitatem iuris cõmunis reducitur. num.8.

Melioratio facta contra pactum de non meliorando an respectu eius filij tantũ ad quem promissio dirigitur sit nulla. num.9.

Si filius in cuius fauorem melioratio fit moriatur sine liberis an in fauorem alterius possit fieri melioratio. num. 10.

Pactum de non meliorando an impediat promittentem disponere de quinto pro anima. num.11.

Pactum istud negatiuum an hodie substineatur

neatur atenta pragmatica,101.de Madrid.num.12.
Pactum de non meliorando respectu alicuius certi an ad alios extendatur. numero.13.
Pactum negatiuum an in testamēto substineatur.num.14.
Pactum negatiuum quando requirat scripturam num.15.cum alijs & vera ratio.num.19.
Scriptura priuata quando habeat vim publicæ scripturæ.num.20.&.21.

gloss.1.l.zz.

1 AD primam igitur partem.l.deueniēdo quæ deducitur ex principio vsque ad versiculum.*Y si la hiziere que no vala.* aduertendum est quod quamuis, aliquibus videretur iuris correctoria quasi confirmās, pactum negatiuum de non succedendo,de iure omnino improbatum,vt vulgaria iura probant,diligenter considerando mentem.l.non est correctoria,dum in pacto non vniuersæ hæreditatis, sed quotæ bonorum loquitur. ibi. *En el dicho tercio y quinto.* In qua specie quamuis Detius consil.184.consuluisset,pactum de non auantagiando, & vt elegantius loquatur meliorando, aliquem ex filijs nullius, esse momenti, ex regula vulgari quæ prohibet omne pactum futuræ successionis,quem & alios pro ratione dubitandi refert Tellus hic.num.1,longe tamen verius est,vallere similem conuentionē quando res certa seu quota bonorum in eo continetur, vt nuncupatim voluerunt Petrus,Cinus Aluericus,& Bald.in.l.fin. C. de pactis Philip. Detius sibi in hoc contrarius cōsil.578.visso consil.nume.9. Bertrand. consil.70.colum.1.& consi.78.num.9. lib.3.quorum,opinio licet recepta foret tamen quia contraria aliquibus receptior vissa fuit vt constat ex Tiraquel.de primogen.quæst.6.num.13: &.14. vbi plures vtriusque opinionis sequaces refert,superuenit constitutio nostræ.l.cōfirmans,pactum de non meliorando seu maioratum instituendo ex eo quod non vniuersam defuncti,substātiam,sed quo tam bonorum tantū respiceret. quæ quidem conclusio,sic intellecta sequentib. modis ampliatur & restringitur deductis a verbis eiusdem.l.

Primo,quod quantum ad huiusmodi pactum negatiuum de non meliorando, seu maioratum instituendo sufficiat sola patris,promissio.in fauorem omnium filiorū facta,absque interuentu tertiæ personæ, cuius respectu fiat, neque causæ onerosæ,obquam initum sit. quia licet verbum.*Prometto.* de quo in hac lege secundum aliquorum opinionem præsuponat tertiam personam & stipulationē solemnem,ex.l.sciendum vbi scribentes ff.de verborum.communiter omnes ibidem id restringunt quando pronuttitur aliquid de futuro,vt in specie nostræ. l. vbi promissio fit de meliorando vnum ex filijs quia tunc non operatur verbū, *Promitto.* solemnem stipulationē,ita aduertunt Salicet.in.l.1. C. de contrahenda stipulatione. Afflictus decisio. 120. quare sic intelligit legem hanc Couarr. in.c.quamuis in initio tertiæ partis. col. 7.versicul.iure regio,& melius disputat Tellus hic.num.2.vbi.num.3.respondit ad fundamenta in contrarium adducta. 2

3 ¶ Ex quo deducitur nouus & verus intellectus ad legem ibi. *O descendientes.* scilicet quod cum pactum istud, negatiuum de non meliorando, pure & absolute initum sit,ex sola promittentis volūtate absq; interuentu tertiæ personæ,& causæ onerosæ,si in fauorem filiorū fieret,ad nepotes non extēderetur,imo posset promittens libere quem voluerit ex hijs meliorare ex Baldi doctrina. In l.voluntas.num.13.C.de fidei commiss. quam referens sequitur & comprobat Tellus

Tellus hic.num. 10. licet aliquantulum
confuſſe loquatur. Matienço in.l. 6.tit.
6.lib.5. nouæ recopil.gloſ.1. numer.4.
4 ¶ Quod ne quaquam admitteretur, ſi
cum tertio ex cauſa onerosa pactum de
non meliorãdo fiat vt ex cauſa matrimo
nij,tranſactionis vel alia ſimili duratura
& onerosa,quia in hoc caſu prohibitio
non meliorandi extenderetur ad nepo
tes ſeu deſcendentes in fauorem illius,
cum quo actum fuit, ita quod nullũ ex
omnibus deſcendentibus poterit pater
meliorare ex doctrina Bartol.in.l.pater
filium.§.fundum delegat.3.& in.l. cũ pa
ter.§.dulciſsimis delegat. 2. Tellus hic.
num.8. ſic intelligens Ciſontanum.nu.2
Gomez nu.27. & idem Perez ad Segu-
ram in.l.3.§.fin.numer.51. de liberis.&
poſt.qui contrariam ſententiam videtur
tenuiſſe,& hoc etiam modo ſunt intelli-
gendi Palatius hic.nu.2.Caſtillo.verbo,
decendientes, qui tenuerunt ad nepo-
tes hanc pacti prohibitionem non ex-
tendi.
5 Secundo,principaliter amplia, legis
conſtitutionem, vt ſi poſt pactum de nõ
meliorando ſeu maioratum inſtituendo
melioratio maioratus fiat,ſit nullius mo
menti,ex verbis.l.noſtræ.ibi. *Y ſi la hi-
ziere que no valga*.niſi tacite vel expreſ-
ſe filius meliorationi poſtea factæ cõ-
ſenſiſſet, quia non obſtante pacto vale-
ret ea melioratio vt poſt alios aduertunt
Ioannis Lupus.num.11.Gomez.24.Tel
lus.11. hic. ¶ Vel niſi fieret in fauorẽ
eius filij,cuius contemplatione pactum
initum fuit: cum ea promiſsio non melio
rãdi aliter retorqueretur, aduerſus eum
ad quem pactum dirigitur, contra regu
lã vulgarem.l.quod fauore de legibus,
quia tunc melioratio velebit. Vt ex do-
ctrina Bartol.in.l.quamuis.ff. de pigno
ratitia actione.aduertunt Caſtellus ver-
bo, *Que no vala*.& Palatius.numer.12.
7 ¶ Limita etiam vt melioratio contra hu
iuſmodi pactum de non meliorando fa
cta:quo ad eum tantum filium ſit nullius
momẽti,in cuius fauorem paciſcebatur.
quo ad alios vero vallida ſit, ita quod
ex portionibus eorum deducatur, ſicut
pacto non inito excumulo totius hære-
ditatis deduceretur.quam elegantem li-
mitationem ad hanc.l. traddit Caſtellus
verb.*Que non vala*,& vltra eum confir
matur ex eo quod quelibet donatio ſeu
melioratio exceſsiua, ad quantitatem de
iure permiſſam reducitur: & in exceſſu
tantum reuocatur. ex. l. ſi mihi & titio.
§.1.de leg.2.per quem tex.hoc tenet Se-
gura in.l.vnum ex familia. §. ſed ſi fun-
dum.num.145.vſque ad.151.delega.2.
Caſtellus in.l.19.verbo, *No exceda*. &
Montalbus per tex.ibi.glo.fin.in.l.7.ti-
tul.12.lib.3.fori.quia vtile tunc ab inuti
le ſeparatur & per inutile non vitiatur,
ſed potius ſubſtinetur. ex. l. Sancimus.
C. de donationib.gloſſa ab omnibus re
cepta in. l. fænebris. de vſuris. de qua
Alexand.in.l.1.§.ſi mihi.de verborum
vbi Alciatus.num.20.Calcaneus conſil.
125.num.24.Iaſſon.in.l.certi conditio.
§.quoniam ſi cert. petatur. ¶ Limita 8
etiam niſi filius in cuius fauorem facta
fuit promiſsio,viuo patre ſine liberis mo
riatur: quia tunc non obſtante pacto,
quem maluerit ex reliquis filijs poterit
pater meliorare. quia huiuſmodi pactũ
non meliorãdi, principaliter initum fuit
in fauorem filij defuncti ne ſcilicet eius
portio legitima minueretur, cum igitur
deficiente legitima non debeatur, imo
cauſa promiſsionis deficeret, effectus
etiam eius ceſſabit,vnde hanc ſentetiam
tenent Caſtel lus, verbo. *Que no vala in
fine*.Palatius.numer.11.&.13. Antonius
Gomez.num.24.in fine.niſi ex filio præ
mortuo, aliquis filius ſuper eſſet,qui pa
tris perſonã repreſentaret,in cuius pre-
iuditium auo non liceret facere aliã me-
liorationem. ¶ Imo & non ſolum ſu 9
perſtite nepote pactum de non meliorã
do,mutari non poteſt,ſed relictis hære-
dibus extraneis quibus pactum in fauo
rem filij prodeſſet: & ex eo ius irreuo-
cabili-

biliter ipsis quæsitum fuisset.ex.l.cū secundum.C.de contrah.& comit.stipul. Bald.in.l.1.in fin.ff.de pactis & contra Palatium hic.nūmer.13. ad fin. aduertit Tellus.num.20.sed in hac limitatione maturius est pensitandum,& cōtra Tellum tenet Matienço.in.l.6.titulo.6.nouæ recopil.glos.4.numer.40.

10 ¶ Sed an pacto non obstante possit pater,pro anima de quinto disponere. vide Palatium.num.10. & an pactum istud negatiuum etiam hodie substineatur, atēta pragmatica.101.de Madrid, est elegantis dubitationis,quam explicuerunt Baeça de non melior.c.22.nu.9.Matienço in.l.6.ti.5.lib.5.nouæ reco.glo.1.nu.6 vsque ad fin.& nouissime quidam modernus Angulo de meliorationibus in l.6.glos.1.num.3.vsque ad fin.& dicam in.l.44.glos.6. ad fin.

11 ¶ Limita etiam in pacto limitato de non meliorādo aliquem certū ex filijs, vt quia pater promisit non meliorare Petrum quia tunc non obstante pacto poterit meliorare Ioannē,cum ea promissio limitata stricte sit accipienda, vt ex.l.age cum Gemin.C.de transactionibus &·ex alijs aduertit Gomezius hic.num.29.& modernus Angulo in.l.6.de meliorationibus glos.2.num.1.vbi duas legis contexturas adducit,& vtramque explicat.

12 ¶ Limita etiam in pacto de non meliorando in vltima voluntate,inito quæ cum.l.sit correctoria iuris communis,& in pacto in contractu facto loquatur, vt constat ex verbis eius.ibi.*Por contrato entre viuos*.ad pactum negatiuum de non meliorando in testamento initum extendi non debet.Vnde eam.l.ita restrinxerunt Peralta in.l.si quis in principio testamenmenti.num.138.delegat.3. & eum referens idem sequitur Mieres in tractatu maioratus.1.par.quæst.28.num.10. vbi ipse limitat quando talis promissio facta fuit.per viam contractus in testamēto seu alia postrema voluntate,ex doctrina Aluerici.in rubri.C.de donationib. num.1.pro cuius limitatione facit quod donatio inter viuos. in testamento fieri potest.ex l.assignare.§. fin. de assignatione libertorum. & traddunt Boerius, decisione.353.Tiraquel.de legib.connubial.glos.5.verbo.*Contrahet*.nume. 49.Menhaca libro.3. controuers. cap. 51.numer.1.Tellus in.l.3.Tauri.2.par. numer.12.

Limita etiam omnia supradicta, vt in eo pacto negatiuuo de non meliorando seu maioratum instituēdo sit necessaria scriptura vt constat ex verbis.Libi. *Y passo dello escriptura*.cuius rationem videtur assignare Verengarius in.c.1.nu. 11.de filijs natis dicens ideo fore necessariam,scripturam,vt facilius & certius actus probaretur cuius rationem refert & reprobat Tellus hic.nume.4.ad fin. & num.5.in princ.atque satis reprobatur ex defectu rationis differentiæ inter pactum affirmatiuum, & negatiuum. 13

¶ Vnde ipse Tellus. d.num.5.satis eleganter,alias duas rationes ingeniosas de cidendi considerat, quæ mihi quamuis subtiles sint,veras esse non videntur,dicit enim q sicut donatio,quæ inter patrem & filium nullius erat momenti ex l.donationes quas parentes.C. de donatio.inter virum.si cum tertio vel ex causa onerosa fieret vallida est,ex.l.17.ita pactum negatiuum,de non meliorando a patre in fauorem filiorum initū,quod nullius erat valoris,ex.l. pactum quod dotali.C.de pact.ex interuentu tabellionis quæ tertia persona dicitur,& a patre stipulatur,irreuocabile efficitur sentiens quod idem operatur interuentus tabellionis stipulātis quantum ad irreuocabilitatem quod causa onerosa de qua in.2.par.huius.l. 14

¶ Qui quidem intellectus, atque decidendi ratio vera non videtur quia præsupponit , ad validitatem pacti negatiui stipulationē tabellionis fore necessariam,quod quidem quamuis de iure communi & regio partitarum verum esset ex gl. verb. 15

Publi-

Ad l.zz. Tauri,

Secunda pars.

SVMMARIVM.

Pactum affirmatiuum de meliorãdo, seu maioratum, instituendo, an validum est, ante legem hanc & ibi, ratio decidendi ad eam. num.1.

Pactum affirmatiuum, respiciens vniuersum paciscentis, hæreditatem hodie nõ valet. num.2.

Pactum affirmatiuum de meliorãdo, seu maioratum instituẽdo, in fauorem nasciturorum an substineatur. num.3.

Promittens meliorare seu maioratũ instituere, si id non faciat: melioratio morte habetur pro facta. num.4.

Pactum affirmatiuum de meliorando an requirat scripturam. num.5.

Pactum affirmatiuum de meliorando an requirat acceptationem. nu.6.

glos.z.l.zz.

1 Y *Ansi mismo mandamos.* vsque ad finem hæc est secunda pars nostræ l. ad quam deueniendo, circa pactum affirmatiuum meliorandi seu maioratum instituendi, conclusio quam a lege deduximus scilicet valere simile pactum quamuis videatur iuris communis correctoria, quod talis promissio affirmatiua, de succedẽdo, impugnatur, ex l. cum donationis. C. de transactionibus. l. pactum quod dotali. C de pactis diligenter tamen considerando originariam rationem decidendi, quam supra in principio glossæ primæ assignauimus, non est iuris communis correctoria sed declaratoria. dum ibi. *En el tercio y quinto,* constituit pactum istud cõtinens certam bonorum partem quotã scilicet valere, quod licet de iure communi dubitatum esset receptior sententia fuit, validum fuisse tale pactũ, quod non vniuersam hæreditatem sed bona quædam seu castra respiceret, quasi non impediret, paciscenti liberam testamenti factionem. Vt resoluunt Oldrald. consilio. 139. Bartol. in. l. cum filius. §. Lucio. de legat. 2. & in cõs. 72. nu. 1. Angel. consil. 179. nu. 1. Lancelot. Decius. in. l. final. col. 1. vbi Iasson. num. 7. C. de pactis Paul. consilio. 324. num, 2. vol. 1. Alexand. consilio. 83. lib. 2. & consilio. 28. numero. 7. libro. 3. Guid. papæ. quæstione. 267. Decius. consilio. 225. Tiraquel. de primogenit. num. 13. & 34. ¶ Et contraria sententia dicentium simile pactum affirmatiuum non valere intelligenda est quando vniuersam paciscentis hæreditatem continet. l hæreditas. C. de pact. conuenct. l. stipulatio hoc modo concepta, de verborum. l. cum donationis. C. transactionibus, & ita in pacto totius hæreditatis, loquũtur Decius cõs. 212. 225. & 300. Curtius Iunior consil. 15. Bertrand. consil. 29. colum. 1. volum. 1. & consil. 1. numer. 52. volum. 2. & consi. 267. volu. 3. Tiraquel. d. quæst. 6. §. contra videtur. num. 16. 17. & 18. vnde maledixerunt fere omnes ex nostratibus secure existimantes legem esse correctoriam, cum potius declaratoria sit prædictæ, dubitationis. 2

Quam quidem. l. sic explicatam amplia vt non solum huiusmodi pactum de meliorãdo, seu maioratũ instituendo respectu filiorum qui nati sunt validum sit, sed nasciturorum. Vt declarando in hoc verba legis, ibi. *A alguno de sus hijos o descendientes.* latissime dicendum erit. in. l. 44. in gloss. *Assi como por via de casamiento.* vbi ad longum discutiendum erit, an simile pactum de meliorando seu instituendo, nasciturors: validum sit & irreuocabile. ¶ Secundo ampliabis huius legis 3

 consti- 4

constitutionem, vt si promittens maiora tum instituere, seu meliorationem facere, morte præuentus id non efficiat, pro instituto habeatur, seu melioratio pro facta, vt probant verba nostræ. l. ibi. *Sean auidas por hechas*. & ante ipsam bene probauerunt Boerius, quæst. 48. nu. 8. purpuratus in. l. pactum quod dotali num. 12. C. de pactis, & latissime Tiraquel. lib. 2. retractuum in fin. pag. 980. nu. 41. cum alijs & post eam resoluunt Mieres in tractatu maioratus. 1. p. q. 66 per totam, Matienço in. l. 6. titu. 6. lib. 5 nouæ recopil. per tot. & dicendum erit in. l. 44. verbo. *Despues de hecha*. in quibus locis pro regula constituitur quod qui promisit se aliquid facturum in effectu id fecisse videtur & in specie nostræ. l. ex eo principaliter procederet. quod facta promissione de meliorãdo ex causa, onerosa matrimonij, iam ius tertio fuit quæsitum, quod ab eo inuito auferri non potest, imo si certo ac limitato tempore vel sub aliqua conditione ea meliorandi promissio fieret, adueniente die, vel cõditione purificata pro facta haberetur, ex. l. fin. §. titius vbi Angelus de vulgari, Boerius decisi. 3. num. 1. & post Abbat. & alios resoluit Mieres in tractatu maiorat. 1. par. quæst. 2. numero. 9. Matienço. in. l. 6. titulo. 6. libr. 5. nouæ recopilat. glos. 7. nume. 3.

5 ¶ Et an pactum illud affirmatiuum requirat scripturam, vide Mieres in tractatu maiorat. quęstione. 65. numer. 9. Burgos de Paz Iunior, in quæstione. 4.

6 maiorat. num. 7. & 8. ¶ Et an requirat acceptationem, vide Mieres de maioratu. 1. par. quæst. 68. per totam. præcipue. numer. 10. & 11.

Ad. l. 23. Tauri.

SVMMARVIM.

Melioratio an sit consideranda secũdum quantitatem bonorum quæ supersunt, tempore quo fit, ac relictorum morte meliorantis. num. 1. remissiue.

Augmẽtum quod accedit ad rem ex qua fit melioratio, seu maioratus instituitur, post eius confectionem quando spectet ad prælegatarium remissiue per totam. l.

gloss. 1. l. 23.

QVando melioratio consideranda sit secundum quantitatem bonorum relictorũ tempore mortis, quo ad hunc effectũ vt deducatur an sit inofficiosa, & vt sciri possit an diminutio vel augmentũ ad prælegatariũ spectet vide vltra scribẽtes hic Gomez. in. l 17. harũ legum. nu. 11. vsque ad nu. 13. Burgos de paz consi. 14. nu. 62. & eleganter Mieres in tractatu maiorat. 1. part. quæst. 52. per tot. Matienço in. l. 7. titu. 6. lib. 5. nouæ recop. & nouissime Ioan. Angulo in. l. 7. de meliorat. per tot. vbi l. hanc explicuerunt.

SEQVITVR explicatio ad l. 24, Tauri.

SVMMARIVM.

Melioratio seu maioratus quando rupto testamento ex causa præteritionis vel exhæredationis conseruetur. num. 1. remissiue.

Melioratio seu maioratus, non conseruatur, rupto testamento ex alia causa quã præteritionis vel exhæredationis. nu. 2. & 3. cum alijs.

Intellectus ad. l. 1. titu. 4. lib. 5. nouæ recopil. num. 3. & 4.

Filius an sit neccessario instituendus. numer. 4.

glos.1.l.24.

1 *NO porello se rompa ni menos. dexe
de valer el dicho tercio y quinto.*er-
go rupto patris testamẽto ex causa præ
teritionis vel ex hæredationis conserua
tur prælegatum sicut & alia conseruan
tur ex authentica ex causa.C. de liberis
præter.de quo quia vulgare est viden-
di sunt Couarrub.in.c.Rainuntius.§. 6.
num.4.de testamẽtis.Menchaca de suc
cess.creatione.lib.3.§.20.num. 151. cum
præcedentibus & sequentibus Matien-
ço in.l.8.titul.6.lib.5. nouæ recopilat.
per totam. Mieres in tractatu maior.in
prin.nu:12.& moder.Angulo.in tracta
2 tu de meliorat.in.l.8. per tot. ¶ Cuius
constitutionis regula iuridice restringi
tur,si ex alia causa quam præteritionis,
vel exeredationis testamentũ rũperetur
vt si forsam pater alicui ex filijs, extra
titulum institutionis,legitimã in re certa
assignauerit, quia cũ tunc testamentum
non ex causa præteritionis vel ex hære
dationis,sed ex institutionis defectu irri
tetur,æqualiterq; omnes filij succedant.
authen.vt cũ de appellatione cognos.§.
aliud quoq; capitulũ,&.§.cæterũ.auth.
non licet.C.de liberis præteritis.l.5. tit.
8.p.3.ita ex ea causa irritaretur præle-
gatũ,quod aperte deducitur ex verbis.
l.ibi.*Por causa de pretericion o exhere-
dacion*.quæ solum conseruat prælegatũ
rupto, patris testamẽto ex ea præteritio
nis vel exhæredationis causa,sicut ex,au
thẽ.ex causa.C. de liberis præteritis an
tea legatũ conseruauatur.Vnde hanc re
strictionem secure probant Gomez hic
3 nu.24.Tel.2. ¶ Cui veritati non obsta
bit tex.in l.1.tit.4.lib.5.nouæ recopila.
vbi rupto,seu nullo,facto testamẽto,ex
defectu institutionis reliqua in eo testa-
mẽto contenta conseruãtur.ibi. *Y otras
cosas q̃ en el se contienen.* quia bene ad
eam respondetur esse intelligendã quan
do nullus hæres fuit institutus,vel institu
tuti repudiauerunt hæreditatẽ, vt ex ver
bis eiusdem.l.patet,nos vero loquimur
in longe dissimili,casu scilicet quando
vnus ex filijs instituitur & alteri res cer
ta non titu.institutionis relinquitur:quo
casu filio iniuria fit per inde ac si pater
extraneos hæredes instituisset,vnde æ-
qualiter omnes succederent, vt in. d. §.
aliud probatur, & intelligẽdo sic prædi
ctã.l.regni.probat Mẽchaca de suc.crea
tione lib.2.§.20.nu.245. ¶ Minus ob- 4
stabit dicere q quando quis testatur in-
ter liberos non tenetur quemquã corũ
institutionis tit.honorare sed quocũque
modo legitimã relinquere , ex Acur.in
auth.nouissime.C.de inofficioso testam.
vbi Iasson.nu.16. Azo. in summa.C.de
inoffic.testa.Anto.de Butrio in.c.Rain.
col.10.de testam. Corrasius in.l. filium
quem habentẽ.nu.82.C.famil.herciscũ-
dæ.Matesil.notabili.104. & consequẽ-
ter sufficere si filius in re certa non tit.in
stitu.legimæ portionẽ cõsequatur, quia
longe veriorem,sententiã creddimus,le
gitimã esse filio relinquendã,tit.institut.
vt intelligẽdo tex.in.d.§.aliud quoque
probauit Cinus,quem & alios referens
sequitur Iasson in.d.authen. nouissima.
glo.cõmuniter recepta.in.c. si pater ver
bo.*Instituit*.de testam.in.6. dicit cõmu
nẽ & veriorẽ Alex.in.l.in quartam.nu.
20.ad.l.falcid.vbi Berẽgarius nu. 189.
Rubeus cõsi.72. Corrasius in.d.l.filium
nu.82.Acosta in.d.c.si pater.1.p.verb.
instituit.nu.24.Couar.in.c.Rain.1.par.
nu.2.Menchaca de succes.creation.d.§.
20.nu.208.&.253. & late resoluit Ma-
tienço in.l.1.tit.5.lib.4. nouæ recopil.
glol.10.fere per totam.præcipue nu.50
vsque ad fin. vnde credere in omnibus
cassibus quibus testamentum rumpere
tur,vel nullum foret præter causam ex
hæredationis seu præteritionis non sub
stineri prælegatum.cum.l.tantum rupto
testamento ex hæredatione seu præteri
tione substineri ipsum constituat.

SEQVITVR explicatio ad l.25, Tauri,

SVMMARIVM.

Melioratio tertij & quinti quare non deducatur â dote nec ab alijs donationibus conferendis.num.1.

Melioratio irreuocabilis anterior deducitur â dote posteriori quæ confertur.numer.2.

Donatio prior an reuocetur per posteriorem.num.3.

Melioratio tertij & quinti an deducatur ex quarta Vxori pauperi debita.nu.4.

Melioratio an deducatur ex dote ex Volūtate meliorantis.nu.5.Vsque ad.9.

Grauamen substinetur in dote quatenus excedit legitimam.num.7.

Melioratio an deducatur ex dote tantum promissa & non tradita. numero.10. cum alijs.

Dos tradita & promissa in quo differãt num.10.cum alijs.

Glo.vni l 25.

1 *NO se saque delas dotes o donaciones propter nupcias, ni delas otras donaciones q̃ los hijos o descendiētes traxierē a colacion.* ratio dubitandi ad.l.nascitur
ex constitutione.l.23.præcedentis,dum
meliorationem regulandam esse,secun-
dum quantitatem bonorum quæ tépore
mortis meliorantis superessent cõstituit.
ex quo neccessario videbatur dicendũ
deduci eã meliorationẽ ex omnibus do
nationibus conferendis,etiam irreuoca
biliter antea factis. Sed quia dos & do
natio propter nuptias vel alia conferen
3 da,quæ irreuocabilis est,exiuit a domi
nio & bonis donãtis,licet quãtitas eius
consideretur ex tempore mortis facien
tis eam, per æs alienũ posterius non ex
tinguitur neque in preiuditiũ iuris quæ
situ donatario minuitur. Vt inde poste
rior melioratio,tépore diuisionis hære
ditatis,ab ea sit deducẽda hanc deciden
di rationẽ,licet non sic descriptã in effe
ctu senserunt Castellus,& Gomez hic.
nu.1.Lupus.nu.15.&.16.vbi legẽ exem
plificat,Suarez in.l.quoniã limit.13.ad
l.fori.versi. sexto quæritur Ioan Matiẽ.
in.l.9.tit 6.lib.5.nouæ recop.glo.1.per
totam. ¶ Ex qua ratione econuerso,no
tatur, ꝙ si post factã irreuocabilẽ dona
tionẽ, seu maioratũ dos filiæ assignetur 2
& tradita sit,tẽpore diuisionis hæredi
tatis nõ dos posterior si forsam veniret
conferẽda a melioratione priori irreuo
cabiliter facta,sed potius ex dote melio
ratio,deduceretur,vt aduertunt Tellus
hic.nu.3.Matiēço in.l.9.tit.6.lib.5.no
uæ recop. glos.3.nu.2. moder.Angulo
in.l 9.de meliorationibus.glos.1. nu.9.
¶ Et hæc omnia confirmãtur ex cõmuni
sentẽtia dicentiũ, ex donatione generali 3
non reuocari neq; minui priorẽ antea ir
reuocabiliter factã, vt respondẽt Alex.
consi.31.lib.5.nu.3. & consi.25.nu.12.
lib.1.& cõsi.252.nu.4.lib.6.Areti.con
sil.74.col.penul.Aymon Craueta cõsi.
143.nu.10.Marianus Socci.Iunior.cõ
sil.124.nu.67.&.68.lib.1. & legẽdo te
nent Iasson.in.l.3.nu.3.delegat.& cõtra
Bal.Tellus.in.l. 17.nu.125.vbi hanc di
cit cõmunem. ¶ Ex quo venit decidẽ
da quæstio illa non vulgaris scilicet an 4
melioratio deducẽda sit ex quarta vxo
ri pauperi debita vel quarta minuat me
liorationem circa quam videndi sunt,
Corneus consi.178.vol.2.Soccinus.cõ
sil.108.volu.1.Segura in.l.cohæredi.§.
cum filiæ colum.30.de vulgari.Gomez
Arias in.l.32.Tauri.nu.19.Gregorius.
in.l.7.verb.*Hijos*.tit.13.par.6.& referẽ
do Segurã & Gomez Arias Tellus hic
nu.5.explicatque magis ad longũ mo-
dernus And.Angulo in d.l.9.de melio
rationibus.glo.2.nu.4.cum alijs.

Limita

5 Limita tamen regulam nostræ.l. quã do pater expresse constituit quod melioratio deduceretur ex acerbo totius hæreditatis,vel ex omnibus præteritis seu futuris bonis,quia licet dos prælegata nõ veniat in fidei cõmisso.l.cum pater.79. §.fidei tuæ vxor.delegat.2.l. a filio.62. in prin.ad Trebel.l.mulier.22.§.cũ proponeretur eod.tit.si tamen hoc a testatore specialiter dictum sit dotem prælegatam in fidei commisso contineri probat l.Lucius.78.§.maritus vxori.ff.ad Trebel.&.d.l.a filia.62.eod.tit. ¶Pro qua
6 limit.ad hanc.l.facit quia cũ dos cõputetur in legitima. l. quoniã nouella.19. C.de inofficioso testa.l.3.tit.15.part.6. l.29.Tauri. Atque pater satisfaciat relinquendo vnicuiq; filio legitimã. filia que possit institui in dote,dũmodo legitimã integrã consequatur. glos.in.l.denique.3.§.sed vtrũ.verb.patrimoniũ.ff. de minoribus quã dicit singularẽ.Bart. ibi.num.7.Paul.in.l.idemque Sabinus. nu.8.ff. de hæred.instit. & est cõmunis per Alex.in.l.pater filium.nu.6.ff.ad.l. falci. merito pater libere poterit iubere ꝙ melioratio ex dotibus seu alijs donationibus cõferẽdis deducatur dũmodo legitima integra salua sit. ¶Maxime
7 quia in dote quatenus excedit legitimã substinetur grauamen ex.l.fin.§.filiæ fidei cõmissit. delegat.2.Bart.in.l.Lutius. §.maritus ad Trebel.Suarez in.d.l.quoniã in prioribus ampliatione.12.per totam.Vbi in limit.13.ad.l.regni.quæst.6.
8 hanc limitationẽ comprobat. ¶Intellige tamen prædictam limitationem quã do filia dotem conferre vult quia,tunc ex voluntate testatoris a dote melioratio deduceretur,si vero dote contẽta sit cum eam conferre non teneatur nisi sit inofficiosa,ex.l.29.nihil operabitur patris dispositio volentis,ex dote prælega
9 tum deduci. ¶Secũdo,restringe prædictam limitatiouem quando dos reuersura est ad hæredem grauantis, quia tũc in eo quod excedit legitimam,substinebitur grauamen, & poterit pater iubere prædictam meliorationem deducendã esse ex dotibus vel donationibus propter nuptias, exemplum est quando pater sibi vel hæredibus dotem reddi stipulatur,quia tunc licet simpliciter dotãdo filiam, ea mortua tota actio de dote in eum consolidetur.l.vnica.§. videamus. C.de rei vxoriæ actione. tamen in casu expressæ stipulationis, nõ habet locum consolidatio.glossa singularis in.d.§.videamus.verb. vissum de quo Bart. in.l. post dotem.nu.23.ff. soluto matrim. & sic videtur quod in hoc casu sit verissima dicta limitatio,ex Baldo in.l.quoniã nobella.nu.8.C. de inofficioso testamẽto,& hãc sentẽtiã tenet Suarez in.l.quoniam ampliatione.12.& limitat.13.ad.l. fori,quæst.6.ad medium.

Amplia tamen nostræ.l.constitutionẽ 10
quæ meliorationem deducendã esse ex dote constituit vt etiam in dote promissa tantum procedat,cum inter traditã & promissam nulla sit differẽtia ex.l.1. §.accedit.ibi.dantur vel promittuntur. C.de rei vxoriæ actione.l. cũ post mortem.§.1.versi.sed his de quo iuncta glossa.verb.promisserit.ff.de administratione tutorum.l.si mandato. §. item si dum negotia.ff.mandati. l. si quis mandato. in fin.ff.de nego.gest.& in specie aduertit Cifontan.hic. sed quia eius sententia dubia videbatvr ex verbis nostræ.l.ibi. *Traxieren a colacion.* quæ in dote tradita proprie verificãtur,hac necessaria distinctione in ea dubitatione fore vtendũ existimaui.Aut matrimo.contractũ fuit per verba de præsenti, & festiuitas nuptiarũ celebrata,vxorq; ad domũ traducta,& in hoc casu videtur dicendũ,legẽ hanc nõ debere extendi ad dotem promissam.Ex sentẽtia Bar.in.l.iubemus.2. §.sane.nu.7.C.de sacrosanct.eccles. credẽs ꝙ dispositio loquens in dote,nõ debet extẽdi ad dotẽ promissam,sed in tradita tantũ verificari,quẽ sequitur Isernia in.c.1.de natura.suc.feud.col.13.&.14

Socinus in.l.de diuisione.á.notabili so luto matrim.Paul.in.l.si marito.§.si pater.nu.3.ff.eod.Iasso.in.l si donatarius §.1.per totũ ff.de cōditione causa data. & in.§.fuerat.nu.127.institu.de actionibus.
11 ¶Contrariam tamen sententiã veriorem existimo,scilicet.l.hanc procedere in dote promissa,quia inter traditã & nondum solutã sed tantũ promissam nullam esse differentiam probat consultus in.l.post mortem.44.ver.sed his de quo.ff.de administ.tutorũ.vbi glos.verbo.promiserit.d.l.si quis mãdato.29. in fine.ff.de negotijs gest.& si statutum loquens in dote extẽditur,ad dotẽ promissam.Bar.sibi cōtrarius,cons.133.incipit statutũ ciuitatis.Bal.in.l.fin.nu 2.C. de dot.promissione,& est cõmunis per Alexã. in.d.l si donatarius.§.si quis in debitã.ff.de condit. causa data.Angel. consi.179.& ipse Alex.consi.63.vol.4 Parisius ad Bart.in.l.iubemus.2.§. sane. nu.7.vers.quid si dos.C.de sacrasanct. ecclesijs.Salice.in.l.cum te.C.de dona. ante nup.nec obstabit l.nostra.ibi. *Que traxeren a colacion*.quia non vene sequitur,dos cõfertur,ergo est tradita potest enim conferri actio ad dotẽ petendam.
12 ¶Minus etiã obstat Bar.dc ctri.in.d.l. iubemus.quia loquitur in statuto q̃ precisse requirit dotis traditionem, vnde non extẽditur ad promissam nisi quãdo per patrẽ stetit quo minus soluta esset, sic se ipsum explicat.Bar.d.cõsi.133. & intelligit Alex.in.d.§.si quis in debitã. nu.7.Castren.in.d.l. iubemus.2.§.sane. nu.3.&.4.de sacrosanctis ecclesijs.

13 Aut enim matrimonium contractum fuit per verba de præsenti, non tamẽ fe stiuitas nuptiarũ celebrata, neq; traditio facta ad domũ,& in hac specie videtur dicendũ quod.l.non extendatur ad dotem promissam, ex Abbate notãter cõsi.1.omniũ suorũ consiliorũ,& facit Baldus in.l.non fine.in prin.C.de bonis quæ lib.& in.l.deo nobis.nu. 6. de episcop.& clericis. Et in authen.dos data.C.de donatiante nupt.& sequitur late Abbas in.c.tertio loco.nu.5. de præsumpt.& in.c.si inter virũ.n.2.ad fin.de spõsalibus & in.c. ex publico.nu.7.de conuersione coniugatorũ Mattesil.notabili 74.incipit nota statũ Hypolitus singul.106.incipit qui de proximo est dicendus. ¶Contrariã tamẽ sententiã existimo veriorẽ in specie nostræ.l.quæ nõ fundatur in solẽnitate nuptiarũ,neq; traditione vxoris ad domũ,sed in sola dotis promissione per solẽnem stipulationem,per quam remanet pater obligatus ex toto tit.C.de dotis promis.l.vnic.C. de rei vxoriæ actione & per cõsequens iam dos illa & actio dotis abcessit a patrimonio patris.l.subsignatũ.§ bona de verborũ.s.n.l.ista.fundaretur in solẽnitate nuptiarũ non idẽ disponeret in qualibet alia donatione dicens. *Ni las otras donaciones*.quare hanc sententiã i fumarie tenet Cifuent.hic. quã confirmat alia dicentiũ ãppellatione vxoris sponsam cõtineri.quã probant Bar.in.l.nihil ff.rerũ amotarũ:Paul.cõsi.23.super primo quæsito.Roma.in.l.1.C.vnde vir & vxor.cõmunis.per Areti.in.§.fuerat inst.de actio.Alex.in.d.§.si quis indebitam.nu.8.& sentit.Bal. sibi cõtrarius in l.sentimus.in prin.C.de nupt.idem Bal. & Angel.in.l.solet.ff.de hijs qui not.in famia Paul.in.d l.si quis donatarius.§.si quis indebitã.nu. 4.vbi dicit. q̃ traditio ad domũ potius est causa impulsiua quam finalis latius Iasson in.l.non tantũ in prin.C.de legatis Cifontan.hic.nu.2. ad medium. 14

15 Aut matrimoniũ fuit contractum per verba de futuro & videtur dicẽdum.l. hanc locum habere in dote tantum promissa.fauor.n.dotis recte ad hoc extenditur,vt probare conatur Cifuẽ.h.nu.2. sed hæc mihi nõ placet sentẽtia.Imo credo veriorẽ contrariã,quia si nuptiæ secutæ non sunt vel saltim matrimoniũ de præsenti contractũ stipulatio dotis non operatur vt ex stipulatu agi possit. ex iure

iure consulto.Paulo in.l.non enim. 38. & in.l. promittêdo.42.ff.de iure dotiû. *Imperator in.l.Sancimus.1.C.de nuptijs ibi.sed ex quo vota dicit enim matrimonium de præsenti conditio impleta licet non per matrimonium de futuro.* Bartol. in.d.l.Sancimus,& in.l. titio centum.§. titio genero. numero.7.de condino. & demonstratio. Ex quo reprobatur Cifuentes supra, & quidam modernus Ioannis Angulo.qui relatione Cifontani contentus nihil aliud adducens, eius sententiam sequitur in tractatu de melio rationibus in.l.9.glos.3.in fin.

Finit.l. 35.

SEQVITVR explicatio ad l.26.Tauri.

SVMMARIVM.

Donatio à parente filio facta redducitur ad meliorationem tertij, & quinti, & quando lex sit intelligenda per totam glos.remissiue.

glos.1.l.26.

QVæcunque donatio, filio apparente facta, in quantitatem tertij, & quinti,computari,taciteq; ex ea donatione patrem filio prælegatum fecisse deducitur a lege de cuius intellectu & materia,vide Gregorium. gl.1.ad fin.in l.4.tit.15.par.6.Couar.in.c.Rainaldus §.2.num.8.de testamen. Menchaca lib. 1.de succesf.creatione.in.l.quoniam.nu. 248. Mieres in tractatu maiorat. in princ.num.8.&.1.par.quæst.15,nu.14 cum alijs.Molina lib.1.c.8.num.19.& hanc. l. ad longum explicuit sub.l. 10. titul.6.lib.5.nouæ recopi.Matienço.& alter moder.Ioan.Angulo sub titulo de meliorationibus in.l.10.per totam.

Explicatio ad.l.27. Tauri.

LEx ista diuiditur in duas partes principales,in prima dat facultatem instituendi ex tertio primogenium: cum vinculis & grauaminus ad libitum instituentis adijciendis,& est.ibi.*Y hazer en el dicho tercio los vinculos y summissiones y substituciones que quisiere,*.in secunda restringit eam parentis facultatem: vt substitutiones efficiat inter eius descendentes legitimos:seu illegitimos, ascendentes,transuersales,seu extraneos dans substitutioni formam præcissam. & est in versi.*Con tanto*.vsque ad finem l.vnde ad vtriusque partis intelligentiã deueniamus.

Prima pars.l.27.

SVMMARIVM.

Maioratus ex tertio bonorum institui potest,sicut ex facultate regia & eisdem legibus regulatur,num.1.cum alijs.

Vtilitas publica versatur in conseruatione bonorum maioratus.num.2.

Facultas regia ad instituendum maioratum,omnibus est concedenda:tam nobilibus quam ignobilibus.num.3. per totum.

Iudei quando à dignitatibus repellantur. num.3.remissiue.

Maioratus ex tertio institutus, fortior est & difficilius dissoluitur quam qui ex facultate regia instituitur.num.4.

Licentia ad aliendãda bona maioratus,ex tertio instituti, difficilius conceditur quam alterius:ex regia licentia. nu.5.

Bona maioratus ex tertio instituti difficilius confiscantur, quam eius qui fit ex regia licentia.num.6.

Clausula institutoris: quod propter delictum bona nõ confiscentur, fortior est in maioratu ex tertio, quam in eo, qui ex regia licentia instituitur.num.6.

Tertium bonorum an sit legitima filiorũ. num.7.

Ordo nostræ.l.an procedat in melioratione quin .num.8.

Ordo substitutionis nostræ legis an sit servandus, in maioratu ex regia licetia instituto remissiue. num.9.

Grauamen adiectum in excessu tertij, an valeat vel in totum remoueatur.nu.10 per totum.

Intellectus ad.l.11.titul.4.par.6.nu.10.

Substitutio an possit fieri in contractu. num.11.

Conditio si sine liberis: an subintelligatur in substitutione facta in contractu num.11.

Vincula & grauamina quæ institutioni maioratus adijciũtur, perpetua sunt hodie.num.12.&.13.

Maioratus perpetuus est, nisi aliud constet ex voluntate testatoris.numer.12. &.13.

Grauamina, & substitutiones, an post maioratus institutionem, fieri põssint: vel in ipso actu institutionis: fieri debeant numero.14.

gloss.1.l.27.

1 Y *Hazer en el dicho tertio los vinculos, y sumissiones, y substitutiones q̃ quisiere.* iunctis verbis ibi. *Et grauamen que quisiere assi de restitucion como de fidei cõmisso.* in effectu probant verba. l. illud vulgare præceptum, quod passim in Hispania recipitur nempe ex tertio posse institui primogenium, sicut ex omnibus bonis parentis regia licentia institueretur, & in eo primogenio ex tertio instituto, procederet omnia quæ in alijs superioribus seruantur. Nempe repræsentatio, translatio possessionis, prohibitio alienationis, cæteraq; maioratus naturæ propria, de quibus ad longum dicidum erit in. l. 40. vsque ad. l. 46. & pro constanti resoluunt: Couarrub. lib.3.variarum.c.5.num. 6. Menchaca de successionum creatio.lib.3.§.26.nu. 95.Peralta in rubr.de hæred.instituen. num.123. Molin.lib.1.c.1.numero. 25. ¶ Et originariam rationem, qua primogenium institui potest de tertio bonorũ esse publicã vtilitatem, quæ versatur in conseruatione familiarum & agnationum, & in eo quod bona conseruentur perpetue vnita, atque indiuidua in personis primogenitorum, dixit post Montal.Mieres in tractatu maiorat. 1. part. quæst.1. num.9. 3 ¶ Ex quo ipse num. 12.&.13.in.d.quæst.1.infert, ad confirmationem opinionis dicentium, quibus cũque personis (ignobilibus etiam) esse iuste coucedendam facultatem instituẽdi primogenium. Cum si ex tertio ipsum legitime institui possit, nulla facta distinctione personarum, nascente ex ea institutione nobilitate: in descendentibus & cæteris omnibus consanguineis, atque publica vtilitate, vt a nostra.l.probatur, a fortiori institui valeret autoritate regiæ licentiæ: ex omnibus bonis instituẽtis. Cum opulẽtior vtilitas publica atq; nobilitas nascatur ex ea maioratus institutione contra Peraltam in.l.3.§.qui fidei commissam, existimantem temperãdum esse ordinem concedendi similium facultatum quem ibidem Mieres intelligit.d.num. 13. in descendentibus a iudeis, Sarracenis, vel aliter ex sanguine in fami nascentibus: cuius restrictio iubari posset ex resolutione Decij in. c. eam te.num.6.de rescriptis. Iason in rubric. de iustitia & iure. Couar.in clement, si furiosus de homicid.1.par.§.2.num. 7. &.8. Auenda.de exequend.1.par.c.19. nu.20.

nu.20.Otalora de nobilitate. 2. part.3. partis.c.7.per totum.vbi explicant quã do iudei ad honores,collegia,& officia
4 publica admittãtur. ¶ Imo vt aliqui existimauerunt, maioratus ex tertio institutus,firmior est,quam qui ex omnibus bonis,& facultate regia instituitur, cum vnum ex gratia atque libera instituentis voluntate,alterum ex priuilegio iuris pendeat argumento.l. eius militis. §.militia missus ff. de melitari testam. l. assiduis iuncta glos.C. qui potiores in
5 pignore habeantur. ¶ Ex quo difficilius conceditur licẽtia ad alienãdum,bona maioratus, ex tertio instituti: quam ex regia facultate conditi cum alterum iure communi alterum vero ex priuilegio instituatur, vt resoluunt Couarrub. lib.3.variarum.c.6. nu.1.&.9. Burgos de Paz in prohemio legum Tauri. nu. 327.quasi princeps facilius posit reuocare priuilegium, seu facultatem, quæ impediret alienationem bonorum,quã instituentium prohibitiones mutare ex Couar.& Burgos de Paz supra, & aduertunt PurtuniusGartia in.l.Gallus.§. & quid si tantum.col.137. de liberis & posth.Menchaca de succes. creatione. lib.1.§.1.num.29. Molina de primoge.
6 lib.1.c.8.num. 31. ¶ Secundo,ex eo deducitur quod quamuis bona maioratus:licentia regia instituti, propter delictum commissum (ex his quæ solent in facultatibus excipi)confiscentur,cum vtendo ea licentia aprobauerit eam instituens. Vt bene probauit Molin.lib.4 c.11.num.63.cum alijs,in tantum quod ea confiscatio casu quo iuste fiat, non possit ab instituente impediri: ex clausula solita apponi quod statim cõmisso delicto: bona ad sequẽtem successorem transferantur,cum foret ius fisco acquisitum auferre,contra tex.in.l.filius familias.§. diui.ibi. *Neque fisco fraudresse*. de legat.1.vbi notat Ripa num.42.Molin. lib.2.c.12.num. 57. in maioratu tamen ex tertio instituto. non sic est dicendũ sed propter quodcumque delictum, a possessore commissum, non erunt eiusdem maioratus bona confiscãda:in preiuditium substituti,ex.l.imperator.ff.de fidei cõmissarijs liber.l.Statius Florus. §.Cornelio fælici.ff.de inre fisci. & in materia maioratus probant.dd.in.c.licet de voto.Antonius Gomez in.l. 40. Tauri.num.91.Gregorius in.l.6.tit.11. par.6.verbo.*Que la non pudiesse*.& late Molina lib.4.c 11. ex num.1.etiam si crimina grauissima sint:scilicet lesæ maiestatis diuinæ,vel humanæ.ex.l.eorum ad legem Iul.maie.l.iura libertorum.ff. de iure patronat.& probatur in.c. fælicis.§.si qua vero fæuda.de pænis in.6. & a contrario sensu id probat.l.3.tit.2. par.7.ibi. *Si su heredero*..& cõprobant late Segura.in.l. co hæredi.§.cum filiæ. de vulgari.Gomez,& Gregorius supra Tellus hic, & Molin.nu.34. in.d. c.11. Sarmiẽto.lib.3.select.c.4.nu.5.in tantũ quod clausula supradicta,scilicet quod statim commisso delicto bona ad sequẽtem successorem transferantur operetur vt commoditas & vsusfructus maioratus, etiam per vitam delinquentis non confiscẽtur,quod alias præcipiebat tex. in.d.§.Cornelio fælici.& traddunt Gomez in.l.40.d.num.91.Molina.d.c.11. num.16.Sarmiento.d.lib.3.c. 4.nu. 5.
¶ Erit tamen aduertẽdum:dum.l.dicit. 7
En el tertio.id ex eo verissime procedere,quia licet tertium sit legitima filiorũ, respectu extraneorum, est tamen voluntaria quo ad electionẽ.Cum pater quem voluerit ex filijs possit meliorare,vel in eo primogenium instituere, vt satis notum est,& aduertunt ex nostratibus Lupus.in.l.19.num.5.& in.l.23.nu.1. &.3. Segura in.l.vnum ex familia.§. sed si fundum.num.49.delegat.2. & aliquos referens sequitur Matienço.in.l.1.tit. 6. lib.5.nouæ recopil.glos.2.per totam,& in.l.2.glos.2.num.3.& ideo nimirum,si possint grauamina, substitutiones seu conditiones,institutioni maioratus ex

8 tertio adijci. ¶ Secundo etiam ex dictis verbis. *Enel tercio*, deducitur quod si melioratio, seu maioratus, fieret ex quinto, non teneretur pater seruare ordinem legis in substitutionibus, seu grauaminibus, eidem adiectis. a cessante ratione eius constitutionis, cum vera ratio decidendi sit tertium esse legitimam filiorum: respectu extraneorum. & ideo debere substitui descendētes vel proximiores consanguineos testātis. Ita aduertunt Gomez Arias in. l. 25. num. 18. Tellus, num. 3. & omnes hic. ¶ Tertio ex eis-

9 dem verbis infertur ad maioratū ex regia licentia, & omnibus bonis testantis institutum, vt in eo lex non procedat, neque forma substitutionis necessario sit seruanda. Sed ad libitum possit instituens formare substitutiones, vt eleganter dicendum erit in. l. 40. Tauri. glo. 1.

10 ¶ Intellige tamen omnia supradicta, dūmodo tertium relictum sit, titulo particulari, tanquam distinctum a legitima: vt quia filius in tertio bonorū specificè melioratur: vel ex eo in fauorem eius, maioratus instituitur. quia tunc seruanda erit forma nostræ constitutionis. Sin vero instituatur in maiori parte quā legitima, ita ꝙ in excessu videatur melioratus, & grauamen restitutionis, vel substitutionis, adiectum sit, est elegantis dubitationis, an in excessu substineatur, ex l. Sancimus. §. cum autem. C. de inofficioso testam. vel ab excessu etiam summoueatur, ex singulari tex. in. l. 11. titul. 4. parti. 6. quæ simile grauamen omnino reijcit, non solum a legitima, sed ab excessu, & in hac dubitatione (quā elegantem dixerunt) nostrates, diuerso modo intelligēdo. l. par. vt constat ex Suarez in. l. quoniam in prioribus. secunda ampliatione per totam. C. de inofficioso testamento. Lusitanus Acosta (qui duram & contra omnis iuris saporem legē part. dixit) in. l. Gallus. §. & quid si tantū, pag. 112 Peralta in. l. 1. nu. 10, de legat. 2. Menchaca de successione. creatione. §. 10. num. 122. cum alijs, & num. 177. ita nouiter distinguēdum existimo. Scilicet, quod si filius instituatur in maiori parte quam fuit legitima, & grauamen restitutionis, vel substitutionis, sit adiectum institutioni procedat. d. l. par. vt in totum remoueatur grauamē etiam ab excessu legitimæ. Sin vero excessus titulo particulari relictus sit: vt quando filius in tertio melioratur, vel ex eo in fauorem ipsius maioratus instituitur, valeant adijci grauamina secūdum formā huius. l. cum tunc tertium non sit legitima necessaria filiorum, vt supra diximus, qui quidem intellectus apertissime probatur ex verbis. l. ibi. *En el tercio de sus bienes*. quæ de melioratione tertij titulo particulari facta necessario

debent intelligi. ¶ quæ quidem facul 11

tas instituendi primogenium de tertio seu adijciendi prælegato grauamina, & substitutiones, etiam datur quādo fit maioratus in contractu, tam ex verbis. l. ibi. *O por contrato entre viuos*. quam ex iuris communis receptis sententijs, quibus substitutionem, libere posse fieri in cōtractu deciditur. l. quoties. C. de donatio. quæ sub modo. l. 7. tit. 2. p. 5. explicant Paul. consi. 384. libr. 1. Aymon consil. 19. nu. 8. & 9. Tellus hic. nu. 1. & 2. sed an in ea melioratione in contractu facta subintelligatur conditio si sine liberis, ita quod filij post eius confectionem nati, substitutum excludant, explicuerunt ad longum Tellus hic. num. 8. vsque ad num. 10. Ioan. Matienço. in. l. 11. tit. 6. lib. 5. nouæ recopilatio. glos. 4. num. 7. vsque ad finem glossæ, amplians id & restringēs aliquibus mo-

dis. ¶ Et huiusmodi grauamina, voca- 12

tiones, aut substitutiones, prælegato ex tertio adiectas: esse perpetuas satis constat ex verbis. l. ibi. *Que valgan para siempre*. quæ inducunt perpetuitatē omni casu, & omni tempore, vt ad longum dicendum erit in. l. 40. Tauri. verbo. *De manera que siempre*. & clarius ex verbis.

bis.ibi. *Sin hazer differencia de quarta ni quinta generacion*, quæ necessario fuerunt adiecta in successione huius maioratus ad omnino tollendam difficultatem, quæ in vinculis particularibus, plurimos coegit tenere, finiri in quarta generatione, ad instar fidei commissi, etiam relicti sub conditione, quod in familia perpetuó maneret. fundantes hanc opinionem in authentica de restitutione fideicommis. §. nos igitur & eorum quæ tradit Tellus hic.num. 17. quod cum omnino repugnaret, tam naturæ ipsius maioratus, quam menti instituentis, desiderantis perpetuitatem, constituit.l.nostra grauamen adiectum prælegatario, perpetuum esse in infinitũ : absque vlla consideratione, seu differentia, quartæ seu quintæ generationis, & hanc esse decidendi rationem ad prædicta verba deducitur ex Tello.hic.num. 17. Mieres in tractatu maioratus.2.par.quæst.7.numer.17.vsque ad fin.& quæst.6. nu.72. ad finem.&.4.par.quæst.1.num.7. pro pe fin.Molin.lib.1.c.4.num.30.qui in d.lib.1.c.4.5.& alijs ex hac perpetuitate ad plurima notatu digna infert.

13 ¶ Et antiquam differentiam quartæ seu quintæ generationis, tunc esse considerandã conditores decreuerunt: quando institutor vocationes restringeret. Aut aliter ex eius mente constiterit voluisse vsque ad certum gradum bona iure maioratus deferri: & extra illum diuidua esse. dum dicunt. *O por el tiempo que el testador declarare*, de quibus agit Mieres in tractatu maioratus.4.part.quæst.1. nu. 11. ad finem.

14 ¶ Intellige tamen omnia supradicta, vt tempore factæ meliorationis, seu institutionis maioratus in continendi scilicet, in ipso actu institutionis valeat adijci grauamen: non ex interuallo.ex.l.perfecta donatio. C. de donationibus, quod indubitatum est, si melioratio seu maioratus, vno ex modis decẽtentis in.l.17.&.44.harum legum irreuocabiliter instituatur. Si vero in testamento vel incontractu reuocabili fieret, poterit libere vsque ad mortẽ instituens adijcere grauamina, cum & ipsum reuocare in totum sibi liceret, ex dictis legibus.17.&.14. & ita resoluunt Cifonta. hic. Gomez in.l. 17.num.22. Matienço in.l.11.titu.6.lib.5.glos.3.num.2.vsque ad fin.

¶ Idem in pacto de meliorando seu non meliorando resoluit Mieres in tractatu maioratus.1.par.quæst. 66. num.5.dicens libere posse patrem, tempore eius promissionis adijcere grauamina, & substitutiones, ad libitum. 15

Secunda Pars, l,27,

SVMMARVM.

Substitutiones huius. l. an sint preciſſe inter descendetes, ascendentes & trãsuersales late discutitur, numero.1.cum alijs,

Verbum potest quando inducat necessitatem.nu.2.&.3.nu.7.

Substitutio exemplaris qua forma fiat.numero.3.

Filij naturales, respectu patris, quãdo sint capaces successionis, & possint institui, & sint necessario instituendi. nu. 4.&.8.&.14.

Intellectus ad.l.10. Tauri.nu.4.&.n.8. et.14.

Descendetes de quibus in hac lege. an cõsiderentur respectu testatoris vel filij prælegatarij notanter discutitur. numero.9.

Descendentes de quibus in hac lege an sint omnes simul substituendi, vel sufficiat vnum tantum substitui. numero.10.

Fœminæ descendentes an possint excludi propter transuersales.numer.10. ad finem.

Descendentes de quibus in hac.l.an debeant substitui absque consideratione maio-

maioris constitutionis.num.11.
Qualitas maioris coniunctionis:an consideretur in successione fidei commissi, seu maioratus.num.11.ad finem.
Substitutio vulgaris,an sit formanda secundum ordinem nostræ. l.vel extraneus possit dari substitutus.num.12.
Substitutio pupillaris an reguletur secundum hanc.l.vel possit dari substitutus extraneus.num.13.
Filius naturalis an matri succedat in maioratu.num.14.
Intellectus ad.l. 6. Tauri. et conciliatio cum.l.10.num.14.prope finem.
Prælegatum,seu vinculum,si fundetur in filio naturali:an sit seruandus ordo nostræ.l.num.15.
Intellectus ad verba. l. ibi. y a falta dellos.numero.16.

gloss.2.l.27.

1 AD secundam partem.l.accedendo quæ deducitur ex verbis eius ibi. *Cõ tanto q̃ lo hagan entre sus descendientes.* vsque ad finẽ.l. præsupposito quod in ea ordo precissus assignatur:quo maioratum instituens teneatur formare substitutiones.Summe necessarium est examinare,an is ordo sit seruandus,non solum in substitutionibus descendentium, vt prælegatario descendentes sint substituendi, sed in reliquis substitutionibus descendentium illegitimorum,ascendentium,& transuersalium , vt similiter debeant substitui filio prælegatario ascendentes in defectum descendentium , & hisdeficientibus transuersales,in qua dubitatione(quæ clauis totius materiæ est) Tellus noster.hic.numer.2. per totum. vtranque parte disputat. & finaliter resoluit, formam a lege præscriptã in omni substitutione descendentium,ascendẽtium,& transuersalium esse seruandam, dicens quod cum verba ibi.*Y que de otra manera no puedã poner grauamen alguno ni condicion en el dicho tertio.* sint posita in fine.l. pariformiter referũtur ad vtramque substitutionẽ, descendentium illegitimorum, ascendentium , & transuersalium, licet statim in genue fateatur huiusmodi formæ substitutionis originariam rationem ignorare. quam opinionem contentus relatione ipsius Telli sequitur Mieres in tractatu maioratus.2.par.quæst.6.nume.25.& idem clarius antea probabit Ioannis Lupus ab eo non relatus hic.nu. 50.51.&.52. & Castellus in princ.omnesque id præ supponunt. ¶ In contrarium tamen 2 fortiter obstant.verba eiusdem. l. dum in.1.p.ibi. *Con tanto que los hagã entre sus descẽdientes.* loquutur inducens formam & necessitatem substituendi descẽdentes,& statim dum dicit. *Y a falta de llos que los puedan hazer entre sus descẽdientes illegitimos.* voluntarie dat facultatem substituendi eos,nõ necessarie ex natura verbi. *Pueda,* quod non inducit necessitatem ex vulgata regula. l. non quicquid.ff. de iudicijs. ¶ Secundo, 3 contra prædictam opinionem considera , quod omnes vocationes nostræ. l. ad similitudinem earum quæ in exẽplari substitutione formãtur fieri:dicunt nostrates hic,& aduertit Molin.lib.2.c.11 num.13.sed in exemplari substitutione: certissimum videtur vltra descendentes legitimos nõ induci a lege necessitatem substituendi alios,vt constat ex.l.humanitatis.C.de impuberum,& ex. l.11. tit. 5.par.6.ibi.*E si alguno destos no huuiere estõce, le pueda dar substituto a su hermano.* ergo similiter est fatendum , vltra primum casum descendentium,a nostra l.expressum,non induci necessitatẽ substituendi eos de quibus meminerat, sed quod voluntarie dederit facultatem testatori formandi ex ipsis substitutiones. ¶ Tertio, ex eo suadetur , quia verba 4 nostræ.l. ibi. *Y a falta dellos que los puedan hazer entre sus descendientes illegitimos q̃ ayã derecho de les poder heredar.*

necessa

necessario sunt verificanda in filijs naturalibus respectu patris, qui ius habent succedendi, superstitibus ascendentibus vt omnes hic præsupponunt, sed hij filij naturales respectu patris non sunt necessarij: sed voluntarie patri succedunt, descendentibus stantibus, vt constat ex.l.10.ibi. *Pero si el tal hijo fuere natural, y el padre nó tuuiere hijos o descendientes legitimos, mãdamos que el padre le pueda mandar justamente de sus bienes todo lo que quisiere, aunque tenga ascendientes legitimos.* Ergo dum.l.nostra præfert filios naturales ascendentibus testatoris, sub illis verbis. *Y a falta dellos que lo puedan hazer entre sus descendiẽtes illegitimos que ayan derecho de les poder heredar.* intelligenda est voluntarie scilicet, quod possit pater filio prælegatario substituere in tertio naturales, etiã stantibus ascendentibus: sicut antea eos instituere poterat, ex.l.10.non tamen ꝙ precisse eorum substitutionem efficere teneatur contra expressam constitutionem.d.l.10.intelligẽdo sic verba nostræ l.ibi. *Que ayan derecho de les poder heredar.* vt scilicet de illegitimis qui volẽte patre ius succedendi haberent, sint accipiẽda.

5 ¶ Quarto, ea sententia, fortissime suadetur ex eo quod si verba.l. ibi. *Sus descendientes,* & ibi. *Sus ascendientes.* & ibi. *Sus transuersales.* de descentibus, ascendentibus seu transuersalibus filij prælegatarij sunt necessario intelligenda, vt infra bene probandú erit, clarissimum est, quod respectu testatoris hij omnes necessarij hæredes non sunt, vt eos teneatur precisse substituere.

6 Sed licet fortissime sint prædictæ obiectiones aduersus Telli & aliorum intellectum, verissimam, credo eorú sententiam, & formam precissam a lege assignari, qua maioratum instituens: teneatur ordinare substitutiones, ex ea fortissima ratione, quod cum tertium sit legitima filiorum respectu extraneorum, & directe nó possit pater superstitibus descendentibus, id extraneo seu transuersali relinquere, nec etiã valeret in directe id efficere per tertiam personam, grauãdo scilicet filium de restituendo extraneo, sed precisse teneretur (casu quo tertium restitui iubeat) substituere proximiores ad quos filius prælegatarius ab intestato decederet bona venirent, & hæc fuit originaria ratio decidendi ad legem, quam non inuenisse Tellus fatetur.

Qua veritate retenta, nó obstant fundamenta in contrarium adducta, quia primo & secundo de verbis nostræ. l. & de legibus humanitatis, atque partitæ dum voluntarie dant facultatem substituendi ascendentes vel transuersales, loquendo per verbum potest: facile respódetur, quod licet.l.nostra in eisdem substitutionibus ascendentium & transuersalium loquatur per verbum. *Puedan.* cum tamẽ in fine adijcerit post omnes casus substitutionis. *Y que de otra manera no puedan poner grauamen alguno ni condicion en el dicho tercio.* intelligitur fecisse substitutiones necessarias, maxime quia quotiens verbum, potest, affirmatiue profertur a lege, & in personam a gentis dirigitur respicit potentiam deductam ad actum, & causatiue inducit necessitatem, ex resolutione. l Gallus.in princ. de liberis, & posthum. vbi si potentiam instituendi posthumos, testatores ad actum voluerint deducere, necesse habebunt eos instituere, licet non precisse causatiue tamen, vt scilicet, testamentum non possit rumpi, vbi Bart.nu.4 id aduertit Iason numer.16.& probat tex singularis, vbi Bar.num.1.in.l.3.§.si quis sic acceperit. ff.de statu liberis.tex.etiam vbi Bartol. num.4.in.l.si quis apud.§.si reus ff. iudicatum solui.l.sæpe de offic. præsidis. l.si ubi.§.fin ff mandati, subtiliter Soccinus, consi.351. colum.13.Bald.in.l.1. num.19.C.qui admitti, & plures referens

rens cardinalis Aluanus.in.l.Gallus in princ.num.2.de liberis & posthum. & bene ad id facit.l.ordinamenti de los testametos,quæ refertur a.l.3.Tauri.ibi. *Si alguno ordenare su testameto*.quæ licet voluntari loquatur quantum ad actum testandi. Causatiue tamen inducit necessitatem ordinandi testamentũ secundum formam in ea præscriptam, quasi(secũdum hanc interpretationem) verba nostræ.l.ibi. *Y a falta dellos que lo puedan hazer*. proprie significent, quod si forsan ad actum deduxerit pater,filium in tertio meliorare, & eidem grauamen restitutionis adijcere libere id efficiat,dummodo enumerati in ea.l. substituantur,referendo verbum. *Que lo puedan hazer*.ad actum substituendi & grauandi,& regulando ipsum actum ex verbo.*Con tanto*.vt iuncta verba illa dicant. *Que lo puedan hazer con tanto*. qui verus intellectus ex princ. ipsius. l. iterum deducitur,dum assignans regulam qua grauamen in tertio permittit: his verbis.*Que le pueda poner el grauamẽ que quisiere*.statim subdit.*Con tanto*. dando formam adictioni grauaminis, vt ita verba illa.*Y a falta dellos q̃ lo puedan hazer*.quæ ad actum grauandi referuntur,similiter sint intelligenda, & restringẽda, ex verbo sequenti.*Con tanto*
8 vt causatiue inducant necessitatem ordinem.l.custodiendi. ¶ Secũdo,minus obstat dicere quod cum.l. nostra illegitimos descendentes præferat ascendentibus,& sic intelligatur respectu patris in naturalibus(qui secundum.l.10. voluntarij hæredes patris sunt) necessario,est intelligenda,vt non sint præcisse substituendi,sed voluntarie ad libitũ patris,quia facile respondetur id fundamẽtum retorqueri,in confirmationem nostræ opinionis. Si enim.l. sciens naturales esse voluntarios respectu patris. ex.d.l.10.& idem sentiens.ibi.*Que ayã derecho de les poder heredar*. secundum communem intellectum, nihilominus constituit substitutionem aliter factam quam secundum formam in ea præscriptam,esse nullam,vt constat.ibi. *Y q̃ de otra manera*.iunctis verbis. *Con tanto*: aperte potentiam in necessitatem conuertit,vt sint illegitimi necessario substituendi,quasi.l.apertius diceret.*Los hijos illegitimos,y que ayan derecho de les poder heredar*. sint necessario substituendi, & consequenter naturales respectu patris,cũ de naturalib: seu in legitimis, respectu matris,id antea a.l.9.constitutum fuisset.Aliter etiam & ingeniose poterat responderi, quod dum.l. dicit: *Que ayan derecho de les poder heredar*. intelligatur,ex testamento,& abintestato,tanquam necessarij,vt filij respectu matris, vt sic lex constituat eos debere a matre filio prælegatario substitui, tanquam necessarios heredes, confirmando in hoc constitutionem.l. 9. non tamen vt idem nostra.l.constituat in naturalibus respectu patris, qui non sunt ei necessarij hæredes,sed quod in eis seruetur constitutio.l.10. vt sic euitetur legum correctio , quasi lex dederit patri & matri facultatem substituendi vnicuique scilicet secundum iuris communis regulas vt matri sit necessaria substitutio ex.l.9.patri vero volũtaria.ex.l.10. ¶ Quarto,minus obstat dicere, ꝙ cũ verba.ibi.*Sus descẽdientes*. & ibi.*Sus ascẽdientes*.ad prælegatarium sint referenda,non poterunt respectu testatoris nũcupari necessarij,quia ad veram satisfactionem summe conueniens erit examinare,an sit verum præsuppositũ,fundamenti scilicet an verba illa. *Sus descẽdientes*.& illa.*Sus ascẽdientes*.intelligantur de descẽdẽtibus filij prælegatarij vel testatoris , & omissis considerationibus quæ deduci a lege poterant, secure crederem,verba prædicta esse referenda ad filios,seu descendentes,prælegatarij non testatoris, quia si tertium postquam in eo filius eligitur efficitur eius proprium patrimonium, & substantia, 9

iustius

iustius esset eius filios substitui debere quam fratres ipsius filij scilicet testatoris, & respectu instituti transuersales, ne sequeretur iniquitas & absurdum. nempe quod in maioratu ex tertio instituto, non admitteretur filius primi instituti: sed frater eius transuersalis: contra naturam eius successionis, quæ filios primi instituti semper & vbiq; patruis prætulit. Vt dicendum erit in.l.40.per totã. & hoc apertissime probatur ex similitudine quam de substitutione exemplari ad nostram, omnes fecerunt, in qua descentes considerantur respectu primi instituti mente capti. vt constat ex.l.humanitatis.C.de impuber.ibi. *Non liceat parenti, qui vel quæ testatur alios quam ex eo descendentes vnum vel certos vel omnes substituere.* & clarius probatur in.§. sequenti dum dicit. *Sin vero etiam liberi testatori vel testatrici sint sapientes ex his vero personis quæ mentecaptæ sunt nullus descendat ad fratres eorum vnum vel certos vel omnes eandem fieri substitutionem oportet.* vbi aperte constituitur prius substituendos esse filios mentecapti quam fratres eius, filios scilicet testatoris, & apertius id constat ex.l.11.titu.5. par.6.ibi. *Pero si el loco a quien dan el substituto huuiere hijo o nieto, o alguno de los otros que descienden por derecha linea del, deuen los substituir en su lugar y non otros: y si alguno destos no huuiere, estonce le deuen dar substituto a su hermano.* quæ clarissime decidit hanc controuersiam, etsi diligenter considerentur verba nostræ.l.ex ipsis clare deducitur referendo illa. *Sus descendiẽtes.* ad filium prælegatarium de quo paululum antea lex meminerat, vt sic ad proxime præcedentia, & non ad remota, scilicet ad testãtes, de quibus in princ.l. mentionem fecerat, referantur, quod secure tenendo libenter reprobamus Tellum qui hic. nu.7. intelligit ea verba de descendentibus testatoris, dicens id fieri ad similitudinem exemplaris, non considerans cõtrarium omnino in exemplari decissum esse, in.d.l.humanitatis & paritæ & mirandum est de ipso Tello, qui paulo antea.num.5.inducit pro nostra opinione d.l.humanitatis, & tacite sentit, contrarium eius quod postea, num.7.dixit reprobamus etiam Matienço, qui contentus relatione Telli idem fatetur in.l.11. titu.6.lib.5.nouæ recopil.glos.4.nu.5. qua veritate retenta, respõdetur ad finale fundamentum huius dubitationis, scilicet quod licet verba illa. *Sus descendiẽtes.* ad descendentes filij prælegatarij referantur. non inde sequitur, non esse formalem ordinem legis, cum respectu eorum descendentium, scilicet prælegatarij, formalis sit.

Quo quidem sic explicato, ad substitutionem.l.specialiter deueniẽdo, in prima descẽdentium, dixerunt Tellus hic. num.5.non esse necessarium quod omnes substituantur: sed sufficere q̃ vnius tantum fiat substitutio, referendo ad id. l.10.19.&.21.harum legum.&.l. humanitatis, & ex eisdẽ fundamẽtis quasi ad literam, Matienço in.l.11.titu. 6. lib. 5. glos.4.num.3.& non referens Tellum Mieres in tractatu maiorat.2.par.quæst. 6.num.25. ad fin.ex verbis.l.quæ ad id nihil efficiunt, quorum sententiam pro nunc veram nõn existimo, imo credo ex.l.nostra dum dicit. *Entre sus descendientes.* omnes descentes simul meliorati successiue, vnus post alium esse necessario substituendos, alias substitutio nõ diceretur fieri inter descendentes sed ex vno ex descentibus, & idem probatur in.l.11.titu.5.par.6.ibi. *Deuen los substituyr en su lugar e non otros.* quæ leges singulari numero contẽtæ non sunt, imo omnes descendẽtes eiusdem lineæ comprehendunt, maxime cum eadem ratio substituendi detur respectu vnius quæ versatur respectu alterius, idque deducitur ex ipsa natura successionis maioratus atque communi vsu substituendi, dicitur enim communiter in similibus substi-

substitutionibus, instituo primogenitum & eidem substituo secundo genitũ, atq; sic deinceps vnde ipse Tellus postea. numer.17. infert ad vnum quod fatetur notabile & alibi non reperiri. scilicet, q; dum superessent descendentes, siue masculi, siue fœminæ, non debet fieri transitus ad transuersales, seu ad alias substitutiones huius.l. dicens, ita tenuisse Gomez Arias hic.num. 59. & idem tenet Mieres in tractatu maioratus. 2. parte. d.quæst.6.num.25. per totum, ex quorum resolutione constat contra eosdem supradict. veriorem esse nostram sententiam.

11 Secundo, in hac substitutione descendentium legitimorum aduertendum est quod inter eos non consideratur qualitas maioris coniũctionis, scilicet an sint ex vno vel vtroque latere coniuncti, quia cum solum qualitas descendentiæ legitimæ expressa sit, & vterini sint legitimi descendentes, licet non æqualẽ coniunctionem habeant, inter eos posse formari substitutiones constat, vt post Tellum hic.nume.6.&.7. aduertit Matienço in.d.l.11.titul.6.lib.5.glos.4.nu. 4. & in substitutione exemplari probauerunt ex Bar.in.l.ex facto.numer.32. de vulgari. Alexand.ibi.nu.44. Ripa. 88. Corneus.36. Benedi. in.c. Rainuntius. verbo, si absque liberis. Secundo, in mea materia substitutionis exẽplaris nu. 31. Atque ex eo iustificatur quod in successione fidei commissi seu maioratus, vbi non patri sed testatori succeditur, non consideratur qualitas maioris coniunctionis sed proximior vltimo morienti absque vlla consideratione eius qualitatis admittitur extraditis a Gregorio in quadam substitutione fidei commissaria in.l.5.titul.13.parti.6.glos.fin.& deducitur a cap.1.de gradibus successio. vbi Bald.& ipse.in.l 1.C.de legitim.hæred. & post Alexand.consi.14.nu.9. lib.5. & Cor. resoluit bene Mieres in tractatu maiorat.2.par.quæst.7.nu.7. vbi remissiue agit de intellectu.d.c.1.

Tertio, notatur in ea substitutione descendentium legitimorum, quod quamuis de iuri communi dubitatissimũ esset an filio posset in legitima dari substitutus vulgaris extraneus, qui succederet in casu nolluntatis seu impotentiæ, vel neccessario essent substituendi legitimi hæredes abintestato, nempe reliqui descendẽtes seu ascẽdẽtes testatoris, vt videre est per Gomezium.1.tom. variarum cap.3.ex num.17. Segura in.l. cohæredi §.cum filiæ.num.97.&.98.de vulgari, Suarez in.l. quoniam.limitat.3.&.4.C. de inofficioso testamẽto. Menchaca de successionum creatione.lib.1.§. 10. nu. 412.cum præcedentibus & sequentib. Acosta in.c.si pater.2.par.verb.debitæ num.4.&. 5. ea tamen dubitatio hodie per hanc.l. summouetur, dum non solũ a vera portione legitimæ reijcit simile grauamen substitutionis, sed a prælegato tertij (quod filiorum legitima est respectu extraneorum) confirmãdo in hoc veriorem sentẽtiam dicentium, etiam in vulgari substitutione respectu legitimæ filiorum, non posse dari substitutum extraneum, & ita in specie nostræ. l. sentit Gomez.d.c.3.num.22.contra Seguram in.d.§.cum filiæ.numer.88.&.106. qui male considerans mentem.l. contrarium existimauit quod verũ credimus quãuis Cifonta.hic.num.4. per relationem ad Seguram idem cum eo videatur, tenuisse, & ita Gome. sequitur Acosta, in.d.c.si pater.2.par.verb.debitæ.nu.5. de testam.in.6. ¶Quarto, singulariter 13 notatur quod cum pater teneatur filio prælegatario substituere eius descẽdẽtes, & is ordo sit formalis, non poterit etiam dare pupillo substitutum pupillarem extraneum, sed ex ascendentibus eius, aut transuersalibus, teneretur vnum substituere, cum verba.l ibi. *Y hazer la substitucion que quisiere.* ita generalia sint quod pupillarem comprehendant, quod mihi verisimum est, licet in contrarium

trarium fortiter vrgeat authoritas Gometij.1.tom.variarũ.c.3 nu.22. Acosta in.d.c.si pater.verb.debite.nu.5. Mieres in tract.maiora.1.p.q.71.nu.3. Quorum fundamentũ est, quia per pupillarẽ succeditur pupillo & non patri, qui dis posuit, mihi quidẽ satis impertinens, for sam ex defectu intellectus mei, videtur quid.n.habet cõmune patri vel filio succedere cũ neccessitate seruãdi ordinẽ le gis si.n. pater qui primogeniũ ex tertio instituit præcisse debet formã.l. seruare in omni substitutione, negari nõ potest sub ea generalitate cõprehendi vulgarẽ & pupillarẽ, possent tamẽ Gometius & Acosta saluari, quãdo ex tertio non fit primogeniũ, sed simpliciter melioratio, quia cũ tunc pupillo succedatur, & post quam filius tertiũ acquisiuit potuisset de eo ad libitũ disponere, neq; vlla perpetua substitutio fiat, nimirũ si detur substitutus extraneus, sicut ante ipsam.l. dabatur, etiam ad exclusionẽ ascendentiũ ex.l.Papinianus.§. sed neque impuberis.ff.de inofficioso testamento.

14 Secundo, & principaliter accedendo ad substitutiones descẽdentium illegitimorũ de quibus ibi. *Y a falta dellos q̃ lo puedan hazer entre sus descendientes illegitimos q̃ ayan derecho de les poder heredar.* omnes præsupponunt intelligi ea verba in filijs naturalibus qui sunt capaces succes.patris, vt probant Tellus hic.nu.11.Matiẽ.in.l.11.tit.6.lib.5.gl.5. per totam, atq; omnes secure præsupponunt, in quo tamen aduertendum est ꝙ respectu matris, securius quam respectu patris, id sustinetur, quia naturales sunt matri neccessarij hæredes ex testamento, & abintestato, etiam legitimis ascendentibus superstitibus. Vnde nimirum si debeant substitui, cum non solum habeant capacitatem succedendi, sed mater neccessitatem eos instituendi, ex quo videbatur non habuisse legem respectu matris rationem dubitandi, sed ad huc diligentes considerando quæ mouere potuit conditores credimus eos coegisse controuersiam dubitantium, an naturales matri succederent in maioratu, in qua non succedere plures tenuerunt: ex natura successionis quæ nobilior est quam diuidua, vt aduertit Isernia in.§. naturales, si de feudo fuerit controuersia, quem contra Gregorium sequitur Mieres in tractatu maiorat.2.par.quæstione.2.numer.5. ad fin. sed quia hæc fuit controuersa & preiuditialis dubitatio, a nostra.l. deciditur quæ constituit in maioratu ex tertio esse substituendum naturalem matri, & hanc credo fuisse rationem decidendi. In patre tamen durissimum est efficere legem neccessarios in substitutione quos stantibus ascendentibus voluntarios fecerat in substitutione ex.l.10.Tauri, & ideo videbatur dicendum non esse a patre naturales neccessario substituendos, sed hoc legem reliquisse in dispositione iuris cõmunis, sed quia eius ordo formalis est, & consequenter sub illis verbis. *Que ayan derecho de les poder heredar.* naturales qui antea voluntarij hæredes erant ex.l.10.neccessarios facit. dicendum est etiam a patre esse substituendos, in quo rigurosa videtur quia non solum obstat voluntaria electio.d.l.10.Tauri, sed & constitutio.l.6.qua testator etiam si haberet ascendentes poterat ad libitum disponere de tertio inter extraneos, sed retenta hac neccessitate patris & matris ijs duabus difficultatibus quibus male satisfactũ video, ita nouiter respõdetur, ꝙ ideo naturales qui in.l.10.capaces erãt institutionis neccessarij sunt a nostra.l. in substitutione, quia cum in tertio non possent substitui extranei, vt quia legitima filiorum erat respectu extraneorũ, sed qui proximiori loco successionis capaces erant, & ex ipsa.l.10. naturales respectu patris, etiam stantibus ascendentibus haberent ius successionis, merito eos.l.nostra prætulit in substitutione, vel responde, quod.lex.10. loquitur

in filijs naturalibus testatoris, nostra vero.l.in naturalibus substituti, quos testator omittere non poterat, si descendentes prælegatarij substituere tenebatur, quæ satisfactiones iuncta differentia successionis diuiduæ & indiuiduæ de quibus agunt sufficiunt pro ratione decidendi, maxime quia si lex id constituit nulla alia decidendi ratio quærenda est, & ad.l.6.vltra Castellum glos.1. in fin.& Gomez Arias. numer. 59. in fin. &. 60. respondetur quod loquitur quando quis non habens descendentes sed ascendentes disposuit de tertio, inter extraneos, nostra vero, lex præsupponit quod testator quando disponit de tertio habet descēdētes legitimos seu illegitimos quo casu nō habetur respectus ad ascendentes: ¶ Est tamen

15 econuerso notandum quod si filio naturali prælegatum fiat non teneretur pater seruare ordinem legis, cum tantum loquatur quando vinculum fit descendentibus legitimis, ibi. *O descendientes legitimos.* hoc aduertunt Tellus hic.nu.14. ad finem.versi.ad hoc tamen, & referendo ipsum Matienço in.l.11.tit.6. lib.5. glos.5.numer.4. & quidam modernus Andreas Angulo in tractatu de melior. in.l.11.glos.2.& licet contrarium videatur sentire Mieres.1.par.quæst.2.nu.20. prope finem, generaliter veriorem credo sententiam Telli & aliorum quamuis in specie nostræ.l. cum naturales necessarij sint verior videatur opinio Mie

16 res. ¶ Nota etiam quod dum.l.dicit. *Y a falta dellos.* aperte vult quod vnus tantum deficiat scilicet descendens vt ascēdēs substituatur sed quia si omnes in ea comprehensi simul starent secundus in defectum primi, & tertius in locum secundi substituatur secundum formam substitutionis in ea præscriptam, itaq; debent intelligi ea verba, vt aduertit Gomez in.l.17.num.23.

Finit. l. 27.

Explicatio ad legem.28.

SVMMARIVM.

Parentes vnum tantum quintum & non plures, descendentibus, seu extraneis, relinquere valent.nu.1.remissiue.

Glo.vni.l.28.

De materia huius.l. vltra scribentes hic, vide tradita in.l.7.titu.12.lib.3. fori.& in.l.9.tit.5.eod.lib.3.fori.& Rodericum Suarez in.l.quoniam in prioribus, in declaratione.l.regni.quæst.9.ex numer.21.Mieres in tractatu maioratus 1.par.quæst.58. nu.26.&.35.Ioan.Matien.in.l.12.titul.6.lib.5.nouæ recopil: per totam.& And. Angulo in tractatu de meliorationibus in.l.13. qui hanc.l. explicuerunt.

Sequitur explicatio ad legem.29. Tauri.

SVMMARIVM:

Dos regulariter confertur.numero.1.remissiue.

Filia quando dote contenta possit hæreditatem paternam repudiare.num.2.

Dos inofficiosa præcisse confertur.nu.2.

Dos inofficiosa quæ dicatur.num.2.

glos.1.l.29.

La dote. dotem esse conferendā certissimum est.l.quoniā nouella.C.de inoffi 1

inofficioso testam.l. vt liberis. §. illam. C.de collationibus.l.3.titu.15.par.6.& de hac collatione dotis sate egerunt.Castel.hic.Matien.in.l.3.titu.8.lib.5.nouæ recop.& moder.Angulo.in.l.9. de meliorat.glos.6.per totam. ¶ Quorum regula procedit nisi forsam filia dote contenta:paternam repudiauerit hæreditatẽ quia tunc dotem conferre non teneretur,ex iuris consulti responso in.l.fin.ff. de collatio dotis. ibi. *Et diuus Marcus rescripsit non compelli abstinẽtem se ab hæreditate patris.* Vbi Acursius in dote promissa id etiam verum esse existimauit.Bald.in.l.si emancipati.in fin.C. de collationibus vbi Iasson.num.35. Decius. 11. quamuis hodie si se abstineat a paterna hæreditate, ad petitionem fratrum,teneatur integram dotem receptã conferre, cum nihil possit vltra legitiman consequi.ex.l.1.titu.2. lib. 5.nouæ recopilat. maxime si dos sit inofficiosa ex verbis.l ibi. *Saluo si la tal dote fuerẽ inofficiosa.* quia tunc precisse ad collationẽ teneretur.Et inofficiosa iudicatur quæ legitimam excederet, nulla habita consideratione ad tertium & quintum,cum eius quantitatis nulla sit hodie melioratio tacita, vel expressa,ex causa dotis. Ex vulgari pragmatica.101.de Madrid. correcta in hoc,constitutione nostræ.l.ibi. *Que exceda de su legitima y tercio y quinto.*de quo vide Ioan.Lupum,in.c.per vestras.numer.11. &. 14. Segura in.l.cohæredi.§. cum filiæ num. 160.de vulgari.Gomez Arias in.l. 27. numer.5.Gregor.Lupus in.l.8. titul.4. parti.5.verbo.*A otro.*& in.l.3.titul.15. par.6.verbo.*No querria.*Bernard.Diaz in regu.213.fallen.4.vbi additio Salcedi.Ioan.Matien.in.l.1.titu.2.lib.5.nouæ recopil.glos.2.num.1.cum alijs. Baeça de non meliorand.c.1.per totum. præcipue.num.27.&.c.7. vsque ad nu. 8. & fere per totam pragmatic.101. denique in dote,erit resolutio communis,necessario esse conferendam quando profecta fuit ab eo de cuius succes. ageretur. vt sonant verba.l.ibi.*Que huuieren recebido de aquel cuyos bienes vienen a heredar.* vbi ad longum id examinandum erit.

SVMMARIVM.

Donatio propternuptias quæ fuerit ante l.hanc.num.1.

Donatio propter nuptias antiqua recessit ab vsu.num.1.

Arras successisse in locũ donationis propter nuptias aliqui dixerunt. num.2.

Donatio ob causam matrimonij an successerit in locum donationis propternuptias.num.3.& per totam glos.

Donationes propternuptias,& ob causam matrimonij, hodie conferuntur per totam glos.

glos.2.l.29.

1 Y *Donaciones propternucias.* de iure digestorum incognita erat donatio propternuptias,de iure vero. C. & authenticorum ea dicebatur quæ per maritum, vel eius patrem,seu alium nomine eorum, propter matrimonium, & in recompensam atque securitatem dotis vxori dabatur, quæ constante matrimonio ipsius vxoris erat,& soluto,ad maritum reuertebatur l.fin.C. de donationibus ante nuptias, cuius antiquæ donationis naturam explicuit bene Gomezius in.l.50. Tauri.numer.9. cum alijs & de hac propternuptias donatione non est intelligenda. l. nostra quia similes donationes de suetudine abierunt.glos.vbi Bald.in authent. dos data. C. de donationibus antenuptias, & in authentica æqualitas. C. de pactis conuentis, & in authentica de æqualitate dotis. §. 1. & aduertunt Paulus in.l.mu

in.l.mulier.§. cum proponeretur.nu.3. ad Trebel.Parisius consil.126. num.6. lib.1.Corrasius in.l.qui liberos. nume. 137.de ritu nuptiarum. Gregorius in.l. 23.verb.*Generalmente*. titu.11.parti.4. Gomezius in.l.50.num.11. Tellus hic. num.5.& in.l.17.num.78. in fin.Baeça de non meliorand.c.7.nume.5.&:c.8.
2 num.25. ¶ Neque etiam potest verificari in arris vxori datis, quas licet ali qui existimauerint successisse in locum donationis propter nupt. vt deducitur ex.l.1.titul.11.par.4.& ex.l.87.tit.18. par.4.& aduertunt Gregorius in.d.l.1. Montal.in rubric.titul.2.lib.3.fori.Palatius Rubeus in rubric. de donationibus inter virum.§.12.num.1.Rodericus Suarez in.l.1.titul.de las arras.numer.2. imo & ex.l.3.titul.15.par.6.clarius deducitur, verius tamen apud nos compertum est arras quibus iure Hispano vtimur de quibus loquitur.l.1: titul.2. lib.3.fori.&.l.50.Tauri cum sequentibus,quid longe diuersum esse a donationibus propter nuptias, de qua in legibus.C.fit mentio, vt aduertunt Gomez in.d.l.50. numer.11. Couarrub. in.4.2. parte.cap.3.§.7.num.12. Gregorius in l.7.titul.11.parti.4.verbo.*Lo que quisie*
3 *re*. ¶ Vnde.l. nostra verissime est intelligenda in donatione ob causam matrimonij: quæ propter nuptias nuncupatur: vt bene aduertunt Detius consil.239.numer.3.Aymon consilio. 85. numer.1.&.2.Cifontan.num.5.Rubeus 45.in.l.17.Tauri sic intelligentes.l.25. harum legum,quæ de donatione propter nuptias loquitur.Couarrub.in.cap. Rainaldus.§.2.nume.7. de testament. & hoc quia quemadmodum donatio propter nuptias ad vtilitatem vxoris, & cõseruationem eius dotis, antea efficiebatur.l.cum multæ.C. de donation. ante nuptias.l.1.tit.11.par. 4.ita donatio ob causam matrimonij ad vtilitatem, & cõseruationem dotis, ipsius vxoris fit, quam si pater filio non fecisset, forte vxorem sufficienter dotatam non inueniret,ex quo donatio ex causa matrimonij,proprie ob causam nuncupatur,eo quod pater stimulo naturali (vt scilicet filius ditiorem & nobiliorem vxorem inueniat) eam filio fecisse creditur ex Bald.in. l. omnimodo. §. imputari. numero.8.C. de inofficioso testament. Bertrand.consilio.1.dub.2. numer. 42. &.46. libr. 2. ¶ Contrariam tamen 4
sententiam,id est,donationem ex causa matrimonij non successisse in locum donationis propter nuptias, probat Tellus.in.l.22.num.27.& in.l.17.num.79. & hic.num.5.& videtur sentire Gomez in.l.50.num.11.in fine. vbi referunt & sequuntur plures dicentes,hanc donationem ob causam matrimonij,esse simplicem, & non ob causam, & consequenter non posse in ea verificari verba legis,quorum sententiam iubat,quod in materia collationis causa debet esse neccessaria,& donatio ob causam neccessariam, vt conferatur, vt satis notum est, & constabit ex dicendis in glos. sequenti, sed ad huc credo priorem sententiam veriorem esse, & . l. hanc iuncta.l. 25. dum loquuntur de donatione propter nuptias, intelligendas esse,in donatione ob causam matrimonij certi, cum tertia persona certa contracti, quæ quidem donatio, vere ob causam diceretur, vt omnes supra relati aduertunt,licet non præcisse, causatiue tamen,quæ neccessitas causatiua sufficit ad efficiendam eam donationem ob causam,vt ingeniose aduertit Menchaca de succesion. creatione libr. 3. §.22.numero. 45. & ideo, cum statim irreuocabilis efficiatur ex.l.17.&.44. nec ex ea deducenda erunt, debita, seu melioratio posterior, ex constitutione. l. 25. neque veniret conferenda, imo in ea proprie verificantur verba earum legum.ibi. *O donacion propter nuptias*. & ad obiectionem Gomezij, & Telli, facile respon

respondetur esse intelligendos in donatione ob causam, matrimonij incertu, & futuri, solum ad effectum, vt filius occasione eius donationis, facilius ditiorem & nobiliorem vxorem inueniat, quæ danatio simplex est & regulis simplitium donationum subijcienda, vt notanter dicendum erit in.l.44.glo.verb. *Assi como por via de casamiento.*

SVMMARIVM.

Donatio ob causam conferebatur donatio vero simplex non.num.1.

Intellectus ad.l.26.iuncta nostra.l.vt vna in donatione simplici, alia vero in donatione ob causam loquatur. numero.2.

Ratio differentiæ inter donationes simplices & ob causam.num.3.

Impugnatio, ad conciliationem communem, legum.26.&.29. numer. 4. per totum.

Donationes omnes, si volente donatario conferuntur, in legitimam, tertium & quintum, computantur. numer. 4. per totum.

Expensæ cum filio in studio factæ, absque distinctione an sit doctor, licentiatus, seu aduocatus, in legitimam, tertium, & quintum, computantur. numer.5.&.6.

Alimẽta quæ pater cum filio facturus erat in domo, deducuntur ab expensis cũ eo factis in studio.num.6.

Donatio facta filio, in sacris constituto, an conferatur.num.7.

Donatio facta filio clerico ad titulum patrimonij, scilicet, vt ordinetur an conferatur.num.8.

Donatio facta filio primæ tonsuræ an cõferatur.num.9.

Clericorum appellatione an comprehendantur clerici in minoribus ordinibus constituti.numero.9.vsque ad numero.12.

Intellectus ad authenticam præsbyteros, & ad.l.sacrosancta.C.de episcopis & clericis.num.9.vsque ad.12.

Expensæ factæ in consequenda dignitate filij an conferantur.num.13.

glos.3.l.29.

Y *Las otras donationes que huuieren recebido.* ergo filij tenentur conferre donationem, a patre factam, quod neccessario est intelligendum in donationibus ob causam, ex.l. quoniam nouella.C. de inofficioso testament. authẽtica, ex testamento. C. de collationibus & communis sententia Bar.in.l.in quartam.num.10.Ripæ.148.ad.l. falcid. cũ simplex non conferatur nec in legitimam imputetur, ex. l. si quando. §. & generaliter de inofficioso testamento, quem dicunt meliorem iuris, Iason. ibi.Bart.in.d.l.in quartam.num. 10.Ripa.144. & latissime id explicans atque intelligens.l.3.titu.4.partita.5.referens Couarrub.Menchac. & alios, Matienço.in.l.3.titulo.8.libr.5 .nouæ recopil. gloss.1.numer. 5. vsque ad fin. ¶ Cui decisioni aduersatur constitutio.l.26. præcedentis, dum nullam donationem esse conferendam, neque in legitimam imputandam, sed in excessu legitimæ intelligi patrem filium meliorasse, aperte constituit, quę difficultas ad eo fortis scribentibus vissa fuit, vt eas leges conciliando, dicerent. l. 26. intelligi debere, in donatione simplici, nostram vero, in donatione ob causam, quasi prior non conferatur, nec in legitimam imputetur, secunda vero sic, quam conciliationem probant Cifontan.hic.numer.1.Ioan.Lupus.7. Antonius Gomez.29.in fin.Tellus numc. 2. versi. sed quia aliquando ad fin.& melius nu.4.versic.donatio vero. & nu.7. Gregor. in.l.3.verb.*En su parte*.in.fin. titu.4.par.6.& in.l.3.verb.*No querria*. titu.15.

titu.15.p.6. Couar.inc. Rainaldus.§.2. num.8. de testam. Rodericus Suarez in l.quoniam,quæstione.5.post limitationes. C.de inofficioso testa. ¶ Dicentes
3 quod verba nostræ.l.ibi.*Y las otras donaciones.* neccessario sunt intelligenda in donationibus ob causam, sicut dos, & donatio propter nuptias, de quibus l.antea mentionem fecerat, cum verbũ. *Y las otras.* sit repetitiuum similium donationum,& rationem differentiæ eam esse crediderunt, quia donatio simplex in legitimam nõ imputatur,ex eo,quod cum ex mera liberalitate donantis procedat,præsumitur patrẽ voluisse, quod eam filius cum cæteris fratribus non communicaret sed præcipuam haberet, quod in dote,donatione propter nuptias, vel alia ob causam, non procedit, quia cũ necessariæ sint, & in necessitatibus nemo liberalis existat, dotando filiam,seu alicui ex filijs ob causam donando,intelligitur patrem voluisse eam donationem conferri, quæ ratio deducitur a Ripa in.l.in quartam.num.148. ad.l.falcid.vbi Ruinus.numer.23.Montepico. 64. Corrasius in.l. filium quem habentem.numer.128.C.familiæ herciscundæ. Berengarius in.d.l.in quartam. 3.par.articu.3.numer.15.Menchaca de succes.creatione.§.30.num.268.

4 Sed ea cõciliatio ad leges.26.&.29. mihi vera non videtur,& ex sequentib. conuincitur. Primo, quia præsupponit quod si filio ob causam matrimonij donatio fieret:non comprehenderet tertiũ & quintum, neque in eo filius censeretur melioratus, sed tantum ad legitimã esset reducenda,quod absurdum magnum est & contra mentem & verba tam nostræ.l.quam.l.26. quæ quidem leges si diligenter considerentur: apertissime probant,donationem simplicem vel ob causam,cuiuscunque sit qualitatis, a parente filio factam in diuisione hæreditatis,non solum legitimam portionem,sed tertium, & quintum, comprehendere,in eoque tacite filium censeri melioratum, dum.l.26. dicit. *Hiziere alguna donacion.* quæ sunt generalia verba,& generaliter debent intelligi ex.l. de pretio de publiciana neque dari potest vlla ratio,cur magis ad simplicem,quam ad ob causam donationem,referantur. Imo longe fortior versatur in donatione ob causam,ne in preiuditium eius in cuius fauorem fit, minuatur facileque gener fraudaretur, si donatio ob quam matrimonium contraxit,minuenda esset,& ita proprie intelligit.l.26. in donatione simplici, vel ob causam, Palatius Rubeus in repetitione. c. per vestras. 3. notabili.§. 22. incipit in constituenda. num. 12. & ex num.10.secure tenens, quod si pater filio fecerit donationem ob causam videretur filium in ea quantitate vsque ad tertium,& quintum,meliorasse, credens ita procedere eius.l. constitutionem, in donatione ob causam, sicut in simplici quod etiam apertius probatur ex hac nostra.l.dũ omnes præsupponũt,intelligi,in donatione ob causam,& tamẽ expresse constituit:quod ea donatio valeat vsque ad legitimam, tertium, & quintum,ita quod liceat donatario si prædictam quantitatem non excesserit, libere consequi donationem, repudiata parentis hæreditate, aliter quod non sit inofficiosa, quam in excessu tertij, & quinti, vt probatur ibi. *Se mire lo que excede de su legitima tercio y quinto.* si igitur quælibet donatio ob causam in tertio & quinto bonorum substinetur,tam ex nostra constitutione,quam ex.l.26. neccessario fatendũ est,non ad quãtitatem legitimæ tantum esse reducendam,sed simul in tertio & quinto, sicut alia quælibet simplex cõputãdã,cõtra male assignatã cõciliationẽ nostratuũ,qua veritate retcta,iã constat non

ſtat non eſſe contrarias eas Taurinas
conſtitutiones ſed vtramque debere in
telligi,indonatione ſimplici,vel ob cau
ſam,vt ſi filius eam conferre voluerit, in
legitimam,tertium,& quintum, compu
tetur,ſin vero maluerit repudiare hære-
ditatem,ſibi liceat,conſequaturque do-
nationem,niſi excesſerit quantitatem le-
gitimæ,tertij, & quinti,quia tunc com-
pelleretur exceſſum fratibus reſtituere
& hic eſt verus intellectus ad eas tau-
rinas conſtitutiones, quas contrarias in
aduertenter plurimi ex noſtris nuncu-
pauerunt. 1.

5 Ex qua receptiſsima regula, vt do-
natio ob cauſam vel ſimplex vſque
ad legitimam,tertium, & quintum,ſub-
ſtineatur, in eaque quantitate intelli-
gatur patrem filium melioraſſe,ſequen
tia notabilia ſe offerunt inferenda,
primum, ceſſare controuerſiam ab
ſcribentibus confuſſe traditam, quan-
do ſcilicet filius conferre teneatur li-
bros, ſeu expenſas conſumptas & ex-
tantes, de qua latiſsime egerunt om-
nes in.l. quæ pater, familiæ hercis. in
l. final. de petitione hęred. Gomez &
omnes hic.Aymon conſilio.125.Ioan.
Lupus in.l.17.nu.16.Crotus in. l.frater
a fratre.num. 17. de conditione indeb.
Ripa in.l.in quartam.numero.175.cum
alijs ad.l. falcid.omnes in.l. 1.§. neque
Caſtrenſe de collatione bonorum Cor
ralius in.l.filium quem habentem, fa-
mil. herciſ. Gregorius in. l. 5. titul.13.
partita.6.verbo expenſas.&.l.3.titulo.
4.partita.5.Dueñas.regul.222. Auen-
dañus in dictionario. verbo.Caſtrenſe.
& in reſponſo.17.numer.2. Borgninus
Caualcan. de vſufructu mulieri relicto
numero.192.Perez in.l.8.titulo.2. libr.
1.ordinament.gloſ. 2. columna.4.&in
l.20.titulo.4. libro. 4. ordinament. &
in.l.1.titulo.3.lib.1.ordinamen. gloſ. 1.
columna.18.Menchaca de ſucceſsion.
creatione.§.30.numero.204.vt abſque
diſtinctione, an filius ſit in poteſtate,
ſeu emancipatus,licentiatus, doctor,
vel aduocatus, ſecure tenendum ſit,
omnes expenſas conſumptas & extan-
tes in legitimam, tertium, & quintum
debere computari, taciteque intelligi
patrem vſque ad eam quantitatem fi-
lium meliorare voluiſſe. ¶ Cum hac 6
tamen conſideratione, quod expenſæ
quas pater cum filio in domo factu-
rus erat, ab ea expenſarum quantita-
te deducantur, etiam ſi pater pro te-
ſtaretur omnes cum filio feciſſe, vt in
eius legitimam computarentur, cum
ad id expendendum preciſſe tenere-
tur,argumento.l.ſed ſi lege.§.quod au-
tem.2.in fin.de petitione hæredit.l. fin.
§ ipſum autem filium.C. de bonis quæ
liberis,& reſoluunt Gomez hic.nume-
ro. 16. verſicu. 2. limita. Auendañus
reſponſo. 17. numero.2.Caualcan. vbi
ſupra nume.192.Duenas.d.regul. 222.
limitatione. 2. ad finem. in qua dedu-
ctione venirent, cibaria, veſtes, ha-
bitatio medicinæ, calciamenta,& om-
nia; quæ ad victum, & veſtitum, ſe-
cundum qualitatem ſtatus parentis, &
filij, ſpectarent. ex.l. legatis. ff. de ali-
ment. & cibarijs ſegat. l. ſi maritus in
fine. ſoluto matrimon. Mantua. ſin-
gul. 551. Alexand. conſilio. 178. nu-
mero.7. volum.6. Rolandus a Valle.
conſilio.22.volum.1.Cornelius Benin-
caſius de paupertate,quæſtio.7.ſpecia-
li.2.numero.32.Gomezius in.d.numer.
16. limitatione. 2. ¶ Secundo,ex ea 7
vera reſolutione deducitur idem eſſe
dicendum, in donatione facta filio
clerico in ſacris conſtituto, vt hodie
in legitimam, tertium, & quintum,
computetur,omiſſa reſolutione dicen-
tium effici peculium quaſi Caſtrenſe,
vt credididerunt Iaſſon in.l.filiæ licet.
C. de collationibus.Ripa in.l.in quar-
tam. numero. 171. ff. ad. l. falcidiam.
Menchaca de ſucceſsion. creatione.
§.30. numero, 208. ¶ Tertio, etiam 8

infertur ad dubitationem de donatione facta filio clerico ad titulum patrimonij (vt scilicet ordinetur) an ea donatio sit conferenda: & in legitimam imputanda, in qua imputandam esse resoluunt, Couarrub. in. c. Rainaldus. §. 2. nume. 7. de testament. Gomez hic. num. 21. versi. sub infero Auendañus responso. 17. in fine. Menchaca de successionum creatione lib. 3. §. 22. num. 44. & econuerso contrarium tenent Tellus hic. num. 16. & in. l. 17. num. 82. Matienço. in. l. 3. tit. 8. lib. 5. nouæ recopil. glos. 2. in fin. referens Menchacam de succes. creatione. §. 30. numero. 116. qui non reperitur. ibi. vt in ea controuersia sequens conciliatio assignetur, quod in legitimam, tertium, & quintum, ea donatio sit computanda, cum statim quod pater eam fecit, in tertio & quinto, filium meliorasse
9 dicitur, ex. d. l. 26. ¶ Quarto vtiliter infertur ad donata filio primæ tonsuræ quæ non conferri dixerunt scribentes, extendentes decisionem tex. in. l. sacrosanctæ, & authentica præsbiteros. C. de episcopis & clericis. ad clericos primæ tonsuræ, quia ordo est & inter ordines cōnumeratur. c. cum cōtingat in fine de ætate: & qualitate. l. 1. in fin. & prohemio titul. 6. par. 1. vbi Lupus verb. *Corona.* communem dicit licet proprie non sit ordo sacer. quo casu procedit, tex contrarius. in. c. clericus de vita & honestate clericorum, secundum glos. 1. ibi cōmuniter receptam. & latius resoluit Couarrub. in. d. c. quia nos. num. 3. de testa. vnde appellatione clericorum venit in minoribus ordinibus cōstitutus ex glos. iuncto tex. in. c. 2. de præbend. & d. l. 1. in fin. tit. 5. p. 1. c. 1. de clericis coniuga. in. 6. quod in fauorabilibus tradunt plures relati a Perez in. l. 1. titul. 3. lib. 1. ordinam. glos. 1. col. 18. in fine. vnde gaudet priuilegio canonis, cum non ab homine. vbi Panormitan. num. 2. & communiter omnes de iuditijs Maranta de ordine iuditiorum. 4. parte. 4. partis distinctione. 11. num. 1. Rolandus a Valle consil. 4. num. 16. lib. 1. & pro hac receptissima omnium, sententia vltra tex. in. d. authen. præsbyteros. versi. clericos & l. 3. titul. 21. par. 1. verb. *Clerigos.* iuncta. l. 1. titul. 6. par. 1. qui nuncupant clericos eos, qui sunt in prima tonsura expenditur tex. in. d. authentica præsbyteros. in verb. *Cantores.* hij enim sunt qui primam duntaxat tonsuram habent, secundum glos. in. d. c. cum contingat verbo, abbati de ætate & qualit. Decius in c. ecclesia sanctæ Mariæ. num. 11. de cōstitut. l. 11. in fin. titu. 6. par. 1. quare hanc sententiam in filio primæ tonsuræ receptam fatetur Couarrub. in. d. c. quia nos num. 3. Perez vbi supra. colum. 24. vers. est etiam inde inferentes ad quotidianos effectus in praxi & secure intelligentes quando filius primæ tonsuræ esset in exercitio clericali, seruiens alicui ecclesiæ ex sanct. Synodo. Triden. Concil. sessione. 23. de reformatione ordinis cap. 6. & antea tradit generaliter Molineus, ad. Alexand. consilio. num. 1. vol. 1. & ad Decium in. cap. ecclesia sanctæ Mariæ. num. 6. litera C. de constitu. Rogerius de compend. substit. nume. 52. & in specie Auendañus in repert. verbo. Castrense in fine, & responso. 17. nu. 3. & ex mente Ioan. fabri in d. authentica presbyteros referens sanctam Trid. Synod. aduertit Matienço in. d. l. 3. titul. 8. lib. 5. nouæ recopil. glos. 2. numer. 4. vt hæc omnia & alia quæ possent adduci de clericis in minoribus ordinibus constitutis. hodie quantum ad collationem eo modo sint intelligenda vt donata eis dem conferant & in legitimam, tertium & quintum, computent, sicut in filio in sacris constituto dictum est. ¶ Imo 10
& de iure receptius videbatur priuilegium dictæ authenticæ præsbyteros nō extēdi ad clericos primæ tonsuræ, quia Iustinianus ibi, & simul leges regiæ loquuntur, secundum, eos qui constituebant nouem gradus ordinū, inter quos erat

erat psalmista,seu cantor, primæ tonsuræ, vt patet ex.c.cleros.21.distinct. c.1. 25.distinct.& ex prohemio, &.l.1.titu. 6.par.1.& ex authentica, vt terminatus sit numerus, cum tamen septem duntaxat gradus essent constituendi. c. illud. 77.distinct.c.a subdiacono cum sequẽtibus.93.distinct.l.6.C.de episcopis & clericis,Concil.Triden.sesion.23.c.2. & tradunt Tho.& theolog.in.4.distin. 24.quæst.1.articul.3.& ibi. late Soto, explicat eleganter Duarenus de sacris ministerijs.lib.1.c.14. & inter eos septẽ gradus non cõnumeretur prima tonsura, nec hodie cõnumerari debeat quia sine gradu est.cap. clericos de vita & honestate cleric.& ex theolog. resoluit Soto.d.distinct.24. quæst.2.arti.1.col. fin.merito Iustiniani decisio in.d.auth. præsbyteros & leges regiæ, tribuentes priuilegium clericis habẽtibus gradum, non debent extendi ad eos qui nullum
11 gradum habebant. ¶ Maxime quia non esset conueniens,neque iuridicum imo in ductum ad tollenda iura patriæ potestatis, & inducendam iuris correctionem,tale priuilegium extendere ad clericos primæ tonsuræ, in tanta multitudine eorum,vt licet in alio proposito, aduertit Couar.in.d.c.quia nos in fin.& in simili arguit glossa authenticæ præsbyteros.3.C.de episcop.& clericis,nisi intelligas & bene,leges regias,& Iustinianum,in.d.authentica præsbyteros tri buisse priuilegium cantoribus, & lectoribus,qui veniunt appellatione clericorum.ibi. & in.c.clericum.versi.1.72.di stinct.principaliter propter certum determinatum officiũ,& ministerium,quo tunc ecclesiæ exigebant, cui assidue in seruiebant vt constat ex. d. authentica, vt terminatus sit. numerus,& ex. l. 1. in fin.titul.6.par.1.c.psalmista.23. distinc. & ea ratione appellabãtur clerici quasi electi.c.1. 21. distinct. vt sic etiam hodie in clericis,primæ tonsuræ, qui alicuius ecclesiæ ministerium exercent,& quasi militare dicuntur,eorum iurium priuilegium procedat,cũ sint in exercitio clericali vt ex sancta Synodo Triden. Cõcil.probauerunt supra plures.nume.13.
¶ Quinto, idem dicendum erit: de eo 12
quod pater expendit in consequenda dignitate filij, habita consideratione, an sit fructifera nec ne,vt bene dicendũ erit in.l.46.Tauri.glos.4.num.4.

SVMMARIVM.

Profectitium proprie dicitur,quod immediate prouenit ex substantia eius de cuius succes.agitur.num.1.

Profectitium semper est conferendum. num.1.

Profectitium an dicatur,quod ad filium: contemplatione patris,prouenit. nu.2. cum alijs. & nu.8.9.& alijs.

Donatio facta filio, quando intelligatur facta contemplatione patris, & non filij.num.2.vsque ad. 5. & alijs.

Donatio facta nepoti,an intelligatur facta contemplatione patris,nume.7. & nono.

Donata sponsæ,à consanguineis,vel amicis,viri non videtur ab ipso donata,& valet donatio.num.10.

Intellectus ad tex.in.§. igitur instit. per quas personas.num.11.

Intellectus ad. l. profectitia de iure dot. num.12.

Intellectus ad tex.in.l. additio. §. fin.de acquired.hæredit.num.13.

Intellectus ad tex.in.§.in arrogato. numer.14.

Intellectus ad tex.in.l.dotẽ dedit de collatione bonorum.num.15.

Intellectus ad leges partitæ.num.16.

Quæsitum à filio ex pecunia patris, an dicatur profectitium,& veniat conferẽdum.num.17.vsque ad.21.

Acquisita per filium ex causa Castrensi, non conferuntur.num.22.

Acquisita per filium ex causa quasi Castrensi

glos. 4. l. 29.

1 DE *aquel cuios bienes vienen a hereder.* ergo vt bona a filio recepta cõferantur debent esse profectitia, vt quia dotes, seu donationes, ab eo de cuius successione ageretur, ad ipsum immediate prouenerint, quæ proprie dicerentur profectitia secundum glos. in. l. cũ oportet in principio. versic. exceptis, iuncta glos. verb. ex eius substantia, & glos. verbo, ex re in. § igitur instit. per quas personas. Bart. nu. 1. & omnes in. d. l. cũ oportet Ias. in. §. acti. n. 18. vbi Gomez. instituta de actionibus Aretinus & omnes, præcipue Riminal. ex numer. 67. & 68 in. d. §. igitur Corrasius in. l. frater a fratre. 1. par. num. 62. vbi Crotus. nu. 3. de conditione in debiti. Cuctius Iunior. in. l. filiæ dotem. num. 1 C. de collation. Nauarrus in. Man. c. 17. numer. 143. & 144. l. 2. tit. 21. part. 1. l. 5. tit. 17. part. 4. & facit l. cum oportet. ibi. *Non ex eius substantia.* C. de bonis quæ liberis. l. fin. in prin. ibi. *Non ex paterna substantia.* eod. titul. d. §. igitur. versi. ex re. l. profectitia in princip. l. auus neptis. ibi. *Ab eo profecta.* ff. de iure dotium. l. ex re. 38. ff. de vsufructu. l. quoniam nouella in fin. ibi. *Ex eius substantia.* C. de inofficio so testam. l. vt liberis. C. de collationib. Et consequenter venirent conferenda in successione eius a quo ad filium prouenerunt. l. certum. C. famil. hercis. §. 1. versic. sancitum. per quas person. l. 5. tit. 17. par. 4. l. 3. tit. 15. part. 6. d. l. quoniam nouella. & l. vt liberis. C. de collationibus, & est communis ac recepta sententia secundum Iasson. in. l. si quis mihi bona. §. iussum de acquiren. hæred. & repetentes. in. l. 1. C. qui admitti. vbi nouissime Riminal num. 454. cum sequentib. Gomez h. c. num. 10. cum alijs, & in hac specie peculij profectitij nullus vnquã dubitabit.

2 Dixerunt etiam plures profectitium esse, non solum quod immediate ex substantia patris proficiscitur, sed quod ex bonis alterius, contemplatione tamẽ patris ad filium obuenerit, ex. l. additio. versic. fin. ibi. *Propter me.* & ibi. *Ex re mea.* ff. de acquirẽda hæredit. l. sed & si quid 26. iuncta glos. fin. in fin. ff. de vsufruct. d. § igitur ibi. patris occasione. d. l. profectitia in princ. versi. quid & si quis, & ex. l. sed etsi plures. §. in arrogato in fin. ff. de vulgari. quasi profectitium contẽplatione, & occasione, patris, ex substãtia ipsius profectum censeatur, & magis in specie videtur probari, in. l. dotẽ dedit, versi. occurrit. & versi. nec in fauorabili. ff. de collatione bonorum, probat que glo. verb. transacto. in. l. 1. C. qui admitti. vbi. Iasson nu. 27. & referens plures alias similes glossas. Decius 2. lectura. num. 51. & idem in. l. vt liberis, num. 20. C. de collationibus, Segura in. l. cũ hæredi. §. cum filiæ, num. 119. &. 173. de vulgari. plures relati & secuti, a Perez in additionibus ad ipsum. Molineus post Alexand. consil 179. num. 1. vol. 5. Gregorius glos. in fin. in. l. 2. titul. 12 par. 4. Claudius in tractatu de legitimas articul. 11. num. 3. tenentes id esse profectitium

ctitium,& consequenter conferendum, atque in diuisione hæreditatis, cum cæteris fratribus in legitimam imputandũ quod bene comprobat Menchaca de successión. creatione. libro. 3. §. 30. num.249.

3 Secundum quam opinionem, erit no tatu dignum scire, quando dicantur do nationes: contemplatione patris factæ, vt inde deduci possit, an sint profectitiæ & conferẽdæ, & in ea dubitatione, stat elegans Bart. distinctio in.l. si filio fami lias.2.num.1. ff. de donationibus causa mortis, dicentis. quod propter patrem intelligatur si fiat mentio eiusdem, & simul patriæ potestatis, argumento.l. filio ff. de conditionibus & demonstratio-nibus, propter filium vero si patris simpliciter, aut ipsius filij duntaxat donans meminerit, ex.l. fin. C. de vsufructu quã distinctionem repetit ipse Bartol. in.d.l. fin. col.2. in princ. & in.l. cum aliquis. nu.3. C. de iure deliber. & eius resolutio nem, sequuntur Alexan. & Iass. num.2. in.d.l. cum aliquis. Afflictus in.c. 1. nu. 11. de alienatione fæud. Nata.consi.369 num.11.vol.2. Afflictus decision.393. num.6. Ruinus consil.194.nu.3. vol.2. Acosta.lib 2. Selectarum.c.17.num.4. Palatius Rubeus, in rubric. de donatio-

4 nibus.§.45.num.7. ¶ Sed hanc Bartoli distinctionem, nulla tenus hodie posse substineri constat, quia in specie l. filio. ff. de conditionibus & demonst. qua mouetur Bar. & cæteri, filio in pote state manẽte, ac proinde impleta cõditio ne potuit interpretatio illa recte fieri, & ex verisimili mente testatoris, qui cum intellexisset tempore illo omnia filio quæsita aduentitia, seu profectitia, in to tum quæri patri, in cuius erat potestate, ex regula.l. placet de acquirẽda hæred. adijciendo conditionem si filius in potestate patris mansisset, manifeste ostendit se velle legatum patri relinquere, cui sciebat secundum iuris regulam necessario a filio fuisse quærendum. Hodie vero, cum filius etiam in potestate possit proprietatem bonorum præcipuam habere, & sibi acquirere, cessat eadem ratio interpretandi, & similis disponentis coniectura, imo ex contraria deducitur & potius dicendum erit, legatum contemplatione filij quam patris relictum esse, proprietatemque filio acquiri, & cõsequenter non conferri, ex eleganti Cumani & Fulgosij interpretatione ad illũ tex. quam contra Bart. & communem defendit Acosta in.d.c.17.nu. 4. & ad eam debuerat aduertere Peralta, qui cũ Bar. & communi sensit, in.l. & Proculo num.32. de legat.2. ¶ Vnde aliter & 5 male dixerũt, Iasson.in.l. qui liberis.§. hæc verba.n.7. ad fin. de vulgari, ꝙ semper donatio præsumitur facta contemplatione patris, Rip. & alij, sequuti aquo dam, moder. Angul.in.l.9. de meliorationibus glos.6.num.8. ad medium qui cum Gomezio. in. §. actiones autem de peculio.num.16. institut. de actionibus reijciuntur. ¶ Quare idem Bart.in.l. 6 sed si plures.§. in arrogato.nu.3. de vulgari, aliter existimat, contemplatione patris datum videri, vt sit iudicandum pro fectitium, quando pater est causa proxima & immediata donationis, secus si remota, vt in exemplis per eum adductis ibi. & in.l. socium qui in eo.61.§. fin. ff. pro Socio. vbi sic intelligit illum tex. &.d.§. in arrogato, inferens inde, ad donata a consanguineis vel amicis viri spõsæ vel vxori, vt perinde habeantur ac si ab ipso donata fuissent, cuius sentẽtiam sequuntur Alexan. & Iasson. in.d. §. in arrogato. num.7. omnes communiter in.l. cum oportet in principio. C. de bonis quæ libe. secũdum Paul. & Corneũ ibi. num. 4. sequitur etiam Palatius in rubric. de donat.§.45.num.2.&.19. Segura.in.l.1.§. si vir vxori. nume.92. vbi Perez alios referens de acquirenda pos sess. & tanquam verius late tradit Gomezius.in.l.50. Tauri.num.67. & melius Roland. a Valle consil.10.nu.8. vol.1.

Ex qua

7 ¶ Ex qua recepta sententia secure inferunt doctores, quod si patruus dederit aliquid nepoti ex fratre resultabit peculium profectitium & totum patri quereretur. argumen. d. §. in arrogato. in fin. & d. l. profectitia in prin. & l. 3. §. fin. in fin. de donationib. inter iūcta. l. singularia in fin si cer. pet. & ita cōcludit Alex. consil. 175. num. 3. volu. 5. Decius consil. 279. num. 4. Soccinus Iunior. consil. 77. nume. 1. volu. 2. & in dote data a patruo nepti sequitur Ruinus cōsi. 196. num. 5. in fin. volu 2. Ripa. in. l. in quartam. nu. 139. ad. l. falcid. vbi. Paul. Picus nū 160. Corrasius in. l. filium quem habentem vltima parte, in tractatu imputationis in legitimam. num. 98. & dicit receptiorem Alciatus responso. 153. & nō esse ab ea recedendum in iudicando, responso. 239. num. 4.

8 Sed aduersus hæc omnia fortissime vrgent constitutiones, quibus supra probauimus illud esse vere profectitium q̄ immediate ex substātia patris ad filium, obuenerit, & tex. in. d. l. profectitia, in princi ibi. *A patre vel parente.* & ibi. *De bonis vel facto.* & vlterius in versic. sed & si legatum. ibi. *De suo.* ff. de iure dotium, & in. l. iure succursum. ibi. *Ab eo profecta.* & ibi. *Pecuniæ damnum.* & in. l. auus neptis. versic. quia non potest. ff. eod. tex. in fine principij. in versi. extrinsecus instrutis de acquisitione per arrogationem, & in. l. cum oportet. §. sub hac, & in dote, probat Vlpianus, in fragmentis. titul. 6. dicens quod profectitia dos est quam pater mulieris dat. aduentitia quæ a quouis alio data est. & sentit glos. in. l. filiæ dotem. verbo, profectitia. C. de collationibus Campegius de dote. 1. part. quæst. 10 Ripa in. l. 1. nu. 123. soluto matrimonio. Gobeanus in l. 6. ad. l. falcid. Conanus lib. 8. commentariorum. c. 10. nume. 1. & constat. ex. l. 2. & 3. titu. 11. part. 4. l. 5. titul. 17. part. 4.

9 ¶ Quod ex alia communi sententia cōfirmatur dicentium, datum ab auo paterno nepoti, non profectitium sed aduentitium esse, & consequenter conferri nō debere, vt deducitur, ex glos. in. l. qui in aliena. §. inter dum verb. facit hæredem. ff. de acquiren. hæred. glos. in. l. quæsitum, verb. seruo in quantum dicit secundum hodierna tempora. delegat. 1. glos. magna. in. l. Gallus. §. quidam recte, dum dicit sed quidam putant de liber. & posth. glos. in. l. auus neptis. vbi est pro eisdem glos. notab. tex. ff. de iure dotium, quas communiter esse receptas testatur Iasson in. d. §. inter dum nu. 26. & 27. Ripa. in. l. in quartam. num. 204. vbi Paul. Picus. num. 245. ad. l. falcid. Alciat. regul. 1. præsump. 7. & 18. nu. 5. Parisius, consil. 129. num. 4. volu. 1. Socinus Iunior. in. l. cum filio. num. 29. delegat. 1. Nata. consil. 363. num. 10. vol. 2. Corrasius in. l. filium quem habentem vltima parte. 137. famil. hercis. Alexan. in. d. l. in quartam. num. 41. Palatius Rubeus in rubric. de donat. §. 45. num. 20. & late Didacus Perez ad Seguram in l. 1. §. si vir vxori. num. 119. de acquiren da poss. ¶ Et in simili specie rerum donatarum sponsæ vel vxori a consanguineis vel amicis viri vt non habeantur, ac si ab ipso viro donata fuissent, sed potius valeat donatio & statim confirmetur probatur per tex. expressum in. l. si mater. 12. de donatio. ante nupt. & melius contra Bart. in. d. §. in arrogato. nu. 4. aduertunt ibi. Aretin. colum. fin. Cuman num. 5. & vrgenter comprobat Alciatus. d. præsumptione. 18. regul. 1. Zasius lib. 2. intellectuum sing. c. 9. & hāc secundam opinionem, quam pronunc vt veriorem eligimus scilicet esse profectitium & conferendum, illud tantum quod immediate ex substantia patris ad filium obuenerit aperte probari, constat ex verbis nostræ. l. ibi. *Que lo uiere n recebido de aquel cuyos bienes vienen a heredar.* quorū verborū hanc creddimus fuisse, originariam dubitandi & decidēdi rationem.

Qua

Qua veritate retēta, vt scilicet sit pro fectitium,& consequenter conferēdum quod immediate ex patris substātia ad filium prouenerit, & non quod eius cō templatione ipsi filio relictum sit, non obstant fundamenta in contrarium adducta, quibus huiusmodi respondetur, & primo ad tex.in.d.§.igitur,versi.sancitum.ibi.patris occasione institutis per quas personas,quod ibi. Iustinianus appellat.*Occasione patris*.illud q prius dixererat. *Ex re patris*. vt patet ex versic. profectum,& ex versi.*Quae enim inuidia*.vbi non ponitur extensio,sed duntaxat ratio praecedentis decisionis,animaduertens Iustinianus,in rebus a patre profectis, nullam esse iustam filij inuidiam,quae in alijs bonis a quocunque donatis etiam patris contemplatione, aliquo modo considerari posset, quia nunquam propria parentis fuerunt.

12 Secundo,non obstat tex.in.l. profectitia,in principio,versi.quid & si quis. ff.de iure dotium,& in.l.3.§. fin. ff. de donatio. inter.quibus fortiter pugnat tex.in.l.profectitia.§. si pater.versic.sed etsi legatū.l.5.§.si maritus.2.l.sed si vir. §.quod legaturus.ff.de donationibus inter.debes enim aduertere, multum interesse,an quis donationis causa repudiet, vel nollit acquirere, sibi donatum, seu relictum, vt tunc illud donare non dicatur,quia nihil de patrimonio suo diminuit & accipiens nō ab eo sed a primo disponente habere dicitur, vt in specie d.§.si pater.&.d.§.si maritus,&.§.quod legaturus,anvero quod sibi donatur alij soluere iubeat,tūc enim magis aceptare & acquirere dicitur,& postea breui manu donare,vt in simili habetur in.l.singularia, si cert. pet. ideo profectitium appellari potest, sic intelligitur tex. in d.§.quid & si quis.&.l.3.§.fin.ff.de donationib.inter.vt sentit glossa.l.sequentis.in fine.& explicat Couarr.in.4.2.p. c.7.§.1.num.11.Conan.lib.8. commentariorum.c.11.num.7.in fin. neque diuersum sentit. I.C.in.d.§.fin.versi. *Iussero* q propriū est dominorum.l.1.§.si iussero.rim de acquireda posses.quod non bene percepit Peralta in.l.3.§. qui fideicō missam.num.34.de haered.inst. aliter intelligens.tex.in.d. §. fin. & ad tex. in.l. sed siuir respon.cum Saliceto.ibi quem refert & sequitur Palatius in rub.§.45. numer.21.

Minus etiam obstat. l. additio.§. fin. de acquirend.haered.ibi.*Propter me*. & ibi.*Ex re mea*.quia procedit large & improprie vt deducitur ex verbo,intelligatur,& aduertit Cremēs. singul.88.& in simili habetur in.l.qui bona.versi.*Nam & opere*.verbo.*Quodammodo*.ff.de acquirendo rerum dominio, iuncta glos. in.l.si me in vacuam.versi.neque amittet ibi. *Quia pro nihilo*. ff. de acquirenda posses.fauor enim bonae fidei operatur, vt quaesita per liberum hominem bona fide possessum, expectent ad possidentem.non solum si ex re sua vere & proprie acquirantur,ex.l.liber homo.ff.de acquirendo rerum dominio,sed etiam si quodammodo,ex re sua dici possint, vt sunt ea quae contemplatione ipsius possidentis acquiruntur. l. sed etsi quis cum.l.praecedenti. ff. de vsufructu iuncta.d.l.additio.§.fin.vel quae ex opera sua seruus acquirit.d.l.qui bona. versi. *Nam & opere*,qui fauor & iuris dispositio ad nostram speciem non aplicatur. 13

Quarto non obstat.d. §. in arrogato a quo principale fundamentum scribētes deduxerunt, quia primo respondetur cum Pinelo, quod de iure digestorum non erat differentia inter profectitium & aduentitium ex.l. placet de acquirenda haereditate.§.igitur, per quas personas,vnde tex.ille non vrget ad ius nouum quod eam differentiam induxit etsi atendas ad subtilem intellectum Cumani ibidem.num.3.intelligentis.tex.in quaesitis a filio post obitum arrogatoris quo tempore cessat nōmen profectitij seu 14

seu aduentitij.l.fin.in.fin.C de inofficio so,vt latius refert.d.§.9.& ex continuatione.§.præcedentis.versi. & si quæ postea & tandem aliquis fauor ibi est substitutionis pupilaris, ex. l. ex tribus.C. de inofficioso testamen.& ex.§. præcedenti.versic. nec enim, vt bene aduertit Alciatus.d.præsumptione.18.in fin.regul.1. & satis pro hoc vrget litera Vlpiani in.d.§.in arrogato iuncto principio in versi. dederit. nulla enim extensio induceretur in substitutione prout significat Vlpian.si generaliter & de iuris rigore, donatum a coniunctis ex re patris futurum esset,aduerte etiam contra Bart. quod in ea specie donatarius non erat consanguineus donantis,& inde,non est tuta vulgaris allegatio,illius tex. ad patruum & cæteros consanguineos.

15 Quinto,non obstat tex.in.d.l.dotem dedit.ff.de collatione bonorum cui adeo ex diametro pugnare tex. in.l. auus neptis.ff.de iure dotium,existimat Corrasius in.l frater a fatre.1.par.num. 68. quod ea iura prorsus contraria esse agnosceret, pro quarum concordia Bart. in.d.l.dotem dedit.num.2. tres casus distinguit & eius distinctionem sequitur Ferrara in practica forma libelli quo agitur ad dotem,verb.dictæ. numer. 2. Decius consil.81.num.5.Ruinus consil. 30.num.9.volum.2.Ripa post Alexan. in.l.in quartam.ex num.202.vbi Berengarius vltima parte.num.77.&.121. ad l.falcid.& est communis secundũ Paul. Picum.ibi.num.241.&.244.Alciat.de præsumptio.regul.1. præsumptione.17. Corrasius in.l.filium quem habetem vltima parte. nu.98.famil.hercis. & idem videtur tenere Gomez hic.numer.41.in quo variant scribentes vt colliges ex Aymon consi.219. num.1.Nata. consil. 263.num.2.10.& 22.& poteris Respondere ad.d.l.dotem cum Alexan.consil. 8.numero.7.volu.3. & elegantius cum fortunio.,.in . l. Gallus. §. quidam. recte,ex num.39.cum sequentibus de liberis & posthum. vbi eleganter conciliat.

Vltimo non obstant quædam verba l.5.titu.17.par.4.ibi.*O por razon de sus padres.* quia debent intelligi iuxta alia verba inferiora eiusdem.l.ibi. *De padre o abuelo.*& secundum l.2.&.30. titul,ii. par.4.scilicet de eo quod filius acquirit ex bonis vel facto patris, vt in. d.l. profectitia in principio, sic etiam non obstant alia verba.d.l.5.par.ibi.*O de algunos de los parientes della.* quia verbũ illud.*De ella.*potest referri ad filiam,& tunc erit.l. pro nostra sententia contra communem, vel si referas ad matrem, non debet summi argumentum a contrario sensu, quasi diuersum sit in consanguineis patris,cum repugnent aliæ leges regiæ & ipsa.l.5.in exceptione quã postea facit.ibi. *De padre o abuelo.* ex quibus omnibus iam constat, non esse profectitium nisi quod vere & immediate ex substantia parentis ad filium obuenerit,intelligendo sic verba clara nostræ l.ibi. *De aquel cuyos bienes vienen a heredar.* 16

Ex qua verissima resolutione neccessario se offert examinanda ea vulgaris licet anceps dubitatio an scilicet dicatur profectitium,quod filius ex pecunia patris quæsiuit,in qua vltra omnes quos ego legerim hac distinctione vtendum esse existimaui. Aut filius illicite id quæsiuit,ex vsuris vel alio modo, & non dici profectitium neque ad patrem pertinere tenet Bart.numer.3.& omnes in.l. oportet.C. de bonis quæ liberis, idem Bar.& omnes in.l.quod seruus per tex. ibi.ff.de acquirenda possessione vbi in illicite quæsitis nõ atenditur patria, seu dominica,potestas, quam sententiam sequitur Iasson.colum.penul.Decius.numer.12.in.l.illud.C.de collatio Ripa.in l.in quartam.num.161.ad.l. falcid. Rubeus quem refert Perez ad Seguram in l.1.§.si vir vxori de acquirenda possessione. 17

sione, & in acquisitis, ex ludo seu alijs illicitis late resoluit Riminald.in.§.1.ex num. 77. institutis per quas personas:
18 ¶ Aut licite filius ea bona acquisiuit & tunc videtur dicendum esse vere profectitium & in totum patri acquiri, vt sic neccessario sit conferendum cum ex substantia patris immediate proueniat, ex glos.verbo,ex substantia in.d.l.cum oporteat,quam receptã esse fatetur Orosc ius.in.l.si tibi.§.si pactus. num.2. ff.de pactis. Casaneus in consuet. Burgund. rubr.6.§.4.versi. *Participe*.numer.6.& hanc glossæ opinionem videntur voluisse aprobare, leges regiæ totius titu.14. par.4.&.l.3.titul.15.par.6. ¶ Sed in
19 ea dubitatione Bart.in.d.l.cum oportet & in. d. §. si pactus.& melius in.l. 1.§. neque Castrense.num. 5. de collatione bonorũ notabiliter distinguit, quod si lucrum absque onere filij proueniat, totum sit profectitium si vero cum labore & industria æqualiter diuidatur argumento.l.1.cũ glo.C.pro socio.§.1.versi. nam & ita.instituta de societate,& argumento.d.l.cum oportet in princi.ibi. laboribus suis.§.1.in fin.instituta per quas personas.l.iubemus in fin.C.de silentiarijs,lib.12.quæ distinctio ex num. scribentiũ receptior est.vt colliges ex Orozco.supra Segura in.l. si ex legati causa. num.47.de verborum,& in.l.1.§.si vir num.69.de acquirend. possess. vbi Perez.alios refert.Lupus.in.l.5. par. 4.tit. 17.& in.l.3.tit.15.par.6.Arias.in.l.27. Tauri.num.119.Curtius in.l.illud. nu. 15.C. de collationibus, vltra quos eandem distinctionem,communiter receptam dicit Alciatus responso.132.in fine. & ita cum Bart.resoluit Gomez in præ-
20 senti num 24. ¶ Baldus tamen in.d.l. cum oportet hoc totũ iudicis arbitrio relinquendum esse existimauit, qui ex facti qualitate, facile iudicabit, an ea acquisitio magis procederet, labore & industria filij,quam ex patris pecunia. argument.l.1.C.pro socio.&.d. §.1. de societate, & etiam ex vulgari doctrina tex.in.l.1.in fin.ff.de iure de lib.& hanc Baldi sententiã sequuntur Corrasius in l frater a fratre.2.par. num.48.Crauetta consil.165.nu.1. & receptiorem dicunt Ripa in.l.in quartam.num.147.ad.l.falcid.Corneus in.d.l. cum oportet.num. 6.Orosciusvbi supr.& melius Riminal. in.§.1.num.73. instituta per quas personas. ¶ Mihi tamen in tanta varietate 21
verisimilius videtur leges regias supra relatas, sine vlla distinctione voluisse aprobare sententiam glossæ, in.d.l.cum oportet & ne corrigantur æquissimæ Bartoli & Bald.sententiæ poteris secundum eas accipere leges regias vt per Lupum ibidẽ,& Oroscium vbi supra, quibus iunge Riminal.in.d.§.1.nu.74.Casaneus & Ripa supra Bertran.in consil. 303.num.9. 1.par.volum.3. aliter etiam resoluit Nauar.in.Man.c.17. num.48. &.144 scilicet vt filius nihil pro labore & industria consequi possit nisi præcedente eius protestatione.

Secundo, & principaliter ex supra 22
dicta regula recepta deducitur a fortiori omne Castrense non esse cum fratribus conferendum,cum non ex substantia patris,sed ex filij personali industria ad ipsum peruenerit.l.1.§.neque Castrẽse de collatione bonorum. l. fideicommissaria.23.§.1.versi.cętera. ff. de fidei commiss.libertat.l.fin.C.de collationib. l.5.titul.15.par.6.neque iniuria fit filijs in potestate,si emancipati non conferãt ea,quæ si in eadem potestate mansissent parẽti nullatenus erant quæsitura,qualia sunt Castrensia, & quasi Castrensia, vt bene docet Bart.in.d.§.neque Castrẽse,& Riminald.in.§.1.num.6.&.46.instituta per quas personas,quam rationẽ vt suam & nouam tradit Costa in.§. & quid si tantum.3.par.num.229. & eam prius ad verbum retulit Riminal.Iunior in.l.si emancipati.num.291.C.de collationibus.Deniq; in hijs bonis quæ propria sunt ipsius filij familias, secundum Vlpian.

Vlpia.in.d.§. neque Castrense,nullum parentis ius est l.3.C.de Castrensi peculio.l.ex nota.ff.eod.nec etiam vsusfructus ex Iustiniano.in.d. l. cum oportet. versi.exceptis.& in.§.1.institu.per quas person.l.6.&.7.titu.17.par.4.& consequenter nimirum,si non sint ea bona cõferenda.

23 Tertio,idem dicendum erit,in omni peculio seu acquisitione ex causa quasi Castrensi, ad similitudinem Castrensis peculij, vt in omni percepto a filio famil.ex publica causa scilicet administrationis, vel ex publico salario, quod quasi Castrense peculium nuncupatur, quod non venit conferendum.ex. l. fin. §. in hijs.C.de inofficioso.glos.in.l.cũ oportet.verbo,exceptis,& in.§.1.verbo,Castrensibus,instituta per quas personas, omnes supra relati,qui de peculio Castrensi meminerunt, Conanus lib.9.cõmentar.c.4.num.4.per tex.in.d.l.fin.§. in tali in versi.a nostra,&.§.in hijs primo.ibi.*Salaria vel stipendia publica.* & idem probatur in.l.7.titu. 17.part.4.& in.l.2.titul.2 par.3.sed cum hodie publica salaria seu stipendia cessauerint, & loco eorum priuata subrrogentur,ea quasi Castrensia erunt nuncupãda,vt habere dignitatem publicam, administrationem, seu officium,licet salarium, & commodum,inde perceptum sit priuatum,vt in.d.l.fin.& in.l.velut.C. de assessoribus, quæ loquutur in assessore cuius salarium hodie a priuatis percipitur cap.statutum.§. assessorem de rescript. ex quo ad plurima in praxi conducibilia neccessario infertur.

24 ¶ Primo, & hoc tenet Gregor. in.l.2.titul.2. part.3. verbo.*En las escuelas.* ad acquisita per aduocatum in officio aduocationis,quæ cum non ex substantia patris immediate proueniant,sed ex officio & industria personæ filij,atque quasi Castrensia sint non conferuntur,ex glos.2.in.l. fori.C. de aduocat.diuers.iudicum,quam sequitur Bal.in.l cum oportet.nu. 16. Iasson in rubric.num.7.C.de procuratoribus. Corrasius in.l. frater a fratre. 1.par.nu. 60.de conditione in deb.Eguinarius in stitutis de testa. militis in fin.Mainerius in.l. filius famil.nu. 7. &.10. de regul.iuris. & tanquam receptum Benincas. de puper.q.7.speciali.1.

25 ¶ Secundo, infertur ad acquisita per doctorem, medicum,seu iudicem,de quibus loquitur Iustinian.in.d.l.fin,quorum officia publica sunt, quod ita resoluunt Alexan. consi.2.per totum.volum 6.& in.l.fin. num.5.C.qui testament,facere possunt. Rubeus in rubr.§.62.num.18. Aretinus num.3.Riminal.ex num.57. cum alijs, in.d.§.1.per quas person.Viglius in.§. fin.de testam.milit.& dicit communem Bertrand.consil.192.lib.1.volu.4. Odofredus ad capel.Tolos.decisio.10. Alciat.responso. 359.nu. 1. Non admissa opinio Nauarri in Man.c.17.num.142 nec alia Beroi.quæst.46.num. 7. male citans Baldum.num.16.& Alexand.in l.cum oportet.C. de bonis quælib. qui suam opinionem non tenuerunt.

26 ¶ Tertio idem dicendum erit in professorib. grammaticæ ex æquipara.l. fin.§.fin.de minoribus.l.duas.§.grammatici ff. de excusationibus,& urgentius in eadem æquiparatione inducitur tex.in.l.medicus in princi.& ibi.*Mercedes & salaria* &.l.grammaticos.C. de professoribus, & medicis lib.10. atque ex ratione supradictorũ probatur reiecto, Alberico in.l.duo.nu.2.ff.pro socio, contra quã fortiter vigent fundamenta communis opinionis.

27 ¶ Quarto,idem erit dicendum in acquisitis a tabelione,cuius officium publicum est,& in eo militant fundamenta communis opinionis,pariterque ad ipsum aplicari potest dispositiõ d.l.fin.C.de inofficioso testament. vt bene aduertit additio ad Alexan.consi.2. volu.2.quamuis hoc cum distinctione, intelligat Bald.num.16.in.l.cum oportet Nauarrus vbi supra,& Gregorius in l.2.titul.2.par.3.verbo, *Los escriuanos.*

quo-

quorum restrictio hodie atenta commu ni & recepta sententia non admittitur.
28 ¶ Quinto, infertur adquæsita per procuratoré, vt vim quasi Castrensis obtineant, cum non ex substantia patris sed ex industria personæ proueniant, de quo vide Alexand. dict. consil. 2. volum.2. Mainerium in.l.filius familias numer.18.de regul.iuris.Riminal. in.d. §.1.ex numer.61.institutis per quas per sonas, cuius illationis ratio nõ est quod officium procuratoris publicum sit, vt male prædicti existimauerunt, quia priuatum est, & ex ea ratione acquisitum intuitu eiusdem officij non mereretur nomen quasi Castrensis, ex Bald. in l. cum oportet.numer.16.C.de bon. quæ liber.Iasson in.rubr.num.7.C. de procuratoribus Bertrand. consil. 192. volum.4.additio.ad Alexand.d.consil.2. & relati a Riminald.d num.61.sed potius in eo fundatur illatio, quod non ex paternis bonis obuenerint acquisita intuitu eiusdem officij. Sed ex quasi Castrensi negotiatione, maxime hodie quo tempore procuratores ordinatione regia habent collegium aprobatum, & numerum certum, censenturque quasi publicæ personæ, & eorũ officia qua si publica, deinceps sunt dicenda, vt in terminis eleganter tradit Alciatus. res-
29 ponso.359.num.1. ¶ Sexto, infertur ad ea quæ acquirit clericus, qui miles celestis dicitur, & alijs militibus æquiparatur.c.de gradatio.§ actualis.de pænis in.6.c.r.de clerico ægrot.c. episcopus, deprehend. vt sic ab eo quæsita peculij quasi Castrẽsis efficiantur.l.sacrosanctæ.l.cum.lex.authent. præsbyteros C.de episc.& clericis.l.3.titul.2.par.1.& procedit non solum in quæsitis intuitu militiæ nempe clericatus vel beneficij, sed etiam in acquisitis aliunde, ex quali bet causa aduentitia, vt colligitur ex generalitate dictorũ iurium &notat.Paul. num.2.in.d. l.sacrosanctæ. Iasson in.l. filiæ licet.num.6.C. de collationib. Segura in.l.imperator.num.93. ad Treb. Arias in.l.3.Tauri.nu. 31. Couar.in.c. quia nos.num.1.&.2.de testam. Nauar. in manual.c.17.num.142. ¶ Septimo, 30
infertur ad donata a rege quæ non con feruntur, vt remissiue videri potest per Menchacam de succes. creatione.lib.3. §.26.ex num.2. &.5. cum sequentibus & alibi latius dicendum erit. ¶ Octa- 31
uo, infertur ad omnia aduentitia de qui bus in.l.cum oportet.C.de bonis quæ liber.& in.§.1.instituta, per quas personas, & in.l.7.titu.17.par. 4. de quibus late dicendum erit infra in.l.48.

SVMMARIVM.

Filius poterit se abstinere ab hæreditate patris, & dotem seu donationem retinere, nisi sit inofficiosa. num.1. &.2.

Dos inofficiosa quæ dicatur hodie, numero.2.

Dos seu donatio inofficiosa an constante matrimonio possit reuocari.num.3.

Dos seu donatio inofficiosa an in totum reuocetur vel in eo tantum in quo inofficiosa est.num.4.

Maritus vno ex duobus temporibus potest eligere dotem tempore constitutionis, vel mortis dotantis.num.5.

Maritus semel eligens vnum ex his duobus temporibus an possit variare. nu. 6.remissiue.

Terminus an possit assignari marito ad eligendum.num.7.remissiue.

glo.5.l.29.

S*aluo si la tal dote, o donationes fueren inofficiosas*, quia quamuis de iure communi recepussimũ sit posse filiũ se abstinere ab hæreditate patris, & do tem sibi constitutã, seu donationem, retinere, nec aliquid inuitus conferre, vt an tea.l.constituerat.ibi. *Pero si se quisieren apartar dela herencia q̃ lo pueden hazer.*

& de iure communi probatur in.l. fin. ff.de collatione dotis.ibi.*Et diuus Marcus rescripsit non compelli abstinentem se ab haereditate patris*,& notant omnes ibi.& in.l.si emancipati.C. de collationibus,vbi Bal.in fin.Iasson.nu.35. De-
2 cius.11. ¶ Tamen si dos sit inofficiosa etiam filio nolente compellitur eam conferre,vt si forsam legitimam tantum excesserit,vel donatio legitimam, & tertium,& quintum,vt in dote probat hodie pragmat.101. de Madrid, & eorum quae latissime tradunt Baeça in.d. pragmat.per tot.maxime.c.1.Matienço in.l.1 titulo.2.libr. 5. nouae recopilat. glos.1. numer.4. &.5.in quo.l. ista corrigitur dum dotem constitui permittebat ex legitima.3.&.5.vt aduertunt Segura in.l. coheredi.§.cum filiae.num.160.de vulgari.Palatius in.c.per vestras.§.22.incipit in constituenda.nu.11.&.14. Gom. Arias.in.l.27.nu.5.Greg.in.l. 8.tit. 4. p.5.verb.*A otro*.& in.l.3.titu.25.part. 6,verbo, *No querria*.Bernard.Diaz regul.213.fallentia.4. & late Matienço in l.1.titulo.2.lib.5.glos.2.numer. 1. cum alijs,quamuis in reliquis donationibus respectu filiorum incorrecta maneat, vt late resoluit Baeça de non melior. c.1.num.27.&.c.7.vsque ad numer. 8.
3 ¶ Quas donationes, seu dotes, non solum marito mortuo, inofficiosas posse dici constat,sed & matrimonio constante:ad aequalitatem reducerentur,ex verbis.l.ibi *Puesto que sea durante el matrimonio*.in quo non est correctoria iuris communis,vt plures inaduertenter crediderunt,sed declaratoria dubitationis, quam passim nostrates tradiderunt an scilicet dos inofficiosa viuente donatario possit reuocari, de qua per Seguram in.l.coheredi.§.cum filiae.nu.129. de vulgari.Bernardus Diaz,regul.215. Lupus in.l.17.num.44.Gomez hic.nu. 34.Baeça de non meliorand.c.32.nu.3 cum alijs,& late Matienço in.l.3.titu.8.
4 lib.5.glos.6.per tot. ¶ Neque intelligas in totum reuocari donationem, seu dotem,vt alij male crediderunt, sed in eo tantum quod sunt inofficiosae,ex verbis.l.ibi. *En que son inofficiosas*:confirmando in hoc veriorem sententiam dicentium, in eo tantum reuocari debere dotem,seu donationem, quod excesserint quantitatem a iure permissam, de quibus ad longum per Ioan. Matienço in.d.l.3.titulo.8.lib. 5. nouae recopilat. glos.7.per totam. ¶ Et demum vt clare constet,an dos,seu donatio,sit inoffi- 5
ciosa,contenta est. l. electione duorum temporum,mortis,scilicet constituentis aut constitutionis dotis, quod ex his duobus temporibus eligere maritus maluerit,vt constat ex verbis ibi. *Al tiempo que la dicha dote fue constituyda o mandada, o al tiempo de la muerte del que la dio, qual mas quisiere escoger, a quien fue dada o prometida*. tollens in hoc dubitationes iuris communis circa hanc considerationem de quibus per Matienço in.d.l.8.glos.9. per totã.
¶ Sed an semel maritus vnum ex his 6
duobus temporibus eligens, posset variare, vide Mieres.1.part. de maioratu. quaest.52.num.7.&.1.par.quaestio. 171 numero. 4. ¶ Et an possit terminus 7
marito assignari,ad huiusmodi electionem, vide eundem Mieres in tractatu maior.1.par.quaestione.2.numer.3. per totum.

Sequitur interpretatio ad legẽ.30. Taur.

SVMMARIVM.

Funeris impensa deducitur cum alijs à testatore relictis, non ex aceruo totius haereditatis, sed ex quinto bonorum eius. etiã ipso testatore vetante.num.1. & per totam glos.

Fune

gl. vni. l. 30.

LEx ista satis breuiter summatur & ex ea talis conclusio deducitur.

Conclusio.

FVneris impensæ ex quinto bonorũ testatoris deducuntur, & non ex totius hæreditatis aceruo, & hæc ex breui legis contextura probatur.

1 In quo. l. ista iuris communis correctoria videtur, qua tanquam æs alienum funeris impensæ a totius hæreditatis, cumulo deducebantur. l. fin. §. incomputatione. C. de iure deliberandi l. impensa funeris, de religiosis & sumptibus funerum. l. 1. §. final. ff. ad. l. falcid. l. Papinianus. §. quarta autem, de inofficioso testamento. l. 12. titul. 13. part. 1. ibi. *De los bienes del muerto.*

2 ¶ In tantum quod ea funeris impensa: præferebatur omnibus creditoribus: etiam anterioribus. l. penul. de relig. & sump. funerum. ibi. *Omne creditum solet precedere.* l. fin. §. incomputatione. C. de iure deliber. §. fin. instituta de lege falcid. nõ solum personalem obligationem, sed etiam priorem hypotecam habentibus, tacitam, vel expressam, vt videtur probari ex generalitate tex. in. d. l. penult. ibi. *Omne creditum.* & in. l. 12. titulo. 13. par. 1. ibi. *Ni de las deudas que deuia en qualquier manera que las deua.* ¶ Imo 3
etiam tacitæ hypotecæ dotis, funeris impensa præfertur, ex Acursio in. l. priuilegia. ff. de priuilegijs creditorum. vbi Ripa. nu. 48. & 62. Bart. in. l. 1. 4. oppositione. 2. partis. soluto matrim. Angelus in. §. fin. institut. de. l. falcid. Corneus in l. fin. § incomputatione. numer. 2. de iure delib. Neq; sanctius in tractatu de pignoribus. 2. membro. 5. partis. numer. 28. & secure Ioan. Baptista, Asinius in. l. penul. de religiof. & sumpt. fun. ¶ Ho- 4
die tamen a nostra. l. id correctum videmus, & clare constitutum: funeris impensas esse deducendas non ex aceruo totius hęreditatis, sed ex quinto bonorum testatoris, cum alijs relictis pijs cuius decidendi rationem videtur eam fuisse, vt minus in legitima filij grauarentur, & quia quemadmodum legata, etiam pia, a quinto deducebantur, iustum erat ex eo deduci quod pro sepeliendo corpore patris expendebatur. Erat tamen dubitationis, an ius prælationis immutaretur, & Gregorius Lupus in. l. 12. tit. 13. p. 1. verb. *Deudas.* & in. l. 30. tit. 13. p. 5. verb. *Que otro Deudo.* licet meminerit, huius. l. tacite videtur sentire non corrigere ius prælationis, quod etiam clarius fatetur quidã modernus Angulo in. l. 13. de meliorationibus. glos. 3. numero. 21. sed ambo facile lapsi fuerunt quia si funeris impensa, ex quinto neccessario deducitur, vt a nostra. l. iubetur, &

non ex aceruo hæreditatis: necessario
fatendum est: non vigere ius prælatio-
nis, cum antea debita sint deducenda,
ex omnibus bonis testatoris, quam quin
tum, a quo deducuntur expensæ: for-
matum sit. maxime quia si fauore filio-
rum qui tantum sunt quasi creditores
patris in legitima constituit lex, dedu-
cendas esse a quinto expẽsas, a fortiori
respectu creditorum idem constituisse
creditur magisq; dilexisse eos, qui sunt
vere creditores ex causa onerosa intel-
ligitur, vnde secure tenendo extinctũ
esse ius prælationis Gregorium intelli-
gerem quando non supersunt filij seu
descendẽtes testatoris sed extraneus hæ
res institutus est, quia cum in ea spe-
cie a cessante ratione non procedat. l.
nostra, vt aduertunt Cifontan. hic. nu. 1.
Tellus. 3. Gomez, ad medium. Rojasde
success. abintest. c. 9. nu. 25. vsque ad. 31.
Matienço in. l. 13. titu. 6. lib. 5. nouæ re-
copil. glos. 3. per tot. necessario dicen
dum est, ex aceruo hæreditatis esse impẽ
sam deducendã: cum prælationis priui
legio, & iterũ potest Grego. intelligi vt
priuilegium prælationis detur respectu
bonorũ quinti a quo expensæ sunt de-
5 ducendæ. ¶ Ex quo venit examinan
da ea fortis dubitatio: quam ad longum
explicuit hic. Tellus noster ex nu. 1. li-
cet parũ sibi constans super ea reliquer-
rit cogitandũ, scilicet an impensa fune-
ris minuat donationẽ irreuocabiliter a
testatore factam, & videtur sentire Tel
lus ꝙ sic fundamentũ est, ꝙ cum ea do-
natio, seu melioratio, reguletur secundũ
quantitatẽ bonorum quæ tempore mor
tis meliorantis superessent, ex. l. 19. &
23. & impensa defuncti non compute-
tur in eius bonis, merito priusquam eam
meliorationem deducendam esse credit
cuius fundamentum, imo & vtriusque
partis fundamenta plusquam oportue-
rat extendit moder. Angulo in. l. 13.
de meliorationibus glos. 1. ex numer. 7.
cum alijs, a quo denique male deduci-
tur eius dubitationis resolutio, quod etiã
explicuit Matienço in. d. l. 13. tit. 6. lib. 5
glos. 2. per totam, & finaliter resoluit, im
pensam minuere donationem irreuoca-
bilem, eo fundamento ductus, quod sit
æs alienum, & prius deducendum, quo-
rum sententia & interpretatio vera non
est, euidentissimeque destruitur ex eo,
quod si debita prius deducenda sunt,
vt supra probauimus, & ipsi fatẽtur &
ipsa debita donationẽ priorẽ irreuoca-
bilẽ non minuant, sed ex residuo fiat cu
mulus vnde sint deducenda: vt certissi-
mum est, & bene diximus in. l. 21. ha-
rum legum ad finem, aperte constat fu-
neris impensam non minuere donatio-
nem, quæ ex nullo posteriori ære alie-
no extingui potest, nec aliquid obstat
considerari donationem ex quantitate
bonorum testatoris tempore mortis
eius relictorum, cum vt diximus in. d.
l. 21. statim bona exierunt a dominio
donantis, propriaque effecta fuerunt do
natario, & consequenter, non debeat
fieri cumulus eorũ, vt inde deducantur
debita posteriora, sed si forsam consti-
terit eam donationem esse inofficiosam
hæredes remedio inofficiosæ donatio-
nis vtentur. ¶ Intellige tamen om- 6
nia supradicta, quando hæreditas de-
fertur ex testamento ex verbo, legis,
ibi. *Del testador.* quia si abintestato de-
feratur, vel si forsam pater simpliciter
testetur nullam de impensis faciens men
tionem, secure credit Rojasde successio.
abintestato. c. 9. num. 23. & 24. impen-
sam ex aceruo hæreditatis deduci,
quod ego verum existimarem, si quin- 1
tum impensæ non excederent. ¶ Quæ 7
tamen dicantur funeris impensæ, ex-
plicant scribentes hic: & denique re-
soluunt funeris impensam nuncupa-
ri omne illud quod in corpore sepe-
liendo expenditur, ea scilicet quæ de
iure communi in actione funeraria con
tinebantur, vt ꝙ expensum fuit impulsa
tione campanarum, recomẽdatione cle
ricorum

ricorum,inductione corporis ad ecclesiam,in sepultura missis,cera & oblationibus,tempore quo defunctus sepelitur factis,iuxta sumptus actionis funerariæ de quibus in.l. si quis. §. funeris causa, & in.l.sumptus ff.de religiosis & sumptub. funerum;dicentes quod hæc omnia deducuntur ex quinto, & non ex acerto totius hæreditatis sic intelligunt legem: Cifontanus Tellus & omnes hic. Matienço in.d.l.13.titul.6.lib.5.glo.1. in principio. Non tamen intelligas eas tantum funeris impensas a quinto deduci:quæ in actione funeraria antiquitus continebantur,sed omnes simul cum alijs legatis pijs & gratiosis a testatore relictis, vt aperte constat ex verbis.l. ibi.*Con las otras mandas graciosas.* sentientes conditores difficultatem : non in deductione cæterorum relictorum a quinto cum ea omnia clarissimum esset ex quinto solui debere, sed in deducendis funeris impensis, non an possent sed an deberent deduci a quinto, vel a tota hæreditate, quæ cum a iuris consultis. Pro ære alieno haberentur, non videbatur esse deducendas a quinto,sed a bonis testatoris,sed quia ecconuerso cum funeris impensa pro anima fieret:naturam relicti pij obtinebat, ex voluntateque defuncti procedebat, & inde proprius legatum pium dicebatur,ingeniose, constituerunt non solum pia & gratiosa legata sed & funeris impensam quæ pia videbatur a quinto deduci,cum alijs relictis pijs testatoris,vt deinceps foret communis resolutio,omne relictum a testatore funeris causa,seu alia gratiosa & pia, legata cuiuscunque essent qualitatis a quinto esse deducēda extenderit lex,eam deductionem, quæ cæterorum relictorum a quinto facienda erat ad funeris impensam,in qua maior difficultas versabatur,vt etiam testatore vetante,omnia hæc a quinto deducerentur significans ibi.*Aunque el testador mande otra cosa*,vrgentem decidēdi rationem, qua conditores moti fuerunt scilicet.vt minus quam possibile sit in legitima filij grauaretur, ex quo venit reijcienda longa & inanis disputatio. And. Angulo.in.d.l.13.de meliorat.glo.1.ex principio per totam, dubitantis,an ex quinto,deducerentur ea tantum quæ in actione funeraria ante. l. continebātur, cum satis apertum sit omnia quæcunq; legata pia,& funeris impensas esse deducendas. ¶ Ex quo venit decidēda illa vulgaris dubitatio:de vestibus funebris hæredum & vxoris,atque familiæ testatoris,quibus in funere vti mos est,an ad funeris, sumptus pertineant,de quo egerunt Paul.in.l.1.§.fin.ad.l.falcidiam. Cifontan.hic.num.3. Tellus. 4. Gregor. glos.penult.in.l.12.titu.13.par. 5. Perez in.l.7.titu.1.lib.5.ordinam.versi.vestes. Matienço in.l.13.titu.6.lib.5.glo.1.nu. 2.& vltra eos singulariter Bertrand.consil.304.nu.4.&.5.vol.1.& consi.309. num.4.volum.2.& late Ioan. Baptista, Asinius in.l. at si quis.§.4.§. & funeris causa.ff.de relig.& sumpt.funerum dicentes,funebres vestes,hæredum,& familiæ,quæ ad corporis humationē,sunt neccessariæ,in actione funeraria contineri,alias vero, vxori non, quod licet confuse sequitur.And.Angulo supra in d.l.13.glos.1.num.16.cum alijs.Ego tamen crederem, ex resolutione supradictorum,quod vestes funebres ex cōsuetudine neccessariæ,& luctus vxoris etiā si alias nō venirent in actione funeraria deberet deduci a quinto, sicut alia legata pia & graciosa testatoris , non solum ipso eas spensas expendi iubente, sed si nullam de his fecerit mentionem, cum dispositio legis non fundetur in præcepto seu obliuione testatoris, sed in fauore legitimæ filiorum, qui versātur circa deductionem impensarum a quinto. Vt quocunque modo & casu intelligatur testatorem neccessarias impensas a quinto esse deducendas voluisse , vt ex hac dispositione permis-

8

I

permissiua & subintellecta eas vestes funebres ex consuetudine necessarias reliquisse credatur, & inde a quinto cum alijs ab eo relictis deducantur.

Finit. l. 30.

Sequitur explicatio ad legem.31. Tauri.

SVMMARIVM.

Diuisio.l.num.1.

Haeredis institutio non committitur, & etiam hodie, in voluntatem alterius. numer.2.

Institutio in certis decertis an possit hodie committi, vel sit necessaria nominatio eius qui instituendus est.num.3.

Nominatio haeredis, quem commissarius instituat, debet esse certa & clara. numer.4.

Nominatio specialis eius qui exhaeredandus, substituendus, seu meliorandus est an sit necessaria.num.5.

Glo.vni.l.31.

1 LEx ista breuiter diuiditur in duas partes, in prima agit de facultate instituendi commissario data, & est in verbis.l.ibi. *El tal commissario no pueda por virtud de tal poder hazer heredero en los bienes del testador.* iunctis sequentibus ibi. *Saluo si el que le dio el tal poder*, & ibi. *Nombrando el que da el poder por su nombre a quien manda que el commissario haga heredero.* Secunda pars.l. est.ibi. *Ni mejore de tercio ni de quinto, ni desheredar, ni substituyr, ni dar tutor vsq; ad finem.* legis, ex qua talis conclusio apertissime deducitur. Commissario potest dari facultas, instituendi quemquam, dummodo instituendum testator nominauerit, & etiam exhaeredandi substituendi, meliorandi, dandi tutorem, quamuis in his nominatio eius, qui exhaeredandus, substituendus, seu meliorandus est non fiat.

2 Ad cuius conclusionis veram intelligentiam aduertendum est: quod haeredis institutio non potest committi in voluntatem alterius, imo foret ea dispositio captatoria, ex vulgari praecepto. l. illa institutio de haeredibus instituendis.l.captatorias.C. de testamento milit.l.11.titul.13.partit.6. etiam si testator nominauerit eum, qui instituendus est, dummodo ab alieno arbitrio eius institutio pendeat, ex.l.si quis Sempronium ff.de haered.institu. quia similes dispositiones captatoriae forent: & nullius momenti, vt satis ad sensum patet, & resoluunt, materiam captatoriae dispositionis explicantes. Rodericus Suarez in tractatu de captator. voluntate per totum. Gregorius Lupus in.d.l.11.part. Couarrub.in cap.cum tibi de testamen. Tiraquel.de legibus cōnubial. glos.5. nume.55. Menchaca de successio. creatione.§.17.per totum. Et maxime.num. 81. Sarmiento in lib.2.selectarum.c. 4. &.5. per totum. & de hac dispositione captatoria non loquitur.l.nostra, neque corrigit iuris communis constitutiones, quamuis aliqui inaduertenter crediderunt eorum iurium quae captatoriam dispositionem vetabant, omnino mutare.

3 ¶ Secundo aduertendū est q̄ si testator incertū decertis instituendū cōmittebat, dubitabatur inter scribētes: an ea dispositio foret captatoria, vel sufficeret nominari incertū decertis, quē commissarius eligeret, vt a captatoriae vitio liberaretur in qua

in qua dubitatione plurimi dixerunt, declarationem hæredis incerti decertis posse in alterius arbitrium committi, cum eo casu non substantia institutionis, sed electio tantum committatur, alij vero ecōuersó tenuerunt nō posse eam electionem committi sed neccessario esse concedendam cum expressa nominatione personæ hæredis, qui instituēdus erat, vt quia testator certum nominauerit, quem commissarius eligere deberet, quia tunc existimabant, longe abesse dispositionem acaptatoria, & denique licet ea fuit anceps dubitatio, receptior tamen sententia erat, esse specifice nominandam a testatore personam hæredis, vt inde commissarius nominatum eligendo: proprie diceretur habere electionem tantum, & non in eius arbitriū commiti institutionis substantiam, vt eam quæstionem explicuerunt Parisius consil.38.numer.32.lib.3.Suarez.in.d. tractatu de captatoria colum.2.&.3.Couarrub. in.d.cap. cū tibi.numer.11.de testament. Acosta in.c. si pater. verbo, pauperes.nu.6.de testam.in.6.Mieres, in tractatu maior.1.par.quæst.48.nu.1. & alijs Ioan.Matienço in.l.5.tit.4.lib. 5.nouæ recopil.glos.2.per tot. sed quia omnino cessaret ea dubitatio: veriorem ex his opinionibus nostra constitutio eligens apertissime decreuit personam hæredis, qui instituendus erat a testatore esse nominandam, vt electio tantum esset commissario concessa, & hæc fuit originaria ratio decidendi legis: non cor-
4 rectoria iuris communis, vt aliqui malē crediderunt sed declaratoria dubitationis, supra relatæ. ¶ Ea tamen hæredis nominatio debet esse clara & expressa ita quod indubium reuocari non possit, quem testator nominauerit, ne committat fraudem committat in hæredis nominatione, vt resoluūt hic Cifon.
3 num.7.Gomez Arias.num.4.Castellus in verb. *Por su nombre.* intelligendo sic Tellum nostrum.nu.3. qui dū requirit expressam & indiuiduam nominationē intelligendus est de ea quæ non possit indubium reuocari, vt intelligit ipsum Matienço in.d.l.5.titul.4.lib.5.glos.7. 5
per totam. ¶ Sed an hæc omnia procedant in alijs a lege expressis: nempe in exhæredatione, substitutione, melioratione, & tutorisdatione, vt sit nominandus a testatore, qui exhæredandus, substituendus, seu meliorandus est, magis ad longum quam oportuerat expli cuit Tellus noster hic.num.1.&.2.& denique resoluit, nominatim esse exprimēdum substituendum, seu meliorandum, & a fortiori exhæredandum, dicit enim legem hāc neccessario esse intelligendā vno ex tribus modis, aut diuersum ius constituisse respectu institutionis ab eo quod in melioratione, & substitutione, constituit, aut verba illa. *Y en quāto alas otras cosas.* de alijs a lege non expressis esse intelligēda, aut superflua fore & nihil significare: vtrunque negat, & primū fatetur admitti non posse, dicens ꝙ neccessitudo nominandi instituendū, datur in substitutione, seu melioratione, & a fortiori in exheredatione, & quia si in princ.legis casus æquiparabātur, in fine eos legem æquiparasse credit, nihil quæ magis specialitatis in vno quam in alio dari existimat: confirmans denique, hunc intellectum, ex alijs rationibus non referendis. Cuius cauillatio ad legem, magis quam veritatis inuestigatio, admitti non potest. tam ex verbis legis ibi. *Y en quanto a las otras cosas, señalando para que le da el poder.* quæ neccessario sunt referenda ad alia in.l.contenta de quibus egerunt legislatores, & consequenter probant in institutione tantum esse nominandam, personam hæredis neque ad alia possunt referri, de quibus conditores non meminerunt, neque forsam cogitauerunt, quam quod longe maior ratio versatur in substitutione quæ dari potest in hæredatione seu alijs ab ipsa. l. con-

tentis, quia ex mandato exhæredandi quem maluerit ex filijs non poterit cōmissarius exhæredare nisi eum contra quem ingratitudinis causa probetur, & ideo non erit neceſſaria, expreſsio perſonæ eius, qui exhæredandus eſt, cum ex cauſa ingratitudinis, ſatis certus efficiatur, neque tunc diceretur diſpoſitio captatoria cum exhæredatio non pendeat, ex alieno arbitrio commiſſarij, & quantum ad ſubſtitutionem, melioratio nem, ſeu alia in.l. contēta, non ſunt principales morientis diſpoſitiones, ſicut inſtitutio hæredis, neque ex commiſsione ad eas faciendas diceretur in arbitrium tertij diſpoſitionis ſubſtantiam conferri ſed electionē vnius incerti de certis filijs commiſſario fuiſſe conceſſam, vnde nimirum ſi prędicta valeant abſque nominatione eius, qui ex hærēdādus, ſubſtituendus, ſeu meliorandus eſt, vnde hanc ſententiam contra Tellum ſenſerunt Acoſta, in.d.c. ſi pater. verb. pauperes.num.6.&.17. & Palatius.hic.nu. 72.&.85. dum exiſtimant in caſu inſtitutionis tantum eſſe nominandam perſonam hæredis, & ſequutus Acoſtam probat Matienço in.l.5. titul. 4.lib. 5. nouæ recopil.glo.3.prope fin.&in.l.7. eod.titu.4.gloſ.7. imo & ipſe Tellus. in.l.32.num.4.referens Palatium in. d. num.85. & Couarrubiam in.c.cum tibi.num.10.de teſtamen. tenet valere cōmiſsionem meliorandi, vnum de certis nō nominatum, licet fateatur atenta noſtra lege dubium eſſe. Et alia ad legem vide per Matienço in. d.l.4. cum alijs, Mieres in tractatu maior.1.par. quæſt. 48.per totam.Molina.lib.2. de Hiſpanorum primogenijs.Et vide ad.l. Meneſium in.l.1.num.50.cum alijs.de lega.2. vbi Peralta.num.51.vſque ad.num.81. & in.l. cum quidam.num.2.&.13. & in l.vnum ex familia.§.rogo.num. 4.de legat.2. Menchaca de ſucceſs.creatione. §.1.num.19. qui ad longum electionis commiſſarij explicuerunt.

Sequitur explicaio ad legem.32. Tauri.

SVMMARIVM:

Commiſſarius ſimpliciter relictus ad teſtandum, teſtari nequit, ſed debita defuncti ſoluit, & conſciētiam eius exonerat.num.1. & per tot.l.

Succeſsio commitentis reducitur ab inteſtato. nume.1.

Commiſſarius ad teſtandum debita etiā naturaliter tantum debita exoluit. numer.2.&.3.

Creditores an poſsint aduerſus emptores rerum defuncti actionem intentare. num.4.

Commiſſarius an poſsit debita poſteriora ſoluere.num.4.vſque ad num.9.

Creditores anteriores hypotecarij & priuilegiati vel non quando poſsint reuocare ſolutionem poſterioribus â commiſſario ſeu herede factam, bene diſcutitur â numer.4.vſque ad numer.9. &.10.

Excuſſio facienda eſt, in bonis debitoris priuſquam ad reuocatoriā deueniatur. num.10.

Commiſſarius quādo poſsit quintum pro anima cōmittentis expēdere & an ſuperſtitibus deſcendentibus vel deficientibus.num.11.per totum.

Lex in duobus vsdetur correctoria. numer.12.

Fiſcus & vxor â ſucceſsione committentis excluduntur.

gloſ.1.l.32.

IN lege præcedenti actum fuit de facultate commiſſarij, circa poteſtatem inſtituendi, exhæredandi, ſubſtituendi, & dandi 1

& dandi tutorem hic agendú erit quã forma commissarius cui simpliciter cóceditur testandi facultas,absque manda to speciali,ad aliquid faciendum de cõ tentis in.l.præcedenti, vti debeat, circa distributionem bonorum defuncti, & ex ea sic continuata, cum præcedenti se quentia notabilia deducuntur.

1 Primum,quod cum commissarius cui simpliciter datur testandi facultas, non possit facere testamentum, neccessario succesio committentis reducitur ad instar successionis abintestato, ex verbis legis,ibi.*Entre los parientes q̃ vinieren a heredar abintestato.* & consequenter videtur in ea probari, quem posse pro parte decedere testatum & intestatum, quam obiectionem licet aliqui ex nostratibus sentiant,denique resoluunt cõ mittentem non decessisse testatũ & intestatum,sed testamentum ex defectu cómissionis,non valuisse quo ad substantiam institutionis,sed quo ad alia tantũ & censeri consanguineos esse vocatos, exemplo.l.ordinanz quam referunt & ad id ponderant Tellus hic.nu.3. Matienço in.l.6.titul.6. lib.5.nouæ recop. glos.4.ad fin.vbi se ad ea quæ alibi dixerat remittit.

2 Secundo, deducitur commissarium libere posse debita soluere ex verbis. l. ibi.*Pagando sus deudas* in quo ius commune confirmat. de quo per Palatium hic.num.1.qui ex doctrina Bar.in.l.qui bus.§.dominus de conditio,& demonstrat.id intelligit, etiam si quid naturaliter tantum debeatur, vt quia iuditialiter exigi nõ posit, quasi præscriptione seu aliter extinctum.Cuius intellectus aperte probatur in verbis.l.ibi.*Pueda descargar los cargos de consciencia del testador* quæ explicantur a Tello hic.num.5. a Matienço post alios in.d.l.6.tit. 4.gl.1. ex principio. ¶ Et ad huiusmodi solu-

3 tionem faciendam posse commissarium vendere committentis bona deducitur ex Tello.hic.num.6.vsque ad num 8. post Palatium.nume. 6. ¶ Quod tamen ipse Tellus restringit, ex doctrina Saliceti.in.l.fin.§.etsi præfatam. C. de iure deliberan.dummodo creditores defuncti citentur specialiter, seu publice, per pro clama,ita quod ignorantiã prætendere non possint,vt quia iuditialiter rerũ venditio fit, quia si forte quis occulte rem emerit creditores emptorem conuenire valebunt, maxime reales, & hipotecarij,vt resoluunt ipse Tellus. nu. 9.ad fin.intelligens sic quæ prædixerat circa.§.etsi præfatam, & remissiue Gregorius in.l.7.titul.7.par.6.verbo.*Que las deudas.* & latius Matienço in.d.l. 6. titul.4.lib.5.glos 2.ad fin. ¶ Sed an 4

5 commissario soluente pecuniam posterioribus creditoribus, anteriores possint eam etiam consumptam recuperare, est elegantis dubitationis,& a debitore ex causa lucratiua posse id effici, probat ipse Tellus hic.d. num. 9. ex glos. in.l. pecunia.C. de iure fisci, dicens eam in hoc casu communiter esse receptam,vltra quẽ idem sequuntur Cefalus consil. 86.lib.1.eleganter Fanuciusde inuentario.5.par.num.145. &.148. ad finem vbi alios referunt. ¶ A creditore ve- 6

ro,ex causa onerosa, plures secure crediderunt,non posse pecuniam reuocari intelligentes textum in. l. si pecunia in solo fisco.Ponderantes ad id textum,in d.§.etsi præfatam & regul.l. pupillus. §.fin.ff.quæ in fraudem.l. si filius familias, si cert.petatur, ita bene Fulgosius Cumanus,& Baldus relati, & admissi a Couarrub.c.29.practicarum.nu.1. Parisius consil.69.num.3.lib.4.Afflictus decision.190.Angelus in.l. tutores de cond.in debiti.Capitius decision. 78. Grammaticus,quæst.1.Cefal. cõsi. 86. lib.1.Fanutius in.d.tractatu de inuentario.5.par.nu.147. ¶ In tantum quod 7

Ioan.Faber.in.§.item si quis in fraudẽ. num.15. institutu de actionibus existimauerit.l.si pecunia, esse intelligendam in solo fisco:respectu secundi creditoris

 ex cau

ex causa lucratiua, quem refert Couarr. in.c.29.practicarum.num.3. licet eum
8 in hoc non sequatur. ¶ Imo contrarium omnino, id est eam reuocatoriam dari cuicunque creditori anteriori, dum modo is hypotecarius sit & priuilegiũ prelationis habeat, extẽdens ad eum.l. pecuniam, probat Acursius ibidem glo.2.referens ad id tex.in.l.sed an hæc ff.quod cum eo, & in.l.ex facto.§.fin. de peculio, & iterum ipse Acursius glo. 1.in.d.l.sed an hæc & in.l.deferre.§.fin. verbo.auferendũ.ff.de iure fisci, & in.l. fin.§.etsi præfatam. verbo, repellantur. C.de iure deliber. & ita resoluunt antiquiores, Petrus a Vella pert.Paul.Salicet.in.d.l. pecunia Bart.in.l. pupillus ff.quæ in fraud.Paul.consi.169. vol.2. in princ. Affli̇ctus decision.190.Capitius decision.78.colum.2.num.5.&bene Fanutius supra.nume.143. & secundũ hãc obtinui in hac regia cancellaria.

9 Ad cuius resolutionis veram enucleationem plures dubitationes remissiuæ, adijcientur, quibus facultas reuocandi anterioribus creditoribus concedatur, vel denegetur. Et prima, an ea reuocatio habeat locum quando res secũdo creditori datur in solutum, de qua vidẽdus est Paul.d.consil.169.volum.2.in prin. Gregorius in.l.11.tit.14.part.5.&.in.l. 9.titul.15.par.5.glos.1.per totam Fanutius de inuentario.5 par.numer.148.ad fin.fol.mihi. 147. Secunda, an ea reuocatio admittatur, inter creditores personales, qui sunt æquales priuilegio, de qua Paul.d.consi.169.in principio, Gregorius in.d.l.11.titul.14.par.5.maxime in glos. *Non han de manda:* Fanutius supra.nu.144.& referendo Paul.& alios Ioan.Matienço in.l.7.titu. 16.lib.5.nouæ recopil.glos.5.numer.15.cum alijs. Tertia an idem sit quando ex negligentia prioris creditoris, secundus debitũ exegit.de quo vide tex.in.l si non expedierit.§.1.ff.de bonis authori.iud possidend. vbi glos.verbo.noceat Alexan. in.l.fin.§.etsi præfatam.num. 8. Quarta quid sit dicendum quando dato concursu creditorum, fit posteriori solutio, vide.d.l.si non expedierit.§. 1. versi. ꝙ si vtraque Alexan.in.d.§.etsi præfatam num. 8.Paul.consi.446.num.3.1.part. Fanutius supra num.148. ad fin.& vide.l.9.titul.15.par.5.&.l.7.titul.6.par. 6.vbi Gregorius verbo. *Q ue las deudas* & de hoc agit Anchonius in tractatu de mercatura.in vltima parte de coctoribus sub rubrica qui potiores, in bonis de coctorum habeantur.numer.28. Quinta, quid si astute, secundus creditor debitum exigit, cõsidera ad hoc.l.9. titu.15.par.5. & vide Fanutium. d.nu. 148.ad fin. Sexta, quid in hærede conficiente inuentarium, qui legatarijs soluit, an a creditoribus liberetur vide Fanutium supra num. 135. & numer.141. Septima, an soluens teneatur recipere satisdationem: ab his qui prius pecuniã receperunt, Fanutius supra numer.136. ad fin.&. 137. Matienço in.l.6.titul. 4. lib.5.glos.1.num.4.Couarru.c.29. practicarum.num. 2. Octauo, quid quando debitum resultaret ex negotiatione, an reuocetur solutio, vide Gregorium in.d.l.11.par.glossa verbo. *Q ue vence su deuda.* Nono, quid quando in fauorem posterioris creditoris, lata fuit sententia, vide.l.11.titul.14.par.5. vbi Gregorius.l.9.titul.15.part.5.glos.1.ad fin. & Matienço in.d.l.7.tit.16.lib.5.glos. 5.num.15. Decima, quid si soluit authoritate iudi, de quo vide.l.9.titul.15.par. 5.vbi glos.2.ad finem. Vndecima, quid in executoribus testamentarijs secundum hanc.l.vide Gregorium in. d.l.7. titul.6.par.6.verbo. *Q ue las deuan.* versic.quid in executoribus.

Ex quibus omnibus remissiue adductis: facile deducere poteris, quando sit locus reuocatoriæ. Et semper aduertendum erit, quod in casibus in quibus admittitur, prius facienda est legitima excussio in bonis debitoris, quam ad secũ- 10
dum

dum creditorem (qui debitum exegit) deueniri posſit, de quo vide Angel. conſil. 258. Capitium deciſion. 78. Gregorium in. l. 7. titul. 6. part. 6. gloſ. verbo. 4. part. & d. l. 11. titul. 14. par. 5. Fanutius in. d. 5. part. numer. 148. & melius. num. 142. Ceſalus. d. conſi. 86. lib. 1.

11 Tertio, principaliter ex. l. deducitur quod creditoribus ſatisfactis: factaque exoneratione conſcientiæ defuncti, poterit commiſſarius quintum pro anima expendi iubere, vt probant verba ibi. *Mandar distribuyr por el anima del testador la quinta parte de ſus bienes.* in quo dixerũt plures, corrigere ius cõmune, quo facta ſimili commiſsione commiſſarius de omnibus bonis ad libitum diſponere poterat intelligentes ſic tex. in. c. cum tibi de teſtament. vt aduertit poſt alios Matienço in. d. l. 6. titulo. 4. gloſ. 3. per totam. Sed quia cum in. d. c. cum tibi non vera factio teſtamenti, ſed bonorũ diſtributio commiſſa erat, poterat dubitari an idem foret dicendum, quando commiſſario teſtandi facultas dabatur, ſuperuenit. l. noſtra conſtituens non idem eſſe in eo caſu, ſed reducta ſucceſsione abinteſtato, de ſolo quinto, valere commiſſarium diſponere, & hæc commiſsio intelligenda eſt, non ſuperſtitibus deſcendentibus, quamuis conſanguinei ſtarent, quia ſi deſcendentes ſint, nihil poterit commiſſarius de bonis teſtantis diſtribuere, ſed omnẽ ſubſtantiã intelligeretur teſtatorem deſcendẽtibus reliquiſſe. Vt aduertit Tellus hic. num. 10. & in. l. 36. num. 4. ſic eas intelligens cuius intellectus a dicta. l. 36. probatur ibi. *Los quales en caſo q̃ no ſean hyos, ni deſcendiẽtes ni aſcendiẽtes legitimos, ſea obligados a diſponer de la quinta parte de los bienes por ſu anima del teſtador.* ex quibus clariſsime deducit Tellus, ꝙ ſi mortuo commiſſario, deſcendentes, ſeu aſcendentes, legitimi ſupereſſent, non eſſe preciſſe quintum expendendum, & conſequenter preſupponit quod neque viuo poterit ipſe commiſſarius in præiuditium eorum deſcendentium quintum bonorũ defuncti diſtribuere. Sed hunc intellectum Telli improbat Matienço in. l. 10. titul. 4. lib. 5. nouæ recopil. glo. 4. num. 3. & 4. & merito iuditio meo, tam ex generalitate noſtræ. l. quæ in omnibus abinteſtato ſucceſſoribus loquitur deſcendentibus, ſeu tranſuerſalibus, quam ex verbis & mente. d. l. 36. quæ præciſſe intelligitur quando commiſſarius abſque diſpoſitione quinti mortuus eſt, vel terminus quem ad diſponendum habebat tranſiuit & nullam de quinto potuit vel noluit facere diſtributionem, quia cum poteſtate ſibi data diſtribuendi non vteretur neque preciſſe deberet ea vti ſed voluntarie ex verbis noſtræ. l. ibi. *Puede.* iunctis ſequẽtibus. *Y mandar diſtribuyr.* merito nolente quintum pro anima expendere, integram hæreditatẽ, legitimi hæredes conſequerentur, ex cõſtitutione. l. 36. ſi vero in termino ſibi a lege dato, quintum vellet diſtribuere: nõ impediret eam diſtributionem ſtare legitimos deſcendentes, vt male Tellus noſter credidit, & ſic ſunt intelligenda verba. l. 36. ibi. *Quando el comiſſario no hizo teſtamento ni diſpuſo de los bienes del teſtador porque paſſo el tiempo, o porque no quiſo, o porq̃ ſe murio ſin hazerlo.* vt quando commiſſarius noluit vel nõ potuit intra terminum diſponere, tranſacto, quintum non ſit expendendum, niſi extranei hæredes ſuccederent, quia tunc iuſtiſsimum eſt vt quintum pro anima teſtantis expendatur.

Quarto, principaliter deducitur ꝙ facta exoneratione conſcientiæ, teſtatoris, & diſtributione quinti, reſiduum inter conſanguineos abinteſtato ſuccedentes, ſit diuidendum, & deficientibus, detur vxori quod ſibi debetur, & reliqua per eundem commiſſarium expendantur, in pias cauſas, & animæ teſtantis cõducibiles, in quo reſpectu vxoris. & fiſci, videtur correctoria iuris communis, 12 quia

quia quantum ad vxorem, excludit eam a successione mariti, deficientibus consanguineis, cótra constitutionem. §. sunt & aliæ de bonorum possessionib. l. 6. titul. 13. part. 6. de quo Palatius hic. nu. 11. & 12. Tellus. 4. per totum. Olanus in antinomijs. nu. 53. vsque ad. 55. qui referendo Couarrubiam & Gregoriũ. l. liberare conatur a correctione iuris communis, de quo etiam vide Matienç. in. d. l. 6. titul. 4. lib. 5. glos. 5. per totam & glos. 6. num. 2. & quantum ad fiscum videbatur etiam correctoria: dum consanguineis, & vxore, deficientibus, fiscũ excludens, commissario dat facultatem disponendi de bonis, contra l. vacantia. C. de bonis vacant. lib. 10. l. 20. tit. de las penas. lib. 8. ordinamenti, de quo etiam per Palatium. d. num. 11. & 12. Tellus & Olanus supra.

Sequitur explicatio ad legem. 33. Tauri.

SVMMARIVM.

Terminus commissario assignatus quantum duret, & quando finiatur. num. 1. remissiue.

glos. 1. l. 33.

IN hac lege principaliter constituerũt conditores: quanto tempore duret terminus commissario assignatus ad testãdum, seu aliter de bonis committentis disponendum, quandoque currere incipiat, & finiatur, de quo quia clara est. l. constitutio vltra scribentes hic, vidẽdus est Mlech. Mieres in tractatu maioratus 1. part. quæstio. 48. per totam, maxime, num. 2. vsque ad. 9. & num. 47. & 48. & 57. cum alijs præcedentib. & sequentib. & 1. par. quæst: 52. num. 8. Coua. in cap. quia nos de testam. Tellus in. l. 35. num. 2. aliqua in. l. 6. titu. 10. partit. 6. & late Ioan. Matienço, qui eam explicuit, in. l. 7. titul. 4. lib. 5. nouæ recopilat. per totam.

Ad legem. 34. declaratio.

SVMMARIVM.

Commissarius ad testandum non potest reuocare testamẽtum, antea à committente factum, absque mandato ad id speciali, num. 1.

glos. 1. l. 34.

SAtis deducitur decidendi ratio ad. l. ex verbis eius: ibi. *Saluo si el tal testador especialmente le dio poder para ello,* quia sicut commissarius testari non poterat absque mandato speciali ad testandum, ita neque testamentum a committente antea factum, absque speciali commissione: ad id faciẽdum, reuocare, vt in effectu aduertunt Palatius hic. num. 1. Tellus. 1. vsque ad. 3. & magis ad longũ disputans rationẽ Matienço in. l. 8. titu. 4. lib. 5. nouæ recop. ad quem vos mitto ne in his quæ nouissima sunt moram faciamus.

Ad legẽ. 35. Tauri, explicatio.

SVMMARIVM.

Commissarius non potest reuocare testamentum a se nomine committentis factum. num. 1. remissiue.

glos.

Glo.vni.l 35.

ETiam huius.l.cõclusio clarissima est,quamuis circa eius rationem in sudauerint scribentes,& denique vero rem existimant: quam Tellus assignat. num.1.versi.ego vero scilicet,quia cum testamentum commissarij ex commissio ne fiat morte ipsius committentis finitur,reuocandi facultas,vt inde commissarius semel vtens facultate sibi concessa,declarationem a se factam non possit amplius reuocare, quod extenderunt conditores, etiam si commissarius,reseruauerit in se facultatem reuocandi. ibi. *Aunque reserue el poder en si para reuocar.* ex eo quod cum actus declarationis commissarij reiterabilis non sit, sed facultas sibi concessa statim facta declaratione finiatur,merito non poterit testamentum a se factum nomine committentis reuocare, quod in effectu voluerunt Castellus Ioann. Lupus. Gomez Arias hic,& clarius Tellus num.1. versi. ego vero,& Ioan.Matienço.in.l.9. titul.4. lib.5. nouæ recopil. glos.3. per totam. vbi glos.4.dubitat an possit commissarius declarationem semel factam, iterũ declarare,cui in hoc adde Mieres in tractatu maiorat.1.par. quæst.44. nu.14. & per totam.Quorum dicta conueniũt ad intellectum nostræ.l.ibi. *A declaracion.*& ipse Matienço ibidem glo.1.nu. 4.vsque ad fin.agit an commissario semel in vtiliter declarante, possit iterum declarare, quod ante ipsum explicuit Tellus.num.2. vsque ad fin. & Mieres in tractatu maiorat.1.par.quæst.48.nu. 47.& quæst.52.num.8.vbi ipse Mieres in.d. quæst. 48.num.55.dubitat, quid si commissario dolose bona fuerunt occultata.

Ad.l.36. vsque ad 39. Tauri.

HAs leges ad literam explicuit Matienço in.l.10.11.12.&.13.titulo.4. lib.5.nouæ recopil. ad quem vos mitto quia maiora nos expectant.

Finit prima pars legum Tauri,ad gloriam omnipotentis Dei, & intemeratæ Virginis Mariæ quam a teneris annis patronam suscepi.

SEQVITVR SECVNDA pars Taurinarum constitutionum, vbi

natura successionis maioratus, ab origine explicatur, & quando repraesentatio sit admittenda, vel deneganda, late discutitur atque de reuocatione ipsorum primogeniorum, plurima notatu digna, & forsam incognita erunt aducenda.

Sequitur interpretatio ad tex. in l. 40. Tauri.

Lex ista quadragessima Tauri à Ferdinando, & Ioanna, Hispaniarum Regibus, felicis recordationis, diuina quadam prouidentia instituta, subtilem, neccessariam ad modumque difficilem repraesentationis materiam continens interpretatur.

Summarium.

Successio maioratus an haereditaria sit, vel sanguinis iure deferatur, late discutitur, num. 1. vsque ad num. 27.

Primogenia hispaniae à primo institutore deriuantur. num. 1. 15. vsque ad. 17.

Primogenitus etiam non haeres ad primogenium admitti potest. num. 3. 18. 19. & 20.

Successor in feudo antiquo sufficit esse primi acquirentis haeredem, quamuis vltimi possessoris haeres non sit. numero. 4.

Regnum & primogenium equiparantur. num. 5.

Regnum an sanguinis iure vel haereditario deferatur. nu 6. 7. 22. vsque ad. 27.

Successiones erant haereditariae antea quam primogenia forent inuenta. numer. 8.

Repraesentatio an sit admittenda in dominica donatione. nu. 10. & 11.

Primogeniti omnes non tam ex vi repraesentationis, quam ex euidenti vocatione vnius cuiusque, ad maioratum admittuntur. numer. 13. & 14.

Successio sanguinis iure & haereditario simul deferri potest. nu. 18. vsq; ad. 21.

Regnum Aragoniae haereditarium esse. num. 23.

Regnum Galliae haereditarium esse. numero. 24.

Regnum Vngariae tanquam haereditas vltimi regis ad posteros deferri. numero. 25.

Regnum Hispaniae haereditarium, & inde intellectus ad. l. 2. titu. 15. part. 2. & ad. l. 9. titul. 7. ead. part. nume. 26. & 27.

Maioratus perpetuus est, ita quod neque in vno neque in pluribus cognationum gradibus finitur. num. 29.

Maioratus bona indiuidua sunt. nu. 30.

Primogenitis in infinitũ acquiritur quaedam spes in commutabilis succedendi. num. 31.

Filius regis inuita patris vocatur rex. numer. 32.

Filius regis inuita patris à magnatibus iuratur

Glos.1.l.40.

1 IBi *en la succession*, cuius successionis naturam ab origine examinandam elegimus, vt inde plurima notatu digna, abscondita, facile cognoscantur, & vt clarius scire posimus quæ sit eius primeua natura eam duximus discutiendã. Vulgarem & arduam dubitationem, quam antiquis & nostris temporibus plurimi satis eruditi interpretes diligenti studio explicuerũt, licet eam nõ bene discussam neque intellectam reliquissent, scilicet.

An ea successio sanguinis iure deferatur, vel hæreditaria sit.

EX cuius vera resolutione quæ clauis totius materiæ est, plures aliæ dubitationes ancipites clare deciderentur, & in ea controuersia secure discendum videbatur sanguinis iure semper deferri hanc maioratus successionem, & non esse hæreditariam, quod ex sequentibus suadetur.

¶ Primo quia cum Hispaniæ primogenia a primo institutore deriuentur, vt ex l. vnum ex familia. §. si de falcidia. de legatis.2.l. si arrogator. de adoptionibus. l. cohæredi. §. cum filiæ. de vulgari omnes deduxerunt, nullo pacto fateri posse credunt hęreditaria nuncupari, sed sanguinis iure deferri, ex notanda l.3. ff. de interdictis. & ex hijs quæ tradunt Alexand. consil.30.nu.15. lib. 1.Gozadinus consil.53. num.6. &. 15. bene probatur. 2

¶ Ex eo id verisimum existimant, quod primogenitus etiam non hæres, ad primogenium admitti posit, vt referendo Acurs.& Bald. pro fundamento, huius opinionis considerauit noster Molina, lib.1. de Hispanorum primoge. c. 8. num. 3. cum alijs. ¶ Cuius sententiam confirmat alia dicentium, quod in feudo antiquo sufficit succedentem esse, primi acquirentis hæredem, quamuis vltimi possessoris hæres non sit, vt probant Alexand. consil. 26. num. 8. lib. 5. & est communis opinio secundum Pinel. in. l.1. de bonis maternis. 3. part. num.3. Iulius Clarus in. §. feudum quæst.9. Aluarus Vaez de iure emphiteut. quæst.44. num.19. 3 4

5 ¶ Pro hac opinione considerant, re-
gni ad Hispaniæ primogenia æquipara-
tionem, de qua per Molin.lib.1.c.1.nu.
30.& referendo Grego.statim. c.2. nu.
10.& iterum c.3.nu.25.ad fin. rursusque
lib.2.c.2.nu.3.atque Melchior. Mieres.
in tractatu maioratus. 2. part. quæst. 6.
6 nu.3. ¶ Dicentes quod sicut regnum
sanguinis iure deriuatur, ita Hispaniæ
primogenia maioratus nuncupata, ex ea
iuridica æquiparatione sanguinis iure
deferuntur, & ad posteros deriuantur &
in regno id probauerunt Oldral. consi.
224.col.6.num.27.versi.hoc autem ius
& num. 28. Ioannes de terra Rubea. in
tractatu contra rebelles. tractatu. 1. a-
ctione.1.conclu.10.&. 11. Bald. in l. ex
hoc iure num.5.de iust. & iure. & in c.
vni.num.6.de feudo Marchiæ vbi Car
dinal. Alex.nu.8.Abb.consil.3.num.3.
lib.2.Benedict.in c. Ramuntius versi. in
eodem testamento.1.num.209. Molin.
in consuetud.Parisien.§.8. glos.3. num.
8.12.&.14.Crotus in l. de quibus num.
73.ff. de legibus & ex nostratibus Pa-
latius Rubeus. de iusta retentione regni
Nauarræ. 5. part. §.6. Peralta in l.3.§.
qui fideicommissam num.48. &.52.de
hæredibus instituend. & in rubric. nu.
107,&.110.ff.eodem.Grego.in l.4.tit.
15.part.2.glo.2.& hijs non relatis Mo-
7 lina.lib.1.c.8. nu. 9. ¶ Pro quo facit
text.in l.2.tit.15.part.2.ibi. *do quier que*
el señorio vuieren por linage, maiormen-
te en España, & in l.9.tit. 7. part.2. ibi,
por razon de linage, quas ad id pondo-
rat Molin.d. nu.9. referens se ad dicen-
da per ipsum.lib.3.c.6. & id bene com
probat Anto.Gama.decis.174.nu.15.
8 ¶ Sed his non obstantibus veriorem
sententiam existimamus, successionem
primogeniorum esse vere hæreditariam,
& non sanguinis iure deferri, quod ex
eo clarissime constat, quia antea quam
primogenia forent inuenta, successiones
erant hæreditariæ atque dividuæ inter
liberos.l.scripto.ff. vnde liberi. l. cum
ratio.ff. de bonis damnatorum. Postea
vero si quibusdam rationibus exigenti-
bus constitutum fuit primogenitum tan-
tum admitti debere, ad certam atque
præcipuam parentum hæreditatis par-
tem, non obid naturalis qualitas succes-
sionis hæreditariæ, tollitur, aut obum-
bratur, sed cum eadem qualitate, fore in
eisdem primogenijs, succedendum ne-
cessario dicendum est.argum.l.quoties.
de actionibus & oblig.l.fi. C. de sepul-
chro violato. & in speciæ tradunt. Ti-
raquel.de primogenit.quæst.35. nu. 4.
& 15.Ioan.Licerier.in eod. tractatu. li.
3.quæst.2.num.2. & alij relati licet non
secuti a Molina.dict.lib.1.c.9.num.1.

¶ Quod etiam ex eo comprobatur, 9
quia in feudo, emphiteosi, fideicommis-
so atque alijs, in quibus infra dicēdum
erit admitti representationem secundum
ordinem huius.l. ea potissimum ratione
admittitur, quia cum erant hæreditaria,
reducta admodum maioratus primeuā
naturam conseruant.& hæreditariæ suc
cessionis qualitatem adhuc retinent ne-
que ex ea reductione quod ab origine
proprium habebant amiserunt.

¶ Vnde in ea dubitatione an in domi- 10
nica donatione sit admittenda represen-
tatio, eam elegantem distinctionem fe-
cerunt qui diligentius quæstionem exa-
minarunt, vt si donatio sit feudalis, ad-
mittatur, sinuero feudalis non sit, ne-
quaquam; quasi omnes crediderint, ex
reductione eius donationis ad maiora-
tum, primeuam naturam successionis
hæreditariæ non mutari, vt doctissime
aduertunt, Nicolaus de Matarela.in l.fi.
de iuris dictio.omnium iudicum.relatus
& sequutus a Baldo.in l.liberti. liberte-
que num.18. C. de operis libert. Tira-
quel.de primogenit.quæstio.40. num.
224.Licerier in eod.tractat.lib.3.quæst.
2.Acost.de maiora.bono.regiæ coron.
nu.19. versi. ex hijs colligitur. Aluarus

Vaez de iure emphit. quæst. 50. nu. 6.
12 13. & 21. Molin. lib. 3. c. 7. nu. 13. ¶ Et sic sunt intelligendi, qui indistincte crediderunt, in dominica donatione nō admitti representationē, in eo enim fundātur, q ex ea reductione de donatione ad maioratū, nouā representationis qualitatem successionis hæreditariæ propriam inductā esse non censuerunt: contra naturam ipsius dñicæ donationis, quæ nō iure hæreditario sed ex concessio. regia cōstabat, aduersusq; iuris cōmunis præcepta, quæ in ea fæudali dominica donatione non admittunt representationē. Ita debent intelligi. Paul. consi. 164. nu. fin. lib. 2. Palatius Rub. in rubric. de donation. inter vir. §. 69. num. 30. & 34. & elegātius Acost. de maiorat. bonorū re-
13 giæ coronæ nu. 24. & 25. ¶ Quod ex ea fulcitur ratione, quia cū representatio fictio sit, quæ non nisi in casibus a iure expressis conceditur, & regulariter receptū habeamus, in vniuersali hæreditaria successione, tantū dari representationē, vt satis noscitur atq; probatur. in l. tutela. §. si duo. de legitima tutela. l. si libertus. §. 1. de bonis libertorū necessario fatendū est, vt euitetur legū correctio, vel in ea succes. nō dari rēpresentationē vel
14 si dētur esse hæreditariā. ¶ Nec aduersus hoc fundamentum a recepta regula sumptū obstabit si quis objecerit, quod quando iure maioratus succeditur lineā recta primogenitorum successiue in infinitū, de primogenito in primogenitum quāuis successio non sit hæreditaria sed sanguinis iu. deferatur representatio est admittenda vt cōsiderat Molin. d. l. 1. c. 6.
15 nu. 41. & 42. ¶ Quia præterquā tunc etiā successio est hæreditaria, vt in hac glo. probamus id non principaliter cōtingit, ex ui representationis sed ex propria & euidenti vocatione vnus cuiusque ex primogenitis nascituris in infinitum expressa vel sub intellecta, a principijs iuris prudentiæ ex natura maioratus deducta, vt resoluunt eleganter Decius consil 115. col. 1. Alciat. consi. 187. nu. 7. Hieronimus Zancus in l. hæredes mei. §. cum ita nu. 232. ad Trebellianum Tellus in l. 27. Tauri. nu. 2. & hijs non relatis alios referens Molin. li. 1. c. 1. nu. 17. & lib. 3. c. 6. num. 39.

¶ Quod quidem habito pro cōstanti, non obstant fundamenta in contrariū adducta, quibus quāuis fortissima sint ex sequētibus respōdetur, primo nō esse necessariam consequentiam, a primo institutore deriuantur ergo sanguinis iure deferuntur, cum fæudum, emphiteosis, fidei commissum, atque ius patronatus, in quibus iure maioratus, succeditur a primo institutore deriuentur, & tamen hæreditariæ successionis qualitates retineant vt in ampliationibus ad hanc legem videbimus, maxime quia quamuis a primo institutore deferātur, ab vltimo moriente capiuntur, in quem vera possessio & verum dominium licet ad vitam restrictum transfertur ex l. 45. & resoluit Molina lib. 3. c. 10. per totum atque proximitas ad succedendum respectu ipsius consideratur, vt ipse Molina fatetur d. lib. 3. c. 8. per totum. ¶ Neque 16
in eo quod a primo institutore primogenia deriuentur: consistit esse vel non successionem eorum hæreditariam, sed ex eo sanguinis iure deriuari dicuntur q ei qui hæres est, vel non est, ex solo iure sanguinis & naturę, vel ex sola agnatione, aut speciali vocatione, absque vlla qualitate hæreditariæ successionis competunt, ex Bart. in l. vt iusiurandi. §. liberi. nu. 4. de operis libertorum. Bald. in c. 1. nu. 6. & 7. de eo qui sibi & hæredibus suis Alex. consi. 44. nu. 1. lib. 1. & consil. 26. nu. 4. eodem. lib. ¶ Quod 17
quidem ius sanguinis: si solum in ea maioratus successione, consideraretur sequeretur necessario, quod esse de genere, esset causa in mediata succedendi in maioratu: & non esse filium magnum equidē absurdū, vt considerat Tiraq. de primogen. quæst. 35. nu. 15. & 18

ante

anteipsum Licerier.eo.trac.lib.3.quæst.
2.in fin.
19 ¶ Secūdo minus obstat dicere, quod
primogenitus etiā non hæres, ad primo
geniū admitti potest, quia facile respon
detur, q non ex eo excluditur in filio,
qualitas hæreditariæ successionis, imo
quāuis quoad hunc effectū, vt hæredis
onera subeat hæres nūcupari nō possit,
ex perpetua atque indiuidua natura ip-
sius maioratus, (vt infra latius erit dicen
dum) reliquas vero hæreditariæ succes-
sionis qualitates adhuc retinet quæ si-
mul cum sanguinis iure in eadē persona
concurrere possunt, vt aduertit Tiraq.
de primogeni.quæst.35.nu.4.&.15.Li-
cerier in eo.trac.li.3 quæst.2.nu.2.&.3.
& constat ex supra dictis, in principali
fundamēto huius opinionis, & ex infra
dicendis in responsione ad fundamentū
20 de regno satis deducitur. ¶ Probatur
que ex simili a fæudo q licet ex pacto
& prouidēcia deferatur. c.1.§. qui vero
qui fæudum dare, simul & iure hæredi-
tario capitur.c.1.de successio.fæud.c.1.
de gradibus successionū, & sic in eo re-
presentatio admittitur quæ non nisi in
hæreditaria successio.est admittenda, vt
in ampliatione huius. l. ad fæudum erit
21 dicendum. ¶ Et ita videmus q emphi-
teosis ecclesiastica, quæ vere non est
hæreditaria, qualitates & prærogatiuas
successionis hæreditariæ continet. ex
Bart.in.l.ius iurādi.§.liberi.de operis li-
bert.Alex.in l.si patroni.ff.ad trebel.&
in l.nihil.ff.de edendo.& in consi.124.
in fin.& in consi.129.nu.2. vol.5. Iasso.
in l.si non sortē.§.libertus.nu.33.de cō-
ditione indebiti,& in l.2.nu.207.C. de
22 iure emphit. ¶ Atque quam plurimis
consuetudinibus a Tiraq. & Licerier.
relatis, obseruatum videmus regnum seu
primogenium, quod iuræ primogeni-
turæ defertur etiam esse hæreditarium,
vt aduertunt.Oldral.consi.94.Alberi-
cus in prohem.digestorum.§. discipuli.
Ioan.Andreas in c.licet de voto.Abbas
consil.3. lib.2. Benedict. in c. Raynunt.
verb.in eodem testamento.1. num.144.
Licerier de primogenit. lib.3. quæst, 2.
num.7.Tiraq.in eodem tract. quæst.3.
num. 3. & quæst 21. num.3. Molineus
in consuetu.Parisien.tit.1.§.1. glo.3. nu.
4.&.14.
¶ Tertio minus obstat dicere, quod 23
cum regnū sanguinis iure. & non hære-
ditario deferatur, atque Hispaniæ pri-
mogenijs æquiparetur, & proprium at-
que verum primogeniu sit, ita & neces-
sario fatendum erit, sanguinis iure defer-
ri maioratum, quia facile respondetur
longe verius & receptius esse regnum
fore hæreditariū, vt authoritate Oldral.
consil. 94. col.5. resoluunt Aflictus in
constitutionibus regni Siciliæ.lib.3. ru-
brica. 24.num.75.Suarez alleg.10. Si-
mancas de Chatolicis institutionibus: c.
9.nu.262.Molineus in consuetud.Pari.
tit.2.§.8.glos.3.nu.9.Tiraq.de primo-
genit.quæst 23.nu.5. & quæst.35. per
totam. Cifonta. in presenti. quæst.16.
Gomez.num.72. Aluarus Vaez.de iu.
emphit.quæst.50.nu.2.& nu.12.Acost.
de successio.reg.nu.2. & post Oldrald.
consil. 131. & Aluericus in.l.pen.C.de
donat. inter. Archidi.in cap. Moysi.8.
quæst. 1. tradit Io. Garcia de fructibus
& spensis.c.16.nu.17. vsque ad nu. 32.
¶ Et in regno Aragoniæ tradunt Mo- 24
lineus in consuet Paris.tit.1.§.8. glo.3.
nū.9.Grego.in l.4.ti.15. part.2. verb.
sus deudas, & alij supra. ¶ Et in regno 25
Galliæ ipse Molineus.& Benedic.in c.
Rainun.verb.in eodē testam.1. nu.207.
¶ Et in regno Hungariæ probat tex. in 26
c.licet de voto.& per eū text. Tiraq.d.
quæ.35.nu.14.Gomez hic.nu.71.Gre-
gorius in l.9.ti.7.part.2.verb. *de linage*.
Acost.de succes. regni nu. 17. Aluarus
Vaez.d.quæst.50.nu.2.&.12.Io. Gar-
cia.d.c.16.num. 31.&. 32. ¶ Neque 27
aduersus hanc veritatem obstabit text.
in l.2.tit.15.part.2.& text. in l. 9. tit.7.
part. 2. quas referens. inducit Molina
lib.1.

lib.1.c.3.nu.11.&c.8.nu.9.ad probandum quod regnum Hispaniæ sanguinis iure deferatur quia longe verius existimamus esse potius hæreditarium, vt probât expresse ipsa l.2.ti.15.part.2.quæ in contrarium adducitur ibi. *por heredamiento han señorio los principes*, & ibi. *deue heredar el reyno.* & text. in l.4. tit. 15.par.2.ibi.*pues finca en su lugar, y hereda sus bienes*, l.3.eo.tit.& part.ibi.*que ha de heredar*, & ibi. *que no codicien heredar*, l.7.ti.4.part.3.ibi.*pero siẽdo Reyna, o señora que heredasse señorio de algun reyno*, singularis etiam text. in. l. 12 tit.1.part.2. quæ incipit. *por heredamiento han señorio los Principes, y los Duques. y los otros grandes señores*, famosa.l.8.tit.1.part.2.a nullo quẽ legerim ponderata ibi. *Ca ellos no tan solamente son señores de sus tierras mientras viuen, mas a sus finamientos las pueden dexar a sus herederos, porque han el señorio por heredad, lo que no pueden hazer los emperadores que lo ganan por election*, quæ quidem iura clare significant, regnum Hispaniæ fuisse hæreditarium & tanquam hæreditas vltimi regis semper ad

28 posteros deriuatũ. ¶ Iterum & nouissime respon. quod leges illæ partitarum non negant regnum Hispaniæ fuisse hæreditarium, sed tantum significant quod eius successio, iure sanguinis & hæreditario simul, ordine primogenituræ in filios regios maiores, & proximiores cõsanguineos, antiquitus deferebatur, & ꝙ ad regnum sanguinis iu. tanquã ad hæreditatẽ successores admittebantur, neq; leges illæ partitarũ in verbis illis, *de linage*, &, *por razon de linage*, quæ ius sanguinis significant, qualitates seu prærogatiuas successionis hæreditariæ mutauerunt, sed quasdam iuri sanguinis proprias, regno ꝙ hæreditarium erat addiderunt scilicet, quod vnus tantum succederet. Isque primogenitus foret, ꝙ regna essent perpetua, indiuidua inaliena bilia, & quod viuo patre filius certam spem succecendi haberet, quam mortuo ad filios transmitteret. Et quod verum dominiũ, atq; vera & actualis possessio in sequentes successores, absque actu aprehẽsionis, (nouissimo possessore defuncto) transferatur, & alias prærogatiuas, de quibus infra dicẽdum erit, quod elegãter deducitur ex d.l.2. quæ ius sanguinis & hæreditariũ simul amplectitur ibi.*codiciã auer linage que herede lo suyo*, neque iuri sanguinis pugnans est, regis filios ad regnum tanquam ad hæreditatẽ admitti, imo regna quæ sicut hæreditas vltimi morientis deferuntur, quoddã ius sanguinis simul habent, & iste nouus ac verus intellectus legũ partitarum ex eo confirmatur, ꝙ qualitas hæreditariæ, successionis, & sanguinis simul in eadẽ persona concurrere possunt, vt satis cõprobauimus in principali fundamento, huius verissimæ opinionis.

Ex qua notanda resolutione, plures ancipites dubitationes se offerunt examinandæ, & intereas principaliores sem per sequentes existimaui.

Prima an successor in maioratu repudiata parentis hæreditate, consequi valeat primogenitum.

Secunda an eiusdem maioratus possessor possit sequentes successores nouis conditionibus onerare.

Tertia an ad debita sui prædecessoris soluenda præcisse successor teneatur.

Quarta an possit eius maioratus vltimus possessor ex ingratitudinis causa aduer sus ipsum cõmissa, sequentẽ successorẽ a bonis eius primogenij ex heredare.

AD quarum dubitationum integram intelligentiã, quasdã prærogatiuas nostræ successionis proprias & alterius omnino alienas, necessariũ duxi notandas, quibus decidẽdę sint, & peculiaris ac vera natura eius successionis pateat. 2

¶ Prima huius successionis maioratus prærogatiua est, ꝙ ipsum primogenium perpetuum sit, ita quod neque in vno neque in pluribus cognationũ gradibus

finiatur,ſed in omnes cognatorum gra-
dus in infinitum extendatur, cum aliter
ipſa primogenia ſubſtineri nō valuiſſēt,
ſed breuiter periteni,& inſtituentiū vo-
luntates, perpetuitatē deſiderantium eua
neſcerent,quibus & alijs rationibus ex-
primeua natura primogeniorum Hiſpa-
niæ deductis, eam perpetuitatem dedu-
xerunt Pari.cōſi.75.nu.82.li.4.Cobar.
lib.1.variarū c.5.nu.4.Gomez.hic. nu.
59.Grego. in l.2.ti.15. part. 2. verb. *el mas propinquo*,Menchaca.de ſucceſsio.
creat.li.3.§.26.nu.94.& diligētius Mo
lina li.1.c.4.per totum.vbi c.5.&.6.ex
ea perpetuitatis natura ad plurima no-
tatu digna, contra iuris cōmunis prece-
pta regulaſque elegantes infert,nonnul-
las maioratui proprias aſsignans.

30 ¶ Secunda huius ſucceſsionis præro-
gatiua eſt quod bona maioratus indiui
dua ſint, ad vnumq; tantum pertineant,
ne ex eorum diuiſsione primogenia fini
rentur: cōtra ipſorum naturā, quā con-
ſiderauerunt, omnes in.c. licet de voto.
Oldrald.conſi.94.Ancharr.conſil.34.
Tiraq.de primogen.quæſt.68. num.7.
Mench.d.li.3.§.26.nu.92. Molina.li.1.
c.3.num.6.&.c.11.per totum, & pluri-
mos referens. Ioan.Rojas, de ſucceſsio.
ab inteſt.c.5.num.22.

31 ¶ Tertia qualitas eius ſucceſsionis
eſt ꝙ ſtatim quod quilibet ex primoge-
nitis in infinitum naſcitur, acquiritur ei
certa quedam ſpes in habitu ſuccedendi
ita firma & in cōmutabilis,ꝙ neque per
principē auferri poſsit,ex qua filius, viuo
patre verum habet ius & formatū ſucce
dendi,vt aduertunt Ioan.de terra Rubea
in trac.contra rebelles, art.1.quæſt.24.
Grego.in l.9.ti.7.part.2.verb.*de linage*
Tiraq.de primoge.queſt.40.nu.69.&
97. Mieres.in tract. maioratus 2.part.
in initio nu. 54. & his non relatis Mo-
32 lina.lib.3.c.6.nu.15.&.37. ¶ Et ideo
filius regis in vita patris vocatur rex, cū
in ſe radicatam habeat ſucceſsionem ha-
bitualem.glo.in c.fin.24.quæſt.1. Bald.
in l.ex hoc iu.nu.5 de iuſt.& iu. Aflict.
in c.1.num.17.&.33.de ſucceſsio.fæud.
Iſern.in prælud.fęudorum c.quis dica-
tur rex vel Marchio.Bene.in c.Rainun.
verb.in eodem teſtam.1.nu.156.Tiraq.
in l.ſi vnquam.nu. 27. C.de reuocand.
donat.Boeri.de auctoritate magni conſ.
nu.106.Abb.conſi.85.nu.6.Bellamer.
deciſsio.227.Molin.in conſue. Pariſ.tit.
1.§.7.glo.3.nu.2.Greg.in d.l.2. tit. 15.
part.2.verb. *de linage*, & eos non refe-
rens Molina.li.3.c.7.nu.15. ¶ Ex quo 33
princeps in vita regum, a magnatibus
iuratur,& in dominiſi recognoſcitur, vt
probant Grego.in d.l.2.glo.11.verb. *ſu padre*,& glo.verb.*en Eſpaña*,& diligē-
tius Molina.d.li.3.c.6. nu.15. vſque ad
num. 22. ¶ Et filius poſsidentis fæudū, 34
dicitur ex hoc in vita patris inueſtitus,
quaſi ius illi non deficiat,ſed adminiſtra
tio. Bal.in c.an mutus,vel aliter.& in.c.
1.col.1.de controuer.inter maſc.& fœ-
min.Præpoſit.in c.1.in prin.nu.10.verſi.
18.de fæud.Marchiæ Iaſſ.in l.ſi a ſoce-
ro.C.de iu.de liber.& in l. quoties. col.
8.C.de rei vend.& in l.in ſuis col. pen.
de liber.& poſt.& conſi.187.colum.7.
Ruinus con.19.col.1.vol.1.Rubeus in l.
non ſolū.§ morte nu.56.de noui oper.
nunciati. Tiraq.in l.ſi vnquam nu. 19.
de reuocand. donatio. ¶ Vnde filius 35
viuo patre poterit intentare remediū. l.
diffamari. C. de ingenuis. & reſoluunt
Suarez.alleg.4.Cobar.lib.1.variarum.
c.18.nu.8.Lupus.in l.1.ti.2.part.3.Ota-
lora. de nobilitate. 2. part. 3.partis.c.6.
nu.6. ¶ Atque remedium declaratoriū 36
actualis poſſeſsionis petendo ſe decla-
rari legitimum,& verum eius primoge-
nij ſucceſſorem,& patre mortuo actua-
lem poſſeſſorem vt licet non hijs funda-
mētis,reſoluit Suarez.allegat.4.Cobar.
d.c.18.nu.8.Grego.in d.l.1.tit.2.par.3.
glo.2.Simancas,de primog.lib.1. c. 28.
Mieres.in trac.maioratus.2.part. in ini-
tio numer. 69. vſque ad fin. quamuis
contrarium teneat Molina. libro. 3.
de Hi-

de Hispanorũ primog.c.14.per totum.

37 ¶ Quarta huius successionis prærogatiua est quod ea succedendi spes, cum iu. primogenituræ non solum. Primogenito acquiritur statim, cũ nascitur, sed omnibus in infinitum primogenitis vno post alium, successiue linea recta primo geniorũ, mortuo filio nepoti, & nepote defũcto, pro nepoti, atque sic deinceps absque variatione. Ita quod prior natus semper primogenitus dicatur, & ius pri mogenituræ acquirat, vt aduertũt Paul. consi.164.num.5.vol.2. Afflictis.in c.1. nu.77.de success.fæudi Socinus consil. 252.nu.18.vol.2.& consi.88.nu.1. vo. 3. Tiraq.de primogenitura, quæst. 40. nu.166. Molineus.in consuet. Paris.§.8. glos.3.num.5.in tit.de materia fæudal.

38 ¶ Atque ita nepos, ex corpore aui natus dicitur. ex l.2.C.de condit. insert. l. Lucius de hæredibus institué. Tiraq d. quæst. 40. num. 33. Casaneus in consuet.Burgund.rubric.7.§.10.num.17.

39 ¶ Quinta qualitas & prærogatiua huius successionis est quod ea spes succedendi quam statim cum nascitur primogenitus firmam & in commutabilem acquirit, mortuo viuo patre, ad filiũ nepotem vel alium descendenté in infinitũ transmittitur, atque de primogenito in primogenitum in infinitum deriuatur. vt resoluunt Oldral.consi.224. Io. Andr. in c.significante de foro comp.& in additio.ad speculat.tit.de fæud.col. 4. ad fin. Præpositus, in c.1.num.8.de fæudo Marchiæ. Socinus d.consi.252.nu. 15. vol.2. Decius consi. 397. & ingeniosus Acost.de maioratu bonorum regiæ coronæ nu.5.& 7. Mieres de maiorat. 2. part.in initio num.65.& his non relatis

40 Molina.li.3.c.6.nu.37. ¶ Cum primogenitus extinctus nõ dicatur neque stare desinat, si filius, in quem transfussa sit primogenituræ qualitas relinquat, ex illo ecclesiastes.c.3.ibi. *Mortuus est pater eius, et quasi non mortuus similem enim relinquit post se*, & tradunt Alber. in prohem.ff.§.discipuli.nu.2. Præpositus.in c.1.de fæudo Marchi. nu.9. Tiraquel d.quæst.40.nu.31. Paul. Socin: & alij.supra. vnde Bal.in.l.1.C.de condit.insert.nu.3. fatetur ꝙ sanguinis continuatio est in nepote vel nepte.& quod idem cum patre & auo dicitur atque per naturam continuatur.

¶ Quibus prærogatiuis sic vtiliter adductis ad primam ex hijs dubitationibus accedendo, an scilicet maioratus possessor, repudiata parentis hæreditate consequi posit primogenium, dicendũ secure videbatur ꝙ cũ ea maioratus successio sit hæreditaria. vt sup. late probauimus: & consequenter indiuidua, quan tum ad acquisitionem.l.1.&.2 ff.de acquirend.hæred. nõ posit eam successor liberis bonis repudiatis, integre consequi, quia cum tota hæreditas defuncti personam representet, monstruum foret eam hæredem pro parte representare. vt considerat Oldral.consi.94.nu.15. Ancharran.in c.licet de voto.nu.17. Albe. in prohemio digesto.§.discipuli nu.16. Cisontan.in present.nu.15. ¶ Et ita in regno dixerũt Oldral.cons.94.& Acost. de success.regni nu.5. ¶ Et in fæudo filijs vt filijs tantum concesso, ꝙ ex pacto & prouidẽtia atque familiare nuncupatur, ꝙ repudiata parentis hæreditate cõsequi ab ipsis nequeat, tenuerunt Isernia.in d. c.1.nu.13. vbi afflictis num. 37. Capitius decisio.47.nu.2. Socin. iunior. consil. 114.nu.1.li.2. Curtius.iunior.con.115.& 138.nu.19. Siluan.consi.30.nu.19. Aret. cõs.14.nu.13.& 14. Salic.in l.2.nu.27. C.de iu.emph. Plurimos referens. Tira. de primogen.quæst.35.nu.10.& id ele ganter defendit Cobarru.d.lib.2.c.18. cui accesit Aluarus Vaez.de iu.emph. quæst.44.ex nu.3. vbi bene omnes intelligũt.c.i. ãn agnati vt propter paternam reuerentiam etiam si fæudum nõ sit hæreditariũ, sed concessum filijs vt filijs non posit repudiata hæreditate paterna libere consequi.

41 42 43

¶ Quod tamen in hoc de fæudo verum existimo quamuis contrarium tenuerint, Paul. in authentic. post fratres C. de suis & legit. hæred. & in l. idem Iulianus.§.si cui num. 4. & in l. si post mortem num.1.de legat.1. Rubeus. in l. Gallus.§.quidam recte num.181. ff. de libe. & post Ruinus consil. 1. num. 15. Calcane. consil.74. num.4. & 5. Aymon consil.256.num.3.Gregor.in l.6. tit.26.part. 4.verb. *lo hereden*, & nullo ex hijs relato alios referens Molina lib. 1.c.8.num.5. qui veram existimat hanc opinionem.

45 ¶ Sed his omnibus nihil obstantibus contrariam sententiam veriorem existimamus, & maioratus successorem consequi posse primogenium: repudiata parentis hæreditate: secure tenent Bart.in l. 3. de interdict. & in l. quodcunque.§.si quis ita de verborum.Paul. in l.post mortem.num. 3. de legat.1. & referendo Paul.Gregorius in l.4.tit.15. part.2.versi. *fus dcudu*, col. 2. versi.adde ad predicta. & deducitur ex Molin. lib.1.c.8. num. 4. quod etiam aduertit licet confuse.Mariençço.in l.6.tit.7.lib.
46 5.nouæ recop.glos.3.num.25. ¶ Sicut in regno, quod verum & proprium primogenium est, & repudiata parentis hæreditate, a primogenito filio consequitur, vt probant Bald.in l. generaliter.§.in hijs.C.de secund. nuptijs. & in l.2.circa fin.C.de iure doct. & in auth. si quas ruinas.C.de sacrosanct. ecclesi. quem ad hoc referens sequitur Guilel.a Monserrate. in tract.de succussione regni num.30. Alex.in.l.si vnus.§.pactus nu.9.de pactis. Lauden. de primogeni.
47 quæst.penul. ¶ Et in emphiteos prosse, filijs, & descendentibus,concessa: aduertunt Bart. in d. l. quod dicitur & in d.l.vt iusiurandi.§.liberi.num.4. Pinel. in l.1.3.par.num.85.C.de bonis mater. Cobarr.lib.2. variarum. c.18. num. 6. versi.7.Antonius Gama. decisione. 5. per totam Aluarus Vaez de iu. emphit. quæst.44.num.6.cum alijs.

¶ Et in contrarium aductis respó. 48
quod licet verum sit successionem maioratus esse vere hæreditariam, vt sup.late probauimus non inde bene deduxerunt scribentes non posse, successorem repudiata hęreditate, libere consequi primogenium, quia cum ea successio maioratus quamuis sit hæreditaria, eam prærogatiuam iuri sanguinis propriam contineat, vt statim cum nascitur primogenitus certam quandam spem in commutabilem succedendi acquirat, quæ mortuo viuo patre: ad filios eius transmittitur, & de primogenito in primogenitum in infinitum deriuatur, ex sola prouidentia & ministerio.l. absque vlla variatione seu facto hominis, vt supra late diximus. merito filius: ius istud succedendi in maioratu retinendo, cuius etiam patre viuente dominus erat reliquam patris hæreditatem post eius mortem, sibi delatam libere poterit repudiare. Quasi maioratum consequatur, licet sit hæreditarium, non vt hæreditas patris eius, sed veluti lucrum a lege delatum mediante antiquissima consuetudine, vel institutoris facto, vt sic consequendo primogenium, nihil a patre consequatur, & consequenter possit repudiatis bonis parentis habere primogenium, aliunde quam hęreditas patris deriuatum, ex quo iam videmus quod licet hæc opinio verior sit, non tamen ex eo procedit quod sanguinis iure primogenia deferantur, vt male crediderunt scribentes, supra relati, sed quia eas prærogatiuas iuri sanguinis proprias ea maioratus successio continet.

¶ Que quidem facultas consequen 49
di primogenium, repudiatis liberis bonis: non solum in primogenio antiquo concessa est, sed in nouiter confecto,

fecto, quod repudiata hæreditate: a filio prælegatario consequeretur ex l. qui filiabus 27. § fin. de legat. 1. authent. vnde si parens. C. de inofficioso testamento. l. cum responso de legat. C. l. 2. titul. 9. part. 6. & nouiter hodie constat ex con stitutione. l. 21. Tauri. & post Gregor. in l. 4. tit. 15. part. 2. glo. 1. col. 2. ad medium aduertit Molina lib. 1. c. 8. num.
50 13. ¶ Ea tamen Taurina constitutio 21. hanc consequendi primogenium facultatem restringit, dummodo prius prorata prælegati debita testantis deducerentur, quam id prelegatarius consequatur, quod eleganter erit discutiendum in. l. 46. glo. fin. vbi de intellectu. d. l. 21. Tauri agendum erit.

51 ¶ Ad secundam vero dubitationem principalem accedendo, de nouis condicionibus addendis maioratui per eius nouissimum possessorem dicédum videtur, quod aut loquimur in maioratu antiquo. aut. in nouiter confecto. Primo casu latissime resoluit Molina, lib. 1. c. 8. num. 21. vsque ad fin. non posse vltimum maioratus possessorem, ex eo quod primogenium sanguinis iure deferatur, legitimum successorem, nouis conditionibus onerate, ex vulgata. l. vnum ex familia. §. si de falcidia: delegat. 2. referendo Decium & Tiraquel. & aliquibus modis id restringendo, cuius resolutionem libenter sequimur, rationem vero impugnamus. non enim ex eo quod maioratus deferatur iure sanguinis, nequit possessor conditionibus onerare legitimum successorem, sed quia licet ea successio hæreditaria sit, habet tamen prærogatiuas, perpetuitatis, indiuiduitatis, & alias iuri sanguinis proprias, quas supra ad longum retulimus quæ impediunt successorem posse ab vltimo possessore grauari institutiones aut substitutiones mutando, seu variando, vel nonnullas conditiones nouas antiquis addendo.

¶ In secundo vero casu, sub distinguendum existimaui quia aut primus maioratus institutor post eius veram & perfectam institutionem, nouas adijecit conditiones vel tempore confectionis eius institutum, aut substitutum aliquibus onerauit, & in primo casu, si in testamento fiat maioratus, vel in contractu reuocabili, vsque ad mortem poterunt libere mutari conditiones antiquæ, & nouiter cum alijs primogenium institui, cum in totum extingui etiam ad libitum valeat, sin vero in contractu irreuocabiliter instituatur, neque poterit in totum reuocari primogenium, neque consequenter conditiones mutari, seu nouas antiquis addere vt hæc omnia probantur in. l. 17. & § 4. & ex resolut. Molinæ. d. c. 8. per totum maxime num. 37. 52

¶ In secunda vero specie scilicet quã do institutionis tempore fuerunt adiectæ conditiones, aut substitutiones factæ, stat elegans constitutio in. l. 27. Tauri, quæ dat formam testatori, qua maioratum instituens teneatur ordinare substitutiones, qui notandus ordo, ad instat substitutionis exemplaris, de qua in l. humanitatis. C. de impuberum. & in l. 11. tit. 9. part. 6. ab ea l. 27. notabiliter inductus, qtiamuis expressis verbis assignetur in maioratu ex. 3. instituto vt probatur ibi *en el tercio de sus bienes*, & ibi *hazer en el dicho tercio los vinculos y sumissiones, y substitutiones que quisieren.* Videtur etiam procedere in primogenio, ex regia licencia, in vnum ex filijs testantis instituto, ex ea fortissima ratione quia si vt omnes in d. l. 27. fatentur, ideo eius constitutio procedit quod tertium bonorum respectu extraneorum legitima ipsorum filiorum sit, ex quo necessario debere substitui filios seu alios descendentes tenent, longe maiori ratione procederet in maioratu, ex regia licencia, & omnibus bonis paren- 53

K v

tis constituto: vbi magis filijs grauatur & crudelius ipsorum legitima tangi-
54 tur. ¶ Secundo ex alia fortiori ratione ea sentencia cōfirmatur, scilicet quia præcipuus effectus licenciæ regiæ ad maioratum instituendum, ad quem principaliter facultas dirigitur & quem respexisse regem creditur is tantum est quod ex ea reliqui filij grauari libere possent, in legitima sibi debita: derogando in hoc, ob fauorem conseruationis agnationum, & perpetuitatis familiarum tot recepussimas constitutiones: vt ex contextura cuiuslibet regiæ licenciæ cōstat, & ex ipsa rei euidentia ad sensum patet, vnde iustissime dicendum est, satis esse quod ea facultas operetur vt ex omnibus bonis parentis posit institui primogenium præiudicādo in legitima filijs, contra tanta iuris præcepta, absque eo quod rigurose & crudeliter extendatur, ad concedendam libertatem, excludendi propter extraneum filios, seu alios descendentes, quasi lex principaliter dederit, potestatem grauandi filios quantum ad institutionem, quæ nullius momenti erat, corrigendo in hoc omnia iura quæ grauari filios vetabant, non vero concesserit facultatem eos omnino pretereundi in sequētibus substitutionibus, contra legem humanitatis & formam ibi præscriptam, quæ præcisse seruanda erat in exemplari substitutione, ex communi sentencia ibidem a Bart. vsque ad iuniorem interpretem recepta, vt aduertit Molina. d. lib.2.c. 11.num.13. &.14. & anteipsum probauit Benedict. in c. Rainunt. verb. si absque liberis.2.tit. de exemplari substitu-
55 tione num. 28. cum alijs. ¶ Ita quod exemplaris substitutio ad cuius similitudinem descriptæ sunt vocationes in d. l.27. vt omnes ibi fatentur, nullum grauamen seu onus patiatur conditionis vel substitutionis, vltra formam in ea præscriptam, sicut neque prima institutio patiebatur, ex l. quoniam in prioribus vt eleganter deducitur ex Decio consil.371.col.3. versic. 4. dum in terminis.d.l.humanitatis tenet, quod si in testamento sorores substitutæ post ipsarum mortem forent grauatæ onere aliquo fidei comissi ex eo clare deduceretur quod substitutio non esset exemplaris, cum illud grauamen ea non reciperet, quem in hoc sequntur Socinus iunior consil.103. num. 21. & sequenti. vol.1.Roland.consil.68.nu.68.vol. 4.
¶ Et sic potius dicendum esset eam facultatem esse restringendam secundum iuris communis regulas, ex vulgata.l. si quando. C. de inofficioso testamento, quam quod sit etiam correctoria. d. l. humanitatis simul &. l. 27. Tauri. maxime cum iam operetur ea facultas circa actum institutionis maioratus, correctionem iuris communis permitendo filios grauari, contra l. quoniam in prioribus qua ratione non videtur extendenda ad idem operādum circa actum substitutionis, sed potius posiquam aliquid est operata omnino restringi debet vt minus quam posibile sit ius commune corrigat ex l. 2. C. de noxalibus & idem aduertunt bene Felin. in c. 1. num. 9. versic. 2. declara de rescriptis. Detius ibi. num. 4. versic. subijciatur Curtius iunior.consi.5.num.27. ¶ Ma- 56
xime cum omnis regia facultas ad instituendum primogenium odiosa sit, & consequenter restringenda, atque omnino secundum æquitatem, & dispositionem iuris communis regulanda, & intelligēda, quamuis natura verborum id non bene patiatur, vt in rescripto dixit glos. in cap. paratus.33. quæst.1.& Oldral.consil.268.col.3.Abb. num. 1. Felin.5.in.c. causamque de rescript. & in specie facultatis regiæ ad instituendum primogenium, dixerunt Suarez. in l.quoniam in prioribus limit.2. num.9. Gregor.in.l.11.tit.4.part.6.verb. *il remente*, Cobarr. de sponsal.2. part. c. 8. §.6.num. 5. & iterum Gregorius. in. l. 57

32.verb. *non valdria*. col. 1. in medio. tit.9. part. 6. Menchaca. in l. si quis in suo num.26 C. de inofficioso & latius prosequitur Molina. lib.2. c.1. ex num. 10.cum alijs, quibus fortissimis obiectionibus videbatur dicendum ordinem.l.27. formaliter esse seruandum in primogenio instituto ex regia licencia.

58 ¶ Contrariam tamen sententiam veriorem secure existimamus, &c. 1. ex eo quia respectu eorum bonorum, ex quibus maioratus fuit institutus: filius omnino extraneus iudicatur, vt resoluit Molina lib.2.c.11.num.15.&c. 16. referendo Tiraquel. de primogenit. quæst. 43. num. 11. qui non est ibi sed. quæst.
59 53.num.15. ¶ Imo & non solum filius extraneus diceretur, sed neque in portionis legitimæ ineundæ ratione inter alios filios esset tanquam extraneus cōnumerandus, ex Alex. post antiquiores in l. si pluribus. §. si duobus num. 7. &. 8. de legat. 1. & sæpius ex facto responsum extat ex Butrio consil. 39. nu. 2.&. 3. & Ang l. consil. 300. punctus talis. Cumanus consi. 35. stante, Castren. consil. 154.cum fundamentum. Socin. consil. 82.&. 150. versi. postremo. vol.
60 4. Decius consi.383. num.5. ¶ In tantum quod neque portio alimentorum sibi asignata succederet loco legitimæ, antea sibi debitæ, sed tanquam legatum extraneo relictum, a filijs exclusis consequeretur, vt probauerunt Alex. Aret. Ruinus. & Galiaula. in l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liberis & posth.& aduertit Portius. consil. 13. num. 14.
61 ¶ Atque euidentissime constat, dum quando bona omnia deferuntur primogenito aut licencia regia. 2. genitus excluditur etiam á legitima & tantum miserationis causa, vel quia omnino priuare non poterat, sibi asignantur alimenta, vt resoluit Ioan. Andr. Panor.& alij. in c. licet de voto Guido pap. decis. 476.& iterum. 487. Socin. consilio. 47. facti narrationē. col.2. lib. 3. & latissime Tiraq. de primogenit. quæst. 4. per totam maxime. nu. 33. & quæst. 55. num. 17. ¶ Ex quo reprobatur 62
noster Molina qui in lib.2.c. 15. nu. 2. plurimos referendo, dixit alimenta filio asignata succedere loco legitimæ fundatur enim Molina in doctrina Bartol. in l. titio centum. §. titio genero. num. 6. ff. de conditio. & demonstrat. qui quidem Bart. contrarium tenet cum Cino contra Ricardum. & ita ipsum Bart. pro contraria opinione, vt scilicet non succedant alimēta loco legitimæ, sed quod omnino filius priuetur ea legitima portione, & alimēta consequatur, tanquam legatum extraneo relictum allegat Portius d.consil.13. num. 14. & Tiraquel. d.quæst.55.num.9. vbi plusquam centum authoritates adducit, ad probādum quod tunc filius omnino legitima priuatur, dicens. num. 17. ea alimenta sibi deberi non quod in locum legitimæ successerint, cum legitima fuerit priuatus, sed ea ratione quam ipse tradiderat antea in quæst. 4. per totam, neimpe ne filius fame periret, & quia l. non poterat ipsum in totū substantia paterna priuare. & consequēter neque princeps, cum igitur filius tanquam extraneus & mortuus, respectu bonorum ex quibus primogenium instituitur iudicetur, nimirum si ex preteritione ipsius in substitutionibus maioratus facta, non anulletur eius institutio. ¶ Quod ex alia communi sententia probatur, qua constituitur, quod si filia dotata excluditur a paterna successione, virtute alicuius statuti, semper respectu eius successionis extranea, & exclusa, censetur, ita quod neque ex capite præteritionis, in institutione, aut substitutione, rigorose aparente factæ impugnabit eius dispositionem, cum sibi hac ratione dotem statutum constitueret, ex Bart. in l. fin. col. fin. versic. quid si filia. ff. ad Trebel. & resoluit Paul. in authen ex causa col. 5. 63

C.de

C.de liberis præterit,& consil.196.vol. 1.&.113. eod. vol. vbi sepius ita consuluisse fatetur Roman. in l. vt liberis. C. decollationibus & consi.13.Alex.consi. 47.lib.2.& consil.68. lib. 4. Corneus consi.150.lib.1.& consil.316. eod. lib. Guid Papa decisio.295. Aflictus decis. 158.& plurimos referens Tiraquel.de primogenit.quæst.53.nu.22. cum alijs.

64 ¶ Quibus fundamentis amplectimur, hanc secundam veriorem sententiam,& non debere seruari ordinem.l.27.in maioratu ex regia licencia a parentibus instituto secure credimus, quod non adductis supra relatis, imo forsam incognitis,sentierunt,noster. Tellus in d. l.27.num.14.versi.ex ea tamen diferentia, licet sub dubio, id etiam relinquat, & idem obscure deducitur a Mieres in tract.maioratus.in prin. nu.11. & clarius licet nihil præter eius authoritatem adduxerit,Ioan Matienço in l.11.tit.6. lib.5.nouæ recop.glos.11.num.3.& neminem referendo idem videtur sensisse Molina.lib.2.c.11.nu.11. vsque ad num. 16. dum fundamenta huius opinionis postremo adducit, nullus tamen eorum præter Molinam rationem aliquam refert,imo & diligens Molina ad obiectiones adductas in contrarium nihil respódit, sed in decissam quæstionem relin-

65 quit. ¶ Vnde ad primum ex fundamentis contrarijs facile respon. longe dissimilem rationem versari,in maioratu ex tertio instituto, quo ad iusticiam substitutionis,ab ea quæ datur in condito ex regia licencia quia, tertium respectu extraneorum ipsorum filiorum legitima est, portio vero ex qua maioratus ex facultate regia instituitur, extra legitimam consideratur. Ita quod filius respectu eius portionis,tanquam extraneus,seu mortuus reputatur,vt supra late diximus & sic nimirum si ea constitutio ad primogenitum ex regia licencia

66 institutú non extendatur. ¶ Ad secundam vero obiectionem.de l. humanitatis.C. de impuberum, vltra intellectum eius constitutionis,de quo egerunt Politus,in tract.de exemplari.8.quæst.princip.nu.20 Ripa & omnes in l.ex facto, vbi Hieronim. Bertus.num. 4.57.305. & 396.Socin.iunior.consil.103.nu.33. lib.1.Angel. consil. 134. num. 3. &. 5. Benedict. in c. Rainun. verb. si absque liberis. 2. titu. de exemplari per totum: Menchaca.de succes.creat.§.10. num. 408. facile respon. quod eius constitutio non bene ad nostram speciem adaptatur,cum in fauorem furiosi, aut mente capti, non instituatur primogenium, & quia ordo substitutionis de quo ibi iustissimus sit cum agatur de legitima filij sicut in l.27. Tauri,& ideo regia facultas non possit dici correctoria.l. humanitatis.neque.l.27.Tauri,quæ in diuerso casu loquuntur, neque impedit esse licenciam ad maioratum instituendum odiosam & restringendam,cum non dicatur extendi vltra mentem concedentis, neque verborum proprietatem, si virtute eius formentur, ad libitum instituentis plurimæ substitutiones imo,nihil aliud sonent verba, neque aliud voluisse concedentem intelligatur quam tribuere facultatem amplam ad libitum substituendi. ¶ Qua veritate sic confirmata, 67 & intrepide retenta,singulariter sunt restringenda omnia supra dicta ad cassum quo primogenito instituto, inter alios filios seu descendentes,circa substitutiones non seruatur ordo.l. 27. sed præterito secundo vel tercio genito, quarto genitus seu nepos vel pronepos, seu alter consanguineus substituitur, quia túc verissimum erit valere substitutionem. Sinuero post vocationem primogeniti substituatur omnino extraneus,præterito secundo vel tertio genito, aut eorum legitimis descendentibus túc crederem substitutionem posse merito annullari, quia omnes supra relati dicentes, filium ex regia licentia seu statuto effici extraneum, ad impugnandam dispositionem in qua

in qua fuit præteritus aparente locuntur,& sunt intelligendi quando primogenitus fuit institutus & alij descendentes substituti,non habita consideratione ad proximiores, non tamen quando penitus extraneus institutus,aut substitutus est, præterito secundo vel tertio genito, aut eorum legitimis descendétibus quia tunc iustissime posse ab eis impugnari dispositionem tenent in specie similis statuti repelentis filias a paterna successione Imol. Aret. & Socin. in l. Gallus. §. & quid si tantum de liber. & posth. vbi Socin. col.3.testatur.ita se vidisse per quosdam solemnes aduocatos consultum,Paul. consil. 196. in puncto quæritur.col.2.versi.quidam vero. lib. 1.& consil. 275. in.2. dubio.eod.lib.& consi.96.lib.2.Benedict.Capra. consi. 84.& Visso.col.3. & consil. 151. subscripsime,Corneus consil.107.col.pen. lib.2.& consi.40.col.4.lib.3.& consi. 240. col.9. versi. ne prædictis eod. lib. Socin.consi.150.col.16.versi.quantum etiam lib.4. Detius. consil. 296. col.2. versi.sed tamen,Ruinus consi.152.num. 13.lib.5.Alciatus lib.3. Paradoxorum. c.11.vbi hanc dicit communem. & lib.
68 4.c. 12. iterum repetit. ¶ Quod licet sub dubio restringit Molina.d.c.11. nu. 16. ad fin. quando ex licencia datur libera facultas substituendi ad libitum extraneos, cum de potestate regia non sit dubitandum,cui libenter accedimus, si facultas ita generalis fit, quod in dubium potestas eius circa substitutionem
69 extranti reuocari non posit. ¶ Cum igitur.l. 27. non procedat in primogenio ex regia licencia instituto, non erút secundum eam substitutiones formandæ sed ad libitum instituentis maiorátum, & secundum tenorem regiæ licenciæ, institutioni adijciendæ,quod in primogenio instituto ex tertia bonorum non procedit sed ea. l. 27. in conditionibus adijciendis,vel substitutionibus forman dis,omnino seruanda esset,cum restric-tionibus ad eam assignandis,in glos.19. huius.l.

¶ Ad tertiam principalem dubitationem accedendo quando scilicet,maioratus successor ad debita sui prædecessoris teneatur, dicendum videtur: quod cum primogenia sint hæreditaria, præcisse compelli posit successor: debita a suo predecessore contracta soluere. l.1.C. si certum petatur. l. pro hæreditarijs. C.de hære.actio.qua ratione idem tenuerunt Oldral.consi.94. num. 16.Tiraquel. post alios de primogenit. quæst.35. nu.25.vsque ad fin. Licerier, in eod.tract.lib.2.quæst.5.num.3. Boerius decisio,204.num.4. Socin.consi. 47. num. 4. lib. 3. Detius in l. pactum quod dotali.nu.17.C.de collat. Panor. consil.12.lib.1.& hijs non relatus Lusitanus Acosta de successione regni. nu.9. 70
¶ Sed quamuis contrariam sententiam secure tenuerint Bald. consi. 271. lib.1. Alex.consi.29. nu.13. lib.1. Molineus in consuetu.Parisi.tit.1.§.11. nu.4. Gomez hic num. 72. Padilla in.l. vnum ex familia.§.si de falcidia.de legat.2. num. 7.Grego.in l. 4.tit.15. part.2. verb. *fus deudas*, Burgos de paz in prohemio. lib. Tauri.num.101.Acosta de successione regni.num.11. & hijs non relatis Molina lib.1. c.10. per totum dicentes in regno seu primogenio, nó posse compelli successorem exoluere debita sui prædecessoris. 71 ¶ Non tamen id ex eo procedit, quod sanguinis iure primogenia deferantur, vt presuponunt Molina & alij supra relati, sed quia cum sint primogenia effecta indiuidua, & ad suæ indiuiduitatis, atque perpetuitatis conseruationem prærogatiuas necessarias contineant, eleganter per eam indiuiduitatis rationem,ex peculiari natura ipsius maioratus deductam, ex soluendi debita prohibitio nascitur, cum alter ex æris alieni solutione ad diuisionem deueniendo necessario per eam primogenia perirent, quæ fuit originaria ratio deci- 72

decidendi. l. 46. vt ibi annuente deo explicauimus & altius singulari quadam distinctione, dubitationem hanc de soluendis vltimi possessoris maioratus debitis a legitimo successore examinabimus.

73 ¶ Ad quartam principalem dubitationem deueniendo, quando scilicet filius ex causa ingratitudinis aduersus possessorem commissa a regno seu primogenio valeat exhæredari, videbatur in ea secure dicendum ꝙ cum sit hæreditaria eorum successio, libere possit ingratus successor, ea paterna successione exhæredari vt in regno seu primogenio hæreditario probauerunt Tiraquel. de primogenit. quæst. 27. per totam. Molina. lib. 1. c. 9. per totum.

74 ¶ Contrariam tamen sententiam solidissimis fundamentis tenuerunt, tam in regno quam in primogenio. Corneus in l. 1. col. 3. versi. præterea. C. de conditionib. insert. Guiliel. de Monserrate. in tract. de successio. regni. num. 19 Ripa in l. nemo potest nu. 7. de legat. 1. Molinæus in consuetud. Parisi. tit. 1. §. 1. glo. 3. num. 12. Acosta de successio. regni. ex num. 16. vsque ad num. 28. Laudens. de primogenit. quæst. 19. dicentes legitimum successorem, nõ posse ex vlla ingratitudinis causa, a regno seu primogenio exhæredari. Cum ista hæc exhæredatio inepta foret; tanquam ab alienis bonis facta, ex l. quidam cum filium. ff. de hæred. instituend. l. 3. ff. de interdict. quod in effectu resoluunt Ioan. Andreas in c. grandi de suplenda negligen. prælat. lib. 6. Archidiac. in verb. succederet. Abb. num. 5. in c. intellecto de iure iurando. Cortesius de potestate regia. 2. part. quæst. 8. num. 6. Molina lib. 1. c. 8. num. 20. & lib. 3. c. 6. num. 13. Mieres. in tractat. maioratus. 4. part. quæst. 1. nu. 46. & est textus

75 in c. 1. de successione feudi. ¶ Neque regnum diuidere valeuit inter filios. c. imperialem. §. præterea. de prohibita feudi. alien. per Federicum glo. verb. prouidendum. in c. licet de voto. Bald. in authen. ex testamento num. 16. C. de collatio. & facit l. 2. tit. 15. part. 2. quorum partem libenter sequimur rationem vero impugnamus, nõ enim ex eo quod sanguinis iure primogenia deferantur prohibetur possessori successorem exhæredare, sed quia cum statim nato primogenito, quædam certa & firma spes succedendi, ei acquiratur ita in commutabilis, vt neque per principem auelli possit, atque linea recta primogeniorum necessario sit succedendum, non poterit successor efficere, quod regnum, vel primogenium, ad alium quam legitimum successorem deueniat, rectam succedendi lineam turbando: aut præcissum ordinem successionis variando, quæ viua ratio est prohibitionis huius exhæredationis.

¶ Sed aduersus hanc finalem responsionem fortissime Vrget Innocen. in c. 3. responsum, in c. licet de voto. vbi videmus, quod regnum Hungariæ, in quo iure primogenituræ succeditur, indiuiduum est, & alias primogeniorum qualitates atque prærogatiuas iuri sanguinis proprias continet, & tamen filius ex non implemento voti Hierosolimitani, Hungariæ regno priuatur, & ad filium secundo genitum eius successio deuoluitur, quam singularem Innocentij constitutionem, varijs in locis scribentes intellexerunt, quorum intellectibus pro viribus refutatis verum eidem assignare conabimur. 76

¶ Primus intellectus ad cap. licet est quod ibi datur casus singularis, in filio non implente defuncti voluntatem, circa relicta ad piam causam, vt ex non implemento regno priuetur, quem dicendo communem sequuntur Barbacia. in c. si hæres colum. 9. de testamentis & eum referens sequitur Peralta in l. 3. §. qui fidei commissam. nu. 86. de hæred. inst. 77

¶ Sed is communis intellectus ex eo iustissime reijcitur, quod aut regnum 78

Hunga-

Hungariæ est omnino hæreditarium, aut sanguinis iure defertur, aut simul sanguinis iure aut hæreditario deriuatur. Primo casu non foret necessarium aliquid esse relictum ad piam causam vt ex non implemento filius potuisset regno priuari, cum actiones hæreditariæ quæ in eum translatæ forent ad iustificandam huiusmodi exhæredationem sufficerent.ex authen.hoc amplius.C.de fideicommiss. c. siluester. 11. quæst. 1.l. fin.tit.10. part.6. vbi solum consideratur non implementum voluntatis defuncti ad iustificandam exhæredationem. in secundo vero casu non sufficeret relictum ad piā causam, nō ad implere vt ex non implemento, filius regno potuisset priuari cum isthæc exhæredatio inepta foret, tanquam ab alienis bonis facta, vt considerat Molina lib. 1. c.9. nu. 4. in tertio vero casu nihil interesset, aliquid esse relictum ad piam causam, vt filius id non ad implens regno potuisset ex hæredari, cum statim nato primogenito irreuocabile ius succedendi cum qualitate primogenituræ ei acquiratur, longe distinctum ab hæreditate.

79 ¶ Vnde secundus intellectus ad d.c. licet est quod ideo filius ibi regno fuit exhæredatus, quia ipse ad votum patris ad implendum se astrinxit, cum igitur ipse filius votum patris ad implere promisisset, nimirum si ex propria obligatione propter non implementum voti regia successione priuatus fuisset, quia iam tunc non agitur de obligatione paterna ad implenda, sed filij tantum, ex qua recte potuit filius se & bona sua etiam aliunde quesita obligare, quem intellectum ad illum text. tradiderunt, Licerier de primogenit. lib. 3. quæst. 3. Grego.in l.fi.ti.8.part.1. verb.*otorgasse*, Molin.in consuetu.Parisi.tit.1.§.8. glo. 3.num.10. Benedict. Padill. Cobarr. & alij quos referens sequitur Molin lib.1. c.9. nu. 5.

80 ¶ Sed nequeista communis interpretatio sustineri potest. & ex sequentibus conuincitur. Primo quia si regnum de quo ibi sanguinis iure fuisset delatum, obligatio quæ ex promissione de voto implendo nascitur non esset sufficiens vt ex non implemento regno filius priuaretur, cum a patre qui eum ex hæredauit nihil accepisset sed a genere vt prædictum est. ¶ Si vero iure 81 hæreditario cum qualitatibus sanguinis proprijs, vt verius existimamus, regnum fuisset deriuatum, non esset sufficiens promissio de voto implendo ad filij ex hæredationem, cum nasciturus quibus ius succedendi acquisitum est, ex ea promissione aut iuris renunciatione, præiudicium non potuisset irrogari. Sed adhuc linea recta primogeniorum foret succedendum, atque successio de primo genito in primogenitum deriuanda. ex c.1.§.hoc quoque.de successión. feudi. & notat Iasson. in l. is potest. num. 37. de acquire. hæred. Decius consil. 443. num. 19. & alij quos referens sequitur Molina lib.1.c.6.num.45. ¶ Et quod 82 magis est etiam si regnum foret hæreditarium intellectus communis non procederet, quia tunc necessaria non esset filij promissio de voto implendo, vt ex non implemento valeret regno priuari, vt colligitur ex d. authen. hoc amplius. C.de fideicommiss. c. siluester. 11. quæst. 1. c. alius. 15. quæst. 6. c. venerabilem de electione c. grandi de sup. neglig. prælat. lib. 6. vbi nulla fit mentio promissionis factæ a filio, & tamen priuatur successio ne defuncti propter non implementum eius voluntatis, & ita Innocentius in d. c. licet verb. promisisti dixit idem esse & si non promisisset. cuius sententiam sequitur Suarez in prin. num.26. C. de inofficioso testamen. quem etiam in regno hæreditario sequitur Molina. d. lib. 1. c. 9. num. 5. ad fin.

¶ Neque aduersus eam Innocentij 83 receptam sententiam obstabit dicere, quod cum votum Hierosolimitanum personale sit vt votum continentiæ, ieiunij,

iunij, vel aliud simile necessaria fuit pro missio filij: vt si votum non ad impleret priuaretur, cum aliter obligatus ad implementum non maneret. ex glos. in l. 2. ff. de pollicit. quia facile respondetur quod iura ab Acursio relata necessario sunt intelligenda in voto mere personali vt quãdo fuit emissum pro criminum vouentis satisfatione, quia tunc plures quam vouentes non astringit. imo in est eidem necessaria, si vouens vixerit. text. vero in d. c. licet, loquitur in voto Hierosolimitano, quod emissum fuit ab Hungariæ rege, promitẽs simul aliquid fieri & expẽdi in fauorem terræ sanctæ, & istud votum. mortuo rege vouente, ad hæredes eius transmittitur, qui præcisse tenentur id adimplere ex Innocen. in d. c. licet num. 2. relato. & secuto, a Gregor. in l. 7. titul. 8. part. 1. glos. fin.

84 ¶ Maxime quia quamuis filius ex vinculo & religione, iuramenti non teneretur votum adimplere, neque periurus ex non implemento remaneret, obligatio tamen ex voto sub pena priuationis regni hæreditarij resultans, eum ad voti implementum astringit, ex d. Thoma. & alijs quos referens sequitur Grego. in l. 5. verb. *son vinos*, tit. 15. part. 2. Cobarr. in c. quamuis. 1. part. relectionis. §. 5. nu. 4. & in c. requisisti num. 2. versic. 3. ex hijs de testam. & hoc est quod in effectu tenuerunt Innocent. & Suarez. supr. scilicet non esse necessariam ad regni priuationem promissionem de voto implendo. quos ita intellexit Ioan. Garcia d. c. 16. num. 32. versi. ego tamen licet in effectu antea Innocent. impugnauerit.

85 ¶ Vnde tertius intellectus ad d. c. licet est quod ideo filius ibi fuit regno exhæredatus quia sub hac priuationis pena votum Hierosolimitanum adimplere promisit, & ex non implemento regni priuationi consensit, quo casu priuari potuit. Ita eum text. intellexisse. Zucardum testatur quidam Quesada c. 32. rerum quotidinarum nu. 14. quod probant ex verbo text. ibi. *& a te sponte susceptum*, quod veterem & ab rogatam exhæredationis formam qua quis ab hæreditate excludi solebat, significare existimant, iunctis verbis eiusdem text. ibi. *maledictionis paternæ*, qui quidem intellectus ex prædictis etiam conuincitur, cum in regno hæreditario promissio non sit necessaria, in sanguinis iure delato non sufficiat, in eo quod simul sanguinis iure atque hæreditario defertur sequenti successori nasciturо præiuditium fieri non possit.

¶ Et ita quartus intellectus traditur a 86
Cobarr. in c. si hæredes num. 10. de testament. qui licet veritati accedat, quantum ad regni priuationem dum tamen circa legitimam existimat, quod cum ibi nulla fiat mentio priuationis legitimæ, intelligatur ea constitutio deducta legitima literæ conueniens non est, cum verba tex. ibi & iure. quod tibi. *si dictus rex sine prole decederet in regno Hungariæ competebat*, regni successionem comprehendant & ibi. *paterna te redus successione indignum*, necessario ad legitimam sint referẽda, quæ si legitimam non comprehenderent superflua forent, maxime quia generalis Innocent. 3. ex exhæredatio quamuis verbis nõ ita expressa esset ad legitimam extenderetur ex. c. Siluester. 11. q. 1. l. 1. tit. 7. part. 6. vbi nulla fit mentio priuationis legitimæ & tamen ex verborum generali conceptione, & sensu legitima comprehenditur, quod iubatur ex l. si quis filium. C. de liberis præterit. & sentiunt glosæ in d. c. Siluester & in c. si hæredes de testamentis.

¶ Vnde quintus intellectus ad text. 87
in d. c. licet est quod quia regnum erat indiuiduum, & filius regno priuatur etiam legitima portione iure naturæ sibi debita, priuari debuit, ne regnum indiuiduum sectionem reciperet vt considerat glo. in. c. si hæredes & in d. c. licet, vbi Innocent. verb. successione idem tenet

tenet secutus a Suar.in l.quoniã in prioribus in prin.num.20.C. de inofficioso
88 testam. ¶ Sed iste cõmunis intellectus præterquam q non respõdet, ad dificultatẽ priuationis legitimæ,ciuili atq; morali fundamento destruitur scilicet, quia licet regnum indiuiduum sit, si tamẽ sola ratio indiuiduitatis circa legitimæ priuationem consideretur,vt cõmunis existimat,iustius esset filiũ neque regno priuari: quã a legitima & regno exhæredẽ fieri, cum sit potius exhæredatio restringenda quam amplianda,ex Vlpiano in l.cum quidam ibi. exhæredationes non esse ampliandas ff.de liber.& posth.& iterum iustius esset ratione indiuiduitatis successionem extra legitimam,naturã legitimæ portionis,quæ nobilior,& fortior,est imitari. Quã quod legitima portio conditionem successionis paternæ quæ debilior est sequatur, ex Vlpiano in l.quæritur de statu homi. & resoluit
89 Molin.li.2.c.9.num.26.&.27. ¶ Maxime quia licet regnum sit indiuiduum commoditates atque emolumenta diuidua erunt clemẽ.2.de iure patronat.c.1. eod.tit.Molina.d.c.9.num.6.& li.1.c.
90 11.nu.7. ¶ Et quia licet regnum Hungariæ indiuiduum esset, adhuc filius maior legitimã fratribus assignare tenebatur, quod fauore indiuiduitatis ita fieri poterat, vt si bona libera nõ superessent legitimæ quãtitas eis ab ipsis in pecunia soluatur, quia licet regulariter legitima portio ex ipsis rebus hæreditarijs filijs præstanda sit, neq; eis inuitis in pecunia assignari possit.l.fancimus.§. repletionẽ.C.de inofficio.test. speciale tamen est hijs dignitatibus vt propter earum conseruationem,principatusque vnitatẽ vni filio assignari possint, cęterisque in pecunia legitima prestanda: sic vt signanter tradit Guid.pap.referens, Christoforum Castellionem, quæst. 426. Sigismundus in consi.1. feudali Tiraquel.de primogenit.quæst.4.&.5.Molina.lib.1.c.10.ad fin.& ita dici non poterit ratione indiuiduitatis filium regis Hungariæ fuisse a regno exhæredatum.

¶ Vnde verus & nouus intellectus 91 ad text. in d. c. licet est ideo filium non exequentem patris voluntatem effici regno & legitima indignum, quod patri implementum voti sub pœna maledictionis paternæ priuationis quæ regni & legitimæ sibi iniungentis, expleturum promisit,atque ex non implemento priuationi consensit,& sic quasi per nouationem de persona in personam eam implendi voti obligationem in se suscepit, iuxta.§. præterea. quibus mod. tollitur obligatio,& quasi implendo votum patris eum liberauit, ex l. soluendo de negotijs gestis. & ex ea obligatione in se per nouationem suscepta. ius ecclesiæ vniuersali fuit quæsitum argum. l. quoties. C. de donationibus quæ sub modo.c.quoties cordis.1.quæst.7. ex qua summus pontifex iudex totius vniuersalis ecclesiæ.c.fi.de foro comp. in. 6. iustitia plenus ex officio filium advoti implementum monere atque censuris ipsum compellere,& ex non implemento regno & legitima priuare libere potuit, cum ex nimia contumacia aut proteruia animi firmitate, possit summus pontifex regem a regno,& imperatorem ab imperio,priuare,vt refert Gelasius papa in c.alius.15. quæst. 6. vbi scripsit Zachariam papam regem Francorum a regno deposuisse, & Pepinum Caroli imperatoris patrem in eius locum substituisse probatur etiam in. c. venerabilem de electione c. Apostolicæ. de re iudicata lib.6. c. grandi de supl. negligen.præl.eodem.lib.& aduertit Bald.in l. non ambigitur num. 3. de legibus & in prohemio digestorum nu.9.Guillel. de Monserrate.de successione regni nu. 3. Ioannis Lupus & alij per Couarr. in d.c. si hæredes num. 16. ad finem de testament. ¶ Qui quidem verus & no- 92 uus intellectus,tam veritati quam verbis

L conue-

conueniens est, cum ex verbo maledictionis cum causa inducatur exheredatio, ex Iasone in l. si pater tuus num. 7. ff. de hæredi. institu. Gregorius in l. 1. titul. 7. partit. 6. verb. *que sea estraño*, & ex verbo, *& a te sponte susceptum*, consensum exhæredatione prestitum fuisse constet, ex quo filius sua legitima recte priuari potuit. argumen. l. non putauit. §. si quis sua manu. ff. de bonorum poss. contra tab. l. filio præterito, de iniusto rupto, & probat Acursius, in l. si quando §. & generaliter. verb. iuditium. C. de inofficioso testament. receptus a Rubeo. in. l. 17. Castello. 29. Gomez. 22. harum legum ipse Rubeus in rubrica de donation. §. 47. num. 2. Couarr. in c. Rainaldus. §. 2. num. 2. & his non relatis Molina. lib. 2. c. 3. num. 7. cum alijs ex quo nouiter remanet intellectum d. c. licet. & finit. glo. 1. l. 40.

SVMMARIVM.

Scribentes qui de maioratu scripserunt. num. 1.

Scribentes qui peculiarem tractatum maioratus fecerunt. num. 2.

Verbum maioratus apud latinos scriptores nusquam inuentum. num. 3.

Maioratus ab antiquis Hispanis chronicis originem sumpsit num. 3.

Clausula testamenti regis Henrici. 2. refertur & qui eam intellexerunt. numer. 3.

Diffinitio maioratus remissiue. numer. 4.

Ratio decidendi & dubitandi nostræ. l. adducitur. num. 5. cum alijs.

Representatio an in successione indiuidua admittatur eleganter. numer. 5. & 6.

Representatio in maioratu, etiam ex consuetudine inducto, admittitur. numer. 7. & 8.

Successio feudi acquisiti ex prescriptione secundum consuetudinem in similibus feudorum successionibus obseruatam defertur. num. 7.

Successio maioratus ex consuetudine regulatur. num. 8.

Representatio an sit admittenda in regni successione bene discutitur. num. 9. vsque ad num. 25.

Regnum olim electione constare ex chronicis deducitur. num. 9.

Regnum Hispaniæ successione deferri ex tempore Roderici infœlicis constat. num. 9. & 10.

Successionem longe vtiliorem populis fuisse quam electionem in regnis patet num. 10.

Regnum proximiori de sanguine regio vsque ad millessimum gradum defertur. num. 10. 11. & 12.

Regnum verum primogenium est. num. 14.

Leges in maioratu loquentes in regno verificantur. num. 15.

Argumentum de regno ad primogenium passim admittitur. num. 16.

Regna Castellæ regno adiuncta eodem modo & iure deferuntur & eisdem legibus gubernantur. num. 18. & 19.

Representatio non admittitur in successione regni Portugaliæ. num. 20. vsque ad. 23.

Philippum potentissimum Hispaniæ regem iustissime in regno Portugaliæ admissum probatur. num. 22. et. 23.

Regnum Portugaliæ et Algarbiorum ex dominica donatione regum Castellæ constare. num. 21.

Regnum Portugaliæ a regno Castellæ dotis nomine abdicatum. num. 23.

Intellectus ad l. 2. tit. 15. part. 2. num. 23. et. 24.

Sancium

Glosa. z. ad l. 40.

L Ibi

1 IBi. *del maiorazgo*, Ex antiquis scrip-
toribus quos ego legerim, nemo de
maioratu nisi succinte atq; pertrãsellam
(vt aiunt) necessaria ad eius materiæ verã
cognitionem scripsit. vt videre est per
Abb.cõsi.85.Pau.Cast.in singul.(licet
vulgato) cõsi.164.li.2.Roman.cõsi.24.
Bolognin.cõsi.62.Barbat.consi.10.li.3.
Soci.cõsi.47.li.3.Deti.cõsi.397.Paris.
consi.72.Tiraq.de primogen.quæst.11.
nu.14.& quæst.8.num.7.& quæst.68.
2 nu.1.& quæst.40.per totũ. ¶ Ex nostra
tibus tamẽ aliqui nõnulla ad rẽ spectã-
tia varijs in locis tradiderũt, & denique
Ludoui. Molin. vir equidẽ doctissimus,
atque consiliarius Philippi Catholici ac
potentissimi Hispaniarũ regis meritissi-
mus & Pelages a Mieres, in Granatensi
pretorio aduocatus solemnis nouissime
peculiarẽ hujus rei tractatum fecerũt, &
ita primogeniorũ veram & propriã na-
turam explicuerunt, vt nihil super adẽ-
dũ reliquissent, nõnulla tamen, non cõ-
temnenda eorum dictis adijcienda erũt.
3 ¶ Et in primis aduertendũ est, quod ver-
bũ istud maioratus apud latinos scripto
res nusquam inuentũ fuit, sed id quod His-
pani maioratũ ipsi primogenituram ap-
pellãt, neque vllã iuris ciuilis legẽ de fi-
dei cõmiss. in quo vnus tãtũ succedat cũ
qualitatibus maioratus, mentionẽ fecisse
vidimus. Habuit tamẽ nomẽ istud origi-
nẽ, ab aliquibus Hispaniæ chronicis, &
nominatim ab histor. Ioãnis.1.& a clau
sula regis Hẽrici.2.qui multa nobilibus
oppida sui patrimonij, libẽter tribuit, li-
cet postea quadã ingeniosa, atq; summe ne
cessaria clausula sui testamenti, pro lege
seruari consiento, ex cõsilio peritorũ, eas
modificauit, sic se habẽs. *Pero todã vias q̃
los ayã por maiorazgo y finquen a su hijo
maior legitimo de cada vno dellos*, de qua
multi meminerũt vt cõstat ex Ludo. Ro-
man.cõsi.96.Palatius Rubeus de dona-
tion.inter.in rub §.69.nu.14.Suar. in l.
quoniã limitat.6.nu.2.& in quæst. ma-
iorat.nu.22.licet eius tenor neq; in chro
nicis, neq; in legibus, huius regni reper-
tus fuerit.donec l.11.tit.7.li.5.no.recop.
ædita fuit vbi integre refertur. ¶ Post 4
quã maioratũ diuersis modis diffinie-
rũt Molin.li.1.c.1.per.totũ.Io.Matien.in
l.1.ti.7.li.5.no.recop.gl.2.per totam.
¶ Qua significatione ac diffinitione 5
maioratus præmissa, singulariter dubita
ri cõtingit.de ratione decidẽdi huius le-
gis circa cõcessionẽ representationis, in
success.maiorat & originariã assignãdo
prænotãdũ est, antiquitus satis cõtrouer
sum fuisse, an in successione indiuidua
admitteretur represẽtatio, & nõ admitti
videbatur, tã ex eo quod cum fictio foret, in
cassibus tãtũ a iur. expressis dicebãt esse
admittẽdã. Quã quod ex sua propria natu-
ra, nõ excludebat representatio, sed erat
fictio quædam a lege ciuili inducta, ad
subrogandũ nepotẽ in locũ patris, ex l.
Gallus.§.etiam si parẽte.ff.de liberis &
posth.vt scilicet cũ patruis, a quibus a-
lias vt proximioribus excluderẽtur, ad
hæreditatẽ aui cõcurrerent nõ tñ quod qui-
libet de perse patris personã represẽtaret
sed quod omnes, & tota familia simul in eius
locũ succederẽt, vt in §.cũ filius instit. de
hæredit quæ ab intest. Et cõsiderat Ca-
picius decis.21.nu.6.si enĩ natura repre
sentationis non excludit sed admittit, vt
pro constãti plures tenuerũt, & in succes
sione indiuidua maioratus, filius repre-
sẽtãdo patris personã necessario patruũ
excludat. dicendũ videtur, nõ posse dari
in ea successione representationẽ, qua ra
tione id probauerũt in successione indi-
uidua, Oldral.cõsi.44.nu.15.versi. am-
plius certũ est. Bar. in auth. post fratres.
2.C.de legit.hære.Io.de Imo.in c.grãdi.
de supplẽd neglig.prælat in.6.vbi Do-
minic.de sant Geminiã in fi. Alex.cõsi.
4.nu.11.vo.4.& cõsi.123.nu.2.li.1.& l.
is potest nu.4.ff.de acqui.hære. Anto.
Rubeus.consi.37.num.2.in fin. Anton.
Roselus de success.ab intest.nu.68. Cu-
iacius vir ætatis nostræ literis & ingenio
cõsummatissimus, l.2.fæud.ti.11.Otho-
man.li.

man.lib. quæstioum illustrium quæst.3. Philip.Deti.consi.443.col.fi. Albanus consi.60.num.1.&.2. Aflict.in Rub.de success.fæud.num.88. Acost.de patruo & nepote pag.111.& nouissime Anton. Gama decis.174.nu.11. quorum aliqui in regno locũtur.& omnes in successione indiuidua, secure fatentur: non posse dari representationē quia foret excedere finē propter quē introducta fuit, nēpe concursum quē operatur, & exclusionē operáretur cōtra primeuā naturā ipsius, vt iterũ cõsiderat ingeniosus Culatius in c.1.de gradibus success. in fæud. col.3.versi.ast in iure primogenituræ.

6 ¶ Econuerso tamen securius substineri videbatur: in ea successione indiuidua rectè dari representationē, tam ex eo, ꝙ idē iuris sit de parte quo ad partē, ꝙ de toto quoad totũ, quam ex natura ipsius successionis indiuiduæ quæ si vt verum est ad primogenitum expectat, & nepos vere primogenitus est viuenteque patre acquirit qualitatē primogenituræ: vt in glo.1.probauimus, necessario fatendum erit, representationē (quæ in nepote datur) effectũ exclusiuũ habere, quod ex fundamēto cōtrario iubatur, si enim natura representationis locum & gradũ representari quasi naturaliter eficit nepotē ex propria persona & nō patris ad maioratus successionē admittens, vt dicendũ erit in glo.verb. *la persona de sus padres*, præcise deducitur representationē etiā in codē gradu existiētem, cui ea primogenituræ qualitas nō inest excludere, quasi representatio solũ operetur sub rogationē, sub rogatio vero cũ qualitatibus primogenituræ, maioriæ, & similiũ, exclusionē existētis in eodē gradu, vnde hāc secundā partē elegerũt. Bal.cõs.101. li.4. Aret.consi.164. Socin. consi.252. & melius Tiraq. de primogenit. quæst. 40.nu.21.vsq: ad.26.& nu.100. vsque ad nu.104. Tyberius Decianus cõsi.7. nu.87.lib.1.admittentes in qualibet successione indiuidua representationem.& inde ad maioratus, atq; regni, successionē passim inferētes, quare vt omnino reijceretur hæc difficultas iustissime l. nostra hanc secundā oppinionē aprobauit, & hæc fuit ei9 originaria ratio decidēdi.

7 ¶ Cuius legis elegans cõstitutio, quæ dat in maioratu representationē, nō solũ primogeniũ ab homine institutũ cōprehendit secundũ distinctionē, infra bene assignandā in glo.verb. *saluo si otra cosa estuuiere dispuesta*, sed omne ex consuetudine antiquissima inductũ, autharitate legis.41.quia cũ id vere sit primogeniũ & generaliter a lege nostra in successione maioratus concedatur representatio, etiā maioratũ cõsuetudine inductum, ex idētitate rationis cōprehēderet sicut in fæudo acquisito ex prescriptiõe, in quo necessario esse succedendũ, secundũ ordinē in similibus fæudorũ successionibus solitũ obseruari probauerũt Bal. in l.2.nu.6.C.de iure emphit. & l. liberti. nu.31.ff.de operis libertorũ. Alexā.in l. ꝙ dicit nu.42.de verborũ, Tiraq.de retract.Linagier.§.32. gl.1. nu.74.&.75. Molin.in consuet. Parisi.ti.1.§.7. nu.31. Iul.Clarus li.4.receptarũ sententiarũ.§. fæudũ nu.9.versi. sed quid dicēdum, & his nō relatis Molin.lib.1.c.3.num.5.&
nu.22. ¶ Et in specie successionis maio- 8
ratus, ꝙ secundũ consuetudinē succedēdi deferatur probauerũt Panor.cõsi.85. li.1. Pau.in sing.cõsil.164.n.2.li.2. Deti. consi.397.nu.6.&.7. Bologninus.cõsi. 62.colum.fin. Ruin.consi.143. num.3. Aret.consi.162.nu.10. Socin.cõsi. 252. nu.10.lib.2.& consi.47.num.4.lib.1.

¶ Secundo principaliter amplia cõ- 9
stitutionē huius l. vt in successio. regni procedat ad cuius ampliationis veram cognitionē: prænotandum est, quod regnum olim electione constabat vt ex chronicis antiquis probatur, & in Hispania ante Pelagium vsque ad Roderici infœlicis tēpora. Ita fuisse obseruatũ probat Molina.li.1.c.1.fere per totũ, &
in specie nu.11. ¶ Ex quo tēpore, vissum 10

fuit successionem longe vtiliorẽ populis fuisse,quã electionẽ cũ vacante Repub. plures seditiones nascerentur.in principe eligẽdo,& vigẽte successione,sit respublica perpetua,& ipsi perpetuus princeps datus. Atque regnum nõ vt alienũ & cõmune negligeret:sed potius priuata quadã vigilanti solicitudine,& vrgẽti amore,a filijs regis mortui conseruaretur,& tãquã propriũ defenderetur.imo & ipsud augere conaret. quibus & alijs vrgentissimis rationibus genus humanũ sibi recte consuluit,in regibus constituẽdis per successionẽ, omissa electione vt aduertunt Præpositus in c. Moyses. 8. quæst.1.& Io. Licerier de primogen.li. 2.quæst.14. Terra Rubea.contra rebel. c.4.li.1.Cob.c.n.practic.nu.4. & ita in regno Hispaniæ a Pelagio successionẽ originem sumpsisse aduertit Molin.d.c. 11 1.nu.11. ¶ Omnes inde secure deducẽtes q proximiori de sanguine regio,etiã vsque ad millesimũ gradũ,ea successio regia debeatur.ex Bal.in c.1.nu.6.de feudo Marchiæ, cuius opinio cõmunis est ex Decio.nu.9.Iaso.3.in l.6.C vnde legitimi.Decius.consi.85.nu.3. Suar. in l. quoniã limitatio.11.vers.sequitur.lectu. 9.nu.19.Cob.in epithome de successio. ab intest.nu.12.& lib.3.variarũ.c.5.nu. 4.Grego.in l.9.ti.1.part.2.verb.*no auiẽdo*, Mieres in tract.maio.2.part. quæst. 7.nu.18.& quæst.6.nu.32.Molin.li.1.c. 12 13.nu. 14. ¶ Ita q si aliquis descendẽs ex sanguine regio superstit: nõ possit ad electionẽ deueniri,ex Bal.l. ex hoc iure nu.3.ff.de iusti.& iur.cuius dictũ refert & sequitur Albarot. in c.1.nu.19.quis dicatur dux aut Marchio in vsibus feudorũ Corse.de regia potest.2.quę.prin- 13 cipali in prin. ¶ Non tamẽ quo iure deferatur ea successio, an exclusa represẽtatione vel admissa vt oporteat prædicti explicuerũt. vnde in ea notãda dubitatione: quæ nostris tẽporibus cõtingit aliqui dixerũt nõ esse admittẽdã,secure tenẽtes in regno nõ dari ex resolutione Oldral.consi.94.elegãter nu.15. Bart.in auth.post fratres.2.C. de legiti. hære. de quibus supr.nu.5.mẽtionẽ fecimus. quorũ plures in regno. & omnes in successi. indiuidua loquũtur. ¶ Alij vero econuerso tenuerũt lõge verius & receptius esse,in regno dari representatiõnẽ,tã ex eo q regnũ sit verũ primogeniũ, atq; in eo seruetur ordo successionis maioratus vt resoluit Molin.li.1.c.1.nu.30.& c.2. nu.10. ¶ Quam q leges in primogenio loquẽtes,sunt in regno verificãdæ, vt etiam ipse Molin.fatetur.li.1.c.3.nu.25. ¶ Reciproceque de vno ad aliud passim argumẽtemur.ex eo.d.Moli.li.3.c.2.nu. 3.Mieres de maio.quæst.6.nu.3.& cõsequẽter ex ea æquiparatione idẽ dicẽdũ sit in regno q in maioratu. ¶ Quod probatur euidẽtius,ex singul. Bal.doct. in l.liberti libertæq;de bonis libert.dicẽtis,in regno q natura deposuit,sẽper esse pro nepote iudicandũ.quia primogenitura in filio regis est prima dignitas, post regẽ, ex iure inseparabili ipsius sanguinis proueniẽs.idẽBal.in l.ex hoc iur. nu.1.de iust.& iur.& cõsi.189.nu.1.vol. 2.clareq; probatur ex text.in c.licet. de voto. ibi. *& iure quod tibi si dictus rex. sine prole decederet in regno Hungariæ cõpetebat*,& in l.2.ti.15.part.2. quã sententiã secure tenẽt Acost.de successi. regni.nu.29.&.39. Alua.Vaez.de iur.emphit.quæst.50.per totã. Molin.li.1.c.2. nu.10.l. hãc ad regni successionẽ extẽdẽtes. ¶ Qua veritate retẽta,nihil obstabit:si ex aduerso replicetur:regnũ indiuiduũ esse. Atque sanguinis iur.deferri,& cõsequẽter nõ posse admitti in eo representationẽ.cũ secundũ veriorẽ sententiã potius sit hæreditariũ vt in glo.1.huius l. ad lõgũ examinabimus,& licet sanguinis iure deferatur:atq; indiuiduũ sit,nõ inde bene deduci potest:excludi in eo representationẽ: cũ omnes qui sanguinis iure maioratũ deferri probauerũt: atque indiuiduũ esse non solũ ex eo non excludant in eo representationẽ,sed potius ex

Margin numbers in right column: 14 (beside "indiuidua loquũtur. ¶ Alij vero"), 15 (beside "nu.10. ¶ Quam"), 16 (beside "¶ Reciproceque"), 17 (beside "dũ sit in regno ... ¶ Quod"), 18 (beside "dẽtes. ¶ Qua veritate").

natura perpetuitatis,atq; indiuiduitatis, eius successionis: necessario eam admittant vt bene diximus supra in hac glos.

18 ¶ Quam representationem in regno admissam extēdit Molin.li.1.c.2.nu.10. ad fin.ad omnia regna Castellæ regno adiuncta, ex eo quod siue ex ipsorū regnorum lege, siue consuetudine, eūdem succedendi ordinem, obseruatum fuisse existimat. Pro quo facit c.imperialem.§. preterea ducatus, de prohibita feudi alienatione& est cōmunis opinio secundū Curti.iuniorē.consi 57. col.6. Alex.in. l.ex toto.notab.3.de leg.1.& consi.178. vol.2. Guido papa.quæst.269. Boerius

19 decisio.50.nu. 19. ¶ Sed hoc verum crederem in regno submisso,non in adiuncto.cum regna regię coronæ adiuncta & non submissa, tanquā regnis ipsis inpristino ac solito robore manentibus: legibus & consuetudinibus proprijs vtantur atque gubernentur, vt resoluit Burgos de paz in l.1.Tauri.nu.450.

20 ¶ Limita etiam eam sententiam in regno Portugaliæ, cuius successio proximiori de sanguine regio exclusa representatione defertur, quod euidenter patet ex eo, quia in regno Portugaliæ cuius legibus ea successio regulāda est, & dubitationes decidēdæ vt adsensū patet & probat Burgos de paz. post afflictū & alios. in l.1. Tauri.nu.450. representatio non est admittenda vt clare constat ex li. 4. ordinationū eius regni ti.62.§.*finādose*, quæ in maioratibus eorū bonorū quæ iure emphit.deferuntur loquitur. dū dicit. *e onde ouuer ho odito fillo ou filha, non auera edito foro neto ou neta, posto q o neto seya filho, de filho mais velho, e onde mais filhos, ou filhas ouuer seimpre, o maior, das fillias amingoados fillos, aia odito foro, ò pague apensaon delle segundo a forma do contrario*, ex quibus verbis aperte ducitur in bonis maioratus iure emphit. resictis nō dari representationē: dū nepote & patruo superstitibus admittūt ad eā maioratus successio. secūdo genitū. ibi. *posto que o neto seia filho de o filho mais velho*. Idque clarius custodiri ex l. quā Lusitani mentalē appellāt.in regnoq; inuiolabiliter seruari dixerūt. Aco.de maior.1.part.nu.9.21. Aluar. Vaez de iure emphit. quæst.50. nu.3. ad fi.& nu.13. Anto. Gama decis.174.nu.15.& decis. 307.&.285.& anteipsos id probauerūt Philip.Franc.in c.grādi nu.3.de supplēda neglig.prælat.in.6.vbi Geminian.col.fin. Anchar.nu.1. Detius cons.443. diuino implorato, qui in successio.regni Portugaliæ locūtur. ¶ Neque aduersus hanc 21 veritate obstabit dicere, quod secundū opinionē Iaco.de Saa.in tract.de primoge. pag.94.nu.40.relati & secuti ab Acost. de successio.regni.3.part.nu.56.Ioan.1. rex Portugaliæ mētalis legis. auth.testā. suo cauit regnū illud ad nepotē suū Alfōsum pertinere,atq; deinceps in eius successione nepotē ex primogenito præ defuncto secūdogenitū excludere, quia vltra Anto.Gama.decis.174. respōdetur nunquā visū fuisse illud testamētū, neq; ex chronicis illius regni aut alio quouis authen.autore fideliter id cōstare, sed potius verisimile.non esse cū si rex Ioan.1. legē mētalē in fauorē patrui respectu bonorū regiæ coronæ cōtra nepotem mēte cōcepisset, Euardus Ioā.filius: qui mentē patris ad legē redegit: similiter illā adiectionē redigeret, nō solū si pater in testa. eā expressisset sed si mēte tantū cōceptā habuisset, maxime quia neq; de visu eius testamēti doctores testātur neq; sufficeret si testarētur absque tenoris,& solēnitatis,atq; veritatis, cōtentorū in eo testamēto depositiōe ex.l.testiū.C.de testibus. c. cū. olim de priuilegij. c. sicut de sentētia & reiud.& eorū quę notāter dicēda erūt in l.41. ¶ Quod ex eo for- 22 tissime suadetur, quia regnum Portugaliæ & Algaruiorum ex dominica concessione regum Castellæ processerunt. Regnum scilicet Portugaliæ ab Alfonso sexto a quo dotis nomine Henrico comiti datū fuit Algaruiorum vero ab

Alfonso.11.sapiente nũcupato, Alfonso tertio & Beatrici filiæ concessum. Cum igitur ex regia concessione procedant non est cur in eorum successione detur repræsentatio. vt tan de iure communi quam regio, in dominica donatione dicendum erit, infra in hac glo.& ex li.4. titul. 62.§. efinandose in ordinamento Portugaliæ clare probatur.

22 ¶ Ex quo vtiliter deducitur, vera resolutio eius celebris dubitationis quæ nostris tẽporibus inter Philippum Hispaniarum regem potentissimum & iustitia plenum, Isabellæ imperatricis filium, & Emanuelis regis Portugaliæ nepotem & Catharinam Oduardi infantis Portugaliæ filiam vidimus agitatã, post Sebastianum infelicem regem, in qua noster Philippus omissa repræsentatione Catharinam excludere conabatur, & conuerso Catharina tanquã filia Oduardi filij masculi Emanuelis exnı repræsentationis Philippum excludere dicebat. in qua meritissimus Philippus, iustissime obtinuit. Tam ex eo quod receptum erat non dari in eo regno Portugaliæ repræsentationem, quam ex alijs fundamentis passim a nobis in hac lege

23 aductis. ¶ Cui veritati nonobstat si forsam ex aduerso vt audiui replicetur. de l.2.tit.15.part.2. qua tenus fatetur consuetudinẽ Hispaniæ admissam fuisse in regno repræsentationem, ex ea deducẽs quod cum regnum Portugaliæ pars Hispaniæ sit, ad eius successionem, ea consuetudo extendatur, & consequenter in eo regno repræsentatio detur, quia vltra omnes quos ego legerim ad eam partitarum legem nouiter respondetur, quod regnum Portugaliæ, a regno Castellæ dotis nomine alienatum fuit. Plusquam ducentis annis, ante constitutionem eius legis. quia anno.1090. commiti Henrriquo fuit concessum, & leges partitarum factæ & absolutæ anno. 1258. & vsque ad annum. 1348. nondum obseruatæ fuerunt vt ex ipsarum legum prohemio constat qua ratione impertinens admodum erit, eam legem partitæ ad regni Portugaliæ successionem trahere: quæ ducentis & quinquaginta annis post regnum Portugaliæ a regno Castellæ abdicatum: edita fuit. ¶ Maxime quia in 24
Hispania nũquam ante legẽ partitæ obtinuit consuetudo, quod in regni successione admitteretur repræsentatio, imo in pluribus mundi prouincijs repræsentandi ius incognitum erat, vt aduertit Tiraquel de primogenit.quæst.40.nu. 14.& post eius legis.2.constitutionem, ante illius obseruantiam contrarium in rege Sanctio quinto contingit.qui cum esset secundo genitus, in regni successione fuit nepoti ex primogenito prædefuncto prælatus, cui non aduersantur verba eiusdem legis ibi. *mayormente en España*, quia non referuntur ad ius repræsentationis, de quo adhuc mentionem non fecerat neque vsque ad illud tempus, consuetudine Hispaniæ admissum erat, sed proprius sunt referenda ad id quod lex ipsa prædixerat. scilicet quod regnum Hispaniæ ad primogenitum deueniret, qui quidem ordo succedendi, in omnibus fære mundi prouincijs obserbabatur præsertim in Hispania vt lex ipsa fatetur.

¶ Hanc etiam legem, ampliat Ludouicus Molin. lib.3. c.6. num. 23. vsque 25
ad num. 28. ad omnia primogenia antiqua etiam ante l.2.tit.15.part.2. instituta, ex eo quod.l.l. Taurinæ declaratoriæ sint, & ideo ad negotia præterita extendãtur, & quia ex antiquissima Hispaniarum consuetudine, atque receptiori scribentium sententia, semper in ea primogeniorum successione, admissa fuit repræsentatio, qua ratione, id ipsum probauit Menchaca. lib.1. de success. creatione.§.27. num. 18. ¶ Quorum sen- 26
tentiam verissimam credimus in successione ascendentium: non ex eo quod leges Taurinæ declaratoriæ sint, sed quia in ea ex antiquissima Hispaniarum cõ-

suetudine

suetudine, etiam ante l. 2. partitæ nepotis
vel neptis repræsentatio contra patruum
admittebatur vt in glo. verb. *o nieto, o*
descendientes & verb. *en vida del tene-*
dor del mayorazgo, Latius dicemus se-
cundum quam consuetudinem atque
perpetuam successionis maioratus na-
turam, testantium dispositiones inter-
pretabantur, & nepotes vel neptes ex
prædefunctis, exclusis patruis superstiti-
tibus, vocati & admissi censebantur &
in hac specie, verissimam credimus am-
27 pliationem Molinæ. ¶ Si vero de suc
cessione transuersalium ageretur, con-
stanter crederem eam ampliationē Mo-
linæ non procedere, cum tertius foret
ante legem hanc, & a fortiori ante le-
gem partitæ in successione transuersaliū
non fuisse admissam repræsentationem,
in successione indiuidua maioratus vt
dicendum erit in glo. verb. *pero aun en*
la successiõ del mayorazgo a los trans-
uersales, vnde ius quod institutionis
tempore obseruabatur, primogeniorum
institutores sequi voluisse credendum
est. Et non iuris constitutiones futuras,
& incognitas, respexisse cum actus a-
gentium ad incognita, & incogitata,
referri nequeant. l. cum Aquiliana de
transactionibus. c. veniens vbi glos. de
iureiurando. l. tres fratres. ff. de pactis.
l. mater decedens de inofficioso. l. legi-
tima de petitio. hæred. & tradunt ele-
ganter Alex. consil. 87. num. 10. & 13.
lib. 6. Federicus de senis. consi. 169.
quæritur an domina Margarita. Iason.
in d. l. cum Aquiliana num. 20. referens
28 alios. ¶ Et magis in speciæ probat hāc
sententiam Ancharr. consil. 12ς. Visis.
col. 3. versic. 5. dicens quod dispositio
regulatur secundum ius vigens tempore
dispositionis, & non secundum quod
postea noue introductū est, quod prius
dixerat Bart. si bene consideretur, in l.
Gallus. in prin. num. 8. de liberis. &
posth. Corneus consil. 83. num. 6. lib. 1.
Hieronimus Tornelius in. §. & quidsi
tantum in fine & in speciæ ingeniose de
fendens hanc sententiam Acost. de suc-
cessione regni num. 32. loquens in fo r-
tiori casu successionis ascendentium.
¶ Sed an in fideicommissis in quie 29
bus iure maioratus succeditur, sit admit-
tenda repræsentatio: cum qualitatibus
huius l. est elegantis dubitationis, quā vt
ab origine repetamus: prius sciendum
elegimus, in quibus fideicommissis hæc
dubitatio verificetur, cum nulla iuris
ciuilis. l. inueniatur quæ de fideicom-
misso in quo succedendum sit iure ma-
ioratus mentionem faciat, neque omni-
no fideicommissa, maioratui sint adæ-
quanda, vt contra plures confuse fidei
commissa primogenijs æquiparantes,
de quibus per Albarum Vaez, de iure
emphit. quæst. 50. num. 29. resoluit Mo-
lina lib. 1. c. 1. num. 7. & per totum &
credo verificari in fideicommissis, in
quibus ex dispositione expressa testato-
ris iure maioratus atque primogenituræ
succedendum est, vt quia testator pri-
mogenitum & eius filios ad successio-
nem fideicommissi cum vinculis, graua-
minibus, & substitutionibus, inuitauit,
vnum post alium substituendo: secun-
dum ordinem successionis maioratus,
quia in huiusmodi fideicommissis pro-
prie cadit hæc dubitatio, cum maioratui
æquiparentur vt deducitur ex resolu-
tione Molinæ lib. 1. c. 1. nu. 8. per totum
& c. 7. num. 10. & 11. ¶ Secundo ve- 30
rificatur huiusmodi dubitatio in fidei
commissis licet non expresse relictis ex
verbis tamen vocationis coniecturaliter
deductis, in quibus ex propria eorum
natura, atque presumpta testantium mē-
te iure maioratus est succedendum: de
quibus etiam agit Molin. lib. 2. & 5. per
totum.
¶ Quo quidem sic presupposito ad 31
difficultatem accedendo dicendum vi-
detur, quod in quolibet fideicommisso
etiam si non iure, maioratus deferatur
sit locus repræsentationi: nepósque cum

 patruo

consi.27.lib.1. Benedict. in c. Rainunt. verb. vxorem nu.60. Capra.consil. 5. Curti.iunior in l.si auiæ.C.de succesio. ædict.& latius Peralta in d.§.in fideicómiss. super glos. verb. proximo. & alij quam plurimi per Albarum Vaez. d. quæst.50.num.31.versi.*quamuis autem*, Bald.vbi num.39.prope fin.versi. concludo igitur hanc existimat contra glo.
36 veriorem sententiam. ¶ Et quod magis est scribentes supra relati qui prædict. glos. sequuntur eam sibi ipsis contra dicendo reprobarunt contrariam sententiam veriorem existimaqtes vt Bald. in d. §. in fideicommisso.Decius consi. 1.&.consil.218.& in l.si auiæ col. 2.& consil.527.&.553.&.87.&. 478.& 408.in fin.&.412.&.480.&.217.& in l.1.nu.14.C.de secun.nupt. Alex.etiam sibi contrarius in consi.204. num.6. li. 2.& consil.4.num.10. lib.4. & consil. 129.num.4.lib.5.& consi.30.37.38.& 39.lib.5.& consil.88. & 137. lib.1. & consi.26.lib.3.& consi.124.num.2.lib. 3.Ruinus etiam consi.40. circa dubium in fi.& consil.169. vol.2. &. 181. eod. vol.& consil. 30. &. 127. vol. 3. Iaso. etiam in l.si auiæ col.3.& Curti.iunior. consi.22.num.9. &.10. & consil. 154. Antonius Rubeus. consilio. 82. Visso eleganti Gozad. consi.29. num.18. qui omnes contra glo.consuluerunt & ideo eorum authoritas cum se cótradixerint minuitur vnde demptis qui pro & contra tenuerunt remanet glo. maiori num. scribentiū reprobata sed eam reprobantes in eo fundantur quod representatio non datur in succesione testamentaria vt supra diximus neque admittatur nisi in vniuersali hæreditaria succesione,ex authent. post fratres.C. de legitimis hæredi.l.tutela.§. si duo de legi. tutel. cum vulga. quia in fideicommissis non grauato sed relinquenti succedit ex l. cohæred.§.cum filij de vulga.l.3.de interdict.l.vnum ex familia. §. si de falcidia, delegat. 2. & quia cum representatio fictio sit,quam nemo nisi.l. inducere potest,& in fidei commissis veritas & non fictio sit atendenda.ex.l.fidei cómissum de condi.& demóstra.l. Statius Florus. §.fi.de iure fisci in eis dari non posse representationem credunt vt in specie in fideicommisso quod iure primogenituræ defertur tenet Alba. Vaez.d.quæst. 50 num.35.versi.neque obstat ad medi ibi.*concludo igitur*, ex quibus iam constat hanc enim esse in expugnabilem dubitationem.

¶ Ego tamen existimo glo.sententiam 37
in d. §. in fideicommisso veriorem esse & in contrarium adductis facile responderi ex sequentibus. primo longe receptius esse in succesione testamentaria ordinaria, semper admitti representationem,cum in dubio testatores secundum iuris communis regulas testari voluisse intelligatur,vt dicendum erit in glo:*salvo si otra cosa estuuiere dispuesta*, & ita Albarus Vaez qui contra glossam secundam opinionem defendit prædictam rationem improbat. d.quæst. 50. num. 31.versi.ego quidem. ¶ Secundo re- 38
spondetur quod & si regulariter receptū sit non admitti representationem, nisi in vniuersali hæreditaria succesione. hod. tamen sicut in emphiteosi,& iure Patronatus,in fideicommissis non procedit,vt suis locis dicendum erit. ¶ Tertio ve- 39
riorem esse sententiam grauato & non testatori succedi.saltim vt proximitas ad succedendum respectu ipsius consideretur vt resoluunt Cobarr.c.38. ex princ. Vaez.d.quæst.50.num.34.& Molina lib.3. c.9. per totum maxime quia non sequitur testatori succeditur ergo representatio denegatur, cum hodie in primogeniorum succesionibus, testatori succedendum sit licet immediate per vltimum possessorem, a quo vere & realiter succesio capitur & cuius respectu proximitas ad succedendum consideratur. Et tamen locus est representationi, vt omnes indubitanter aduerunt, pro Molinam

Molinā. dict.c.9. ¶ 4. quod licet repræsentatio fictio sit, & in fideicommissis veritas sit atendenda quod non regulariter est accipiendum, non hoc sufficit ad excludendam repræsentationem, a iure inductam: licet impediat aliquando inducendam vt latius alibi dicēdum erit,& quamuis hanc glo.sententiam aliqui vt supra diximus expugnauerunt: nullus ab ea dissentit vbi inter ipsius testantis descendentes ageretur, quia inter eos omnes repræsentationem admisserūt
vt probant Dec.consil.1. 2. &.3.&.79. num.1.& consi.217.Aretī.d. consi.162. Socin.consi.252.num.17. vol.2. Alex. consi.4.nu.11.vol.4.& consil.26. vol. 3.Ruinus consil.165.num.13.vol.3.Rubeus consi.40.&.82.Curtius Iun.consi. 57.num.8.& consil.128.& in l.2.num. 11.C.de success. ædicto.Socinus Iunior consi.113.num.23. vol.1.& consi. 126. num.10.eod.vol.Aymon Craue.consi. 67.nu.5.Cephal.consi.16 3 2. & consi. 282.num.18.Couar.c.38.practica. nu. 5.versi.10.apparet Acosta de maiorat. regiæ coronæ num.20.Anton. Gab.tit. de fideicommiss.concl.3.num.11. ad fin.
40 ¶ Atque etiam in fideicommissis in quibus iure maioratus succeditur,quia cum ea fideicōmissa ad instar maioratus Hispaniæ reducta, veram & propriam ipsorum primogeniorum naturam accipiant, omninoque maioratui æquiparentur, repræsentatio in eis perpetue necessario erit admittenda, tam in ascendentium,quam transuersalium,successione,vt tenent Couar.d.c.38.pract. num. 5. ad fin. & num. 2. & Molin.licet non his fundamentis lib.1.c.13.num.19.&.c. 1.num.26.&.27.atque ex.d. glos. constabit.

41 ¶ Sed an in fæudorum successionibus in quibus iure maioratus succeditur locus sit repræsentationi videamus, ad cuius veram explicationem, prænotandum existimo:quod ex pluribus fæudorum speciebus de quibus per Albarum Vaez de iure emphit. quæst. 41. per totam. ¶ Numquā vissum, neque auditum fuit, in his regnis Hispaniæ, aliud fæudorum genus : quam concessionis oppidorum, cum dignitate, & iurisdictione, a principe nobilius factæ: propter aliquod seruitium tempore belli cum certo numero militum designato qui vulgo dicuntur *lanças*, vt aduertit Molina.lib.1.cap.13.num.47. referens Lusitanorum legem Acosta de maiorat. bonorum regiæ coronæ nu.25. respondens donationem regis factam alicui,& eius liberis per modum maioratus, non esse fæudum, neque fæudorum naturam habere, inferens ad donationes regis Henrici secundo vt fæudorum speciem non contineant,quod prius dixerat Palat. Rub. in Rub. de donat. inter virium.§.69.num.30.&.34. ¶ Et qui similes bonorum concessiones habent, proprie in Hispania vassalli nuncupātur atque in eis leges de vassallis loquentibus erunt proprie intelligendæ vt etiam aduertit Molin. d. c.13. nu.48.referens plurima iura regni,in quibus concessionibus: quæ proprius ad fæudi naturam accedunt poterunt verificari, quæ infra de repræsentatione in fæudo admissa dicenda erunt. ¶ Secundo etiam huius modo principalis dubitatio poterit verificari in omnibus fæudis indiuiduis in quibus iure primogenituræ vnus tantum succedit de quibus per Tiraquel. de primogenitura.quæst.4. num.37. & num.46.47.cum multis alijs. 42 43 44

¶ Quo quidem sic præsupposito dicendum est in fæudorum successionibus regulariter admitti repræsentationē, nepotes que cum patruo tam in ascendentium, quam transuersalium, successione semper concurrere c.1. §. his vero defitiētibus de gradibus successio, fęud. c.1.de successio.fæud.ibi. *nepos & filio loco sui patris*, c.1.de successio. fratrum. ibi. *Vocantur primo fratres cum fratrum præmortuorū filijs*, & tradūt late Tiraq. de pri- 45

de primogenit.quæst.40.nu.18.Couar.
c 38.pract.num,13.Grego.Lup. in l.6.
tit 24.part.6.Iulius Clarus.§. fæudum.
quæst.75.Anto.Gab.de successi. ab in-
test.regul.1.nu.7.Alba.Vaez.d.quæst.
50.num.17.&.18. quam representatio-
nem in fæudis hæreditarijs de quibus
per Pinel in l.1.3.part. num.84.C.de
bonis mater.& per Iul.Clarum. §.fæu-
dum.quæst.9.& per Valascum de iure
emphit.quæst.43.&.44.omnes admit-
46 tuntur. ¶ Ex eo quod cum sint hære-
ditaria qualitates aut prærogatiuas suc-
cessionis hæreditariæ debent continere:
& consequenter representationem, quæ
nō nisi in hæreditarijs successionibus re
gulariter admittitur.l.tutela.§.si duo de
legiti.tutel.l.si libertus præterito.§.1.de
bonis liber.& tradunt omnes in authen.
post fratres.C.de legit.hæredit. Anton.
Gab.de successi.ab intest cōclu.1. nu.29.
Acosta.in alega.pro.patruo.pag.34.
47 ¶ Si vero fæudum non sint hæreditaria.
sed familiaria,& ex prouidētia, vt quia
ex pacto hominis nulla facta mentione
hæredum fuerunt concessa. de quibus
per Valas.d.quæst.43. nu.2. & quæst.
44.per Iul.Clar.in d.§.fæudum quæst.
9, in eis non admitti representationem:
tenent Bart. in d.authen.post fratres.2.
C.de legi.hæredi.Bald. in l. ex hoc iure
quæst.6.de iust & iu.Cuma.in l.cum ita
§. in fideicommisso de. legat.2.Rubeus
consi.82.& 85.Alex.consi.85.&.129.
48 vol.5.& consil.204 vol.2. ¶ Et hoc
quia in fæudo ex prouidentia deficit
qualitas hæreditariæ successionis.& so-
lum consideratur hominis dispositio, vt
prædicti aduertunt, vnde quamuis in
fæudo hæreditario proximitas conside-
retur respectu vltimi morientis, in fæu-
do vero ex pacto & prouidentia respe-
ctu concedentis considerari probat, c.
1.§.fin. de successi.fra.resoluit.Couar.c.
38.pract num.1. atque alibi passim tra-
49 ditur. ¶ Contrariam tamen sententiam
idest quod in fæudo familiari & ex pa-
cto atque prouidentia, etiam si non sit
hæreditarium sed ex dominica, vel alte-
rius hominis donatione, seu concessione
constet: sit admittenda representatio in-
ter eas personas: quæ in hæreditatibus in
locum parentum suorum succedere so-
lent: tenent multi, in d.authent.post fra-
tres Abba.consi.85.nu fin.vol.1.Afflict.
in c.1. num.13. &.23. de successi. fæud.
Gama. decisi.1. num.fi.Iaso.in l. si auiæ
num 5. C. de successi. ædict. Tiraquel.
plures referens de primogenit. quæst.
40.num.18.Couar.c.38.pract. num.1.
ad fi.Acost.de successi. regni. num. 50.
Alua: Vaez.d.quæst.50.num.4. in fin.
princi. & his non relatis Ludo. Molin.
lib.3.c.6.num.47.huius veritatis ratio-
nem tradentes, sed in fæudo in quo iure
primogenituræ succeditur vt iam præ-
diximus dificilis admodum resolutio
videtur, & non etiam representationem
admittendam, ex eisdem rationibus cre-
debant scribentes quibus multi eam fidei
commissis denegarunt vt in specie pro-
bat Bart.in d.authen.post frates qui lo-
quendo in regno Apuliæ quod esse fæu
dum ecclesiæ Romanæ fatetur, negat in
eo representationē. quē sequitur Bald.
consi.395.in regno libero vol.2.Anto.
de Roselis de successi.ab intesta.nu.118.
quos defendere conatur Corneus cōsi.
131.lib.1. ¶ Sed contrariam sententiam 50
in fæudo. primogenituræ probat text.
in c.1.vbi glos.verb. *solus*, de natura suc
cessi. fæud.Bertrand.in l.liberti.nu.18.de
bon.liber.Abb.consi.85. col.1. Iaso. in
l.nemo potest.num.38. de lega.1. Aret.
consi.144.col.3.Albar.Vaez referens
Tiraquel.& alios.d.quæst.50.num. 7.
&.8.Acost.de maiora.bono.regiæ co-
ronæ.num.19.versi.altercasus & melius
de successi.regni num.50. & ex nu. 49.
& his non relatis Couar.d.c.38 nu. 13.
Molina neminem referendo lib.1.c.13.
num.19. ¶ Et hoc quia quamuis re- 51
presentatio ex sua propria natura ope-
retur vt nepos cum patruo concurrat, vt
diximus

diximus indubitatione præcedenti, & probant Alexan.con.123. vol.1. deciss. Neapolit.21. num.10. tamen in materia indiuidua. non solum concursum sed etiam exclusionem operatur vt etiam ibi aduertimus & probatur per Bald.consi. 101.super.1.quæsito li.4.Aretin.consi. 164.Soci.consi.252.d.deciss.Neapol. 21.Tiraquel. de primogenit. quæst.40. num.24. vsque ad num.26. & nu. 102.
52 vsque ad num.104. ¶ Reducto. enim. fæudo ad maioratum.necessario qualitates hæreditariæ successionis conseruat, & in his quæ in fæudis deciduntur secundum iuris communis regulas & non ex consuetudine speciali fæudorum data rationis paritate de fæudo ad maioratum, & contra validum est argumé. vt resoluit Molin.lib.1. c. 7. per totum. & in specie nu.6. & quia cum in fæudo sit iure maioratus succedendum, necessario dicendum est omnia quæ in maioratu statuta sunt in fæudo fore ex ea æquiparatione successionis admittenda, vt etiam resoluit.Molin.d.c.13.num.19. & lib.1.c.1.num.26.&.27. quæ præcipua ratio est.
53 ¶ Sed an in emphiteosi locus sit repræsentationi quando iure maioratus defertur videamus, ad cuius verã explicationem aduertendum est, quod si emphiteosis sit secularis & priuata vt accepta pro se & hæredibus representatio admittitur, nepósque cum patruo concurrit vt tradunt Angel. & Alex. in l. Gallus.§.quidam recte de lib.& posth. ipse Alex.consi.129.num.3.4.&.8.lib. 5.Corne.consil.24.vol.2. Tiraquel.de primogenit. quæst.40. num.21. Couar. c.38.pract.nu.fi.Portius consi.8.nu.21.
54 ¶ Et hoc quia emphiteosis secularis, & priuata,hæreditaria censetur,& cum cæteris bonis testatoris in iuditium familiæ herciscundæ venit. l.item prædia. ff. fami.hercis.l.hæredes. C. de omni agro de ser.Bart.& communis in l. quod dicitur de verborũ Lancelo Galiaula in l. Gallus.§.quidam recte num.35. de lib. & post.vbi Anto.Rub.num.149. Alua. Vaez.d.quæst.50.nu.5.in princ. ¶ In 55
emphiteosi vero ecclesiastica, vt quando quis accepit ab ecclesia pro se & liberis suis emphiteosim, & decedens filium atque ex præ mortuo nepotem reliquit non admitti repræsentationem,neque nepoté cum patruo concurrere, tenent, Raphael Cuma. in l. cum ita. §. in fideicommisso in fi. de lega.2. vbi Bald. & Alex.d.consi.129.num fi. li.5. Ruin. consil.25.vol.1. & consil.162. vol.1. & consil.127.col.3.vol.3. Curti.iuni. in l. 2.nu.24.C.de success. ędict.Anto.Rub. in l.Gallus.§.quidam. recte nu. 135. & 136.Iaso.in l.2. col.3. vbi Decius nu.5. &.13.C. de success. ædict. Benedict.de benedict.consi.5.& si visso. ¶ Et hoc 56
quia vbi ecclesia emphiteosim. Petro & eius liberis concesit non tam persona Petri qui ascendens est quam ecclesia ipsa concedens inspicitur, cũ liberi ipsius Petri magis ab ecclesia quam ab ipso Petro ascendenti emphiteosim accipere dicantur ex Bart.in l. mortis causa de donat.causs.mort. Iaso. in l. 2. num. 200.C.de iure emphiteo. atque eleganter probatur authoritate Bald. in l. cum acutissimi. C. de fideicommiss. dicentis quód si ascendens emphiteosim pro se & liberis suis accipiat coniectura quæ sumitur vbi ascendens est qui disponit cessat, quasi dicat cessare coniecturam & controuersiam.ab scribentibus ex dispositione hominis deductam, an scilicet eo casu repræsentatio admitteretur de qua in.§. in fideicommisso cuius sententiam ex tollit Socin.in l.cum auus.num. 47.de cond.& demonst. & ita impropriæ scribentes hoc de emphiteosi ecclesiastica. cum articul.dubio glo.in d.§.in fideicommisso inuoluút,vt aduertit Tiraquel.de primogenit.d.quæst.40.nu. 185. quam plurimos.id ipsum tenentes 57
referens. ¶ Contrariam tamen sententiam. idest quod in emphi. seculari vel ec-

vel ecclesiastica, sit admittenda repraesentatio nepósque cum patruo concurrat, verius probant Angel. in d. §. quidam recte. vbi Alex. col. fi. ipse Alexan. sibi contrarius consulendo consi. 26. nu. 9. lib. 3. Corne. consi. 24. num. penul. & consi. 137. li. 2. & consi. 232. col. 3. lib. 4. Curt. iuni. in l. fi. col. 2. de success. aedicto & in tracta. de feud. 3. part. quaest. 32. Ruinus. consi. 25. & consi. 162. lib. 1. & con. 127. col. 3. lib. 3. Roland. consi. 68. ex nu. 36. Molin. ad Alex. d. consi. 129. nu. 3. lib. 5. Tiraq. d. quaest. 40. num. 21. & hanc esse veriorem sententiam, per Anto. Gab. de success. ab intest. cócl. 10 num. 32. vsque ad fin.

58 ¶ Et a fortiori si emphiteosis ecclesiastica alicui & haeredibus concedatur, ex Tiraq. d. quaest. 40. num. 185. Couarr. lib. 2. varia. c. 18. num 4.

59 ¶ Quo quidem sic praenotato. ad nostram dubitationem accededo. si emphiteosis iure maioratus atque primogeniturae deferatur multi eandem fecerunt distinctionem vt si priuata & secularis sit, in ea tanquam in haereditaria successione repraesentatio admittatur, si vero ecclesiastica denegetur vt resoluút Cornel. consil. 131. lib. 3. Tiraquel. d. quaest. 40. num. 189. Roland. d. consil. 68. num. 36. Aluar. Vaez. d. quaest. 50. num. 50. prope fi. vbi alios referunt.

60 ¶ Sed absque distinctione verior sententia est in ea dari repraesentationem, tam ex eo quod cum admodum maioratus emphiteosis reducatur antiquas haereditariae successionis qualitates retineat. vt in feudo diximus, & infra latius in dñica donatione, dicemus, quã ꝙ cũ in emphiteosi, iure primogeniturae succedatur secundum ordinem in reliquis Hispanorum primogenijs custoditã fore etiam succedendum, atque consequenter repraesentationem admittendam dicendum est, & ita eam admisserunt licet non his fundamentis. Couarr. d. c. 38. col. penul. Ludoui. Molin. lib. 3. c. 6. num. 42. & lib. 3. c. 7. num. 19.

61 ¶ Quid erit in anniuersarijs, aut in omnibus alijs vinculis particularibus, seu meliorationibus, tertij, & quinti videamus & cum in his succedatur quodam iure & tit. particulari & in proprie atque abusiue successiones vocentur, ex quo non sunt vniuersales. l. id tempus. §. 1. de vsucapio, atque vniuersali tantum successione iura concesserint repraesentationem, authen. post fra. C. de legi. haeredi. cum vulgari, non videntur ea vincula posse comprehendi sub absoluta maioratus appellatione, vt colligitur ex adductis per Alex. cõsi. 129. vol. 5. quibus non consideratis contrarium & verius tenuerunt: Mencha. de success. crea. lib. 3. §. 26. num. 95. Couar. lib. 3. var. c. 5. num. 6. Mieres de maiorat. in princi. num. 6. & 7. referens Peraltam in l. 3. §. qui fideicommissam. num. 138. & ipse Mieres in 4. part. de maiora. quaest. 3. petto, Padilla in Rub. C. de fideicómiss. num 10. Molin. lib. 1. c. 13. nu. 25. 26. 27. vbi in terminis. l. 45. id ipsum fatentur, quorum sententiam veriorem credimus, tam quia vincula seu primogenia particularia ad instar regni, ducatus & marchionatus, aut similium dignitatum, regulantur, & sicut a capite mẽbra regun-tur: vt praedicti existimant. quã quod in vinculis particularibus eadẽ ratio qualitatis maioriae aut primogeniturae, qua nepos patruũ excludit versatur, vt de ducatu ex Praepos. Alex. in c. vnico de feudo. Mar. in respõ. ad 19. arg. pro patruo relatus & sequutus a Peral. in rub. de haeredi. inst. nu. 122. ad fi. vbi. nu. 123. tenet eandẽ oppin.

62 ¶ Quã ego intelligo dummodo in bonis ãniuersario subiectis, iur. maiora. praedecess. successissẽt: atq; bona ipsa vere maioratus forẽt, vel quia ex antiquissima cõsuetu. ita antecessores successerunt, vel quia ex verbis institutiõis, verũ primogeniũ institutũ fuisse cõstat. quia tũc ex aequiparatione anniuersario rũ ad maioratũ, prohibitionem alienationis, perpetuitatẽ, indiuiduitatẽ, repraesentationẽ, atque omnes alias qualitates, & praerogatiuas bonis maioratus proprias ea bona

ea bona vinculo anniuersarij subiecta
habere conuenit, vt prædicti scribentes
aduertunt & melius Couar.d.c.5.num.
6.Peralta in d.rub.de hæredib.insti. nu.
122.&.123.si vero prædicta deficiant ex
sola oneris impositione celebrandi an-
nuatim sacrificia neque verus & pro-
prius maioratus inducitur, neque ea res
eius oneris implemento subiecta in alie-
nabilis remanet, imo alienari, vendi at-
que inter hæredes per estimationem di-
uidi potest, oneris causa salua, atque per-
manente, ita vt contra tertium possesso-
rem fauore animæ, ad præstationem eius
quod in sacrificijs expenditur agi possit
ita eleganter deducitur ex l.nihil propo
nitur delega.1.l. fundi trebatiani de vsu
fructu.legat.& resoluunt Ripa in l.1.§.si
hæres percepto ad Trebel.Guid.papa
deciss.576.Decius consi.336.&.374.
num.4.vbi solam similis oneris imposi-
tionem: absque expressa, vel ex verbis
clare deducta, alienationis prohibitione
non sufficere ad verum maioratum in-
ducendum, existimant. atque magis in
specie tradunt.Molin.consil. analitico.
2.nu.32.Anto.Gama deciss.30. per to-
tam.& deciss.224, num.8. atque singu-
lariter probatur ex simili sententia Gre-
gorij in l.10.tit.26.part.6.verb.*vendien-*
do, col.4.ad medi.versic. *& hinc etiam*
videtur; dicens quod si rex dederit li-
centiam alienandi bona Henricheña
transeunt cum onere maioratus, cum o-
nus maioriæ sit quædam seruitus. cum
igitur in his vinculis aut anniuersarijs:
in quibus iure maioratus succeditur, om
nes primogeniorum Hispaniæ qualita-
tes, atque prærogatiuæ concurrant, qui-
bus vera primogenia regulantur merito
in eis admittēdam repræsentationem di-
xerunt omnes supra relati, & non ad-
mitti in eis cui onus tantum adiunctum
est ex ipsorum resolutione deducitur.
62 ¶ Quid in successione iuris patrona
tus an sit locus repræsētationi videamus
quæ dubitatio verificari potest quando
ex consuetudine, vel hominis prouiden
tia, primogenitus tantum ad id ius pa-
tronatus admittitur, quod fieri potest
ex Ioanne Andrea in c.ex insinuatione
de iure patronatus.c. cum seculum eod.
tit.vbi omnes.Decius in l.pactum. C.de
collat.Benedict.in c.Raynutius verb.in
eodem testamento.2.nu.143..Tiraquel.
de primogenit.quæst.37.&.38.Grego.
in l.8.tit.15. part.1. glo.4.ad medium.
vel in omnibus casibus in quibus ius
patronatus ad maioratus successorem
transit, de quibus per Molinam.lib.1.ca.
24.per totum præcipue num.30.&.31.
cum alijs. ¶ Quā dubitatione sic ve- 63
rificata: dicendum est in iure patronatus
ecclesiastico debere admitti repræsenta-
tionem. cum patruoque nepotem con-
currere, quando ius patronatus non iu-
re maioratus defertur ex doctrina. In-
nocentij in c.1.de iure patronatus. Ioā.
Faber.& Angel.in.§.cum filius.insti. de
hæredita. quæ ab intest. Benedict. in c.
Rainun.verb. & vxorem num.56. Ro-
chus de iure patronat.verb.ipse vel 15.in
princ.& per totum Tiraquel.de primo-
genit. quæst.40. num.21. & quæst.33.
num.51.Couar.in c.38.pract.nu.13.vers.
sed in iure patronat. Albar. Vacz.d.
quæst.50.num.10.ad fin.Acost.de ma-
iora.bono.regiæ coronæ.num.23.Gre-
go.glo.1.in l.8.ti.15.part.1. Anto.Gab.
in commu.oppinio.tit.de success.ab in-
test conclu.1.nu.32.Pelaez.in tract. ma-
iora.in princ.num.7.omnes per text. in
clem.plures de iure patronat.& non so-
lum in success.ascendentiū sed & trans-
uersaliū. inter frates & filios fratrū ad-
mittunt. ¶ Et ex eo procedere credunt 64
ꝙ ius istud patronatus, ecclesiasticum
hæreditariū est, ab ipsa quæ hæreditate
gubernatur.ex gl.cōmuniter recepta in
c.considerandum. 16. quæst. 7.c. cum
seculum vbi.Panormi.de iu.patronatus
Lamberti.de iure patrona art.17. quæst.
2.Couar. & alij supra dicti. ¶ Quod 65
in iure patronatus libertorum non pro-
cedit

cedit. in quo nepos a patruo excluditur representatio que denegatur ex l. libertus præterito. §. 1. de bonis liber. l. domoum iuncta gloss. eod. titu. & hoc eleganti stilo probant. Tiraquel. de primogenit. d. quæst. 40. num. 152. Aluar. Vaez. d. quæst. 10. num. 11. Anto. Gab. d. regula. 1. num. 13. & Grego. per text.
66 ibi, in l. 12. tit. 15. part. 1. ¶ Et hoc quia ius patronatus libertorum non defertur iure hæreditario. l. vt iusiurandi. §. fin. de bon. liber. & alias rationes differentiæ eleganter assignat. Tiraquel. d. quæst. 40. num. 152. vsque ad num. 156.
67 ¶ Si vero ius patronatus genti, generationi, familiæ seu parentellæ iure maioratus atque primogenituræ ad instar primogeniorum Hispaniæ deferatur ita quod ad vnum duntaxat deueniat. is que primogenitus sit dubitari non potest, quin in eo representatio secundum ordinem huius l. admittatur, vt in fæudo emphiteosi fideicommisso, atque anniuersarijs, diximus vt tradunt Couar. d. c. 38. ad fin. Alua. Vaez. d. quæst. 50. num. 10. ad fi. Mieres in tracta. maiorat. in princip. num. 7. Peralta in rub. de hæredi. insti. num. 123. & his non relatus Molin. li. 3. c. 7. nu. 19. & c. 5. nu. 42.
68 ¶ Sed an in donatione dominica sit admittēda representatio vel nepos a patruo excludendus est elegantis dubitationis, quam ab origine examinabimus & vt clarius veritas constet hac distinctione fore vtendum existimaui. ¶ Aut in ea donatione nulla sit mentio maioratus & in hac specie si oppida cum iurisdictione absque dignitate donantur clarissimum est tanquam libera esse iudicanda, atque inter liberos diuidenda, cum nulibi iure decissum reperiatur, ex sola simplici donatione etiam si dominica sit, sponteque a rege facta primogenium inductum esse vt resoluit Gomez in præf. nu. 12. in. fi. Molina. lib. 1. c. 11. nu. 27. & per totum & consequenter in ea donatione, in qua iure maioratus nō succeditur, dubitandū non est. an representatio admittatur secundum ordinem huius l. quod quidem etiam procederet in bonis diuisibilibus cum in eis non iure hæreditario sed ex cōcessione dominica succedatur vt infra latius erit dicendum.
¶ Aut oppida cum iurisdictione tit. que ducatus, seu marchionatus, alicui nobili, & eius filijs, & descentibus in infinitum fuerunt concessa, & in hac specie quamuis ex ea donatione etiam non cēseri primogenium inductum: aliqui existimauerunt, verior tamen & receptior sentētia est, propriū & verum primogenium induci atque in eo fore succedendum in infinitum iure maioratus, de primogenito in primogenitum, linea recta primogeniorum, vt solidissimis fundamentis probant Gomet. hic num. 12. Grego. in l. 12. ti. 1. part. 2. glo. 1. Pinel. de bo. mater. in l. 1. 3. part. nu. 17. Mieres in tract. maio. 1. part. q. 12. nu. 14. & Molina. li. 1. c. 13. per totum. & in specie nu. 10. & nouissime Io. Matienço in l. 11. tit. 7. li. 5. glo. 7. ex nu. 2. vsque ad fi. glo. & probatur ex his quæ de coniectura ad inducendum maioratum ex reipsa deducta infra latius dicenda erunt in l. 41. & consequenter in ea dominica donatione in qua iure maioratus succeditur, admitti debere representationem cum qualitatibus huius l. videtur dicendum. ¶ Sed 70
contrariam omnino sententiam, idest in donatione dominica ti. ducatus aut marchionatus, nobili & eius descendentibus facta, non admitti representationem, veriorem existimarunt, Bart. in authē. post fratres. 2. C. de legi. hæred. vbi Fulgo. Pinel. & Corneus. Soci. iuni. consi. 73. nu. 31. lib. 1. Ioann. Licerier de primogenitu. lib. 1. quæst. 25. num. 8. Alexand. consi. 129. num. 5. lib. 5. Anton. Rub. in l. Gallus. §. quidam recte num. 135. de liber. & posthum. Couarrubi. cap. 38. practic. numer. 5. versic. 10. apparet. Aluar. Vaez. de iure emphiteo. d. quæstio. 50. num. 13. & 20. cum. alijs

M & resol-

& resoluit num. 27. Acosta de maiora. regiæ coron. per totum & his non relatis Molina lib.3.cap.7. num.13. vbi omnes hanc dicunt verisimam sententiam.
71 ¶ Ex eo quod in huiusmodi donationibus, atendi non potest præsumpta testantis affectio, atque ordinatio, erga liberos, vt primum scilicet donatarij filium, deinde nepotem, atque descendentes, in infinitum inuitauerit, ex qua testatoris affectione, a iuris principijs deducta in testamentaria successione admittimus, representationem, atque vnius primogeniti, in locum alterius per petuam subrogationem, sed principaliter consideratur ratio quæ tendit in regis seruitium, cum rex donans: magis quod suo obsequio, atque regni commodo, & conseruationi, conuenit quam descendentium donatarij affectionem in ea dominica concessione respexisse intelligatur: vt considerant Paul. consi. 164. col.fi. Acosta de maiora. bono. patrimo. num.16. versic. adijcio præsumptam. Alua. Vaez. d. quæst. 50. num.21. at med. & his non relatis alios referens Molina. li.3. c.7. nu.12. ad med.
72 ¶ Cum igitur a communiter accidentibus, habiliores & potentiores sint patrui ad regi seruiendum quam nepotes. vt per text. in l. cum pater. §. pater pluribus de legat. 2. considerant Alex. consi. .vol. 4. Bald. in l. fi. C. de furt. Afflict. in c.1. num.68. de succesione fæud. Tiraq. & alij per Aluar. Vaez. d. quæst. 50. num.20. ad fin. merito ad eum proprius affectionem principem habuisse intelligitur quam ad
73 nepotem debiliorem. ¶ Quod quidem ex eo eleganter comprobatur quia in dominica concesione non iure hæreditario succeditur, neque tanquam ipsius donatarij hæreditas eius successio deriuatur, sed ex dominica prouidentia, a rege donante deffertur. vt considerant Oldrald. consil. 224. num. 28. Abba. consil. 85. lib.1. Alexand. consil. 349. vol. 2. & Aluarus Vaez alios referens d. quæstio. 50. num. 22. & 23. atque elegantius Acosta de maioratibus regiæ coro. num.21. & 22. inferens ex hoc ad plurima conducibilia in proposito. qua quidem sententia retenta: non obstant fundamenta in contrarium adducta, quia licet ex donatione dominica oppidorum cum dignitate ducatus, & marchionatus, verum primogenium videatur inductum, non ex ea reductione de donatione ad maioratum sicut in fæudo dici potest: admitti debere representationem, quia ex natura fæudi admittitur & ita ad instar maioratus reducto antiqua representationis qualitas in eo conseruatur, in donatione dominica denegatur, & ita reducta ad maioratum non est cui nouam representationis naturam assumat, neque antiquam contra iuris communis precepta, ex ea reductione admittatur vt in fortioribus terminis considerant Paul. consi. 164. num. fin. lib. 2. respondens donationem per modum maioratus alicui factam, non esse fæudum, neque nouam naturam assumere, quod scripsit post Paul. Palat. in rub. de donationi. §. 69. num. 30. & 34. & eleganti stilo resoluit Acosta de maiora. bono. regiæ coro. num.24. & 25. & comprobatur ex traditis a Suarez (licet in alio deficiliori proposito) in l. quoniam limita. 11. num. 4. C. de in officioso testament.
¶ Et 74
ex hac viua ratione, omnes supra. d. scribentes qui in dominica donatione representationem denegarunt. hac vtilissima distinctione vsi fuerunt, quod si donatio non sit fæudalis admitti non posit representatio, si fuerit fæudalis admittatur, quasi reductio de ea ad maioratum, primeuam eius naturam. non mutauerit. quam distinctionem tenent. Nicolaus de Matarela. in l. final. C. de iurisdictio. omni. iudic. relatus & sequutus a Bald. in l. liberti. nume. 18. C. de oper. libertor. Tiraquel. de primogenit. quæstio. 40. numer. 224. Aluar.

Aluar. Vaez. dict. quæst. 50. num. 6. 13. & 11. Liceriet de primogenitura quæst. 25. num. 8. Acosta de maiora. regiæ coron. num. 19. vers. ex his colligitur Molina lib. 3. c. 7. num. 43. sicut in reductione iuris patronatus, emphiteosis, & fideicommissi, ad maioratum videmus. vt antiquam representationis naturam retineant & ita non erit necessaria consequentia ex dominica donatione, cum dignitate ducatus, & marchionatus, inducitur primogenium ergo cum representatione tam ex eo quod in donatione non diceretur, ex reductione conseruari sed de nouo nasci, & creari quam quod maioratus absque representatione dari potest præcipua enim primogeniorum natura in perpetuitate, atque indiuiduitate consistit, & plurima Hispaniæ primogenia absque representatione reperiuntur: cum possit ea representatio ab instituente excludi.

75 ¶ Aut rex fecit donationem, vt in ea iure maioratus deinceps foret succedendum, vt rex Henricus 2. qui nobilibus sui regni, quam plurimas fecit donationes, & quia si iuxta tenorem verborum seruarentur, grande coronæ regiæ damnum essent allaturæ, ex consilio peritorum eas ingeniose modificabit, testamento suo constituens: quod in eis succederetur deinceps iure maioratus, & quod deficiente filio legitimo ad regiam coronam reuerterentur, vt habetur in l. 11. tit. 7. lib. 5. nouæ recopilationis, vbi clausula testamenti regis Henrici 2. refertur & pro lege seruari custoditur sic habés, *pero toda via que ayan por mayorazgo y finquen al hijo mayor legitimo de cada vno dellos y si muriere sin hijo legitimo que tornen sus bienes del que muriere a la corona de los nuestros reynos*, de qua multi ex nostratibus atque exteris meminerút vt diximus supra in principio huius gl. quo quidem sic præsupposito tria dubia notabilia circa prædictæ clausulæ interpretationem deducuntur.

¶ Primú an prædictæ donationes valuissent, de quo vide aliqua per Molin. lib. 1. c. 3. num. 18. Tiraq. de primogeni. quæst. 35. num. 19. 75

¶ Secundum an modificatio harum donationum iuste fieri potuisset: de quo etiá videndi sunt Io. Lupus de donatio. inter virú in rub. §. 69. nu. 14. Acost. de maiorat. bono. regiæ coronæ. nu. 2. per totú, Pinel. in l. 1. 3. part. nu. 62. C. de bo. mater. & nouissime Io. Matien. in l. 11. ti. 7. lib. 5. glo. 9. per totam. vbi contra l. perfecta donatio. C. de donatio. quæ sub modo existimant eam fuisse iustam modificationem. 77

¶ Tertium, de quo agendum erit, an in huiusmodi donationibus sit admittenda representatio, & quod non admittatur ex eo probabilior sententia videtur, quod ante l. Henrici 2. prædictæ donationes nullá omnino speciè fæudorum habebát: neque filius in eis tanquam in hæreditate patris succedebat sed ex sola regis donantis prouidentia admittebatur, vt considerát Io. Lupus in d. §. 69. nu. 30. & 34. post Paul. Castren. consi. 164. vol. 2. nu. fi. atque elegátius Lusita. Acost. de maiora. bono. regiæ coro. num. 24. & 25. & de success. regni. nu. 29. & 30. & cósequenter ante ipsius regis legé in eisdé donationibus non erat locus representationi, quæ non nisi in fæudali concessione admittebatur, ex distinctione supra d. ex quo clare videtur dicendum quod l. regis Henrici 2. qui prædictas donationes ad instar maioratus reduxit primeuam earum naturam non mutauerit: neque representationis qualitatem eisdem impropriam nouiter adiecerit. neque est cur si donatio fæudalis non erat ex reductione ad maioratum nouam atque impropriam naturam assumeret, ex Paul. Acosta & alijs de quibus supra. ¶ Et hanc existimo veritatem quamuis Molina lib. 3. c. 7. nu. 13. per totum contrarium crediderit. ex eo quod in eisdé donationibus principis dispositio proprius ad 78 79

mentem iuris & legis representationem admittentis referenda sit: quam ad commodum ipsius. & quia etiam si in eisdem donationibus iure hæreditario non succedatur: cum ad modum maioratus reducantur, locum in eis habet representatio. & demum quia generalitas huius l. quæ in successione cuius libet maioratus admittit representationem: eas donationes ad modū maioratus reductas comprehendit.

80 ¶ Quibus fundamentis facile respō. improprie dici quod principis dispositio ad mentem iuris sit referenda, & proprius ad ipsius principis mentem: qui ius ipsum est referri debere, & quod quamuis fateremur, ad mentem iuris esse referendam: receptissimum habemus in eis dominicis concessionibus nequaquam admitti representationem, minusque iubat eius sententiam quod in successionibus primogeniorum quamuis non sint hæreditaria sed sanguinis iure deferantur ex peculiari eorum natura semper admittitur representatio quia preterquam q verius est primogenia esse hæreditaria (vt latius scripsimus) in glosa.1. huius. l. ea quæ a rege fuerunt instituta sanguinis iure non deribantur, neque hæreditaria proprie nuncupantur, sed ex dominica concessione quæ nunquam admisit representationem, principaliter deferuntur neque: l. ista quæ generaliter eam maioratui concessit in reducto ex alia dispositione quæ representationis qualitate carebat verificatur, & hanc sententiam contra Molinam eleganter probat Acosta d.num.24.&.25. & ex nu. 19. versi. ex his colligitur quam firmiter teneo.

81 ¶ Quam representationem in maioratu, in contractu constituto: libenter admittimus. tam ex eo, quod licet verbum successio de quo in hac.l. in successione ex testamento delata, proprius quam in ea quæ ex contractu defertur verificetur, ex l. nihil aliud de verbo. signifi. tamen generice sumptum successorem vniuersalem seu particularem ex vltima voluntate, aut contractu, comprehendit. l. fluminum. §. adijcitur de dam. infect. l.1.§.1. cum simili. quorum legat. l. generaliter. §. cum autem ibi. *reliquerit vel dederit*, C. de instito. & substit. & in specie fideicommissi in contractu relicti. quod etiam substituto mortuo ante donatarium grauatum, sit in eo locus transmissioni: probant Angelus in.§. ex conditionali insti. de verbo. Benedict. in c. Raimuntius verb. & vxorem nomine nu.62. Ripa respon.1. de reuocat. donat. & magis in specie probatur in l. quoties. C. de donat. quæ sub modo, melius probat hoc in specie Ruinus consi. 14. col. fi. vol. 1. & consi.163. num.7. eod. vol. vbi admittit representationem in contractu: & resoluunt Decius in l. traditionibus num.14.&.15. C. de pactis, & ipse Decius in consil. 259. Aymon. Crauetta consil 19. num. 9. & alij relati & sequuti a Molina lib.3. de Hispanorum primogenijs. c.7. num.16. vbi hanc ampliationem in specie tenent & solidissimis fundamentis comprobant.

SVMMARIVM.

Maior ætate semper ad primogenium admittitur. num.1.

Maioratus semper in dubio censetur institutus in filio maiori. num.2.

Philippus rex noster iustissime ad regni Portugaliæ successionem admissus contra Philibertum Sabaudiæ ducem tanquam natu maior. nume. 3.

Glosa. 3. ad l. 40.

1 IBi. *aunque el hijo maior*, scilicet ætate qui semper est ad primogenium admittendus, vt pro regula traditur a Molin.lib.3.c.1.&.2.per totum. quod æquitati, rationi que, congruum est, quia cum bona maioratus indiuidua sint, ad vnumque tantum ex filijs pertineant, merito ad primogenitum natu maiorem cui in est vera primogenituræ qualitas pertinere debent, vt considerat Oldral. consi.94. eleganter col.4. Ancha.cósi. 339.pro maiori intelligentia. col.2. Beroius consi.71. num.25. &..47. Detius consi. 443. num.25. & alij relati & sequuti a Molina lib.1.c.11.nu.9.
2 ¶ Ex quo si maritus vxori vel econtra: aut alteri facultas instituendi primogenium committatur, & morte preuentus ipsum non instituat. in filio maiori censetur institutum, tam ex presumpta cómitentis voluntate, quam ex natura ipsius maioratus quæ maiorem filium respicit, ex notanda doctrina Isterniæ in c. 1. §. is de quo de gradibus successio. Paul.consi. 179. vol. 1. Guid. pap. quæst. 505. & melius Gregó.in l.2.tit.15.part.2.verb. *en España*, referens Ioan.de Imol. in c. cum in iure de elect.& facit l.33.Taur.
3 ¶ Et hinc cóstat Philibertum Sabaudiæ ducem iustissime a nostro inuictissimo, rege Philippo in controuersiam successionis regni Portugaliæ fuisse exclusum cum Philippus ætate maior fuisset. considerando vtriusque personam, imo & mediante represent. si ea foret admittenda ducem legitime excluderet. cum rex noster ex Augusta matre, ætate maiori natus sit & Philibert. ex infanta Beatrici minori quidem ætate procreatus.

SVNMARIVM.

Filius incapacis, ante incapacitatẽ natus: patruo excluso, ad primogenitum admittitur.num.1.&.2.

Posthumus conceptus ante incapacitatem patris: secundogenitum excludit. num. 3.

Furiosus quando ad primogenitum admittatur remissiue num.4.

Furiosus quando a primogenio excludatur.num.5.remissiue.

Filius furiosi quando patruum excludat. num.4.&.5.

Filius infamis: quando a primogenio excludatur remissiue.num.6.

Filius criminosi, an ad maioratum sit admittendus numer.6.remissiue.

Cecus an primogenium obtineat, remissiue.num.6.

Mutus an maioratum consequatur, remissiue.num.6.

Vsusfructus si a primogenito aufertur, quando ad fiscum deuoluitur. numer. 7.

Primogenitus ex condemnato, quando fiscum excludat.numer.7.&.8.

Successor in maioratu, an propter delictum a prædecessore animo priuandi ipsum commissum: commoditate ipsius priuetur.numer.8.

Monasterium ex persona monachi, quando ad maioratum admittatur, late & vtiliter examinatur. num. 9. vsque ad numer.50.

Monasterium successionis incapax, a maioratus successione excluditur. numer. 10.

Remedium legis. 45. Tauri. non conceditur successionis incapaci. numer. 11.

Canonicus regularis an succedat in maioratu.num.12.

Monasterium successionis capax, ad primogenium ex bonis tantum patrimonialibus institutum admittitur. num. 13.

Monasterium successionis capax, succedit in fideicommisso.num.14.

Monasterium successionis capax, succedit in emphiteosi.num 15.

Monasterium successionis capax, an & quando succedat in feudo. num.16.& 37.&.47.

Monasterium haberi loco filij late examinatur. numer. 17. vsque ad numer. 22.

Baldi restrictio ad.c.in presentia de probat, reijcitur.num.23.

Ascendentes preferuntur monasterio, & Antonij Gometij error. impugnatur. num.24.

Monasterium an habeatur loco posthumi, vt rumpat testamentum. numer. 25.

Affectio legis cum acutissimi. C. de fidei commissis an in monasterio, filio ficto verificetur.num.26.

Intellectus ad. c. in presentia remissiuè. num.27.

Conditio quæ aliquem a monasterio auertit, vt turpis reijcienda est. numer. 30.

Monasterium excludit substitutum vocatum sub conditione si sine liberis legitimis & naturalibus ex suo corpore natis.num.31.

Monasterium excludit substitutum, licet sit de consanguineis.num.32.

Monasterium retinet iura. sanguinis & suitatis.num.33.&.34.

Monasterium si non instituatur rumpit testamentum.num.35.

Monasterium non succedere in maioratu cui annexæ sunt dignitates seu iurisdictiones, probant multi. num. 36. & 37. cum alijs.

Non licet a regula discedere nisi contrarium decissum reperiatur. nume. 38.

Exclusus nemo censetur nisi a iure specifice excludatur.num.39.

Priuatio iuris non inducitur nisi in casibus a iure expressis.num.40.

Successio regulariter datur vbi non reperitur prohibitio.num.41.

Monasterium semper intelligitur admissum ex dispositione. l. non prohibentis eius successionem. numer. 42.

Monasterium vt excludatur debet id constare ex dispositione expressa testatoris. num.43.

Monasterium quibus verbis a testatore exclusum censeatur.num.44.

Monasterium de consuetudine non succedit in regno, ducatu, seu marchionatu. num.45.

Bona maioratus etiam habentis dignitatem, seu iurisdictionem, particularia dicuntur. numer. 45. ad finem.

Ratio quare regnum, ducatus, seu marchionatus, non transit in monasterium num.46.

Differentia inter magnas dignitates, & alia bona feudalia.num.47.

Fœminæ reginæ seruitia præstant per substitutum.num.48.

Summus pontifex an cum monacho dispenset, pro generatione habenda: in vtilitatem reipublicæ.num.49.

Clericus quando admittatur ad primogenium remissiuè.num.49.

Glosa.4. ad l. 40.

M*Vers*, naturaliter, vel ciuiliter, in 1
casibus in quibus mors ciuilis, naturali æquiparatur, vt quia filius maior. aliqua iusta causa incapax successionis efficiatur, quia tunc filius eius ante incapacitatem natus patruo excluso, ad primogenium admitteretur. eius patris personam, qui ciuiliter mortuus est, representando. vt resoluunt Præpos. Alexandri. in cap. 1. de fæud. Marchi. Andre. de Isernia in c.fin.tit. episcopum vel

vel Abbatem Grego.in l.2.tit.15. part. 2.verb. *siendo ome para ello.* verb. si tamen demens, vel furiosus, & in verb. aduerte etiam, Tiraquel. de primogenitura quæstio.23.num.14. &.15. Molineus. in consuetudi. Parisien. titul.1.§. 10.num.30. fol.127. Mieres in.2. part. maiorat.quæst.6. num.7. Molina. lib. 1. cap.13. num. 35. ¶ Quod quidem
2 ipse Molina. ibi. nu.36. intelligit quando tempore quo filius maior ciuiliter moritur, ea morte qua successionis incapax efficitur, filium reliquerit. quia si postea in incapacitate nascatur, nó admitti ad primogenium credit. cum statim cum incapax successionis filius maior. efficitur, irreuocabiliter in sequentem in gradu successio transferatur, & qualitas ad succedendum requisita eo tempore quo dies substitutionis cesserit, præcisse in persona succedere volentis concurrere debeat. neque si ex post facto superueniat sufficiet. ex l. si quis cum haberet. ff. de suis & legitimis hæredibus.l.1.§. si quis proximior. ff. vnde cognati cum alijs per Molin. ibi adductis atque ab ipso melius traditis lib.3.cap.7.numer.4.per totum.
3 ¶ Quod ego sublimitarem si ante incapacitatem conceptus fuerit, vt tunc posthumus patruum excludat, ex resolutione Tiraquel. de primogenit. quæst. 40. num. 2. & num. 130. Licetier in eod. tractat. quæst. 25. lib. 1. & in terminis. l.45. resoluit Mieres in tractat. maiora. 3.part. quæst.2. numer. 9. Tiraquel. in l. si vnquam. verb. susceperit liberos numer. 144. C. de reuocand.donatio.& d.tractat.§.1.tit.1. glo. 1. verb. *en linagier*, num. 75. cum igitur in casibus vbi incapax successionis filius maior efficitur, nepos natus, vel conceptus, ante incapacitatem: secundo genitum excludat. necessario videndum erit quando incapaces effecti. a successione excludantur.

¶ In primogenito ex filio furioso, 4
dicendum est quod in casibus vbi furiosus ad primogenium admitti potest, de quibus per Molin. lib. 1. c. 13. num. 21. vsque ad num. 39. cum filius patris personam habilis ad succedendum, representet. nimirum si secundo genitum a maioratus successione excludat, ex Bald. doctrina in l. venia. num. 5. C. de in ius vocan. sequuta ab Alexand. ibi. num. 9. Iaso. 6. Decio. 7. & contra Oldrad. consil. 224. num. 37. Gregor. Lup. Tiraquel. & alij relati & sequuti per Molin. lib. 3. c. 7. num. 1. 2. &. 3. ¶ In casibus vero vbi fu- 5
riosus a primogenio excluditur, de quibus per ipsum Molinam. d. cap.13. num.21. vsque ad num.39. consequenter & filius cuius maior a patruo suo excluderetur: cum non possit esse plus iuris in causato quam in influenti potentia causæ, ex vulgata doctrina. Bald. in l. 1. de senato. & consil. 40. lib. 3. Paul. num.6. Alexand.3. Iaso. 16. in l. Gallus. §. nunc. de lege Velleia, de liber. & posth. & in specie comprobat Molina.d. lib.3. c.7. num. 4. alibique nos latius dicemus. ¶ Eadem ratione 6
in filio infamis, vbi pater ex infamia incapax successionis efficitur, & in filio criminosi vbi sufficiens causa criminis excludendi eum a primogenio oritur, de quibus. per Molin.d. c.13. vbi num.66.&.67. de ceco & num.46. vsque ad. 65. de muto & surdo agit.
¶ Quæ omnia limitabis in filijs eorum 7
qui ex delicto a maioratu priuantur; in casibus vbi vsusfructus per vitam illius, a quo primogenium aufertur, ad fiscum deuoluitur, de quibus per Molin. lib. 4. cap.fin. per totum. quia tunc primogenitus ex condemnato non admitteretur, sed vsusfructus confiscabitur. ex vulgata. l. si finita. §. si de vectigalibus de damno infecto & resoluunt Moline.in consuetu. Parisi. quem referens sequitur Grego.in l.2.tit. 15.part.

15.part 2.versi.*fiendo ome para ello*,col. 1.vbi hoc limitat,& Molin.d.c.fi. num.
8 11.cum alijs. ¶ Quod vtiliter limitat: nisi maioratus possessor animo priuandi successorem a primogenij commoditate delictum commisisset, quia nihil successori tunc preiudicaret, neque in eius præiuditium commoditas confiscaretur,ex Bald.in c.1.§.aut si libellario quibus.mod.feud.amit. col.1.versi.sed quid si vassallus quem sequitur Grego: in l.1.tit.13.part.4.glo.9.col.1.ad fi.

9 ¶ De filio primogenito monacho effecto, an incapax successionis maioratus efficiatur,itaquod secūdogenitus ad primogenium admitti debeat,vel an nepote ex primogenito religionem ingresso, excludatur, aut ex persona ipsius monachi, monasterium retineat commoditates,est elegantis dubitationis,quam licet exteri & nostrates diligenti studio explicuerunt, varijs in locis: varia tradentes,non ita eam examinarūt:vt quam plurima notatu digna:ad eius dubitationis veram resolutionem conducibilia: omissa non reliquissent, ad cuius difficultatis veram explicationem, ita fore distinguendum existimo.

10 ¶ Aut monachus professus est in religione successionis incapaci, & in hac specie omnes tradiderunt monasterium ex persona monachi a maioratu fore excludendum, sequenti que vocato, viam successionis aperiri, cum pro mortuo reputetur,atque idem quod mors, successioni incapacitas operetur. l.1.§.sed si patruus.ff.de coniugen. cum emanci. l.si necem.§.deportatus.ff.de bo.libert. & primo substituto datur ingressus ac si prymus vocatus non fuisset l.1.§.qui habebat. ff.de bon. possess. contra tab. l. pater filium vbi glo.ff.de inofficio.testa. l.1.§.sciendum. ff. de suis & legiti. cum vulga.& resoluunt Tiraquel.de primo genit.quæst.23.nu.1.Grego.in l.2.tit.15. part.2.versi.*fiendo ome para ello*,in prin. latius Molina,lib.1.c.9.num.27. vsque ad num.30.& magis in specie.ipse Molin.lib.3.c.2.num.13. cum alijs & lib.1. c.13.num.69.Mieres in tractat. maiora. 2.part. quæst.3. num.6. vsque ad num. 20. & probatur in clementi.exiui de paradisso.de verborum significa. l.27. tit.7.part.1.quæ de monasterio successi. in capaci agunt. ¶ Ex quo datur limitatio ad l.45. Taur. vt eius disposi- 11 tio transferens in sequentem successoré, statim cum verus maioratus possessor moritur, actualem atque veram ciuilem: & naturalem possessionem, sit restringenda, quando proximior monachus effectus est in religione successionis incapaci, vel aliter incapax successionis efficitur,ex Bald.in Rub.de causs.posse. & proprie Alexand.consi.82.vol.2. & consi.15 .lib.6. Barba in d.rub.fol.22. versi.oportune se offert.& consi.8.vol. 2.Benedict.in c.Rainuntius verb.*mortuo quoque testatore*.2.num.73: alij per Tiraquel.in tractat.le mort.in.2. declaratione in 2. part. in princi. ¶ Et ita in 12 canonico regulari tradunt Bal.in l.data opera col.10.C.qui accusa non poss.& in l.si quis. §.talem. C. de secund. nupt. Grego in d.l.2.ti.15.part.2.verb.*fiendo ome para ello*. col.1.ad fi.Rube. in repet. Rub.de dona.inter.§.26.num.4.Plaza. de delict.c.4.num.94.& nouissime Io. Matienço in l.1.tit.7.lib.5.nouæ recop. glo.1. nu.16. vbi eam dicunt veram resolutionem.

¶ Aut monachus professus est in re- 13 ligione quæ saltim in communi successionis capax est,& in hac specie sub distingue quia aut maioratus ex bonis tantum patrimonialibus institutus est, neque dignitates aut iurisdictiones habet.& in hac specie monasterium ex persona monachi ad primogenium admitti constanter tenuerunt Specul. in tit.de success.monachorum.§.1.versi.11. num. 15.Paul.Castrensis consi. 164. num.7. vol.2.Nicol.de Vbal.de success. cleric. reg.2.*de reg.non mendi*. Anto.Gomez.

in pref.

in pref.num.66.ad fin.Grego. in l.2.tit. 15.part.2.verb. *siendo ome para ello*, in fi. & in verb. *si dexasse*, Mieres in tractat. maiora 2.part.quæst.3. ex num.6. cum multis alijs. atque nouissime Ioan. Matienço in l.1.titu.7.lib.5. glo.1. num.18. atque his non relatis Molina lib.1. c.13.
14 num.77. vsque ad num. 80. ¶ Et ita succedit in fideicommisso: Curti. iunio. consi.84.per totum Ruinus consi.200. num. 7. lib. 2. Ripa. in l. ex facto. §. si quis rogatus nu.40.ad Trebel.Aymō. consi.152.nu.2. & his non relatis, Mo-
15 lina.d.c.13.num.77. ¶ Succedit etiam in emphiteosi alias prohibita alienari glo. in l. si ita quis. §. ea lege de verbo. vbi Angelus.num.4.Paul. in fin. Imola col.2.Iaso.num 15. Aretin.nu.9. Alex. consi.10.lib.5.Palatius in rub.§.47. nu.
16 18. Beror.quæst.70.per totam. ¶ Succedit etiam in fæudo cui nō est annexū aliquod seruitiū personale, quod à monasterio prestari non valeat, Bald. in c. inter dilectos.de fide instru.& in c.1.nu. 2.de mili.vassal.qui arma bellica. & in c.quæ in ecclesiarum num.9. de consti. Capi.decisi.10. Silua.consi.3. num.57. Alex.consi.10.lib.8. Nicol. Boeri. decisi.354.Curti.in tract.de fæud.3.part. quæst.3.Aymon.consi.303.Caro.Molin.in consuet.Parisi.ti.1.§.51. num.48. & nullo ex his relato alios referens Ludouicus Molina.lib.1.c.13.nu.76.
17 ¶ Quam quidem sententiam ex eo omnes confirmauerunt, quia monasterium loco filij haberi crediderunt, ad exclusionem substituti sub conditione si sine liberis decesserit dati, ex authen.nisi rogati ad Trebel.c.in presentia de probatio.l.ex facto.§.si ad Trebel.ex quibus eam vulgarem allegationem, scilicet monasterium haberi loco filij, dedu xerunt antiquiores.Dinus,Cinus,Bald. Salicet.& Fulgos.in d.authen.nisi rogat. Parisi.in d.c in præsen.nu.47. vbi Verolus. num. 445. & plures per Tiraq. in l.si vnquam verb. susceperit liberos. num.42.C.de reuoca.donat. Rubeus in l.Titia.§.Imperator.num.224.de legat. 2.Corneus.num.5. in.d.authen. nisi rogati.

¶ Sed ea ratio, vera non est, neque ex eo monasterium ex persona monachi ad primogenium admittitur: quod loco filij habeatur quia cōmunis alegatio prædictorum iurium non procedit, imo verius ac receptius est, loco filij non haberi monasterium, quia si loco filij haberetur conditio si sine liberis esset impleta, & consequenter, ex iuris principijs, & ex voluntate, & verbis testatoris, substitutio cessaret, etiam si causa pia substitueretur, cuius contrarium probatur in d. authent. nisi rogati & in alijs iuribus supra relatis. ergo loco filij non habetur neque communis allegatio procedit. Vlterius si monasterium haberetur pro filio, non esset verus sed fictus, ciuilis & improprius, vt patet ad sensum. & agnoscunt relati a Tiraquel.in d.l.si vnquam verb. *susceperit liberos*. num.45. vnde substitutum non excluderet, vt probatur in l. fideicommissum.de conditio.& demostra.l.si ita quis.53.§.1.de legat. 2. cum enim condito a testatore adiecta, de liberis loquatur, ea verba naturaliter & non ficte, atque improprie sunt accipienda.ex regul. l.1. de his qui veni.ætat.impetra. l.statius.§.Cornel.de iure fisci.l.ex ea parte. §. insulam. ff. de verborum & consequenter non de monasterio filio ficto, contra proprietatem verborum & regulam.l.nō alie.delegat. 3.contra naturam conditionis quæ proprie & specifica forma est adimplenda l.qui hæredi.& l. Meuius. ff. de condi. & demonst.& simul contra voluntatem testatoris ex regul. l. in conditionibus de condi.& demonstrat. 18

¶ Fortiter que obstat, quod ea com munis ratio nullatenus posset applicari, ad conditionem si nuptias contraxerit, vt aduertunt Corneus in d. authen. nisi rogati, & colligitur ex Felino in d. c. in pre- 19

M 5

in presentia. numer. 42.

20 ¶ Neque ad casum quo instituti, vel instituta, fuissent clerici, vel diaconissa, quorum professio non erat monastica, vt in l. diaconissam & per totum. C. de episcopis, & cleric. & notat Duarenus de sacris ministerijs. c. 4. vnde alia ratio quærenda est.

21 ¶ Et ita cum iudicio eam communem impugnarunt Bart. & Angel. in d. authent. nisi rogati post Ricard. ibi. idem Bart. & Paul. in auth. si qua mulier num. 4. &. 19. & in effectu idem concludit. Corneus in d. authent. nisi rogati Benedict. in c. Rainun. verb. & vxorem. num. 224. Phanu. de lucro dot. glo. 5. nu. 23. Beroius. in c. in præsentia. num. 515. Ripa. in l. ex facto num. 87. de vulga. Couarr. alios referens. li. 1. varia. c. 19. num. 6.

22 ¶ Ex qua communi ac recepta sententia, reijcies vt superfluam. Bald. opinionem in authent. si qua num. 3. C. de sacrosanct. ecclesi. restringentis vulgarem allegationem. c. in presentia ad casus in iure expressos quod prius aduertit Bart. in d. §. sed & hoc num. 4. Iaso. post modum in d. authent. si qua num. 19. & 20. Decius. num. 52. Felin. 42. in d. c. in presentia.

23 ¶ Cauebis etiam ab errore, Antonij Gometij. 1. Thomo. c. 1. num. 4. dicentis quod sicut in successione ab intestato preferuntur filij ascendentibus, authent. in successione. C. de suis & legi. hæredi. authent. defuncto ad Tertul. ita etiam in successione monachi. monasteriũ quod pro filio habetur erit preferendus quod antea dixit. glo. in authen. si qua verb. *liberos*, & in. §. sed & hoc verb. intrauerit & in. c. si qua. 19. quæst. fi. quam sententiam præterquam quod ex supradictis. veram non esse constat, contrariam veriorem de iure existimamus cum Placẽtino doctore antiquo relato. ab Accursio in d. authen. si qua. Bart. nu. 18. Paul. 5. Iaso. 33. vsque ad num. 36. Salicet 8. in d. authẽ. si qua Beroius in. d. c. in presentia. num. 523. post Anton. & Panor. nu. 53. Grego. in l. 17. tit. 1. part. 6. verb. *descendiessen*. atque hoc per l. 6. Tauri non indiget ampliori probatione.

¶ Et iterum cauebis ab opinione, dicentium, monasteriũ haberi pro posthumo & per ingressum religionis tamquã posthumi agnatione rumpi factum testamentum. quemadmodum & sui hæredis agnatione rumperetur ex l. posthumorum de iniust. rupt. §. posthumorum instit. de exhæreda. libero. quod probat glo. iuncto text. in d. authẽ. si qua. & cum Couar. Alciat. & alijs resoluit Mencha. de success. creatio lib. 3. §. 21. num. 166. quia ex supra d. verissima resolutione reijcitur & veriorem huius existimant contrariã, Alciat. in rub. de li. & posthu. nu. 48. Beroius supra num. 513. Lupus in l. 20. tit. 1. part. 6. glo. fin. & magis pro hac sententia vrget text. in authent. de monachis. §. illud. col. 1. & in auth. nunc autem verb. si prius de episco. & cleri. & in authen. ingressi verb. neque. contrario sensu quam etiam verissimam existimant Bart. in d. authen. si qua num. 6. & 7. cum distinctio, Guillelmi in c. Rainuntius verb. *mortuo*. 1. nu. 297. Couar. in. c. quamuis. 3. part. §. 2. num. 5. in fin. Mencha. parum sibi constans. §. 20. nu. 29. scilicet quod testamentum rumpatur quo ad legitimam monasterio conpetentem, ego verisimam credo absque distinct. cum pro filio monasterium non habetur, & consequenter neque pro posthumo. 24

¶ Elicies etiam omnino periclitari aliam non minus receptam sententiam glo. fi. in l. cum acutissimi. C. de fideicõmiss. dicentis quod monasterium habetur loco filij: ad exclusionem substituti. non solum in conditione si sine liberis expressa, sed in tacita illius. l. & l. cum virum. C. eod. tit. atque lege cum auus de condi. & demonstra. quod considerabit. Corne. in. l. cum acutissimi num. 9. Lupus in l. 10. titu. 4. partit. 6. verb. 25

dexasse,

dexasse, Gomez.1.thomo.c.5.num.34. Guillelmus in verb.*si absque liberis*.nu. 10. maxime atentis nonnullis differentijs, de quibus per Ripam in l. ex facto. §. si quis rogatus num.27. ad Trebell. inter expressam & tacitam conditionem si sine liberis, quæ sententia periclitatur atenta communi qua prædicta iura intelliguntur in liberis naturalibus simul & legitimis & non in fictis tantum & improprijs (vt supra diximus) & quia ratio prædictorum iurium ad monasteriũ male ad aptatur, cum respiciat descendentem grauatum propter specialem rationem deductam ex natutali affectione, atque ex præsumpta testantis mente, posteritatem suam diligentis: ad quam principaliter respexisse creditur, quem nõ ita verisimile est de monasterio, filio ficto cogitasse: neque vllam ipsius affectionem habuisse: vt considerat Ripa in d.§.si quis rogatus num.37. maxime ne duæ præsumptiones atque specialitates iuris principijs contrariæ darentur contra l.primam de dotis promissio.& resolutionem.Ripæ.in d. §. si quis rogatus num.28.

26 ¶ Quibus sic vtiliter explicatis, atque retenta hac verissima sententia, contra vulgarem allegationem prædictorum iurium ad c. in præsentia de probationi respondent Panormita.ibi.num.4. Detius.Felin.Tiraquel.supra & Iaso.in d. authen.si qua mulier num.18. Bero.i num. 476.in d.c.in presentia Rub. in d.§. imperator num. 224. atque alibi passim scribentes quorum intellectus non est

27 nostrum examinare. ¶ Et ita videmus non ex eo monasterium ex persona monachi, vbi saltim in communi successionis capax est, ad primogenium admitti, quod pro filio habeatur, sed verius, quia conditio si sine liberis simul & tota restitutio ex ea causa pro nulla & non scripta habetur vt ad literam dicit imperator in d.§.sed ex hoc & in. §. si quis sub conditione quorum iurium ratio licet ab scribentibus admodum difficilis reputetur, vt colligitur ex traditis per Ripam.d.nu.38.Bero.in d.c. in presentia. num.479. cum alijs. ¶ Tamen inter 28
omnes receptior ea habetur quam tradunt Bart.Bald.& Angelus, in d.authẽ. nisi rogati. fauore scilicet religionis, atque vitæ contemplatiuæ, nequis, ab ea metu perdendi bona detraheretur, per text. expressum quem adducere debuerunt in l.deo nobis. C.de episc.& cleri. ibi religioni contrarium. ¶ Atque sic 29
conditio que aliquem a monastica vita auertit, & quodammodo a matrimonio spirituali repellit, vt turpis est reijcienda, argumẽ.l.sed & hoc.§.fin.l.quoties.l. cum tale. §. rescriptum de condi. & demonstratio.& per totum. C. de in dict.vidui.tollen. iuncta doctrina text. in cap.inter corporalia de transf. episco. quam rationem sequitur idem Bart. in l. si ita quis.§.1.nu.3.delegat.2.& est communis, per Aretin. num.69. Felin. 36. Bero.478.in d.c.in presentia. Couar.d. c.19.num.17.atque prosequitur Acosta in l.cum tale.§. si arbitratu de condi. & demonstra.ampliatione.11.per totam.

¶ Ex qua quidem verissima ratione 30
non solum monasterium ex persona monachi ad primogenium admittitur, si saltim in communi successionis capax est, quando primogenium ex bonis tantum patrimonialibus constat, sed etiam excludit substitutum vocatum sub conditione, si sine liberis legitimis & naturalibus ex suo corpore natis, ex communi sententia de qua per Felin. in d. c. in presentia num.36. Detius.58.Ripa.in d §.si quis rogatus. nu.37. & 39.Alex. consi.92.lib.4.Detius consi.4.&.6.&. 259.post Bart.in l.si ita quis.§. is cui.ff. delega.2.& idem in consi.1.Bertrandus consil. 133. per totum. 2. part. Aymon consil 152. num. 1. qui eam verissimam opinionem fatentur. ¶ Quod etiam 31
si substitutus ex consanguineis sit procedere tenẽt.Ripa in d.§.si quis rogatus. num.

num.37.col.2.ad fi. Detius consi. 426. num.1.Alex.con.121. nu. 10. & Barba. con.20.num.4.&.7.lib.2.Grego. in.l. 10.tit.4.part.6.verb.*dexasse*,col.1.in fi.
32 ponderans ad hoc.l.illam. ¶ Et quod magis est monasterium ex persona monachi omnes filiorum qualitates atque prærogatiuas retinet, vt de iure sanguinis & cognationis quod a monasterio
33 retineatur. Probant glo. & communis in l. deo nobis. §. hoc autem verb. *parentum*, vbi Bald.num.4.C.de episc. & cleri.Ancha.consi.420.nu.8.Roma. consi.37.Tiraquel.de nobili.c.6.num. 50.Bald.consi.55.lib.5. num.3. Parisi. 47.num.62.li.3.Silua. consi.49. num. 4.Portius consi.23.nu.31.lib.1.Cephal. consi.53.num.58.Iaso.in l.patre furioso num.47.ff.de his qui sunt sui vel alieni iuris Benedict.in cap.Rainunt.verb. *&* *vxorem*, num. 209. &. 212. & his non
34 relatis Molina.lib.1.c.13.num.47. ¶ Et de iure ciuitatis quod monasterium id retineat, ex persona monachi professi. probat glo. communiter recepta in l. si ita quis. §. ea lege verb. *interest*. ff. de verbo. Bald. in cap.cum in magistrum. num.2.de electione Felin.in c.in presentia.num.36.de probat. Tiraquel in l. si vnquam verb. susceperit liberos. num. 36.de reuoca.dona.Iaso.in l.qui se patris.nu. 17. C.vnde liberi Grego.in l.2. tit.3.part.3.verb *en poder*. per totum.
35 ¶ Et hinc est quod quamuis monasterium habeatur loco posthumi, ita quod testamentum antea factum per ingres-
36 sum religionis non rumpatur. ¶ Si tamen pater filium monachum non instituat eius testamentum rumperetur, ex Bart.in l. 1.quæst. 2. A. partis de vulga. dicit commu. Iaso. in l. cum fundus. §. seruum tuum imprudens. numero.17. si cert. peta. Paul. in l. si filius cum in potesta.num.15.de liber.& posthu. Fortunius Gars.in l.Gallus. §. & quid si tantum.num.5.ff.eod.tit.
37 ¶ Aut enim maioratui dignitas & iurisdictio annexa est, & in hac specie monasterium ex persona monachi ad maioratum admitti non posse probant, per glossam.in c. scribit nobis Teberga verb. dignitate. 27. quæst. 2. Bald in c. cum in magistrum de electio. & in l. si quis priorem.§.talem col,1.in fin. verb. *sed pone*. C.de secund.nupt. Albaretus in. cap. vnico de milli. vassal. & his non relatis alios referens Molin. lib. 1. c.13. num. 18. & postea Mieres de maioratu. 2. part. quæst. 3. num.17. cum alijs & nouissime Ioan. Matienço in l. 1.tit.7.lib.5.glo.1.num.16.

¶ Quorum sententia probari videtur ex eo, quod quamuis monasterium ex persona monachi in fæudo succedat, si tamen fæudum annexum habeat aliquod seruitium personale, seu onus, quod requirat industriam personæ, in eo non succedit, ex.Bart. in l. si finita. §. si de vectiga.num.3.de damn. infect. & alij quam plurimi per Molin.lib.1.c.13. num.84. 38

¶ Contrariam tamen sententiam, id est quod monasterium successionis capax, ad primogenium cui annexæ sunt dignitates,seu iurisdictiones,cum villis, aut castris, recte admittatur, veriorem existimo. ex eo quod nulla lege prohibita reperiatur huiusmodi successio.imo regulariter receptum habeamus,monasterium ex persona monachi, ad quam licet successionem etiam a primogenitura deriuatam, esse admittendum, vt supra latissime probauimus. vr.de non licet a regula discedere, nisi contrarium decissum reperiatur Bald. in l. si tutor in fi. C. de communi seruo. manumissi. glos. ordin. in rub. de regul. iur. in. 6. quam sequitur Deti. in l. 1. num. 3. de regu. iuri. Tiraquel. de retract. 1 part. §.2.glo.9.num.209. Aymon. cōsi.268. nu.8. ¶ Nemo quo intelligitur exclusus nisi a iure specifice excludatur. l. ab ea parte. ff. de procurat. l. neque non. §. quod eis ex quibus caus.maior. 39 40

¶ Neque

41 ¶ Neque priuatio iuris inducitur, nisi in
casibus a iur.expressis,gl.ord.in c.fi.de
iure patron.cum tradi.per Aymon.cōsi.
205.nu.31.Rolā.consi.27.nu.14.li.1.&
quia vbi non datur prohibitio ibi datur
successio glo.& dd.in l.is qui ex bonis
ff.de vulga.& quia quod lege prohibi-
tum non est licere dicit.l neque non. §.
quod vis ex quibus caus.glo. & docto.
& Bald. in l. tantum. §. vniuersitatis de
rerum diuisione Iaso. in l. ex facto num.
42 25. de vulga. ¶ Vnde cum monaste-
rium non reperiatur de iure exclusum,
semper intelligitur admissum, ex dispo-
sitione l. non prohibentis hanc succes-
sionem,ex Decio consi.259.num.4. &
dicit communem Decius consil. 426.
num.2.Ripa in l.ex facto.§. si quis roga
tus num.39.in fi.ad Trebel.Moline. ad
Alexan.consi.121.vol.3.num.3.vbi ipse
Alexand. num.13. Anchar.consi.165.
43 &.420.num.8. ¶ Et ita Carolus Mo-
line. supra ad Alexand. tenet quod ad
hoc, vt monasterium a successione fidei
commissi excludatur, debet id necessa-
rio constare ex dispositione expressa
testatoris : ipsum excludere volentis.
quod etiam sequitur Pala.Rub.de dona.
inter virum.§.47. numero.18. Gomez
in pref.num.66. versi. *si vero maioratus.*
& Paul. in d. authentic. nisi rogati. vbi
Corneus,col.1.Decius.in.c.in presentia.
num. 58. de proba. Alex.d. consi.121.
nu.13.lib.2. dicit communem Calcane.
consil. 7. col. 15. Aymon. Crau. supra
Bald.consi.426.col.1.num.2.vol.4. &
44 consi.233. col. 2. vol. 3. ¶ Et quibus
verbis hæc excludendi monasterium
voluntas constet,tradunt Decius consi.
259.&.426.Ripa in d.§.si quis rogatus
nu.39.Corne.consil.18.col.5.& consil.
251.lib.4. Calcane. consi.20. col.3. in
fi.& consi.69.col.5.&.2.

45 ¶ Quo quidem habito pro constan-
ti, non obstant fundamenta in contra-
rium adducta, quia sunt intelligenda in
maioratu qui summam dignitatem aut
iurisdictionem habet.vt in regno,ducatu
comitatu,& marchionatu, atque simili-
bus, in quibus monasterium, licet iure
ordinario posset succedere, non tamen
de facto seruatur quod succedat, ex spe
cula. in tit. de sta. mona. §. 1. quæst.15.
nu.15.& ita intelligit nouissime Anto.
Gama.decis.6.num.3.longe enim dif-
ferunt regna,ducatus, & marchionatus,
ab alijs maioratibus inferioribus, etiam
si habeant dignitatem, iurisdictionem,
villas, aut oppida, quia ex hoc non di-
cuntur habere dignitatem sed bona
quædam simpliciter, vt aduertit Burgos
in prohemio har.ll.nu.85. ¶ Præterea 46
regnum,ducatus, & marchionatus, at-
que similes dignitates, plurima officia,
atque onera personalia, annexa habēt,
quæ reges,marchiones,& comites,subi-
re debent.c.in apibus 7.quæst.1.l.6.tit.
15.part.2.l.7.tit.1.eadem part.l.4.tit.19.
part.3.& notanter aduertit Bald. consi.
275.nu.3.vol.2.vnde ex hac viua ratio-
ne nimirum si regnum, ducatus,& mar-
chionatus, non transeant in monaste-
rium,quia talia onera sunt ita personalia
vt industriam personæ requirant. quæ
transmitti non potest.l.2.C. de pers.cēs.
Præto.Africæ l.1.ff.ad l.Iul.de ambitu
l.sacrilegium.C. de diuers. rescrip. c.1.
de feud.mar.& quæ optime tradit Suar.
in l.quoniam limita.16.ad l.regni vers.
hęc dignitas pagi.58.Bald.consi.275.
num.3.vol.2. & quod hæc personalitas
oneris,vel seruitij,sit causa : ob quam si-
miles dignitates non transeant in mona-
sterium probat sing.gl.in c.fi.verb. abs-
que de sta. monach. quam ad hoc co-
mendat Angel. in authent. de sanctissi-
mis episc.§.si monachus Guillel. in cap.
Raimū.verb.& vxorem nomine nu.212.
& hanc differentiam inter magnas di-
gnitates,& alia bona feudalia,in succes-
sione monasterij aduertit. Nicola. Eue-
rard.d.consi.220.pag.penul. & per to-
tum.

¶ Secundo minus obstat fundamen- 47
tum de

tum de fæudo, scilicet quod monasterium in eo non succedat, quando habet annexum aliquod seruitium, seu onus personale, quod per monachum præstari non posit, de quo supra quia facile respon. quod quamuis fæudo annexum sit aliquod personale seruitium, quod a monachis præstari nequeat, si tamen id per substitutum ad impleri valeat, monasterium per substitutum seruitia adimplendo, in fæudo succederet, & monachi vita durante fæudi fructus, commoditates, atque emolumenta, percipiet quam opinionem probant Salicet. in authen. ingressi. nu. 11. C. de sacrosanct. ecclesiis Alexan. consi. 10. per totum. li. 5. Detius in c. in presentia num. 74. de probatio Curtius in tractat. de fæud. 2. part. 3. part. quæst. 10. Aflict. decis. 320. num. 2. & 3. Euerar. consi. 210. in causa. Capi. deciss. 10. per totam Siluan. consi. 3. num. 6. Aflict. in c. 1. §. 1 num. 2. de benefi. Corne. consi. 259. nu. 8. li. 1. & his non relatis alios plures referentes tenent hanc sententiam. Mieres in tractat. maior. 2. part. quæst. 3. nu. 13. Anto. Gama. decis. 6. num. 1. atque sic debet intelligi

48 l. 6. tit. 20. part. 4. ¶ Et ita vidimus quod in casibus in quibus fœminæ ad regni successionem admituntur, seruitia annexa regimini regni præstat, per substitutum. vt aduertunt Specul. in titul. de fæud. nu. 45. §. quoniam. versi. 21. quæritur, Felinus in c. in presentia. num. 47. de probat. vbi Detius num. 75. Alex. consi. 10. lib. 5. Aflict. deciss. 220. nu. 5.

49 ¶ Et quando summus pontifex cum monacho dispenset, ipsum a monasterio extrahendo, pro generatione habenda, ad regni, & reipublicæ, vtilitatem videndus est Bald. in l. si pater. §. an arogationibus. ff. de adoptio. Iaso. in l. si arogator num. 4. eod. tit. & in l. fi. col. fi. C. de transact. Anchar. consi. 339. col. 3. num. 2. ad fi. clericus autem quod sit capax successionis maioratus, tradunt Panor. receptus in cap. ecclesiæ sanctæ Mariæ num. 25. de consti. Grego. in l. 2. tit. 15. part. 2. verb. *siendo ome para ello*, col. 2, Tiraquel. de primogenit. quæst. 44. Acosta de maior. bono. regiæ coro. nu. 33. alios referens Molin. lib. 1. c. 13. nu. 96. & 97.

SVMMARIVM.

Vulgaris patrui & nepotis quæstio ab origine examinatur per totam glosam.

Primogenito defuncto, post mortem patris sui, sine dubio nepos patruum excludit, & cessat controuersia de patruo & nepote, num. 1.

Primogenito, in vita patris defuncto, oritur controuersia patrui & nepotis, quæ militibus armatis olim fuit decissa num. 2.

Tenentes partem patrui num. 3.

Defendentes nepotis partem. num. 4.

Si fideicommissum tertio relinquitur, & post eius mortem seius substituatur, tertio defuncto in vita testantis seius admittitur. num. 5.

Substitutio post mortem primi vocati in tempus futurum facta, vulgarem & fideicommissariam continet. num. 6.

Filio. 2. post mortem maioris substituto, si maior relicto filio, in vita patris moriatur, nepos ex prædefuncto admittitur. num. 7.

Dispositio filium maiorem vocans nepotem ex primogenito prædefuncto patruo excluso, admittit. num. 8.

Prælatio nepotis contra patruum consuetudine Hispaniæ probatur. nu. 9.

Ratio originaria decidendi ad hanc l. circa prelationem nepotis, contra patruũ num. 10. cum aliis.

Prælatio patrui contra nepotem ex Alfonsi noni Chronica probatur. num. 10.

Leges partitarum a Ferdinando. 3. inceptæ fuerunt, et a rege Alfonso. 9. eius filio

filio consumatæ, & absolutæ, numer. 11.

Leges partitarum usque ad tempora regis Ferdinandi integre custoditæ non fuerunt. num. 11.

Leges partitarum quæ de regno loquuntur an ad inferiora primogenia extendantur. num. 12. usque ad num. 15.

Ratio decidendi nostræ. l. num. 14.

Successio primogeniorum Hispaniæ ad instar successionis regni regulatur, numer. 13.

Glosa. 5. ad l. 40.

1 EN *vida*, quando filius primogenitus, post mortem patris sui vltimi possessoris decessit, relicto filio, vel filia, nulli dubium esse potest, nepotē vel neptem patruo esse præferendum. cum iam proximitas non respectu primi institutoris, sed vltimi possessoris sit consideranda, & filius secundo genitus, tanquam vltimi possessoris transuersalis consideretur, atque filius primogeniti, post mortem patris defuncti, eius personam representet & proximior vltimo possessori sit, vnde hanc sententiam indubitanter tenuerunt etiam omnes qui partes patrui aduersus nepotem amplexerunt, vt Detius consi. 443. versi. *quinto non obstat*, Bald. in l. tutel. §. si duo de legit. tutela. Tiraq. de primognit. quæst. 40. num. 1. vsque ad num. 7. comprobans hanc sententiam ex memorabili Licurgi Lacedemoniorum regis exemplo Couar. c. 38. pract. nu. 6. versi. *primum*, Molina lib. 3. c. 6. in princ. & probatur in c. licet de voto. neque istud indiget altiori probatione.

2 ¶ Si vero filius primogenitus, in vita patris decessit relicto filio, vel filia, anceps quæstio inter filium secundogenitum & nepotem (filium primogeniti præ defuncti) circa prælationem in regno vel alterius cuiuslibet maioratus successione versabitur quæ difficultas semper anceps atque in expugnabilis scribentibus visa fuit, quia filius secundogenitus ex persona propria, potiora iura habere videbatur, cum vno gradu propinquitatis, atque ætate, etiam frequētius filium fratris sui primogeniti præcedat, ipseque filius vltimi possessoris sit, contra vero nepos patruo etiam in hac specie preferendus videbatur, cum ipse (repræsentatione) in eod. gradu quo filius primogenitus, constitutus sit, ex lineaque primogeniti descendat, eundemque gradum, cum qualitatibus maioriæ & primogenituræ representet, ideoque a quā plurimis maximi nominis viris, hæc quæstio agitata reperitur. quorum plures partes patrui, plures vero nepotis, defendunt. interdum vnam, interdum alteram, opinionem veriorem atque frequentiori scribentium calculo receptam esse profitentes. adeo vt ex iurium. ac rationum, ambiguitate: militibus armatis potius quam iuris peritis, eius decisionē commissam fuisse testentur Tiraquel. de primogenit. quæst. 40. num. 8. Couar. c. 38. pract. num. 6. ¶ Denique partes 3
patrui tenuerunt plurimi per Tiraquel. d. quæst. 40. nu. 11. 12. 13. & 14. Couar. d. c. 38. nu. 6. versi. *neque tamen*. ¶ Par- 4
tes vero nepotis plurimi per ipsum Tiraquel. d. quæst. 40. nu. 11. & 17. Coua. d. num. 5. versi. 1. Molina. lib. 3. c. 6. ex princ. ¶ Ne tamen in his quæ notissi- 5
ma sunt moram faciamus, veriorem atque receptiorem sentētiam existimamus tam de iure communi, ac partitarum, quam ex Hispaniarum antiquissima cōsuetudine, nepotem ex filio prædefuncto patruo esse præferendum. quæ vulgaribus alegationibus omissis ex eo cōfirmatur, quia fidei commissum titio relictum sit ei, que post mortem ipsius, scius substituatur, & titius ipse in vita testantis decesse-

decesserit ex quo fideicommissum in causam caduci deuenerit, nihilominus eo casu seius post mortem testantis substitutus intelligitur,&ad fideicommissum ex ea substitutione admitteretur, iuxta textum elegantem licet vulgatum, in l. vnica.§.pro secundo.C.de cadu.tollen. & tenent Bart.Bald.Paul.Aretin.& omnes in l.quamdiu.3.de acquiren.hęredi. & in l.1.de vulga.vbi Iaso.nu.29. Claudi col.8. Ripa. num. 168. Alciat. num. 76.Paul.consi.152.vol.1.& consi.422. vol. 2. Cuma. consi. 122. Corne.consil. 292.vol.3. Alexan. consi. 1. num. 2. & consi.203.vol.1.& consi.148.vol.2.Felin.consi.52.vol.1.num. 10. Iaso. consi. 148.&.203.vol.2.Detius consi.227.& 238.427.Alciat.consi.508. num. 4. & 492.&.494.nu.10.&.547.Bertrand. consi.565.vol.1.&.174.vol.3.Aymon consi.283. &.245. Parisien. consi. 70. num.20.vol.2 .&.73.vol.3. Curti.iuni. consi.83.vol.2.Soci.iuni. consi.181. nu: 4.vol.2.& consi.42.114.&.144.num. 90.vol.3. Ruin. consi.94.&.140. vol. 2.Tiraquel.in l. si vnquam verb. liberis num. 50. C .de reuocat.donat. Casane. consi.14.num.2.qui omnes dicunt hanc communem & veram opinionem alios

6 referendo. ¶ Et ita substitutio post mortem primi vocati in tempus futurum facta, tam vulgarem quam fideicommissariam continet ex Bart.in l. Centurio vbi Iaso.num.23.Ripa in l.Gallus.§.quidam recte. num. 60. Soci. Curtius & alij in l.precibus.C de impube. Ruinus consi. 139. num.29. lib.3. Socin. iuni. consil. 180.num.28.vol.2.Couar.in c. Rainun. §.9.num.1.versi.primum de testamen.

7 ¶ Vnde si filius secundus post mortem filij maioris substituatur: & filius maior relicto filio, vel filia, decesserit, in vita patris, substitutus non admitteretur, sed nepos ex prędefuncto,quia filius maior defunctus.qui filium reliquit,adhuc viuere existimatur,vt substitutum excludat iuxta vulga.l.cum auus de condi.& demonstra.l.cum acutissimi. C.de fideicõmiss. & traditur per glo. & omnes in l. 2.de condi.insert.& in l.si vnquam.C.de reuoca. dona. vbi Tiraquel. num.3. & in verb. donatione largitus num. 220. Grego.per text.ibi in l.10.tit.4.part.6. verb. *dexasse hijos*, & resoluunt prćter ordinarios. Soci.consi.55.vol.3. Deti. consi.270.num.4. &. 578. num. 6. & 581.col.1. Ruinus consi. 36. num. 8. & 79.nu.15.vol.3.Gozadi.consi.6.num. 16.Paris.consi.45.vol.3.nu.35. ¶ Ma- 8
xime,vbi representatio admittitur, quia dispositio, filium maiorem vocans: nepotem ex primogenito prędefuncto,exclusso Patruo,admittit,ex Bart.in authẽ. post fratres secunda.C.de legiti.hęred. quem ibi sequũtur Paul.Fulgos.Corne. Ioan.Andre.in addit.ad Specul. tit. de fęud. col.3. Aretin. consi.162. num.8. Socin.consi.252.num.10.11.17.vol.2.& consi.47.nu.12.vol.3.Parisi.consi.164. vol. 2.num. 6.Prępos. in c.1.num.24: & num.10.&.11. de fęud. Marchię vbi Afflict.num.15.29.30.Ioan.Licerier de primogenit.lib.5.quęst.25.nu.7.Alex. consi.4.num. 11. vol. 4. Detius. 484. num.10.Thomas Grama.decisio.1. nu. 3.Tiraquel. de primogenit. quęst. 40. num.24.& quęst. 41. num. 4.& hanc dicit communem Acosta in allegat. pro patruo pag.31.80.107.&.111. ¶ Atque 9
huiusmodi prelatio legibus partitarum comprobatur, precipue ex constitutione l.2. tit. 15. part. 2. capitalis in hac representationis materia, & antiquissima Hispaniarum consuetudine, a quamplurimis ex nostratibus & exteris diligenti studio comprobata, fulcitur vt constat ex relatis & sequutis a Molina. lib.3. c. 6.num.26.atque supra glo.2.diximus.

¶ Ergo si prelatio nepotis contra 10
patruum iure communi, & regio, atque ex antiquissima consuetudine,apud omnes gentes iuridice obseruabatur,nõ immerito dubitari poterit de ratione decidendi huius l. quę nepotem patris prę defuncti

defuncti personam repræsentando secundogenito filio in ea successione maioratus prætulit, & vt veram atque originariam inuenire facile possimus, necessario inuestigare debemus huius prælationis verum initium, atque antiquum in ea maioratus successione ordinem succedendi.

11 ¶ Ad quod est nouiter aduertendum quod quamuis per l. 2. titul. 15. partit. 2. & ex consuetudine, sæpius obseruabatur, nepotem patruo in regni successione esse præferendum, post eam tamen partitarum l. non integre fuit custoditum huiusmodi ius prælationis, imo tempore ipsius regis Alfonsi. 9. conditoris legum partitarum, & etiam eo mortuo, post multum temporis spatium semper secundogenitus filio ex primo genito prædefuncto in regno preferebatur, vt constat ex chronica ipsius regis Alfonsi. 9. in cap. fin. eius chronicæ. ibi. *Y nos siguiendo esta carrera despues de la muerte del infante don Fernando nuestro hijo mayor, como quier que el hijo mayor dexasse de su muger de bendicion, si viuiera mas que nos por derecho deue heredar lo suyo assi como lo deue heredar el padre, mas pues que Dios quiso que saliesse de en medio que era via derecha por donde decendia el derecho de nos a los sus hijos, y nos acatando el derecho antiguo y la ley de razon segun el fuero de España, otorgamos entonce a don Sancho hijo mayor que lo huuiesse en lugar de don Fernando porque era mas llegado por via derecha que los nuestros nietos hijos de don Fernando.* Ex quibus notandissimis equidem verbis, clare constat, filium regis Alfonsi. 9. Santium excluso nepote, ex Ferdinando primogenito, prædefuncto, ad regnum fuisse admissum, atque huiusmodi prælatio fulciri tam ex iure antiquo quam vetustissima Hispaniarum consuetudine.

12 ¶ Quod quidem ex eo confirmatur quia dict. l. 2. quæ nepotem patruo in regno prætulit, & aliæ leges partitarum quamuis a Ferdinando tertio inceptæ fuerunt, & a rege Alfonso nono, eius filio consumatæ, & absolutæ, vt constat ex dict. cap. fin. eius chronicæ tamen vsque ad tempus regis Alfonsi. 11. pro nepotis regis Alfonsi. 9. nondum promulgatæ fuerunt neque pro legibus receptæ neque vsquam secundum eas iudicatum fuisse reperitur, vt probatur in l. regis Alfonsi. 11. *Anno.* 1384. *condita, quam refert rex Ferdinand. in l. 1. Taur.* ibi. *que se libre por las leyes de las siete partidas, como quier que no se halla que fuessen publicadas por mandado del Rey ni fuessen hauidas ni recebidas por leyes,* & non solum vsque ad tempus regis Alfonsi. 11. pro legibus receptæ non fuerunt, sed quamuis ipse rex Alfonsus 11. per l. expressam hoc constituisset vsque ad tempora regis Ferdinandi, eam legem integre non seruari testatur ipse Ferdinandus in dict. l. 1. Taur. ibi. *y aora somos informados que la dicha ley no se guarda ni executa enteramente,* & sic Ferdinandus constituit legem illam, quam Alfonsus. 11. fecit constituens ll. partitarum seruari debere, quæ vsque ad illud tempus recepta non erat vbique terrarum vim legis obtinere & ex tunc ligare & seruari ceperunt & consequenter. l. 2. quæ nepotem patruo in regno prætulit contra clausulam testamenti ipsius regis Alfonsi. 9. ex eo tempore custoditur, ex quo in regno dubitari non poterat de hac nepotis contra patruum prælatione.

¶ Sed quia l. par. 2. in sola regni successione loquebatur dificultas non leuis orta fuit inter scribentes, an ad reliqua Hispaniarum primogenia extenderetur, in qua nonnulli non modicæ extimationis eam non fore extendendam tenuerunt, tam ex eo quod contra iuris præcepta conditam fuisse existimauerunt, quam quod longe dissimilem rationem in regni successione versari crediderunt, 13

diderunt, nempe quia regnum hæreditarium nuncuparunt, & particularium primogeniorum successionem, sanguinis iure ad posteros, & non iure hæreditario, delatam esse dixerunt, vt hijs atque alijs rationibus satis ingeniose defendit Acosta de successione regni, num. 51. & per totum, laudando in hoc aduocatos peritos, qui hanc secundam partem. l. consulendo ad regni tantum successionem restrinxerunt.

14 ¶ Sed contrariam in hoc veriorem sententiam fere omnes fuisse probauerunt, tam ex eo quod omnia primogenia, tanquam membra inferiora, a regno caput ipsorum, quod verum & proprium primogenium est, deriuantur ac reguntur, quam quod ex hac viua ratione, ad instar regiæ successionis, fit eorum successio regulanda atque ipsa inferiora primogenia, eisdem legibus quibus regnum, semper & vbique interpretanda, & lites, circa eorum successionem finiendæ, vt resoluunt Oldrad. consi. 94. colum. fin. Alberic. in l. donationes quas parentes. C. de dona. interpretan. Barba. consi. 10. col. 2. lib. 2. & consi. 443. post. princ. Grego. l. 3. tit. 13. part. 6. verb. *mugeres*, col. 2. versi. de morte Hispaniæ. Simanc. de primo genijs lib. 1. cap. 22. num. 23. Burgos de Paz in prohemio. ll. Taur. num. 68. & nullo ex his relato Molina. lib. 1. cap. 2. num. 3. 10. & 18. & per totum. cap. & lib. 3. cap. 6. num. 7. ad fi. iustissime enim primogenia ac eorum successio reguntur, ad instar regiæ successionis ex cap. 1. §. præterea ducatus de prohibi. fæud. aliena. cap. non liceat de præscript. & tradunt Alberic. in prohemio digestorum. §. discipuli. num. 8. & 11. Bald. & Præposi. num. 3. in cap. 3. de fæud. mar. Abbas. num. 9. in cap. licet. de vot. & in consilio. 3. num. 2. vol. 2. Grego. in l. 2. tit. 15. part. 2. verb. *el mas propinquo*, versic. & secundum hoc atque hijs non relatis. Molina. lib. 1. capit. 2. num. 16. & 17. ¶ Vnde quamuis hæc sententia ab omnibus foret receptissima, vt tamen omnino reijceretur prædicta scribentium dubietas, & ne aliquem falleret Acostæ oppinio eleganter. l. ista fecit generalem constitutionem. l. 2. ampliando ad omnia inferiora primogenia, vt in eis representatio deinceps foret admittenda, nepotemque ex præmortuo filio, secundogenito, præferendum, & hæc fuit originaria decidendi ratio huius. l. qua quidem pensitata atque simul consideratis alijs de quibus per Peraltam in rub. de hæredi. insti. num. 122. & quia multi etiam tenuerunt ad transuersales non extendi, doctissimis regis consiliaris vissum fuit, vtilissimum esse eas dubitationes amputando, eam iuridicam elegantem, atque summæ reipublicæ necessariam, legem constituere, postquam prælationem nepotis contra patruum inepte impugnabimus. 15

¶ Qua quidem decidendi ratione nouiter ad hanc. l. considerata ideo mortuo filio, in vita patris, nepos eius personam representando patruum excludit, quod statim cum primogenitus præmortuus natus fuit, quandam certam in commutabilem spem succedendi acquisiuit: ita firmam, & radicatam, vt neque ab eo per principem auelli posit imo ex ea in vita patris filius regis rex, comitis comes, atque posidentis fæudum inuestitus dicitur, & mortuo patre viuo eam ad filios cum iure primogeniture transmittit vt latius diximus supra in glo. 1. huius. l. 16

SVMMARIVM.

M*Ortuo primogenito in vita institutoris an filius eius patruum excludat num. 1. & per totam glo.*

Substi-

Glosa.6.ad l.40.

IBi. *Del tenedor del mayorazgo*, quid si invita institutoris primogenitus moriatur relicto filio vel filia, an secundo genito excluso, exui repræsentationis is nepos, vel neptis, admittatur ad primogenij successionem. In qua notanda difficultate ita distinguendum existimavi, aut maioratus irrevocabiliter instituitur vna ex causis de contentis in l. 44. Tauri. vel ex alijs quibus similia primogenia revocari nequeunt, & in hac specie indubitanter teneo etiam mortuo primogenito, in vita institutoris ipsius, ad filium ius succedendi transmitti, & tam exui repræsentationis quam specialis vocationis, aut transmissionis, ipsum patruum excludere quia cum iam irrevocabiliter actuale ius successionis filius maior acquisiuit. nullus dubitare potuit mortuo ad eius filium transmittere neque tunc ageretur de succedendo institutori, sed primo donatario defuncto, cuius respectu filius maior proximior est cognatione, & gradu, vt hæc resolutio deducitur ex latius traditis in glosa.2. 1

¶ Aut enim revocabiliter primogenium fuit institutum & dicendum videbatur, quod mortuo filio primogenito: in vita institutoris, filius eius maior, secundogenitum non excludat: neque ad ipsum ius succedendi mortuo patre transmittatur, cum non dum radicatum in persona eius patris fuerit, & de filio mortis tempore relicto institutorem sensisse credatur, ex celebri doctrina Ioannis Andre. in additio. ad 2

Specul.tit.de instrum. æditione.§. nunc aliqui verb. per superiorem, qui loquentes in terminis.l.quoties.C.de dona.quæ sub modo existimāt Petro substituto in vita donatarij defuncto,apud ipsum donatarium prædium liberum manere. neque dari in substituto transmissionem loquens quasi Petrus foret commissario comparandus. qui spem conditionalis fideicommissi non transmitit ex l. hæres meus cum vulga. de condi.& demonst.& probat Grego. in l.7. titul. 4. partit. 5.glo. penult. & in terminis. l. quoties dixerunt plurimi posse vtiliter conuenire cum donatario ne ad Petrum prædium de quo ibi deueniat, quasi proprium ipsius donatarij foret neque Petrus aliquod ius succedendi inmutabile haberet ex Bartol. in l.qui Romæ. §. flauius num. 1. de verb. recepto per Socin ibidem numer. 16. Iaso. 14. Alexan.consi.204.in fin. lib. 7.Andre.ab Egea in rub.de pact. num. 143. & magis in specie Anton, Rub, consi.199.in contract.matrim. num.10.

3 ¶ Contrariam tamen sententiam veriorem existimo quia siue substitutionem nepotis dicamus vulgarem,aut compendiosam,seu fideicommissariam siue ex ui transmissionis repræsentationis, aut specialis vocationis, nepos admitti velit, non est cur obstet ei quominus ad primogenij successionem admittatur, patrem eius substitutum in vita institutoris decessisse vt de vulgari substituto mortuo viuo institutore,quod secundo loco substitutus admittatur & in eius persona effectum sortiatur dispositio probant. l. si pater filium de vulga. l. Thais.§. Splendophorum de fideicom miss. liber. resoluunt Boheri. quæst.38. num.21.Socin.senior.consi.52. presens dubium col.1.lib.1.Ruin.consi.94. nu. 3. lib. 2. Detius. consilio. 529. numer. 3.Curtius iuni. consi.83. col.2. Socin. iuni.consi.181.num.47. lib.2. & melius Grego. in l.32. titul.9. partit. 6. verb. non valdra, col. 9. versi. quid si vigore vbi in specie nostræ dubitationis hoc solo fundamento ductus loquitur.

¶ De compendiosa etiam quod primo substituto in vita substituentis deficiente testamentum a secunda compendiosa substitutione incipiat probant Bald. consilio. 149. quamquam lib. 4. Paul. consi.152 presens col.2. versi. dicet aliquis lib.1. & consi. 267. num. 2. lib. 2. Ruin. consi.140.in.2.dub. lib.2. Detius consi.238.num.2.Parisi.consi.73.num. 52.lib.3. Socin.iuni. consilio.42. num. 18.&.20.& consilio. 94. num. 50. lib. 1.Guid.pap.quæst. 550.Bober. quæst. 38. nu.10.&.19. & nu.20. idem Socin. iuni.consi.101.colum.fin.& consil. 114. num.24.lib.1. Crauet consi.283. col.2. vbi alios referunt eiusdem opinionis. 4

¶ De fidei commissaria vero quod ex vocatis aut substitutis gradatim primo ante hæredem mortuo secundus admitti debeat eleganter probant Bald. consi.81. lib.4. & consilio.464. lib.2. Castrensis consi.152.lib.1.& consi.422. Aretius consi. 155. num. 4. Boher. d. quæst.38. num.22. Iason. consi.148. in primo dub. lib. 2. Detius consi. 238. num.2. & consi.427. numer.10. Rube. consilio. 104. Ruin. consil.83. numer. 9. & consi. 94. num.1. & consilio.99. num.14.&.140 num.10. & 185. num. 7.lib.2.Parisi. consi.18. num.38. lib.2. Crauet consi. 283. col.2. versic. hoc ita presupposito & consilio. 295. lib. 1. 5

¶ Ex vi transmissionis etiam in terminis.l.quoties.C.de dona.quæ sub modo contra Bartol. in dict. §. Flauius tenent Oldrald.consilio.224.num.28. Abbas consi.85.num.2.&.3.lib.1. Paul. consi. 164.numer.7.lib.2. Afflict. in capit. 1. num.26. versi. 11. arguit de successione feud.Detius consilio.443.in fin. versi. & ita etiam Aymon consilio.235.num. 20. omnes dicentes prædium de quo in dict. l. quoties hæredi ipsius Petri post mortem donatarij deberi etiam viuo 6

viuo donatario Petro defuncto quasi non fuisset comparandus fideicommissario sed magis ei qui licet non sit stipulatus quasi ex contractu vocatur & spem heredi suo reliquit ex glo. fin. in dict. l. quoties & in dict. §. ex conditionali instit. de verbo & hoc modo respondetur ad fundamentum de l. quoties.

7 ¶ Ex vi etiam specialis vocationis nepos ex primogenito præmortuo ad maioratus successionem censetur inuitatus, vt dicam infra in glo. verb. *representen*, vnde aduersus hanc veritatem non obstabit secundum fundamentum quia longe receptius est etiam in terminis d. l. quoties non posse in præiuditium sequentis successoris conueniri, vt ad Petrum prædium de quo ibi deueniret. cum ex ea donatione spes certa sequenti successori acquiratur, vt contra Bartol. in dict. §. Flauius tenent benedict. in cap. Rainuntius verb. absque liberis. 2. numer. 23. in materia successionis fideicommissi. Suarez allegatione. 29. col. 3. & in l. quoniam in prioribus in declaratione. l. regni quæstio. 8. Couarru. lib. 3. vari. cap. 14. numer. 9. Anton. Gomez, in præsenti numer. 29. qui Bartol. opinionem improbat & magis in specie Paul. consi. 164. num. 7. lib. 2. Abb. consi. 85. lib. 1. Aymon. dict. consi. 135. num. 10 & consi. 19. num. 9.

8 ¶ Quid erit in nepote institutoris ex filio mortuo ante maioratus institutionem nato, an ex vi representationis secundogenitum, natum post primogenium institutum ab eius successione excludat vel a secundogenito filio tempore institutionis maioratus nato sit excludendus, quæ dubitatio verificatur quando pater habens nepotem ex filio mortuo & alium filium secundo vel tertiogenitum superstitem maioratum, simpliciter instituit dicendo quod in eius bonis iure maioratus succedere-tur nulla facta speciali vocatione & post institutionem filius secundus natus est vel tempore institutionis superstes erat, quia in hac specie merito dubitari contingeret quis diceretur filius maior vt ad primogenium admitti debeat an nepos, ex filio mortuo ante maioratus institutionem vel secundo genitus natus post maioratum institutum. & dicendum existimo, quod cum filius maior defunctus ante maioratus institutionem, nullum ius succedendi habuisset neque in spe, neque in potentia, consequenter & nepos ex eo eius personam representando secundo genitum non excluderet: cum non possit esse plus iuris in causato quam in efficienti causa potentiæ ex Baldo in l. 1. ff. de senato. & consilio. 4. lib. 3. & Ioann. Andre. referens Ricard. in addi. ad Specul. Rub. de testament. in fin.

¶ Quod eleganti doctrina Cumani suadetur consilio. 107. colum. 2. ad fin. dicentis in iure de nouo querendo, nunquam dari representationem; sed demum in iure quæsito conseruando & de persona in personam continuando, sequuti a Mencha. de successione creat. §. 37. limita. 3. numer. 22. colum. 3. in princip. 9

¶ Quorum sententiam iubat, differentia inter quæsitum & quærendum delatum & deferendum ius, quam singulariter aduertit Grego. in specie successionis maioratus atque nostræ dubitationis in l. 32. titul. 9. partit. 6. verb. *contra derecho*, colum. 13. versi. item si defunctus allegans text. in l. huiusmodi quando dies legati cedat. 10

¶ Et alia communis ac recepta sententia dicentium quod nepos ex patre naturali ante contractum matrimonij mortuo per subsequens non legitimatur, quam contra plures tenent Grego. in l. 10. titul. 13. part. 4. verb. *se casasse con ella*, prope fin. Tiraquel. de primogenijs 11

genijs quæstio. 40. num. 105. Gomez in l.12. Taur. numer.6. Dueñas regula. 350. limitatio.2. Gutierrez in.§. fui autem numer. 186. vsque ad fin. & sentit Couarru. in 4. part. cap.8. §.2. numer. 12. & hijs non relatis tenet. Molina lib. 3. cap.1. numer. 9. atque in specie probant hanc restrinctionem Fortu. Garcia in l. Gallus. §. & quid si tantum numer. 29. de liber. & posthu. & licet non hijs fundamentis Molina lib. 3.
12 cap.7. num.1. vsque ad. 4. ¶ Credo tamen quod licet non ex vi transmissionis, aut repræsentationis ex præsumpta tamen testantis voluntate atque tacita & per missiua ipsius vocatione volentis respicere posteritatem, maioremque dilectionem ad nepotem ex filio præmortuo quam ad secundum superstitem habentis, nepos ex præmortuo patruum excludat vt resoluunt licet confuse Grego. in l. 2. titul.15. partit.2. glo.10. in princip. Tiraquel. de primogenit. quæstio. 31. per totam & sic sunt intelligenda tradita per Molin. lib. 3, cap. 1. numer. 3. aliter ex diametro pugnantia.

13 ¶ Quid si maioratus institutor moriatur, antea quam conditio institutionis verificetur vt si filius masculus ex filia non dum ætatis nubilis nasciturus ad primogenium inuitetur, & in nascituri defectum aliquis substituatur, quia si nondum nupta filia vel aliter conditione defecta institutor decesserit, & sic casus substitutionis antequam filia nuberet euenerit, postea quam liberos susceperit, elegans dubitatio oritur inter filium post institutoris mortem ex filia natum atque substitutum in defectum filij nascituri ad primogenium inuitatum. in qua difficultate verissime dicendum est quod quamuis in alijs dispositionibus huiusmodi conditiones quæ negatiuæ sunt non censeantur purificatæ donec constiterit eas ad impleri esse impossibile. atque sic filius ex filia post mortem etiam testatoris natus substitutum excludat, vt resoluunt quamplurimi per Molinam lib. 3. cap. 10. numer. 26. & 27. atque ipse elegantius examinat. dict. cap. 10. ex numero 3. vsque ad fin.

¶ Tamen in maioratus successione quæ ex propria atque originaria eius natura neque per momentum vacare potest, sed statim mortuo possessore in sequentem qui eo tempore proximior inuenitur absque vllo actu aprehensionis transfertur. si statim mortuo possessore prædictæ conditiones verificatæ non essent atque filius ex primo vocato natus non fuisset, substitutus admitteretur, ne in suspenso & in pendenti successio foret dominium quæ in aere vt resoluunt Grego. in l. 10. titul. 31. partit.3. verb. *otorgada*. Molina dict. cap. 10. numer. 31. cum alijs cuius fundamenta ex numer. 3. vsque ad numer. 15. sic sunt propria intelligenda. 14

¶ Quorum elegans sententia confirmatur ex eo quod nasciturus inuitatus ad successionem maioratus natus post mortem institutoris cum eo viuo neque fuisset conceptus neque animal adhuc diceretur aut in esse deductum neque appellatione hominis comprehenderetur vt considerat Baldus in l. cum acutissimi numer. 126. C. de fideicommiss. a testatore, vocatum fuisse non creditur sed tantum qui tempore mortis ipsius proximior est inuitatus per text. in l. 1. §. si quis proximior. ff. vnde cognati & melius per text. in l. Titius. ff. de suis & legitimis hæredi. l. si ita fuerit de legat. 3. & tenent Bartol. Angelus & alij relati & sequuti a Decio consilio. 55. numer. 7. versicul. 3. principaliter Roman. consilio. 134. numer. 5. & consilio. 231. numer. 1. Ruinus consilio. 36. num. 10. lib. 2. Aldat. responso. 495. colum. 1. Menoch. consilio. 97. numer. 75. & melius Torniclus in iuris quæstionibus 15

nibus ad.l.Gallus,q.3.num.44 versic. neq; obstant & alij per Tiraq. de retracta.consanguinei § 1.gloss.9.num.

3 83. ¶ Etiam si subconditione aut qualitate necessario verificãda in per sona succedere volentis primogeniũ instituatur, quia is cui tempore mortis institutoris qualitas requisita ad succedendum inesse constiterit, admittendus erit, cum per momentum vacare non posit eius succesio, con tra opinionem dicentium, etiam con ceptos & natos post mortem testatoris admitti ad succesionem fideicom missi conditionalis, sufficere credentes, habere qualitatem à testatore requisitam tempore euenientis conditionis Paul.consil.16 numer.4 libr 1. Alexand.consi.26 numer.14.lib 3.& alij quam plurimi alibi referendi, qui non in succesione maioratus verificantur de quo bene Mieres in tracta. maioratus.2.part.quæst.6. numer 35. cum alijs.

SVMMARIVM.

Intellectus verborum legis, ibi, o de aquel a quien pertenece, traditur per totam glossam.

Repraesentatio locum nõ habet si in patre ius succedendi firmiter radicatum non fuit num.1.2.& 3.

Filius qui in vita patris non acquisiuit primogenituram non poterit dici primogenitus, num.4.

Fictio translatiua repraesentationis requirit extrema habilia. num.5.

Spes succedendi remota non transmittitur. nume.7.& 9.

Primogenitus vnus debet esse & non plures. num. 8.

Repraesentatio non extenditur vltra fratres & filios fratruum in succesione transuersalium & intellectus ad. l. numer. 10.

Ad.l.40.gloss.7.

IBi, *o de aquel a quien pertenece*, vt si primogenitus illius qui non est actualis possessor maioratus, sed tantum habet ius succedendi relicto filio viuo patre moriatur, quia tunc ius illud transmitteret ad legitimum eius descendentem exemplũ in nepote mortuo viuo patre relicto filio, quia licet pater eius nõ esset actualis possessor, sed auus tantum, tamẽ quia filius fuit illius, qui certam spem succedendi habebat, vt quia mortuo auo ad ipsum bona spectabant, decedente viuo patre, ad filium eam spem transmitteret, quasi lex ingeniose concederet, in succesione ascendentium quandã perpetuam subrogationem iuris succedendi, quod necessario accipiendũ est quando primogenitus mortuus, filius est illius ad quem ius succedendi spectabat firmiter, licet in spe, vt docent verba illa, *o de aquel a quien pertenece*, quia licet tunc non sit pater eius actualis possessor, cum tamen nascẽdo se incluserit in lineam possessoris linea primogeniti mortui, quæ cũ patris linea vnitur, in nepote continuatur, & ius illud succedendi patri firmiter quęsitum: in ipsum transmittitur, atque primogenitura repraesentatur. Sin vero in patre defuncti ea succesio non fuit radicata, nulla lege concessum est nepoti huiusmodi ius praesentationis, atque priuilegium repraesentationis, quod in feudis & maioratu commune receptũ stat per tex. in.c. 1.de natura succesionis feudi.vbi.tx. loquens de vltimo feudi possessore inquit *Respondeo ad solos & ad omnes qui ex illa linea sunt ex qua iste fuit.* tex. etiã in cap.1. de succesione fratrum, ibi, *mortuo enim eo qui beneficium tenebat, &*

bat differentia inter ius quęrendũ & & quæsitum delatum & deferendum de qua & alijs quæ ad rem spectant ali qua diximus in gloss. præced. prope finem. ¶ Imo non solum est necessarium quòd fuisset in patre radicatum

7 ius succedendi ex verbis ibi, *o de aquel a que pertenece*, sed requiritur præcisse quod id ius fuisset ei firmiter quæsitũ de pręsenti, certum & inuariabile, neque sufficeret si quereretur in spe, aut possibilitate, cum spes remota illius quem plures alij præcedebant in primogenitura, continuari neque transmitti valeat, neque possit, tanquam vaga repræsentari vt bene probatur per tex. in. l. 2. ff. de in iusto rupto. per quẽ eleganter dixit Bart. in. l. is potest. nu. 9. de acquir. hæred. quòd posse succedere non trãsmittitur, quãdo nõ est aliquod ius de pręsenti & probabilis causa sperandi successionem, & iterum elegãtissime ipse Bart. in. l. post emancipationẽ. §. illud. nu. 1. de liberat. legaduas singularia verba sic se habent.

8 ¶ *Notã quod non debet haberi æstimatio illius spei quod quis potest alteri succedere, vt licet appelletur spes, vt in. l. fin. in princip. C. de pact. non est legitima. ratio est quia nullum ius est fundatum in me.* iterũ in. l. qui Romæ. §. duo fratres. numer. 19. ff. de verborũ Lucas de pena. in. l. 1. colum 8. versic. ad secundum. & colum. 10. versic. ad vndecimum. C. de priuil eorũ qui in sac. pal. mil. lib. 12. si igitur ratio spei habenda est, & consideranda quando fundatur in iure de præsenti, vt constat ex dictis & ex tex. vbi gloss. verbo vixerit in. l. tunc inutile. ff. de pecul. legat. & quæ in specie fideicommissi notanter aduertit Ias. consi. 39. lib. 3. in fin. spes remota & vaga non transmittitur.

9 ¶ Posset enim ea spes remota pluribus simul conuenire, & plures eodem tempore haberent eam remotã spem succedendi & consequẽter omnes dicerentur simul represẽtare primogenituræ qualitatem, contra eius naturã, quę penes vnum tantũ residet vnusque vocatur primogenitus & nõ plures, ex Oldral. consi. 231 in fin. nu. 2. Tiraquel. de primogenit. quæst. 42. nu. 3. id que optime declarat Guillel. de Monsarr. de succesion. Reg Franciæ 1. dub. nu. 2. &, 3. dicens quòd primogenit. denotat hordinem, & non potest esse nisi in vno dũtaxat, & probat tex. in. cap. Ioseph. de verborum significatione. ¶ Et deniq; satis receptum est eius remotam spem succe- 10 dẽdi, quem plures in iure primogenituræ pręcedebant, nõ transmitti, neq; continuari, seu in descendentibus repræsentari, cum spes in certa & variabilis non transmittatur. l. si ex plurib⁹ de suis & leg. hęred. l. si operarũ iuditio. ff. de operis libert. & declarant optime Decius. consi. 397. nu. 8. quibus bene adstipulantur omnia quæ de exclusi. repræsentationis in dispositione extraordinaria, aut conditionali aut qualificata dicenda erũt, infra in glo. verbo *salvo si otra cosa ... muriere despues la* vbi ad longum probauimus spem in certam non transmitti, neq; represẽtari, & ita secure constat necessarium esse quod in patre radicatũ fuisset aliquod ius succedendi, de præsenti considerabile certũ firmum & inuariabile vt verba nostræ. l. ibi. *o de aquel a quien pertenece*. proprie valeãt verificari.

¶ Ex quo infertur ad dubitationẽ 11 quam infra latius examinabimus in gloss. 14. vt scilicet repræsentatio non extendatur vltra fratres, & filios fratruũ cum in reliquis transuersalib⁹ remotioribus non detur spes certa neque firmã succedendi, sed variabilis & vaga mitto vos ad ibi dicenda.

SVMMARIVM.

Quæstio illa superexistẽtiæ antiquis & nostris temporibus a viris prudentiss. agitata explicatur per totam gloss.

Conditio super existentiæ tacite de iure inest unde si expeimatur nihil operatur, numero 4.

Conditio necessaria ad effectum substitutionis non magis suspendit actum quam si non apponeretur. num 5 & 6.

Exhæredatio seu institutio filii sub conditione sinatus fuerit pura dicitur. numero. 6.

Conditio quæ pro non adiecta habetur quia tacite de iure inest non censetur repetita in eo ad quem dispositio transit. numero. 7.

Interpretantur verba. l. 2. tit. 15. part. 2. numero 8 & 9.

Verba filius maior tempore mortis vltimi possessoris quomodo sint accipienda. numero. 8 & 9.

Qui pro nepote etiam stante conditione superexistentiæ consuluerunt. num 10.

Relatiuum quis vel qui restringit dispositionem. num. 11.

Conditio superexistentiæ in eo propriæ verificatur qui tempore mortis possessoris vere superstes est. num 11.

Conditio super existentiæ ad vere superstitem refertur & non ad prædefuncti filium. num. 12.

Verbum superstes ponitur ad differentiam prædefuncti. num. 14.

Filius in vita patris defunctus dici non potest relictus tempore mortis ipsius. numero. 14.

Prædefunctus per inde habetur ac si natus non esset num. 14.

Conditio superexistentiæ inducit propriam demonstrationem. num. 15.

Relatiuum qui superstes adiunctum verbo futuri temporis veram demonstrationem inducit eius cui inest super existentiæ qualitas. num. 16.

Verba qui superstes inducunt propriam conditionem. num. 17.

Defectus condictionis contingens in persona prædefuncti impedit trasmissionem. num. 18.

Ille in cuius persona deficit conditio per inde habetur ac si nunquam in dispositione fuisset comprehensus numero. 19.

Conditio tacite inducta per relatiuum qui superstes impedit transmissionem. numero 20.

Verba qui superstes respitiunt temporis extremitatem num. 21.

Qualitas superexistentiæ in extremo mortis articulo vltimi possessoris requiritur in persona succedere volentis, numero. 22.

Conditio superexistentiæ vere & realiter est verificanda & non perfictionem. numero. 23.

Extensio de vno casu ad alium impeditur ex ad iectione condictionis super existẽtiæ. num. 24.

Nepotes non comprehenduntur appellatione filiorũ ex adiectione filii superstitiitu num. 25.

Qualitas adesse debet tempore quo dispositio ad effectum perducitur. num. 26. vsq; ad num. 29.

Qualitas a testatore requisita tempore quo successio defertur est in persona succedere volentis verificanda. num. 29.

Intellectus. l. cum pater. §. hæreditatem. 1. delegat. 2. num. 30.

Intellectus. l. generali capite. § filios ex seja ff. de vsufructu legato. numero. 31.

Inductio. l. filiæ. §. a Titia vxor mea de conditi. & demonstra. num. 32.

Inductio. l. liber homo. §. si ita scriptum fuerit de hæredibus instituendis. numero. 33.

Inductio Clementina Pastoralis de re iudica. num. 34.

Iura

Iura quæ pro patruo superstite contra nepotem ex prædefuncto vrgent, numer. 35.

Qui pro patruo superstite contra nepotem ex prædefuncto consuluerunt, numer. 36.

Conditiones extraordinariæ non dicuntur tacite de iure inesse vnde si exprimantur multum operantur, numer. 37.

Conditio quæ tacite de iure inest si exprimatur per viam conditionis haben tis se ad esse vel non esse multum operatur, numer. 38.

Conditio si vellet cum habeat se ad esse vel non esse licet tacite de iure inest si exprimatur multum operatur, num. 38.

Conditio quæ tacite de iure inest de voluntate expressa multum operatur, num. 39.

Intellectus ad l.2. tit.15. part.2. num.8. & 9. 40. & 41.

Conditio superexistentiæ exclusionem expressam nepotis ex filio prædefuncto operatur, num. 42.

Glosa.8.ad l.40.

1 IBi. *Si el tal hijo mayor dexare hijo*, scilicet tempore mortis, & ita videtur singularis text. ad aprobandum: quod etiam si filius qui superstes fuerit tempore mortis vltimi possessoris, ad maioratus successionem inuitetur, nepos ex primogenito prædefuncto secundogenito superstiti præferatur, in quo l. videtur decidere quæstionem illam superexistentiæ difficilem admodum & arduam: quam antiquis & nostris temporibus a viris prudentissimis vidimus agitatam licet a nemine bene discussam neque explicatam imo a Ludouico Molina viro equidem doctissimo lib.3: cap. 8. ad fin. indecisse relictam quam vt ab origine, intelligere possimus hac necessaria distinctione vti debemus.

¶ Aut filius primogenitus post mortem patris sui vltimi possessoris decessit relicto filio, vel filia, quo casu dici non potest quin filius primogenitus præferatur patruo superstiti, cum tempore quo pater decessit primogenitus viuus erat, & sic ad impleta fuerit conditio primi instituentis, scilicet quod filius superstes tempore mortis vltimi possessoris ad primogenium admittatur, postea vero decedente primogenito cum filius eius proximior actuali possessori reperiatur & patruus tanquam transuersalis consideretur eidem fore succedendum in ea maioratus successione videtur, neque istud indiget altiori probatione. 2

¶ Aut enim primogenitus viuo patre mortuus est relicto filio, vel filia, in qua specie dificultas consistit, & cum filius maior qui tempore mortis vltimi possessoris superstes fuerit ad maioratus successionem inuitetur, si secundo genitus viuens reperiatur, nepoti ex primogenito prædefuncto præferendus videbatur, vt testatoris conditio recte dici posset impleta, e conuerso vero cum nepos ex præmortuo primogenito vna eademque persona cum patre sit, ipsumque representet, ex vi representationis, & sicut pater eius si viueret faciet deficere conditionem super existentiæ & secundogenito filio eius patruo præponeretur quæ tamen ex his duabus opinionibus verior sit videamus. 3

¶ Et pro nepote contra patruum sequentia vrgent fundamenta. Primum quod verba illa qui superstes fuerit tempore mortis vltimi possessoris tacitæ de iure 4

de iure in sunt, cum semper filius maior qui tempore mortis ipsius superfuerit ad primogenij successionem admittatur, vt satis noscitur atque probatur, in l. 2. titul. 15. partit. 2. & ex hac l. 40. vnde quamuis exprimantur nihil operantur ex l.3. de legat.1. l.1. de condi. & demonstra. l. conditiones quæ extrinsecus eod. titul. l. cum illud. §. fin. quando dies legati. l. ex facto. §. penult. ad Trebellian. & tradunt Ripa. in l. stichus qui meus numer. 24. de legat. 1. & in terminis hoc argument. vlsi fuerunt Roma. consilio. 56. numer. 3. Bellame. decisio. 723. numer. 17. Iason. consilio. 164. volum. 4. column. fin. Ioann. Crotus in l. reconiuncti numer. 113. de legat. 3. Aymon. consilio. 63. numer. 3. ad fin. Altiat. consilio. 484. num. 12. versicul. 3. Gratus consi. 7. volum. 1. numer. 6. vbi omnes tenent quod quamuis filius superstes substituatur, non ea substitutio nepotem ex præ defuncto excluderet, cum etiam si non exprimeretur tacite de iure inesset, filiusque superstes semper intelligatur substitutus, & ad primogenium inuitatus.

5 ¶ Et non solum ex eo quod tacite de iure inerat ea super existentiæ qualitas si exprimeretur nihil operatur, sed quia ad ipsius substitutionis effectum ad eo necessaria erat vt nisi filius primogenitus superuiueret, neque succedere posset, neque substitutio quo ad eum subsisteret. l. vnica. §. pro secundo. C. de cadu. tollen. & ideo non magis suspendit actum, quam si non aponeretur neque vires aut effectum conditionis habebit. l. Cornelius. l. talem in princip. de hæredi. insti. l. iam dubitari eod. titul. l. si in diem. §. 1. l. in conditionibus. §. 1. de condi. & demonstra. l. si Titio. §. fin. l. si diem. §. fin. quando dies lega. cedat l. muto. §. 1. de tutel. notat Bartol. in lege 3. num. 1. & 9. de lega. 1. & in. l. 1. num. 3. ad fin. de condi. & demonstra.

6 ¶ Et probat text. iun. glosa in l. si ita. ff. de iniust. rupt. cum l. commodissime de liber. & posthu. vbi habetur quod exhærædatio vel institutio filij sub cõditione si natus fuerit, nullius temporis mentione facta, pura dicitur vt notat glosa in l. 1. §. sed si incertum verb. *aliquo casu*, de ventre in posse. mittend. Bald. in l. si pater num. 4. C. de institu. & substitutionibus glo. in l. 3. §. pure de liberis & posthu. vbi Iaso. num. 14. Felin. numer. 29. in c. fi. de præsump. cum alijs.

7 ¶ Et ex eo quod isthæc conditio superexistentiæ habetur pro non adiecta, quia tacite inest, vim conditionis non habebit, neque repetita censeretur in eo, ad quem dispositio transit. per text. cum glo. in l. si in diem. §. fi. de condi. & demonstra. Imola in l. Iulius Paul. ff. eod. & Roma. consi. 56. num. 3. Areti. consi. 1. num. 12. ad fin. & num. 13. Ripa. in l. stichus qui meus. num. 24. de lega. 1.

8 ¶ Secundo pro hac sentencia facit text. in l. 2. tit. 15. part. 2. ibi. *el hijo maior despues de los dias de su padre*, quæ verba idem significant ac si dicerent, *el hijo mayor al tiempo de la muerte de su padre*, cum expresse conferantur in tempus mortis vt in l. Titius de milita. testament. & in l. in delictis. §. si extraneus de noxalibus. l. ex facto. §. penult. ad Trebellia. l. penul. §. fin. de suis & legi. & declarat eleganter Socinus in l. si agnatis. num. 5. de reb. dub. post Bald. in l. 2. C. de iure emphi. Paul. consi. 164. col. 1. ad fin. vol. 2. Tiraquel. de primogenit. quæstio. 40. num. 172.

9 ¶ Et tamen videmus quod quamuis l. illa. 2. parte mentionem faciat de filio maiore superstite tempore mortis vltimi possessoris, nihilominus ex primogenito prædefuncto nepotem vel neptem secundogenito filio in regni successione esse preferendos constituit, quo fortissimo argumento sic ex verbis prædictis deducto vtuntur contra patruum pro nepote. Panor. cõs. 85. vol. 1. Paul. consi. 164. col. 1. ante med. versi. videtur dicen-

dicendum Bologni. consi. 62. colum. 6.ad fin. & his non relatis Ludouicus Molina. lib. 3. capit. 8. numer. final. in
10 fin. lib. 3.cap.8.num.fi.in fin. ¶ Et in specie pro nepote tenuerunt Alexand. consilio.104.vol. 7. vbi Moline.Bald. in l. quidam elogio. C. de iure de liber. Alexand. consilio.30. numer. 29. vol. 2. Socin. consilio. 252.vol.2.Aluarus. consilio. 8. inter consil. Grati. volum. 1. & his non relatis alios referens Molina lib. 3. cap. 8. numer. 19. versicul. *contrariam autem sententiam*, vbi hanc tacite videtur tenere, & probatur in hac l. 40. in verb. *dexare*, inductam vt supra in princip. huius glo.

11 ¶ Contrariam tamen sententiam existimamus veriorem, ex sequentibus, primo quia verba illa, *qui superstes fuerit tempore mortis vltimi possessoris*, necessario sunt referenda: ad filium qui vere viuus ac superstes erat tempore quo nouissimus maioratus possessor moritur, neque ad filium prædefunctum referri neque in eo verificari possunt, cum præmortuus non sit superstes, neque nepos ex præmortuo vere filius, neque qualitatem super existentiæ certo tempore requisitam habeat, ex relatiuo qui superstes, de cuius natura est restringere dispositiones. ex l. omnes populi cum materia. ff. de ius. & iu. l. cunctos populos. C. de summa Trinitate. l. stichum qui meus erit de lega.1.l.ea tamen adiectio de legat.3.

21 ¶ Vt tantum in eo verificetur qui tempore mortis vltimi possessoris superuiueret, & ille solus in ea substitutione comprehendatur, qui super existentiam certo tempore requisitam habuerit. ex l. hæredibus. §. Titius nepotes ad Trebellia. l. Lucius in princ. de vulga. auth. de hæredib. ab intesta. venien. §. si igitur defunctus neque &. §. si vero neque fratres. colum. 9. l. rescripto. §. fin. de muno. l. quod sponsæ de donatio. ante nupt. l. ex facto. §. si quis autem ad Trebellian. & istud eleganter declarant Bald. in l. 1. C. de legat. & in l. 1. in fin. C. de verbo. significatio. Zasius consi. 13.2. part. Bartolo. Socin. consi. 16. numer. 38. volum. 4. Tiraquel. de retracta. Linagier. §. 1. glo. 9. numer. 102. Cassane. in consuetud. Burgund. Rub. 10. §. 1. numer. 12. & 13. Peralta in l. cum pater. §. filia. num. 68. de legat. 2. Moline. in consuetu. Parisi. §. 8. glo. 1. num. 13. ¶ Neque ad prædefunctum & eius filium, sed ad vere superstitem ea dispositio refertur, ipsumque superstitem: ea verba comprehendunt, & non prædefuncti filium. l. qui filium. §. Fabius Antonius, verb. relinquens & verb. relictis. ad Trebellian. l. Titius §. Meuia verb. reliquerat. ff. eod. l. si reliquero. ff. de legit. tutel. l. vnum ex familia. §. sed si fundum. verb. reliquerit de lega. 2. §. cum autem. verb. relinquere instit. de adopt. & probat. text. singula. in cap. fidelis fœmina. ibi. *quem reliquerit nisi de feudo exierit*, 32. quæst. 7. & in l. in quibus. verb. *relictis*. C. de secund. nupt. text. in l. si vero superstitem. insti. de excusa. tut. & facit. l. 10. titul. 4. partit. 6. l. 4. titul. 13. eadem. part. & hoc tenuit Alberic. in dictionario verb. superstes, Portius consilio. 8. num. 36. & consilio. 15. numer. 22. 13

¶ Et hoc quia verbum superstes ponitur ad differentiam prædefuncti. ex authentica præterea. C. vnde vir & vxor. ibi. *coniux autem præmoriens locuplex sit superstes vero lanoret inopia*. & facit notandus text. in l. pen. de secund. nup. ibi. patre suo adhuc viuo, vel matre superstite, quæ non sunt vulgaria iura. 14

¶ Et quia quando filius moritur in vita patris, nullo modo potest dici ꝙ pater eũ reliquerit tempore mortis, quia esset dare qualitaté sine subiecto: contra text. in l. eius qui prouincia. §. 1. ff. si cer. peta, imo talis filius prædefunctus perinde ... habebi- 15

habebitur ac ſi nunquam natus, neque conceptus, fuiſſet ex l. ex facto. §. penult.ad Trebel.l.poſthumus. in princi. ff.de iniuſto rupto.

16 ¶ Secundo principaliter pro hac ſententia facit, quia verba illa qui ſuperſtes fuerit,habent vim taxationis, & inducunt veram atque propriam demonſtrationem ſuperviuentis & tantum in eius perſona demonſtrata verificatur, ex l. cum certos de vino triti. & oleo. lega. & aduertit Iaſo. notab.1. in l. ſtichum. ſupra alegat. vbi Paul. num.4.& Cuma. per text. ibi. in l. ſeruos in princip.de lega.3.

17 ¶ Præcipue ex vi relatiui qui ſuperſtes, adiuncti verb. futuri temporis quod veram atque propriam demonſtrationem eius perſonæ cui ineſt ſuper exiſtentiæ qualitas inducit, vt probant ſingularia iura l. ſcribit, *Quintus Mutius. §. 1. de auro & argen.* legat.ibi. *id ſolum in legato inclusum eſſe intelligatur quod tunc temporis vxoris cauſa paratum eſt*,text.etiam in l.commodiſsime de liber. & poſthu. & in l. mella. verſic. *ſed ſi alimenta*, & verſicu. *quid ergo*, de aliment. & ciba. lega. & ibi. *qui viuus preſtabat*, text. in l. 2. §. fin. de condi. inſtit. text.in l. 13. titul. 4. partit. 6. probantque in ſpecie. Bartol. in princip. Aretin. colum. 1. & 2. Angel.& Imola.colum.2. Iaſo. num. fin. Alex.numer.6.in dict.l. commodiſſime.Corne.in l.1.num.6. C. de condi. inſert.Socin. conſilio.74. numer.4. & 5. volum. 3. & Suarez in l. quoniam in prioribus. ampliatione. 1. colum. ante penult. Grego. qui notanda adducit in propoſito. in l. 32.titul. 9. partit. 6. verb. *contra derecho*, colum. 13. verſic. *item ſi defunctus*, Acoſta de maiorat. bonorum patrimon. numer. 13. verſic. *vnde in propoſita queſtione*, adducens d. l. ſcribit Quintus Mutius pro fortiſsimo fundamento huius opinionis contra nepotem.

18 ¶ Tertio facit quia ſi verba illa,non inducunt propriam demonſtrationem, ſaltim inducunt veram conditionem ex l. ſtichus qui meus erit delegat. 1. vbi Bartol.aduertit & melius Cumanus conſilio.13.Corne. conſilio.167. volu. 4. & Alexand. conſilio. 30. numer. 3. volum.1.Pariſi. conſilio. 37. volum. 2. numer. 51. melius Acoſta de maiorat. bono. patrimo. numer. 13. in principio referens conſili. Abbas & ſingulariter loquens Zancus in l. hæredes mei. §. cum ita numer.108. 219. 220.185.

¶ Et conſequenter defectus illius conditionis contingens in perſona prædefuncti: impedit tranſmiſsionem. vt latiſsime dicendum erit in glo. *eſtuuiere diſpueſta*, huius l. & conſtat ex vulga: l. vnica. §. ſin autem aliquid. C. de caduc.tollend.reſolut Pariſi.conſilio.65. num. 9. lib. 3. 19

¶ Et ille in cuius perſona deficit,per inde habetur,ac ſi nunquam in diſpoſitione fuiſſet comprehenſus, text. in l. ſi pecuniam. ff. ſi cert. peta.ibi. *perinde ac ſi nulla ſtipulatio interueniſſet*, & in l. neceſſario in princi de pericul. & commod. rei vendi. l. 1. §. 1. de his qui in teſtament. delentur & conſiderant Paul. conſilio.292. col.2. volum. 2. & probat optime l. 12. titul. 15. part. 5. 20

¶ Et quod hæc conditio quæ inducitur per relatiuum, *qui ſuperſtes quamuis ſit*, tacite impediat tranſmiſsionem probant, Bart.in l.conditiones extrinſecus verſic.*item conditio*, de condi.& demonſtra. Alexan.in d.l. ſtichum. num.6. Iaſo.26. Bald. & Imola. in l.qui filiabus.§.1.de lega.1. 21

¶ Quarto facit quia per illa verba *qui ſuperſtes fuerit*, conſiderauit inſtitutor temporis extremitatem,ex text. ſingulari in propoſito in l.4.§.ſi ita ſcriptũ *de condi.& demonſtra*.ibi. *quia hic articulus tunc extremi*, quinquenij tempus ſignificat ex textu in l. vxorem. §. Seium maritũ de legat 3. atque in termi- 22

nis probant Bologni. consil. 40. num. 12: atque. 13. & Acosta de maiorat. bono.patrimo.numer.12.prope fin.

23 ¶ Ex qua temporis extremitate plures effectus in propositum deducūtur, primus quod concursus qualitatum primogenituræ, maioriæ, atque super existentiæ, in extremo mortis articulo vltimo morientis in personam succedere volentis, debent concurrere, ita quod non sufficiat fuisse superstitem nisi huiusmodi super existentiæ qualitas vsque ad tempus mortis duret, & perseueret. atque in eo tempore in eo reperiatur ex text. singulari in l. ex substitutione. 2. part. ff. de vulgat. doctrina Bald.in l humanitatis, numer. 28.C. de impube. sequuta ab. Alexand. consilio. 53. numer. 12. vol. 6. Crotus consilio. 58. numer. 12. Gregorius in l. 10. titul. 4. partit. 6. verb. *dexasse bijos*, colum. 2. ad fin.

24 ¶ Secundus effectus est quod hæc conditio superexistentiæ vere & realiter est verificanda: & non per fictionem. ex l. 3. §. hæc verba. ff. de nogo. gest. l. ex ea parte. §. in insulam. de verbo. ft. ibi *non nisi moriente eo committitur*, vbi glos. & doctores notant & aduertit singul. Ancharran. consilio. 356. numer. 5. Detius consilio. 27. numer. 1. Parisi. consilio. 20. numer. 55. volum. 2. dicentes quod extremitas resultans ex verbis dispositionis per modum conditionis, & formæ, debet semper ad impleri secundum veritatem. cum sit casus voluntatis hominis, & quod non sufficeret verificari per fictionem sicut per repræsentationem, quæ fictio est, vt videbimus in glosa verb. *repræsentem*, quod quidem ad propositum notabile est.

25 ¶ Tertius effectus est quod in hac specie non admittitur extensio de vno casu ad alium, ex doctrina, Bartol. & communi in l. si mater. §. fin. de vulga. & in l.1.num.15.eod titul. & in l. Gallus. §. & quid si tantum. colum. 2. de liber. & posthum. & est communis secundum Socin. consilio.76. numer. 5. volum. 3. Parisi. consilio.20. numer.7. volum. 3. Alciat. in l. numer. 48. de verborū. Corrasius. in l.post.additam. numer.48.C.de impube.

¶ Quartus effectus est quod eo casu appellatione liberorum, nepotes non continerentur. Bartol. num.18, in l. liberorum de verbo. significatio. sequuto ab Alexand.consilio.9.numer.13.num. 1.Corne. consilio.182. numer.7. vol.2. Socin. in l.Gallus. §.instituens de liber. & posthum. vbi. Iaso. numer.23. id ipsum aduertit. 26

¶ Quinto facit, quia quoties dispositio inducitur causa alicuius qualitatis ea qualitas, adesse debet tempore quo dispositio ad effectum perducitur, cum facile posset contingere habere quem dispositionis tempore qualitatem ab instituente primogenium requisitam, & non quando dispositio sortitur effectum hæc est resolutio Alexan. in l. si rem meam in fin. de verb. obliga. Aymon.consilio.202. numer.31. 27

¶ Maxime si qualitas est adiecta per modum causæ finalis, ex celebri doctrina Bald. in l.humanitatis numer. 38. versic. quandoque.C. de impube. Ripa. in l. ex facto num.36. de vulga. 28

¶ Vel si non per modum causæ finalis saltim per modum existentiæ seu fundamenti dispositionis, vt per eundem Bald. in d. l. humanitatis num. 28. versicul. quandoque toto, & declarat eleganter Belonus consi.1.num.8.&.9.Parisi. consi. 101.numer.32. lib.1. Craue. dict. consi. 202. numer. 31. Detius. consilio. 24. colum. secunda. 29

¶ Et hæc est regula generalis iuridica & communis, quod quotiescumque maioratus, institutor aliquē vocauerit ad primogenij successionem dispositiue, aut conditionaliter, 30

tionaliter, cum aliqua qualitate intelligitur principaliter sub ea conditione vocationem fecisse quod ea qualitas in persona ipsius vocati reperiatur tempore quo successio actualiter defertur, neque sufficere voluisse eam qualitatem in eo verificari institutionis maioratus tempore, vt pro regula constituitur a Bart.in l. qui se patris numer. 3. C. vnde liberi Bald. in d. l. humanitatis colum 4.Paul.consil.16. colum. 3.lib.2.Alexand.consilio.26. colum.3. in fin.Ancharran.consilio.27.Roman. consilio.36.nume.4.&.430.in.4.dub. Decius consilio.31.colum.2. & consilio 13. in fin. & consilio.299. numer.7. & consilio.321.colum.2. Beroius consilio. 107.& consilio.71.lib.2.Cephal.consi. 26.numer.63.lib.1. Maria.Soci. consi. 98.numer.26. lib.2. Tiraquel. de primogenitu.quæstio.39.num.6. & num. 28.& quæstio.40.numer.106.quæstio. 63.in fin. & in tractat. Linagier glo. 8. quæst.1.num.36.

¶ Sexto & fere in specie probat
31 hanc sententiam text. in l. cum pater. §.hæreditatem. 1. delegat. 2. iuncta expositione Acursij Alberici. Dini. & aliorum scribentium. *ibidem.* inquit enim. I.C. in hunc modum. *viriles partes inter eos fieri qui eo tempore vixerint,* & statim, *cum de alijs elligendi potestas non fuerit*, scilicet præmortuorum, ex quo text. iuncta dict. expositione clare deducitur, quod in dispositione in qua vocantur superuiuentes, tempore mortis: solum modo intelliguntur vocati illi qui tempore superessent exclusis prædefunctis atque eorum filijs, idque Papinianum ibi sensisse, atque veram expositionem ad illum text. esse existimant, glo. fin. ibi. & in l. fin. C. de his qui ante apertas tabulas. Dinus. Alberic. Ioannis de Imola. in dict. §. hæreditatem. Roman. consilio. 438. numer. fin. Socin. consilio.73. numer. 20. volum. 4. Iason. in l. Gallus. §. instituens. numer. 26. de liber. & posthum. tradunt singul. Peralta in dict. l. cum pater. §. rogo. numer. 16. Lusitanus Acosta. in l. Gallus. §. & quid si tantum, numer. 19. versic. *hæc Papiniani mens fuit*, & Fortunius. ibi.num. 28. atque ipse Lusitanus Acosta de maiorat.bonor. patrimo. nume.14. versic. *quarto principaliter*, & in l. qui duos. §. cum in bello. pagin. 62. colum. 1. de reb.dub.Pinel. in l.1. 1.part. numer. 69. C. de bon. mater, Albar. Vaez de iure emphiteo. quæstio. 50. numer. 16. qui hunc exstimat verissimum. intellectum ad. text. in. dict. §. hæreditatem.

¶ Septimo facit text. singul. in l. generali capite. §. filios ex seya. ff. de 32
vsufructu legat. inquit enim, iurisconsultus, ibidem in hunc modum, quendam dispósuisse, *eliæ matri meæ dari volo quoad viuat vsumfructum bonorum meorum ita vt post obitum eius ad liberos meos aut ad eum qui ex his viuet pertineat*, quæritur interminis illius dispositionis quæ fere est eadem de qua agimus si tempore quo decessit, illa mater post eius obitum facta fuit substitutio filiorum superuiuentium, erat tantum superstes vnica filia, cæterique filij præmortui relictis nepotibus ad quem vsusfructus debeat pertinere, cui dificultati. Claudius. *iurisconsultus quem Cebola, ibidem referens sequitur ita respondet. Claudius non credidit ipsum vsumfructum portionum hæreditariarum post mortem aui inter eos datum eo magis quia æquis portionibus hæredes scripti erant*, significans ad superstitem ipsum vsumfructum iustissime peruenire, *& idem probat text. singul.in l.quoties.1.ff. de reb. dub. ibi existimo enim omnibus libertis proprietatem sub hac conditione si nouissimus super vixerit dari*, iuncta declaratione

ratione Cuiatij vir ætatis nostræ doctissimus, in tractatu ad Africanum pagin. 81. Paul. Bartol. & aliorum ibidem.

33 ¶ Facit. 8. text. in l. filiæ. §. Atitia vxor mea, de conditioni. & demonstratio. ff. ibi. *lego Titio Philargium et Agateam qui mei erunt cum moriar*, iunctis his quæ notanter tradunt Bartol. Paul. & Alberic. ibi. Panormi in c. quoniam Abbas col. 3. in princip. de offi. delegat. vbi. Butrius col. 4. versic. non obstat singulariter Barbati. numer. 22. Beroius. num. 37.

34 ¶ Facit. 9. l. liber homo. §. si ita scriptum fuerit. ff. de hæredi, instit. iunctis traditis per Couarru. lib. 1. varia. cap. 14. num. 30. in principio, & text. in l. cum quidam de legat. 2. quem ad hoc ponderat Bald. ibi. col. 2. Peralta pag. 276. Alciatus in l. proximus de verbo. signific.

35 ¶ Facit. 10. Clementina Pastoralis de re iudic. vbi summus Pontifex Bonifacius pronuntiauit in fauorem patrui contra nepotem ex primogenito prædefuncto, ex eadem vocatione vt considerant Afflictus in cap. 1. numer. 59. de natura successio. feudi & ibi. numer. 119. atque Lusitanus Acosta. de maiora. bonorum regiæ coronæ. nu. 12. versic. *confirmo.*

36 ¶ Faciunt etiam quam plurima iura in confirmationem huius opinionis. scilicet. l. huiusmodi in principio quando dies legat. cedat. l. 2. §. si quis ita instituerit. de bono. posse. secundum Tabulas. l. 4. de aliment. & ciba. lega. l. cum quidam. de legat. 2. l. vnum ex familia. §. rogo. eod. titul. l. cum falso de conditioni. & demonstratio. l. Lutius. §. Paul. respondit. de vulga. quæ quidem iura separatim pro fundamento huius opinionis videnda erunt.

¶ Et eam sententiam pro patruo superstite contra nepotem ex primogenito prædefuncto probant Cumanus consi. 13. Ioann. Faber. in. §. incertis. instituta. delegat. Socin. consil. 14. numer. 10. volum. 4. Socin. iuni. consilio. 133. volum. 1. & consilio. 102. colum. 2. volum. 3. & consilio. 116. volum. 1. numer. 11. & 29. & 30. Iaso. consilio. 29. per totum. volum. 3. & consilio. 16. numer. 1. volum. 6. Carol. Moline. in tractat. Analitic. de donatio. fact. vel confirmatio. contract. matrimo. numer. 67. Socinus. iunio. consilio. 42. numer. 15. & 23. volum. 1. & consilio. 114. numer. eodem vol. Albanus consi. 26. num. 3. Ioann. Sodolet. in l. si cognatis colum. 2. de reb. dub. Ancharran. consilio. 248. numer. 3. volum. 1. Bald. in l. 2. numer. 5. C. de iure emphiteo. Alexand. & omnes. in l. ex facto. §. penultim. ad Trebellian. Ripa in l. 2. numer. 121. versic. *quærit Baldus*, C. de iure emphiteo. Alciat. responso. 560. numer. 3. & in l. proximus numer. 4. de verbo. significatio. Afflict. in capit. 1. numer. 117. de natura successio. feud. Alexan. consilio. 123. numer. 1. & 2. volum. 1. Carol. Ruinus. consilio. 192. numer. 18. volum. 2. Detius consilio. 443. numer. 15. August. Beroius consilio. 71. numer. 17. volum. 1. Alciat. consilio 523. numer. 5. Gregor. in l. 28. titul. 8. partit. 5. verb. *segun se auienen*, Cepol. consilio, 54. numer. 3. Bertrandus consilio. 214. colum. 4. volum. 4. Beroius consilio 82. numer. 77. volum. 2. Acosta de maiora. bonorum patrimoni. numer. 13. vsque ad numer. 16. & nullo ex his relato, alij quam plurimi relati licet non sequuti a Molina libro tertio, capite octauo 37

O numer.

versic. *quod autem*, is vbi etiam iura refert.

38 ¶ Qua quidem sententia retenta, non obstant fundamenta in contrarium adducta, quia eis quamuis fortissima sequentibus modis respondetur ad primum de lege. 3. de lega. 1. cum vulga. ex qua pretenditur conditionem istam superexistentis tacite de iure in esse atque ideo nihil expressam operari dicendum existimo. quod in primogeniorum succesionibus, id tantum ex ipsorum natura in esse dicitur, vt filius maior primogenitus semper admittatur, nepos que ex prædefuncto ipsorum secundogenito præferatur, vt probant omnia iura supra aducta, & hæc conditio seu qualitas primogenituræ, & maioriæ, verisimum credo cum de iure tacite in sint, quod si exprimantur nihil operentur per d.l. 3. de legat. 1. & quæ notanter erunt dicenda in glossa verb. *la persona de sus padres*, aliæ vero qualitates seu conditiones extraordinariæ vt superexistentiæ atque similes dici non potest quod de iure tacite in sint: imo contra ius & ordinariam primogeniorum naturam esse videntur, vnde si exprimantur multum debent operari ex l. si stipulatus de vsuris iuncta doctrina Bart. in dict. lege. 3. & consequenter representationis exclusionem inducerent. vt singulariter declarant Socinus. nepos consilio. 114. numer. 28. vol. 1. & Socinus eius patruus consilio. 88. num. 1. vol. 3. alios referens.

39 ¶ Secundo respondetur quod quamuis fateremur predictam superexistentiæ conditionem tacite de iure inesse, negari non potest, expressam multum operari, cum exprimeretur per viam conditionis habentis se ad esse vel non esse, ex text. singulari in l. si ita legatum. §. illi si velet de legat. 1. cui consonat. lex. 3. titul. 9. partit. 6. vbi videmus quod licet conditio si vellet videatur tacite de iure in esse in quocumque legato si tamen exprimatur a testatore inducit magnum effectum & operatur quod si legatarius decedat antea quam voluntatem suam declaret, ad hæredes nihil transmittit, hoc singulariter probant Pomianus in lege. 3. numero. 11. de legat. 1. & est text. singul. in lege in conditionibus. §. 1. de conditio. & demonstratio. ibi. *nisi forte hoc animo fecerit testatrix vt faceret conditionem*, quem ad hoc commendans, dicit alibi non reperiri Bald. in lege vnica in principio numer. 15. C. de caduc. tollent. Iason. nume. 38. Socinus. 4. Lancelo. Decius colum. 4. Vincentius Hercula. colum. 4. versicul. sed in terminis nostris Paulus numer. 4. in fin. in dict. lege. 3. de legat. 1.

¶ Tertio respondetur quod quamuis ea superexistentiæ conditio tacitæ de iure in esset, dici non potest in esse de necessitate, sed de voluntate, cum ex sola instituentis primogenium voluntate facile posset variari, quo casu non procedit. dict. lex. 3. per text. in lege, talis scriptura in principio de legat. 1. & declarant Bart. ibi, Beroius consil. 140. numer. 2. volu. 2. Socin. iunior. consilio. 130. volum. 4. num. 9. 40

¶ Secundo principaliter respondetur ad legem. 2. titul. 15. partit. 2. quod verba illa, *despues de los dias de su padre*, non sunt referenda ad filium, post mortem patris superstitem, sed ad regni successionem, quod demum patre mortuo, filio primogenito actualiter acquiritur. vt eam intelligit Gregorius. ibi. in verbo. *de su padre*, & ita non bene, legem illam inducit Molina. dict. lib. 3. cap. 8. num. fin. ¶ Secundo respondetur quod dict. lex secunda. loquitur in succes- 41 42

successione regnorum, quæ non ex hominis dispositione, sed ex iure sanguinis & naturæ vel ex antiquissima consuetudine constant, atque deferuntur, in quibus semper habet locum repræsentatio, ex his quæ latius tradidimus in glosa secunda huius l. nos vero loquimur in longe dissimili primogeniorum successione vt in ea quæ ex dispositione extraordinaria hominis in posteros deriuatur, in qua non semper repræsentatio admittitur, sed demum si ex voluntate expressa, aut coniecturis, deducta instituentis primogenium, exclusa non reperiatur, vt quando superuiuentem filium vocauit, vel aliam similem vocationem repræsentationis exclusiuam fecit, quia tunc non admitteretur, vt in eadem glo. saluo huius l. latius erit dicendum.

¶ Et si forsam ex aduerso replicetur, quod secunda pars huius l. requirit dispositionem expressam, & indiuiduam, facile respondetur non esse necessariam expressam & indiuiduam testantis dispositionem, ad excludendam repræsentationem vt dicendum erit in glosa verb. *estuuierè dispuesto*, & a fortiori quod ista superuiuentium vocatio, expressa exclusio est filiorum præmortuorum atque per eam repræsentatio expresse excluditur, vt resoluunt notanter Cuma. consil. 222. numer. 2. Socin. iuni. consil. 42. num. 15. & 32. vol. 1. & consil. 114. num. 28. eod. vol. licet corrupte vtrobique alegetur consil. Cumani. Alexand. in l. qui patri in fin. num. 13. ff. de acquirend. hæredit. Albar. Vaez de iure emphiteo. quæstio. 50. num. 16. & num. 40. Alexand. consi. 4. num. 4. Ancharra consi. 248. num. 3. vol. 1. atque eod. modo respondetur, ad hanc l. vt scilicet sit intelligenda in ordinaria primogeniorum successione qui ex hominis prouidentia atque ordinaria dispositione deriuatur, de qua in dict. glosa, saluo si otra cosa.

SVMMARIVM.

Posthumus ex primogenito prædefuncto relictus patruum excludit, numer. 1.

Neptis ex filio primogenito præmortuo patris personam repræsentat & secundogenitum excludit, numer. 2. & 3.

Fœmina ad regni successionem admittitur, num. 4.

Neptis in regno patruum excludit, numer. 4.

Fœminæ ex dispositione testatoris possunt excludi a maioratus successione, nume. 5.

Masculus a fœmina post excludi, num. 5. ad fin.

Exclusio fœminarum quando fauorabilis vel odiosa sit, eleganter examinatur, num. 6. vsque ad num. 13.

Exclusio fœminarum principaliter respicit fauorem publicum: qui versatur circa conseruationem familiarum, numer. 7.

Exclusio fœminarum in fauorem masculorum extendenda, num. 8.

Fœmina an excludatur a maioratu ob conseruationem memoriæ instituto, numer. 14.

Fœmina an memorian conseruet, numero. 14.

Fœmina an admittatur ad primogenium ob conseruationem familiæ institutum num. 15.

Verbum familia quid propriæ significet, num. 15. & 16.

Fœmina an a successione maioratus ob conseruationem domus, seu cassatæ instituti excludatur, numer. 18. & 19.

Glosa. 9. ad l. 40.

1 Hijo, Non solum natus, sed conceptus, & in vtero, quia is mortuo primogenito in vita patris relictus, secundogenito excluso ad primogenium admitteretur, vt post longam disputationem Ioan. Licerier & aliorum resoluunt Tiraquel. de primogenit. quæst. 40. num. 2. &. 130. comprobans eam veritatem, Licurgi Lacedemoniorum regis exemplo memorabili, in rubri. de hæredib. insti. num. 23. versic. visis itaque Grego. in l. 23. tit. 3. part. 4. glo. 1. per totam Ioann. Mieres in tractat. maiorat. 2. part. quæst. 4. illat. 4. Peralt. in rubric. de hæred. insti. num. 123. & his non relatis Molina. lib. 3. cap. 10. num. 1. & 2.

2 ¶ Et dum l. dicit. *hijo*, idem dicendum erit si filiam prædefunctus reliquerit quia neptis ex filio primogenito præ defuncto patris personam representando secundogenitum excludit & ad primogenitum admittitur, ex vulgata licet notanda, doctrina Petri a Bellapertica, in l. pater filiam. §. quindecim delegat. 3. num. 13. versi. *in contrarium resoluunt*, Paul. Castrensis consi. 47. num. 1. Socin. consi. 122. vol. 3. Corneus consi. 92. nu. 9. & con. 93. num. 16. &. consi. 142. atque alij quamplurimi per Couar. in c. 38. pract. num. 8. & Molina lib. 3. c. 8. num. 10. 3 ¶ Licet contrarium tenuerunt Ioan. Faber in. §. ceterum instit. de legiti. agna. successio. Benedict. in cap. Rainuntius verb. in eod. testament. relinquens. num. 190. Lucas de Penna. in l. 1. C. de fruct. vrb. Roma. lib. 11. Afflict. in c. 1. num. 20. de nat. success. fæud. quorum sententia tenenda non est neque de hac veritate dubitandum. 4 ¶ Imo in regno etiam probatur neptem ex masculo primogenito esse patruo præferendam, ex eo quod fœmina ad regni

 successio-

successionem regulariter admittitur ex cap. significabit in princip. de rescript. cap. dilecti de arbitris cap. dilecto. de testi. cap. fin. de concess. præben. cap. peruenit de censib. cap. ex par. 3. de rescript. c. cum deuotissimam & c. sequent. 12. quæstio. 2. c. si quis. 14. quæst. 4. vbi reginarum & comitissarum fit mentio. & probant Bald. in l. cũ prætor. de iud. & in l. quoties. C. de suis & legitimis. Bart. in l. 1. C. de mulier. & in col. Iser. in c. 1. de his qui sibi. & hæredib. suis. Imola & Philippus Franc. in c. grandi. de suplen. negligen. & notanter Anchar. consi. 339. pro maiori intelligentia, atque latissime Tiraq. de primogenit. quæst. 16. per totam. quamuis aliqui licet minus bene contrarium tenuerint, & ita clare videbatur dicendum quod nepus ex filio primogenito prædefuncto secundogenito excluso ad regnum seu primogeniũ admittatur, quod hodie probant text. in l. 2. tit. 15. part. 2. l. 9. tit. 13. part. 6. l. 4. part. 3. fœminas ad regna & primogenia admittentes & nepotem, vel neptem, ex primogenito prædefuncto secundogenito filio in eorum successione preferentes.

5 ¶ Posset tamen sæpissime contingere quod ex voluntate expressa, instituentis primogenium, aut ex liquidissimis coniecturis deducta, fœminæ a maioratu excluderentur, etiam propter masculos remotioris lineæ & gradus, & tunc certissimum est neptem a patruo fore excludendam, ex vi voluntatis instituentis maioratum, vt resoluunt Bertrand. consi. 46. lib. 1. & consi. 173. num. 12. lib. 3. Decius consi. 372. num. 3. & 4. Sigismundus Cofredus consi. 39. num. 28. Ioan. Lupus. in rubric. de donat. inter vir. §. 69. num. 26. Couarr. cap. 38. practica. num. 7. versic. 4. atque satis constat ex notatis ab Alexand. in l. ex facto. §. fin. num. 13. ad Trebellian. vbi Ripa num. 8. & his non relatis Molina. lib. 3. cap. 8. num. 7. & num. 10. ad fin. sicut ex consuetudine potest excludi masculus, per Couarrub. lib. 3. cap. 5. numero. 5. versic. 7. vnde aliqui casus in quibus dubitauerunt scribentes, an fœminæ propter masculos remotiores excludantur examinandi erunt.

¶ Et primo eam difficilem dubitationem explicandam elegimus quam nullus quem ego viderim, ab origine examinauit fuit mihi equidem necessariam ad veram intelligentiam exclusionis fœminarum propter masculos remotiores, scilicet an huiusmodi exclusio fauorabilis aut odiosa sit iudicanda, in qua dubitatione tres opiniones penitus diuersæ erunt, intelligendæ ac conciliandæ. Prima opinio est, quod exclusio fœminarum propter masculos remotiores fauorabilis sit quam tenent Alberic. in authent. itaque. C. communia de successione. Bald. in l. fi. C. de liber. prete. Angel. in l. quisquis. C. ad l. Iulian. magest. & in l. si ita scriptum de liber. & posthu. in princip. Angel. & Salice. in l. 1. C. de adul. Ioan. Anani. vbi dicit communem consi. 69. Albert. Brunus in tractat. de statu. exeluden. fœminas. artic. 4. num. 61. Io. Campeg. in eod. tractat. quæst. 29. num. 14. Georgius. nata. in d. tractat. quæst. 1. in princ. nu. 25. Parisi. consi. 85. num. 27. vol. 2. Cuma. consi. 2. Decius consi. 581. Geroni. Gratus consi. 194. num. 63. 1. part. Franc. Curtius. consi. 9. col. 5. Ludouicus Gozadi. consi. 5. nu. 6. & nullo ex his relato alios referens Molina. lib. 1. c. 18. nu. 4. 6

¶ Et ratio est quia quamuis prædicta dispositio fœminas excludens, resultet in præiuditium fœminarũ tendit tamen principaliter in fauorem publicum. qui versatur circa conseruationem familiarum vt in l. 1. §. quamuis. versi. sed & si seruus. de vent. inspici & ob id præfertur vtilitati priuatæ iuxta text. in l. 1. solu. matri. & in l. vnica. §. fin. 7

C. de

C.de cadu.tollen.& in l.vnic.C.de sententia quæ pro eo quod interest. & tenent Cinus.in l.1.C.de adul.Bald.& Salicet. in l.cunctos populos.C.de summa Trinita.Aymon.consi.372.num.9. Iaso. in l.de quibus col. 4. de legi. Grego. in l. 12.ti.33.part.7.glo.2.
8 ¶ Et ita tanquam fauorabilem quamlibet dispositionem debere interpretari in fauorem masculorum contra fœminas tenent Paul.Alexan.& moderni in l.venia. C. de inius. vocand.Paul in l.si vero.§.de viro solu. matri.Abb.consi.75.col.3.vol.1.Bald. in l.si defunctus.C.de suis & legiti. hæredi.Decius consi.372.num.7. & num. 8.alios referens.
9 ¶ Secunda opinio est quod exclusio fœminarum propter masculos remotioris lineæ & gradus odiosa sit, atque ita restringenda, ex Alex.consi.141.nu.8. vol.7. Decius. consi.196. Maria. iuni. consi.1.nu.46. vol.1. Aretinus & Curtius in l.venias. C. de iuius.vocan. & his non relatis.alios referens Molina.lib.2. c.12.num.51.& lib.3.c.4.num.15.
10 ¶ Tertia opinio est quod exclusio fœminarum respectu masculorum fauorabilis est.respectu vero ipsarum fœminarum odiosa. quam sententiam dicunt communem & practicari. Curtius in l. venia.nu.20.C. de inius. vocand. Bald. & alij per Ludouic. Molin. lib.1.c.18. num.5.ad quarum opinionem veriorem intelligentiam ita fore distinguendum existimaui.
11 ¶ Aut loquimur in successione eorum primogeniorum quæ ex 3.&.5.part.bonorum ab eo qui liberos habeat vel ex vniuersa hæreditate ab eo qui ascendentibus, atque descendẽtibus carebat instituta fuerunt,& in his exclusio fœminarum propter masculos remotiores fauorabilis erit.cum in ea maioratus institutione sola conseruatio agnationis & familiæ consideretur atque fauor publicus sine prǽiuditio filiorum vel alterius.3.versetur & in hac specie erit intelligenda prima opinio dicentium, fauorabilem eam exclusionem censeri atque extendendam.

¶ Aut loquimur in his primogenijs quæ ex vniuersis bonis parentum cum facultate regia in præiuditium legitimæ ceterorum filiorum in vnum ex filijs vel nepotibus, fuerunt instituta & in his aut agimus de exclussione fœminarum a successione eorum primogeniorum quæ relictis cæteris filijs competẽtibus alimentis testatores instituerunt,& respectu masculorum eiusdẽ gradus ac lineæ huiusmodi fœminarum exclusio fauorabilis reputatur respectu vero masculorum qui in remotiori gradu sunt odio sam fore dicendam existimarunt. eam resultationem ex iuris principijs deducendo.Cinus in l.quicunque.C. de seruis fugitiuis Iacobus de Arenis in l. si quis intentatam.num.2.C.vnde vi.Aymon consi.259.num.8. Cephal. consil. 110.num.43.& alij quos referens sequitur Molina.lib.3.c.4.num.18.atque deducitur ex notatis a Grego.in l.12.ti.33. part.7.glo.2. & in hac specie est intelligenda. 2. opinio quam magis communem existimauit Socinus consi.1.nu.40. lib.1.cum alijs. 12

¶ Aut de exclusione fœminarum ab his primogenijs quæ a parentibus liberos habens cum facultate regia non relictis cæteris filijs competentibus alimentis fuerunt instituta, & respectu bonorum primogenij extra necessaria alimenta exclussio fœminarum propter masculos remotiores odiosa, propter eiusdem gradus fauorabilis iudicatur. respectu vero portionis filijs debitæ ad necessaria alimenta non solum odiosa sed irrationabilis est, atque non admittenda,ex Bald.post glo.in l.venia.num. 4.&.5.C.de inius. vocand.vbi Curtius iunior num.20. dicit hanc communem, & resoluit Molin.lib.1.c.18. num. 5. & hoc modo intelligenda est. 3. opinio dicentium, odiosam fore exclusionem, qua quidem verissima, atque necessaria 13

distinctione prohibita ad casus, in quibus fœminæ, propter masculos remotiores excluduntur vel expressa aut con iecturis deducta testantis dispositione accedamus.

14 ¶Quid quando maioratus instituitur ob cõseruationem memoriæ, an sit hæc sufficiens coniectura excludendi neptem ex filio primogenito prædefuncto per patruum.2. vel tertiogenitum superstitem & cum neptis memoriam aui con seruet quæ per fœminam perpetuo conseruatur ex l.liberorum in fi.de verb. significa. ibi. *Vt ex prole eorum earumue, diuturnitatis nobis memoriam in cum relinquamus*, authen.de hæredi.ab intesta. venien.§.1.col.9.& tradunt Parisi. cõsi. 260.Philipus Portius consi.13. nu.260. atque latius Burgos de paz, in prohemio legum Tauri. num. 102. merito ad maioratum ob cõseruationem memoriæ institutum excluso patruo admittenda erit.

15 ¶ Quid si primogenium instituatur ob conseruationem familiæ an neptis ex primogenito prædefuncto secundogenitum excludat vel a patruo econtra excludatur. & dicendum existimo prædictam neptem excluso patruo fore ad primogenium admittendam, eamque familiam conseruare quod quidem clare constat quia quamuis ex propria atque vera significatione verbum familia pro agnatione accipiatur, agnatosque tantum comprehendat, vt in l. pronunciatio.§.familiæ versic.communi iure de verb.signific.& probant Iacob.de Arenis in l.1.in princi.ad Silania. Bart. Raphael.& alij in l.fi.C.de verb.signifi. & ipse Bart in l.cum ita.§.in fideicommiss. delegat.2.atque ex Euangelio Luc.2. videtur probari ibi.*eo quod essent de domo*

16 *& familia Dauid.* ¶ Tamen latius istud verbum familiæ sumptum,atque ex presumpta disponentis voluntate vltra agnatos extenditur cognatos omnes comprehendendo.ex l.fi.C.de verb.signific. l.cum pater.§.cum inter.&.§.libertis de lega.2.probant Detius.consi.381.num. 11.tradit eleganter Grego.in l.6.tit. 33. part.7.verb.*familia*, per totum.Burgos de paz,in prohemio legum Taur. num. 104.& his non relatis referens Alcia. & Socin.Molin.lib.3.de Hispano. primogenit. c. 4. num. 9. ¶ Maxime si non 17
constiterit institutorem maioratus agnationem voluisse conseruare.quia verbum familia simpliciter pro latum non est exclusiuum fœminarum.si vero simul cum adiectione aut coniectura conseruandæ agnationis proferatur dubitandum non est quin fœminas propter masculos remotioris lineæ & gradus ab ea maioratus successione excludat. neque patruum præferat ex his quæ de conseruandæ agnationis coniecturis latius erit dicendum.

¶ Idem existimamus si ob conserua- 18
tionem domus atque casatæ,expresse maioratus instituatur quia quamuis ex stricta horum verborum significatione atque ex Italiæ consuetudine huiusmodi vocationes agnationem respitiant ex Iacob.de Arenis in d.l.1.ad Silania atque videtur probari ex c.1. decima. lib. 6. ibi. *domus de la coluna*. atque ex authoritate Euangelij supradicta. *eo quod essent de domo & familia Dauid*, & glosa in l.cum vnus verb. *domus*. de alimentis & ciba. lega. & quæ tradunt Bart. in l. pronunciatio.§.familiæ de verbo. signi. & in l.tutelas. num.4. de capi. diminu. Gozadi.consi.45.num.12. Peralta. in l. cum ita.§.in fideicommisso num. 16. de lega.2.Philipus Corneus. consi.26. vol. 4. vbi alios referunt. ¶ Tamen non 19
ita stricte agnatos comprehendit quod ad cognatos non extendatur imo generice sumptum atque ex recepta consuetudine Hispaniæ interpretatum, & secundum testantium præsumptam voluntatem acceptum, omnes sanguine coniunctos agnatos vel cognatos complectitur. cum enim hæc nomina assi-

due so-

due soleant confundi, ex eorum adiectione absque aliqua euidenti coniectura dicendum non est voluisse institutorem agnationem conseruare, sed potius totam descendentiam cognatorum & agnatorum respicere, atque omnes ordine successionis maioratus admittere, ex Bart. & alijs, de quibus supra, & resoluunt Alciat. in l. pronunciatio. §. familiæ. verb. *ex domo*, de verbo. signi. Parisi. con. 47. num. 57. lib. 3. & deducitur ex resolutione Grego. in l. 6. tit. 33. part. 7. verb. familia Burgos de paz, in prohemio. ll. Taurinum. 118. & post Couar. resoluit Molin. lib. 3. c. 4. num. 16.

20 ¶ Idem etiam existimo dicendum si maioratus institutor post specialiter vocatos, sequentes de suo genere ad primogenium mutauerit, quia neptis ex filio primogenito prædefuncto exeluso patruo ad maioratum esset ex ea vocatione generis admittenda ex glo. in c. statutum. vbi Dominic. de hære. in. 6. Imo. in c. potuit quæst. 9. de locat. Bald. in l. 1. ff. de probat. Paul. in l. 1. C. de condi. inser. versic. item quæritur. Anton. in c. nouit per illum text. notab. 4. de iudi. Imola consi. 62. post. exhibitum. Parisi. consi. 47. num. 57 lib. 3. Grego. in l. 22. tit. 13. part. 2. glo. fi. resoluit Peralta. in l. cum ita. §. in fideicommisso. num. 16. de lega. 2. atque ex traditis bene a Grego. in l. 3. tit. 13. part. 6. glo. 2. col. 4. versic. pone quod testato. deducitur his nō relatis ex Molin lib. 3. c. 4. nu. 10. ad med.

21 ¶ Quamuis contrarium videantur tenere Anchar. consi. 359. & Paul. consi. 300. vol. 2. qui vel sunt intelligendi quādo maioratus institutor vocauit aliquē de genere. vel iussit arma de paterno genere portari, vel aliter ex eius dispositio ne constiterit voluisse conseruare agnationem, vt quia vocauit masculorum aut virorum generationem, quia tunc certissimum erit fœminas censeri exclusas propter masculos remotioris lineæ & gradus ex consilijs Paul. & Ancharra. supra relatis, quia quibus verba non conueniunt. neque dispositio aplicatur. & ita consilia prædicta intelligit Grego. in l. 3. tit. 13. part. 6. col. 7. vers. & nota quod masculus. & diligentius. in l. 2. tit. 6. part. 4. glo. fi. in fin. sic quæ intelligit Bald. consi. 137. vel. 2. dominus Iordanus: ¶ Si tamen maritus & vxor simul primogenium instituerent & proximiorem consanguineum de genere vocauerint. quomodo similem vocationem intelligamus, & cuius generis consanguineos an vxoris vel mariti, vel vtriusque inuitatos esse censeantur ad primogenij, successionem examinat Grego. in l 2. tit. 15. part. 2. verb. *el mas propinquo*, versi sed pone quod maritus & vxor. col. 3. 22

¶ Idem esse crederem ex vocatione stirpitis seu capi sub qua quamuis aliqui existimauerint solos agnatos comprehendi vt per Peraltam. in l. cum ita. §. in fideicommisso. nu. 16. de lega. 2. verius atque receptius est etiam cognatos contineri. cū vt iā prediximus hæc nomina atque similia, assidue confundi soleant presertim in Hispania, vbi non principaliter institutores agnationis conseruationem respitiunt. sed ad totius descendentiæ agnatorum & cognatorum generationem & dilectionem familiæ habuisse creditur quibus atque alijs rationibus moti fuerunt hanc sententiam veriorem existimantes Parisi. d. consi. 47. num. 57. lib. 3. Couarr. & alij. per Molin. d. c. 4. num. 10. 23

¶ Idem de vocationibus posteritatis generis posterorum proximiorum atque aliorum similium dixerunt Portius consi. 13. num. 26. Marcarius de fideicommiss. 2. part. quæst. 43. Tiraquel. de retractu. §. 1. glo. 9. num. 234. Couarr. in c. Rainaldus in princ. num. 13. de testa. Burgos de paz, in prohemio legum. Tauri. num. 118. 24

¶ Quid erit quando maioratus institutor conditionē nominis vel armorum 25

eidem maioratus institutioni adiecit an ex hoc,nec dum familiæ sed & agnationis conseruationem respicere intelligatur fœminæ que proximiores propter remotiores masculos ex ea conditionis adiectione exclusæ censeantur & huiusmodi delationis armorum seu nominis conditio a quamplurimis maxime authoritatis viris tanti effectus fuit stimata vt ex ea euidentem conseruandæ agnationis coniecturam, deduci existimauerint, ex qua fœminas proximiores a masculis remotioribus excludi censuerunt, vt resoluunt Guidus papa quæst.167. quem referens sequitur Benedict. in c. Rainuntius.fol.8. col.3. Roman. singu. 474.. Cornel. consil. 41. per totum. & consil.243. col.4. vol.4. Socin.consil. 62. vol.3. & Gozadinus consi.45. col. 2.nu.9.& con.179.col.1.&.2.Bertrand. consil. 30. col. 2. vol.1. Curtius iunior. consi.39.nu.9.vol.1.Carol.Ruin.consi. 110.num.14. vol.2. & consi.140. nu.5. vol.2.Anto.Rub.consi.28.Barba.consi. 37.vol.3. & his non relatis a quamplurimis aductis per Molin.lib.2. c.14. nu.
26 8.comprobatur. ¶ Quam ex eo verisimam crediderunt quod istud onus nominis, atque delationis armorum proprie & vere cadit in masculos & non in fœminas, ex Bart.in tractat.de insign.& armis. col. 2. Bald. in l. quoties, C. de suis & legi. hæredi. Nicolaus de Vbaldis, in tractat.de succesio.ab intest.col. 27.Bene dict.in d. c. verb. duas habens nu.31. Tiraquel.de legi. conub. fol.41.
27 nu. 30. ¶ Sed quamuis secundum statuta atque consuetudinem Italiæ ex his atque alijs agnationis atque masculinitatis conseruandæ coniectura deducatur fœminæque. ex ea conditionis adiectione exclusæ censeantur, ex Hispaniæ tamen consuetudine istud armorum atque nominis grauamen precissam agnationis conseruandæ neque fœminas excludendi coniecturam inducit sed a fœminis sicut a masculis ea oneris cōditio ad impletur, vt explicant Corneus cōsi. 26.nu.4.lib.4. relatus & sequutus cum Socin.a Molin.d.c.14.nu.9. ¶ Sunt 28
tamen huiusmodi conditiones omnino adimplendę a successoribus in maioratu & aliquando sub pœna priuationis ipsius maioratus vt latissime examinat Molin.d.c.14.per totum.

¶ Quid si maioratus institutor pri- 29
mogenitum & eius filios atque descendentes primogenitos ad eius successionem inuitauerit an ex ea vocatione neptis ex primogenito prædefuncto patris personam representando secundogenitum excludat est laboriosæ dubitationis in qua Bald.in l. omnes populi.col. 7.versi.3, quæro quæ sunt illa de ius.& iure tenet neptem ex primogeniti vocatione exclusam censeri quem sequitur Corneus.consilio.11.libro.1. atque alij quamplurimi per Tiraquel. de primogenit.quæst.10.num.15.&.16. ¶ Con- 30
trariam tamen sententiam probant ipse Bald.consi.275.lib.2.& in c.i.§.& quia vidimus de his qui feud.dar.poss. idem Bald.melius in l.in multis.in prin. ff. de testament. Romanus. consil. 98. lib. 2. Palacius.in Rub.de donatio. carta. 44: versi.Rex autem regni. Decius.in l.fœminæ,num.4.de regu.iur. Benedict. in. c.Rainuntius.verb. *in eodem testamento relinquens*, num.173. Guid.pap. decis. 506. quod quidem receptissimum est, atenta.l.2.tit.15.part.2. vbi etiam si filij primogeniti mentio fiat. nihilominus neptis ex primogenito prædefuncto exclusso patruo ad primogenium admitteretur,& ita reijcitur distinctio Molin. Ioan. Licerier & aliorum de quibus per Tiraquel.de primogenit. quæst.10. numero.24.

¶ Quid quando maioratus institu- 31
tor fœminas in defectum masculorum ad primogenium vocabit, an ex ea vocatione fœminæ propter masculos remotiores vel eiusdem lineæ & gradus censeantur exclusæ & a masculis etiam remotio-

remotioribus exclusas censeri per text. in c. 1. de eo qui sibi & hæredi. suis tenent Fulgo. consi. 219. col. 1. & 2. Ruin. consi. 69. nu. 4. vol. 1. Parisi. consi. 9. nu. 31. lib. 1. & Cephalus consi. 30. num. 47. lib. 1. & consi. 218. nu. 17. vol. 1. Feret. consi. 102. num. 2. & in terminis voluerunt Anchar. consi. 359. & 159. Abb. consi. 97. num. 6. vol. 1. Bald. consi. 137. vol. 2. Decius consi. 15. Parisi. consi. 72. nu. 5. vol. 4. alij quamplurimi per Anton. Gabriel. lib. 6. commun. opinio tit. de stat. conclu. 6. num. 6. per Molin. lib. 3. c. 5. nu. 50. versi. *ex quibus*, hac ratione verum id existimantes quod receptum atque verum crediderunt, non ideo cessare conseruandæ agnationis coniecturam, quod maioratus institutores, in aliqua institutionis parte fœminas ad primo-
32 genium vocauerunt. ¶ Sed contrariam sententiam, veriorem a que receptiorem existimamus, ex eo quod vocatio masculorum efficere non potest quod fœmina penitus excludatur, sed propterea quod filius masculus si existat illi præferatur, si deficiat ipsa succedat. cum inclusio agnatorum exclusionem cognatorum non operetur sed tantum prælationem inducat, ita quod capite agnatorum deficiente ad cognatos fiat digressio, filioque masculo non existente tanquam remoto impedimento eius soror sit admittenda, cum huiusmodi masculorum vocatio ordinem prælationis & non exclusionis necessitatem, vt prædiximus, operetur. hanc resolutionem probat, Abba. in c. dilecti num. 11. de arbi. per text. in c. significauit de rescripto. Bald. in l. cum ita. §. in fideicommissio. de lega. 2. versi. secunda quæstio. Paul. in l. fin. num. 26. de verb. signifi. & consi. 164. vol. 2. num. 4. Decius consi. 85. num. 6. & 7. Bald. in l. fratres num. 13. C. de inofficio. testam. Socin. consi. 150. num. 25. vol. 1. & consi. 10. & 63. num. 3. & consi. 93. vol. 3. Decius consi. 568. num. 3. & 4. Cornel. consi. 230.

num. 8. vol. 3. Socin. iuni. consi. 1. vol. 1. Ruin. consi. 35. num. 2. vol. 3.

¶ Quamuis enim in successione maioratus masculus etiam ætate minor existens fœminæ eisdem gradus ac lineæ præferatur vt plusquam notum est. & resoluunt ex doctrina Iacob. de Arenis in l. Lucius. §. quæsitum. de lega. 3. Guidus papa, decisi. 506. num. 22. Tiraq. de primogenit. quæst. 18. num. 18. & quæst. 11. num. 2. & Couar. lib. 3. variar. c. 5. num. 5. & Molin. lib. 1. c. 3. num. 8. & lib. 3. c. 4. num. 4. & 5. 33
¶ Tamen vbicunque filius masculus vocatur & statuto, pacto, aut conditione, fœmina penitus & omni casu & gradu propter masculum remotiorem non excluditur, non omnis masculus eam excludit a primogenio. sed is tantum qui eiusdem lineæ & gradus est, vt probat text. in c. 1. de duob. fratrib. a Capitaneo inuesti. & idem voluerunt Iacob. de Arenis. & Belapertica. in l. cum pater. §. quindecim. de lega. 3. Bald. in l. iubemus. nu. 5. ad Trebel. & in l. in multis in princip. de stat. hominum. & in l. quod vero num. 3. de legi. & consi. 375. vol. 2. & in c. significasti de rescrip. Cornel. consi. 192. num. 38. vol. 2. & consi. 50. num. 8. vol. 3. & consi. 125. col. 1. vol. 4. Alex. consi. 97. num. 3. & 4. & consil. 204. num. 16. lib. 2. & consi. 29. vol. 1. & in l. 1. C. de success. edict. Romani. consi. 35. num. 98. dub. 2. Afflicti in c. 1. num. 43. de natura success. feud. & in c. 1. in prin. num. 76. & 77. de success. feud. Iacob. de sancto Georgio in l. cum antiquioribus col. 6. C. de iure. de libe. Decius in l. fœminæ nu. 50. & 112. de reg. Iur. Palat. Rub. in rubric. de dona. §. 69. num. 24. cum alijs. Benedict. in c. Rainun. verbum testa. 1. num. 163. Casane. consil. 8. num. 11. Tiraquel. de retract. 1. part. glo. 1. num. 234. Lucerier de primogenit. lib. 1. quæstio. 19. Grama. decisi. 1. num. 26. Ruinus consi. 92. num. 16. vol. 2. Couar. lib. 3. varia. c. 5. nu. 5. Grego. in l. 2. ti. 15. part. 34

num.1.& consi.306.num.5. & ita intelligit Grego.in l.3.tit.13. part.6.glo.2; col.7.ad med.versi.à.*premittendum*,& neminem referens Molin. lib. 3. cap.5; num.50.versi.*ex quibus*,in fin.& iterum

39 cap.8. num.9. ad fin. ¶ Secundo respondetur verum non esse ex vocatione fœminarum in defectum masculorum intelligi voluisse maioratus institutorem agnationem conseruare, imo verius ac receptius nullam ex ea deduci coniecturam agnationis conseruandæ, sed solam quandam prælationem induci, vt in specie voluerunt Detius consi. 419.num.17.versi.non obstat & consi. 466.num.6. ad fin. & num.10. Curtius iuni.consi.49.num.8.ad fi.Parisi.consi. 41.num 81.vol.3.& consi.23. num.29. vol.2. Socin. iuni. consi. 23. num. 34. vol.1.& consi.9.nu.7.vol.2. Ruin.cōsi. 158.num.6. vol.2. Calcane. consi.47. col.2. ad fin. Gozadi consil. 89. Iason. consi.140.vol.2. col.4. Alexan. consi. 79.num.10.vol.6.Socin. consi.28. nu. 26.vol.4.Maria. Soci.consi. 50. num. 20.vol 1.& consi.118.num.5. eod.vol. & consi.158.nu.42.vol.2.Carol.Moli. in consuetu.Parisi.tit.1.§.12.glo.1. num. 9.& his non relatis alios referens.Mo-

40 lin.lib.3.cap.5.nu.50. ¶ Quod quidem clarius patet, cum ex vocatione fœminarum in defectum masculorum non aliter filium secundogenitum,institutor admittat quàm si nulli ex primo genito prædefuncto filij vel filiæ, super sint, cuius descendentes linea recta primogeniorum successiue in infinitum de primogenito in primogenitum masculos aut fœminas voluisse fore admittendos creditur, atque sub ea institutione, censeri comprehensos probauimus in glo. 2. huius. l. ex quo animus conseruandæ agnationis non colligitur. imo ea conseruatio lineam rectam turbaret vt tradit Socin.in l. Gallus. §. nunc de lege Veleia.in fi.vbi.Claudius de liber. & posthu. idem Socin. in.l. cum Auus. col. 4. versic. secundus casus de condi. & demonstra.& consi.28.num.26.vol. 4.Detius, Gozadi & Calca. de quibus supra. ¶ Et in casu quo in dubium re- 41
uocari potuisset, an instituens maioratum in fauorem totius agnationis, vel filiorum, primi tantum gradus disposuisset, restringenda erit eius dispositio ad primum tantum gradum, vt in eo agnationem conseruari voluisse intelligatur, minusque quam possibile sit ius commune corrigat, iuxta Bald. in l. si defunctus. C. de suis & legiti. hæredi. Alexand. consil. 80. num. 4. vol.1.& consi.97. num.5. vol.2. Imola. in l. si vero. §. de viro num. 33. & 34. solut. matrimo. Rubeus. consil. 120. col. fin. Parisi.consi.41.num.37.vol.3.

¶ Quid erit si maioratus institutor 42
in primis vocationibus filios & descendentes masculos inuitauit, & sequentes filios & descendentes, simpliciter nulla facta mentione masculorum neque fœminarū sed descendētium tantum an ex ea vocatione neptis patruo sit præferenda vel ab eo excludatur & an fœminæ propter quoscumque masculos a successione maioratus repellantur vel capaces eius sint,& videtur dicendum fœminam omnino excludēdam fore ex eo ꝙ qualitas masculinitatis,in primis vocationibus requisita,in sequentibus etiā in præiuditiū fœminarū repetita censetur, tā ex natura ipsius maioratus cui adhæret quæ perpetua est, vt cōstat ex hac.l. ibi.*de manera q̄ sietre*,& quæ ibi dicēda erūt, quā ex præsūpta instituētis primo geniū volūtate,volētis ex hac vocatione (fœminis exclusis) omnes masculos admittere, quibus atq; alijs fortissimis fundamētis, hāc sententiā verā esse crediderūt.Aret.cōsi.82.col.4.versi.postremo. Alex.cōsi.252.vol.4.Zasius.cōsi.3.nu. 55.li.1.Ias.cōsi.137.nu.12.vo.4.& Soci. in l.cū auus.ver.*tertio q̄ritur de quæstione*, de condi & demonstra. Deti.consi. 442.col.2.Barba.consi.81.vol.3. dicit commu-

communem Aymon. consi.113. per to-
tum, & nullum ex his referens alios
quam plurimos adducit. Molin. lib. 3. c.
r 5. num. 56. in princip. tenentes omnes
43 hanc opinionem. ¶ Sed contrariam
omnino sententiam veriorem existima-
mus, ex eo quod verbum masculus in
præiudicium fœminarum aduersus que
iuris communis dispositionem, in ea de-
scendentium vocatione non censeri re-
petitam imo proprius ipsa descendentiũ
substitutio fœminas in defectum mascu
lorum eiusdem gradus ac lineæ vt iam
prædiximus comprehendere longe re-
ceptius ac iuri consonans fore credide-
runt Grego. in l.3. tit.13. part.6. glo.2.
col. 7. versic. sed pone quod princeps
concessit, ponderans ad hoc text. notab.
s in l. vtrum. cum glo. ff. de assigna. libert.
sentit etiam ipsi Grego. in l. 2. tit. 15.
part.2. verb. *si dixesse*, versic. sed pone
quod pater, ex Bald. in l. Gallus. §. etiam
si parente, de liber. & posthum. & Gre-
gorium non referens hanc sententiam
tanquam verissimam plures referendo
amplectitur. Molin. lib.3. c.5. num.56.
44 versi. *sed quamuis tot viri.* ¶ Qua qui-
dem sententia retenta, non obstat for-
tissimum fundamentum, de repetitione
masculinitatis quia ea receptissima sen
tentia (quam de repetitione qualitatum,
in sequentibus vocationibus admissam
infra latius examinabimus in glosa.
verb. *de manera que siempre*) non proce-
dit, quando agitur de repetitione qua-
litatis aduersus iuris communis disposi-
tionem, vt foret si in præiudicium fœ-
minarum masculinitatis qualitas in se-
quentibus vocationibus descendentium
repetita esset, tunc enim repetitio non
datur ex eleganti Ioan. de Imol. doctri-
na clemen.1. col. fi. de suplen. negligen.
prælato. sequuta a quamplurimis quos
referens sequitur Molin. d. cap.5. num.
57. & melius lib.1. cap.6. num.26. ad-
45 uertit. ¶ Eam tamen receptissimam
sententiam aliquibus vtilissimis casibus
restringendam existimaui, vt ab ori-
gine materiam repetitionis masculini-
tatis, explicatam habeamus. & primo
limitandum credimus quando ratio ag-
nationis conseruandæ in maioratu, ex-
pressa vel sub intellecta est, vt quia ma-
ioratus institutor ea ratione primoge-
nium instituisse, atque masculos ad eius
successionem inuitasse fateatur vt bona
in agnatione conseruarentur vt si fœmi
nas propter masculos remotiores exclu
serit vel nullam de eis mentionem fece-
rit sed in omnibus vocationibus mascu-
lis tantum admisserit, quibus atque alijs
euidentissimis coniecturis deduci po-
test agnationem in perpetuum voluisse
conseruare quia in omnibus his, atque
similibus dispositionibus negandum nõ
est in præiudicium fœminarum censeri
repetitam masculinitatis qualitatem, &
proximiores fœminas propter mascu-
los remotiores exclusas censeri, vt resol-
uunt Anchar. consi.26. col.1. Iaso. in l.
qui filiabus col.1. de lega.1. Guid. papa
decis.220. Anania consi.32. Bologni.
in addi. Calcane. consi.47. Corne. cõsil.
273. vol.3. Iaso. consi.340. vol.2. Go-
zadi. consi.9. num.13. & consi.79. num.
3. & consi.78. Curtius iuni. consil. 35.
vbi hanc dicit veram, & communem o-
pinionem, & his non relatis alios refe-
rens Molina lib.3. c.5. num. 58. & ne-
minem referens ipse lib.1. c.6. num.26.
¶ Secundo limitatur quando verbum, 46
filijs masculis & verbum filijs in vna
eademque ratione simul inueniuntur, ab
eodem que verbo reguntur, vt si ma-
ioratus institutor dixisset post mortem
Petri Ioannis & filij eius masculi, & eis
deficientibus filij eius succedant quia in
hac specie, in substitutione filiorum qua
litas masculinitatis repetita censetur vt
probant in l. Seyæ. §. Cayo. de fund. in-
struc & in l. ita stipulatus. §. Grisogonus
de verb. obligat. & tradunt Cardi. in
clemen. testibus de testib. Aretin. in l. si
contra de vulga. & in l.1 §. fin. de verb.
obliga.

obliga.& ipse Areti.in d §.Grisogonus Bart.in l.4.§.erit. ff. vi bono. rapto. & cum quadam sublimitatione intelligit Felin in cap.causamque num. 5. versic. limita. 7. de rescript. & his non relatis. Molin.d.lib.3.cap.5.num.59. qui hanc limitationem. ibidem restrinxit vbi ratio conseruandæ agnationis expressa, vel sub intellecta habetur & ex num. 60.vsque ad numer. 68. sex modis eleganter limitat ad quem vos mittimus.

47 ¶ Quid si maioratus institutor simpliciter, & absolute masculos ad primogenium inuitauit, nullam faciens mentionem de fœminis an ex ea vocatione fœminæ censeantur exclusæ propter masculos remotiores & censeri exclusas constat, ex eo quod verbum masculus ex sua propria natura quando simpliciter profertur, nullam de fœminis faciens mentionem conseruationem agnationis arguit & consequenter fœminas excludit, ita magistraliter resoluunt Bart. in l. liberorum. col. 5. post med. ff.de verbo.signifi. Bald. in l. maximum vitium.C.de libe.præter.& in l. quod vero contra.ff.de legi.Socin. in l. Gallus.§.nunc. de lege Veleia. num.4. de liber.& posthu Alex.consi. 97.nu. 2.v. l.2.& consi.5.num.4.vol.6.Ruin. consi.139 vol.3.Francis. Curtius.consi. 9.& consi.44.col.2.& consi.51.col.3. Parisi consi.6.num 9 & consi.8. num. 2.vol.3.Tiraquel.lib.r.retract §.1.glo. 9.num.194.Carol.Molin. in consuetu. Parisi. tit 1. §.26. num. 4. Ruin.consi. 150.vol 2. Anton. de Butrio consi.47. Decius consi.445.nu.9. Grego.Lupus in l.3.tit.13.part. 6. glo.2. col.7. versic. *si vero conditor m[illegible] toria*,& his non rela-
48 tis Molin.lib.3. cap.5. num.25. ¶ Et quod fortius est,verbum ipsum masculus, absque vlla ratione conseruandæ agnationis, expressa vel coniecturis deducta, ex natura ipsius exclusiuum est fœminarum,ex Bart.in l.cum auus. nu. 4.de condi.& demonst. omnes in cap. Rainaldus verb. *absque liber. masculis*, de testa. & dicit verissimam sententiam. Socin.in d.l.cum auus num.76.Bald.in l.maximum vitium. C. de liber. præter. Abba. consi. 37. vol. 1. idem Bart. per text.ibi.in l.1.in fi.ff.de legi.Guid.pap. quæst.184.Siluan.consi.1.num.5.vol.1. Georgi. Nata. in cap. quamuis pactum col.29.de pact.in.6.Paul. in l. in ambiguo.in princ.de reb.dub. & in. l. sed si hac.§.liberos.ff.de in ius.vocā.Anchar. in clemen.1.de baptis. Salicet. in l.1. C. de condi.insert dd.per text.ibi.in.l.1.de adulter. Signor.consi.172.post princip. dicit communem.Socin.consi.63. num. 11.3.part.Curtius senior consi.73.circa medi.&.dd.per text.ibi.in l. scripturas. C.qui potio.in pigno. & facit text.in.c. maiores de baptism. atque his non relatis alios plurimos referens Molin.lib.3. c.5. num. 30. per totum, & ita neptis a patruo,atque ab alio masculo remotiori,ex ea masculorum vocatione exclusa censetur quando nulla in maioratus institutionibus mentio facta fuit de fœminis.

¶ Quid si maioratus institutor fatea tur ea ratione primogeniū instituere vt bona perpetuo in agnatione conseruarentur an eo casu etiam si fœminas propter masculos remotiores specifice non excluserit. vel de eis aliquam mentionē fecerit, aut non absolute masculos vocauerit,ex ea sola ratione expressa conseruandæ agnationis exclusæ censeantur& fore excludendas credimus,ex eo quod earum successio omnino pugnans est conseruationi agnationis, quam precipue institutor dilexit, quæ resolutio colligitur,ex l.pronunciatio. §. familiæ.ff. de verbo. significa. l. iurisconsultus in princip.ff. de gradib. l. aduersus. C. de crimin. expila.hæredi.l. quicumque de re mili. lib. 10. singulariter. text. in l. agnato penul. de legi. tutel. & ita ingeniose resoluunt Calderin. consil. 137. vol.2. 49

vol.2.inter consilia Bald.Io.de Anan'a
consi.4.Carol.Ruin.consi.149.vol.2.
Fulgo.consi.158.& consi.18. Alexan.
consi. 8. num.2. vol.1. Parisi.consi.53.
num.31. vol.3. Anton.Rub. consi.47.
post princip.& alios referens Ludouic.
Molin.lib.3.c.5.num.1. vsque ad num.
6. & consequenter ex ea ratione conser
uandæ agnationis expressa neptis a pri
mogenito prædefuncto relicta a patruo
excluderetur cum per eam agnatio ne-
50 queat conseruari. ¶ Et in tantum istud
procederet, quod ex sola huiusmodi ra-
tionis expressione institutoris volentis
conseruare agnationem verba quæ de
sui natura masculos & fœminas com-
prehendunt in masculos tantum erunt
verificanda, vt si masculos & eorum de-
scendentes, vel aliquando fœminas vo-
cauerit institutor quo casu quoscumque
masculos exclusis fœminis proximiori-
bus admisisse, creditur contra verborum
propriam interpretationem, ex doctri.
Bart. in l. hæredes mei. §. cum ita num.
4.ad Trebellia.vbi Paul.num.3. Alex.
num.8.& Ripa.num.75. Tiraquel. in l.
si vnquam, verb.susceperit liberos.num.
48.C.de reuocan.donatio.Anto.Gab.
lib.6.commu.opinio tit.de verbo.signi.
51 consil.6. num.56. ¶ Quod quidem
intellige, nisi maioratus institutor certis
person's seu gradibus rationem conser-
uandæ agnationis designauerit, quia ad
eos tantum gradus personarum restrin-
genda erit, vt probant eleganter Imola
in l.si vero.§.de viro ad fin.solu. matri.
Riminal.consi.224.num.27.lib.2. Gra-
tus consi.5.num.9.lib.2.Carol.Molin.
in consuet.Parisien.tit.1.§.26.num.4.
52 ¶ Quid si maioratus institutor, quos-
cumque masculos ad primogenium in-
uitauit, & in defectum quorumcum-
que fœminas admiserit, an sit hæc suf-
ficiens coniectura excludendi fœminas
propter masculos remotiores. Ita quod
neptis ex primogenito prædefuncte, ex
persona patris, secundogenitum non ex-
cludat, & quod ex ea vocatione fœ-
minæ exclusæ censeantur probat elegan
ter Bald. in l.1. quæst. 34. ff. de rerum
diuisio.& in c.imperialem.col.penul.de
prohibi.feud.aliena.per Federi. Socin.
in l.quidā relegatus.col.2.versi. *quinta*
conclusio, de reb.dub. Iaso.in l.2.quæst.
14.C.de iure emphi. & in prelud. feud.
col.15.versic. *tertia limitatio*. & consil.
27.col.2.lib.3.& consi.89.col.4. eod.
vol.& consi.115.col.8. vol.4. Gozadi.
consi.6.num.43. & consi. 8. col.5. &
consi.24.num.22. Barba. in l. cum acu-
tissimi, col. 66. C. de fidei commiss.
¶ Verbum enim quotiescumque ope- 53
ratur quod dispositio extendatur ad
casus etiam maiores expressis, clemen.1.
vbi.glo. verb. quibuscumque de iudi.
glo.in clemen.1.verb.quamuis.vbi Imo.
de re iudi.clemen.2. de reb.eccles. at-
que in terminis Iaso. consi. 96. col. 2.
vol.3.& consi. 147. col. fin. vol. 4. &
Gozadi.consi.26. nu.45. & consi.103.
col.2.in princ.Alex.in l.quidam. §. ni-
hil interest.ff. de eodem. vbi Iaso. num.3.
Parisi.consi.37.num.18.vol.4. Alciat.
responso.574.num.5.
¶ Quid si conseruandæ agnationis 54
rationem non expressit, neque fœminas
propter masculos remotiores excluserit
sed pluries in dispositione masculorum
mentionem fecit, an ex ea masculinitatis
geminatione intelligatur institutorem
agnationem conseruare voluisse, ita
quod fœminæ, proximiores a masculis
remotioribus excludantur, existimo in
dubio exclusas censeri, cum enixam in-
stitutoris voluntatem, conseruandi ag-
nationem, ex ea masculinitatis gemina-
tione, ipsum habuisse deducatur, glo.l.
Valista.ff.ad Trebellia l. scimus. C. de
agrico.& censi.lib.11.cap.fin.de offi. de
lega.cap.si cautio.de fide.instrumen.re-
soluunt in terminis Socin. consi. 100.
num.6. vol.4. Decius. consi. 38. col.2.
Parisi. consi.66. num. 36. & consi. 50.
nu.52.&.53. vol.2. Gratus respons.89.
num.6.

num 6. vol. 2. Soccin. Iuni. consi. 126. num. 29. vol. 2. & Iaff. cons. 154. col. 3.
54 vol. 4. ¶ Huiusmodi enim masculinitatis geminatio fungitur vice specialis nominationis, & in masculis tantũ facit verificari dispositionem, vt declarat Curtius senior. consi. 49. post. med. Soccin. in. l. cum filio familias. nu. 17. de lega. 1. ¶ Et tollit omnem interpre-
55 tationem in contrarium gloss. in clementi. de iure patrona. quam refert & sequitur Dominic. in capit. duobus de rescript. in 6. Iaff. in. l. si constante, nu. 58. ff. soluto matri. Gozadi. consi. 30.
56 num. 1. ¶ Et inducit plenam deliberationem excludendi fœminas: omni casu, & omni tempore, vt in simili tradit Bald. in consil. scissmatis posito, sub rubr. si quis aliquem. testa. prohi. Præpositus in cap. quoniam. 18. distinctione. ¶ Quid si forsam maioratus à fœ-
57 mina fuit institutus quam plurimasq; vocationes masculorum fecit, vel ita disposuit quod si à masculo primogenium institueretur conseruandæ agnationis ratio euidens foret deducta, an ex eo, quod à fœmina per quam agnatio suprimitur, originẽ sumpsit excludendi fœminas propter masculos remotiores, atque conseruandæ agnationis coniecturam cessare intelligimus vel ad huc vigere sit dicendum in qua dubitatione omnes crediderunt, nunquam in casu dubij esse iudicandũ fœminam excludi nisi à masculis eiusdẽ lineæ, & gradus, vt resoluunt Decius in c. in præsentia col. 14. versic. *Vltimo alius casus* de probatio. Ripa. lib. 1. responsi. cap. 1. nu. 47. Anto. Rube. consi. 22. testatur Gratus consi. 110. *nona* lib. 1. alij per Molin. lib. 3. cap. 5. num. 73.
58 ¶ Quid autem erit dicendum si maioratus institutor ad successionem primogenij descendentes ex linea masculina vocauerit, an ex huiusmodi vocatione fœminas institutorem propter masculos remotiores exclusisse intelligatur, vel eas in defectum masculorum eiusdem lineæ & gradus, admisisse credendũ sit, & à masculis remotioribus, exclusas nõ censeri ex eo cõstanter quam plurimi existimauerũt, quod qui descendentes ex linea masculina vocauit, nõ quod præcisse descendentes masculi forẽt, sed quod ex linea masculina descenderẽt, voluisse creditur. quod in fœmina à masculo relicta verificatur ex eleganti. tex. in §. cæterum insti. de legiti. agnat. succes. ibi, *per virilem sexum descendentes siue masculi siue fœminæ sint*, & in. l. duodecim tabu. C. de legi. hæredib. in. §. huiusmodi & hanc sententiam probat gloss. ordina. in. l. Gallus. §. nunc de lege Veleia. verbo nam & si in fin. de liber. & posthu. quam dicunt communem Soccinus consi. 1. num. 18. vol. 1. Hipoli. singula. 33. *neptis* Gozadi. cõs. 87. num. 7. & 19. Pauli. consi. 51. nu. 12. & 13. vol. 2. Couarr. in cap. Rainaldus in princip. num. 13. de testa. & nullo ex his relato alios referens Molin. libr. 1. cap. 6. num. 37. ad fin. ¶ Hanc tamen sententiam restrinxit Soccin. in. d. §. 59
nunc de lege Veleia quando vocãtur descendentes per lineam masculinã, quia tũc existimat in ea vocatione nõ venire fœminam, quamuis à masculo descendat, cum ille dicatur descendere per lineam masculinam qui est in linea per. l. vrbana. §. pernotare. ff. de verbo signifi. & magis vrgenter probat Paul. in. l. maritus numer. 5. C. de procura. dicens quod si emphiteosis alicui & suis hæredibus liberis, aut descendentibus, per lineam masculinam concedatur, ea concessio intelligenda erit de liberis masculis atque de descendentibus de masculis & non fœminis cuius sententiam se-

quuntur etiam Alexander in. dict. §.
nunc de lege Veleia. numer. 3. vbi
Soccin.num.4. Curtius in tractatu, de
feud.3.part.num.28.Socci.nepos cō-
sil.136.num.14.lib.2.Grego.in.l.2.tit.
6.part.4. gloss. 2. & his non relatis alij
quam plurimi per Molinam lib.1.cap.
6.num.38.vbi Pauli doctri.sequitur.
60 ¶Ego vero prædictam sententiam
existimo verissimā cessante ea distin-
ctione quam supra dicti scribentes fe-
cerunt, scilicet, an descendentes per li
neam vel ex linea masculina sint vo-
cati quia vtroque casu fœminæ sub ea
vocatione comprehenduntur cū Ale
xand, Iass. & Claud. in. d. §. nunc de le-
ge Veleia & fere omnes qui glossam
sequuntur, & ita eam distinctionē im-
pugnat ipse Molin. immemor sequutū
fuisse Pauli doctrinam lib. 1. capit. 6.
61 numer. 38. ¶Et ad Pauli doctrinam
facile respōdetur veram non esse imo
veriorem contrariam ex iuridica re-
solutione Alexan. in. d. §. nunc de le-
ge Veleia vbi Iass. num. 14. lectione. 1.
idem Iass. in. l. 2. quæst. 21. numer. 206.
C. de iure emphi. & hoc magis vide-
tur probare Soccin. nepos consil. 39.
nu. 49. lib. 1. Ferretus in. l. vnica num.
12, C. de manda. princi. & melius exi-
stimat. Moline. ad Alexandrū conf. 53
lib. 3. Ancharr. consi. 359. & eleganti⁹
Alcia. consi. 113, num. 6. vbi omnes cō
tra Paul. credunt quod fœminæ com-
prehenduntur sub vocatione descen-
dentium per lineam vel ex linea mas-
culina ad emphiteosim que admitun-
62 tur. ¶Secundo proprius ac verius
respondetur quod quamuis fateamur
Pauli sententiam verissimā esse eam in
telligendā existimamus, quādo ad ag-
nationē concedens emphiteosim res-
pexerit, atq; coniectura euidēs huius
agnationis conseruandæ ex concessio
ne, aut vocatione, deducitur quod ex
ipsa Pauli sentētia colligitur dum exi-
stimat quod intentio concedentis em
phiteosim fuit vt agnatos non transi-
ret, atq; ex rationibus adductis ab his
qui Paulū sequūtur facilius deducitur:
& melius à Grego. in. l. 2. tit. 6. part. 4.
glos. 1. vbi ex cōiecturis credit fore di
cendū an ex his vocationib⁹ fœminæ
exclusæ sint vel ad primogeniū admit
tendæ. ¶Quæquidem omnia restrin 63
git Molin. lib. 1. c. 6. nu. 38. in succesio
ne maioratus dicens quod cū eorū na
tura atq; agnationis consideratio per-
petua sit, ipsorumq; succesio in vnico
actu non consumetur, non possunt in
ea vocatione facta de linea vel per li-
neā masculorū fœminæ cōprehendi,
neq; in ea psona, quæ agnationē impo
sterū supprimere posit, eā vocatio ve-
rificari, alegans ad hoc Paul. doctrinā
in. d. l. si maritus nu. 5. ipsius opinionē
confirmans ex consilis Carol. Ruin.
Curtij iunior. ab eo relatis, quæ quidē
restrictio Molinæ, vera mihi nō vide-
tur, cum si ex eo quod natura maiora-
tus perpetua sit, fœminę ex vocatione
masculorū excluderentur, nunquā ad
primogeniū possent admitti, & in ipsa
rū præiuditiū masculinitatis qualitas
imprimis vocationib⁹ posita, in sequē
tibus in infinitū successoribus habere
tur pro repetita, cōtra fortē & veram
asertionem supradictā: & cōtra ipsius
Molinę verā resolutionē de qua lib. 3.
cap. 5. nu. 56 in prin. & ea quæ larius su
pradixim⁹. ¶Vnde Molinæ restrictio 64
nē. d. nu. 38. licet ex sola perpetuitatis
natura verā non existimē: tamen quā-
do constiterit primogenij institutorē
voluisse agnationē conseruare, omni-
no tenendā credo, cū & tunc masculi
nitatis qualitas perpetuā succesionis
maiorat⁹ naturā accipiēs, in perpetuū
repetita cēseatur, vt supra latius expo
suimus, & ex vocatione descendentiū

per lineam, vel ex linea masculina fœminæ omnes censeantur exclusæ, vt Molina seipsum explicans resoluit, lib. 3. cap. 6. nu. 69. ita intelligẽs quod scripserat in d. lib. 1. cap. 6. nu. 38. atq; satis ex his quæ de coniectura conseruandæ agnationis dicta sunt & dicen-
65 da erunt colligi poterit. ¶Quid si maioratus institutor, agnatos ad primogenium inuitauerit, an neptis ex primogenito prædefuncto, in ea substitutione comprehendatur, vel a patruo secundo genito sit excludenda, & nõ fore admittẽdam neptem, ex eo quod agnatio in ea supprimitur, & agnationis finis sit, resoluit Molina lib. 3 cap. 5 num. 70. & lib. 1. cap. 6. num. 41. eam rationem assignans, quod cum natura successionis maioratus perpetua sit, & consequenter agnatio perpetue consideranda, merito censendum non est fœminam per quam agnatio finitur, institutorem admisisse, sed potius à quolibet masculo remotioris lineæ, & gradus, per quem agnatio perpetuatur exclusisse, cuius quidem sententiã approbo quia si ex vocatione agnatorum non induceretur agnationis conseruandæ coniectura, ex sola perpetuitate successionis maioratus proprie cognati non excluderentur, cũ passim fœminas admissas videamus, quasi si prædicta ratio procederet, nunquam admitterentur, & è conuerso si agnationis conseruandæ coniectura, ex verbis vocationis deduceretur, quamuis successio nõ esset perpetua, fœminæ per quas agnatio finitur, excluderentur, & deniq; ex eadem ratione sequeretur quod qualitas masculinitatis, vel quælibet alia fœminarum exclusiua, ex sola natura successionis maioratꝰ (quę perpetua est) repetita foret in omnibꝰ successoribus in infinitũ, quod nequaquam admittendum erit, nisi vbi agnationis conseruandæ coniectura ex instituẽtis primogenium vocationibus, clare deduceretur, vt supra dictũ est.

¶Vnde eam sententiam Molinæ ex 66
eo verissimam credimus: quod ex agnatorum vocatione clare institutorẽ agnationẽ conseruare voluisse cõstet, & consequenter fœminas exclusisse dicendum sit, quæ licet sint finis agnationis, principiũ sunt cognationis, & in eis finitur agnatio atq; penitus abolletur vt considerant Anania cons. 4. Decius cons. 13. & Curtius cons. 154. relatis & sequutis cum alijs à Molina, lib. 1. cap. 6. nu. 4. ¶Et ita si ex conie- 67
cturis ex verbis instituentis clare deductis constiterit agnationem ipsum principaliter non respexisse, sed confuse agnatorum masculorum vel similes fecisse vocationes, etiam similiter agnatos, seu masculos, vocaberit ex ea simplici geminata agnatorum, seu masculorum, vocatione cum coniectura non conseruandę agnationis fœmina exclusa non censeretur, contra iuris consonam non excludendi fœminas coniecturam, efficaciter ex verbis institutionis deductam, ita singulariter aduertunt Gozadinus cons. 45. num. 7. & 8. Soccinus cons. 62 num. 5. & cons. 63. numer. 14. lib. 3. Bertrand. cons. 30. colum. 2. lib. 1. & hijs non relatis eleganter resoluit, ipse Molina lib. 3. capit. 5. numer. 48. & 49.
¶Quid erit quando ex speciali in- 68
stituentis primogenium dispositione, fœminæ propter masculos remotiores excluduntur, vel huiusmodi exclusio deducitur ex liquidissimis coniecturis, an neptis etiam excludatur, à primogenito filio relicta, vel amitam seu patruum excludat, & fore excludendam neptem secure existimauerunt, ex eo quod nequeat representare masculinatem pa-

tris, Iacobus de Arenis colum. 1. &. 2.
Cinus Aluericus Salicetus, & alij in. l.
1. C. de adult. Aluericus in. l. ex plu-
ribus, numer. 1, &. 2. ff. de adminiſtrat.
tutorum Ancharran. conſilio. 26. ver-
ſic. ad hoc reſpondetur, Paul. conſ.
47. in ſecundo dubio lib. 1. Aretinus
conſilio. 141, numer. 1. Soccinus con-
ſilio. 116. numer. 22. lib. 1, & conſ. 153,
numer. 21. lib. 2. & conſ. 252. num. 6.
&. 296. numer. 4. libr. 2. Iaſſon in, l. ve-
nia. numer. 7. C. de iniuſ. vocando &
in. l. ſi arrogator numer, 19. &, 20. de
adoptionibus Decius conſilio, 309.
numer, 2. Ruinus conſil. 161, num. 13,
lib, 3, & ſequendo Bartol, doctrinam
quæ ſingularis eſt, in, l, liberorum, nu.
13. ff. de verborum ſignificatione pro
bant idem Curtius ſenior. in . d. l. ve-
nia. num. 14. & 15, Paul. in. l. maximum
vitium. num. 2, C. de liberis præt. Iaſſ.
conſ, 221. colum. 3. libr. 2. afflictus in,
cap. 1. numer. 40. &, 45. de ſucceſsione
feudi, Caſſan. in conſuet. Burgud, rub.
7. §. 10. num. 52. Soccinus iunior. conſ.
1. num. 59. volum, 1. Bartolomi. Socci.
conſ. 153; num. 21. lib, 2, Decius in. d.
l. venia. numer. 7. &. 8. &, cōſ. 343. nu.
30. Licerier de primogenit. libr. 2,
quæſt. 4. in fin. Tiraquel. eod. tractatu
quæſt. 40. numer, 50, Molinus in con-
ſuet. Pariſien. 1, part. §. 3. gloſſa. 1. num,
7. quæſt. 5. folio, 66, & ex noſtratibus
Gregorius in. l. 3, titul, 13, part. 6. ver-
bo, *mugeres*, colum. 5, verſic. *quid au-
tem ſi ex tenore inueſtituræ*, Peral. in ru-
brica de hæred. inſtitu. num. 126. Aco
ſta in quæſt patrui & nepotis pagina,
68 197. verſic. nam & ſi neptis. ¶Quod
ex eo veriſsimū exiſtimant, quia quā-
uis filia quæ ex maſculo deſcendit, di-
catur deſcendere per lineam maſculi-
nam, vt ſupra diximus non tamen re-
preſentat maſculinitatem patris, & ſi
gradum ipſius repreſentet, ex Bart. in
d. l. liberorum num. 13, communiter
ab omnibus quos ſupra retulimus re-
cepto, & à Paulo conſ. 47. col, 1. vol. 1.
Soccin. in. l. cū auus, nu. 80. de condit,
& demonſt. & conſ. 60. num. 26. lib. 3.
& conſ. 153. num. 20, lib, 2, Soccin. iu-
nior. conſ, 1. nu. 59. lib. 1. Ruinus conſ.
261. num. 13, lib. 3. & conſ. 143. num. 4
vol, 2. Gramat, deciſſe. 63, num, 11. &
15. Tiraquel, de primogenit, quæſt. 40
nu, 53, cum alijs Grego. in, d. l. 3, gloſ.
5. relata & nullum ex hijs referens Mo
lina lib. 3. c, 6. nu. 49. ¶Neque obſta- 69
bit aduerſus hāc veritatē dicere quod
ſicut filius maſculus excludit ſororem
ex ſtatuto, ita neptis ex maſculo præ-
defuncto amitam, vt contra receptio-
rem ſententiam ſupradictorum tenuit
Cinus in. l, 1. C. de adult, quem ſequn-
tur Soccin. conſ. 153. nu. 20. &. 21. lib.
2. Corneus in. l, 2. de iure delib. Rube',
conſi. 149, nu. 5, & Maranta in diſputa
tione, 10. quam poſuit poſt praxim iu
ditiorum & Tiraquel. de primogenit.
quæſt. 14, num. 13, quia præter quam
quod verior eſt cōtraria ſentētia, vt la
tiſsime ſupra probauimus, intelligēda
eſt cini & aliorum quando fœmina ab
ſtatuto tacite, vel expreſſe, propter
maſculum non excluditur, neque vlla
conſeruandæ agnationis coniectura
ex mente, & verbis, inſtitutionis dedu
citur, quia tunc nō ſolū amitam ſed &
patruum neptis excluderet & hoc mo
do conciliātur controuerſę opiniones
dubitantium an neptis ex filio maſcu-
lo patruum vel amitam excludat virtu
te ſtatuti conſtituentis quod ſtantibus
maſculis fœminæ non ſuccedant.
¶Eodem etiā modo reſpōdeā ad aliā 70
non minus receptam ſententiam, qua
conſtituitur, quod ſi vigente ſtatuto
quod filia non ſuccedat, ſed de-
beat doctari, filius primogenitus ma
ſculus relicta filia deceſſerit, neptis
ea ex

ea ex prædefuncto superstes dotādo amitam eā excluderet, ex iure patris, repellendi sororem ad ipsam neptem transmisso, quod receptum dixerunt Socci.cōs.67.nu.19.li.4.Capic. decis. 21. Rimin.cons.224.nu.31.& his non relatis Tiraquel.de primo genitura, q. 14.num.8. vt scilicet prædicta sententia intelligatur quando neptis non est à successione exclusa. ¶Minus etiam
71 obstabit Baldi doctrina in.l.venia.nu. 2. C.de in ius vocando dicentis quod si statutum filiam excludat, neptem ex filio non excludit, quam sequitur Gregor.in.l.3.tit.13.part.9.gloss.2.col. 2. in princ. quia respondetur debere intelligi quando statutum filiam excludit, non causa conseruandæ agnationis, quia tunc neptem non comprehēderet secus si fœmina propter masculos remotiores excluditur, quia cum tunc intelligatur voluisse institutorē agnationem conseruare, & in nepte masculinitatis qualitas per quam perpetuatur agnatio deficiat, merito à masculo remotiori ex ipsa institutēis primogenium expressa dispositione ex-
72 cluderetur. ¶Et plurimas differentias inter fœminas ex masculo, aut ex fœmina, referunt Curtius iunior cōs. 63.num.14.vol.3.Riminal.cons.224. num.29.Casane.cons.8.num. 12. Ca-
73 rol. Ruin. cons.8.versic. 2. ¶Quid quando maioratus institutor fœminas propter masculos remotiores exclusit an nepos, ex fœmina primogenita prędefuncta relictus, etiam à masculo remotiori excludatur & fore excludendum credunt quam plurimi, ex ea ratione, quod vbi fœmina excluditur omnes ab ea descendentes masculos seu fœminas ab eodem iure, & gradu, quo fœmina exclusos censuerunt, quia in talibus descendentibus dicunt defficere principium generationis, & mediū esse inhabille ita per tex. in cap. vnico de successione fratuum, tradit singulariter Bal. in authentica cessante versic. vnde facit. C. de legitimis hæred.idem Bald.in.l. quod vero post principium versic.quęro.de legibus Paul.in.l.illam colu.pen.versic. ideo cogitaui.C.de collatio. Anchar. in clement. 1. de baptismo & in capit. 1.q. 14. de constitut. & In cons. 339. Paul.cons.7. col.fi. lib. 1. & cons. 119. eodē lib. Alex.cōs.75.visis.col.4. lib. 1. & cōs.43.lib.3.Decius cons.399.cōclusionem & cons. 484. æquitati Gozadinus consilio. 26. in causa illustri. num. 34. Tiraquel. de primogenitu. quæst. 14. per totam, præcipue num. 12. Pinel.in.l.3.C.de bonis mater.nu. 19. & prosequitur num. 30. cum alijs & nullo ex hijs relato quam plurimi per Molin.lib.3.capit.5. numer. 45.
¶Quod quidem limitandum, atque restringendum, crederem in omnibus casibus vbi agnationem conseruare voluisse institutorem specifice, vel ex coniecturis, deduceretur quia in hijs exclusa primogenita, nepos ex ea tanquam à radice infecta, & quæ finis agnationis erat, decendens, sicut mater eius excluderetur, vt prędicti scribentes existimant, qui sic sunt intelligendi, sed vbi in primogenijs de agnatione conseruanda nō agitur, masculi à fœminis descendentes, non erunt propter remotiores lineæ & gradus, masculos, etiam à masculis descendentes, à successione maioratus excludendi, vt post plures resoluit Molina dicto capit. 5. numer. 48. atque colligitur ab omnibus à Pinelo traditis in dicta. l. 3. numer. 19. C. de bonis maternis vbi in proposito notatu digna adducit & ante Pinelum & Molinam idem probauerunt Ancharran, cons. 339. colum. 3. &. 4. 74

Paulus Castrensis in.l.1. numer.3.C. de conditionibus insertis dicentes quod in materia indifferenti, quæ tã masculis quam fœminis conuenit, appellatione masculorum masculi ex fœminis comprehenduntur, idem sequuntur Aretinus consilio.52. ad finem & numer.59. Soccinus in.l. Gallus. §. nunc de lege Velleia. numer. 59. de liberis & posthu. Corne. cons. 246. lib.2. nu.5. & 6. Iass. cons.117. nu. 1. lib.4. Ruinus cons.49. lib.1. nu.2. & 3. Deci⁹ cons.303. nu.8. Beroius. cõs. 120 per totum maxime num.32. lib.2. Molineus in consuetudinibus Parisiensi, tit.1. §.16. nu.7. Peralta in.l. cum pater.
75 §. a filia num.64. de legatis.2. ¶Imo si masculus ex fœmina & fœmina ex masculo concurrerent, ad maioratus successionem agerentque de succedẽdo vltimo possessorum transuersali, si in eodem gradu forent, absque dubio masculus fœminæ erit preferendus, vt elegantissime resoluunt Ancharr. cons.339. col.7. Fulgosius cons.12. nu. 3. & deducitur ex Baldo in authẽ. cessante, numer.3. C. de legitimis hæredibus. & notat Aretinus in.l. Gallus.§. nunc de lege Velleia. num.52. ff. de liberis & posthu. Iass. cons.115. num.4. lib.1. & in.l. si arrogator numer.20. de adopti. explicat Tiraquel. de primogenit. quæst.70. nu.12. & magis intermi- nis Molin. in consuetu. Parisien. tit.1. §.16. in princip. versic. *pone possidentem multa feuda* & idem sentit. Grego. in.l. 3. tit.13. part.6. col.6. in medio ibi *qui a licet nepos*, pro quibus facit tex. in.c.1. de eo qui sibi & hæredibus suis, vbi masculus ex fœmina, fœminæ ex mas-
76 culo prefertur. ¶Quod vrgentissime facit pro iustitia nostri potentissimi Regis Philippi in successione regnum Portugaliæ aduersus Catharinã ducem de Bragança, erat enim Chatarina filia infantis Eduardi, & neptis Emanuelis, à quo omnes processerunt, qui regnum consequi conabantur, & Philippus Rex, noster, filius infantis Isabelæ Imperatricis & nepos etiam Emanuelis, amboq; Philippus & Catharina de succedendo patruo scilicet Infanti Alphonso Cardinali certabant. Vnde noster Rex Philippus à fœmina ætate maiori descendẽs ipseque masculus & maior iustissime exclusit Catharinam, quæ licet à masculo descenderet non tamen repræsentabat masculinitatem Eduardi patris eius, sed potius à masculo maiore ex fœmina descendenti excludebatur secundum Ancharrani & aliorum doctrinam quos supra retulimus.
¶Quorum doctrinam limita, & restringe, vt exclusa fœmina omnes ab 77
ea descendentes excludantur. Sed si ab ea non dependeant non censentur exclusæ ex solo vigore statuti excludentis fœminas propter masculos, cum solum fœminæ censeantur exclusæ in quibus viget eadem ratio, & quando is vel ea quæ excludi prætenditur à fœmina quæ expresse exclusa non fuit, descendit cesat ratio exclusionis, etiam si similis sit, expresse ex distintione Pauli in.l. illam numer.8. & 9. C. de colationibus recepta à quã plurimis relatis à Molina lib.3. cap.5. num.42. & ex numer.41. vsque ad nu. 44. ¶Sed an in omnibus casibus in quibus fœmina semel à masculo remotiori excluditur perpetuo exclusa censeatur, à quibuscunque masculis in infinitum, & videtur dicendum quod sic secundum magis communem resolutionem quæ fœminam per existentiam masculi semel exclusam perpetuo eã exclusam facit, ita quod vlterius succedere non possit quãuis mascul⁹ fœminã excludens absq; libe

ris & descendentibus moriatur, vt per tex. in c. 1. §. quin etiã Episcopũ vel Abbatẽ in vsibus feudorũ tenent quã plurimi relati à Molin. lib. 1, c. 6. nu. 22, vbi in versi. *hæc autem* existimat in Hispania rũ primogenijs nõ procedere quia cũ eorum natura perpetua sit. Atq; in primo neq; secundo actu successionis finiatur merito semel exclusꝰ perpetuo nõ debet cẽseri exclusus sed solũ ab ea successione suspẽsus: Donec psona excludẽs vel eiꝰ recta linea primogeniorum durauerit. Ita quod mortuo absq; filijs masculo qui fœminã exclusit, cũ causa exclusionis cessauerit fœmina quę semel ab eo fuit exclussa ad primogenij successionẽ tanquã remoto impedimẽto admittatur. ¶Quã quidẽ li-
79 mitationẽ Molinæ in successione maioratus verã intelligerẽ, dũmodo fœmina temporaliter fuisset exclussa, vt quia maioratꝰ institutor eã indefectũ masculorũ inuitauerit ad eius maioratus successionẽ, vel si aliquos masculos fœminis nominatim prętulit, quia tũc verissimũ esset mortuo excludente, atq; eius linea recta primogeniorũ finita fœminam semel ab eo exclussam admitti. Sed si non tẽporaliter, sed perpetuo fœminæ propter masculos excludantur, vt quia masculi tantũ nulla facta mentione de fœminis vocãtur, vel aliter fœminis exclusis masculos cuiuscunq; lineę, & gradus, institutorẽ maioratus admisisse constat semel à masculo fœmina exclusa, perpetuo erit excludenda, etiã excludente mortuo absq; liberis & descẽdẽtibꝰ, vt colligitur ex resolutione Soccin. consi. 92 circa primũ col. 10. vol. 1. Frãc. Curti. in tract. de feud. 3. part. in princ. q. 17. versic. 2. limita & post Andre. de Isernia. in d. cap. 1. probat Grego. in. l. 3. tit. 13. part. 6. glos. 2. col. 8. versic. *an autem fœmina* ad med. & his non relatis

colligitur ex quã plurimis adductis & sequutis à Molina. d. c. 6. nu. 22. ad fi. ¶Limita etiã quãdo fœmina propter 80
delictũ, aut aliã similẽ causam, fuit priuata à primogenio quia nõ iterũ erit admittenda (etiã causa exclusionis cessante) in pręiuditiũ eorũ quibus successio fuit acquisita, imo perpetuo excludenda erit, vt per tex. in. l. etiã. §. si capitis ad fi. ff. de bo. liber. intelligit solus Grego. in. d. l. 3. tit. 13. part. 6. gloss. 2. col. 8. versic. *et a fuerte quod ille*. ¶Sed 81
quid si quis fuit exclusus lite, vel prescriptione, à maioratu, & qui ad eũ fuit admissus, ob aliã iustã causam maioratũ admittat, an is qui prius fuit exclusus primogeniũ reacquirat, vel quis in ea specie sit admittendus, vide Greg. in. l. 3. part. 6. tit. 13. glos. 2. col. 8. versi. & quid si fuit qui exclusus & in versi. quid autẽ si filia, vbi dubitat an filia semel admissa propter defectũ masculorũ, nascẽtibus masculis excludatur, vide per eum, & quæ diximus in glos. 5. ad fi. ¶Quid erit si maioratus institu 82
tor habens filiã & filios alterum ex masculis omissa filia alteri restituere rogauerit, sub cõditione si sine liberis decesserit, an ea cõditio tũc intelligatũ de liberis masculis tantũ, ita quod filia ex prædefuncto nõ faciat deficere cõditionẽ, si sine liberis, sed demũ masculus nepos, & dicendũ videtur neptem ex ea vocatione excludi ne melioris conditionis sit quã filia, quã testator habẽs nõ substituit, imo omissa masculũ ad primogeniũ inuitauit, fortis equidẽ cõiectura excludẽdi fœminas, hæc est resolutio Fulgosij in. l. 1. in fi. C. de cõdi. inser. vbi per tex. in. l. 3. C. de bo. mater. hoc elegãter resoluit Paul. etiã ibi. Corne. & Socci. in. l. cũ auus nu. 80 de cõdi. & demõstr. Alciati cõs. 52. ad fi. Decius. cons. 15. nu. 5. & cons. 480. nu. 2. & cons. 515. & 545. & 568.

83 ¶ Quod quam plurimi intellexerunt, etiam cessante ratione cōseruandæ agnationis, quasi sufficere credant testatoris mentem fuisse fœminas propter masculos remotiores excludere, quod cum filiam haberet eidem in primis substitutionibus masculos prætulit, vt colligitur ex Detio in l. fœminæ nu. 98. de regu. iur. Soccin. nepos cons. 1. nu. 114. lib. 1. Curtius iuni. cons. 35. & colliges ex Alexand. cons. 38. nu. 6. vol. 6. vbi Moline. & Paul. in l. 1. C. de condi.
84 infer. ¶ Ex qua ratione Paul. ibidem id exemplificat cum causa pia substituitur, cuius exemplum sequitur Iass. cons. 1. & 2. vol. 2. Curtius. d. cons. 35 num. 6. & faciunt tradita per Iass. in l. generaliter. §. cum autem col. 2. C. de insti. & substi. & cons. 140. lib. 2. & à Ruino cons. 3. num. 23. vol. 2. licet in hoc dubiter Suarez, in l. quoniam limit. 1. fol. 54. & relati à Tiraquel. in l. si
85 vnquam verbo libertis nu. 59. C. de reuo. dona. ¶ Sed hæc omnia procedere non crederem atentis his quæ supra latius diximus, de fœminarū exclusione, & quia cum instituentis primo geniū dispositio clare fœminas propter masculos remotiores non excluserit, vel saltim ex cōiecturis euidētissimis earum exclusio nō deduceatur, iniquum foret eas ex tan leui coniectura excludere, cōtra æquitatē. l. cū auus de condi. & demonstra. & l. cum acutissimi. C. de fideicommiss. & contra vel preter dispōnētis voluntatem periculosæ diuinando, atque dure ex verbis institutionis, eam deducēdo & ita cōtra Fulgos. & Paul. tenēt Alex. cōs. 38. num. 8. lib. 6. vbi plura per Moline.
86 qui consilia Ancharra. refert. ¶ Et ita receptissimū habemus quod filij grauati excludūt causam piam, quia licet causa pia fauore digna sit, nimis iniquū foret per eā legitimā sobolē licet fœmineam excludere, vt in simili casu l. cum auus tradunt Bal. & Paul. in d. l. cum acutissimi Alexād. in l. ex facto §. si quis rogatus colū. 4. ff. ad Trebel. Soccin. in l. cum auus. num. 42. Bene dict. in c. Rainun. verbo si absque liberis. 1. num. 23. atq; dicit communē Detius cōs. 391. in fi. Socci. nepos. cons. 125. num. 28. lib. 1. Ruinus cons. 182. num. 9. lib. 2. & alij quam plurimi per Tiraquel. in. l. si vnquā verbo libertis nu. 64. omnes pro liberis in ea specie contra piam causam communē & veram opinionem dicētes. ¶ Limita ta- 87
men omnia supra dicta, si ex alijs cōiecturis constiterit maioratus instituto rem voluisse cōseruare agnationem, atque eadem ratione fœminā propter masculū remotiorem à maioratus successione exclusisse, quia tūc verissimā crederem Pauli atque Fulgosij, opinionem ita singulariter colligitur ex Detio cons. 370. Gratus cons. 54. nu. 15. lib. 2. idem cons. 67. nu. 4. & cons. 111. num. 19. lib. 2. Gozadi. cons. 89. & iterum Gratus cons. 68. num. 12. lib. 1. & Couarr. in cap. Rainal. in princi. nu. 2. de testament. atque sic verissime sunt intelligenda consil. Detij & Socci. nepotis.

SVMMARIVM.

Filiorum appellatione, nepotes et omnes descendentes contineri, regula vulgaris numer. 1.

Appellatione filiorum ex propria significatione præcipue in materia fideicommissi, etiam ex vi comprehensiua descendentes non contineri, num. 2.

Ratio decidendi ad verba, o nieto o descendientes, num. 2.

Nepotes continentur appellatione filiorum ex voluntate testatoris. num. 3.

Nepotes continentur appellatione filiorum in suc-

in successione ex sua natura ad descendentes transmissibili. num. 4.

Appellatione filiorum nepotes contineri, quando testator prouidet descendentiæ ignotæ numer. 5.

Vera ratio decidendi ad .l. numer. 5.

Verbum filius comprehendit totam lineam descendentium quando materia est indiferens quo ad gradus num. 6.

Descendentes non simul per vulgarem substitutionem sed ordine successiuo primogeniture admittuntur. num. 7.

Maioratus an possit institui in nepote vel nepte ex facultate instituendi ipsum nu. 8. vsque ad num. 10.

Representatio an perpetua sit in successione ascendentium. numer. 11.

IBi, *o nieto o descendiente*, vulgaris li-
1 cet cōmunis & recepta sentētia est, filiorum appellatione, nepotes & pronepotes ac deinde cæteri omnes descendentes comprehendi l. iusta l. filij l. liberorum de verborum signifi. omnes in l. Gallus. §. instituens de liber. & posthu. & in l. Lucius secūda de
2 hæredi. insti. ¶ Sed quia ex propria significatione præcipue in materia fidei commissi, etiam ex vi comprehensiua, filiorum appellatione nepotes aut descendentes non comprehendi crediderunt quam plurimi per Tiraquel. de primogenit. q. 40. num. 55. & 56. & per Molin. lib. 1. cap. 6. num. 27. eleganter l. ista expressit, *o nieto o descendiente*, ne ex æquiparatione fidei commissi ad maioratum quam passim scribentes admittunt, id in ea maioratus successione verum esse de inceps
3 aliqui cogitarent. ¶ In eo l. ista constituens differentiam, quod primogeniorum natura perpetua sit, & ideo ex vocatione filiorum omnes in perpetuum descendentes comprehendi debere sit dicendum. Cum aliter ea bona in familia perpetuo conseruari non valuissent, & quia in hac specie ex natura ipsius maioratus, eam perpetuitatem institutorem voluisse conseruare, atque principaliter respexisse intelligitur, cuius voluntas in quibus cunque dispositionibus & maxime in uocatione filiorū seu descendentiū principaliter attenditur, ex d. l. liberorum, Ibi, *nisi voluntas aliter se haberet*, de verbo signi. & probat post Couarru. Molina lib. 1. cap. 6. num. 28. ¶ Quorum 4
sententia ex alia vera & communi cōfirmatur, qua receptum habemus in successione ex sua propria natura ad descendentes transmissibili, omnes nepotes & pronepotes ac descendētes cōtineri. De qua per Ancha. cons. 391. & in c. 1. q. 14. de consti. & in cle. 2. colum. 2. de baptis. versic. 2. casu vbi Card. Anto. in c. quibusdā. de pœnis, col. 2. & in c. 2. de verbo signi. vbi Card. Bald. in c. quæ in ecclesiarum num. 39. de consti. ¶ Vera tamen & elegans decidēdi ratio huius l. à nemine 5
quem ego legerim scripta fuit, vltra perpetuitatem à Molina s. consideratam, ac esse rem ad hæredes transmissibilem, quia quando testator prouidet descendētiæ ignotæ filium maiorem imposterū nasciturum, & qui eidē testanti incognitus est, in futurū & incertum euentum substituēdo, vt in primo geniorū institutionibus obseruatum videmus, ex ea filiorum vocatione, etiam nepotes, & pronepotes, atque in infinitum omnes descendētes, eo nomine successiue vocati & substituti intelligunt & testantis affectio erga omnes præsumitur, ex Bart. in l. Gallus. §. instituens in fi. de liber. & posthu. vbi Soccin. nu. 5. & Alex. num. 7. Ang. in. §. fi. insti. qui testa. tu. dari pos sunt. Roma. consi. 129. Alex. consi. 9. vol. 1. nu. 2. & cons. 5. num. 9. cons. 65.

P 5 num.

num.5.vol.3,& conſ.37.volum.6.Iaſſ.
in.l.de quib.num.19.& 20.ff.de legib.
& conſ.52.volum.3. colum.4.Soccin.
conſ.17.colum.3.volu.4.Detius conſ.
229.numer.8.& cõſilio.391.Gozadi.
conſ.4.num.13.Pariſ.conſ.52.nu.24.
volum.2.& conſilio.78.numer.11.&
conſ.86.num.23.volum.2.Ruin.conſ.
35.num.3.&.14.volum.1.& conſ.140.
num.5.vol.3.& conſ.115.nu.11.eod.
vol.& conſ.139.num.23.eod.volu.&
conſ.119.num.15.vol.2.Soccin.Iuni.
conſ.146.&.108.num.1.vol.2.& conſ.
1.num.38.volum.3.Anto.Gomez in-
preſ.num.64.& his non relatis,alios
referens Molin.lib.1.c.6.num.29.
6 ¶ Et quia quando materia eſt indi-
ferens quo ad gradus, vt hæc maiora-
tus de qua agimus, verbum filius com
prehendit totam lineam deſcenden-
tium, & indifferenter omnibus eorũ
gradibus in infinitum, abſq; particula
ri alicuius affectione prouidetur, ex
Bal.in cap.quæ in eccleſiarum, nu.39.
de cõſti.Cæpola conſ.ciuil.numer.15
verſic. item quod iſta & alij per Mo-
lin.d.num.29.ad fin. ¶ Non tamen
7 vt ſimul omnes filij,aut deſcendentes,
per vulgarem ſuſtitutionem ad hanc
de qua agimus ſucceſsionem admittã-
tur.Licet omnes in infinitum compre
hendãtur,ſed vt ordine ſucceſsiuo pri
mogenituræ deficiente filio nepos,&
nepote pro nepos, at ſic deinceps li-
nea recta primogeniorum omnes ſint
admittẽdi, quia licet nomẽ collectiuũ
filius vtrumque comprehendat, cum
tamen inter eos ſit ordo ſuccedendi,
ſucceſsiue continentur ex natura eius
fideicommiſſariæ ſubſtitutionis per-
petuæ quæ in huiuſmodi primogenio
rum vocationibus formatur, vt dedu-
citur ex.l.peto.§.fratre,l.cum ita.§.in
fideicõmiſſo delega.2.l.fin.C.de ver-
bo.ſignific.l.ſi cognatis de reb.dub.l.
hæredes mei,§.cum ita, ad Trebel.ibi
per omnes & in.l.Gallus.§.quidam re-
cte deliber.& poſthu.& reſoluũt no
tanter Soccin.conſ.90.col.fin.volu.1.
& conſ.113.colum.3.vol.1.& conſ.43
vol.3.& conſ.61.&.62.vol.4.Corne.
conſ.233.num.3.volu.4.Detius conſ.
38.numer.4.& conſ.215.& conſ.248.
Pariſ.conſilio.36.num.11.vol.2.Gra-
tus.conſ.6.col.fin.lib.1.Alexand.in.l.
hæredes mei.§.cum ita num.9.ad Tre
bel.Ruin.conſ.135.num.11.vol.1.&
conſ.129.num.22.&.119.num.8.vol.
2.Curtius iuni.conſ.125.num.5.vol.
2.Couarr.in cap.Rainun.§.2.nu.6.&
7.& his non relatis Molin.lib.1.cap.6.
num.4.vſque ad num.6.ſed vt omni-
no reijceretur aliquorum ſcribẽtium
ſententia nimis dubia, ſuperuenit.l.
iſta dicens, *onieto o deſcendiente*, quæ in
prędictis fundatur. ¶ Ex qua ratio- 8
ne venit decidendũ an patri conceſſa
facultate inſtituendi primogenium,in
aliquem ex filijs poſsit id in perſonã
nepotis inſtituere cui videbatur reſpõ
dendum non poſſe, cum filiorum ap-
pellatione nepotes non comprehen-
dantur,tam ex propria vocabuli ſigni
ficatione,quam quod de prçiudicio ce
terorum filiorum in ea maioratus in-
ſtitutione agatur,ex Bal.per tex.ibi in
l.ſed & milites in princip.de excuſſa.
tuto.& in.§.quia vidimus de his qui
feud.dare poſſ. ¶ Et quia vbi gradus 9
vel affectio principaliter cõſideratur,
vt in ſucceſsione maioratus,etiam ver
bum filius nepotes non comprehen-
dit ex.l.iubemus.C.ad Treb.l.Gallus
§.inſtituens deliber.& poſthu.quibus
atque alijs fundamentis hanc ſenten-
tiam tenent,Grego.in.l.2.tit.15.part.
2.verbo, *ſi dexaſſe hijo o hija*, col.2.ver-
ſic.& etiam ex iſta.l.per totum verſi-
culum. ¶ Cuius contrarium verum 10
exiſtimam°, ex eo principaliter,quod
cum

cum in maioratu vnus tantum succedere debeat, isque primo genitus sit, atque mortuo, filius eius & de inceps ceteri descendetes linea recta, primo geniorum, ea affectio quæ considerabatur in filio primo genito mortuo, quem cæteris pater præferre volebat, atque tenebatur, ex facultatis tenore in nepote ab eo relicto consideratur, & consequenter mortuo patre in filio eius recte primogenium instituitur vt in specie rectissime aduertit Gregor. sibi contrarius in l. 32. titul. 9. part. 6. verbo, *no baldra*, colum. 8. versic. *sed pone quod rex concessit* & hanc sententiam comprobat Molina, lib. 2. cap. 11. nu. 38. vbi cum numeris precedentibus & sequentibus eam resolutionem limitat mitto vos ad ipsum, & ad ea quæ
11 scripsimus in l. 18. Taur. ¶ De iure tamen communi satis dubitandũ erat, an in successione ascendentium esset perpetua repræsentatio, vel ad pronepotes tantum extenderetur, de quo latius erit dicendum in glossa verbo, *de manera que siempre*, quæ quidem facultas vt omnino reijceretur visa fuit. l. ista verbo, *descendientes*, quo omnes in infinitum tam masculi quam fœminæ comprehenduntur vt bene resoluunt Alexand. conf. 160. lib. 2. Decius conf. 233. & 414. Angel. conf. 38. Areti. in l. Gallus. §. quidem recte insti. deliber. & posthu.

SVMMARIVM.

Adoptiuus an ad mittatur ad maioratum num. 1. vsque ad num. 8.

Adoptiuus non vere legitimus sed imaginarius num. 1. et. 2.

Adoptiuus comprehenditur in dispositione, licet non hominis, num. 3. et. 4.

Legitimatus per rescriptum principis an admittatur ad primogenium nu. 7. cum pluribus alijs.

Filius in præiuditium legitimorum non potest legitimari, num. 7. et. 14.

Filius licet possit legitimari ad succedendum cum legitimis, debet tamen legitimatus tantum habere quantum is legitimus qui minorem portionem accepit nu. 8. et. 9.

Ex legitimatione non derogatur iuri substitutis competenti num. 11.

Legitimatus ad succedendum in quibuscunque bonis ancenseatur legitimatus ad succedendum in maioratu. num. 12.

Legitimatus an excludat fœminam ex statuto excludenti eas per masculos, num. 13. et. 15.

Legitimatio an vicietur per natiuitatem legitimorum, num. 15.

Princeps potest filium legitimare ad succedendum stantibus legitimis, nu. 17.

Iusta causa debet interuenire in legitimatione ad succedendum stantibus legitimis, num. 18.

Iusta causa legitimationis debet probari, numer. 19.

Legitimi filij quorum interest citandi sunt, numer. 20.

Agnati cognati et consanguinei citandi sunt num. 21.

Princeps ex plenitudine potestatis omissa citatione ex causæ cognitione potest ius in spe firmiter quæsitum tollere. nu. 22.

Iusta causa semper in principe præsumitur, numer. 23.

Iusta causa in principe sufficit quod possit imaginari, num. 24.

Voluntas principis dicitur iusta causa numer. 25.

Quod tertio inuito fieri potest à tertio et ignorante. num. 26.

Plenitudo potestatis que dicatur, nu. 27.

Clausula ex certa scientia, naturam clausulæ de plenitudine potestatis habet, numer. 28.

Clau-

Ad, l. 40. Tauri, glossa, 11.

Bi *legitimo*, cum solum, l. ista de filijs legitimis loquatur adoptiuum, seu arogatum, ad primogenium admittere videtur, qui legitimus nuncupatur, l. si arrogator. ff. de adoptioni. l. cum adoptiuis. C. de adoptionibus, glossa & omnes in cap. 1. de cognatione legali,
1 l. 1. tit. 16. part. 4. cum vulga. ¶ Et quia quamuis fateremur filium adoptiuũ vere legitimum non esse, sed imaginarium, & perfictionem ex. l. filium quẽ pater. de liber. & posthu. l. cũ in adoptiuis. §. sed nec articulũ. C. de adoptio
nibus. ¶ Et in ea hominis dispositio- 2
ne appellatione filij, non comprehendatur, l. fideicommissum de condi. & demonstra. l. si ita quis, §. fin. de lega. 2.
¶ Tamen in dispositione l. appellatio
ne filiorum legitimorum adoptiuus 3
seu arrogatus continetur, quia sufficit verbum, l. saltim ad impleri perfictionem vt resoluunt Rolan. conf. 324. nu. 5. & 25. Tellus in. l. 6. Taur. ex num. 1. vsque ad num. 5. declarando. l. illam in verbo legitimos, fore intelligendã, in adoptiuis, qui legitimi nuncupantur, quem in hoc sequitur nouissime, Ioann. Matienço, in. l. 1. titul. 8. libr. 5. nouæ recopilat. gloss. 1. num. 1. alios referens. ¶ Contrariam tamen senten
tiam veriorem existimamus, scilicet filium adoptiuum ad primogenium nõ 4
esse admittendum, per tex. in. cap. 1. §. adoptiuus filius si de feudo fuerit controu. inter domi. & vasa. cap. 1. de successi. feud. in vsibus. & tradunt Ioann. Faber. & Angel. in. §. 1. insti. de hęred. quæ ab intesta. Decius consilio. 599. num. 3. & Tiraquel. de primogenitu. quæst. 84. Carol. Molin. in consuetu. tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 33. Mieres in tractatu maiora. 1. part. quæst. 51. numer. 11. & 12. & his non relatis Molina lib. 1. cap. 4. num. 51. & faciunt quę de nobilitate tradit. 2. part. 3. part. cap. 5. num. 4. fol. mihi. 149. vbi an gaudeat nobili-
tate. ¶ Quod quidem intellige verũ, 5
nisi ea lege, aut conditione, filius fuisset adoptatus, seu arrogatus, vt in feudo seu primogenio succederet vt Alfonsus ab Aragonia quẽ à Ioanna Regina Neapolitana in Regem electum, seu adoptatum fuisse legitur, vt testatur Curtius Iuni. conf. 138. num. 7. licet postea ipsum à regno iusta causa exhæredatũ scripsit, Frãciscus Marci. decis.

decis. 884. 1. part. incipit quæritur an filius adoptiuus & Archiepiscopus Antoninus. 3. part. titul. 22. capit. 8. §. 6. & 7.

¶ Quid tamen in legitimatis per rescriptum principis, an sint admittendi ad primogenium? est elegantis dubitationis, in qua vltra omnes quos legerim ita fore distinguendum existimaui.

6 ¶ Aut filius non fuit legitimatus specifice ad succedendum in bonis maioratus, sed simpliciter ad succedendum in bonis parentum tantum, &

7 si tunc starent legitimi tempore legitimationis, clarissimum est quod legitimatus à primogenio excludendus erit, cum in præiuditium legitimorū non potuisset legitimari, vt resoluit Molina lib. 3. capit. 2. num. 1. vsque ad num. 3. & quia legitimatus ad succedēdum in bonis parentum non censetur legitimari vt valeat succedere in bonis maioratus, vt infra latius erit dicendum.

7 ¶ Etiam si post legitimationē vere legitimus natus fuerit, ex iuribus relatis à Malina, & quia quamuis princeps valeret ita filium legitimare, vt cum legitimis patri succederet, ex Alexand. cons. 287. & 288. vol. 5. & communis per Iass. in. §. & quid si tantum. num. 99. vbi Acosta. 2. part. num. 132. Hipolit. in. l. de vno quoq; num. 95. de reiudica. Gouarr. in. 4. 2. part. c. 8. §. 9. & alij per Molin. lib. 3. cap. 2. num. 4. & 5.

8 ¶ Tamen ita filius legitimatus, in bonis parentum succedit, ex ea legitimatione qua cum legitimis admittitur, vt ex eis tantum accipiat quātum, is, qui minorem portionem ex ipsis bonis parentis fuerit consequutus vt probāt tex. in. l. cōmunium. §. fin. in fin. C. de natura. libe. Authē. quibus mo. na. effi. sui. §. quoniam. varie, quæ iura quamuis in legitimato per oblationem curiæ loquantur ad legitimatum ex rescripto propie possunt ad aptari vt aduertunt Alexād. in. l. necessarijs. num. 10. & 11. de adquirenda hæredi. in. l. sed si hac. §. patronum. num. 9. de in ius vocan. & in. l. ex facto. §. si quis rogatus. num. 57. ad Trebel. Bald. in cap. per tuas. num. 2. de maiori, & obedi. Iass. in. l. vnica. num. 31. C. quando non petent. part. Moline. in consuet. Paris. tit. 1. §. 8. Glossa. 1. num. 46. & tit. 1. §. 8. Gloss. 1. num. 46. Tiraquel. de primogenit. quest. 34. num. 50. Portius cons. 116 num. 77. & consequenter ad primogeniū stantibus filijs vere legitimis antea vel post legitimationem natis legitimatus non erit admittendus vt supra dis fatentur.

¶ Quod quidem etiam procederet 9 in casu quo legitimatus successionis capax foret, legitimis deficientibus, quia stātibus tempore legitimationis, vel natis post legitimationem, legitimati excluderentur, neque ea legitimatio in præiuditium legitimorū qui ante vel post eam nati fuerunt, aliquid operaretur quo minus vere legitimus postea natus ad primogenium sit admittendus. vt resoluunt Ioann. Licerier de primogenit. lib. 1. quæst. 13. per totam, quam referens sequitur Greg. in. l. 4. tit. 15. part. 4. verbo, *todas las honras* versic. & quod etiam si post legitimationem, & in. l. 2. tit. 15. part. 2. glos. *fina el hijo mayor*, colum. 3. ad fin. & col. 4. in princ. Ioannis de Rojas de success. ab intesta. capit. 23. numer. 49.

¶ Aut legitimi non extarent, & tunc 10 etiam legitimatus à primogenio erit excludendus, tam quod ex ea legitimatione non videtur derogatum iuri substitutis competenti ex cap. 1. §. naturales si de feu. defuncti fue. & eorū quæ tradūt Brunus cons. 15. num. 11. Couarr. lib. 3. varia. cap. 6. num. 7. alios referens. ¶ Quam quod vt iam sum- 11

marie diximus quāuis filius legitimetur ad succedendum in quibuscunq; bonis, non ex ea legitimatione quę bona maioratus non expressit ad eius successionem admittatur, cum à primo institutore ea bona deferantur, & ipsius possessoris maioratus non sint, sed perpetuæ restitutioni subijciantur atque longe diuersam naturam habeāt, quæ resolutio probatur ex Baldo. in. l. generaliter. §. cum autē de insti. & substi. C. sequuta ab Alciato consil. 39. num. 1. Couarr. lib. 3. varia. capit. 6. num. 7. versic. ex eadem & sic sunt intelligenda quæ eleganter tradit Molina lib. 3. cap. 2. num. 3. vsque ad num. 9. quatenus filium legitimatum ad maioratum non esse admittendum comprobauit.

12 ¶ Aut filius specifice legitimatur ad succedendum in primogenio, & si starent filij legitimi est elegantis dubitationis an sit admittendus, & fore probatur, ex eo quod stante statuto quod masculus filiam vltimi possessoris excludat, legitimatus eam excluderet vt resoluunt. Alexand. consi. 70. visa legitimatione, nu. 9. lib. 2. & consi. 2. nu. 33. lib. 1. Decius consi. 52. & 366. num. 4. Hipoli. singu. 303. incipit filiorum appellatione in fin. Iasson. in. l. si is qui pro emptore nu. 240. ff. de vsucapio. & in. l. 1. num. 5. C. de bono possessio. contra tab.

13 ¶ Sed contrariam sententiam existimamus veriorem cum in præiuditium legitimorum, filius legitimari non possit, vt legitimis ab eo exclusis ad primogenium admittatur, ex resolutione Molinæ lib. 3. capit. 2. num. 1. vsque ad num. 6. & sic sunt intelligēdi infr. referendi dicentes legitimatos à successione maioratus esse excludendos.

14 ¶ Quod quidem adeo procedit, vt si filius vere legitim⁹ post legitimationem nascatur legitimatū ab ea successione maioratus omnino excludat, ex Grego. & Licerier supra relatis, quamuis legitimationem non viciari per natiuitatem filiorum legitimorum tenuerint Bart. & Bald. in. l. ex facto. num. 3. de vulga. Abb. in cap. per venerabilem num. 30. qui filij sint legi. Decius consi. 307. num. 13. & 576. num. 5. Tiraquel. in. l. si vnquam verbo donatione largitus num. 129. quos intelligo quo ad hunc effectum vt nō desinat filius esse legitimatus: non vt vere legitimum excludat, vel non procedere ex. l. 12. Tauri vt aliqui ex nostratibus dixerunt.

15 ¶ Qua quidem sententia retenta, non obstat fundamentum de statuto excludente fœminas propter masculos vt in masculis legitimatis verificetur cui respondetur aut verum non esse, vel dubitatissimum, ex relatis & sequutis à Molina lib. 3. cap. 2. num. 7. vel si verum sit debere intelligi quando constiterit institutorem agnationem voluisse conseruare, vt si fœminas propter masculos remotiores exclusserit, vel aliter de agnatione conseruanda apparuerit, quia cum eo casu, fœmina pro non superstite habeatur; & legitimatus agnationem conseruet: ex Alexan. consi. 2. visis codicilis num. 37. vol. 1. Barba. consi. 68. volu. 4. Tiberius Decianus subtili equidem ingenio præditus cōsil. 3. num. 87. lib. 1. & his non relatis Molin. lib. 1. cap. 4. num. 44. merito ab eo fœminæ excludendæ erunt.

16 ¶ Quam quidem sententiam principalem limitabis, nisi princeps expresse filium ita legitimauerit, vt stantibus legitimis succedat, quod quidem, efficere potest in præiuditium legitimę prolis, vt resoluunt Alexan. consi. 287. & 288. volum. 5. & dicit cōmunem Iass. in. §. & quid si tantum, nu. 96. vbi Acosta. 2. part. nu. 132. Hipolit. in. l. de vno quoque nu. 95. de reiudic. & ma-

& magis in specie resoluit Molin. lib. 3, cap. 2, num. 9. vbi fatetur nunquam vidisse similes legitimationes in præiuditium legitimorum, si tamen aliquando fierent, sequentia requisita habere
17 conuenit. ¶ Primum quod in ea legitimatione iusta causa interueniat, argu. text. in. l. si testamentum. C. de testament. & per tex. in cap. per venerabilem, ibi *diuersis causis inspectis*, qui filij sint legitimi vbi Abba. numer. 4. Præposit. num. 2. Alexand. consi. 34. volu. 2. Iass. in. l. filius familias. §. diui. num. 6. de lega. 1. Ancharr. consi. 241. num. 4. Ioann. Rojas de success. ab intesta. cap. 23. num. 8. versic. in qua legitimatione, & his non relatis alios referens Molin. lib. 1. cap. 8. num. 31. & in specie d. cap. 2. num. 9. atque latius lib. 3. cap. 3. num. 20. cum alijs vbi iustam atque simul publicam causam infortioribus terminis necessariam fore exi
18 stimat. ¶ Secundo quod prædicta iusta causa probetur, & quod ad eius probationem, citentur hij quorum interest, filij, seu cognati, quibus ex ea legitimatione præiuditium posset irrogari vt tradunt Decius consi. 519. nu. 6. Ripa. in. l. quominus num. 8. de fluminibus Carol. Moline. in consuet. Parisiens. tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 39. Portius consil. 106. num. 32. Couarr. lib. 3. varia. cap. 6. num. 8. & his non relatis Molina. lib. 1. cap. 8. numer. 32. & 33.
19 ¶ Tertio quod citētur legitimi, quibus maximum fuit præiuditium. l. nā ita diuus de adoptio. Bart. in authent. præterea in princ. C. de natural. libe. & in. §. & quid si tantum num. 14. Alexand. in. l. ex facto num. 14. de vulga. & consil. 6. num. 37. volum. 2. Soccin. consi. 226. volu. 3. Decius consi. 393. num. 6. & consi. 307. num. 4. Ruin. cōsil. 88. num. 14. lib. 3. & consil. 161. nu. 26. vol. 2. atq; nullo ex his relato Molin. lib. 3. cap. 2. num. 9. & melius lib. 3. cap. 3. num. 23. ¶ Imo non solum legitimi citandi sunt, sed cognati, consanguinei substituti, aut alij quorum intersit, & principaliter hij qui saltim in spe. ius succedendi habeāt cum ex ea legitimatione præiuditium eis irrogetur vt tradunt singula. Alexand. consi. 67. vol. 1. Ancharra. consil. 427. communis secundum Decium. consi. 445. num. 10. & consi. 85. in fin. & eam etiā dicit communem Curtius iuni. consi. 88. num. 10. Couarr. in. 4. 2. part. cap. 5. §. 9. num. 8. & nullum ex his referens Molin. lib. 3. cap. 3. num. 10. 20
¶ Quæ quidem omnia atque alia quam plurima quæ facile possent adduci, necessaria erunt in legitimatione quam Rex alicui ad succedendum in bonis maioratus concesserit cum ex ea legitimis filijs magnum præiuditium irogetur, nisi princeps ipse ex sua propria atque spontanea voluntate ad patris petitionem ex certa scientiā, & de plenitudine potestatis legitimationē concesserit, quia tunc absq; iustæ causæ cognitione, vel eorum quorum interest citatione, legitimatio valida erit, filiusque legitimatus ad primogenij successionem admittendus cum possit libere princeps ius non dum in re quæsitum, sed in posterum quærendum, absque cognitione causæ, & omni citatione omissa tollere. etiam si in spe firmiter iam quæsitum sit iuxta tex. in cap. 1. §. naturales si de feu. fue. con. & in terminis tenent Lucas de Pena in. l. pen. C. de decurio libr. 10. per ea quæ notat Bart. cōmuniter receptus in. l. Gallus §. & quid si tantum deliber. & posthu. & in. l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. & substi. & in. l. 1. C. de secun. nupt. & in. l. 2. de natali. resti. & resoluunt. Decius consi. 299. num. 8. & cōsi. 357. num. 5. & consi. 390. col. 5. nu. 10. & cons- 21

& consi.461.&.558.num.14.cum his quæ tradit Bal. in.l.rescripta. col. fin. C.de precibus impe.offe.Soccin. cōs. 4.nu.20.& consi.20.lib.3. Alber. Brunus consi.1.2.3.4.5.&.6.& consi.115. col.5.num.5.Bologni,consi. 1. Iasson consi,107,volum.4. Gozadi. consi.8. num.41.&,consil. 9. num.51. Soccin. iuni. consi.75.vol.1.nu. 132. & consi. 120.num.32. vol.2. qui hanc dicit cōmunem Paris.consil.2.lib. 1. num. 34. &.41.& consi.4.colum.penul.eodem vol.& consi.1.num.126.& consi. 103. volum.4. Ruin.consil.160.numer.8.& consi.175.num. 5.&,12.vol.4.& consi. 95.num.1.&.9.volu. 1.& melius ipse Ruin.consi.36.num.3.17.& 21.eod. vol.& consi.108.num.6.vol.2. Aim.ō. consi.135.num.22.vol.1.Gratus Responso.4.colum.penul.& consi.9.num. 171.lib.1.& consi.494.num.24.Alciat. consi.188. Rolanu.consi.3. num. 114. &.122.& his non relatis alios referēs Molin.lib.1.cap.8. num. 28. & in specie.lib.3.cap. 2.num.8.&.9.licet ipse Molin.aliter eam resolutionem prosequatur, quam plurima de clausulis ex certa scientia ac de plenitudine potestatis referens lib.3.cap.3.num. 11. usque ad numer.13.cum alijs.

21 ¶ Quæ quidem principis potestas ex eo iustificatur,quod in eo iusta causa semper præsumitur,& si nulla in legitimatione expressa sit, neque tunc extitisse compertum fuerit ex glossa Bart. & omnes in.l.relegati. ff. de pœnis.Cinus,Salicet.& Fulgosus in prohemio Digest.§.omne gloss.penul. in l.Barbarius de offi.præto.Bald.in.l.1. ff. de consti.princ.Ancharr.cons. 288, Felin.in cap.quę in ecclesiarum num. 60.vbi Decius num.27. de consti. Roman in.l.si vero §.de viro solu. matri. & consi.436 colum. 4. Alexand. consi. 216. volum. 2.& consi.206. volum.6. Curti.seni.consi.49.numer.30. Barba. consi.34.num.42.volum.2.Iass. consil. 144.colum.3.&.227.colum.11.&.236. colum.2.volum.2.Soccin. consi.286. vol.1.&.164.&.272.volum.2.& consi. 4.colum.4.&.87.colum.10.&. 127. colum.7.volum.3.Decius consi.341. nu. 5.Ruinus consi.41.&.43.&.91.&.153. volum.1.&.47.volum.3.&.96.num. 5. &.163.num. 25.volum.5.Goza.consi. 51.num.51.& consi.4.in fin.& sequē. Soccin.iuni.consi.60.num.5.vol.1.

¶ Et non solum presumitur sed sufficit quod aliqua iusta causa imaginari posit in principe, ad hoc vt in gestis, seu concessis,expressa cēseatur eamq; principaliter principem coegisse intelligatur ex Soccino consi.166.num. 55.volum.2. Felin.in cap.quæ in ecclesiarum numer.71.de consti. Alexand. consi.6.numer. fin.lib. 8. Ruin.consil. 181.num.9.volum.1. 23

¶ Imo ipsa principis voluntas dicitur iusta causa,neq; venit aliàs iustificāda:ex glossa celebri verbo ex alia causa in.l. relegati de pœnis gloss. verbo à Romano Pontifice in cap. si gratiose de rescrip.in.6.gloss. verbo ex quauis causa in cap.si eo tempore de electione in.6.gloss.verbo à quocunq; in cap. consti.de religio.domi.& tradūt Alexand.consi.155.num.18.vol.6.&.213. numer.7.eod.vol.Iasson in.l.si de flumi.Decius.consi.241. Alexan.94.nu. 5.volum.1. 24

¶ Et quantum ad citationem ea ratione confirmatur, quia princeps quando de plenitudine potestatis atque ex certa scientia extraiudicialiter procedēs gratiam facit, vultq; tertio præiudicare, illius citatio non requiritur, quia illo inuito & ignorante fieri potest ex Capitio decis. 166, num. 5. Roma.consi.369. artic. 217. dubio. 5. per ea quæ notat Bal. in. l. nam ita diuus.ff.de adoptio.Alex. consi.87. vol. 25

vol.2. Decius consi.191.num.7. & tradit etiam Parisius, consi.1.num.31. & consi.22.num.83. & consi. 106. vol.1. & consi.46.colum.penul.& fin.vol.3.

26 ¶ Plenitudo enim potestatis ex eo dicitur, quod nulli necessitati subiecta sit, nullisque iuris regulis limitetur, ex Baldo.in l.2.num.48.C.de seruit.& aqua. Abb.in cap.ad hæc num.7.de rescript Decius in cap.quæ in ecclesiarũ num. 24. de consti. Palatius in. l. 12.

27 Taur.num.5. ¶ Idem q; est de clausula ex certa scientia, quæ naturã clausulæ de plenitudine potestatis habet. gloss.& Abb.in.d.cap. ad hæc Bald.in l.eos in princ.C.de appella. & Decius consi.271.num.8.singu.Portius.lib.1.

28 clau.'clau. 1.per totam. ¶ Atque clausula ex certa scientia, idem quod clausula proprio motu operatur. glos. verbo literarum in cap. statutum.§.7. de rescript.lib.6.Iass.in.l. neque damnosa.num.3.C.de precibus. impe.offer. Deci.consi.137.num.2. ¶Secun-

29 do etiam limita omnia supradicta, quãdo agitur de legitimatione ad succedẽdum in bonis quorum successio neq; re, neq; spe, alicui delata est, quia tunc nullius citatio est necessaria Bart.communiter recept⁹ in.l. Gallus.§. & quid si tantum num.14.de liber. & posthu. Alexand.consi.188.num.16.vol.5. Tiraquel.in.l. si vnquam verbo susceperit liberos nu.53. C. de reuoca. dona. dicit communem Decius consil. 55. num.2.&.4.& consi.85.nu.8.& consi. 338.nu.4.&consi.367.nume. 7. Boerius deciss.122.Paris.cõsi.1.nu. 5.vol. 2.& dicit communem Franciscus Curtius senior.consi.75. vol.1. Couarr.in 4.2.part.c.8.§.9.nu.8.Mencha. de success.creatio.lib.3.§.26.nu.104.atq; nouissime Ioann.Rojas de success. ab intesta.c.28.nu.55.vsq; ad nu.78.& Ioã. Matienzo.in.l.10.tit.8.lib.5.nouæ recopila.glos.1.nu.16.&.19. ¶Et non 30

solum citatio sed neq; legitimationis causa, ex Innocẽtio in.c. dudũ. 2. nu. 16.de electio.Bald.in.l.rescripta nu.9. C.de prçcib⁹. imper.offer.dicit cõmunem Curtius.d.cons.75. nu.4. Abb.in c.cum olim.nu.17.de re iudi.&in.c.in nostuit.nu.8. de electio.& in. c. diuersis nu.3.de cleri.coniuga.Felinus in.d. c.audietiã.1.nu.4. de rescript.Alexan. cons.60.nu.34.vol.2.& cons.46.vol.1

¶Si vero specifice filius ad succedẽdũ in bonis maioratus legitimetur, & 31 filij legitimi deficiant, tunc stat elegãs dubitatio, an sit admitendus ad primogeniũ, in qua quidem dubitatione quę frequẽtius in supremis ac inferioribus versatur tribunalibus, multi dixerũt legitimatũ fore excludendũ, sequentiq; consanguineo proximiori aut vocato viam successionis aperiri, vt resoluũt: Alexand.in.d.§. & quid si tantum nu. 25.vbi Iass.lectur.1.nume.32. Decius cons.85.num.8.Licerier de primogenit.lib.1.q.13. Tiraq. de primogenitura. q. 34. nu.48. Couarr. lib.1.varia.c. 6.nu.7.Molin. in consuet. Paris.tit.1 §. 8.gloss.3.nu.46.&.47. Alex.consi.44. nu.5.vol.1. Anton.de Rosel.de legitima.Rub.de legitimationis effec.num. 24.& his non relatis.Molin.lib.3.cap. 3.num.3.vsque ad numer. 9.

¶Quod fere omnes supra dicti in 32 feudo probauerũt & Gregor. in. l. 4. titul.15.partita 4 gloss.magna versic. nam legitimatus, & multi etiam per Molin.libr.3.capit.3.numer. 29.

¶Sed contrariam omnino sententiam existimo veriorem, & filium spe 33 cifice legitimatum ad succedendum in bonis maioratus legitimis deficientibus, esse ad primogenium admittendum, etiam agnatis seu cognatis quibus spes succedendi acquisita fuit superstitib⁹ credimus per glos.in.c.1 § na

Q tura-

turales si de feu. sue contro. inter do-
mi.& agna. Bald.in.l. eam quam num.
34.C de fideicommiss. Abb.in cap.tan
ta qui filij sint legiti. Barba. in. l. cum
acutissimi num.272. C. de fideicom-
miss. Alexand.consi.2.num.55..vol.2.
Deci.consi. 279. num.10. Paris.consi.
122.vol.7. Couarr.lib.3. variarũ. cap.
6.num.2.versic.5. Iulius Clarus in feu
dum.quæst.82. Molin.in consuet. Pa-
risiens.tit. 1.§.8. gloss. 1.num.38.& ite-
rum Couarr.in.4.2. part. capit.8.§.20,
num.20. & alij quam plurimi per Mo
lin.lib.3,cap.3. nu. 26. quorum alij in
feudo alij in maioratu loquuntur.
34 ¶ Et opinio supra dicentium non
admitti ad primogenium est intelligẽ
da, vel si non specifice, ad succedendũ
in bonis maioratus fuit legitimatus,
vel stantibus legitimis, etiam si specifi
cẽ legitimaretur, vt late ex supradictis
constat cũ quibus restrictionibus cre-
do veriorem hanc opinionem, & eam
confirmo ex eo quod legitimatus fa-
cit deficere conditionẽ si sine liberis,
substitutumq; excludit. Bald.in.l.cum
acutissimi.num.7.C. de fideicommis.
Salicet,in.l. generaliter. §.cum autem
C.de insti.& substi. Iass.in.l.2.nu,243,
C. de iure emphit. & in. l. Gallus.§. &
quid si tantum nu,139. Alexand.cons.
2.num,41.volu. 1. Decius consi. 425.
num.8.& consi.366.num.4. & consil.
557.&.284 numer,9. Rubeus in.l. 12,
Taur.num.23.& Couarr.in.4.2. part,
cap.8,§.9.num.8.& his non relatis quã
plurimos referens Molin.lib.3. cap.3.
num.2. quod tamen intelligit Molin.
d.cap.3.ex nu.30.cum alijs. ¶ Et ita
35 filius legitimatus admittitur ad retra-
ctum quod ex forma statuti competit
agnatis Deci.cõsi.275. Aflictus in tra-
ctatu iuris prothomiseos versic. *item
quæro an consanguineus* Moline, in con-
suet. Paris.tit.1.§,8. gloss.1. Grego.in
l.4.tit.15.parti.4. gloss.mag. versic. *an
autem priuilegium* Couarr. in.4.2.part,
cap.8.§.20.num. 3. quamuis Tiraquel,
teneat contrarium lib. 1, retract. §. 5.
gloss. 8. num. 22 contra quem verius
supra relati crediderũt cum legitima-
tus de agnatione dicatur vt supra lati⁹
dixim⁹. ¶ Sic enim videmus quod le 36
gitimat⁹. ad ius patro. admittitur vt re
soluũt Bald. in.l.eam quã in. fi. C.de fi
deicommiss.& consi.323.vol.1,& Ro
chus.de iure patro.verbo cõpetens ali
cui.nu.8.cum alijs. ¶ Et an procedat 37
in eis.l. si vnquã. C. de reuo.donatio,
Grego in.l.4.tit.15.part.4.d.gloss.mag
na versic.nota etiã & Grego.in.l.2.tit,
15.part.2.glos.10.col.3.versic. & quã
do in dispositione. Tiraq.in.d.l. si vn-
quam verbo donatione largitus. num,
229. Rojas de success. ab intesta.c.23.
nu.99. ¶ Si vero legitimatio fiat, per 38
subsequens matrimonium, filius sic le
gitimatus maior, aut nepos ab eo reli-
ctus, secũdo genito excluso, ad primo
geniũ admitteretur ex vulgata regul.
cap.tanta, qui filij sint legitimi de qua
in.l.1.tit.13.par. 4.& per omnes in.l.12
Taur. Dueñas regula. 350. filius natu-
ralis & in specie per Molin.lib.13.c.1
ex nu 6.cum alijs. ¶ Quæ quidẽ vul-
gata regula etiã primogeniorum suc- 39
cess. non procederet, quando filius na
turalis maior relicto filio viuo patre
ante legitimationẽ decesserit, quia cũ
tunc nepos legitimus ex eo filio natu
rali præmortuo personã patris qui nõ
succedebat, repræsentet ad maioratũ
ex representatione neq; trãsmissione
admittẽdus erit, sed ea successio quę p
momẽtũ vacare nõ potest, ad secũdo
genitũ vere legitimũ qui loco primo-
geniti habet, statim deuoluit, tã quod
nepos ex filio naturali prædefuncto
nõ legitimat p subsequẽs matrimoniũ
quã quod in vere legiti, secũdo geni-
tum

tum ea succesio transferatur ita con-
stat ex his, quæ late diximus in gloss.
5.huius.l.prope finem & probāt Gre-
gor.in.l.1. titu.13.part.4.verbo, *se ca-*
sasse con ella, prope fin. Tiraquel.de pri
mogenitura quæst.40. num. 115. An-
toni.Gomez in l.12.numer.6. Dueñas
Regula. 350. limita.2.Couarr.in.4.2.
part.cap.8.§.2.num.12. ¶ Quam li-
40 mitationem intelligerem nisi maiora
tus eius conditionis foret vt filij natu-
rales in eo succederent, quia tunc ne-
pos ex premortuo filio naturali non
dum legitimato, sicut pater si viueret
ad primogenium admitteretur.
41 ¶ Secundo limitatur prædicta regu-
la quando filius legitimatus & legiti-
mus, ambo sunt eiusdem matrimonij
quia tunc legitimatus maior admittē-
dus erit, si vero legitim⁹ minor ex pri-
mo, & legitimatus maior ex secundo
procedant, scribentes dubitauerunt.
Quis eorum alteri foret preferendus
& legitimatum debere præferri pro-
bant Florianus & Felinus quos refe-
rens sequitur Couarr.in.4.2.part.cap.
8.§.2.ex num.26. Mencha. de success.
crea. lib. 1.§. 2. num. 89. pro quibus
urgenter facit authent.quibus.mo.na-
tu.effi. legi.§.si vero solum modo in fi.
ibi, *aut primitus natis*, quem ad hoc cō-
mendat Angelus ibidem in. §. si quis
vero non habens, & facit. l. Diui Con-
stantini. C. de natu.liber. & cōmunis
ex Paul.in.l.Pomponius.§. quæsitum,
de acqui. hæred. quē ibi sequitur Iass.
Dueñas. d. regu.350. amplia.20.Go-
mez in.l.12.Tauri.num.6.&.Couarr.
d.cap.8.§.2.nu.15. vbi omnes probāt
quod filius legitimatus per subsequēs
matrimonium primum, vel secundū,
concurrit cū alijs vere legitime natis
in success.diuidua, & consequenter fa
tentur, quod in indiuidua exclusis om
42 nibus sit admittendus. ¶ Sed contra-
rium existimamus longe verius, & re-
ceptius, cum subsequens legitimatio
spei firmæ legitimo quæsitę præiu-
ditium nō possit irrogare. statim enim
cum vere legitimus fuit natus, spē fir
mam succedendi acquisiuit quæ sicut
per natiuitatem filiorum non reuoca-
tur neque per legitimationē alicuius
tollitur, hæc est resolutio Greg.in.l.1.
tit.13.part.4.verbo *se casasse con ella*, &
plures per Gomez.in.d.l.12.num.63.
64. Ioann. à. Mieres in tracta. maiora.
2.part.quæst.1. per totā Ioann. Rojas,
de success.ab intesta.cap.11.num. 16.
& melius examinat.Molin. lib 3. cap.
5.num.7.& nouissime Ioann. Matien-
ço in.l.10 titul.8. lib. 5. nouæ recopil.
gloss.3.num.12.cum prçce.& sequen.
¶ Quid in filio naturali, & si legiti- 43
mus inuitatur aperte excluditur, si ve-
ro simpliciter vocantur filij aliqui na-
turalē admiserunt, ex eo quod eficiat
deficere conditionem si sine liberis &
substitutum excludat, aliqui & verius
eum a maioratus succesione excluse
runt, ex eo quod vbicunq; de commo
do seu honore filiorū agitur naturalis
non cōprehēditur, qua ratione id pro
barunt Grego.in.l.2.tit.15.part.2. ver
bo, *sino el hijo mayor*, colum.2, verbo &
quod in ista. Ioann. Licetier de primo
genit.lib.1.q.5.nu.2. Molin. lib.3.c.3
nu.45.& ex.nu.41. ¶ Quod ex eo fir
matur quia neq; de familia agnatione 44
domo, seu cognatione, naturalis dici-
tur cum huiusmodi nomina iuris tan-
tum sint, & nō naturæ vt resoluit ipse
Molina lib.1.c.4.nu.46. vbi nu.47. ad-
uertit quod filij naturales arma patris
portare nequeunt. ¶ Quod limitat
Grego.in matre nisi sit indignitate cō 45
stituta aprobans distinctione Molinæ
lib.3.cap.3.nu.43.cum alijs in.l.2.ver-
bo *la hija mayor* ad fi. tit.15.par.2, quod
verū non crederē in success. maiorat.

¶De filio spurio vide Grego.in,l.2. tit.15.part,2.glos.10.col.2,vers.*sed pone quod* con sanguineus & versic. *quid autem* consequent Molina libr. 1. cap.13.num.16.cum alijs & cap.4. nu. 45.& lib.2.cap.4.num.8.&.9.

SVMMARIVM.

Ordo verus successionis maioratus refertur num.1.

Ad.l.40.glossa.12.

Bi, *por su orden* decedente primogenito in vita patris nepos & nepote mortuo pro nepos, atque sic de inceps cæteri filij primogeniti, & eius descẽdentes, in infinitum successiue vnus post alium de primogenito in primo genitum linea recta primogeniorum, ita quod finita primogeniti linea, ad secundi geniti lineam fiat transsitus, & ex linea secundi geniti ad lineam tertij geniti, quid est verus & præcissus ordo successionis maioratus, vt bene resoluit Molina lib.3.cap.6. num.30. cum alijs.

SVMMARIVM.

Representatio in successione in diuidua quando effectum exclusiuum operetur & inde intellectus ad. l. numer. 1. vsque ad fin. glossæ.

Ad.l.40.glassa.13.

Bi, *prefieran*, ergo ius representationis, in successione indiuidua non solum concursum sed etiam exclusionẽ à toto operatur, vt summarie diximus in gloss. 2. huius. l. in amplatione ad successionem fideicommissi ad instar maioratus reducti. quod de iure communi dubitatissimum erat: quia leges nepotes in locum parentum subrogãtes non quemlibet ex eis parentis personam representare, sed omnes simul & totam familiam decreuerunt, vt per inde succederent atque tantum omnes haberent, quantum pater eorum si viueret foret habiturus, vt ex §. cum filius, insti. de hæredi. quæ ab intest. cum vulga deducitur, & notanter aduertunt. Alex.consil. 21.num.2. cum alijs lib.1, Capit. deciss.21. nu.6.

¶Et ita in success. in diuidua in qua vnus tantum est admittendus, dari non posse representationem cum inde exclusio cęterorum resultet, ingeniose licet summarie resoluunt Ioann. de Imola.in cap. grandi de suplen.negligen. lib.6. vbi Domini. de sancto Geminia. in fin. Cuiatius. vir consummatissimus lib. 2, feudo. titul. 11.ad medi. Othoma.quęstio.illustriũ quæst.3.Maria.Soccin.consi.10.num. 16.volum. 2. ¶Aduersus quam receptam sentẽtiam plurimi summæ authoritatis viri crediderunt huiusmodi ius representationis etiam vim exclusionis habere & in successione indiuidua à toto admittendus remotiorem excludere vt consulendo tenuerunt, Bald.consilio.101.lib.4. Areti. consi. 164. Soccin.consil. 252.& nouissime Tiberius Decianus responso.7.num. 87. libr. 1. Tiraquel. de primogenit. quæst.4.num.24. vsque ad numer.26. & num. 102. vsque ad numer. 104.& clarius ex eo quod successio indiuidua representationem admittens in diuidua effecta non est cur representationis naturam admittat: qua sententia quamuis verior esset tamen vt omnino difficultas cessaret ingeniose. l. ista per verbum *prefieran*, ius ex excludendi representationi tribuit, quæ fuit vera ratio decidendi eiusdẽ verbi.

SVMMARIVM.

Representatio quando locum habeat in successione transuersalium, num. 1. et per totam gloss.

Ex d. duodecim tabularum, et de iure Digestorum, et Codicis, in success. transuersalium, non erat locus representationi, numer. 1.

A nouissimo iure Autheticorum, et de iure partitarum representatio inducta fuit inter fratres et filios fratruum, nu. 2. et 3. vsque ad 7.

Representationi an locus sit latissime et eleganter discutitur, numer. 8. vsque ad numer. 19.

Dictio tunc restringit dispositionem ad casum in ea formaliter expressum, numer. 10.

Lex antiquissima Gothorum qui Franciam et Hispaniam possederunt refertur. numer. 13.

Lex condita Spiræ ab Hispaniæ regibus refertur num. 14.

Lex Portugaliæ refertur et intelligitur, numer. 15.

Intellectus ad auth. post fratres. 2. C. de legitimis hæred. num. 16.

Intellectus ad authen. de hæred. ab intest. venient. §. huiusmodi priuilegium, numer. 18.

Acursij authoritas minuitur num. 19.

Posterior opinio maturiori consilio sequta videtur num. 19.

Representatio in successione maioratus, an inter transuersales primi gradus admittatur num. 20. 21. et 22.

Representatio an sit admittenda in successione maioratus inter transuersales quantumcunque remotiores, num. 23. vsque ad fin glossæ.

Extensio legis cum qualitatibus regulæ est intelligenda, num. 24. ad fin.

Lex quantumcunque generalis a iure communi declarationem accipit, num. 26.

Interpretatio summenda est per quam euitetur legum correcctio, num. 26. ad finem.

Correctio legis inducenda non est per dubitatos intellectus, num. 26. ad fin.

Legem magis dicendam esse superfluam quam correctoriam, numer. 26. ad finem.

Glossa. 14. ad. l. 40.

IBi, *pero aun en la succesion del maiorazgo a los transuersales*, hæc est principalis constitutio nostræ legis, quę difficilis admodū exteris & nostratibus scribentibus videtur, dum in successione maioratus ad transuersales extēdit repræsentationē. dubitātes an ad omnes quantūcunq; remotiores ea repræsentatio extendatur, vel solū inter fratres & filios fratrū detur; & vt ab origine repetamus hanc elegantem dubitationē, à nullo quē ego legerim bene discussam & intellectam scrire prius debemus, quo nam iure & ordine inducta fuerit repræsentatio, & ad quos cognationū gradus imperatores eam extenderent & in primis aduertendū est quod lege duodecim tabul. constitutum fuit in successione aui ab intestato decedētis nepotes in locum patris succedere & ipsius parentis gradū repræsentare cuius. l. verba sunt *in testatorum hæreditates primo suorum hæredum vellint nollint sunto*, quam explicuit Balduinus in 2. parti ipsarum legum capit. 27. & 28. & eam ius honorariū obseruauit, teste Diocletiano Imperatore in. l. vt in testato. C. de suis & legitimis hæred. & probatur in. l si defunctus eodem titul. & in. l. 1. §. si filius suus &. §. sed si quis. ff. de suis & legit. hæredi. §. si plures. §. cum filius §. item vetustas institutis. de hæredi. que ab intest.

3 ¶Quæ repræsentatio eo tãtum casu scilicet in successione ascendentium admissa fuit.in successione vero transuersalium, eadem leg. duodecim Tabul agnatus proximus familiã habere iusus est, hijs verbis, *hijs deficientibus agnatus proximus familiam habeto*, de quo Vlpianus tit. 26. quẽ multi referunt & emendatius Rebardus libr. 5. variatum capitul. 1. Valduinus ad ipsam.l. capitul. 28. atque eadem sententia comprehensa est in.l. 1. §. gradatim. ff. vnde cognati. quod si plures essent in eodem gradu omnes in capita admittebantur, exclusa repræsentatione neque filius fratris mortui cum fratre superstite patruo suo coniungebatur, sed patruus supertes tantum ad alterius præmortui bona exclusis consobrinis admittebatur. l. 2. hæreditas. ff. de suis & legit. hæredib. §. si plures de legit. agnat. successione.l. 3. C. de legit. hæredib.

4 ¶ Qui quidem ordo succedendi à nouissimo iure authenticorum iuste postea immutatum fuit & in successione transuersalium inter fratres, & filios fratruum, repræsentationem admitti constat ex authen. post fratres. 1. & 2. C. de legitim. hæred. authen. vt fratruum filij in principio authen. de hæredibus ab in test. venientibus. § si igitur defunctus.

5 Quæ mutatio à iure partitarum confirmatur in.l. 6. titu. 13. part. 6. & à Taurina constitutione. 8. id ipsum decissum extat.

6 ¶ Quod in feudorum successione procedit, quia sicut inter descendentes vltimi possessoris datur repræsentatio vt in capit. 1. in principip. de successione feudi ita intertransuersales primi gradus capitul. 1. §. *hijs vero defficientibus vocantur fratres cum fratruum præmotuorum filijs* de successione fratruũ. gloss. in capit. 1. verbo solus de natura successione feud.

7 ¶ Atque etiam in successionibus fideicommissarijs ex hominis prouidentia, seu ordinatione, prouenientibus. l. peto. §. fratres, ibi *vt proximus quisque primo loco videatur inuitatus*, l. cum ita. §. in fideicommisso, ibi *et qui ex hijs proximo gradu procreati sunt*, l. cum pater. §. penul. delegat. 2. l. hæredes mei. §. fin. ad Trebel. l. fin. C. de verbo borũ significatione & diximus bene in gloss. 2, in ampliatione hui'. l. ad fideicommissa.

8 ¶ Ex quibus iuribus, & scribentium receptis sententijs, regula generalis constituitur, qua represen tatio in successione trãsuersaliũ vltra fratres & filios fratrum non extenditur, quam probauerunt in successione legali vel fideicommissaria. Cuman. in. d. §. in fidei commisso, num. 4. Ruinus consi. 169, nume. 7. lib. 2, & consi. 118. num. 9 lib. 3. Curtius iunio. consi. 154. num. 7. Decius consi. 217. num. 2. Marianus Soccin. consi. 149. nu. 6. vol. 1. Parisiens consi. 36. num. 2. vol. 2. Go cadinus consi. 4. num. 3. Portius consi. 8. num. 7. & hijs non relatis Tiraq. de primogenit. quæst. 41. num. 4. Abbas cõsil. 70. nu. 12, Rubeus consi. 86. Decius consil. 1. & 87. 299. 484. 553. 917. 217. num. 2. Alexan. consi. 4. num. 12. lib. 4. Beroius cõnsi. 71. num. 38. vol. 1. Antonius Butrio consil. 47. Portius consil, 52. num, 5. & 111. numer. 5. Cepha. consi, 262. num. 12. Tiraquel. de primogen. quæst. 40. num. 167. Martia rius de fideicommiss. quæst. 28, num. 23. Aluan. consil. 60. numer. 10. Tiberius Decianus consil. 55, numer. 19. volum. 3.

9 ¶ Post quam receptissimam regulam anceps dubitatio fuit, an quando concurrerent inter se cõso brini, represeuntarent vel in capita succederent, cuius celebris dubitationis resolutio non bene à nostratibus inter preti

pretibus deducitur, vnde ab origine
eam discutiemus & licet aliquibus fun
damentis quibus infra respondebitur
hoc priuilegium representationis cō
sobrinis inter se concurrentibus cōce
ssissent, Acursius in auth. cessante. C.
de legitim. hæredib. verbo in stirpem.
& in l. 1. §. fin. verbo vindicationem
ff. si pars hæreditatis petatur & in ver
bo fratres fuerint, in authent. de hæ-
redibus ab intest. venient. §. si autem
defunctus & glossa fin. in l. lege duo-
decim tabularum. C. de legitim. hæ-
red. & post Acurs. Bart. in dict. auth.
cessante, & in l. post consanguineos.
ff. de suis & legitimis hæredib. & con-
sil. 173. super hæreditate Ioannis Fa-
uer in. §. cæterum numer. 1. de legiti.
agnatorum successione Isernia Bald.
Laudens, Cardinal. Alexand, in cap. 1.
de successione fratrum siue de gradi-
bus success. Speculator in titulo de suc
cess. ab intest. §. versic. nun decolatera
libus. num. 13. Alexan. consi. 55. num.
4. lib. 4. Aretin. consi. 164. colu. 4. Cor-
neus consil. 48. ad fin. libr. 2. Guid. pp.
decisione Delfinatus. 134. dicens re-
ceptionem Decius in l. nepotibus nu.
1. C. de legitimis hæredi. dicens com
munem, Ruinus consil. 8. ad fin. lib. 1.
Benedict. capit. Raynuntius verbo &
vxorem. nume. 631. Bertrand. in l. hac
edictali num. 4. de secund. nupt. vbi di
cit hanc communem & consi. 97. lib.
1. Boerius consil. 1. Cassaneus consil.
47. colum. 7. & plurimos referens ean
dem receptiorem dicens exemplis
comprobat Tiraquel. de retractu tit.
1. §. 11. gloss. final. numer. 5. & 6. & ex
nostratibus Gomez in l. 8. Tauri, nu.
9 13. & 14. ¶ Est longe receptius & ve
rius inter eos consobrinos non dari re
presentationem, neque extendi in
successione transuersalium, vltra prio
ris gradus consanguineos, nempe fra-
tres, & filios fratrum, quod euidenter
constat ex eo quia quando consobri-
ni inter se concurrunt, ad patrui des-
cendentis ab intestato hæreditatem,
in pari & æquali gradu sunt respectu
eius, & ideo æqualiter debent admi-
tti. §. si plures instituta, de legit. ag-
natio. successione neque dari potest
eo casu ratio differentiæ inter con so
brinos & vlteriores transuersales, imo
cessat quæ inducit inter fratres & fi-
lios fratrum artificiosam representa-
tionem, quia quando con sobrini cum
patruo volunt concurrere, si non re-
presentarent non succederent. imo
ab altero patruo excluderentur, tan-
quam à proximiori consanguineo, si-
cut antiquitus excludebantur, vnde
ne forent exclusi crudeliter eam fictio
nem representationis lex inducit, qua
gradum parentis representarent abs-
que vlla gradus corruptione, & quasi
fratres deffuncti fierent, atque con-
sequenter in stirpem succederent, quā
do vero inter se concurrunt non est
necessaria representatio vt patruo suc
cedere valeant, cum æqualem respe-
ctu eius habeant cognationem, ne-
que vllus eorum alterum excludat.
Vnde æqualiter succederent absque re
presentationis prerogatiua, qua ratio-
ne hanc sententiam existimo verio-
rem, & eam probat tex. in l. si liber-
tus præterito in fin. ff. de bonis libert.
ibi, *si alter ex duobus patronis alter vnum
filium alter duos reliquerit dixi viriles in-
ter eos partes fieri*, & alter tex. in auth.
de hæredibus ab intest. venient. §. si
igitur colum. 9. ibi *sed et ipsis fratrum
filijs tunc hoc priuilegium concedimus quan
do cum proprijs vocantur theiois*, ergo nō
idem esset dicēdum si cum theiois nō
vocarentur, sed inter se succedere vel
lent, ¶ Ex dictione illa tunc, quæ 10
restringit dispositionem ad cassum

in ea formaliter expressum, ex Bald. consi 57.num.2.lib.2. Decius consil. 315.num.4. etiam si in alio ratio militaret, cum simus in materia correctoria: ex Bald. in authen, quas actiones num.4.C.de sacro sanc. vbi Iasson nu. 22.Parisiens.consi.47.num.90.& 93.
11 lib.3. ¶Iterum etiam probatur ea opinio ex.d.auth.de hæred.ab intest. veniens.dum representationem nuncupat priuilegium, non enim esset priuilegium quando consobrini inter se concurrerent cum æquali gradu forent,& iterum ex eod. tex, ibi *quando quidem fratri: et sororis filijs tale priuilegium dedimus vt in propriorum parentum succederent locum, solo in tertio gradu constituti, cum alijs qui in secundo gradu sunt, ad hæreditatem vocentur*, quæ verba rem hanc efficiunt notoriam quibus satis conducit text. in auth. vt fratrum filij collatione.9.in princip. ¶Et recepta
12 sentētia dicentiū nunquam dari representationem nisi in casibus à iure expresfis, quam constituit Matarella in l. fin. C. de iurisd. omni.iudi.Decius consil.1.num.5.Guilel.in cap.Rainuncius verbo & vxorem num.64. Aluarus Vaez, de iure emphit. quæst. 50. num.6. ¶Iterum etiam ea sententia
13 probatur ex.l. antiquissima Gothorū qui Franciam & Hispaniam possederunt, quorum leges ex iure communi ad æmulationem Iustiniani translatas esse, & ideo duodecim illos libros quos Forum iudicum appellamus con scriptos fuisse, aduertit Cujatius lib. 2. fæudorum titul.11. referens ibi ver ba eius.l. Gothorum quæ est.l.8.lib. 4.tit.2, in hunc modum, *qui moritur si fratres et sorores non reliquerit si ex vno fratre sit vnus filius et alio ex fratre vel sorore forsitam plures omnem defuncti percipiant hæreditatem, et æqualiter per capita diuidant portionem*, quam Gothorum antiquissimam,l.moribus Hispaniæ receptam fuisse docet.l.13.titul.3.lib.3. fori. & idem confirmasse constat doctissimos viros, qui ex iure communi leges partitarum deduxerunt, dum in.l.5.titul.13.part.6.id clarissime decreuerunt. ¶Secutaque fuit eam sen 14
tentiam quædam.l. condita Spiræ relata à Zasio in epith feud.8.part.num. 20.& à Tiraque.de viroq; retractu tit. 1.§.11.gloss.12.num.4. quam plurimis que alijs consuetudinibus, atque legibus municipalibus mundi idem obseruatum fuisse & hanc esse verissimam sententiam sæpissime que rerum iudicatarum authoritate comprobatam constat, tan ex grecis interpretibus, vt aduertit Viglius in.§. tam autem in stituta de in. offitiosso testamento quam ex latinis exteris & nostratibus vt secure tenet Azo quem primū huius opinionis authorem reliqui dixerūt in summa.C.de legitim.hæredibus colum.2.§.item iure nouissimo versic.illud dubitari potest,& Alter Azo, discipulus Rofredi.in titulo de bonorū possessione vnde cognati.§.fin, versi. vltimo queritur, Hostiē.in summa de success.ab intest.§. visso, colu. penul. versic.quid si fratrum filij Oldrald.Albericus colum.2.Bald.num.2. Salicet. 3.& 4. in auth. cessante. C. de legiti. hæred.Bald.in.l.1.§fi.n.ff. si pars hæreditatis petatur, & referendo vulgarū & Rainerium, ipse Bald.in capit.1.nu. 4.de successione feud. & consil.452. statuto col.2. versic. ex tertio num.4. lib.1.Salicet.in auth.post fratres. 2.& in.l. in lege in fin. C. de legitim. hæred. & hanc sententiam eleganter defendit Fortunius Garcia.in.l.Gallus.§. idem credendum num.47.deliber.& posthu.Capra.consil.21.nu.13.& consil.104.num.5. Rolandus de successi. ab in test.colum.6.num.15. Anton.de

Rosellus in eodem tractatu. nu. 111. Ioannis Ficardus libr.6.communium opinionum versic. fratrum filij, Corrasius in.l. hæres num.12.C de impuber. Otomanus in.§.cum filius versic. item si duobus instituta de hæredit. quæ ab intestat. elegantissime Zasius in suis intellectibus singularibus lib.1. respons.cap.7.num.2. & consil.4. vol. 1.& in epith.feud.8.part.conclusione 6.nu.20.Eguinarius,Baro,& Balduin. in.§.hoc autē instituta de legitima agnatorum successione & ipse Balduin. ad.ll. duodecim tab.l. 27.&. 28. & in d.§.cum filius Loriotus in.l.1.de gradibus axiomate. 34. incipit filij duorum Cujatius vir ętatis nostræ doctissi.lib. 2.de feud.tit.de gradibus successi.pagina.97.& in nobella.118. pagina.fin. in princ.Guilel.de feud.lib.2.ca.6. Rebufus in prohemio const. regal.gloss. 5.num. 81. Belascus de iure emphit. quæst.50.num.3.Licerier de primogenitura lib.2.quæst.4.artic.7.num.14.& 17.& ex nostratibus Couarr. de successione ab in test.num. 8. Meochaca de successión. resolutione, lib.1.§.13. num.13.Molin.lib.3.capit.7. num.23. Omnes secure tenentes hanc esse veram sententiam quæ in Hispania clarius probatur in.l.8. Tauri dum dicit *los sobrinos succedan con los tios a sus tios in stirpem ino in capita*, cuius hæc fuit originaria ratio dubitandi & decidendi.

15 Constat etiam ex ordinationibus regni Portugaliæ lib.4.titul.65.§.3.ibi *mandamos quo ditos ounetos concurraro, nasoceaon dotio morto como otio Viuo*, vbi repræsentatio tantum datur inter fratres,& filios fratrum, quibus omnibus hæc verior & receptior sententia apparet.

16 ¶Qua secure retenta nō obstant fundamenta quæ in contrarium possunt adduci & primo authētic.post fratres. 2. C. de legit. hæred. supra ab auth.de hæred. ab intest. venient versic. *si vero neque fratres*, dum vltra fratres & filios fratrum excludunt repræsentationem & ita videntur eam admittere inter ipsos fratres, & consobrinos,etiam quando interse concurrunt,quia facile respondetur non bene deduci ex eo argumento à contrario sensu prædictam consequentiam, cum resultet legum antiquarum correctio gloss.1.capit. vnico de ætate & qualit.lib.6.Iass.in.l.1, num. 37.de officio, eius cui mand. est iurisd. maxime quia Iustinianus in.d.auth.non exprofesso agit an filij fratrum in capita vel instirpem succedant sed principaliter constituit regulam., qua vlteriores transuersales excludit,imo si recte consideretur tex. ille probat contrarium dum dicit *si neque fratres neque filios fratrum (sicut diximus) defunctus reliquerit cognati deinceps sec. gradus prerogatiuam admittantur*, in quibus verbis refert se Iustinianus ad antea dicta antea vero vnicum tantum cassum possuit, nempe quando filij fratrum succederent cum patruis ergo. ex ead. l. probatur extra illum cassum seruari vnius cuiusque gradus prerogatiuam quod apertius sentit infra dum dicit *si autem plurimi eiusdem gradus inueniantur in capita succedunt*, quæ rem notam efficiunt.

17 ¶Secundo minus obstat auth. cesante. C. de legitimis hæred. dum dicit *Vocantur primo fratres fratrumque præmortuorum filij in stirpem*, quia copulatiue sunt ea verba intelligenda scilicet quando concurrunt consobrini cum superstitibus patruis vt ex ipsis patet.

18 ¶Tertio parum vrget auth. de hæred.ab intest.veniet.§.huiusmodi priuilegium iuncto versic, sed & ipsis,vbi Iustinianus cōstituit,quod hoc priuilegiū repræsentationis competeret filijs fratrum & confestin subdit, idem

idem priuilegium competere ipsis, quādo cum patruis concurrerent, atque sic duos casus præsupponit primū quādo consobrini cum patruis ad alterius patrui bona admitti volunt, secūdum quando inter se de succedēdo patruo agerent, quia facile respondetur, nō bene induci ad probādum dari representationem inter solos consobrinos, quia verba *huiusmodi priuilegij* nō possunt accipi vt idem priuilegium concesserit transuersalibus, quod antea Iustinianus concesserat descendentibus vt inde solis consobrinis concurrentibus respectu patrui detur representatio sicut nepotibus respectu aui, sed dicit Iustinianus, *huiusmodi priuilegium*, scilicet concursus de quo ipse in tota eius constitutione antea egerat constituens vt id priuilegium concursus, daretur inter consobrinos, & patruos, quādo de succedendo patruo agerēt.

18 ¶ Neque etiam obstabit authoritas Accursij quia ipse tenuit contrariū in l. 2. §. hæreditas verbo inter fratres. ff. de suis & legiti. & quod magis est in §. hoc etiam verbo superstitis versic. vel dic. institutis de legitima agnatorū success. & in. § fin gloss. fin. instituta de hæredit. quæ ab intest. qui cum postremo loco hanc sententiam tenuerit, eam secutum fuisse dixit Bald. cōsil. 271. num. 1. ad fin. lib. 2, & maturiori consilio id considerasse credendum est ex Curtio seniori consi. 45, statutō col. 7 & aduertit Tiraquel. de retractu §. 11. gloss. 12. num. 3. ex quibus apertissime constat hanc esse longe veriorem sententiam & representationem nunquam extendi vltra fratres, & filios fratrū, neque etiam dari inter cōsobrinos, quando concurrunt inter se.

19 ¶ Hæc tamen verissima resolutio quod representatio admittatur in successione transuersalium inter fratres & filios fratrum fuit elegantis dubitationis an sicut inter descendentes admittebatur quātumcunq; successio esset in diuidua, vt diximus bene in gloss. 2. in principio ita & inter primi gradus transuersales admitteretur, & in eis daretur primogenitura, quæ proprie cadit & representatur in descendētibus. Cui notandæ dubitationi plures secure responderunt non esse inter eos transuersales admittendam representationem cum frater non generet fratrem, neque secundus possit dici primogenitus, sufficere existimantes quod in ea successione indiuiduæ concederetur representatio contra receptam sententiam de qua supra meminimus, absque eo quod ad transuersales ea subrogatio primogenituræ extendatur, tot priuilegia simul representationi denegantes, quibus & alijs fundamentis non dari primogenituram inter transuersales etiā primi gradus per representationem probauerunt Butrius consi. 47. nu. 3, Ancharr. consi. 339. colum. 5. Isernia in cap. 1. num. 4. versic. & hoc verū de successione fratrum Ioann. Licerier de primogen. lib. 2. quæst. 4. artic. 6, Guil. de Monserrate, de successione regni dubio. 4. num. 14. Parisius consil. 72. nu. 111. lib. 4. Afflictus, in cap. 1. §. omnes filij nu. 6. si de feud. fuerit controuer. Molineus in consuet. Parisiens. tit. 1. §. 3. gloss. 1. nu. 8, Roland. consi. 39. nu. 49. 50. & 51. lib. 4.

¶ Contrariam tā- 20
men sententiā ex Aretino consi. 162. num. 7. & Soccino eius discipulo consil. 251. num. 15. lib. 2. atque Tiraquel. de primog. quæst. 41. & Guid. Pape decisio. 1. numer. 30. deduxit Couarr. in pract. cap. 38, num. 9. versic. sexto regia lex, cuius opinio quamuis verior erat, tamen quia omnes ab eo relati nō eam bene probauerunt clarissima videba

debatur, quia Soccinus loquitur quando filius secundi geniti cum tertio genito contendebat, quo casu cum secundo genitus deficiẽte primogenito primogenitus dicatur licet in proprie, nimirum si qualitates primogenituræ in filium transtulerit atque eius qualitatis contra tertio genitum representationi locus sit Tomas Gramat, loquitur in successione ascendentium vt constat ex eo maxime num, 31. Aret. nihil dixit quod huic opinioni contra dicat, Tiraquel. non se resoluit vnde opinio Couarr. nate nostram. l. pericli tabatur, ideo necessario eius legis conditores id expresse constituerunt dicẽtes, *pero aun en la successiõ del maorazgo a los transucrsales*, quorum verborum hæc fuit originaria ratio decidendi & ita post hanc legem nullus ex nostratibus impugnauit, representationem dari inter fratres, & filios fratrũ, imo eam omnes inter hos primi gradus transuersales cõcessam fuisse dixerũt, vt constat ex Gometio in. l. 8. Tauri. num. 19. ad fin, Gregorius in. l. 2. tit. 15. partita. 2. verbo, *el mas propinquo*, col. 2. versic. sed quid si aliquis & resoluũt Mieres in tractatu maiorat. 2. part. ca, 6. num. 31. Acosta de maiorat. bonorum patrimonial. num. 31. Molin. lib. 3. cap. 9. num. 10. & 11. & relatione aliquorum contentus Ioannis Matienço in. l. 5. tit. 7. lib. 5, nouæ recopi. gloss. 4. in fin.

21 ¶ Et verissima nostræ constitutionis ratio, qua transmissionẽ, seu representationẽ primogenituræ trãsuersalibus primi gradus concessit, ea fuit: quia etiam secundo genitus filius statim cum nascitur, certam quandam spem succedendi non vagam & inanẽ sed quasi firmam considerabilem & permanentem, acquirit, licet aliquantulum magis deuilem quam quæ primogenitus nanciscitur vnde in eo verificantur verba nostræ. l. ibi, *o que ayan derecho de heredar*, quasi omnes qui certam spem succedẽdi haberent ipsa resipiceret, & ita secundo genito mortuo viuo possessore maioratus, filius eius iustissime acquirit primogeniturã, & ius succedendi, fuisset enim valde inhumanum quod qualitas filiorũ eiusdem gradus in omnibus non representaretur, sed in primogeniti filijs tantum: cum omnes eandem primogenituram acquirãt, itaque secundogenitus (decedente filio maiori) primogenitus dicatur, & sic tertio genitus atque deinceps.

¶ Inter alios tamen transuersales remotiores in infinitũ an sit admittenda representatio non deciditur à lege vnde contingit dubitare an admittatur vel de negetur & semp admitti debere cõstar, nulla gradus consideratione habita ex eo quod in specie nostræ. l. tan in successione ascendentium quam transuersalium non gradus sed persona parentũ quo ad qualitatem primogenituræ, maioriæ, & similium principaliter representatur, deribando eãm de primogenito in primogenitum in infinitum, ex natura perpetuitatis ipsius maioratus, vt bene dicẽdum erit in gloss. verbo, *la persona de sus padres*, ita quod vno primogenito mortuo, in sequentem ius primo genituræ trãsmittitur: vt diximus in gloss. 1. & in gloss. *del tenedor del maorazgo* etiam vsque ad millessimum gradũ, vt plures aduertunt, quos retulimus in gloss. 2, num. 11, vnde nõ est cur ad gradus de quibus in authẽ, post fratres representationem hanc restringamus. 22

¶ Secundo facit quia prima pars huius. l. quæ de representatione in successione ascendentiũ agit, non solum condita fuisse videtur ad tolendam patrui & nepotis cõtrouersiam, quæ circa prælationem in maior- 23

ratus

ratus successione inter ipsos versabatur, cum de iure communi, & regio, lõge receptius foret, nepotẽ patruo esse preferendum vt diximus: in gloss. *en vida*, sed principaliter ad extendendã huiusmodi representationem ad omnes in infinitum descendentes: contra aliquorum opinionem, de quibus in glossæ. verbo; *de manera que siempre*, existimantium non extendi vltra pro nepotes. vnde. 2. huius. l. pars quæ de representatione in successione trãsuersalium per ampliationem loquit, intelligere debemus, non solum ad patrui

23 & cõsobrini controuersiam circa prælationem in successione alterius fratris decidendam, fuisse institutam, cũ etiam communior & receptior sentẽtia foret pro consobrino, sed principaliter ad extendendum id priuilegium representationis, ex natura ipsius maioratus ad omnes transuersales in infinitum cum extensio legis, cum qualitatibus regulæ sit intelligẽda, l. hæres meus; §. vxori de; legat. tertio ibi, *Proculus ad omnes*, l. ea tamen adiectio, ff. de legatis, 3.

24 ¶ Tertio & finaliter id aperte demonstrat verba illa, *de manera que siempre*; posita post regulam & ampliationes quibus legẽ omnes casus comprehẽdisse videtur, atque perpetuo & omni tempore representationem quam antea conferebat admisse creditur, quibus considerationibus hanc esse veram sententiam existimauit noster Molina. libr. 3. de Hispanorum primogenijs; cap. 7. nu, 10. &, 11. referens Lusitanum Acostam, in questione patrui & nepotis pagin. 334. qui certius allegaretur de maioratu bonorum patrimonialium. num. 31. & simul adducens Couarr. in. cap. 38. pract. nu. 10. versi, 3. ad intellectũ, quos suam opinionẽ tenuisse fatetur, quam relatione ipsorum contentus, sequitur Matiẽço in. l. 5. tit. 7. lib. 5. nouæ recopillationis gloss. 4. in fi. dum tenens legem han in successione transuersalium, esse intelligendam, refert ad id Molina supra, cuius sententiam ex eo videtur fuisse sequutum.

¶ Quibus tamen non obstantibus 25 diligentius considerantes mentem legis, & naturam representationis, eam non posse dari credimus inter trãsuersales remotioris gradus, vltra fratres & filios fratruũ, sed proximorum vltimo deffuncto possessori, esse admittẽdum, quod his medijs manifeste cõstat primo quia dum lex extẽdit representationem ad trãsuersales quibus in successione indiuidua antea non contedebatur, intelligi debet nõ alternãdo ipsius met representationis naturã cum lex quantumcunque generalis à iure communi declarationẽ accipiat l. fin. C. de in offitiosso testamento. l. si quis seruo vbi gloss. & docto, C. de furtis Soccinus consi. 152. vol. 2. & ea interpretatio per quam euitetur legum correctio summẽda sit, l. præcipimus. C. de apellationibus. l. Sancimus. C. de testamentis potius quam per dubitatum intellectũ inducenda glossa in c. cupientes §. quod si per viginti de electione in sexto Bartolus in. l. Gallus. §. ille cassus. num. 1. de liberis & posthu. magis quæ dicendũ sit, legẽ superfluã quam correctoriam ex Paulo in. l. 1. colum. fin, ff. de offitio eius & quia lex noua intelligenda est vt ius commune minus ledat, quam posibile sit, l. 2. ff. de noxalibus Bartolus in. l. omnes populi. num. 6. Iasson. 62. de iustitia & iure.

¶ Maxime cum leges Taurinę 26 non correctoriæ sed declaratoriæ sint vt ex ipsarum prohemio constat, ibi. *auian menester declaracion*, & ibi, *viessen y declarassen lo que por ley en las dichas dudas se auia de guardar* & probant Rube & alij

& alij relati & secuti à Molina lib.3.c. 6.num.24.& consequenter inter trãsuersales primi gradus cõcessa videtur eius primogenituræ representatio, &
27 non ad alium extendenda. ¶Secundo vrgentissime facit, quia ex receptissimis scribentium sententijs, etiam eorum qui partes nepotis contra patruum tenuertũ, quas supra retulim⁹, in glossa verbo, *o de aquel a quien pertenece*, non representat filius personam patris, qui ius primogenituræ certum & incommutabile non acquisiuit, intelligẽtes prædicta verba, *o de aquel a quiẽ pertenece* de iure de præsenti firmiter in personam patris succedere volentis radicato, si enim transuersales vltra fratres & filios fratrum vinculis primogenito & eius descendentibus ius illud primogenituræ de præsenti certum & in cõmutabile habere nequit, sino omnino vaga sit & inanis eius spes succedendi merito mortuo iniusti primogeniti legitimi possessoris, nullũ ius ad filiũ eius transmitteret, neq; lineã constitueret, à qua primogenitura posset ex vi representationis imposteros deriuari, alias foret dari in omnibus transuersalibus simul quantumcunque remotioribus spem firmam succedendi, atq; primogeniturã quod absurdũ magnum esset cum vnus debeat esse primogenitus, & non plures, & spes succedendi certa & firmiter radicata & non vaga, & remota, ad filios per hanc legem transmittatur, vt benedeximus in glossa verbo, *o de aquel a quien pertenece*, quibus fundamentis teneo hanc secundam partem, vt veriorem & reperio eam tenuisse Gomezin l.8.Tauri num.19.ad finem & Gregorius in l.1.tit.15.part.2.verbo, *el pariente mas propinqu*, colu.2. versic, sed quid si aliquis, & licet satis confuse Melchior Mieres, in tractatu maioratus.2.part.quæst.6.num.31. ¶Neque fundamenta adducta in contrariũ
28
aliquid obstant, quia ad primum respõdetur quod licet in successione ascendentium, imo & transuersalium, detur personę representatio quo ad primogenitutę qualitatem in perpetuum ex natura successionis maioratus, sic accipiendum est vt perpetue inter fratres & filios fratrum detur ea subrogatio, id est quoties consobrini patruum excludere pretenderent, quasi verba illa *de manera que siempre*, ad casum hunc quandocunque contingeret necessario sint referenda non vero accipiantur vt inter omnes semper admittant representationem, quod apertius demonstrant sequẽtia ibi, *el hijo y sus descendientes*: est enim idem dicere, *de manera que siempre el hijo y sus descendientes*, ac si lex clarius constitueret, quod quandocunque filius possidentis maioratum, vel illius ad quem pertinuerat, viuo patre moreretur, eius persona representetur in filijs, vel eius descendentibus, neque perpetuitati pugnat deficere representationem, cũ maioratus perpetuus sit, etiam si in eo non admittatur vt patet in omnibus in quibus ab instituente excluditur, qui maioratus esse non desinunt, cum perpetuitas nõ consistat in ordine succedẽdi sed in vnitate rerũ maioratus, deniq. representari parentis psõnã in perpetuũ hoc proprie significat quod detur representatio quoties contingeret dubitari de patrui & nepotis prelatione inter descẽdẽtes seu trãsuersales primi gradus. ¶Secundo 29
non obstat dicere legem hanc ad extẽdendam representationem in successione ascendentium venisse, & ideo eundem effectum operasse in successione omnium transuersalium in quibus loquitur per ampliationem, quia verissi-

verissime respõdetur non fuisse inductam ad perpetuandam inter omnes hanc representationem: sed tãtum ad clare decidendam eam dubitationem difficilem, & arduam, que circa prælationem nepotis contra patruum inter scribentes quotidie versabatur, antiquis & nostris temporibus, ita rei publicæ præiuditialis de qua per Tiraq. de primogenit. quæst. 40. per totam & diximus in gloss. verbo, *en vida*, vnde secunda pars eiusdem. l. quæ per ampliationem loquitur, eodem modo intelligenda est, vt non sit correctoria iuris communis, neque inducta ad perpetuandam representationem in successione transuersalium, contra plurima iuris consultorum responsa, & scribentium receptas sententias sed principaliter & verius ad omnino tollendam aliam similem magisque difficilem dubitationem inter exteros & nostrates interpretes ortam, circa representationem quam filius fratris secũdo geniti aduersus fratrem tertio genitum in successione fratris primogeniti admitti debere conabatur, quæ difficultas etiam anceps scribentibus visa fuit vt ex supra dictis constat & declaratione indigebat, & sic verius intelligendo secundam partem per primam ex. l. 1. de rebus dub. l. quamuis. C. de impub. l. filiabus l. si seruus plurium de legat. 1. potius dicendum est non fuisse institutam ad extendendam representationem inter omnes transuersales in infinitum, sed ad eam conceden- 2 dam inter transuersales primi gradus, declarando in hoc ius commune maxime quia in successione ascendentiũ dici non potest quod. l. extenderet representationem vltra primum gradũ, cum etiam de iure cõmuni vltra pro nepotes extendebatur secundum vnã opinionem, & secundum aliam, in perpetuum, vt diximus in gloss. in verbo, *de manera que siempre*, & in successione transuersalium etiam idem fateri non posit: cum ante ipsam. l. non admitteretur in maioratus successione inter eos representatio vel saltem nimis cõtrouersum foret & ita non poterat extendi quo ad huc inductum non erat neque potest dici quod. l. ad extendendam representationem principaliter fuisset inducta sed potius ad decidendas prædictas dubitationes.

¶ Minusque vrgent authoritates 3 Acostæ & Couarr. quos pro fundamẽto cõtrariæ opinionis adducit Molina. d. num. 10. & 11. quia si diligẽter considerentur tantum locuntur quando agitur de succedendo primogenito per consobrinum & tertio genitũ, non quando inter transuersales remotiores hæc dubitatio prælationis contingit.

SVMMARIVM.

Dictio semper inducit perpetuitatem omni casu & omni tempore, num. 1.

Representatio an sit perpetua inter descendentes, num. 2. & 3.

Verus intellectus verborum. l. ibi de manera que siempre, num. 4.

Intellectus ad verba. l. 27. ibi, que valan para siempre. num. 5.

Gloss. 15. ad. l. 40.

IBi, *de manera que siempre*, hinc confirmatur sententia dicentium in successione transuersalium extendi debere representationem, ad omnes transuersales in infinitum: nulla habita consideratione gradus: cum verbum semper perpetuitatẽ inducat omni casu, & omni tempore, ex Soccin. in. l. qui Ro- 1

mæ

mæ.§.co hæredes.num.19.de verborũ referens se ad consi.227. lib. 2. num. 3.Boerius decisione.158.numer.13. Curtius Iunior.consi.161.nnmer. 22. Corneus consil.171.lib.3.& alios referens Molina.lib.1.cap.1.num.33.

2 ¶ Et secundum hanc lecturam & intellectum verborum, ratio decidendi ad l. ea posterat asignari, quia cum de iure communi dubitatissimum esset an representatio extenderetur ad omnes descẽdentes in infinitum, vel vsq; ad pro nepotes tantũ, in qua dubitatione non extendi tenuerunt: Ioannes Faber.in.§. cum filius de hæredit. quæ ab intest.Bart.in.l.1.§.sed & siquis. ff.de suis & legit.Aretin.in.§.multis in stituta de successione libert.Angel.in d.§.cum filius.3.noctab,Parisius cõsil. 40.vol.2.Montal.in.l.3.tit.13.part.6.

3 ¶ Et econuerso esse extendendam probauit Accursius verbo vsque ad secundum gradum in.d.§. multis, quem sequitur ibi Ioannis Faber parum sibi constans & in.§.cæterum institi. de legiti. agnatorum successione Parisius etiam sibi contrarius consil.30.vol.2. Cefalus consil. 49. Rolandus de successionibus ab intestato col. 4.nu. 8. Anton.Gomez prim.thom.variarum capit.1.in fin, Anton.Gabriel. de successione ab intest.cap.5.num.17. vsq; ad nume.20. & his nõ relatis Molina. lib.3.cap.4.num. 5.&. 6. merito vt ea dubitatio extingueretur.l. nostra adiecit. verba illa *de manera que siempre*, cõstituens ad omnes in infinitum extendi.

4 ¶ Sed quamuis secunda harum opinionum verior sit, non tamen ob eam controuersiam decidendam, adiecta fuerunt verba illa, *de manera que siempre*, ne ex eis deducitur conditores voluisse ad omnes extendere representationem, cum idem foret dicẽdum in successione transuersalium si ea lectura admitteretur contra veriorem sententiã quam in gloss. præcedẽti probauimus, sed proprius in his verbis conditores voluerunt dirigere eã perpetuitatem non ad gradus sed ad casus contingentiam vt quandocunq; contingeret velle admitti contra patruum nepotem in successione descẽdentium, seu transuersalium, concedatur representatio, vt diximus in gloss. præced.

¶ Ex quo datur intellectus 5 ad.l.27.Tauri, ibi, *que valan para siempre* & ibi, *sin hazer differẽcia de quarta i i juntagencracion*, vt verba illa perpetuitatẽ gradus & generationis respiciant, de quibus egerunt Mieres in. 2. part. de maiorat, quæst.7.num. 17. vsque ad fi. & quæst.6.numer.72.ad fin.&.4. part. quæst.1.num.7.Tellus in.d.l.27.num. 17.Molin.lib.1.cap.4. num. 30. vbi de perpetuitate egerunt.

SVMMARIVM.

Representatio an sit præcipua causa prælationis nepotis contra patruum.nu.1.
Omnes descendentes ex vocatione instituto ris magis quã ex representatione admissi censentur, num.2.
Representatio regulariter non datur nisi in successione hæreditaria. num. 3.
Representatio fictio est. num. 4.
Representationem a iure diuino inductam. numero. 5.

Ad.l.40.gloss. 16.

IBi, *el hijo y sus descendientes representen* ergo si non representarent non succederent sed à patruo excluderentur: vt considerat post Nicola. de Matarela. Bald.in.l.liberti libertæ que nu. 18.C.de bo.liber.dicens quod vbi non datur representatio nepos ex prædefuncto

in consuetudini. Burgundiæ Rub.7.§.10.verbo. represen. Tiraq. de vtroq; retract.tit 1.§.11.gloss.9.num 4.& in l.si vnquam. numer. 15.C.de reuoca. dona. & de primogeni. quæst.4.num.134.& nos inducere non possumus iuris priuilegium nisi ius inducat. neq; fictionem nisi lex fingat,cum fictio sit opus legis,& non hominis, gloss. in.§.sed hæc solemnia. verbo quibuscunq; de verbo.Bart. per tex. ibi in.l.si forte de castrensi peculio. Alciat. de præsumptio.1.part. num.2. merito representatio quæ fictio erat, non admittebatur nisi in casibus à iure expresis.

6 Quæ regula econuerso hodie per hanc.l.constituitur, & credo nō in merito, cum ius istud representationis æquum & antiquum sit,& iure diuino apud antiquos patres,& patriarchas, etiam ante legem Moisis obseruatum vt habetur Genes.cap.11.cum sequenti.vbi cum Thare duos habuisset filios Abraham & Aram. hicq; Aram præmortuus fuisset relicto filio Loth, Abraham ipsum nepotem admisit ad successionem Thare,vocans eum fratrem,vt quia fratrem representaret, inquit enim Abraham fratres sumus vt Genes cap.13.& sic vniuersam Thare substantiam vti fratres diuiserunt,imo eam representationem iure etiam naturali contingere inquit tex.in.§.si filius de suis & legi. si quidem natura pater & filius vna fere & eadem persona censentur, vt in glossa sequenti latius erit dicēdum.cum igitur istud ius representationis,à naturali ratione & æquitate proueniat,extendendum est & in dubio pro eo iudicandum, vt per Bald.in.l.1.§.in primo per illum tex. ibi naturali ratione subnixū. C. de cadu.tollen gloss.& omnes.ff.de pact & in.l.1.in princ.de mino.& in.l.1.de lega.præstan. & notant omnes in.l. scire etiam oportet ff. de excusa. tutorum cum concordantijs per Felin.in.c.tua nos col.2.de iure iuran. ex quo notanter.l.ista.regulariter eam representationem successoribus in infinitum cōcessit.

SVMMARIVM.

Vbi representatio admittitur gradus representatur.num.1.

Per representationem gradus non corrumpitur neq; alteratur sed representatur. nu.2

Pater & filius vna eademq; persona reputātur.num.3.

Plenius succurritur nepoti per representationem personæ, quam gradus, cum possit gradus representari & non persona.nu 4

Primogenituræ qualitas an representetur ad exclusionē Patrui superstitis.nu. 5. vsq; ad num. 15.

Primogeniti appellatione an cōprehendatur nepos ex primogenito prædefuncto ad exclusionem secundigeniti,nu.5.cū alijs.

Filiorum appellatione an nepotes comprehendantur in successione emphiteosis.nu.9. & .10.

Secundo genitus. loco primogeniti habetur quādo primogenitus patre viuente nullo relicto filio mortuus fuit.nu. 11.

Secundo genitus. quando vt primogenitus admittitur non vere sed ficte dicitur primogenitus,num.12 & . 13.

Filius in vita patris(relicto filio)defunctus dicitur vere primogenitus.num.14.

Nepos ex primogenito prædefuncto dicitur vere primogenitus.nu.15.

Primogenitus vnus tantum debet esse & nō plures.num. 16.

Representatio an excludatur ex vocatione filij maioris,ita quod secundogenitus nepotem excludat,nu.17.vsque ad.nu. 28.

Nepos an contineatur appellatione filiorum quādo filius vocatur cum aliqua qualitate quæ non reperitur in nepote.nu. 19.

Maioriæ qualitas an trāsmittatur. nu. 20.

R *Priui-*

Ad.l.40. gloss.17.

1 IBi, *la persona de sus padres*, nullibi ita specifice constitutum habemus nepotem ex filio prędefuncto patris per sonam representare, sed vbi representatio admittitur gradus ipsius representatur: & filius in locum patris succedit. § cum filius insti. de hære. quæ ab intest. ibi *ne potes in patris locum succedere*, authent. de hæredi. ab intesta. venien. §. si quis igitur ibi in proprij parentis locum succedere: & probatur in l. 3. ad fin. tit. 13. parti. 6. ibi, *fincan en lugar de su padre.* ¶ Quod ex eo procedebat, quia per subrogationem nepotis in locum patris, gradus non corrumpitur, neque alteratur, sed bene representatur: ex Bal. in. l. 1. col. 5. versi. pone dicit statutũ. C. de secun. nupt. Alexã. consi. 26. num. 9. lib. 3, Iass. in. l. Gallus. §. quidam recte. 2. lectu. delib. & posthu. Socci iuni. conf. 126. nu. 12. &. 13. lib. 1. Parif. consi. 90. num. 49. lib. 2. Portius consi 54. num 14 Deci. consil. 527. num. 8. & nouissime Tiberius Decianus consi 55. num. 45. vol. 3. 2

¶ Quanuis per quãdam iuris fictionem à naturali æquitate deductã, vna eademq; persona cum patre sit filius: idemq; corpus, & vna caro cum eo reputetur. l. fin. C. de impuberũ. cap iam itaque ibi, *vnus erat cum illo*, 1. quæst. 1. authent. de iure iuran. à moriente præstito in princip. ibi, *vnam quodammodo esse personam.* ¶ Sed quia tam. l. ista hæredem quam non heredẽ successorem particularem seu vniuersalem ex testamento & ab intestato cõprehendit, & in successione indiuidua à lege, cõsuetudine, seu hominis prouidẽtia delata verificatur: in quibus erat dubitatissimũ an representatio admitteretur, & maxime quia plenius succurrebatur nepoti per representationẽ personæ, quã gradus, cum poterat gradus representari, & non persona, vt elegãter aduertit Molin. lib. 3. cap. 6. nu. 48. christianissimi huius. l. conditores, eã representationẽ personæ cum omnibus eius qualitatibus, ac prærogatiuis, successoribus concesserunt. ex quibus ingeniosis verbis plurima notatu digna satis inter scribentes controuersa, decidenda erunt. ¶ Primum ea non leuis difficultas deciditur, an scilicet qualitas primogenituræ quam statim cum nascitur primogenitus in com- 3 4 5

commutabiliter acquirit, mortuo in vita patris eius, ad nepotem, vel neptē, transmittatur, & ab eis repræsentetur cuius qualitatis repræsentationem impugnauerunt plurimi satis eruditi interpretes, ex eo quod appellatione primogenii, superstitem filium tempore veniētis successionis comprehēdi, & nepotem ex ea vocatione excludi existimarunt: vt in concessione emphiteosis facta primogenito, dixit Bald. in. l. 2. num. 5. C. de iure emphiteo. sequutus ab Alexand. Vincen. & alijs in. l. ex facto. §. si quis autem. ff. ad Trebeli. Decius. in consi. 443. num. 5. Iass. in. d. l. 2. num. 121. Ruinus consil. 192. num. 18. lib. 2. Alciatus. in. l. proximus de verbo. signifi. & alij per Tiraquel. de primogenit. quæst. 34. num. 7. & 28. ¶Et iterum eam sententiam

6 probat Bal. in. l. vt in testato in fin. C. de suis & legi. hæredi. dicēs quod substitutio quæ filium primogenitum admittit proprie secundogenitum comprehendit. sequutus ab Alexand. nu. 4. Iass. 45. Maran. 208. in. l. is potest de acqui. hæredit idem Alexand. consi. 4. num. 9. vol. 4 quorum meminit Tiraq. de primogenit. quæst. 40. num. 219.

¶Et magis in specie post Antoniū

7 Rubeum consi. 10. probat id Lusitanus Costa in tractat. de maiora. bono. Regi. Coro. num. 13. & melius Albanius consi 60. dicens quod ex eo quod pater primogeniti, non erat in rerum natura quando mortua fuit domina Monica de qua ipse loquitur, non erat considerabilis eius patris primogenitura cum non extiterit tempore quo actus effectum sortitur, iuxta notata

8 per Deci. cons. 214. col. 1. ¶Quod quidem hodie non procedit, cum nepos ex præmortuo primogenito, patris personam repræsentet, cum omnibus eius qualitatibus, & prærogatiuis, & consequenter, cum primogenitura quæ personæ repræsentatę parentis inerat. non enim persona patris poterat dici repræsentari, nisi & qualitas primogenituræ simul cū ea repræsentaretur & in hoc non est. l. ista correctoria iuris communis, sed declaratoria veri iuris opinionis, erat enim aduersus supradicta de iure communi receptior sententia, nepotem ex præmortuo primogenito facere deficere adiectionē primogenitură & in ea vocatione tanquam verum primogenitum excluso patruo, comprehendi, quam constanter tenuerunt Panormi. cons. 85. nu. 3. & 5. Paul. in vulgato licet singulari cō sil. 164. colu. 2. Soccin. in. l. si cognatis col. 2. de reb. dub. & in consi. 47. vol. 3. Deci. consi. 498. num. 19. Soccin. iuni. cons. 108. num. 2. vol. 2. Paris. cons. 72. num. 107. vol. 4. Oldral. con. 224. num. 42. Bald. in. l. cum antiquioribus. num. 11. C. de iure delibe. Deci. consi. 390. Gratus consi. 1. num. 11. & consi. 8. nu. 5. vol. 1. Palat. Rube. in Rub. de dona. §. 69. num. 21. Couarr. cap. 38. pract. num 6. & 7. Tiraquel. de primogenit. quęst. 40. nu. 156. & Mencha. de success. creat. lib. 3. 1. part. §. 27. nume. 20. omnes secure tenentes hanc primogenituræ repræsentationem dari. ¶ Qua vera sententia ante hanc. l. retenta, ad Bald. 9
in. l. 2. num. 5. C. de iure emphi. respōdetur intelligi debere in cōtractu emphiteosis credens ipse cū alijs in eo appellatione filiorum descendentes non cōtineri. vt voluerunt Bart. in. l. liberorū nu. 8. de verbo. signi. Ancha. in clem. 1. de bapt. Salicet. in. l. 2. nu. 33. vbi Iass. num 191. C. de iure emphi. & plurimi per Anto Grabi. tit. de verbo. signi. cō clu. 1. nu. 62. ¶ In quo certe lapsi fuerunt, cum etiam in contractu emphiteosis maxime ex sua natura ad filios & hæredes transmissibili filiorum

appellatione nepotes, & descendentes omnes comprehendantur vt resoluunt Corne. cons. 24. col. fin. C. de verbo. signi. Alex. cons. 88. col. 1 & cons. 137. vol. 1. & consi. 26. col. 2. vol. 3. Aretinus consi. 162. colu. penul. Gozadi. consi. 59. colu. 1. Ruinus consi. 13. col. fin. & consi. 43. colum. 3. & consi. 163. colum. penul. volum. 1. & consi. 168. numer. 11. & 171. colum. 6. & consil. 203. volum. 2. Roland. consi. 68. vol. 1. num. 39. & 52. Tiraquel. d. quęst. 40. num. 188. Couarr. cap. 38. pract. num. 13. versic. sic in emphiteosi maxime quia ad Bald. in. d. l. 2. respondet eleganter Menochius consi. 97. nu. 109. neque si bene consideretur aliquid obstat. ¶ Minus etiam vrget alia
11 Bald. sententia. in. l. vt in testato. C. de suis & legi. hære. quia respōdet fore intelligendam quando filius primogenitus patre viuente nullo relicto filio aut descēdente moreretur: tunc enim substitutio quæ filium primogenitum admittit, filium secūdo genitum comprehenderet, nam eo casu cum ius primogenituræ in alium transmissum, nō fuerit, loco filij primogeniti secundo genitus haberetur per tex. in capit. licet de voto. vbi Abb. notab. 5. Bald. se ipsum explicans in. l. ex hoc iure quæst. 6. de ius. & iure Paris. consi. 72. num. 113. vol. 4. Tiraquel. de primo geni. quęst. 3. Carol. Molin. in consue. Paris. titu. 1. § 3. gloss. 1. quæst. 3. num. 5. & § 8. gloss. 1. quæst. 5. num. 52. Palat. Rub. in. d. § 69. num. 30. & hoc voluit ipse Bald. in. l. si quis priorem. § talem. C. de secun. nupt. quem sequitur. Alexand. in. l. 1. § qui habebat. ff. de bono. posse. contra tab. & Tiraquel. d. quæst. 3. num. 6. & 7. & magis in terminis Rüinus consil. 151. & 192. volu. 2. Alciatus in. l. proximus de verbo. significati. Grego. in. l. 28. tit. 3. part. 5.

¶ Et licet in hoc casu secundo genitus, tanquam primogenitus admittatur non vere sed fictè diceretur primogenitus prout notant Imola. consi. 103 num. 2. Ruinus cons. 128. num. 13. lib. 2. Pala. Rube. vbi supra num. 36. Tiraquel. d. quæst. 3. nu. 11. per tex. in cap. nam & ego. de verbo. signi. ¶ Cum iste secundo genitus, neque fuit neq; vllo tēpore dici possit fuisse vere primogenitus vt tradunt Paul. d. consil. 164. num. 5. Bald. in capit. 2. de matrimo. ad morg. contract. num. 3. Iass. in l. quoties. num. 32. C. de rei vendi. Rubeus. in. d. § 69. nume. 34. & in repeti. cap. § 26. in fi. ¶ Sed is qui viuo patre decessit nepotem vel neptem relinquens, vere fuit primogenitus ex Oldral. consi. 224. Abb. in. d. cap. licet de voto. vbi Ancharr. num. 18. & ipse Abb. consi. 85. num. 5. vol. 1. Paul. in. l. is potest. num. 2. de acqui. hæredi. Bal. consi. 10. colum. 4. vol. 1. & consi. 356. vol. 2. Aretinus consi. 164. Cassane. cō sil. 53. versic. vndecimo non obstat Alciat. lib. parergon c. 25. Socc. consi. 88. vol. 2. num. 1. Paris. consi. 72. num 113. vol. 4. Tiraq. de primogenit. quæst. 1. num. 3. & 6. & quæst. 40. numer. 156. 12 13 14

¶ Et ita mortuus relicto filio ad secundo genitum non transmittit primogenituræ qualitatem, nec tunc secundo genitus primogenitus diceretur, sed nepos ipse à præmortuo filio relictus inquem vera primogenitura statim mortuo patre transfertur: is nuncupabitur vere primogenitus, qua si patris personam representando primogenituram etiam representer, & secundo genito excluso ad primogeniū erit admittendus ita resoluunt Albericus in prohemio. fforum. nu. 22. vers. præterea deriuatur Paul. d. consi. 164. nu. 4. & 5. Præpositus in. c. 1. nu. 8. de feud. mar. Ruinus cons. 19. col. 2. vol. 1. 15

Boe-

Boerius consi.72.num.31.vol.1.Bella
mera decis.723. num.16.Tiraquel.de
primogenit.quæst.40.num. 34.39.53.
16 90. ¶Cum igitur ius primogenituræ in nepotem vel neptem ex primogenito mortuo statim cũ moritur vere transferatur, impossibile penitus foret quod filius secundo genitus primo genitus diceretur, quia vnus tantũ debet esse primogenitus & nõ plures, ex Odral.cõsil. 231.nu.2.in fi.per tex. in cap.Ioseph.de verbo.signifi. Aflic. in cap.1.num.27.in fin.de success.feu. Tiraquel.de primogenitura quęst.42. num.3.& hinc remanet satisfactum in tenium Bal.atque deducitur sufficere aliquo tempore patrem habuisse qualitatem primogenituræ, licet ante sibi delatam successionem moriatur vt filius ab eo relictus tempore eueniẽtis successionis superstes ex ea primogenituræ qualitate transmissa, patruũ excludens ad maioratũ admittatur vt ad uertunt probus ad Monachum. in.c. grandi.nu.4.de suplen.negligen.prælato.in.6.Ripa.in Rub.de secun. nupt. num.12.Benedict.in cap.Rainun.verbo in eodem testamen.1.num. 156.vt omnino tamen cessaret difficultas de iure communi inter scribẽtes agitata, supuenit. l.ista.quæ cũ personã patris representare constituat, primogenitu ram etiam acquirere statim cum nasci
17 tur probat. ¶Secũdo deducitur veritas eius difficilis dubitationis quæ quotidie inter scribentes versabatur circa vocationem filij maioris, quam efficere quod filius maior nepotem præmortui excludat tenuerunt Ancharr.consi.82.num.11.Alciatus.579. num.4.Deci.cons.443.in fi.Socci.con sil.87.vol.3.& in.l. si cognatis num. 5. de reb.dub.Roma consi.438.& alij re lati licet non sequuti à Molina libr.3. cap.8.num.18.

¶Quorum sententiam [...] quoties filius maior ad primo[...] inuitatur, is solus qui vere ętate [...] est vocatus cẽsetur, iuxta tex.in.l.se[...]per in princip. de iure immuni. Alex. consi.123.vol.1.num.1.&.2.& cons.4 vol.4.num.1, Deci.consil.443. num. 23.Rub.in Rub. de dona[...].69.in fin. Tiraquel. de prim[...] quæst.1.nu.
22. ¶Et quia verba ilia, *hijo mayor*,
secundum naturalem [...] non fictam significationem sunt accipienda, ex.l. fin.C.de his qui veniã ætatis maxime quia quãdo filius vocatur cum aliqua qualitate quæ non reperitur in nepote, nepos nõ continetur appellatione filiorum vt in specie profundamento patrui considerant. Alexand.d.cons.4 nu.7.Deci.d.consi.443.nu. 20.& ipse Alex.d.consi. 123. num.2.& Iass.in.l. is potest.num.41.de acqui.hæredi.lusita.Acosta de maiora.bono.patrimo.
nu.11. ¶Et quia cum qualitas maio 20
ris ætatis non sit transmissibilis de patre in filium, cũ inhæreat personæ.l.3. §.si quis minori in fine demino. Corn. cõs.199.nu.44.lib.2.Beroius post Alexand.cons.71.num.29.vol.1.Tiraquel. de primogeni.quæst.40.nu.104.&.105.
¶Et priuilegiũ concessum propter 21
qualitatem coherentem personæ non transmittatur, ex Anchar.conf.82.nu. 11.Mainerius in.l. in omnib9 causis de regu.iur.Tiraq.d.q.40 num.405.merito qualitas maioriæ personæ præmortui cohęrẽs eius morte fuit extincta.
¶Vnde cũ iuditio videntur dixisse 22
plurimi maximi nominis viri, quod qualitas hæc maioris ætatis considerã da est in persona succedere volẽtis, tẽ pore quo successio defertur, & dispositio ad effectũ perducitur, quasi sentiãt mortuo filio maiore nepotẽ ab eo relictũ cui qualitas maioris ętatis eueniẽ tis successionis tẽpore vere non inest

 sub

...tione filij maioris non cō-... sed a secundo genito exclu... probarunt Alexan.d.consi 4 lib. ... Soccin. seni.consil.88. colum.1. lib. 3. Barba.consi. 11.&. 28. volu.1. Beroius consi.71.colum.fin.volum.1.& alij per Tiraquel.d.quæst.4.num.159.

23 ¶ Quæ omnia fortissima essent,cōtra nepotem pro patruo si.l.ista ingeniossa & benigna personam patris repræsentare ipsum nepotem non constitueret, ex qua personæ repræsentatione quæ cum omnibus qualitatibus ipsi coherentibus repræsentatur, maioriæ prærogatiuam etiam transmitti & repræsentari per nepotem certum est. imo de iure etiam communi longe verius & receptius est in ea filij maioris vocatione nepotē ex filio prædefuncto comprehēdi. quod quidem ex eo probatur quia filius maior & primogenitus idem sunt. idemq; in substantia maioratus & primogenituræ ex Paul. consi.164 col.2. Ancharr. in cap. 2. ad fin.de consti.Soccin. consi. 252. volu. 2.& in.l.Gallus.§. instituens. nume.5. vbi Iaff.numer. 23.delib. & posthu.& alij per Molin.lib.1.capit.1.num.1. & lib.3.cap.8.nume.19. ¶ Vnde sicut

24 appellatione primogeniti repræsentatio non excluditur, sed primogenitura transmittitur, & repræsentatur, ita filij maioris vocatione nepos ex filio maiori prædefuncto patris personam repræsentando comprehenditur, & secundo genitum excludit. quam sententiam veram fatentur.Soccin.d.num.5. Iaff.23.in.d.§.insti.Gozadi.consi.4.nu. 13.Decius consi.299.nu.8. Afflictus in cap.1.de natura success. feud.in princ. num 46.Ancharr.consi.17.nu.10.quē licet corrupte referēs sequitur Roma. consi.438.num.13.Parif.consi.72.nu.9 vol.4.Soccin.iuni.consi.114 num. 14. vol.1. Gratus consi.5. per totum Deci. consi.80.num.4.& consil.270. num.1. Portius consi.14.num.15.Peralta in.l. cum ita.§.in fideicommisso.nume.15. delega.2. Tiraquel.de primogenit.q. 40.num.11.& quæst. 41.num.4.&. his non relatis alios referens.Molin.lib.3. cap.8.nu.19. quod aperte probat tex. in.l.2.tit.15.parti.2.ibi,*la hija mayor heredasse el reyno*, & ibi, *que si el hijo mayor muriesse ante que heredasse si dexasse hijo o hija*,vbi faciens.l.mentionem de maiore nepotem ex præmortuo patruo exclusso admittit. ¶ Quod à fortiori 25 procederet,cum maioratus institutor filios filij maioris ad primogeniū inuitauerit:aut aliter cōstiterit eos ad primogeniū admittere voluisse,quo casu efficere nō posset filij maioris expressio, quod nepos eā qualitatē maioriæ repræsentando ad maioratū non sit admittendus,vt aduertit Socc.qui in contrariū adducitur in.d.l.si cognatis.nu. 5 Alex.d.consi.4.num.14.& consi.9. vol.1.Isernia.in cap.1.num.14.de success.feud. Bologni.consi.62.colum.1. Barba.consi.10.volu.2.num.11.Deci. consi.397.nu.6.&.7. Socci. consi. 168. num.2.vol.2. ¶ Neque sufficeret se- 26 cundo genitum vere filium maiorem esse vt nepotem à præmortuo relictū à maioratus success. excluderet, quia in huiusmodi successionibus prius gradus, ac deinde sexus, & post modum ætas, consideratur vt aduertit Corne. consi.199. num.38.volu.2. & est satis notum ex quo quamuis filius secundo genitus ætate maior sit, cum primum gradum non teneat, à nepote in eo constituto recte excluditur,quia licet in alijs successionibus filij primum,nepotes secundum pro nepotes tertium, ac deinceps cæteri descendentes gradum constituant. l. 1.§. primo gradu. l. iuris consultus. §. transseamus. ff. de gradibus.l. 2.§. legitima hæredi-

tas

tas de suis & legitimis. §. insti. de hæred. quæ ab intesta. & notat Paulus in l fin.C.de verbo signi. in hac tantum de qua agimus quilibet ex filijs diuersum ab alijs gradum constituit, filius primogenitus cum eius descendentibus primum secundo genitus secundum tertio genitus tertium, & sic de cęteris ex Paulo.d.consil. 164 colu.2. per tex.in cap.1.versic.fin.de natu.suc cess.feud. dicente num.4.quod quamuis filius & filia sint impari gradu, in hac tamen successione maioratus, filius masculus primum constituit, & fœmina ad instar secundi respectu ipsius reducitur, quod tenuerunt etiam Soccinus in. l.Gallus.§. quidam recte num.4.& consi.227.num.3.volum.2. Aretinus in.l.ventre fallentia.4.de ac qui.hæred.& melius Ruin' consi.120. num.11.vol.1.& consi.117.num.8.& 151.num.15.&.154.num.3.&.167.nu. 11.vol.2.& consi.168.num. 6.vol.3. Curtius iuni.consi.125.num.5.

27 ¶ Et in contrarium aducta procederent quando ex omnibus liberis, seu descendentibus quicunq; vere maior cuiuslibet gradus fuerit ad primogenium inuitaretur.quia tunc sola gradus prerogatiua & maior ætas inspecta secundo genitus ad eam successionem admitteretur, vt eleganter considerat Alexand.consi.4.num.14.lib.4. Ancharr.d.consi.27.& alij de quibus supra qui sic sunt intelligendi. Si vero simpliciter filius maior ex linea recta filij maioris & ex vno quoque gradu eiusdem lineæ ad maioratum sit vocatus, vt frequentius cõtingere solet, nõ is qui inter omnes descendẽtes aut in omnibus descendẽtium gradibus ætate maior reperitur, sed vnius cuiusq; gradus primogenitus ex linea recta primogeniorũ gradatim admissus cẽsebit, & ex ea vocatione ad primogenium admittẽdus vt plurimi ex supra dictis aduertũt & magis in specie probat Alciatus consi.184.& cons.8. inter consi.Grati.& idem Alciatus consi.96 num.36. ¶ Multum enim difert an 28 ex omnibus descendentibus de familia seu ex aliquo genere tantum natu maior inuitatus sit vt inter omnes iuxta prioritatem ætatis modus succedendi cõstituatur, an vero maior respectu certi gradus sit admittendus, vt is ordo succedendi gradatim obseruetur, vt declarat ipse Alciatus lib. 8. parergon cap.15.ad fin. quem sequitur Peralta in Rub.de hæredi.insti. nu. 130. versic.vltim.præmissis & ita tan ex iure regio, quam ex iuris communis receptiori sententia, nepos ex præmortuo primogenito in ea vocatione filij maioris excluso patruo, comprehenditur. ¶ Tertio ex hac representatione videtur dicendum prædefuncti filium ex persona patris, quẽ representat, & non propria ipsius ad maioratus successionẽ admitti. quod de iure cõmuni receptum videbatur ex gloss. in l.1.§.si sit filius.ff.de coniu.cum emãci. vbi probat ius filio emancipato cõpetere ex persona patris & non sua, sequuta à Bart. ibidem col.fin. & magis in specie probant hanc sententiam Ioann.Faber.& Platea in.§. cum filius insti. de hæred. quæ ab intesta. Paul. consi.421. quod ista mater. numer.1. lib.1. versic. & primo probatur, sentit. Abb.consi.85.num.1.Clarius Iuss.cõsil.139.colum.2.vol.4. Portius consil. 37.num.3.& consi 35.num.3. 29

¶ Sed magis secure tenendum est 30 quod quamuis filius personam parentis cum primogenitura & maioria representet eidem quę competant priuilegia tan personæ, quam gradui ipsius parentis concessa non tamen succedit ex persona patris sed ex pro-

propria ipsius filij, & iure proprio tanquam nepos & nō tanquam patrē repræsentans:quasi vere & omni tempore foret,ille in cuius locum sub rogatur & non ex persona ipsius sed ex propria à lege ipsa successionem acciperet, ex eo potissimum quod prædefunctus nūquam actualem successionem habuisset hæc est celebris doctrina Bart. parū sibi constan in .l. 2 .§. si nepos decollat.dot.& in.l.2. in fin.C. deliber.præter & eam sententiam in specie sequuntur Capi. deciss. 21.nu. 6.Gramati. deciss.63 num. 5. Alexan. consi.20.numer.8.versic.octauo non obstat.lib.1.& consi. 4. num.13.lib.4, Ancharra. consi. 315. ad medi. Deci. consi.443.num.20.&.30.& consi 318. num.6 Ripa.in.l. in quartā. num. 199. ad.l.falcidi. Anto. Gama. deciss. 385. num.2.Tiraquel de primogeni. quęst. 40.num 116.Tellus in.l.27. Tauri.nu. 2.& hanc Bart.sentent. sequunt. Bald. num.4.Salicet.3.Corneus.1.Alexand. 6.Aretin.1.in.l.2. C. de lib.pręt.Alex. consi.20.num.3.volu.1.& consi. 191. num.2.lib. 2. Curtius senio.consil.44. Decius consl.433.Cepha consi.16.nu. 37.Marania in.l.is potest.nume. 256. Ruinus consi.127.num.7.vol 3.& nullo ex his relato.Molin.lib.2.c.1.num. 17.

31 ¶ Ex quo singulariter deducitur quod quando nepotes in locum parētum præmortuorum subrogantur ad succedendum cum patruis auo non tenerentur ad debita contracta à suis præmortuis parentibus, cum ex persona propria tanquam nepotes auo succedant.quod reperio, nouissime consuluisse Ioann. Rojas de success. ab intesta.cap.6.num.3.&.4.

32 ¶ Deducitur etiam pactum de non succedendo factum per filiam viuente patre mortuam,nepotibus non pręiudicare.vt pote quia ex persona propria tanquam nepotes auo succedant quod singulariter dixit Bald.in.l. fin. col.penul. versic. hic incidenter.C.de pact.Ancharr.consl.315.dominus Bertol.& Tiraquel.referens plures de primogenit.quæst.40.num.117 quæ quidem omnia intellexit.Gab.de success. ab intesta.consl.c.1.nu.27. vide per eū.

SVMMARIVM.

Prouisio hominis facit cessare prouisionem l.num.1.

Admissi censentur à testatore,qui ex verbis institutionis admittuntur tacite vel expresse.num.2.

Voluntas facit cessare transmissionem. num.3.

Repræsentatio excluditur vel admittitur ex voluntate testatoris.num.4.&.5.

Repræsentatione exclusa in successione ascēdentium an censeatur exclusa in successione transuersalium,num.6 &.7.

Repræsentatio quando admittatur in successione testamentaria latissime discutitur num.8.vsque ad num.25.

Dispositio hominis ad instar prouidentiæ.l. regulatur, num.10 &.11.

Intestatus permissiue dicitur disposuisse secundum legem.num.12.

Reseruans facultatem disponendi de certa summa dicitur disposuisse decedendo ab intestato.num. 13.

Testator intelligitur in dubio voluisse regulari dispositionem suam secundum iuris cōmunis regulas,num.14.

Testator in dubio intelligitur cogitasse de legis dispositione & secundum eam voluisse successionem eius deferri.nu. 15.

Repræsentationem admitti in successione testamentaria ordinaria eleganter probatur,num.16.&. 17.

Conditionalis dispositio effectum actus suspendit & interim vocatio quasi somnium est.num.18.

Ius

Ius quaerendum seu delatum sub aliqua conditione semel defecta non transmittitur num. 19.

Conditione purificata per inde est ac si à principio dispositio fuisset pura, num. 20.

Conditione deficiente non tan dicitur exclusi substitutum, quam per inde haberi ac si nunquam substitueretur, num. 21.

Transmissio in dispositione conditionali defecta conditione non admittitur, nu 22.

Transmissio in contractibus quando locum habeat, num 23. & 24.

Transmissio non procedit quando conditio quae in persona stipulatoris ad implenda erat defecta omnino fuit in persona ipsius, num. 24.

Persona in determinate sub aliqua qualitate vocata si ante existentiam ipsius moriatur non diceretur qualificate vocata sed omnino in dispositione omissa. num. 25.

Qualitas in persona succedere volentis ad succedendum requisita an tempore dispositionis vel quo dispositio ad effectum perducitur sit in eo verificanda. numer. 26. vsque ad fin. glossae.

Qualitas primo geniturae & maioriae, atque proximioris an tempore dispositionis vel euenientis successionis consideretur, nu. 27. 28. & 29.

Qualitas quando per modum causae finalis existentiae, aut fundamenti dispositionis adiecta sit. num. 31.

Qualitas quando per modum demonstrationis adijciatur, num. 32.

Qualitas an in dubio praesumatur adiecta per modum causae finalis vel demonstrationis tantum num 33 & 34.

Ad l. 40. gloss. 13.

1 IBi, *saluo si otra cosa estuuiere dispuesta*, & merito cum prouisio hominis faciat cessare prouisionē. l. ex Anchar. consi. 400. num. 6. Tiraquel. in. l. si vnquam verbo libertis num. 8. & 9. C. de reuocan. dona. ¶ Et tantum ad maioratus successionē admittantur quos 2 admisisse institutorem ex verbis eius dispositionis constiterit ex Isernia in cap. 1. in prin. ad fi. de feud. Mar. & in cap. 1. §. praeterea ducatus col. 3. de prohibi. feud. aliena. Tiraquel. de primogenit. quaest. 40. num. 56. Molin. lib. 1. cap. 2. num. 17. ¶ Vnde voluntas facit cessare transmissionem & contra 3 transmissibile quo dex sua propria natura transmitti non poterat Bald. in. l. vnica. C. de his qui ante aper tab. Soccin. per tex. ibi in. l. in conditionibus. §. 1. de condi. & demonst. Deci. in. l. 1. colu. 3. C. de insti. Crotus in. l. si is qui pro emptore. nu. 76. de vsucapio. Iass. consi. 75. col. 2. in princi. vol. 2. Cutti. Seni. consi. 75. col. 10. Paris. consi. 52. num. 18. vol. 3. & consil. 91. num. 41. vol. 2. Alexand. consi. 96. vol. 3. Hieroni. Zanc. in. l. haeredes mei. §. cum ita num. 195. ff. ad Trebel. Anton. Gama. deciss. 158. num. 3. ¶ Et in specie re- 4 praesentationis probat Portius consil. 8. numer. 13. ¶ Sicut econtra posset 5 efficere testator quod in casib⁹ in quibus non est locus repraesentationi ea necessario sit admittēda vt deducitur ex Soccino consil. 140. volu. 1. Decius consi. 15. 38. & 105. Paris. consi 37. 38. num. 13. vol. 2. & Soccin. consi. 126. num. 15. vol. 1. ¶ Et in tantum hoc 6 procederet, quod exclusa repraesentatione in successione ascendentium, cēseretur etiam exclusa in repraesentatione in successione transuersalium, tan ex eo quod per amplationem trāsuersalibus fuerit concessa & deficiente regula ampliatio finitur. ex Dominico in c. qualis. 22. distinctione per gloss. fin. in cap. postulasti de rescrip. vbi Anton de Burrio ipse Anto. in cap. 1. notab. 4. & Abb. ad fin. de pact. Felin. in

cap. non ne. nu. 3. de præsumptionib.

6 ¶ Quam quia extensio nō potest sub stineri sine regula, licet econuerso regula sine exceptione substineatur sicut neque accessorium sine principali licet econtra principale, sine accessorio possit ex Aret. in l. si quis. §. si suo testamen. de vulgari melius Mari. Soccin. iuni. consi. 3. volu. 1. & quia ad destructionem antecedentis venit destructio consequentis. capit. ex officio de præscrip. cum vulga. Euerar, in loco à destructione antecedentis.

7 ¶ Erit tamen. l. ista singularis dum in successi. testamentaria quando à testatore non excluditur semper admittit repræsentationem quod de iure cō muni impugnaberunt quam plurimi maximæ authoritatis viri, ex eo quod in ea principaliter consideretur testātis affectio quę circa proximiores per veritatem maior existimatur: vulgata l. cum ita. §. in fideicommisso delega. 2 §. si plures de legi. agna. success. l. 2. §. si duo de legi. tute. l. l. hęredes mei. §. cum ita ad Trebel. & quia in legali successione sola ipsius legis dispositio absq; affectione alicuius consideratur, ex quo repræsentatio quæ ab intestato ex l. admittitur contra testantis præsumptam affectionem denegatur quibus & alijs rationibus in testamentaria successione non dari repræsentationem firmiter tenuerunt Bald. in. d. §. in fideicommisso Alexand. consi. 4. vol. 4. versic. fortificatur, & consi. 129. vol. 5. Deci. consi. 187. 529. 553. 408. vbi fatetur ita fuisse in Rota Curiæ Romanæ, & consi. 478. & 474. num. 7. & 480. num. 9. Iass. in l. 2. C. de succes. ædi. Rubeus consi. 36. cum quatuor sequētibus Gozadi. consi. 29. colum. 2. Paris. consi. 30. num. 63. volu. 2. & consil. 90. num. 46. eod. volum. Soccin. iuni. consi. 9. num. 2. vol. 2. & cōsi. 149. num. 10. eod. vol. & consi. 140. nume. 11. vol. 3. Beroius consi. 94. num. 15. volum. 2. Gratus cō sil. 27. num. 20. volum. 1. Portius consil. 52. num. 5. & consi. 128. numer. 12. Crotus cōsi 9. Alciat. consi. 25 thom. 1 libr. 2. & hanc tenent Anto Gab. de successi. ab intest. concl. 1. numer. 12. Acosta de maioratu. patrimo. num. 12. versic. dici poterit. Anto. Gomez, hic num. 41. & in. l. 8. num. 17. vbi omnes hanc dicunt communem & verā opinionem atque sepius secundum eam in supremis tribunalibus iudicatū fuisse testantur. ¶ Vnde Bal. & Paul. in 8
l. si quis filio. ff. de legi. hæri. intellixerunt tex. in. l. 1. §. si quis proximior. ff. vnde cognati in successione ab intestato tantum procedere. ¶ Contra- 9
riam tamen sententiam etiam de iure communi veriorem quā plurimi existimarunt, ex eo quod hominis dispositionem ad instar prouidentiæ. l. regulari crediderunt, vt aduertunt Iass. in l. 1. col. 3. C. de his quib. vt indig. Deci. consi. 90. col. 2. Ruinus consi. 87. vol. 2 Aimon. consi. 180. nu. 3. & alijs & plurimos referens Tiraquel. de primogenit. quæst. 40. num. 91. & 92. cum alijs Couarr. cap. 38. pract. nu. 4. versic. ex quibus infertur Aluarus Baez de iure emphiteo. quæst. 50. numer. 31. versic. quamuis autem Bald. 2. & quia causa testati à causa intestati regulatur, præcipue respectu delationis successionis fideicommissi ex gloss. quæ sic intelligitur in. l. cum ita. §. in fideicommisso delega. 2. & probant Corneus consi. 131. ad fin. lib. 2. & consi. 86. col. penul. lib. 3 Ruinus. consi. 144. nume. 13. lib. 3. Deci. consi. 186. col. 2. Paris. consi. 37. num. 42. & consi. 38. col. 1. cō sil. 57. num. 16. lib. 2. Soccin. iuni. consil. 26. num. 25. lib. 1. Alciatus consi. 96. num. 34. cum alijs. ¶ Etiam intermi 10
nis. l. 1. §. si quis proximi. ff. vnde cognati

nati vt contra Bald.& Paul.supra considerãt Socc. Garsia. Lupus & aliquos referens sequitur Rubeus consi.8.nu. 1.& cons.37.num.4.& consi.128.nu. 4.Gozadi.consi.36.num.8.atque alij
11 quam plurimi de quibus infra.

¶ Dicitur enim quando quis ab intestato decessit permissiue dispsuisse, id est secundum.l.dispositionem. sicut testatus dispositiue vt acutissime aduertit Bald.in.l. emancipata in. 8. oppositione de collat. quem sequitur Alexand.consi.44.in fi. vol.5.Garron. in authenti. ex testamento.nu.4.C.de secun.nupt.cui adde Iass.in Rub.de liber.& posthu.col.4.& cõsi.252.col. 4.vol.2. Cagnol.in Rub. quando non
12 petent.part.num.16. ¶ Vnde singulariter dixerunt viri equidem doctissimi, quod reseruans facultatem disponendi de certa summa dicitur disponere decedẽdo ab intesta. Bal.Nouel. relatus per Curt.iunio.consi.4.col.2. ad fin.Cagnol.in.l hæredem num.12. de reg.iur. de quo vide Aymon.consi. 256.in fin.Celso consi.37.per totum. Mantica de coniecturis.fol.michi.151 colum.3.num.14.subtilis Hieroni Zãcus in.l.hæredes mei.§. cum ita. num. 711.ff.ad Trebel.& ita videbatur dicẽdum quod ex ea æquiparatione de successione testamentaria ad eam quæ à lege ab intestato defertur, repræsentatio in ea admittatur,quæ verior sentẽtia hodie apertius probatur per hãc.l.

13 ¶ Quam vt ab origine intelligere possimus hac necessaria distinctione vti debemus,aut successio testamentaria ex ordinaria hominis dispositione defertur,vt quando institutor simpliciter ad eius successionem filium maiorem,seu proximiorem consanguineũ, vocauit, & tunc cum sit intelligendũ suam testamentariam dubiam dispositionem regulis iuris communis adæquare voluisse, & secundum constitutiones successionis ab intestato suam ad posteros deferri voluisse ex vulgata doctri.Bart.in.l. hæredes mei.§.cũ ita ad Trebel. & in.l. iusiurandi.§ liberi.debo.liber.sequuto à Iass.in.l.omnes populi num.28.de ius.& iur.& in l.si quis id quod num.18. de iuris. om. iudic.Alexand.cons.14.volum.4.Decius cons.278.num.4. Alciat. de præsumptioni regula. 3. præsumptione. 32.num.2.Ripa.in d.§.cum ita num.74 &.75.vbi Zancus.num.1119.

¶ Atque indubio videatur cogitasse de legis dispositione idque ipsum quod .l.disposuisse.& quod secundum eam in eius bonis foret succedendum desiderasse.l.cum patrem. vbi Bald. in fin.decondi.infer.Deci.consi.47.in fi. Portius consi.52.num.10.Crotus consil.35.num 4.Alexand.consi.55.num. 4.volum.4 Emilius consil.44. num.5. & consi.12.num.17.& consi.60. nu. 14
4.& cõsi.139.in fi. ¶ Merito in ea ordinaria testamentaria successione repræsentatio est admittenda: vt eleganti doctrina Ioann. de Imola suadetur, in.l.interdum in princ.ff.de acqui hæredit.dicentis quod quando consobrini cum patruis in successione testamẽtaria concurrunt videntur in stirpem instituti & repræsentatio admittitur. quam doctrinam sequuntur Alex.cõsil 55.vol.2 Cifontanus nu. 2. Tellus 5.in.l.8. Taur & melius Ioãnis Rojas de success.ab in testa.capit.32 num. 9. cum alijs & satis ex supradictis comprobatur contra Gomez.qui in. d.l.8. num.17.contrarium & male credit. 15

16 ¶ Et hinc in successione maioratus sicut quando ex l.aut antiquissima cõsuetudine absque hominis prouidentia deriuatur, repræsentatio admittitur,vt late scripsimus in gloss.2 dicendum est fore admittendam quando ex homi-

hominis ordinaria dispositione defertur, quia cum ex ea Hispaniarum antiquissima consuetudine, etiam ante ius patriatum, longe verius & receptius erat nepotem, vel neptem, patruo in successione fuisse prælatum vt resoluunt Tiraquel. de primogenit. quæst. 40. num. 18. & Molin. lib. 3. capit. 6. nu. 26. merito secundum eam vetustissimam cõsuetudinem, atque iuris communis receptiorem sententiam, credẽdum est maioratus institutores quia ordinarias vocationes fecerunt, eosdẽ nepotes patruis superstitibus prętulisse: vt in specie eleganter argumentantur Abb. consi. 85. num. 5. Areti. consi. 162. num. 10. Soccin. consi. 152. nu. 10. vol. 2. & cons. 47. num. 13 vol. 4. Guid. pp. quæst. 506. Socc. iuni consi. 1. num. 113. vol. 1 & consi. 133. num. 20. & 23 & consi. 146. num. 16. vol. 2. Paris. cons. 48. vol. 2. Ruin. cons. 147. num. 7. volu. 2. Deci. consi. 397. num. 6. & 7. Corne. consi. 37. num. 5. vol. 1. Bellamera. decis. 723. num. 18. Riminal. consi. 78. num. 1. volum. 1. Suarez in. l. quoniam ampliat. 10. versic. *ego dico*, Tiraquel. de primogenit. quæst. 40. nume. 183. Couarr. lib. 2. varia. cap. 5. num. 2. Grego. in. l. 3. tit. 13. parti. 6. verbo, *el mas propinquo*, colum. 2. & verbo, *maioria*, versic. vnde sufficit & his non relatis Molin lib. 3. cap. 6. num. 27. & consequenter cum iuditio. l. ista in ea maioratus successione testamentaria ordinaria semper admittit representationem.

17 ¶ Aut enim successio testamentaria non ex ordinaria hominis prouidentia constat, sed cum aliquibus qualitatibus, aut conditionibus in persona succedere volentis necessario verificandis, deriuatur, & in hac spec e cum effectus conditionis sic actum suspendere vsque ad eius implementum, & ipsius conditionis euentus debeat expectari, atque interim vocatio sit qua si somnium, nihilq; pendente in rerũ natura, vt vulgaria iura probant. l. hæc venditio de contrahen. emptio. l. necessario. §. si pendente. de periculo & commodo rei venditæ. l. si pecuniam si cert. peta. l. si quis sub conditione dã dorum. ff. si quis omissa causa testa. & pro regula constituitur à Ioann. Andre. ad specula. tit. de testa. in addi. ad Rubi. colu. 3. versic. *item Lambertinus*, Paul. consi. 16. num. 4. lib. 1. Alexand. consi. 26 num. 14. lib. 3. & consi. 13. nũ. 4. lib. 4 Ruinus. consil. 96. colu. penul. lib. 2. Decius consi. 254. num. 6. & 299 num. 8. Paris. consi. 31. num. 41. & 36. num. 10. lib. 2. & dicit communem Alciatus responso. 594. nu. 1. Tiraquel. de retractu. consanguine. §. 1. gloss. 9. num. 97. Curtius iuni. consi. 58. num. 5. Beroius consi. 103. num. 6. vol. 2 Paris. consi. 83. vol. 2. ¶ Metio primo instituto mortuo pendente conditione, aut non dum in eius persona qualitate verificata, nihil ad eius successorem transmitti, cum ius quærendum seu delatum sub aliqua conditione semel defecta non transmittatur vulgata. l. vnica. §. sin autem aliquid sub conditione. C. de cadu tollen. l. si in personam. C. de fideicommiss. gloss. & omnes in. l. hęredes mei. §. cum ita ad Trebel. & in. l. vnica. C. de his qui ante aper. tab. & resoluunt Iass. in. l. cum filio 5. notab. de lega. 1. & consil. 80. in fin. lib. 1. vbi dicit non inuenisse aliquem de mundo aduersus hanc veritatem ie nentem. Alexand. consi. 36. colu. 2. vol. 3. & consil. 92. col. 1. & 61. colu. 1. vol. 7. & consi 198. in princ volu. 6. Paris. consi. 18. num. 67. vol. 2. Socc. cons. 77. in princ. vol. 1. Beroius consi. 117. num. 7. vol. 2. & consi. 91. num. 13. eod. vol. Deci. consi. 416. Soccin. iuni. cons. 117. num. 16. vol. 1. Crotus in. l. 1. col. 15. versic. 18

19 versic. *quinta concl. de legati.* 1. ¶ Et hoc quia sicut purificata conditione per inde est ac si à principio substitutio fuisset pura, cum par sit conditio actus puri & conditionalis purificati. l. fin. §. si Titius de vulg. vbi Iass. notab. 2. Deci consi. 551. & 613. col. 2. Socci. iuni. consi. 172. col. 5. vol. 2. Crotus in. l. si is qui pro emptore num. 94. Tiraque. de retract. lignagi §. 1. gloss. 2. num. 26.

20 ¶ Sic deficiente, non tā dicitur excludi substitutum quàm perinde habe ri ac si nunquam substitueretur. l. pecuniam vbi Deci. 2. notab. si cert. peta. per. l. 1. de regula Cato. Paul. consil. 292. col. 2 vol. 2. Corne. consi. 180. col. 3 vol. 4. Parif. consi. 19. col. 5. volum. 2. Craue. consil. 62. col. 1. Angel. consil. 265 in. 2. dub. Anani. consi. 68. Socci. consi. 117. colum. penul. volu. 3.

21 ¶ Et magis in specie trāsmissionis seu representationis in successione maioratus probant Oldrald. consi. 224. nu. 27 Abb. consi. 70. num. 22. Rub. consi. 86. Gratus consi. 16. num. 11 lib. 1. Tiraquel. de retract. lignagi. §. 1. gloss. 9. num. 102. Portius consi. 8. numer. 45. Costa de maiora. bono. patrimo. nu. 14. versic. neque potest. nepos. Aluar. Vaez de iure emphi. quæst. 50. nu. 27.

22 ¶ Etiam si maioratus in contractu instituatur quia licet in contractibus conditionalibus pendente conditione nascatur spes debitum iri ad hæredes transmissibilis. §. ex conditionali insti de verbo. l. necessario. §. quod si pendente de periculo & commo. rei. ven. l. si quis Titius de verbo. & probant Alciat. in cap cum contingat nu. 316. de iure iuran. Benedictus in cap. Rainu. verbo & vxorem nomine nu. 62. Ripa. responso. 2. de reuoca. dona. & ratione differentiæ quam de contractu ad fideicommissum tradit bene eruditus Zācus in. l. hæredes mei. §. cum ita ad Trebel. num. 152. cum alijs & num. 211. atque in specie. l. quoties C. de dona. quæ sub. mo. tenent omnes de quibus supra. ¶ Tamen ea trans- 23 missio non procedit quando conditio quæ in persona stipulatoris adimplēda erat defecta omnino fuit in persona ipsius, vt eleganter intelligendo tex. in. d. §. ex cōditionali tenent Ioan. Faber. ibi num. 2. Alciat. responso. 99. nume. 22. quem sequitur Alua. Vaez. de iure emphi. quæst. 50. num. 27. licet eum corrupte referat alegādo respon sum. 6. num. 17. & ita intelligit Costa in allegatione pro patruo. nu. 25. versic. ego tñ respondeo. ¶ Quod quidem ex eo elegāter confirmatur quia 24 quando persona indeterminate sub aliqua qualitate certo tempore necessa rię verificanda vocatur si ante ipsius existentiam mortua fuerit non diceretur qualificatē vocata, sed omnino in dispositione omissa ex. l. commo diss. de libe. & posthu. vbi Aretinus & in. l. si contra. colu. 6. de vulga. Euerar. consi. 5 colu. 5. versic. sic præterea Tiraquel. de primogeni. quæst. 40 nu. 198. & in tract. de retracta. con sangui. §. 1. gloss. 9. num. 101. versic. *sed tamen*, Bellamera. concl. 724. col. 8. versic. mo do dicta dispositio Ancharr. cons. 356 col. 2. versi. secundo, Deci. consi. 15. ad fin. Bellonus cons. 41. num. 15. Gozadi. consi. 65. in fin. & in hac specie procedit secunda pars nostræ. l. in prædictis verbis. *saluo si otra cosa estuuiere dispuesta* vt sit necessario intelligenda de testamentaria successione extraordinaria, in qua non admittitur representatio, sed solum dispositio instituentis primogenium excludere seu admittere volentis representationem inspicitur.

¶ Sed cum late scripserimus mortuo primogenito, non dum qualitate, 25 seu conditione, ab instituente primogenium

genium requisita verificata, nihil ad se quentem successorem transmitti, vtilissimum, atque summe necessarium, ab origine examinandum elegimus, quo tempore qualitas seu conditio in persona succedere volentis præcisse requisita sufficiat verificari, an viuo vltimo eiusdē maioratus possessore ante actualem successionis executionē, quando solam spem succedendi licet formatam & certā primogenitus habuit, vel demum tempore mortis ipsius, quando vere & actualiter defertur successio quod quidem contingere posset quoties duo reperiuntur quorum vnus filius est illius qui conditionem seu qualitatem ab instuente requisitam viuente vltimo maioratus possessore habuit, sed morte præuent' qualitas in eo verificata spirauit, qui patris personam representando qualitatem etiam representare prætendit, & consequenter alterum cui vere tēpore quo defertur successio qualitas inest à maioratus successione excludere. cuius difficultatis vera explicatio clauis totius representationis materiæ est.
26 ¶ Et quod tempore euenientis successionis qualitatis verificatio in persona succedere volētis ad succedendum requisitę consideretur, ex eo probatur, quod qualitas necessario in eo verificanda sit tempore quo defertur successio, & dispositio ad effectum perducitur, neq; sufficiat semel verificari aut per momētum extitisse nisi duret, & perseueret, vsque ad euētum successionis hæc est celebris doctrina. Alexan. in. l. si rem meam in fi. de verbo obliga. & resolutio Soccin. in. l. si cognatis num. 30. de rebus dub. quod etiam aduertunt Ruinus consi. 264. num. 6. vol. 3. Gratus consi. 65. nu. 2. vol 1. & considerabit Beroius cons. 108. num. 11. vol. 2. & eleganter explicuit Ripa responso. 131. num. 15. Gerardus consi. 3. nume. 31. Tiraquel. de primogenit. quęst. 40. nu. 177. & pro regula ab omnibus pasim traditur. ergo ita dicendum videtur in qualitate maioriæ, primogenituræ, & similibus, vt in persona succedere volentis verificari sit necessarium tēpore quo successio defertur & consequēter quod si primogenitus (patre viuo) mortuus nepotem reliquerit is secundo genitū cui vere tempore euenientis successionis qualitas maioriæ & primogenituræ in erat excludere non posset, fortis equidem in fauorem patrui contra nepotem impugnatio quam in qualitate primogenituræ prosecūdo genito ad misserunt Bal. in. l. 2. num. 5. C. de iure emphiteo. Alexand. in. l. ex facto. §. si quis rogatus in princi. ad Trebel. Decius. consi. 443. num. 14. Tiraquel. de primogeni. quæst. 34. num. 7. &. 28. & magis in specie Albanus cons. 60. dicēs quod ex quo pater primogeniti non erat in rerum natura quando mortua fuit domina Monica de qua ipse loquitur, primogenitura patris sui nō erat considerabilis, cum non extitisset tēpore delatæ successionis atq; effectus dispositionis. ¶ Et in qualitate ma- 27
ioriæ probarunt Paul. consi. 164. col. 6. versi. ad secundum lib. 2. Barbatia. cōsil. 11. &. 28. vol. 2. Beroius consi. 71. col. fin. vol 1. & per Tiraquel. d. quęst. 40. num. 159. ¶ Et in vocatione pro 28
ximioris magis sine dubio crediderūt Ruinus consi. 191. nume. 10. lib. 2. Alciat. responso. 480. num 15. Rube. consil. 28. num. 9. Socci. iuni. consi. 172. nu. 28. lib. 2. Euerar. cōsi. 5. col. 4. versic. & inter alia Albanus consi. 106. num. 3. & 4. existimantes proximiores qui eam qualitatem tempore euenientis successionis habuissent censeri vocatos, quæ pro Alexandro in. d. l. si rem meā

vrgen-

29 vrgenter faciunt. ¶ Sed his omnib' non obstantibus contrariam sententiam veriorem existimamus, & qualitatem in persona succedere volentis ad succedendum requisitam, non tempore euenientis successionis fore in eo præcisse verificandam, sed vel tempore institutionis maioratus, vel in vita cuiuslibet eius possessoris, etiam si ante euentum successionis moriatur verificari sufficere credimus ex elegãti doctri. Gofredi doctoris antiqui. in l. interuenit de lega. præstan. dicentis quod qualitas & effectus dispositionis consideratur tempore quo fit dispositio, & non executionis ipsius, quam in effectu sequuntur Maria Soccinus Senior. consi 6. lib. 1. Ruinus cons. 22. 12. & 13. lib. 2. idem consi. 36. nu. 10. eod. lib. & clarius respondet. cons. 124. nu. 24. lib. 2. Menoch. consi. 97. num. 150. Alexand. consi. 21. &. 26. lib. 3. Deci. consil. 38. col. 4. Alexand. consi. 184. vol. 2. Socci. consi. 10. col. fin. volu. 3. Roma. consi. 231. num. 3. Soccin. iuni. consi. 172. num. 24. &. 28. 33. lib. 2. Paris. cons. 71. num. 14. lib. 4. iterum Alexand. consi. 171. num. 2. lib. 2. & bene Sodoletus in. l. si cognatis col. 8. versi. Subdit. Bart. ff. de reb. dubi. Ioann. de Imola. in cap. iudicante num. 12. de testamen. omnes secure tenentes debere qualitatem considerari in persona succedere volentis tempore ipsius vocationis. quorum sententiam probat tex. in. l. vxorem. §. testament. 1. de lega. 3. vbi dispositio verificatur in persona quæ reperitur tempore conditi testamenti. & aliæ personæ futuræ excluduntur. quod etiam probat. l. ista ff. de auro & argẽto legato & hoc quia cum præsens stat nunquam futurus cẽsetur vocatus, sed omnino in dispositione exclusus tanquam de eo nõ cogitatum, Imo ab surdum videtur futurum ab instituente vocari: cum extaret præsens. Imola consil. 113. num. 4. Menochi. consi. 97. num. 77. &. 78. & melius Ruinus cõsi. 36. num. 16. lib. 2. & quam plurimi relati à Tiraquel. de retract. consang. §. 1. gloss. 9. nu. 94. melius Deci. consi. 95. num. 7. Tiraq. supra. d. gloss. 9. num. 83. Alciat. respõ so. 495. colum. 1. merito reprobantes Lambertini & Ioann. Andreæ contrariam sententiam cum voluntas consideretur tempore quo disposuit testator, & nõ tempore executionis ipsius dispositionis: vt prædicti aduertunt & respondit Maria. Soccin. seni. consi. 6. lib. 1. Menochi. d. consi. 97. num. 150. Roma. cons. 231. quod in specie successionis maioratus perpetui probarunt plurimi. qui appellatione filij maioris seu primogeniti, omnes in infinitum linea recta primogeniorum de primogenito in primogenitum comprehendi & secundo genitum excludere qualitatẽ primogenituræ & maioriæ patris præmortui representando tenuerunt, & qui etiam existimarunt appellatione proximioris non excludi representationem neq; admitti proximiores tempore euenientis successionis, sed nepotem patruum excludere: & sic de inceps in infinitum de quib' in glossa verbo, *la persona de su padre*, & in gloss. verbo, *la voluntad del que le instituyo*, quibus sufficienter in contrariũ adductis respondetur. ¶ Et ex abun- 30
dantia ad celebrem doctrinam Alexã. & aliorum satisfactum remanet, intelligendo eam quando qualitas fuit adiecta per modum causæ finalis, aut existentiæ, & fundamentum dispositionis, quia tunc verissimum esset tempore quod dispositio ad effectum perducitur in persona succedere volentis qualitatem debere verificari, vt singulariter intellexit Bald. in. l. humanitatis

tis. nu. 28. C. de impube. & omnes sibi Ripa. in l. ex facto. num. 36. in fin. ff. de vulga. Imola in clement. 2. num. 14. de rescript. sicq; sunt intelligendi Aymon. consi. 202. nu. 31. Paris. cons. 201 num. 32. lib. 1. & Bellonus cons. 1. nu. 8.
31 &. 9. ¶ Si vero qualitas non per modum causæ finalis, aut existētiæ, & fundamenti, sed simplicis demonstrationis vocationi adiecta sit: vt qualitas maioriæ, primogenituræ, vel alia similis, tunc non requirit existentiam tempore quo dispositio ad effectum perduci tur, neq; continuationē, aut perseuerātiam, sed sufficeret si per momentum in persona eius verificetur qui admitti ad maioratus successionem prætendit. vt intelligit Bald. in d. l. humanitatis. nu. 28. versic. *vel dic quod*. Ioann. de Imola in clement. 1. nu. 14. de rescript. & latius Menochi. consi. 79. nu. 106. 107. 108. vbi ingeniose ad Alexandri doctrinam respondet.
32 ¶ Et in dubio nunquam præsumitur qualitas adiecta causæ finali, cum neq; ipsa finalis causa præsumatur gloss. fi. in l. 2. §. fi. de dona. in l. si mulier. C. de iure doti. Paul. in l. fi. C. de condi. ob cau. Aretinus in §. illis autē detesta. mili. Bald. in l. 2. §. si parendi. colu. 2. de condi. cau. data. Socci. Seni. in cons. 83. in fi. lib. 3. ¶ Imo potius qualitas præsumitur
33 adiecta dispositioni & personæ, causa demonstrationis. l. fi. §. Titia. in fi. de libe. lega. Bart. in l. cum pater §. mense. de lega. 2. quem sequuti sunt Iasl in l. centurio. num. 51. & Ripa. nu. 140. de vulga. aliter q; ad Alexan. responderi potuisset, si minora nos expectarent. sufficiat pro nūc secure deducere qualitatem in persona succedere volentis necessariam, non requirere perseuerātiam, neq; continuam existentiā vsq; ad tempus quo dispositio sortitur effectum: sed per momentum verificatā mortuo filio ad nepotem trāsmitti, nisi causa finali adiecta fuerit quia tunc secundum ea quæ de qualitate verificanda in persona prædefuncti supra diximus, erunt dubitationes decidendæ.

SVMMARIVM.

Successores in maioratu non valebunt excludere representationem neque mutare seu alterare vocationes aut substitutiones. num. 1.

Ad l. 40. gloss. 19.

IBi, *por el que primeramente instituyo y ordeno el mayorazgo*, ergo maioratus institutor est qui potest excludere representationem, & nō reliqui possessores qui mutare, seu alterare, vocationes, nequirent, vt latius dicendum erit in l. 44. Tauri atque dictum fuit in gloss. 1. h. l.

SVMMARIVM.

AD excludendam representationem an sit necessaria dispositio expressa, vel sufficiat tacita, nu. 1. & per totam gloss.
Dispositum dicitur, quod ex verbis disponentis euidenter constat. num. 1.
Voluntas etiam dicitur quæ tacitè ex verbis disponētis deducitur. num. 2.
Argumentum à coniunctione duarum legū fortissimum. num. 3.
Argumentum a superfluitate vitanda iuridicum. num. 3.
Representationem excludi coniecturis. nu. 4. & 5.
Expressa dispositio dicitur quæ ex verbis & mēte disponentis deducitur, quamuis nihil verba exprimant nu. 6. & 7. vsq; ad num. 12.
Representatio an excludatur ex vocatione porximioris. num. 13. cum alijs.

Pro-

Proximitas ad succedendum an consideretur, respectu primi institutoris, vel ultimi possessoris, num. 14. & 20.
Qualitas proximitatis an debeat concurrere in persona succedere volentis tẽpore quo successio defertur & dispositio ad effectum perducitur, nu. 15. 21. 22. & 23.
Representatio an excludatur quãdo testator vocauit proximiores suos. num. 16. 24. & 25.
Representatio an excludatur quãdo testator vocauit proximiores in gradu num. 17. & 26.

Ad.l.40.gloss. 20.

1 *Bi, que en tal caso mandamos que se guarde la voluntad del que le instituyo*, scilicet expressa cum.l. dixerit, *saluo si otra cosa estuuiere dispuesta*. quæ ad dispositionem expressam institutoris maioratus necessario sunt referenda, cum id dispositum dicatur quod ex verbis dispositionis euidenter constat, & non coniecturis tantum deducitur ex sententia Dominici in cap.1.§ licet. nu. 5. de procura.lib.6. quem referens sequitur Molin.in consuet. Paris.titu.1.§ 13. gloss. 3. nu. 7. versic. in contrarium & magis in specie probat eam sententiã præposit in.cap.1.nu.10.versic. 18. de feud. Mar.& ante ipsum. Bald.in.l. quidam elogio.num 23.ad fin.C de iure. deliber. & ea sententia fortius comprobatur ex adductis in specie per. Molin.lib.3.cap.8.num.2.3.&.4.

2 ¶Secure tamen tenẽdum credimus, non fore necessariam expressam atq; indiuiduam instituentis primogeniũ dispositionem, ad excludẽdam representationem: sed sufficere tacitam ex verbis aut mente testantis iuridice deductam, cum. l. voluntatem seruari custodierit. & non tantum dicatur voluntas quæ expressa est, sed quæ tacite & cõiecturaliter ex verbis deducitur, & testatorẽ disposuisse quod voluisse creditur ex.l.cum virũ. C. de fideicõmiss.l.penul.de lega.1.l. cũ proponeretur.l.qui solidum de lega.2.l si quis locuples insti. de manumiss. testamento. l.3.de liber. præter.C l. licet imperat. de lega.1.l.singularis.tex.in.l. Titius.§.1. de libe.& posthu.& facit.l 28 tit.9.par ti.6.verbo, *otrosi dezimos*, & resoluunt Curtius Senior.consi.51.col.1.&.2. Paris.consi.15.nu.12.&.13.vol 3. Roma. consi. 271. in fi. adducentes tex. in.l. quidam testa. de vulg ibi idq; aparere euidẽter ex eo. ¶Et si.l. expressã exclusionem desideraret, aperte diceret. 3
sicut.l.41.sequẽs ibi, *expressamente se dixere*, argumento à coniunctione harũ legum quod fortissimum est l. Gallus. § ille casus de libe.& posthu. imo aliter. l.ista videretur superflua, cũ satis notum foret ex dispositione expressa instituentis posse excludi representationem quo argumẽto in fortioribus terminis vsus fuit Iass.consi.140.col. penul.in princ.vol.2. intelligens ibi tex. in.l.1.C. de condi. inser. cuius dictum ad nostram speciẽ propriẽ adaptatur.

¶ Et sufficere coniecturas ad excludẽdam representationem, multumq; operari voluntas instituẽtis primogenium, etiam coniecturata probarunt Socci.consi.140.vol.1.& cons.37. col. 1.vol.3.Paris.consi.38. num.13.vol.2. Socci.iuni.consi.116.num.15.volu.1. Deci.cons.1.&.15.&.38 & nouissime Tiberius Decia. cons.63.nu.7.vol.2. 4

¶Et in specie nostrę l. tenuerunt Palati⁹ in prętenti.nu.22.&. 29. Castillo. nu.30.Greg.in.l.3.tit.13.part.6.verbo. *mugeres*, col.7.ad fi.vei si, ideoq; dicendũ est. quos referens videtur sequi Ludouicus Molin.lib.3 c.8.nu.5. ¶Imo quãuis fateremur lẽgẽ hãc expressam atq; indiuiduã representationis exclusionẽ requirere: deducta ex verbis & volũ 5 6

voluntate instituentis sufficeret, cum expressa & quæ indubium reuocari non possit ea dicatur ex.l.prætor.§.1. iuncta gloss.verbo.expressam.ff.de no di ope.nun.l.pater.§ in testato, iuncta glossa & Odofredus,ff.fami.hercis.l.1. §.fin autē de hære insti gloss.in.l.si plu res de vulgari.& est optim⁹ casus in.l. quoties.§.si quis nomē iuncta gloss.ff. de here.insti.& in.l.querebatur iuncta glo.de testa.mili.& tradit singulariter Soccin.iuni.consi.116.num.15.vol.1.

7 ¶Expressum enim dicitur omne id quod ex verbis infertur seu deducitur, quamuis illud verba non exprimant. & scriptum quod ex scriptis colligitur ex Angelo in.l.quoties per illum tex. ff.de hæred.insti.& consi.17.ad fi.Bal. in.l.vnica.num.10.C.de his.qui ante. aper.tabul.Bart.in.l.si fideiussor.§. meminisse nu.1.in fi.de lega.1.& in.l. vxorem.§.agri plagam.nu.2.delega.3 & benè resoluunt.Deci.consi.68.col. 4.& consi.397.nu 6.Curti⁹ seni.consi. 75.col.1.ad fin.& consi.49.num.45.& 65.in fi.Paris.consi.64.num.10.lib.1. & consi.76.num.14.&.132.nu.4.vol. 2.Cephalus consi.74.num.10.

8 ¶Quod etiam procederet vbi à lege pro forma expressum requiritur, ex Ancharr.consi.393.col.1.ad medi. Areti.in.l.Gallus in princi.col.3.ad fi. versi pro ista differentia.& consi.51. col.1.Rui.consi.122.nu.11.lib.2.Socci. consi.180.nu.10.lib.2.Cephal.cons.74 num.11. ¶Et in materia quamtuncunq; stricta, tenet id ipsum Galiaula in.l.1.in prin.num.26.delega.1.& confirmatur ex multis per Aimon consi. 149.num.11.& consi.pro genero.nu. 308.

9

10 ¶Vnde in casu Authenticæ ex testa.C.de colla.exigentis expressam prohibitionē collationis, sufficit quod talis prohibitio cōprehendatur ex verbis generalibus seu æquipollētibus vt eleganter aducrtunt Socci.consi.127. col.ante penul.vol.3.Fulgo.Roma.& Alex.in.l.si emancipati.C.de colla.& per tex.cum gloss.in.l.ex parte.§.in testa.fami.hæreis tradit Barba.in.cap. Rainal.de testament. ¶Similiterq; 11
quamuis secūdum naturam successionis feudi frater non possit succedere fratri nisi in concessione expressum fuerit.cap.1.§.final.de natura success. feud.à deo quod nominatim debet illud exprimi.cap.1.§.cum vero de his qui feud.dare tamen expressa dispositio dicitur quæ resultat ex verbis generalibus aut coniecturis certis deducitur, vt communem dicunt Curtius Senior.consi.48.num.30.& consi.49.nu. 67.Ripa in.l.1.num.57.de vulga.

¶Et hinc videmus quod quamuis verissimum sit hæredem in omni casu 12
posse detrahere falcidiā, nisi expresse sit à testatore prohibitum, vt in authē. sed cum testator.ad.l.falcidiam.tamē deficiente expressa prohibitione sufficeret ex verbis conjecturaliter tacitam esse deductam vt in.l.1.§.sed & quoties vbi Ripa.ad Trebel.& in.l.fi. C ad.l.falcid.authenti.vt sponsalitia largitas.§.si quando ad fin.l.6.titul.11. part.6.vbi ex sola prohibitione alienationis censetur prohibita detractio falcidiæ & est ad idem bonus tex.in.l.2. titul.11.parti.6.& declarant bene.Paris.consi.21.nume.35.volum.3.Bocri. deciss.44.Alciatus responso.522.nu. 10.Costa in cap.si pater.3.part.verbo.interdum numer.99.de testa.in.6.

¶Cum igitur ex omnibus supradictis constet sufficere deductam ex 13
verbis institutionis maioratus voluntatem ad excludendam representationem necessarium existimaui. exemplis quibus deduci multi crediderunt alijs impugnantibus eam assertionem verificare. ¶Primo inuocatione 14
filij

filij primogeniti, aut maioris, quam multi dixerunt expressam representationis exclusionem operari, non inducere neq; tacitam quod in verbo, *la persona de sus padres*, latè scripsimus.

15 ¶Secundo in vocatione filij superstitis quam passim, pro nepote scribētes induxerunt, omnino excludere representationē in gloss. verbo, *si dexare*, probauimus.

16 ¶Tertio in ea proximioris vocatione quæ frequētius à primogeniorum institutoribus exprimitur, & satis confusè passim ab scribentib° interpretatur, necessarium ab origine examinādum elegimus an sit admittēda representatio, vel nepos à patruo excludendus, & multi tenuerunt non esse admittendam cum ex vocatione proximioris, institutor proximitatem respexerit p veritatē & non per fictionem: sicut est representatio ex tex. singula in. l. fideicōmisso de condi. & demonstra. *ibi cōmento non excluditur*, & in l. filio quem pater ibi, *neque imagine*, de libe. & posthu. §. si plures insti. de legi. agna. success. ibi apertè. l. 22. tabularū proximum vocat, quæ ad proximiorē per veritatem sunt referenda. & eam sententiam in specie probauerūt. Alexand. consi. 123. vol. 1. Angelus consi. 205. Paris. consi. 30. num. 59. vol. 2. & consi. 40. nu. 17. eod. vol. Portius cōsi. 118. nu. 10. in fi. Soccin. consi. 252. vol. 2. Alexan. consi. 4. num. 8. vol. 4. Bald. consi. 334. nu. 3. li. 3. Ancha. consi. 95. num. 3. & consi. 82. num. 17. Casane. consi. 53. num. 18. Tiraquel. de primogenit. quæst. 40. nu. 159. Aluar. Vaez. de iure emphite. quæst. 50. numer. 36. Anto. Gomez. in præf. num. 41. Costa de maiora. bono. reg coro. nu 20. Couarr. cap. 38. practi. num. 4. & nouissi. Tiber. Deci. consi. 1. nu. 175. lib. 1. omnes ex vocatione proximioris representationem excludi existimantes.

ancti

¶Quod ex ea cōmuni sententia cōprobarunt qua constituitur proximitatem ad succedendū respectu primi institutoris maioratus esse considerādā de qua per Bart. in. l. si cognatis. nu. 2. de reb. dub. Iass. consi. 159. vol. 4. Deci. consi 546. Paris. consi. 83. vol. 2. Socci. iuni. consi. 126. vol. 1. Paris. cōsi. 83. vol. 2. Ripa. in. l. fili° famil. §. diui. nu. 11. de lega. 1. Ruinus consi. 142. num. 16. vol. 3. Aimon consi. 43. num. 1. Alciatus in. l. cum ita. §. in fideicommisso de lega. 2. num. 7. vbi Peral. num. 22. Couarr. d. c. 38. practi. num. 1. inde elicientes proximiorem respectu testantis cēseri patruum quam nepotem, & consequenter proprius in ea vocatione cōprehendi. 17

¶Et magis fulcitur ex eo quia qualitas illa proximitatis necessariò debet cōcurrere in persona succedere volentis, tēpore quo successio defertur, & dispositio ad effectū perducitur, ex tex. singula. in. §. proximos insti. de legiti. agna. success. ibi *per hoc tēpus requiritur quo mortuus est is de cuius hæreditate agitur*. bonus etiā tex. in. §. sunt autem versic. non tñ. ibi, *sed ijs qui tunc proximioris gradus sunt*. l. quod cōsangui neos. §. proximum. ff. de suis & legiti. hæred. ibi, *qui tunc fu t cū intestatum discessisse certū est*, l. 1. §. proxim° & §. si quis proximior ff. vnde cognati. l. inter agnatos. §. 1. ff. vnde legitimi & probat. l. 9. tit. 1. parti. 2. vbi proximitas attenditur tempore mortis illius de cuius successione agitur, & ibi aduertit Greg. verbo, *de su finamiento*, id q; regulariter constituerūt atq; in specie solidissimis fundamentis probarūt Bald. cons. 202 vol. 4. & 437. vol 3. Deci. consil. 327. Roma. cons. 438. num. 14. Alciat. resp̄ō so. 138. num. 11. lib. 4. & 480. num. 15. Paris. consi. 85. nu. 36. & consi. 40. nu. 18. vol. 2. Ruinus consi. 96. nu. 17. vol. 2 & 191. num. 10. in. fin. eod. lib. Rubeus. 18

S 2 consi.

consi.28.num.9.Socci iuni.consi.172.
num.28.lib.2.Alba.consi.106. num.3.
&.4. Euerar.consi.5.col.4.versic.& in
ter alia Tiraquel. de retract. lignagi.
§.1.gloss.9.num.102.quod quidem for
tissimum fundamentum est pro tēpo
re euenientis successionis proximiori
bus contra præmortuorum filios.
19 ¶ Et à fortiori procederet quando
maiorat' institutor vocauit proximio
res suos, quia intelligitur respexisse
proximiores suos. tempore quo suc-
cessio defertur, & ad eos maiorem di
lectionem habuisse ex Bal.consi.437.
vol.3 Deci.cōsi.321.col.2.Socci.iuni.
consi. 22. in fin.vol.4 Alciat. d. consi.
138.num.11.lib 4.Iass.consi.159.colu.
3.vol.4.Soccin.Seni.consi.40.num.14.
Mantua consi. 100. sub num.7. & no-
uissime Tiberius Deci. consi. 100. nu.
3.&.4.lib.3. tunc enim appellatiuo no
mine vocando proximiorem non cen
seretur testator mot' aliqua affectio-
ne particulari sed contemplatione fa-
miliæ. ideo cessante omni affectione,
qualitas proximioris sui ad tēpus eue-
nientis successionis refertur, ex Ro-
ma consi.438.in.4.dub.Alexand.cōsi.
51.num.12.Bald.consi.202.vol.4.Ti-
raquel.d.§.1.gloss.9. sub nu.101. & alij
de quibus supra. ¶Maxime si proxi
20 miorē in gradu institutor maioratus
vocauerit,quia tunc nō transmittitur,
neque repræsentatur,qualitas illa pro-
ximitatis in præiuditium secundi qui
vere proximior est in gradu, sed clare
intelligitur institutorem voluisse con
siderare gradus prærogatiuam, & con
sequenter excludere repræsentationē
vt in ea vocatione proximioris in gra
du tenent Deci.consi.1.col. penul.&
cons.48.col.fi.versi.tertia conc. Paris.
cons 40.nu.21.22.25.vol.2.Ruin. cōs.
197.num.9.lib.1.Alex.in.l.ex facto.§.
pen.num 3.ad Trebel.& melius,Paul.
consi.164.col.6.versic.*ad secundū*,Rui-
nus consi.191.num.15.vol.2.& consi.
96.num.17.eod.vol.Thom.Grama.de
ciss.1.nu.2.&.3.Tiber. Deci. consi.1.
num 391. lib. 1. & his non relatis alij
quam plurimi qui hanc sententiam se
quuntur referuntur à Molin.lib.3.c.8.
nu.16 in prin. licet eos ipse non sequa
tur,quæ omnia fortissima sunt contra
nepotem pro patruo. ¶Contrariam 21
tamen sententiam veriorem existima
mus & ex vocatione proximioris non
excludi repræsentationem constanter
credimus, & eam proximitatis quali-
tatem à nepote ex prædefuncto repre
sentari defendimus, ex nostra. l. ibi, *la*
persona de sus padres, quæ cum omnibus
qualitatibus ac prærogatiuis à filio
præmortui post eam repræsentatur. &
quia qualitas proximitatis tacite de iu
re inest,cum semper filius, aut proxi-
mior consanguineus, ad maiorat' suc
cessionē admittatur: & consequenter
nihil expressa operetur, neque magis
suspendit aut qualificat actū quā si nō
exprimeretur ex.l.3.cū vulga. de lega.
1.quod argumentum, à lege.2. tit. 15.
part.2. euidenter deducitur, dū facta
mētione proximioris,aut filij maioris
nihilominus nepotem ex filio præ-
mortuo patruo preferri constituit, &
considerādo lineā rectā cuiuslibet ma
iorat' possessoris,atq; ius à filio primo
genito statim cū nascitur quæsitum,&
mortuo patre viuo,in filios eius trāsla
tū propriè nepos ex præmortuo pote
rit nūcupari proximior,& in ea voca-
tione proximioris contineri, quasi sit
vocatus is proximior qui secū dū iuris
dispositionē ad primogeniū admitti
debeat.imo si vocatio proximioris ex
cluderet repræsentationē, ferè nūquā
admitterētur in primogeniorū successio
nib',cū frequēter ea,pximioris vocatio
ne vtantur institutores. quib' rationibus
hanc

hanc veritatẽ firmiter tenet solus Molin. lib. 3. cap. 8. nu. 11. versic. hæc autẽ opinio, probans eam sententiam in fideicommisso familiæ relicto, in quo proximior est admittẽdus, ex eo quod in simili fideicommisso seruandus sit ordo successionis ab intesta. per. l. fin. C. de verbo. signi. cuius veram opinionem ante ipsum tenuerant sic declarãdo vocationẽ proximioris Bal consi. 488. casus talis. consi. 88. num. 2. & 26. num. 3. vol. 3. Deci. consi. 484 col. 2. & consi. 527. col. 1. & 553. col. 1. Alexãd. consi. 137. vol. 1. & 27. volu. 3. Soccin. consi. 252. Corne. consi. 331. lib. 1. Porti consi. 8. num. 20. & consi. 54. nu. 13. cum alijs Paris. consi. 90. nu. 49. vol. 2. Alexã. consi. 88. in princ. vol. 1. & iterum Paris. consi. 126. nu. 12. & 13 vol. 2 & melius omnibus Tiberius Deci. cõsil. 100. num. 8. & 9. lib. 3. & consi. 56. num 3. & 4. lib. 3. omnes dicentes veriorem eam sententiam.

22 ¶Qua retenta nõ obstat primo, aliquibus visũ fuisse proximitatem ad succedendum respectu vltimi morientis, & non pri-

21 mi institutoris, debere cõsiderari. quia cum ea maioratus successio perpetua sit, & de primogenito in primogenitum in infinitum deriuanda, finita prius linea primogeniti quam ad aliã fiat transitus, & consequẽter ex ea perpetuitate iam de linea possessoris, ma-

24 ioratus sit agendum, & non primi institutoris, quæ statim mortuo turbatur, & in quolibet primogenito noua nascitur, propriè nepos ex præmortuo poterit dici proximior, & respectu ipsius præmortui ea proximitas considerari maxime, quia in antiquissimis primogenijs moraliter loquendo, foret impossibile attingere veram proximitatem respectu primi institutoris. vnde eam sententiam non procedere in successione maioratus probat Molin. lib 1. cap. 6. num. 47. & lib. 3. cap. 8. nume. 13. vbi num. 14. refert Iserniã id ipsum in feudo tenentem in cap. 1. per tex. ibi de natura success. feudi. & ego vltra ipsum pondero. Bart. in l. reconiũcti. 3. quæst. 5. quæst. de lega. 3. dicentem quod vbi agitur de bonis testatoris iam alteri ex eius dispositione quæsitis, à cuius manu accipi debent consideranda est persona morientis, à quo restitutio est facienda, quem in specie singularem dicit Soccin. in l. si cognatis de reb. dub. & melius consi. 86. visso testamen. col. 5. vol. 3. & neminem referens id ipsum cõsiderauit Molin. lib. 3. de Hispa primo. cap. 8. num. 16.

¶Secundo respõdetur veriorẽ esse sententiã etiam in 23
fideicõmisso pluribus sub nomine collectiuo relicto, proximitatem ad succedendum debere considerari respectu vltimi morientis, tam ex eo quod in eo fideicõmisso secundũ ordinem successionis ab intesta. sit succedendũ ex. l. fin. C. de verbo. signifi. quã quod maioratus institutor videatur habuisse eandem affectionem ad filios primi vocati, qua motus fuit, ipsum instituere. & quia cum dominium eorum bonorum ad primogenium institutũ deuenerit à quo mortuo bona capiantur, quamuis ex alterius prouidentia vt ex Bart. & Soccino supra adnotauimus. absurdum foret respectu illius à quo bona capiuntur, & cui verè propriè succeditur, proximitatem non considerari. vt bene tenẽtes hãc sententiam tanquam magis veram & communem explicuerunt Bald. in l. cum ita. § in fideicommisso secundo notab. de lega. 2. Ancharr. consil. 27. colum. 3. & 4. & consil. 82. in fin. & 24
consil. 47. Roma. consil. 22. colum. fin. Corne. consi. 97. colum. 7. vol. 1. & consi. 12. volu. 2. & consil. 230. volum.

 3. & in

3. & in. l. si cognatis col. penul. & fin. de reb. dub. Ioann. Rube. conf. 36. col. 2. & 38. ad fin. Bertran. consi. 360 col. 3. & 4. vol. 3. Ruynus consi. 101. num. 18. & 168. nu. 8. & 171. nu. 18. & 133. nu. 18. & 173. nu. 28. & 167. per to. vol. 2. Cephal. consi. 46. nu. 2. volu. 1. Soccin consi. 249. num. 16. 18. 20. lib. 2. & nouiss. Tiberi. Deci. consi. 25. num. 10. volu. 3. & consi. 26. num. 47. ad medi. vol. 2. & his non relatis alios referens Molin. lib. 1. capit. 6 nume 47. & lib. 3.
24 cap. 8. per to. ¶ Secundo respondetur veriorem sententiam esse ex vocatione proximioris, non censeri praecisse vocatos eos quibus tempore euenientis successionis qualitas proximitatis inest: sed sufficere quem proximiorem fuisse semel in vita vltimi morientis, vt praemortuus ad filium eam qualitatẽ proximitatis cum alijs maioriae & primogeniturae transmittat, & vt nepos per repraesentationẽ eius personae dicatur proximior. vt in gloss. verbo, *la persona de sus padres*, *scripsimus* imo forti⁹ & clari⁹ respõdetur quod cũ in specie successionis maiora. statim cũ nascitur primog. faciat deficere proximioris adiectionẽ, seu primogenituræ, & maioriæ, qualitatẽ & in eo verificentur atq; verus possessor licet in specie dicatur, merito nepos ab eo relict⁹ proximior vltimo possessori diceretur, & sub ea vocatione cõprehensus: cũ per lineã rectã sit deriuanda de primogenito in primogenitũ & consequenter tempore euenientis successionis eius maioratus, is nepos ex praemortuo ipsi filio proximior dicatur. ¶ Maxime
25 quia ea sententia qua proximiorẽ considerari tempore euenientis successionis plurimi dixerunt in quacunq; successione debet intelligi vt sufficiat, si qualitas proximitatis in persona succedere volẽtis tempore quo successio defertur reperiatur: vt ad eã successionem tanquã proximior si solus super sit sit admittendus. Si vero concurrat cum alio ex proximioribus tempore testamenti ab eo iuste excludatur, tanquam is sit vere proximior, quẽ testator prædilexerit, & successio ita reguletur vt prius admittantur qui qualitatem habebant tempore testamenti, & eorum filij: post modũ hij quibus qualitas euenerit tempore quo dispositio effectũ sortitur, & actualiter successio defertur, ita intelligunt singulariter eam sententiã Alex. con. 53. nu 11. lib. 6. Iass. consi. 159. nu. 3. lib. 4. Socci. in. l. si cognatis. nu. 30. de reb. dub. Ruinus consi. 69. num. 9. lib. 5. Deci. consi 253 ad fi. Crotus in. l. filius familias. §. diui. num. 164. delega. 1. Curti. iuni. consil. 112. num. 19. Soccin. iuni. consil. 172. num. 24. lib. 2. Ruinus consi. 36. num. 10. lib. 1. Iacob. Sodolet in. l. si cognacolu. 8. versic. subdit. Bart. de reb. dub. & singulariter Gratus. responso. 124. num. 24. lib. 2. & bene Ioann. de Imola in cap. iudicante. num. 12. de testa.

¶ Sic etiam intelligenda est opinio 26 simpliciter dicentiũ sufficere tempore testamenti concurrere qualitatem ad succedendum requisitam, in persona succedere volentis. de quibus per Ruinũ consi. 36. num. 10. lib. 2. Tiraq. de retract. §. 1. gloss. 9. num. 49. & supra diximus. ¶ Quod quidem à fortiori 27 procederet, quando maioratus institutor proximiores suos vocauerit. vt cõtra supra relatos respõderunt Bal. cõs. 477. lib. 3. Alex. consi. 14. nu. 15. lib. 4. & iterum Bal. consi. 488. lib. 3. Socci. cõs. 152. lib. 1. Ruinus consi. 164. lib. 3. Tiraquel. de retract. lignagi. §. 1. gloss. 9. nu. 86. Alciat. in. l. cũ ita. §. in fideicõmiss. nu. 12. deleg. 2. & respõs. 533. nu. 3. & in. l. si à colono, in fi. nu. 3. de verbo. Petr⁹ Anto. Anguisol. cõs. 80. nu. 9. li. 6. Eme-

Emilius Ferretus consi.3.nu.5.& cõsi. 32.num.8. Alexã.consi.137.lib.1.Iass. consi.159. lib.4. Mantica. consi. 110. Curtius seni.consi.40. num.14. Philip. Porti.consi.122.num.10.Alex. in addi. ad Bart.in.l.si cognatis.num.2.de reb. dub.Alciatus consi.79.nu.3.lib.3.Cardi.Alba.consi.51.nu. 12.subtilis Torniellus.in.l.Gallus.§.quidam recte.nu.

28 35.delibe.& posthu. ¶Quia pronomen istud meum, non est aptum demonstrare tempus futurum, sed necessario præsens quo testator disponit.vt ex.l. si ita quis. ff. de auro & argen.lega.dicunt.Alciat.in. l. meorum de verbo.signi. Aimon Craue.in.l.1, num.27.de lega. 1. Paris.consi.55.nu. 34.vol.3.Corne. consi.252.nu.6. libr. 4.& consi.14.nu.5.lib.1.Beroius consi. 30.num.3.&.6.& videtur probari in.l. stichum.qui meus erit de lega. 1. maxime in specie successionis maioratus de qua agimus ex rationibus supradictis. ¶Imo etiam si maioratus insti-

29 tutor vocauerit proximiores in gradu non ex ea vocatione excluderetur representatio,cum linea primogenitorũ ceteras lineas præcedere debeat, & in primis linea post modum gradus consideretur,atq; de vna ad altã lineã donec finiatur non fiat transitus,& consequenter dicendum sit non posse gradus prærogatiuã perfecte ceptã lineã turbare nec proximior in gradu dicatur nisi qui ex linea vltimi morientis semel cæpta proximior sit respectu ipsius:vt nepos ex filio præmortuo qui respectu patris cui vere succeditur & a quo linea cæpta recta via deriuatur proximior in gradu est,quod in specie huius vocationis cõprobauit Molin. lib.3.c.8.nu.17. ¶Imo & in qualibet

30 successione contra cõmunem dicendum videbatur ex eo quod cum nepotes,& pronepotes,ac de inceps ceteri omnes descendẽtes, in locũ parentũ subrogentur gradũ ipsorũ repræsentando proprie diceretur admittendo ipsos seruari gradus prærogatiuam cũ admittere remotiorẽ per representationẽ non sit gradum corũpi, nec turbari, sed magis representari: vt diximus in prin.gloss.verbo, *la persona de sus padres*,& ipse Molin.d.nu.17.cõsiderat.

¶Finit interpretatio.l.40. Tauri ad gloriã indiuiduæ Trinitatis nec non intemeratæ virginis Mariæ.

Sequitur, interpretatio, ad l.41. Tauri.

SVMMARIVM.

Immemorialis requiritur ad præscribendã nobilitatem seu iurisdictionem.nu.1.

Immemorialis necessaria est ad probandum successionẽ rei quæ vinculo seu anniuersario perpetuo subijcitur deferendam esse iure maioratus.num. 2.

Immemorialis an sit necessaria ad probandã variationem successionis maioratus, num. 3.vsque ad fin glossæ.

Consuetudo probatur iure ordinario.10.vel viginti annorum.num.3.ad fi.

Qualitas facilius probatur, quam substantia num. 4.

Præscriptio currere nõ potest impeditis agere quibus non dũ venerat dies successionis nu.5

Immemorialis nunquã cẽsetur exclussa etiã si omnis præscriptio seu consuetudo excludatur,num. 6.

Familia an possit inducere cõsuetudinẽ.nu.7.

Cõsuetudo ciuitatis seu prouintiæ præualet generali totius regni,num. 8.

Variatio successionis maioratus inducitur per consuetudinem.30. annorum si cum ea concurrat alia similis totius ciuitatis vel prouintiæ.num.9.

Variatio successionis sicut & ipse maioratus inducitur ex præscriptione. 40. annorum cum tit. num. 10.
Immemorialis præsupponit tempus infinitum num. 11.
Immemorialis vitiatur ex initio, num. 11.
Variatio successionis contra tenorem scripturæ non inducitur per consuetudinem antiquissimam, num. 12.
Immemorialis non vitiatur ex actu contrario. num. 13. 14. 16.
Centenaria habet vim immemorialis nu. 15
Consuetudo ordinaria sufficit cum de interpretandis verbis dubijs maioratus agitur, num. 17.

Ad.l.41. gloss.1.

1 IBi, *que el maiorazgo*, idem in nobilitate, iurisdictione, seu alijs causis, vbi requitur immemorialis, quia ad eius perfectam probationem substantialia erunt requisita huius. l. tã ex eo quod generaliter scripserit formam immemorialis probationis, quam quod nulla differentiæ ratio asignari possit inter primogenia Hispaniæ, & alia negotia, quæ præscriptione immemoriali indigent. ita sentit summariè Otalora de nobilit. 3. part. princip. cap. 7. num. 5. & Couarr. in regula possessor. 2. par. §. 3 num. 7. & clarius in specie. Molin. lib. 2. de Hispan. pri. cap. 1. num. 44.

2 ¶ Idem existimat fore in probatione anniuersariorum seu vinculorum particularium Hispaniæ Mieres in tractatu maioratus in princip. nu. 5. quod nos intelligimus, quando ex consuetudine prætéditur succedendum esse iure maioratus, in aliquibus bonis perpetuo anniuersario subiectis: quia cũ tunc anniuersaria ad instar maioratus Hispaniæ sint regulanda, & eorum successio defereda, merito eadem immemoriali præscriptione, seu consuetudine, quibus vera primogenia cõstãt probanda erunt: ex generali constitutione huius. l. ¶ Sed an in probãdis 3 qualitatib⁹ successionis maioratus, sit necessaria hæc immemorialis, est vtilissimæ dubitationis. vt quia prætéditur fœminam excludi à masculo ceptam primogenituræ lineam turbãdo, vel non admitti representationem nouum succedendi ordinem inducédo, vel aliter debere variari successionẽ de vna in aliam lineam successorum maioratus, in qua sic distinguendum existimaui aut maioratus constat ex consuetudine, aut ex scriptura, primo casu videbatur dicendum sufficere ordinariam præscriptionem, seu consuetudinem, ad variandum ordinem, antiquum succedendi, quia cum. l. principaliter circa substantiam maioratus formam probationis immemorialis præscripserit, actum solum inducendi maioratum respiciens, ad consuetudinis probationem quæ de qualitate successionis fieri prętenditur extendi nõ debet. sed eius probandi modus à lege omissus in dispositione iuris communis remanebit, quo decissum habem⁹. sufficere consuetudinem probari. 10. vel. 20. annorum tempore. gloss. in. l. de quibus de legibus & in. l. 2. C. quæ sit longa consuet. Bart. num. 14. in. d. l. de quibus & est communis per Abba. in cap. fin. nu. 11. de consuet. resoluũt Gomez in præsen. nu. 4. Dueñas Regula. 138. incipit consuet. Grego. per tex. ibi in. l. 5. titu. 2. part. 3. verbo, *diez años*, Burgos de Paz in. l. 1. Taurl. num. 203. ¶ Maxime cum facilius probe- 4 tur qualitas, quam substantia, gloss. fi. in. l. talis scriptura. §. fi. de lega. 1. & tradit singul. Bald. in. l. non ignorat. col. 2 & 3. C. de hijs qui accuss. nõ possunt Bartholo. Soccin. consi. 166. col. 5. lib. 3 & me

& melius in probatione nobilitatis aduertit Otalora de nobilit. 3. part. cap. 3. num. 12. versic. item quia.

5 ¶ Sed his non obstantibus contrariam sententiam longe veriorem existimamus, & tantum immemorialem iuridice probatam sufficere credimus ad nouum succedendi ordinem inducendum, ex eo quod successoribus impeditis agere quibus nondum venerat dies successionis, vel qui in rerum natura non erant, præscriptio currere non poterat, cum ante diei aduentum in quem vocati fuerunt agere non valeant, ex Paul. consi. 467. in casu præmisso num. 2. & 3. lib. 2. Paris. in capit. cum non liceat num. 18. de præscript. Crotus in l. filius familias. §. diui. num. 143. de leg. 1. & alij quam plurimi per Molin. lib. 4. de Hispa. pri. c. 10. nu. 3.

6 ¶ Nisi ea præscriptio sit immemorialis, quæ cũ vim priuilegij obtineat, & nunquam censeatur exclussa etiam si omnis præscriptio excludatur ex gloss. notanda in authent. vt de cetero non fiant commutat. verbo præscriptione quã sequitur. Boerius decissione. 39. num. 12. Felinus in Rub. de præscript. num. 18. & ex modernioribus Otalora de nobilita. 3. part. cap. 7. num. 11. Couarr. lib. 3. Variarum cap. 13. num. 5. Tiraquel. de retract. conuētio. §. 1. gloss. 2. num. 25. cum alijs Menesius in l. 2. numer. 29. C. de seruit. & aqua Auenda, Responso. 16. nume. 1. Mieres. in tracta. maiora. 4. part. quæst. 10. num. 51. merito ad præiudicandũ nascituris quibus non dũ venerat dies successionis, ea tantum immemorialis sufficeret: vt aduertunt plurimi per Molin. relati & sequuti. lib. 4. cap. 10. nu. 10.

7 ¶ Quod quidem ex eo cõfirmatur quia secũdũ veriorẽ, & receptiorẽ sententiam, vna familia non potest inducere consuetũdinem succedẽdi vel aliam similem, nisi ea sit immemorialis ex latè traditis per Molin. lib. 2. cap. 6. per totum, & in specie num. 6. & cõsequenter eam qua prætenditur modum succedendi variari debere, esse immemorialem constat quam sententiam licet satis cõfusse teneat Melchior Mieres in tracta. de maioratu. 4. part. quæst. 20. num. 40. ad medi. referens Decium. consil. 85. num. 6. & Soccin. consi. 67. num. 27. qui parum ad propositum faciunt. ¶ Quod tamen limitarem, si cum consuetudine familiæ quæ rectum succedendi ordinem variaret, cõcurreret alia totius ciuitatis seu prouintiæ, quia cum ea præualeret generali totius regni ex Bart. in l. 2. q. 36. C. quę sit longa consuetudo Socci. consil. 7. num. 7. lib. 1. Paris. consil. 45. num. 42. libr. 4. Aimon de antiquit. 4. part. in princ. num. 26. Burgos de Paz in. l. 1. Taur. num. 498. efficatius seruãda esset. 8

¶ Et sufficeret si tunc foret 30. annorum, tempore tacito populi consensu recepta & aprobata, vt post Alberic. & Ioann. Andream resoluit Afflict. in cap. imperialem. §. præterea ducatus. num. 44. ad fin. de prohibi. feu di. alienat. per Federicum. 9

¶ Secundo etiam intelligerem in præscriptione, seu cõsuetudine. 40. annorum cum titulo vel in alia quæ sit sufficiens ad inducendum verum maioratum, seu præscribendum eius bona, de quibus infra dicendum erit, in glossis sequentibus, quia a fortiori sufficeret ad variandam successionẽ ipsius maioratus. 10

¶ In secundo vero casu quãdo maioratus constat ex scriptura, aut agitur de probãdo ordine succedendi contra expressum tenorem scripturæ institutionis maiorat', à qua constat originem sumpsisse: aut de interpretãdis aliquibus verbis dubijs vocationis ipsius, primo casu videtur di- 11

cendum non poſſe dari immemorialē cum ex ſcriptura conſtet de contrario principio ipſius contra naturam eius præſcriptionis, quæ præſoponit tempus infinitum, & memoriam hominū excedit, ex notatis per Oldral. conſi. 254.num.18. Abba.in cap. cum apoſtolicę num.13.de hijs quæ fiunt aprælat. Imola & Felin.nu.40.in capit. cauſam de præſcript.5.part princ quæſt 7.Couarr.lib.2.Var.cap.17.num.5.& ita in probatione nobilitatis contra initium contrarium ſcripturæ non dari immemorialem aduertit Otalora de nobilita.3.part.cap.7.num.17.in princ.

12 ¶Et magis in ſpecie variationis ſucceſsionis contra inueſtituræ tenorem non ſufficere conſuetudinem etiā antiquiſsimam contrariam,bene deducitur ex Bald.in.l.2.col.penul.verſi.ſed ſi dominus.C.quando non petentiū par. & melius ab ipſo. Bald conſil.82. ponitur quod inueſtitura lib.1.Paul. Caſtren. relatus & ſequutus à Decio conſi.93.diuino implorato.num.3.& 4.& elegantius ad ipſo Decio conſil. 445.num.23.atque idem videtur ſentire Molin.licet neminem referat lib. 2. de Hiſpan.primogen.capit.6.num. 64.ad fin.& num.65.

13 ¶Contrariam tamen ſententiā veriorem exiſtimamus, & dari contra tenorem inſtitutionis maioratus pręſcriptionem immemorialem,quæ rectum ſuccedendi ordinem ipſius variaret conſtanter credimus,dummodo ducēta aut pluſquam centum annos inſtitutio exceſſerit,quia cum in ea ſpecie poſt inſtitutionē ipſius maioratus potuiſſet incipere contraria præſcriptio de cuius initio nemo recordetur,cum memoriam hominum excedat,quę cētum annos durare pręſumitur,recte diceretur immemorialis & eundem effectum habebit, hæc eſt doctrina Innocentij in cap. veniens num.2.de verbo.ſigni.ſequuta ab Alexan. conſi.16. nume.11.lib.5. Aimon de antiquit.in mater.ſingu.teſtium.nu.40.& magis in ſpecie à Molin.lib.2.cap.6.nu.61.

¶Quod ſumme conueniens eſt.cū ſi tempus viſus,ſeu auditus,hoc modo non reſtringeretur, fere impoſsibilis foret immemorialis probatio: procederetq; in infinitum ſępiſsime enim contingere poteſt.vltra cētum annos, aut ducenda fuiſſe excluſam repreſentationem ſeu fœminam maſculo excluſſo admiſſam contra expreſſum tenorem ſcripturæ & neminem recordari de initio præſcriptionis, atque ſic deficere hominum memoriam,& cōſequenter dari immemorialem quæ in eo principaliter conſiſtit quod nemo recordetur de initio præſcriptionis. Imo & contrarium foret elidere omnes præſcriptiones legitime cauſatas cum qualitatibus huius.l.contra bona maioratus,& eius poſſeſſores: quas aduerſus tenorem ſcripturæ, & contra mentem inſtitutorum, & reipublicæ vtilitatē paſsim admiſſas videmus quā uis ſucceſſoribus primogeniorum magis ſint pręiuditiales quam quæ ſolam variationem ſucceſsionis eorum inducunt,cum aliæ ſubſtantiam,aliæ ſolam ſuccedendi qualitatem mutent. 14

¶Quam ſententiam confirmat alia communis dicentium præſcriptionē centū annorum eſſe vere immemorialem; & omnes effectus eius continere vt ſecure tenuerunt Cinus in. l. 2.quæſt.20.C.de ſerui & aqua Bald. in l.1.C.ne rei dominicæ vel templorum Dominic.in.capit.1.verſiculo.ſed quęrit I.apus.de præſcript. in.6. Guid.pp. conſi.150.num.4.Balb.de præſcript.2. part.3.partis princi.quæſt. 6. num.34. Bertrand.conſi. 128. verſic. temporis de cuius initio.nu.2. Deci. conſi.638. 15

Cepol.

Cepol. de seruit. Vrban. prædio.cap. 19.num.5.dicit communẽ.Curti.iuni. consi.19.num.2. Socci.iuni. consi. 76. num.91.lib.1.& alij relati à Molin.lib. 2.cap.6.num.43. pro quibus vrgenter facit.l. 6.tit.13.lib.6. ordina.dũ æquiparat eas præscriptiones, quasi omnes à perte sentiant: ex eo centenariam nuncupari immemorialem quod hominum memoriam excedat,quę centum annos tantum durat,quod quando centennaria cum qualitatibus immemorialis probaretur verum credere

16 rem. ¶Et in contrarium adductis respondetur, fore intelligenda quando constat de initio præscriptionis, seu actu contrario ipsius citra centum annos,tunc enim nec nos negamus non posse admitti immemorialem cum hominum memoriam deficere non dicatur. si vero non constet de initio licet actus contrarius reperiatur vltra centum annos aut ducenta per scripturã, testes,seu aliter,non ideo eliditur immemorialis quæ potuit post actũm cõtrarium incipere transactis ducentis, aut plus quam cẽtum annis & de eius initio neminem recordari: lõge enim distat dari præscriptionis initium, aut actum eidem contrarium, cum dato actu contrario, non inde constet initium, & antea vel post potuisset incipere præscriptio: vt ipse Molin. fatetur.d.cap.6. num. 55.

17 ¶In secundo vero casu cum de interpretandis aliquibus verbis dubijs institutionis maioratus principaliter ageretur,sufficere ordinariam consuetudinem seu præscriptionem probat Paul. consi.247. relatus & sequutus à Molin.lib.2. cap.6.num.57.&.58.

SVMMARIVM.

Maioratus absque licentia Regia institutus testibus probatur, num.1.

Maioratus ex facultate Regia institutus etiam testibus probatur,num.2.3.cũ alijs.

Verbum potest an inducat necessitatem & quando.num.2.& 5.

Gratia Principis testibus probatur, num. 3, & quomodo intelligatur,num.3.& 7.

Priuilegia in scriptis reducenda sunt,numero.4.

Intellectus ad l.nostram ibi,se pueda probar numero. 6.

Gratia, quando solo, verbo fiat perfecta sit. num.8.vsque ad fin.

Ad.l.41.glossa.2.

Ibi,*se pueda probar por la escriptura de la institucion con la escriptura de la licencia del Rey que la dio,* ergo non solum maioratus absque licentia Regia institutus testibus probari potest, vt resoluunt Gomezi. hic. nume. 2. Albarus Vaez de iure emphiteot.quæst. 7. num. 1. in fin.&.num.2. Molin.lib.2.cap.8. nu.2. 1

¶Sed his qui cum ea facultate conditum esse prætenditur tam ex verbo, *se pueda probar*, quod nõ inducit necessitatem:ex gloss.vulgar. licet notanda in.capit.1. de reg.iuris.in.6. sing.per Abb.in cap.1. num.4. de caus.poss. & in cap. 1.de fide instrument. Iass. in. l. 2.num.3. de iurisdict. omnium iudic. & alibi passim. ¶Quam quod etiam principis gratia seu regia facultas testibus probari sufficiat ex eleganti doctrina Isernię.in cap.1.in princ.num.4. de prohibit.feud.alienat.per Lotariũ. vbi regis cõsensum,seu licentiã, posse testibus probari fatetur cuius magna authoritas neapolitanos coegit ad sic iudicandum reluctante Aflict. vt post longam disputationẽ tradit ipse Aflictus decisione. 398. per totam quod etiam tenuerunt Dominicus in cap.; 2 3

duobus, num. 5. de rescript. in. 6. Deci' & Beroius in rubri. de consti. & melius prosequitur Alexand. consi. 107. vol. 7. per totũ & latius examinat Selua de beneficio. 3. part. quæst. 22. per totam & Gomez. hic. num. 1.

4 ¶ Sed contrarium verius existimamus, ex eo quod cum licentia regis ad instituẽdũ maioratũ priuilegij vim obtineat, in eiusq; confectione principis subcriptio, & consiliariorum sigila, aliçq; solemnitates substantiales sint merito sicut aliud quodlibet priuilegium in solemnem scripturam reducẽda est, ex. l. 2. & 26. tit. 18. part. 6. cũ vulg. qua ratione hãc sententiã probãt. Palatius hic numer. 3. & 4. Castellus verbo, *de la licencia*, vbi Bart. & Paul. referũt & melius Molin. lib. 2. de Hispa. primogenijs. cap. 8. num. 7. & 8.

5 ¶ Qua sententia retenta, non obstant in contrariũ adducta, quia primũ respondetur quod quamuis verbum illud, *se pueda probar*, affirmatiuè prolatum regulariter non inducat necessitatem, sed tantum importet potentiã, & non actum, si tamen à lege affirmatiue proferatur & ad personam à gentis referatur vt in specie nostræ. l. respiceret potentiã deductam ad actum & cauſatiuè induceret necessitatem: vt aliter actus foret nullius momenti, ad hoc singu. ponderatur. l. ordina relata à lege Tauri. 26. *si algũ no ordenate su testamento*, quæ causatiue inducit necessitatem vt ibi poteris videre. quę resolutio deducitur ex. l. Gallus in princ. de libe. & posthu. vbi si potentiam instituẽdi posthumos testatores ad actũ voluerint deducere necesse habẽbũt eos instituere licet non præcisse dausatiue tamen vt testamentũ nõ possit rumpi. vbi Bart. num. 4. ita aduertit & Iasõ. num. 16. & probat tex. singula. vbi Bart. num. 1. in. l. 3. §. si quis sic acceperit. ff. de statu. libe. tex. etiam vbi Bart. num. 4. in. l. si quis apud. §. si reus. ff. iudicatum solui. l. sæpe. de offi. præsi. l. si tibi. § fin. ff. mandati subtiliter. Soccini consi. 351. colum. 13. Bald. in. l. 1. num. 19. C. qui admitti & plures referens Cardina. Alban. ad Bart. in. l. Gallus. in princ. num. 1. de libe. & posthu.

¶ Secundo respondetur quod verbum illud, *se pueda probar*, positum in prima oratione huius. l. refertur ad secundam ibi, *o por testigos*, quasi. l. dixerit quod maioratus licencia Regia institutus non solum probetur per institutionis, & facultatis regiæ scripturas: sed tenor earum si perdita sint testib' legitimis neq; in princ. huius. l. staret verbum, *se pueda probar*, absque superfluitate cum satis notum foret per eas scripturas probari primogeniũ. vnde necessario ad secundam orationem, ibi, *o por testigos*, referendum est. 6

¶ Minus etiam obstat secundũ fundamentum partis aduersæ, quia quamuis ad gratiæ perfectionem scriptura non sit necessaria, cum solo verbo fiat. perfecta sit ad eius probationem præcisse requiritur nisi semel in scriptis reducta reperiri nequeat, quia testibus legitimis, tenor eius recte probabitur hæc est communis resolutio scribentium Guillel. de Cuno in. l. nequidquam. § vbi decretum. ff. de offic. procons. Abb. in cap. in nostra. num. 11. cũ alijs de rescrip. & in cap. ex diligenti. num. 3. de simonia. Felin. in Rub. nu. 5. de consti. Math. de Afflict. decis. 243. num 4. & deciss. 319. num. 12. & deciss. 361. num. 17. & constanter in consti. Neapolit. lib. 3. Rub. 8. num. 26 Hipolit. in Rub. de proba. nu. 35. Curtius consi. 45. col. 2. relatus & sequut' à Portio consi. 25. num. 23. Gasane, in consuet. Burgun. Rub. 1. §. 5. num. 180. & his non relatis ita respondit Molin. lib. 7.

8 lib.2.cap.8.nu.8. ¶ Secundo respon
detur quod quando gratia nihil aliud
ad eius perfectionem quam principis
concessionē requirit: verissimum est
verbo fiat perfectam esse & sic intelli
gitur. tex. in cap. si motu proprio de-
preben.in.6.clemēt.dudum.§.nos ete-
nim de sepul. ibi, *verbo seu scripto sub-
quacunque forma*.cap.nostræ. 22. quæst.
2.ibi, *siue quæ in scripto decreuimus, siue in
nostra præsentia videntur esse disposita.*
9 ¶ In tantum quod mortuo conce-
dente ante expeditionem literarum
gratia reintegra nō spirat.cap. si super
gratia de offic.delega.lib.6. cap. si cui
nulli de præben.eod. libr.& resoluunt
Guid.pp. decis.491.& singula.944 &
Boeri. decis.346.num. 1.
10 ¶ Tamen si ad aliquid faciendū cō-
cedatur, is cui cōceditur absque litera
rum vera expeditione nihil ipsius gra
tiæ virtute facere poterit, ex doctrina
Bal.in.l.falsus.num.21. C. de procura.
sequuta à Molin.post alios lib.2.cap.7.
11 num.57.&.58. ¶ Quia ad effectum
ipsius concessionis literarum confe-
ctio, atque expeditio, expectatur: &
ante eius confectionem diceretur res
informis, vt tenuerūt Domini de Ro-
ta. in nouiss.decis.458.num.5. Oldral.
consi.326.col. 4. Bellamera decis. 34.
col.6.ad fi. Staphile.de literis gratiæ in
princ.num.16.Felin.in Rub. de cōsti.
nu.6.& in.cap. veniēs. nu.3. de accusa.

SVMMARIVM.

PRiuilegia quæ solemnitates continere debeant, num. 1.

Licentiæ regiæ Principis priuilegia sunt, numer. 2.

Instrumenta publica quibus solemnitatibus indigeant, num. 2. remissiuè.

Priuata scriptura recognita, & de solēnitate & authoritate eius. num. 3. & 4.

Scriptura priuata publici instrumenti appellatione quando contineatur, num. 4.

Defectus solemnitatis scripturarum ex inspectione ipsius clarissime const.it. nu. 5.

Solemnitas quando ex temporis antiquitate præsumatur præcessisse. num. 6.

Maioratus ex quibus coniecturis institutus censeatur remissiue. nu. 7.

Maioratus an inducatur ex qualitate rerum donatarum num. 8. vsque ad. 10.

Maioratus inducitur ex eo quod testator reliquerit bona vt perpetuam familiam cōseruent. num. 11.

Maioratus an inducatur ex oneris impositione celebrandi annuatim sacrificia, nu. 17.

Maioratus an inducatur ex vocatione primogeniti. num. 13.

Maioratus an inductus censeatur ex dictionibus semper, successiue, perpetuo nu. 14. 15. & . 16.

Maioratus coniectura an deducatur ex vocatione masculorum de familia, nu. 17. & . 18.

Filij positi in conditione, cum adiectione masculinitatis, an censeantur dispositiuè vocati, num. 18.

An maioratus institutus cēseatur ex eo quod testator iussit arma portare. nu. 19.

Ad.l.41.gloss.3.

IBi, *seyēdo tales las dichas escripturas que
haganse*, vt si licentiæ haberent solē- 1
nitates priuilegiorum de quibus in.l.
2.3.26.44.114.tit. 18.part.3.quia cum
principis priuilegia sint, ex Bal.in cap.
in vestitura. de noua forma fidelitatis,
Gregorius verbo gratia in.l.27.tit.18.
parti.3.referens.l.51.eod.tit.merito so
lemnitates habere cōuenit de quibus
in.d.iuribus fit mentio, quod in specie
probauit Molin.lib.2.cap.8.nu.7.&.8.
¶ Vel quando ex facultate legitimè
expedita maioratus, per scripturam in 2
stituitur

stituitur, quæ eisdem solénitatibus qui bus cætera publica instrumenta indigent conficienda erit, de quibus per Couarr. cap. 20. pract. Burgos de Paz, in l. 3. Tauri. 2. part. num. 1287. vsque ad num. 1290. ¶ Vel si forsam maio-
3 ratus in scriptura priuata instituatur à parte recognita, vel iuridice comprobata, vno ex modis contentis in l. 114. 119. tit. 18. part. 3. & per Couarr. capit. 22. practi. Anto. Gabr. lib. 1. commu. opinio. tit. de probatio. concl. 9. 10. 11.
4 ¶ Quia dubitandum nō est quin ea priuata scriptura sufficiat ad probationem eius maioratus, tam ex eo quod quando probatio debet fieri per scripturam sufficiēs erit priuata, quā quod si testibus probari potest ea maioratus institutio, à fortiori & per priuatā scripturam probaretur, quę non solum fidem facit, sed & publici instrumenti appellatione continetur, vt bene resoluunt, Roma. consi. 23. num. 2. Deci. in cap. tertio loco num. 3. de probatiō & in Rub. de fide instrumen. Soccin' consi. 62. num. 2. vol. 1. Bal. consi. 149. & 198. vol. 1. & probatur in l. 119. tit. 18. part. 3. ibi, *como si fuesse fecha por mano de escriuano*, atque in specie neminē referens probat Molina, lib. 2. capit. 8. num. 10. ¶ Si tamen scriptura insti-
5 tutionis maioratus aut regiæ facultatis ad ipsum instituendum aliqua ex solemnitatibus careat, ex his quę in eius confectione à iure requiruntur, vt sæpe contingit, dubitari solet an ex alicuius temporis lapsu posit supleri, vel intelligatur in actu celebrationis scripturarum interuenisse, & si defectus solemnitatis ex ipsius inspectione seu facie euidenter constet, nullo temporis lapsu suplebitur, neq; interuenisse præsumetur, quia tūc ea præsumptio quā ex temporis antiquitate plures iuridicē deduxerunt in fauorem scripturarum, per veram facti euidentiā cessat, qua nulla maior probatio inuenitur, neq; magis veritas demonstratur hæc est celebris doctrina Pauli consil. 48. *in causa quæ vertitur inter reuerendum*, ad medi. relatus & sequutus ab Alexan. consi. 1. num. 19. ad fin. libr. 4. Afflictus decisi. 107. nu. 5. & 6. Deci. in authēt. si quis in aliquo nu. 24. C. de edendo. Soccin. consi. 56. num. 22. lib. 2. Anto. Gabr. lib. 1. commu. opinio concl. 1. de præsumpt. nu. 57. Mieres in tract. maioratus 4 part. quæst. 28. num. 28. & nullum ex his referens. Molin. lib. 2. cap. 6. num. 74. ad fin. ¶ Si vero defect' 6
solemnitatis ex facie instrumenti nō appareat dicēdum erit fore credendū solēnitatem præcessisse, atque in actu celebrationis instrumēti interuenisse, vt pro regula constituerunt Anton. Gab. in tit. de præsumpt. d. concl. 1. per totam Mieres in tract. maiorat'. 1 par. quæst. 45. & 4. part. quæst. 7. & nos in l. sequēti latius examinabimus.
¶ Quæ quidem omnia de probatione maioratus per scripturam intelligē- 7
da erunt quando clare cōstiterit de ipsius institutione, si vero testator verba dubia protulerit, ex quibus dubitaretur an bona libera essent, vel restitutioni subiecta, coniecturis decidenda erit ea verborum dubitatio, de quibus per Molin. lib. 1. cap. 3. 4. & 5. vbi plurimas notatu dignas quibus inducitur fideicommissum, atque iure maioratus succedi institutores voluisse intelligitur diligenti studio explicuit, & nos aliquas non contemnendas eisdē adjicere decreuimus. ¶ Prima igitur 8
fortis conjectura inducendi maioratū ex qualitate rerū relictarū deducitur, vt si ducatum, comitatum, marchionatū, villas, oppida, Castra, seu alia bona dignitatem, & iurisdictionem, habentia: vno ex filijs, aut cognatis, relinquan-

quantur:quia ex ipſarũ donatione per
petui fideicommiſsi euidenter conie-
cturam deduxerunt Bald.& omnes in
l.filius familias.§.diui.de lega.1.Deci.
conſi 38.col.2.lib.1.Socci.iuni. conſi.
179.nu.53.lib.3.Barba.conſi.47.colu.
11.lib.1.Mieres in tract.maioratus.3.
part.quæſt.5.nume.21.alios referens
Molin.lib.1.cap.11.num.18.& nouiſsi-
me Ioann.Marienzo in.l.11.tit.7.lib.
5.nouæ recopil.gloſ.7.per totam.
9 ¶Quod ex eo procedere dixerũt,
quia ſolent ſimilia bona in honorem
familiæ relinqui, & in conſeruationẽ
agnationis,ſeu parentellæ, à commu-
niter accidẽtibus donari,vt in eis vnus
tantum iure maioratus ſuccedat,à qua
conſuetudine ſuccedendi & donandi
modo coniectura deducitur maiora-
tus,vt ſecũdum eam quæ in ſimilibus
primogeniorum Hiſpaniæ ſucceſsio-
nibus obſeruatur eorum bonorũ ſuc-
ceſsio regulanda ſit:& ad poſteros de
ferenda,argumento.l.ſeruus plurium.
§.fin.de lega.1.&: bene aduertunt Soc
cinus nepos.conſi.168.num.41.lib.2.
Boerius deciſſ.155.num.29.& proba-
tur ex adductis per Grego.in.l.3.titu.
13.part.6.col.1.& per Mieres in tract.
maioratus prima part.quæſt.48.num.
13.ſatis cõducibilia ad propoſitum ad-
10 ducentes. ¶Quod à fortiori admit-
teretur quando res, quæ donatur, aut
relinquitur,fuiſſet maiorum teſtantis,
quia tunc efficatior coniectura maio-
ratus deducitur,atque euidentius col-
ligitur voluiſſe teſtatorem perpetue
eam rem in familiam conſeruari ex re
ſolutione Decij conſi.23.nu.4 verſi.
& concluſio,Grego.in.l.34.titu.5.part.
6,gloſſ.2. ¶Alia coniectura indu-
11 cendi maioratũ ex prohibitione alie-
nationis bonorum ea ratione ab inſti-
tuente facta,vt bona in familiam per-
petuò conſeruarentur euidenter de-
ducitur, ex.l.patre filium.§.fundum
de lega.3.l.cum pater.§.dulciſsimis.de
lega.2.& reſoluunt Corne.conſi.22.
num.59.lib.3.Gozadi.conſi.52.&.102
& in Rub.C.de pact.nume.16.Rube.
conſi.28.&.52.Ruinus.conſi.110.nu.
8.&.125.lib.2.dicit communem Soc-
cinus conſi.249.num.19.vol.2.Pariſ.
conſi.17.num.12.vol.2.& conſi.6.nu.
16.vol.3.Socci.conſi.251.num.3.vol.
1.& conſi.119.num.1.vol.3.Alciatus
reſponſo 773.num.2.deciſſ.Pedamõt.
50.nu.4.& ex noſtratibus Burgos de
Paz.cõſi.44.nu.8.Mencha.de ſucceſſ.
creat.3.part.lib.1.§.26,num.85.vſque
ad num.95.& nullo ex his relato Mo-
lin.lib.1.capit.5.num.16.& poſt eum
Mieres de maiora.2.part.quæſt.5.nu.
4.vbi plurima ſatis ad rem conducibi-
lia quæ ex induſtria omittim' tradide
runt. ¶Sed an ex oneris impoſitio- 12
ne rei quæ celebrandi annuatim ſacri-
ficia cauſa alicui & eius liberis relin-
quitur inter omnes de familia fideicõ
miſſum perpetuum videatur inductũ,
in quo iure maioratus ſuccedatur,pau
ci ex noſtratibus explicuerunt quorũ
vera reſolutio eſt quod ſi teſtator ali-
quibus verbis perpetuitatem, aut in-
diuiduitatem, aut bonorũ in alienatio
nem importantibus vſus fuerit,ſeu vo
cationes de maiore primogenito ge-
nere agnatione parentella maſculis,
vel alias ſimiles fecerit quibus conie-
ctura poſſet deduci maioratus, dicen-
dum eſſet ex eiſdem bonis verum pri
mogeniũ fuiſſe inſtitutum,ſi vero prę
dictis rebus onus tantum celebrandi
annuatim ſacrificia fuerit iniunctum,
ex ſola ſimilis oneris impoſitione ne
que maioratus inductus cenſeretur,
neq; bona alienari prohiberentur,ſed
libere diuidi valerẽt oneris cauſa ſalua
& permanente,quæ reſolutio clare de
ducitur, ex his quæ probauimus.in.l.
40.Tau-

40. Tauri in gloss. 2. in ampliatione anniuersaria & ex traditis à Guidone. decis. 576. Deci. cons. 336. & 377. Anto. Gama. Lusitano decis. 30. & 48. & 220. per totam. vbi nouissime id resoluit.

13 ¶ Alia euidens coniectura erit, quando testator primogenitum vocauerit, seu primogenitos de sua familia, quia ex ea vocatione omnes in infinitum primogenitos successiue vnum post alium ordine successionis maioratus fore admittendos crediderunt. Oldral. consi. 214. nu. 40. Abba. consi. 85. nu. 2. & 4 Paul consi. 164 Præpositus in c. 1. nu. 14. de feud. Marchio. Soccinus in singulari. consi. 252. volu. 2. Paris. cōsi. 72. num. 33. & 45. vol. 4. Ancharr. cons. 27. & 74. Benedictus in c. Rainun. verbo in eodem testamēto. nu. 199. & Tiraq. de primogenitu. quæst. 40. nu. 33. & 44. & 165 Couatr. in cap. 38. practi. num. 6. versi. etenim & lib. 3. variarum cap. 3. num. 2. Pala. Robe. in Rub. de donat. §. 69. nu. 21. Antō. Gomez. in. l. 40. num. 59. Mēcha. lib. 3. de success. creat. §. 26. nu. 93. & 94. & prima part. lib. 3. §. 17. nu. 20. & neminem ex his referēs Molin. lib. 1. cap. 5. nu. 21. & 22. atq;. 37

14 ¶ Alia grandis coniectura est quando testator aliqua verba perpetuitatē importantia protulerit vt si dictionibus perpetuo successiue semper, vel alijs similibus vsus fuerit, quia tunc cū perpetuitatem principaliter respexerit, quæ per modum successionis maioratus adeo conseruatur, & indiuiduitatem rerum relictarū merito ex ejus præsumpta mente vinculo restitutionis subiecta ea bona fore deducitur, vt de verbo perpetuo tenuerunt. Ancharra. cons. 27. nu. 7. Ripa in. l. 2. nu. 3. solu. matri. Dec. cōs. 595. Socci. nepos consi. 53 nu. 13 vol. 2. Silua. consi. 98. nu. 12. Ripa. in. l. filius familias. §. diui. nu. 112. delega. 1. Paris. consi. 2. nu. 13. lib. 1. & consi. 88. nu. 22. lib. 2. Socci. cōsil. 43. nu. 1. cum alijs lib. 3. & consi. 124. nu. 18. eod. lib. Deci. cons. 23. col. 1. & consi. 38. col. 2. & cons. 282. Pari. consi. 92. nu. 37. & 51. lib. 2. Cephal. cōs. 114. nu. 35. lib. 1. Goua. lib. 3. varia. c. 5. nu. 4. & his nō relatis alios referēs Moli. li. 1. c. 5. nu. 33. ¶ De verbo semper Socci. in. l. qui Romę. §. co hæredes. nu. 19. de verbo. dicens ita consuluisse cuius consilium est. 227. lib. 2. nu. 3. Boeri. decis. 158. nu. 13. Curti. iuni. cons. 161. nu. 12. Corne. consi. 272. lib. 3. & alios referens Molin. lib. 1. c. 5. nu. 33. ¶ De verbo successiue Bal. cons. 293. lib. 2. Corne. cōs. 272. col. 2. ad fi lib. 4 & cōs. 171. col. 1. lib. 3 Rimi. consi. 182. vbi bene. 15 16

¶ Alia coniectura maioratꝰ erit, quādo testator vocauit indefinitē masculos de sua familia agnatione seu parentela, quia ex ea masculorum vocatione enixam instituendi maioratum voluntatē habuisse testatorem, atq; oēs masculos de familia successiue vnum post alium ordine successionis maioratus admisisse creditur ex Bart. in. l. 2. §. videndum ad Trebel. Alex. consi. 17 colu. 1. vol. 5. Aimon. Craue. consi. 130. & 155. Curti. iuni. consi. 111. nu. 10. & 113. nu. 4. lib 2. Deci. consi. 516. num. 16. & consi. 327. & melius consi. 371. Alciatus in. l. prounntiatio. §. familiæ. nu. 3. de verbo. Roma. consi. 438. nu. 14 Soccin. in. l. Gallus. § quidam recte. num. 9. de libe. & posthu. Soccin. nepos consi. 268 lib. 2. & hoc quia quādo masculi vocantur tacite videntur bona prohibita alienari extra familiam, vt tradunt supra relati, & notant Curtius iunior. consil. 161. Paris. consi. 72. num. 86. lib. 4. & melius. Aimon. d. consil. 180. num. 20 17

¶ Atque ita videmus quod quando filij positi sunt in conditione cum qualitate masculinitatis, censentur dispositiue 18

fitiue vocari, & successio ab intestato excluditur, vt resoluunt Guid. Papa. decis. 184. & 299. Deci. consil. 270. num. 3. & 318. in princ. & in.l.1.num. 16.C. de pact. & consi. 546. colu. 1. & 655. num. 23. & 578. nume. 12. Alciatus consi. 485. Soccinus. in.l. hæredes mei. §. cum ita col. 3. ad Trebel. & consil. 6. num. 20. lib. 3. Rube. consi. 26 & 120. Curtius iuni. consi. 43. num. 7. & consil. 87. num. 1. & consi. 113. num. 4. & in.l.1. colum. 1. C. de pact. Aimõ. consi. 62. num. 15. Corne. consil. 79. volum. 2. Gozadi. consi. 26. num. 24. & consi. 64. & 87. Gratus responso. 31. num. 9. & 89. num. 5. volum. 2. quorum opinionem veram & communẽ esse & secundum eam esse iudicatum tenent: Curtius iuni. in. d. l. 1. C. de pact. Boeri. decis. 155. nume. 28. Soccinus iuni. consi. 119. num. 29. & consi. 126. num. 19. & consi. 111. numer. 25. lib. 1. & consi. 170. nume. 20. volum. 2. Ancharr. consi. 74. ad fin. Emilius Ferretus consil. 55. Imola consi. 155. nu. 3. volum. 2. & his non relatis Molin. lib. 1. cap. 5. num. 35. vsque ad num. 38. vbi aliquibus modis eam sententiam restringit & intelligit.

19 ¶Quid si testatores arma seu alia insignia iubeant adferri, an sit hæc sufficiens coniectura intelligendi ipsum voluisse primogenium instituere, vidẽdi sunt Burgos de Paz, in prohemio legum Taur. num 28. Gregor. in .l. 12 tit. 1. part. 2. gloss. 1. Mieres in tract. maioratus. 4 part. quæst. 12. num. 4. Molin lib. 1. cap. 11. num. 10. cum alijs. & num. 5. ibidem.

SVMMARIVM.

Tenor scripturarum quæ perditæ sunt testibus probari potest, etiam vbi scriptura pro forma requiritur, ne perditione instrumenti veritas, & actus substantia, irritetur num. 1. 2. & 3.

Amissio scripturæ prius probatur, quam ad tenoris probationem sit deueniendum. num. 4. & rationem nu. 5.

Habens semel apud ipsum instrumentum præsumitur id semper habere donec probaberit perditum fuisse, & ideo tenetur ad exibendum num. 5.

Possessor maioratus apud quem semel fuisse scripturam eius institutionis constat, tenetur ad exibendum, donec probaberit perditam fuisse, nu. 6.

Iuratur in litem contra non exibentem, numero 7.

Iuratur in litem contra eum qui non exibet, tã super amissione vt intelligatur apud ipsum esse quam circa tenorem, & partis interesse, num. 8.

Exibere nolens poterit condemnari vt de inceps instrumento non vtatur, numer. 9. & 10.

Amissio instrumenti liquidissimis probationibus debet constare, numer. 11. & 12.

Amissio instrumenti quando probetur per iuramentum. num. 13. cum alijs vbi intellectus ad. l. fin. C. de fide instrumen, latè discutitur vsque ad num. 19.

Causæ maioratus maximæ extimationis sunt num. 17.

Tenor scripturarum quæ perditæ sunt, & simul veritas contentorum in instrumento probari debet & quando, num. 20. vsq; ad. num. 29. eleganter discutitur.

Peritiæ qualitas probanda est, num. 23.

Tenor scripturarum quæ perditæ sunt, an probetur duobus testibus, vel quinque sint necessarij, numer 30. vsque ad fin. glossæ.

Solutio debiti quod constat ex scriptura per aliam vel quinque testes probari debet. nu 30. & quomodo intelligatur. nu. 31. vsque ad fin. vbi intellectus ad. l. testiũ C. de testibus.

Confessio solutionis debiti quod constat ex scriptura debet probari per aliam vel per quinque testes idoneos. num. 31. & vide num. 35.

Testes ad confectionē scripturæ tres vel duo sunt necessarij. num. 32.

Ad.l.41.gloss.4.

1 IBi *o por testigos que depōgan en la forma que el derecho quiere de el tenor de las dichas escrituras*, si forsam perditæ sint, quia tenor earum testibus probatur. l. 1. l. si solemnibus. l. emancipatione, l. sicut iniquum de fide instrumentorū. l. testiū in fi. C. de testibus bonus. tex. in cap. cum olim. primo. de priui. cap. sicut de senten. & re iudi. & hęc est regula iuridica, & cōmunis, atq; passim à iuris consultorū responsis, & scribētium receptis sententijs, comprobata: in omnibus casibus vbi cōfecta & perdita fuit scriptura testamenti, inuentarij, priuilegij, sententiæ, vel alterius cuiuslibet qualitatis.

2 ¶Quam lex nostra confirmabit. vbi pro substātia scriptura requiritur, sicut in gratia, seu principis licentia, quæ ad eius perfectionem in scriptis conficienda est. vt in glossa. 2. huius. l. scripsimus, quia tenor eius, si semel expedita amittatur, testib⁹ probari poterit, quod antea de iure communi constitutum erat in. d. cap. cum olim. primo de priuilegijs. d. cap. sicut de re iudi. d. l. testium de testibus & probant Iacob. Butrica. Cin⁹. Bart. & omnes in. d. l. testium. Iass. in. l. 1. num. 64. C. de iure emphit. Afflictus deciss. 274. num. 5. & per totā Gomez. in. l. 27. Taur. nu. 28. vbi Pala. nu. 7. & 9 Castellus verbo scriptura & alij relati in gloss. 2. huius l.

3 ¶Quod ex eo iustissimū erat, ne perditione instrumētorū veritas & actus substantia, irritaretur vt consulti ingeniosse dixerūt in l. cum instrumentis ibi, *non tolli substantiam veritatis placuit*. & in l. emancipatione, ibi *actorum interitu veritas conuelli non solet*. l. instrumentis, ibi *semel diuisio recte facta non haberetur irrita*, & l. si constiterit. C. de fid. instru. nō nulla tamē summe necessaria ad verā tenoris scripturarū, quæ perditæ sunt, probationē non passim ab scribentibus quos ego legerim relata sed forsam à multis incognita pro viribus ab origine examinare conabor.

¶Primum enim antea debere probari scripturæ omisionē quā ad tenoris probationē sit deueniē dum receptissimū est, ne fraudulenter perditio allegetur, ad effectum vt falsitas nequeat deprehendi, ex tex. singula. in. d. l. testium, ibi *causam peremptionis probantibus*, l. illatæ 4. ibi, *si ob amissorum instrumentorum casuum probatione*. C. de fide instrumen. ex tex. in. l. sicut iniquum. C. eod. tit. ibi, *non statim casum conquerentibus facile credendum est*. tex. etiā in. l. publicati. ibi, *casu qui probatur*. C. de testa. vbi gloss. verbo. probatur plura iura in confirmationē adducit, tex. etiam in c. cum olim. ibi, vt super amissione testes reciperet. & hanc cōclusionē vt veram a iuris principijs deduxerūt Bal in. d. l. testium. nu. 3. dicēs quod qui casum allegat. casum probat id est modū, quia modus casum ostendit, Abb. nu. 8. in. d. c. cum olim. Felin. num. 2. in. d. capit. sicut. nume. 2. Afflictus deciss. 274. num. 4. 4

¶Quod ex eo confirmatur, quia dicens instrumentum casu perdidisse iā fuisse fatetur semel apud ipsum, & consequenter succedit regula dicentium quod qui semel habuit instrumentum semper id præsumitur habere: donec casu perditum fuisse constiterit, & ideo ad exibendum præcisse teneretur, ex textu. singulari. in. l. 5

in. l. si quis ex argentarijs. §. fin. ibi si instrumentũ argentariæ ad eum peruenit. per quem eã resolutionẽ verissimã dixerunt. Paul, consi. 301. nu. 5. lib. 1. Bald. per tex. ibi in. l publicati. col. 1. versi. *item nota* C. de testamen. vbi Alexand. col. 2. versi. nota. ex. tex. & ipse Alexan. consi. 58. nu. 5. ad fi. lib. 1. Aflictus decis. 330. nu. 2. in fi. Socci. cons. 190. lib. 2. col 4. versi. secundo posito. Aimon. cons. 112. nu. 17. Felin. in cap. sicut. nu. 8. de re iudica. Iass. in. l. præt. ait. num. 11. ff. de æden. & bene probat. tex. in. l. 10. tit. 14. part. 3. ibi, *esto es porq̃ sospechavã los sabios antiguos que todo ome que en algun tiempo fue señor de la cossa que lo es aun fasta que sea probado lo contrario.* vbi, Grego. verbo. *fasta que sea probado.* aliqua notabilia in proposito adducit.

6 ¶Et in specie possessoris maioratus apud quẽ semel fuisse ipsius institutionis scripturam constiterit quod præcisse teneatur eam exibere ad petitionem interesse prætendẽtis, nisi casum omissionis specifice probaberit deducitur ex tex. iuncta gloss. fin in. l. instrumenta. C. de fide instru. & resoluunt Grego. in. l. 17. tit. 2. part. 3. gloss. verbo carta. & latius tradit Mieres in tract. maiora 4. part. q. 20. nu. 13. ad fi. atque ex adductis per Valascum de iure emphiteo. q. 8. num. 2. euidenter constat.

7. ¶Et si non exibuerit iurabitur contra eum in litem per ipsum qui instrumentum petit exiberi ex. l. non ignorat. C. ad exibendum. l. 3. § præterea. ff. eod. §. præterea quasdam institutа. de actio. l. instrumentis, de in litem iurando. bonus tex, in. l. fin. §. iussus. ff. de appella. & in simili probat tex. in. l. 19. titu. 2. part. 3. & in. l. 23. eodem. tit. atque tradunt Corne. consi. 318. lib. 3. Alberic. Angelus & alij. in d § iussus, Aflictus deciss. 330. num. 3 & 4.

8 ¶Tam super omissione vt intelligatur apud ipsum esse. quam circa tenorem ipsius & partis interesse vt deinceps intelligatur scripturam maioratus id quod prætenditur continere, iuxta tex in. l. in actionibus. ff. de in litẽ iuran: & bene tradunt. Alexand. in. l instrumentum col. 1. versic. & intelligitur. ff. eod. Plot. de in litem iuran. sub repetitione. l. si quando. C. vnde vi. §. 31. num. 3. & 4. Aluar. Vaez de iure emphit. quæst. 7. num. 38. versi. postremo sequen. vbi aliqua notabilia in
proposito adducit. ¶Imo in odium 9
non exibentis poterit iudex iuste iubere quód deinceps tali scripturæ fides non adhibeatur, & quod ipse maioratus possessor amplius ea non vtatur: sed pro falsa vbicunq; aparuerit iudicetur, vt per tex. in. l. non alienum est. ff. de interroga. actio. probãt Innocẽ. in cap. G. perpetuus col 1. versi. quęritur de fide instrument. Bart. in. l. 1. §. ædenda. ff. de æden. Bald in. l. fi. in fi. C. eod. tit. Guid. Papa. quæst. 245. si alt quis per totam. Aflictus deciss. 330. nu. 3. & 4. Aluar. Vaez de iure emphit quæst. 8. num. 19 ex quibus iam cõstat. casum omissionis fore probandum.

¶Quod singulariter limitat Bal. in 10
l. 1. in prin. C. de fide instrumen. quando scriptura non est de substantia contractus ad quem vos mitto quia maiora nos expectant. ¶Secundum re- 11
quisitum est, quod casus amissionis scripturarum liquidissimis cõstet probationib. sicut cuiuslibet alterius rei perditio probanda est, neque solo iuramento asserentis scripturam maioratus perdidisse stabitur. l. 1. C. de fide instrumento. ibi *si modo manifestis probationibus*. l. si solemnibus, ibi *si alijs euidentibus probationibus*, C eodem titul. l. emancepatione ibi, *tamen alijs in dubijs probationibus*, eodem etiam titu. cap. cum olim. ibi, *super amissione*

priuilegiorum testes reciperet. l.testium.C. de testibus, ibi *per testes melior.* tex. in.l. si creditor.C. de pignora.actio.ibi, *vel non probat manifestis rationibus se perdidisse*, & regulariter probant Bart.in.l.si quis ex argentarijs.§.an & hæred.nu.2 ff.de æden.Paul.in.l fi.C. de fid.instrumen.Corne.bene consi.318.lib.4.Alexand.consi.38.versi. vnde si dicerem lib.1. & melius in.l prætor. §. prætor. num.12.cum alijs ibi, Iass. nu.11.&.12. ff.de æden.Aflict.deciss.330.nu.3. & Felin.in.cap.sicut.nu.9.de re iudi.

11 ¶In tantum quod non sufficeret si testes dicerent se credere instrumentum fuisse perditum, nisi vere de casu omissionis deponerent.ex Cardi.cōsi. 27.quem refert & sequitur Felin.in.d. cap.sicut nu.9.ad fin.de re iudi.si enim iuramentum sufficeret ad amissionis scripturarum probationē neq; reus teneretur probare eas perdidisse, cōtra iura, & receptas scribentium sentētias, neq; hominum malitijs integre foret prouissum, cum facile possent vulgari cautela vientes, instrumenta de quorum falsitate certi essent ex industria occultare, venerādi iuramenti religione contempta, perdita fuisse iurātes.

11 Quia sententia retenta non obstat vulgaris lex fin. C. de fid. instrumen. per quam plurimi non bene tenuerūt ad probationē amissionis instrumenti sufficere partis iuramentum vt sentit gloss.in cap.cum olim.1.versi. sine reprehensione de priuile. Bart.in.l. emācipatione in fi.C.de fid.instrumen.Hipolit.constituēs id regulariter in rub. de proba.nu.140.quia facile respondetur eam legem fore intelligendā quādo semel producta in iudicio scriptura originali fideq; eidem adhibita, & copia iuridice deducta in actis dimissa producēti restituitur.quia si postea ad effectum probandæ falsitatis exiberi cū iuramento petatur & à reo perditā fuisse allegetur, cum tū ex trāssumpto in actis demisso aperte possit falsitas deprehēdi, & nō esset in culpa producens ex quo diligēter eā non seruauit, merito casus amissionis (vt ab exibendi obligatione liberetur) leuiori probatione iuramenti probatur, quē intellectū clare deducimus ex verbis Iustiniani in.d.l.fi.dū dicit *cum quidā instrumentū protulerit eiq; fidē imposuerit*, & iterum, ibi, *repetita vice hoc proferre*, & melius deducitur ex gloss. quæ in contrariū allegatur in.d.c. cū olim.& aduertunt Paul. Bal. & fere omnes in.d.l.fi. Alex in.l.prætor.§ præt. ait in fi.ff. de æden.& sic intelligit Math. de Aflict. deciss.330.nu.2. & sic sunt intelligēda tradita per Paul.in.l, publicati.nu.7.C. de testamē.& per Bal.in.l.nostrā.nu.7 C.eod.tit. & ante ipsos per Ioān.Fab. in.d.l.fi.sic eam intelligentē allegādo glossam in clem.1.de vsuris.si vero nū quā in iudicio exibeıetur vel si fuerit exibitū, sed in actis copia non dimissa restitutum, ea constitutio nō procederet: sed forent necessariæ liquidissimæ probationes, neq; iuramēto dicēsis se perdidisse stabitur. ¶Secundo respōdetur ad dictā.l.fi.etiā in casu quo loquitur non sufficere amissionē instrumēti probari per iuramentū, nisi liquidissimæ cōiecturæ cū causæ cognitione iuridicē cōprobatę simul starēt: quibus ea iuramēti ꝓbatio munita ad probationē amissionis instrumēti sufficeret, ex Innocē.in.c.cum olim.1. de priuile.vbi Abb.nu.10.Bal.in.d.l.fi.nu.25 Alex.in.l.præt.§.pretor.ait.nu.13.ff.de æden.Roma.consi 126. Aflict. deciss. 330.nu.2.& per totā.& sentit. Abb. in c.Albericus.nu.4.de testi.nouissimeq; probat Gratia.regu.31.nu.4. ¶Veluti si furtū, aut violētia ꝓbarēt vel domū casu furtuito fuisse cōbustā constaret, 12

quia

quia tunc verissimũ crederẽ his coniecturis legitimè probatis & iuramento solẽniter præstito, probari amissionẽ instrumenti: vt probant supra relati & magis in specie Angelus in.l.si quis.ex argentarijs.§.prætor.ff.de æden.Bald. in.l.fi.infi.C.eod.tit.Paul.in.l.sicut.C. de fid.instrumẽ.Alex.in.d.l.si quis ex argentarijs.§.fi.Siluan⁹.consi.29.nu.7. lib.1.Alciat⁹ consi.28.per totum.Grego.in.l.10.tit.19.part.3.verbo. *que es perdida*, Afflictus decisi.13.nu.10.& decisi. 330, Valascus de iure emphit.q.7.nu. 38.versi.*porro si quæsieris*, alios referendo quanuis aduersus hanc veritatẽ videatur obstari.tex.in.d.l.testium.dum quando casu fortuito incendij, naufragij,vel alterius infortunij, instrumentum perditum fuisse prætenditur constituit amissionem eius nõ probari iuramento, ibi *causam peremptionis probantibus*, & tex.in.l.si quando.C. vnde vi. ibi *patefacta* iuncta expositione Acursij ibidem dum dicit patefacta idest.liquido probata quæ iura sunt intelligẽda vt sit necessaria liquidissima probatio. quando iuramẽtum cum legitimè probatis coniecturis deficeret.Si vero
14 ea concurrerent absq; dubio perditio instrumenti probabitur. ¶ Etiã si sit institutionis maioratus ex nostra lege, quæ tenorem scripturarum eius si perditæ sint per testes eodem modo probari posse constituit,quo iure cõmuni tenor scripturæ perditæ probatur, vt constat ex verbis eius ibi, *que depongan en la forma que el derecho quiere de las dichas scripturas*, in quo bene eruditi conditores etiã probationem amissionis, & tenoris earum,secundũ iuris cõmunis receptas sententias regulari debere præsuponunt & consequenter iuramentum coniecturis claris munitũ secundũ ordinẽ.l.fi.C.de fid. instrumẽ. ad eam probationẽ perditionis sufficere credunt,quod non ita videbatur cõstitutũ ante eã.l. cum in his quæ modici sunt prẹiuditij seu parui momẽti,debere intelligi.l.fi. dixerunt post. Bart. Alexan.in.l.huiusmodi.§.si ita col. fin. versi.vlti.delega.1.Bal.in.l fin.infi.C. de ædẽ.& in.l.dissolutẹ.C. de cõdi. ex l.Feli. in.c.sicut.nu.9.de re iudi.Hipo. in Rub.de proba.nu.41.Grego.in.l. 10. tit.19.part.3.gloss.magn.& consequẽter non in causis maioratus quæ sunt magnæ extimationis ex.l.4 tit.1.lib.3. nouæ recopil. ibi.*saluo si el caso fuere de grande importancia, assi como sobre bienes de maiorazgo*, & aduertit Moli.in præfactione tract.de maior. nu.9,& ita in specie in causa maiorat⁹ aduertit Mieres in.4.part.q.20.nu.24. ad medi. dicens arbitrio iudicis fore hanc dubitationẽ relinquẽdã, non cõsiderans per hanc legẽ confirmari formã probationis amissionis scripturarũ, de iure cõmuni solitam obseruari.

¶ Quæ quidem omnia singulariter limitabis,intelligẽdo. tex.in.l. fi. 15 quãdo non constiterit apud maiorat⁹ possessorẽ ipsi⁹ institutionis instrumẽtũ semel fuisse,quia si tunc possessor iurauerit apud ipsum nõ esse iuramento perditio instrumẽti probabitur, neq; ad exibendũ teneretur ita probat.tex. in.l.prẹt.§.sed & si seru⁹.ff.de æden. & in.l cũ ita.§.species.delega.2.cũ simili. per Bart.in.l.si quis ex argẽtarijs.§. an vero hæred.ff.de ẹden.Corne.cõs.118 col.2.versi.tamẽ his lib 4. vbi notabiliter loquitũ. ¶ Secundo etiã eleganter 16 limitãtur vt iuramẽto probetur perditio instrumẽti,quãdo id debito soluto quis redere debitori tenebatur,quia si tunc fateatur solutionẽ, sed scripturã qua debitũ. constabat amisisse iurauerit,iuramẽto probabitur amissio & sufficeret debitorẽ quitatione liberare vt per tex.in.d.l.fi. probat Bart. in. l. hu-

1. de fid. instrumen. & Couarr. in c. 20 practica. cum nō possit dici instrumē. si deficiant substantialia eius qua ratione ita fuisse iudicatū in cons. Neapolitano testatur Afflictus deciss. 274. per totam & ante ipsum in effectu tenuerunt Bart in. d. l. 1. num. 28. si cert. peta. Abb. in c. Alberi. nu. 4. de testi. Alciat. de præsumptionibus regu. 3. præsumptione. 31. num. 3. & bene probat Alex. cons. 196. nu. 10. vol. 2. & nouissime aduertit nullū ex his referens Mieres. d. q. 20. nu. 26. in prin.

22 ¶Quod ex ea ratione procedere credere quia quādo testis in hac specie circa tenorem perditæ scripturę deponit, nō dicitur actū quod ipsa met scriptura continet probare, sed potius ipsum instrumentum perditū ex celebri doctrina Bart. in. l. 1. nu. 28. si cert. peta. sequuti a Felin. in d. c. sicut nu. 2. in prin. & idē colligitur ex Bal. in. l. testium. nu. 3. ad fi. C. de testibus & singulariter deducitur ex Hipolito singulari. 157. vnde de omnibus requisitis substantialibus eiusdē scripturæ quā probant specifice deponere debent, cū vt prædiximus nō possit dici instrumentū si deficiant substantialia eius. vt argumētatur Afflict. deciss. 274. nu. 2. & ita nimirū si probando tenorē instrumenti non sit necessariū testes deponere de veritate contentorū in eo, cum probata solēnitate pro veritate sit præsumēdū sicut pro quolibet publico instrumento præsumitur.

23 ¶Tertio principaliter limitarē vt sufficiat probare tenorē absq; veritate cōtentorū ad semiplene probandū, & vt ex ea semiplena perdenti deferaē iuramentū in litē circa cōtēta in instrumēto, vt probat Acurs. in. d. l. sicut iniquū gloss. fi. vbi Bart. 1. & 2. lectura Bald in l. si de possessione. C. de probat. Paul. in. l. testiū. nu. 14. C. de testi. Curti. cōs. 25. Lanfranc. in tract. de fid instrumē. nu. 47. Iass. in. l. admonendi. colu. 114. de iure iuran. alios referens Feli. in cap. sicut nu. 2. ad fi. de reiudi.

¶Nisi quis concremauerit aut sua culpa perdiderit instrumentum, quia licet tunc ad huc tenor eius testibus vel aliter probari valeat, non tamen in defectū probationis sibi concremanti aut perdenti conceditur ea iuramēti delatio. vt singulariter aduertit Bal. in. l. 1. in fi. C. de fide instrumen. Greg. in. l. 2. tit. 11. part. 3. gloss. 7. ad medi. 24

¶Quarto limitarem quando probaretur instrumentū fuisse dolo aduersarij perditū, quia tunc non solū tenorem absq; veritate sed amissionē absq; tenore sufficeret probare vt circa cōtēta in eo & veritatem eorū iuramentū in litē petēti instrumentū deferatur, vt probat singula. gloss. fi. in. d. l. sicut vbi Bart. 1. & 2. lectura. & Bal. in. l. 1. nu. 1. ad fi. C. de fide instrumen. vbi Paul. idē aduertit ipse Paul. in. d. l. testiū. nu 14. de testib. Feli. in. d. c. sicut. nu. 7. de reiudi. 25

Quinto limitarē in specie successionis quando scripturæ antiquissimæ sunt ex his quę resoluit Mieres. d. 4. part. de maiora. q. 20. nu. 56.

¶Sed an ad probandū tenorem scripturarum cū qualitatibus supra relatis, sint necessarij quinq; testes vel duo sufficiāt videam., & quinque fore necessarios videt ex singula. doctrina Salicet. in. l. 2. col. 11. C. de iure emphi. dicentis quod testes qui de tenore instrumēti perditi deponūt vbi pro substantia requiritur scriptura, debent esse quinq; & rogati, cuius dictū fuit Ricardi, & Saliceti patrui sui, licet ipse nullibi legisse fateatur & ipsum refert Iass. in. l. 2. num. 65. C. de iure emphi. & fundatur ipse Salicet. in regu. l. testium. vbi debiti solutio. quod cōstat ex scriptura per aliā, vel quinq; testes probatur cōfirmata à. l. 32. tit. 26. part. 3. ibi, *o por cinco testigos*, quorum iurium 26

 senten

sententiam etiam hodie practicari in debitis excedentibus libram auri testatur Auenda,in tit.de las exceptiones. num.51.per totum declarando sic legem Toleti.
27 ¶ Et ita confessionem solutionis debiti quod cōstat ex scriptura probari debere per aliam aut pręcisse quinque testibus tenet decisio Neapolitana Aflicti.105. Dueñas regula.119.fallencia.6.alegātes glossam magnam in.fi.in.c.testes.3.q.9.
28 ¶Sed contrariam sententiam veriorem atque receptiorem existimamus, & sufficere tres,vel duos testes,ad probandum tenorem scripturæ perditæ constanter credimus, tam ex eo quod ad eius celebrationem seu confectionem sufficiant.ex.l.54.ibi, *tres omes buenos*,& melius ex.l.114.tit. 18. parti. 3. ibi,*de dos testigos alomenos*, quam quod id specifice tenuerint.glossa magna in d.l.sicut & gloss.fin.in.d.l.testium.vbi Bald.num.3.ad fin. Alexan.in.l.2.nu. 8.C de bono.posse.secundum tabulas vbi Iass.nume. 12.& melius Aflictus in cap.1.in princ.nume.33. qui testes sint necessarij ad probandam inuestituram & in cap.1.num.5.de consue.recti.feudi.& deciss.166.num.11.Benedict.in cap.Rainun.verbo testamentū 1.num 91.Hipolit.singula.156.*nemo prudens*,& in Rub. deprobatio. num. 357. cū alijs Cassa.in cōsuet.Burgun. Rub. 7.§.4.verbo.Parson.num.2. Feli. in d. cap.sicut de reiudi. & his non relatis. Mieres. 4. part de maiora. quæst. 20. num.25.
29 ¶ Et in cōtrarium adducta non obstant. quia præter quam quod Salicetum reprobat Iass.in.l. 22. num. 134.C.de iure Emphi.ad.l.testum in qua fundatur respondetur debere intelligi,quando ex partium conuentione scriptura fuit de substātia cōtract⁹, vt quia constat euidéter non aliter ipsos contractum fecisse quam si fieret in scriptis,vt eum tex.intelligunt Bal. ibidem num.2.& ipse in.l.fi.num.2.C. arbitrium tutelę Iass.in.d.l.2.num.134 C.de iure emphi.& Neapolitani teste Aflicto.deciss.105.in fin. & satis eruditè Grego.in.l.32. tit. 16. part. 3. verbo *carta de escriuano*,quia sicut tunc ab initio fuit de substantia contractus scriptura ex ipsa partium expressa conuentione sic ac solutionis debiti probationem,quæ destructio scripturæ est,præcisse requirit, aut quinq; testes sed cū hodie communiter in scriptis contrahitur non ex præcissa partium conuētione,neque ad ipsius contractus perfectionem, sed vt facilius probetur cōuentio,merito debiti solutio probabitur duobus aut tribus testibus integræ opinionis.vt eleganter post Alberi. in d.l.testium considerat Grego.in. d.l. 32. gloss. 2. per totam sic intelligens l.Toleti,quæ habetur in .l.fin. titul. 8. lib.3.ordina.& hodie in.l.2.tit.21,lib.4 nouæ recopila.vt quia vbi communiter fit scriptura adfaciliorem probationem cōtractus,solutio eius debiti probetur duobus testibus reiecta distinctione Auendaňi supra, contra quam vidi semel iudicatum me in causa patrocinante,in hac regia Chācellaria.

¶Ex quo clare deducitur, quod quādo ad contractus perfectionem ex cōuentione partium præcisse requiritur scriptura, non poterit solutio probari nisi per aliam, vel quinq; testes,& cōsequenter quod is intellectus ad. l. testium licet in se verus sit non tamē excludat difficultatē,cum in nostra specie sit de substantia maioratus licentia Regia instituti, scriptura. 30

¶Vnde proprius respōdetur quod in.l.testium agitur de obligatione pręcisse contracta in scriptis extinguenda omnino per solutionem, ad cuius destructionem necessaria omnino fuit 31

vel

vel alia similis scriptura, vel quinq; testes integræ opinionis, cum ea legitima probatio in locum publici instrumenti subrogetur, ex singula. doctri. Cini.in l. optimam. C. de contrahen. & cōmiten. stipula. Quam post Abb. & Felin. dicit singularem & nunquā obliuioni tradendam Hipolitus singu la. 157. *volo, te docere*, nos vero non principaliter loquimur de extinguēda omnino obligatione, seu destruendo instrumento, sed deprobando tenore ipsius perditi, quod minori solemnitate indiget, vt ex prędictis constat, & hinc remanet satisfactum ad difficultatem deprobatione confessionis, quam supra ex aduerso obstare videbatur maxime cum quælibet confessio absente parte facta sufficiat, si probetur duob[us] testibus, qui loco & tempore cōtestes sint, ex gloss. in l. fin. C. familiæ hercis. Anto. in cap. licet ex quadam de testibus Aflictus deciss. 364. nu. 4. & alios referens Burgos de Paz, consi. 43. nu. 34.

SVMMARIVM.

Consuetudo vocatur, qua constat successionem iure primogenituræ deferri. nu. 1.

Præscriptio & non consuetudo dicitur quando ius priuato adquiritur num. 2.

Ad.l. 41. gloss. 5.

1 IBi, *y ansi mismo por costumbre*, hanc vocauerunt consuetudinē plurimi per tex in cap. super quibusdam. §. præterea de verbo. significa. ibi, *aut consuetudine antiqua cuius initij*, vnde Mencha. cap. 83 quæstio illius. num. 23. inepte eam vocari pręscriptionē credit quod Molina in hunc sensum admitit, lib. 2. cap. 6. num. 12. & 13. vt non sit proprie consuetudo. sed vim consuetudinis obtineat. ex quo pręscriptionem esse credidisse videtur. & clarius tenuit. d. c. 6. ex num. 16. dum respondit ad ea quæ in confirmationē opinionis Mencha. facere videbantur, & Molinæ opinio iustificatur ex eo quod consuetudinis proprium sit acquirere ius omnibus ciuibus seu de vniuersitate in communi, & non cuiquam specialiter.

¶ Et quia quoties ex consuetudine antiquissima seu alia, ius priuato adquiritur non dicitur ea proprie consuetudo sed præscriptio vt aduertit post alios Couarr. in regula possessor. 2. part. §. 3. nume. 2. & in specie nostræ legis probat nouissime Ioann. Matiēço in. l. 1. tit. 7. lib. 5. nouæ recopi. gloss. 6. per totam ad lōgum examinans. an hæc sit vere consuetudo aut præscriptio non nulla fundamenta in vtramq; partem adducēs, quod non altius prosequimur ne ad ea quę vtiliora sunt tēpus deficiat. 2

SVMMARIVM.

Consuetudo triginta, vel quadraginta annorum an sufficiat ad inducendam formam succedendi in maioratu. nu. 1.

Immemorialis præscriptio seu consuetudo scientiam neq; patientiam eius contra quem causatur requirit. num. 2.

Immemorialis efficit vt iuridice præsumatur scientiam & patientiam eorum contra quem causatur præscriptio & in populi notitiam deuenisse. num. 3. & 4.

Præscriptio seu consuetudo cētenaria an sufficiat ad inducendam formam succedendi in maioratu. num. 5.

Præscriptio quadraginta annorum cum titulo an sufficiat ad probandum maioratū num. 6.

Iurisdictio an probetur ex lapsu tēporis quadraginta annorum cum tit. num. 7.

Maioratus an quibuscunque legitimis probationum speciebus probari possit.nu.8.

Ad.l.41.glossa.6.

1 IBi *inmemorial*, multi dixerunt ante.l. hanc sufficere triginta aut quadraginta annorum tempus, ad inducendã consuetudinem succedendi iure maioratus, seu primogenituræ, in qualibet agnatione & familia, vt constat ex Isernia in cap. Imperialem.§.præterea ducatus.num.37.ad fi.de prohibi. feu. aliena. quem sequuntur Guid. Papa. consi. 131. *circa processum reuisionis*, & alij per Tiraquel.de primogen.quæst. 30.num.7.&.8. ¶ Sed quia in qualibet prescriptione scientia & patiẽtia eorum contra quem præscribitur requirebatur & in specie nostræ prescritionis quæ aduersus nascituros causatur ipsorum scientia dari non poterat, merito necessaria fuit ea præscriptio quæ scientiam earum non requirit ad inducendum ordinem succedendi iure maioratus in familia: scilicet immemorialis. quæ secundum veriorem & receptiorem sententiam neq; patientiam eorum contra quos causatur requirit. ex gloss.in.l.ex hoc iure.§. ductus aquæ. ff. de aqua quotidiana & sti. Roma.in.l.1.§. deniq;. ff. de aqua. plu. arcen. & dicit communem Alex. consi.6.num. 4. lib.1.& consi.16.num. 15.lib.5.Deci.consi.85.Curti.iuni.cõsil.158.num.12.Paris.consi.111. num. 54. lib. 1. Bald. de præscript. 2. part. 3. part.princip.quæst.6.nume.22.Tiraq. de nobilita.cap.14.num.14.& alij quã plurimi per Gabr.titu.de præscrip.cõclu.1.num.59. ¶ Et quanuis eam requireret efficit vt iuridice præsumatur ex tanti temporis lapsu præcessisse ex Salicet.in.l. authoritatem in fin.C.vnde vi.Alexand.consi.24.versic.præterea lib.5.Deci.consi.185.& alij.per Gabri.d.col.1.num.60. ¶ Atque in populi notitiam deuenisse eiusq; tacito cõsensu fuisse à probatam, ex Molin. lib.2.cap.6.num.6. tradens per totam rationem decidendi huius.l. ¶ Ex quo deducitur tenendum, quod cum l. immemorialẽ præcisse requirat cũ qualitatibus in ea specifice enumeratis probatam, non sufficiat centenaria, quanuis multi eundem effectum habere imo & potiorem atque potentiorẽ esse tenuerint. vt constat late ex Molina.lib.2.cap.6.num.43.vsque ad. nu. 50. Mieres in tract. maioratus.4. part. quæst.20.num.43.&.44.& ante ipsos referens plures tradit Gabri. titu. de præscriptione concl.1.num.71. &.72. quorum sententiam cõfirmamus quia l.41.immemorialem requirit formaliter, vt dicendum erit in gloss. verbo. *con las qualidades*, & probat in specie Mieres.d.quæst.20.num.43.& consequenter cẽtenaria admitti non potest nisi in ea principium deficeret, & cũ qualitatibus immemorialis probaretur quia eo casu & vim atq; effectum immemorialis habebit, & maioratus per eam rectè probabitur, vt intelligit Molin.d.lib.2.c.6. num. 50. & nos in gloss.1.huius.l summatiè diximus.

¶ Si vero præscriptione quadraginta annorum cum tit. in valido, aut sub repetitione maioratus probaretur sufficiens probatio foret, tam quod omnia tituli vitia ex tanti temporis lapsu purgantur, quam quod ea præscriptio æquiualens sit immemoriali quæ resolutio deducitur ex cap.1. de præscriptioni.in.6.cap.cum personæ.§. quod si tales de priuileg.in.6.cap cum olim. de prescript.l.fi.C.de fun.patrimo.lib. 10. quem ad hoc ponderant ibi. Bart. Platea. Salicet. & Angel.in.l.cõperit. C.de

C. de præscript. 30. vel. 40. Alexand. consi.30.num.11.&.13.vol.2.Iass.in.l. imperium.num. 20. de iuris. omnium iudi.& in specie maiora. Molin. lib. 2. cap.6.num.51.vsque ad num.54.Mieres in tract. maiora. 4.part. quæst. 20. num.64.
7 ¶Sicut in præscriptione iurisdictionis videm⁹ vbi requiritur immemorialis vel. 40.annorum cum tit. declarando tex.in.l.2.tit.9.lib. 5. ordina.quæ habetur in.l.1.tit. 10.lib.5. nouæ recop. resoluunt.Couarr.in regul. possessor.2.part.§.2.nume.8.versic.3. species &.§.3.nu. 3. & lib.1. varia.cap. 17.nume.7.Auenda.de exequen.manda.1.part.cap. 1.num.21.versic.imo vltra dico quod si dubitatur Molin. lib. 2.cap.6.num.52.
8 ¶Et non solũ maiorat⁹ scripturis seu immemoriali probatur, sed & alijs quibuscunq; legitimis probationũ speciebus probari potest, ex bene traditis per Aimon cõs. 176.ex princ.& in specie nostræ.l. aduertit Mencha.de success.creat.lib. 1. §.5.num.5. & melius referens Beroiũ & Aluarũ Vaez probat Molin. lib. 2. cap. 8. num.3.

SVMMARIVM.

Qualitates immemorialis præscriptionis substantiales sunt ad eius probationẽ. nu. 1. Forma vel solemnitas a.l.seu statuto requisita semper censetur substantialis.nu.1.

Ad.l.41.gloss.7.

1 IBi *probada con las calidades* infra enumerandis in gloss.sequen.a lege pro forma substantiali requisitis ex Baldi doctrina in.l. comparationes oppositione.3.in fin.C.de fide instrumen. dicentis quód forma vel solemnitas à lege seu statuto requisita semper censetur substantialis, quem sequitur Deci. cons.10.num.2. 1. part. & consi. 429. num.5.Mathesila.singula.130. nu 18. Alexand.consi.165.nu.4.lib.6.& cõs. 7.num.19.lib.7. Tiraquel. de retract. conuentio.§.4.gloss.7.num. 15,& nouissime Caualcanus deciss.13. num. 3. cũ alijs & in tract.de vsufructu nu.89. &.127.Gratia. regul. 14.num.3. & in specie nostræ legis probant Auenda. indictio, verbo *costumbre*,& melius de exequen. manda.1.part.cap.6.num.7. versic.& omnia supradicta Mieres in tract. maiora.4.part.quæst.20. nu 43. & Molin.lib.2.cap.6. per totum præcipue.num.32.&.33. vbi.d.num. 33.aduertit quod omissio modicę solemnitatis immemorialem non vitiat.

SVMMARIVM.

Immemorialis de qua in hac l. plures successionis actus requirit, & in pluribus successoribus necessario verificatur.nu.1.
Testes de actibus huius consuetudinis immemorialis deponentibus, contestes debent esse circa ipsorum actuum probationem. num. 2.
Testes deponere debent in vim eius consuetudinis immemorialis successionem iure maioratus fuisse delatam.num. 3.
Vnicus actus an sufficiat in ea immemoriali præscriptione.num.4.

Ad.l.41.gloss.8.

IBi, *que concluyan los passados auer tenido y posseydo aquellos bienes por de maiorazgo*, ergo hæc immemorialis plures successionis actus requirit, & in pluribus successoribus necessario est verificanda, neq; successio vnius sufficeret, dum lex dicit, *los passados auer tenido*, iunctis verbis eiusdem, ibi *es a saber*

ber que los hijos,& per totã cum de pluribus filijs maioribus,atque eiusdẽ maioratus successoribus pluries mẽtionẽ facit,quod in specie probauerunt Auẽdañus indictionario verbo, *costumbre*, versi, *ista conclusio fallit*, & ante ipsum eleganter.Aimon.de antiquita.§. materia singularitatis testium.nu. 23.fol. mihi.202.& in consi.134 num.6. Abb. consi.53.num 1.ad fin.2.part & meli' Alexan.consi 131.num. 9 lib.1.Deci. consi.222.num.10.& consi.538. nu.9. Corne.consi.89.col.3.vol.1.& elegantius in consi.179.per totum.lib.3.quorum aliqui in probatione consuetudinis immemorialis loquũtur,& omnes plures actus successionis requirunt,ad eius consuetudinis veram probationem. ¶Et non solũ actuum frequẽtia necessaria est,sed præcisse requiritur quod testes de actibus consuetudinis deponentibus circa ipsorum actuũ probationem contestes sint.neq; sufficeret singulares esse,ex communi sententia,quam tenet Cinus in.l.2.C.quæ sit longa consuet. sequuta ab Alexan. consi.104.num.7.volu.3.& consi.131. num.9.lib.1.Deci. consi.275. num.11. & consi 538.num.10.Aimon.cõsi.134. nu.6.Corne.consi.89.colum.fin. versic. *& consuetudo non probatur*,lib. 1. Grãma.consi.82. & his non relatis Auenda.indiction. verbo, *costumbre*, versic. *item aliud probatur*, dicentes non sufficere si testes dicerent ita fuisse consuetudine obseruatum, nisi de actibus succedendi atq; personis successorum specifice deponerent,vel de cuius libet alterius consuetudinis actibus meminerint. ¶Imo foret necessarium testes
3 deponere in vim eius consuetudinis eam successionem iure maiorat' semper fuisse deriuatam,cum non bene sequatur iure maioratus successerũt prædecessores ergo in vim consuetudinis quia ex alia causa potuit ea successiõ iure primogenituræ deriuari.vt notãter argumentatur Ancharr.consi.339 *pro maiori intelligentia*,col 5.versi. ad secundam rationem Corne.consi. 115. col.2. ad fin.lib.4.Deci.consi.275. nu. 11.ad fin. & bene doctissimus Aimõ. consi.171.num.14.&.15.

¶Quod Ludouicus Molin. lib.1.c. 4
6.num.26. in specie nostræ.l. restingit quando vnicus tãtum actus successionis iuncta continuatione possessionis per tempus in ea requisitum cõcurreret,quem sufficere constanter credit ad inducendam eam immemorialem consuetudinem ex Abb. in cap.fi.nu. 17.de consuet. cuius restrictionem licet veram fateamur non tamen posse verificari credimus, cum actus continuationis eius possessionis, qui memoriam hominũ excedat in tã breui, licet à maritudine plena hominum vita,dari nequeat. quare ingeniosi conditores huius.l. dixerunt, *los passados auer tenido*, & statim,*es a saber que los hijos*,significantes in ea immemoriali cõsuetudine plures successionis actus dari & requiri & de ipsorum actuum frequentia atque personis successorum debere testes deponere, quod summe notandum est ad huius.l. intellectum.

SVMMARIVM.

Præscriptio hæc seu consuetudo immemorialis alios fratres vltra primogenitum requirit contra quos causari posit, nu. 1. & 3.

Faminæ non currit præscriptio,existẽte masculo cum eidem non pateat locus, nu. 2.

Ad.l.41. glossa.9.

Ibi,

1 IBi, *caso que el tenedor del dexasse otro hijo o hijos legitimos*, quanuis. l. dicat, *caso q el tenedor* præcisse requirit quod primogenitus quem iure maioratus successisse prætenditur, alios fratres cōtra quos præscriptio valuisset inchoari legitimos habuisset, cum in his iuriū præscriptionibus aduersarius qui sciat & patiatur necessarius sit, ex vulga. iuris regula. l. Aulicinius. §. 1. ff cōmunia prædiorum. l. quoties. 1. ff. de seruit. & ex actibus successionum, atque lōgissima consuetudine succedendi, vnicum tantum (alijs fratribus deficientibus) sequi non possit eam successionem iure maioratus fuisse deriuatam cū eod. modo & iure in bonis liberis foret succedendum. quæ doctrina vera & communis deducitur ab Andrea de Isernia in c. imperialem, § præterea ducatus. num. 37. ad fi. de prohibi. feud. aliena. per Federi. vbi in specie primogenituræ loquitur & melius ipsum referendo Afflictus ibidem. num. 44. Suarez in. l. quoniam, limitatione. 11. ad. l. fori. post allegationem, ibi insertam. num. 16. & 17. & post eos Molin. lib. 2. cap. 6. nu. 22. &. 23. Melch. Mieres in tract. maiora. 4. part quæst. 20. num 40 ad fin. intelligentes sic legem nostrā & idem probat. Tiraquel. in tract. de primogenitura quæst. 91.

2 ¶Quorum interpretatio confirmatur, quia cum vt diximus in gloss. præcedenti, necessarium sit probari. vnicum tātum ex eo successisse quo bona maioratus iure deferebātur, & hoc euidentius nequeat probari quam per fratrum existentiam, aduersus quos causetur præscriptio, merito per continuationem successionis vnius tantū non bene sequitur fuisse deriuatam iure maioratus eam successionem vnde singulariter dixit Bald. consi. 215. nu. 4. lib. 2. quod cum non pateat locus fœminæ existente masculo interim eidē non currit præscriptio, quod post Ancharra. & Corne dixit etiam Aimon. consi. 171. num. 14. & nouissime tetigit sequendo Bald. Mieres. d. 4. part. quæst. 20. num. 4. ad fin. & hoc intellīgebat Alberic⁹ de Rosatis in Rub. quę sit longa consuet in consuetudine speciali vnius familiæ quæ vt valeat induci, aliorum fratruum super existentia requiritur, secus si de probanda consuetudine generali toti⁹ regni seu prouintiæ ageretur, quia sufficeret tunc si probetur esse generalem consuetudinem quod primogenitus succedat in hæreditate patris, aut feudis, certa parte fratribus loco alimētorum reseruata, quia sicut in condendo legem non requiritur contradictio, ita neq; in inducenda cōsuetudine generali. cuius doctrinam dicens notandam sequitur Afflictus in capit. imperialem. §. præterea ducatus. num. 44. ad fin. & idem in effectu voluit Isernia. d. num. 37. ad fin. quæ notatu digna sunt ad interpretationem verborum huius glossæ, lectorq; cōsideret casus in quibus præscriptio requirit cōtradictorem, quos ego desiderio magno ceptum laborē implendi timidus mortis amaræ non referam.

SVMMARIVM.

Immemorialis huius. l. requirit quod ob ius succedendi iure maioratus nullam æquiualententiā fratribus primogenitus præstet. num. 1.

Ad. l. 41. gloss. 10.

IBi, *sin darles los que succedian enel dicho mayorazgo alguna cosa o equiualencia por succeder enel*, ergo si nō probaretur hæc 1

hæc qualitas præsumptio foret contra possessorem cum bona regulariter libera præsumantur, & ex alia causa quã quod iure maioratus ea successio deferatur, vnicus tantum succedere possit vt ex cessione, renunciatione, aut consensu cæterorum fratrum, vnde ingeniosi conditores huius .l. fore necessarium probari existimarunt, ob id ius succedendi insolidum nullam fratribus æquiualentiam à prædecessoribus præstitam fuisse, quasi velint probari debere non ex alia causa (quam quod iure maioratus in vim consuetudinis immemorialis successerunt) ad ea bona fuisse admissos, quod antea singulariter deducitur ex Aimon consi. 171. num. 14. Deci. consi. 271. num 11. ad fin. & nos in glossis præcedentibus diximus, firmiter tenentes eam esse propriam naturam primogenituræ, quod ex necessitate nihil prędecessores prę ter aliméta cæteris fratribus dedissent.

SVMMARIVM.

Testes ad probandam immemorialem debent esse bonæ famæ. num. 1. & per totã glossam.

Qualitas à lege requisita bonæ famæ seu opinionis vel alia similis necessario est articulanda & probanda, num. 2.

Ad.l.41.glossa.11.

1 IBi, *que los testigos seã de buena fama.* hæc est prima qualitas necessaria in persona testis, qui producitur ad probandum in factis antiquis memoriam hominum excedentibus à iuris principijs deducta ex cap. licet ex quadam de testi. ibi nisi forte personæ graues extiterint. & ibi ab hominib^9 bonæ famæ iuncta l. 15. titu. 9. part. 4. ibi, *de buena fama*, cum alijs iuribus passim à scribentibus relatis, quæ qualitatẽ bonæ famæ in persona testis exigunt.

2 ¶ Quæ quidem qualitas à lege requisita necessario est articulanda, & probanda, ab eo qui prætendit in vim eius cõsuetudinis iure maioratus esse succedendum, quia licet quilibet bonus præsumatur atque bonæ famæ in dubio iudicetur. cap. 1. de scrutinio. l. ab ea parte de proba. cum vulga. tamẽ quando à lege seu statuto requiritur qualitas bonæ famæ seu integræ opinionis necessario debet articulari, & probari, eam qualitatem à .l. requisitam in personis testium concurrere. ex notãda licet vulgari doctrina Barr. in. l. 1. §. si quis neget. num. 12. ff. quemadmodum testa. ape. vbi Angel. idem aduertit, & notanter Hipolit. singula. 187. num. 3. & alij quam plurimi relati & sequuti in specie nostræ. l. à Mieres in tract maiora 4. part. quæst. 20 num. 29. cum alijs Molin. lib. 2. cap. 6. num. 29. & 30. quod verisimum credimus quanuis Castellus in præsenti verbo, *buena fama*, contrarium sentiat quanuis Auenda. indictionario verbo, *costumbre*, prope finem verbo, *item aliud* id restrinxerit quando in superlatiuo gradu qualitas bonæ famę à lege requiritur, quia tunc existimat & nõ aliter fore necessariam qualitatis probationem, quod ante ipsum referẽs alios tenuit summariè Grego. in. l. 15. tit. 9. part. 4. verbo. *buena fama*, ad finem & licet non firmiter intelligendo sic doctrinam Angeli. Couarr. in capit. relatum. 1. num. 7. de testa. quorum restrictionem veram credimus cum necessitas probationis eius qualitatis non cõsistat in eo quod in gradu superlatiuo comparatiuo, seu positiuo, à lege requiratur, sed in eo quod ab ipsa pro forma substantiali exprimitur vt sentiunt Mie-

Mieres.& Molina supra & Couarr.d. num.7.ad fin.versic. 4. vt veram,& ita Auendañus parum sibi constans in. c. 6.de exequen.1.part.num.6.versic.& omnia supradicta, fatetur omnia contẽta in.l.nostra.esse copulatiuè de substantia probationis adeo quod vna qualitate deficiente tota probatio corruit adducẽs glossam in.cap.1.de prescriptio.in.6.&.l.29.titu.16.part. 3. ibi. *seyendo probado en esta manera*, de hac veritate dubitamus quanuis in supremis tribunalibus non integre seruari vidimus, nisi quando lex, canon, vel statutum, ratione eius qualitatis quam exprimit, testes qui alioquin de iure nõ admitterentur admittit cũ Couarr. d. num.7. versi. *quarto vt veram*, licet ego semper allegaui & articulaui.

SVMMARIVM.

Testes immemorialis debent deponere de visu quadraginta annorum.num. 1.

Testes immemorialis debent esse ætatis. 54. annorum cum de visu quadraginta deponere debeant.nu 2.& intelligitur. nu. 3.

Ad.l.41.gloss. 12.

1 IBi, *y digan que ansi lo vieron ellos passar por tiempo de quarenta años*, omissa confusa resolutione scribentiũ qui diuerso modo probari immemorialem existimauerunt alij solam famã antiquissimam sufficere dicentes. alij visum per totum vitæ tempus & auditum à maioribus alia quæ plurima requisita necessaria fore existimantes, de quibus latissime per Gabriel,tit.de prescript. concl.1.num.74. vsque ad num.80. ea tantum quæ ad eius veram probationem expectant breuiter adducere decreuimus, & primum dum lex dicit, *quarenta años*, aduertendum est de iure communi non ita fuisse expressum tẽpus visus de quo testes deponere specifice erat necessarium, sed sufficere si dicerent semper se vidisse consuetudine receptum vt constat ex gloss. in c. 1. de præscrip.in.6. dum dicit semper viderim & ex latissime traditis per Gab.d.num.74.Molina.d.lib.2. cap.6. num.31. sed quia sic testificando poterant aliqui ex testibus de pluribus, alij de paucioribꝰ annis deponere, mediã viam eligendo lex constituit tempus vissus debere esse quadraginta annorum spacium confirmando in hoc aliquorum opinionem qui clarius glossę sententiam huiusmodi interpretauerunt, credentes fore necessariũ quod testes specifice deponerent de tempore visus. 40.annorũ vt sentierũt Guid. Papa.cõsi.150.nu.4.Bald.de præscrip. 2.part.3.part.princip. num. 24. Aimõ. de antiquit.4 part.§. absolutis differentijs. num. 3. Grãma. in votis ciuilibus voto.12.Casane. in consuet. Burgun. Rub. 1.§.2.glossa, *e la pruebe*. num. 9.& ita aduertunt Auenda. de exequen. 1. part.cap. 6. num. 6. in princi. Otalora de nouilita.3.part.cap.7.num.12. Mieres in tract. maiora. 4. part. quæst.20. nu.56. in princ. & satis ex hac. l. confirmatur. ¶ Per quam videtur aprobari alia opinio dicẽtium quod testes 2
deponentes super hac immemoriali debent esse ætatis. 54. annorum cum de visu. 40. deponere debeant quam tenuerunt post alios Casane. d. §. 2. gloss. *e la pruebe*, nu.9.Paris. consi. 27. nu.97. lib.1. Florianus in. l. seruitutes magna.nu.36.de seruit. Bald. de præscript.2.part.3 principalis. quæst 6. nu. 37. versic. cuius vero ætatis. Casane. consi.18 num.9. & consi. 54. num. 51. Bertrandus consi 167.num.4.vol.3. & ex moderniorибꝰ Auenda. de exequẽ man-

manda 1. part. capit. 6. num. 6. versic. sextum requiritur. ¶Quanuis in hoc
3 verius esse crediderint sufficere si testes sint tẽpore depositionis eius ætatis quod 40. anni post quã effecti sunt doli capaces transsierint, cũ testis quatuordecim annorum deponere possit de his quæ vidit in pupillari ætate. dũmodo deponat de tempore quo doli capax erat, & ita sufficere quod testis habeat. 50. annos & dimidium ad probationem immemorialis esse communiter receptum & praxi obseruatum in specie nostrę.l. post Couarr & alios resoluit Molin. lib. 2. cap. 6. num. 40. & 41. & nouissime Matienço in.l. 1. tit. 7. lib. 5. nouæ recopi. gloss. 9. ad fin.

SVMMARIVM.

Auditus à maioribus qualitas est immemorialis, num. 1.

Ad.l.41.glossa.13.

1 IBi, *y assi lo oyeron dezir a sus mayores y ancianos*, ergo non solum testes deponere debent de visu quadraginta annorum, sed signanter quod idem à maioribus suis audierunt. & hic audit⁹ à maioribus est secũda qualitas immemorialis probationis præcisse à testibus exprimenda vt etiam de iure cõmuni notat gloss. in. d. c. 1. de præscrip. in. 6. & aduertunt omnes relati à Gabriel. d. concl. 1. de præscript. num. 47. Otalora de nobilit. 3. part, cap. 7. num. 14. Auenda 1. part. de exequen. cap. 6. num. 6. versic. secundum. Molin. lib. 2, cap. 6. num 40.

SVMMARIVM.

Visus & auditus maiorum necessarius est ad probationem immemorialis nume. 1. & per totam gloss.

Ad.l.41.gloss.14.

IBi, *que ellos siempre assi lo vieron*, ergo non solum debẽt testes specifice deponere se à maioribus audiuisse, sed simul maiores dixisse id ipsum vidisse, per tempus vitæ suæ, ita quod de visu maiorum constet saltim per confessionem eorum à testibus auditam, & probatam, & hoc tertium immemorialis probationis requisitum non reperio fuisse necessarium de iure communi, sed tantum auditus à maioribus cũ visu testium, vt clare constat ex gloss. in. d. capit. 1. & ex his quæ refert Gabriel. d. concl. 1. num. 74. & Molin. d. c. 6. num. 31. ¶De iure tamen partitarum videbatur dicendum requiri dum. l. 29. tit. 16. part. 3. ibi, *que oyo dezir a otros que lo vieron fazer*, probat testes debere specifice deponere de confessione maiorum dicentium se ita factũ vidisse per tempus vitę suæ. sed ex. l. partitæ intelligitur quando testes de visu non testificantur sed dicunt ita fuisse quia à maioribus audierunt ita vidisse, quod in effectu est deponere de auditu, vt verbis claris probatur in ea lege, ibi, *e si fuere preguntado como lo sabe e respondiere que oyo dezir a otros que lo vieran* vnde etiam constat quod neq; de iure partitarum testes de confessione visus maiorum deponere debeant sed de auditu eorum tantum. quod in specie aduertit licet summarie id sentiat. Molin. d. cap. 6. num. 31. ad fin. & ita tertiũ requisitum erit, quod testes specifice dicant à maiorib⁹ audiuisse, se id vidisse per tempus vitæ suæ.

(right margin numbers: 1 beside "IBi, que ellos...", 2 beside "tarum videbatur dicendum requiri")

SVMMARIVM.

Secũ

1 *Secundi auditus necessarij sunt in probatione immemorialis.nu.1.& per totā glossam.*

Ad.l.41.gloss.15.

Ibi, *y oyeron* quartum requisitum erit
1 quod testes specifice deponant non solum de confessione visus maiorum sed de confessione auditus. & isti secū di auditus atq; probatio de auditu auditus de iure cōmuni nō erat necessaria. vt constat ex latissime traditis per Gabr. d. concl. nu. 74. & Molin. c. 6. nu. 31. licet aliquid videbatur obstare. d. l. 29. tit. 16. part. 3 ibi, *o que oyera dezir a otros que ellos vieran quiē lo vido fazer.* cui respōdetur vt in gloss. præcedēti. hoc requisitum nouiter à l. nostra fuisse in ductū vt & Molin. d. nu. 31. aduertit.

SVMMARIVM.

Testes super immemoriali non solum deponere debēt de affirmatiua sed de negatiua num. 1.

Ad.l.41.glossa.16.

1 Ibi, *y que nunca vieron ni oyeron dezir lo contrario,* ergo in probatione immemorialis non solū testes deponere debent de affirmatiua, dicentes seid obseruatum vidisse per tempus vitæ suæ, sed simul denegatiua iurantes nunquā vidisse, neq; audiuisse contrarium, in quo iure communi est conformis ex Innoc. in cap. veniens. nu. 2. de verbo. signi. Guid. Papa. consi. 154. nu. 4. Auē da. d. cap. 6. num. 6. versi. quartum à testibus Otalora de nobilita. 3. part. ca. 7. num. 12. Gabr. d. cap. 74. Molin. d. c. 6. nu. 31. & probat. d. l. 29. par. tit. æ. ibi, *que no vieron ni oyeron dezir.*

SVMMARIVM.

Testes super immemoriali deponere debent de publica voce & fama & communi opinione. nu. 1. & per totam gloss.

Ad.l.41.glossa.17.

Ibi, *publica boz y fama y comun opinion,* 1
de iure secundū vnam opinionē sufficiebat probatio famæ tantum, vel quod esset communis opinio, memoriam in contrarium non extare ad iuridice probādam immemorialem ex Bald. in authen. quas actiones. nu. 15. C. de sacrosanct. Ecclesijs & in. l. proprietatis versi. tertio modo operatur, vbi, Angel. & Salicet. C. de probatio. singulariter Corneus cons. 222. lib. 1. per totū. & melius ipse consi. 304. nu. 5. versi. videtur tamē lib. 3. dicēs quod aliter nō posset probari Constantinū fuisse imperatorem & res Ecclesię donasse. nisi sola fama & communis opinio sufficeret ad probationē. Afflict. decis. 324. nu. 6. Alex. cons. 135. prope finem Felin. in. c. veniens. col. 1. de testi. Alexā. consi. 4. vol. 2. & consi. 90. vol. 6. Deci. consi. 426. & in cap. cum. causam notab. 2. de proba. & in. cap. 1. nu. 46. de appella. Dueñas Regul. 296 limita. 7. Tiraq. de primogenit in præfatione nu. 103. Goza. cons. 8. nu. 74.

¶ Sed quia secundum aliam veram & cōmunē opinionē non sufficiebat quod testes deponerēt de publica voce & fama nisi de cōmuni opinione simul euidēter dicerēt, cū per cōmunē opinionē ea fama in notoriū trāsierit. vt aduertūt Alex. cōnsi. 236. num. 18. lib. 2. Casane. in consuetudin. Burgu. Rub. 1. §. 2. glossa *y la prueue*, num. 9. & alij qui facile adduci poterant. summe necessarium fuit legem hanc copulatiue requirere publicam vocē & famā & cōmunē opinionem probari,

V sequen

sequendo in hoc Alexan. & aliorum opinionem quã sententiam non adeo sequimur quod nos fugiat omnia requisita de quibus in glossis præcedentibus mentionem,fecimus,simul cum publica voce & fama & cõmuni opinione in ea probatione cõcurrere fore necessarium vt satis probauimus.

3 ¶Neq; est omittẽdum ita esse necessarium probari publicam vocẽ & famam & cõmunem opinionẽ quod non sufficiat si testes dicerent publice audiuisse vt ex doctrina. Bart. in.l. de pupillo.§.plurimum.num.21. ff.de quęstio. sufficere dixerunt cum commu. Imola & alij in.l.hæredes palam. in prin.col.1. de testamen.sed præ isse requiratur quod verbis euidenter de publica voce & fama & communi opinione deponant vt etiam contra Bart.doctrinam tenent Alexan. conf. 236.num.18.lib.2,Grego in.l 6.tit.25 part.4.gloss.magna.Otalora de nobilitate.3.part.cap.7.num.12. Molin.lib. 2.cap.6.num.36. vsq; ad num 39.

Sequitur interpretatio,ad.l.42.Tauri, quæ de tempore quo facultas regia ad maioratũ instituẽdũ requiritur agit.

SVMMARIVM.

Facultas ad subrogandum, & alienandum bona an debeat præcedere.num. 1.

Nouus actus & dispositio efficitur per subrogationem vel additionem nouæ rei.nu 2.

Noua forma requiritur in additione & subrogatione nouæ rei.nu. 2. & alijs.

Nouum feudũ dicitur quando additur noua forma in feudo antiquo. num.2.

Restitutus ad maioratum non tenetur nouam licentiã regiam ad succedendum iure maioratus impetrare.num. 3.

IBi, *la facultad para hazer mayorazgo,* 1 idem in facultate ad subrogandũ in locũ bonorum de quib⁹ primogeniũ fuit institutũ vel addẽdum eidẽ maioratui alia bona quia præcedere debet. cum per subrogationẽ vel additionẽ nouæ rei nouus actus & dispositio efficiatur & ab antiqua recedatur, & consequẽter noua forma sit necessaria vt inquit Bal.in.l. pacta nouissima col. fi. C.de pactis.subdens quod qui recedit à priori forma recedit ab essentia priori,& id circo diuersitas qualitatis supaddita respicit totã dispositionẽ & illã ex toto diuersificat ab antiqua quod etiã deducitur ex ipso Bal.in.l.pacta cõuenta.ff.de cõtrahen.empt.Alex.cõs. 151.in prin. vol. 6. dd. moderni præcipue in.l.1.§. cũ adijciatur notab. 4. de verbo.Casane,in cõsuet.Burg.Rub.4. §.7.verbo supposse nu.27.ad fi. vbi plurima iura allegat.quod singulariter intelligit.Afflict.allegando. Iacobũ Butricariũ in consti Neapo.lib.1.Rub.71. nu.12.cũ alijs ¶Et ex eo cõfirmatur. 2 quod quando additur noua forma in successione feud. antiq per hanc solã additionẽ videtur recessum à forma antiqua feudi.& deinde nouũ & non antiquũ feudũ diceretur, vt probauerũt pręposítus in præludijs feudor. nu.43 Iacobus de Ardiconis in forma tituli quid si nouũ feudũ & paternũ in prin. Bal.cõs.215.nu.4.vol.2.Brun⁹ cons.76. nu.6.Cepola cons.21.nu.6.Afflict⁹ de ciss.112.nu.5.& in cõsti.Neap.d.Rub. 71.num.12. cum alijs Alexand.in. l. si mihi & Titio colu.5. vbi.Iass colum. penul. de verborum ex quibus cõstat fore necessarium præcedere principis facultatem non solum ad instituendũ nouum primogeniũ sed ad addendũ eidem vel subrogandum aliqua bona cum nouus actus efficiatur, quod ex his quæ latissime refert & sequitur

Mieres

Mieres in tract. maiorat'. 1. part. quęst. 11. per totam. & præcipue ex num. 4. satis suadetur. ¶Ita tamen nō esset
3 quādo quis propter delictū vel aliam similem causam maioratu priuaretur, & postea regis benignitate restitutus fuisset, quia non foret tunc necessariū præcedere regiā licentiā ad primogeniū recuperandū sicut ad ipsum à principio instituendū tam ex eo quod lex solū actū institutionis respexerit dum dicit, *la facultad para hazer mayorazgo*, quam quod per eā restitutionem intelligatur eā facultatē casu quo foret necessaria, à principe fuisse cōcessam vt hæc resolutio deducitur ex glossa singulari in. l. 4. § si areq. verbo manet. ff. de peculio. gloss. in. l quod dicitur. ff. de impensis in rebus dotalibus factis gloss. in. c. imperialē. §. in super. verbo. priuetur de prohibi. feu. aliena. per Federi. vbi restitutus ad succedendū ex consuet. antiqua succedit. circa quam dubitationē vide quæ scripserūt Tiraquel. de vtroq; retract. § 32. gloss. vnica. nu. 29. Mieres alios referēs in tract. maiora. 1. p. q. 12. per. totā.

SVMMARIVM.

Facultas seu licencia ad aliquid faciēdū semper actum præcedere debet. nu. 1. & 2.

Intellectus ad legem nostram. num. 3.

Expeditio & absolutio literarū seu licētiæ regia requiritur & nō sufficit cōcessio nu. 4.

Licētia indubia an præcessisse intelligatur. n. 5

Licentia an ex temporis diuturnitate præsumatur. num. 6. & 7. cum alijs.

Mandatū an præsumatur concessū fuisse ex tēporis diuturnitate. nu. 6. & 7. cū alijs.

Verba enūciatiuæ quādo mentionē facerēt de facultate regia sufficerēt iūcta tēporis diuturnitate ad præsumēdū interuenisse. nu. 11.

Maioratus institutus sub conditione si princeps concesserit facultatē valet. nu. 12.

Alienatio, dñi asensu reseruato facta nō impedit penā cōmissi vt quia valuit. nu. 13.

Ad. l. 42. gloss. 3.

Ibi, *preceda al hazer mayorazgo* hoc est de natura cuiuslibet licentiæ seu facultatis, vt semper actū pręcedere debeat vel in ipso actu præstari. l. si quis mihi bona. § iussum. ibi. *sed præcedere debet.* ff. de acqui. hæred. l. fi. §. necessitate C. de bo. quę liberis l. obliga. §. tutor. ff. de admi. tuto. l. 1, & per totum. ff. de reb. eorū lege. 1. & per totū. C. de prædijs minorū. l si vero nō remunerādi. § post. ff. mādati cū vulga. ¶Maxime si licentia pro forma substantiali actus requirit vt in specie institutionis maioratus qui regia facultate fieri prætēditur in præiuditiū legitimę ceterorū filiorū, quia tunc necessario ea facultas ipsius institutionis actū præcedere debet, neq; ex post facto concessa institutionē confirmabit vt ex. d. § iussum. omnes deduxerunt, & de iure cōmu. passim cōprobarunt. Innocen. in. c. cū cōsuetudinis de cōsuetudine Anchar. consi 123. Alex. consi. 24. lib. 5 & alios referens. Molin. lib. 2. c. 7. nu. 1. & 2. & lati' Mieres. in tract. maiora. 4. part. q. 2. per totā. ¶Cuius cōstitutionis ea porcrat esse ratio dubitādi, quia cōsensus seu licētia à lege requisita quę post actū interuenit, ipsum cōfirmat. l. fi. C. ad Macedonianū. l. 1. § prodest. ibi, sed postea volūtas accessit. ff. quorū legatorū. c. cum nos de his quæ fiunt à prælato. l. 6. tit. 1. parti. 5. l. 58. Taur. quæ iura retenta nostræ constitutionis veritate sunt intelligēda quando cōsensus à sola voluntate ratificantis actum, seu concedentis licentiam, pendet, vt late comprobat quidam modernus Matienço in. l. 5. titu. 3. lib. 5. nouæ recopi. gloss. 1. & 2. per totā & nos quādo licētia ab alteri' potestate speratur & pro forma substantiali actus requiritur loquimur, quo casu præcedere debet vt

Molin.& alij probauerunt & nostra.l. clare constituit.

4 ¶Per quam non solũ requiritur facultatis cõcessio, sed etiã literarũ ipsius concessionis vera absolutio & expeditio, quod perpetuo memoriæ cõmendãdũ dixit Moli.lib.2.c. 7.nu.61.addens. nu.67.&.68. illud procedere etiã si quis tẽpore institutionis maioratus habens facultatẽ ad ipsum instituẽdũ concessam, vere expeditã vel sibi concessam fuisse ignorauerit, limitans notanter.nu.69.&.70. regulã huius.l.quãdo sciens maiorat⁹ institutor sibi concessam & expeditã facultatẽ nulla facta mentione eius primogeniũ simpliciter instituit, quia idẽ operari existimat scientiã expeditionis licentiæ ac si specifice virtute ipsius maioratũ institueret, & quia simpliciter ipsum instituendo videtur ex ea facultate quã sibi concessam & expeditam sciebat institutionẽ eius maioratus fecisse allegans ad hoc.l.3.cũ similib⁹ de milita.testa. & alia satis cõducibilia in ꝓpositũ adducens.

5 ¶Si tamẽ nõ cõstiterit quæ præcesserit ex his facultas aut institutio, licẽtiã præcessisse credit vt quia sit necessarium præcedere ad act⁹ validitatẽ, ex singu. doct. Bal.in.l. in testamẽ.§.hæc verba de hære.instit. quẽ sequuntur Alciat.de præsumpt. regula.3.præsumptione.42. Iass. in. l. admonẽdi.nu.230.ff.de iur. iuran. Peralta in.l. statuliberũ.nu.5.& 6.ff.delega. 2.& alios referẽs.Moli.lib.2.c 7.nu.51

6 ¶Si tamẽ nullomodo cõstiterit de licentia institutionis maiorat⁹ an præcessisse præsumatur ex aliqua tẽporis diuturnitate nõ est contẽnendæ dubitationis & non pręsumi videtur ex notanda doct.Bal.in.l.2.nu.2.C.si ex fal. instru, dicentis quod excursu mille annorũ nõ pręsumitur mandatũ, vbi pro forma requiritu, præcessisse aut interuenisse quẽ sequũtur Alex.in.l. sciẽdũ nu.20.de verbo.& cons.1.nu.19.vol.4 & cons.191.vol.6.per totũ Afflictus decis.345.nu.7.&.568.nu.8.Hipo.sing. 323.nu.2.Deci.cons.215.col 2. Balb⁹ de præscrip.2.par.3.partis *§.decimo quarto*,nu.30.Bertran.cõs.1.nu.33.lib.1. & cõs.3. 8.dubio.lib.3.Grat⁹ respõso. m. nu 12.vo.1.Catelia.Cota.in memorabilibus verbo. mandatũ procuratoris. Aimon.cons.266.nu.9. vnde sic videbatur dicendũ in licẽcia regia ad instituendũ primogeniũ, quæ gratia & mãdatũ est. ¶Sed quia veritatẽ amam⁹ 7
contrariã sententiã libenter sequimur & ex lapsu 30.annorũ omnẽ solẽnitatem extrinsecã consensum seu licẽtiã requisitã in actu præsumi interuenisse constãter credimus, ex Innocẽ.& alijs in.c.bonæ.1.de electione & in.c. illud de pręsump.& in.c.ea gnoscitur de his quæ fiũt a Prælato.Bart.Ang.Alex & Iass.in.d.l.sciendũ de verbo.per tex.in l si fili⁹ de peti.hær.& in solẽnitate pręcisse requisita probauerunt in specie. Alex.cõs.179.col.3.lib.7.Deci. consi. 442.col 3.in prin.Aimõ cõs.317.nu.2. & plurimos referens.Anto.Gab.lib.1 cõcl.1.de præsump. per totã & ex nostratib⁹ Greg.in.l.5.tit.5. part.6. gloss. 4.Mier.1.part.de maior.q.45.per totã Molin.lib.2.c.6.nu.73.& magis in specie licentiæ quæ præcedere debet ad actũ cõficiendũ probauerũt notanter Afflict⁹ in.c.imper.vers.24.quæro.nu. 17.de prohibitione feu.aliena. per Federi.Areti.cõs.36.nu.1.& 2.Alex cõs. 101.vol.7.nu.5.Boeri.decis.115.ad fi. Barbatia.cons.35.lib.2.Deci.cons.152. nu.3.Ripa. responso. 22. nu 11. lib. 2. Aimon de antiquitate.3.part.sectione 2.de solemnitate intrinseca.nu.27.& Gab.d.reg.1.de præsump.nu.9. Mier. d.q.45.per totã quorũ aliqui in specie regiæ facultatis ad primogeniũ instituendũ loquuntur, & omnes in licentia

tia ad actum conficiendū necessaria, licet Moliu.lib.4.c.10.num.11. aliter id
8 sentiat. ¶Qua veritate retenta, nō obstat Bald.doct.in.d.l. 2.quia præter quam quod contra Baldum verius est præsumi mandatū ex longa temporis diuturnitate in celebratione actus interuenisse aut ipsum actum præcessisse vt ipse Bald. parum sibi constans, firmat consi.337.versic.vlterius iuxta præmissa.vol.1.& Deci sibi etiam contrarius non ex ignorantia tenet consi.199.circa finē.& cons.297.col.2. & similiter.cons.487.col.fi.& cons.638.col.2.probaberunt etiā Paul.cons.84.nu.18.lib.1.Marcus Anto.cons.341.nu.2.vol.2.Tiraq.de præscript.§.1.gloss.4.versic.31.Aimon constanter in cons.317.nume.1.& alij quam plurimi per Gabi.lib.2.tit.de procurat.concl.1.nu.1.ad medi & Mieres.d.q.45.
9 ¶A fortiori nō procederet eius opinio quando ad actū verisimiliter quis non accederet sine mandato, vt quia multis annis soluisset pensionem nomine alterius, vel aliquē actū fecisset qui necessario mandatū requireret, ex decisi.Rotæ.23, in antiquis. Salic.in.l.nemo.C.de reb.alie.Alex.cōs.91.col.2.lib.6.& cōs.35.col.1.lib.7.Deci.cōs.37.col.4.Cagnol' in.l.velle.nu.19.de reg.iuris Beroius.q.39.Aimon de antiquit.2.part.nu.36.Deci.in.l.1.lectura 1.C.qui admitti Feli.in.c.sicut limita 5.de re iudi.& sic in nostra specie vbi actus institutionis maiorat' eius naturæ est vt iuridice præsumatur neminē ad eum absq; regia facultate accessisse.
10 ¶Quod magis sine dubio procederet, si cum tēporis antiquitate aliæ cōcurrerent coniecturę quāuis non multū vrgentes, vt aduertunt. Deci.cōs 36.&.42.Gozadi.cōsi.11.Curti' seni.cōsi.77.col.pen.versic 3.principalis concl.Aimon.in.d.tracta.part.ad fin.nu.69.Maria.iuni.consi.56,vol.1.Rui.consi,107.vol.3.Tiraq.de pręscript.§.1.gloss.4.pagi.59.
¶Vt si forsam verba enūtiatiua institutionis maiorat', seu alterius scripturæ de facultate regia, aut mandato, mentionē facerēt: quia sufficeret tunc hæc verborū enūtiatiuorū mentio iuncta tēporis diuturnitate ad efficaciter probādū mādatū, seu regiā licentiā præcecisse: vt limitando legē.primā.C.de manda.prin.c.cū in iure de offi.delega.probauerūt Alex.cōsi 75.col.3.lib.5.Deci.cōs.33.col.4.vers.non obstat Boeri.decis.181.nu.17.ad medi.Aimō notāter cōs.17.nu.2.vers.2.respōdet.Cagnol' in.l.velle nu.20.de regu.iur.& hoc fuit de mente.Bal.cōs 337.vol.1.Curti.seni.cons.77.vers.præmissis nō obstat.Purpur.in authē.si quis in aliquo in fin.C.de æden.cuius opinionis plurimas extensiones & restrictiones facile deducere poteris.ex Anto.Gab.d.regu.1, de procuratore.& regu 1.de præsumptio, & per additiona.ad Bernard.Diaz regu.451.mādati solēnitas, & nouissime per alium Gratianū regul.144.per totā. 11
¶Hæc tamē lex limitatur quādo maiorat' instituitur sub cōditione si princeps facultatē ad ipsum instituēdū cōcesserit, ex doct.Deci.in.c.venerabil.nu.2.de confir.vtili: dicentis licitā esse conuentionē in casu prohibito sub ea cōditione facta.si Papa.confirmaberit seu dispensauerit. quod ante ipsum tenuit.Abb.cū alijs in.c.super eo.de condi.apposi.Socci.cōs.120.nu.16.vol.4.Alex.cons.30.nu,3.vol.5. 12
¶Et ita alienatio rei prohibitæ dñi iure asensuq; reseruato, facta: non impedit penā cōmissi quasi recte fieret ex notāter traditis ab Alberi.in.l.fi.nu.20.C de iure.emphi.Aluarot' in.c.1.in prin.de prohib.feu.aliena.Bal.in.c.1 §.fi.quę sit prima causa beneficij amittēdi.Curt cōs 8 Socc. 13

conf. 251. col. 5. vol. 2. Ripa. responso. 1. nu. 3. lib. 3. qui procedere existimat quãuis traditio rei sequatur. & ita tenent Cardina. & Abba. in c. fi. de feu. Ripa in. c. cum. m. num. 80. de consti. Grego. in. l. fin, titu. 6. part. 5. verbo. lauẽda versi. quid si veniat.

SVMMARIVM.

Confirmatio specialis necessaria est eius maioratus qui absq; facultate regia instituitur num. 1. per totum.

Confirmatio in forma cõmuni actum nullũ validum non efficit sed tantum actui valido robur praestat num. 1. ad fin.

Confirmatio in forma speciali non minus validat actum, quam si regia licentia praecedente solemniter fieret. num. 2.

Confirmatio in forma speciali quibus modis dicatur. num. 3. vsq; ad num. 8.

Cõfirmatio geminata diceretur ex certa sciẽtia atq; in forma speciali. num. 8.

Confirmatio in forma communi cum quadraginta annorum praescriptione an habeat vim specialis confirmationis. num. 9.

Confirmatio post mortem maioratus institutoris concessa an confirmet primogenitum antea institutum. num. 10. vsq; ad fin.

Ad. l. 42. glossa. 3.

1 IBi, *expressamente dixesse que aprobaua el mayorazgo*, ergo non aliter ex sequẽti facultate, ad maioratum instituendũ antea institutus confirmaretur, quam si specifice regia facultas ipsum comprobauerit in quo lex ista à iure cõmuni ita exorbitãs visa fuit viro doctissimo atq; famoso patrono huius Regię Chãcellariae. Gordojuela y Barguen nostrae tempestatis merito iuris lucerna nuncupatus quod iuste futuris temporibus eam fore abrogãdam sperasse dixerit, dũ causam Petri à Ribera me in contrarium sicut formica cõtra leonem, patrocinante defenderet dicens ipsum ignorasse cur si praecedente facultate maiorat' potest institui sequuta & permanente voluntate non aprobetur, cum iure cõmuni id receptũ videatur per tex. in. l. obseruare. §. fin. ff. de offi. proconsu. & lega. l. siue emancipatis. C. de dona. l. cum vir. ff. de vsucapio. & iterum id ex eo confirmans, quia cum maioratus ab initio valuit, saltim in parte quae filiorum legitimã non tangit, in ea valuisse sufficere credidit, vt accedente in totum facultate in totum ipse cõfirmaretur. ex. l. quod in rerum. §. si quis post delega. 1. & maxime quia in fideicõmisis & legatis quae ab initio ex defectu potestatis irrita sunt, ea super veniẽte validari existimauit. per legẽ ex parte. ff. de additmen. lega. & melius distinguit Vlpia: in. l. 1. §. 1. de lega. 3. quod non solum respectu deponentis sed & concedentis facultatem verum intellexit, Alexãdri authoritate consi. 146. lib. 5. & Iass. in. l. quo minus. num. 127. de Flumi. Hipoli. in Rub. de fideiuso. num. 82. cui' sententiam eisdem fere fundamentis munitam mortuo ipso, legi tenuisse aduersus dispositionẽ huius legis me ritissimus Sarmiento. lib. sexto selectarum. cap. 13. per totum dicens si Regis consiliarijs placeret hanc legem debere iuste abrogari, quorum opinionis veritas atq; ratio decidendi huius legis diligenter pensitata, libenter ad nostram constitutionem accedim' ex eo quod cum maioratus institutio ex legitima caeterorum filiorum non praecedente Regia facultate facta, nullius sit momenti, vt quia praecedere est de forma substantiali vt latius diximus in glossis praecedentibus, merito confirmatio eius in forma communi concessa no sufficeret, cum actũ nullum validum non efficiat, sed actui valido tantũ

tantũ robur præstet, ex doctrina Bar. in tract. ad reprimendũ, verbo prout. nu. 2. & aduertit Bosi⁹ in tract. de principe. nu. 348. & post specula & alios in specie aduertit Molin. lib. 2. c. 7. nu. 7.

2 ¶Sed præcisse requiritur in forma speciali eam licentiã fuisse concessam & maiorat⁹ institutionẽ antea factam specifice aprobatam, vt actus ipsius institutionis nullus sequenti speciali cõfirmatione aprobaretur, quod iure cõmuni nequaquã aduersatur, imo omnino cõueniens est, cũ actus null⁹ egeat speciali cõfirmatione qua sequuta, nõ minus validatur quam si licentia regia præcedente à principio solẽniter fieret, vt ex. c. 1. de pact. &. c. 1. de transaction. probauerũt oẽs & per glossam in regula ratum. & in regula ratihabitio & in regula non firmatur. de reg. iur. in. 6. & gloss. in. c. quãquam de vsu. in. 6. singulariter resoluunt Deci. cõsi. 516. nu. 12. & melius cons. 341. num. 3. Socci. cons. 15. vol. 1. Capella Tolosa. deciss. 98. nu. 2. notat. Grego. in. l. 2. tit. 18. part. 3. verbo. confirma. & in. l. 32. tit. 6. part. 6. col. antepenul. versi. aduerte & in specie alios referens Moli. lib.

3 2. c. 7. nu. 8. ¶Sed quæ sit confirmatio specialis videamus, & eam fore dixerunt scribentes quã princeps plene de facto, atq; facti circunstantijs informatus petenti concesit, vel si rei confirmatæ tenor in confirmatione insertus fit, vt maioratus institutio antea facta, vel quilibet alius act⁹ qui de se nullus erat, cõfirmetur, ex doctrina Cini. in. l. ex his in fi. C. de dona. inter virũ quem ibi sequuntur Albericus Bal. & Salicet. Deci. in Rub. de confirma. vtili iuxta glossam in. c. pastoralis. §. quia vero ex certa scientia. ff. de offic. delega. quam ibi sequitur Hostiensis. Alexã. consi. 1. nu. 59. vol. 1. & cõsi. 39. vol. 4. num. 10. Deci. in. c. examinata. nu. 2. de confirma. vtili. & in. c. porrecta. nu. 4 eod. tit. Felin in. c. nonnulli. nu. 12. de rescript. Aflictus deciss. 128. nu. 7. Moline. in consue. Paris. titu. 1. de materia feuda. § 1. num. 69. & his non relatis Molin. lib. 2. c. 7. num. 9. vbi alios refer. ¶Eodem modo diceretur con- 4
firmatio in forma speciali & ex certa scientia atq; cum causæ cognitione facta. si princeps instrumenta vel omnia gesta pro insertis haberi iusserit ex Bal. in. c. cum dilecta. col. fi. de rescrip. idem Bald. & Angel. in. l. omnes. C. de præscript. 30. vel. 40. idem Angel. in. l. sed si quis. §. quæsitũ col. fi. ff. si quis cautionibus. Socci. consi. 266. nu. 57. vol. 2. Iass. in. l. fi. num. 7. C. si cõtra ius vel vtilitatem. Deci. consil. 341. num. 1. & 2. ex quo dicit Bald in. d. cap. cum dilecta. nu. 12. ad fi. quod vbi princes vult quod tenor obstantium habeatur pro inserto, nulla obstantia officiẽt rescripto quod sequitur Angel nu. 273. in. d. l. omnes Alex. consi. 215. col. 7. vol. 2. Deci. consi. 165. num. 2.

¶Diceretur etiam confirmatio facta 5
ex certa scientia & in forma speciali si principem eorum quæ animum suum possent mouere etiam extra iuditialiter instructum fuisse constiterit vt cõcludunt hostiensis & Abb. nu. 4. &. 5. in cap. pastoralis. §. præterea de offi. de lega. & probat tex. in. ca. si apostolicæ depreben. in. 6. ibi, *plena de his facta mentione*, iuncta glossa. verbo. confirmamus & Alex. consil. 123. vol. 4. nu. 22. Felin. in cap. cũ inter. col. 1. de excep. & in. c. non nulli. nu. 11. &. 12. Deci. in c. cum inter. nu. 8. Imola in. l. quidã cõsul ebãt. de re iudi. Deci. in. c. porrecta nu. 4. de cõfirm. vtili. Feli. in. c. qualiter & quãdo in princ. nu. 16. de acusa. Barbatia in. c. in præsen. nu. 64. de proba. ¶Atq; etiã quãdo princeps fateẽ cõfirmationẽ facere ex certa sciẽtia qa tũc

confirmatio diceretur facta in forma speciali gloss.fin. in clement.& si principalis de rescript.gloss.verbo. literarum in cap.statutum in princi. de rescript.in.6.Abb.in capit. examinata de confirma.vtili.Bal.in.l.fi.num.6.C.senten.rescindi.Alexan. consil.39. vol.4. nu.10. per tex. in cap. si motu proprio de præben.in.6.& idem Alexan.cons. 123.vol.4.num. 20. & consi.1.volu.5. nume.40.Deci. in.d.cap.porrecta.nu. 4.& in hoc casu concludit Felin.in.c. nonnulli num. 21. de rescript. versic. confirmatur ista quarta fallentia quod standum erit assertioni principis dicẽtis fecisse confirmationẽ ex certa sciẽtia ex vulga.clemen.1.de proba.

7 ¶ Et etiam geminata confirmatio, ex certa sciencia facta diceretur, atq; in forma speciali ex Abbate & alijs in d cap.porrecta.Bald.in.l. neque damnosa.C.de præci. impera. Alexan.in.l. 3.in princi.ff. quod quisq; iuris. Felin. in.d cap.nonnulli. num.14.Deci.cons. 191.num. 8.& consi 469.num. 19. per gloss.in cap.1.de consti.in 6.

8 ¶ Quæ quidẽ omnia limitabis quãdo cũ cõfirmatione in forma communi concessa concurreret quadraginta annorum præscriptio, quia tunc sufficeret ea confirmatio ex his quæ de simili præscriptione diximus in. l. 41. gloss.verbo immemorial & tradit Molina. lib.2.cap.6.num.53.&.54.

9 ¶ Quid tamen erit si isthæc confirmatio post mortem maioratus institutoris concessa sit, an confirmet maioratum antea ab eo institutum, in qua dubitatione ita distinguendum existimo quia aut princeps ignorans mortẽ maioratus institutoris ipsum maioratum institutum confirmauit,& in hoc casu dicendum erit huiusmodi confirmationem primogenium non validare,cum si princeps sciuisset mortem institutoris vel eam confirmationem non concederet, aut difficilius id faceret, ex quo nullum effectũ producit, ex cap. significãte cap. superliteris de rescript. & resoluit Molin. lib. 2. cap. 7.num. 14. versic. in primo casu cum num. 15. ¶ Aut maioratum confirmauit sciens eius institutorem mortuum, non tamen derogando iuri filijs, aut consanguineis, semel quęsito, sed simpliciter concedendo eam instituti maioratus confirmationem & in hac specie non censeri confirmatum credit latissime id comprobans.Moli. d.cap.7.ex num.16. vsque ad num.27. cum ex ea confirmatio. præiuditium natis, vel nascituris, princeps non potuisset irrogare quibus ius irrebocabiliter quæsitum erat, cuius sententiam existimo verã æquitatiq; conueniẽtẽ. 10

¶ Aut princeps nõ solũ sciens mortem maioratus institutotis ipsum specifice confirmauit, sed ex certa sciencia ac de plenitudine potestatis causa adhibita eiusdemq; cognitione prohibita, & simul cogitans de filiorũ & consanguineorum præiudicio,eam libenter confirmationem concessit ,& iuri iam ex morte Patris filijs quæsito derogauit. & in hac specie mitto vos ad latissime tradita per Molin.d.cap.7 nu. 28.vsq; ad num.35.ne ex vna quaque minima re ampla & laboriosa volumina faciamus. 11

Ad.l. 43. Tauri. vbi quãdo gratia seu regia licẽtia morte concedentis re integra spiret agendum est.

SVMMARIVM.

Gratia

Gratia seu Regia licentia quando morte concedentis reintegra spiret num. 1 *& per totam glossam.*

Expeditio & absolutio literarum an requiratur, vel sufficiat concesio. num. 1. *& per totam glossam.*

Ad.l.43. glossa.1.

1 IBi, *las licencias que nos emos dado*, ergo non solum requiritur concesio facultatis ad maioratum instituendum, vt mortuo concedente reintegra non spiret, sed vera absolutio & expeditio litterarum ipsius. dum lex dicit, *auemos dado*, quod licet videatur ex diametro aduersari iuris communis constitutionibus, cum receptum habeamus gratiam seu regis concesionem licet solo verbo fiat perfectã esse. cap. si motu proprio de præben. in. 6. clement. dudum. §. nos etenim de sepul. ibi, *seu scripto subquacunque forma.* cap. nostra. 22. quęst. 2. ibi, *siue quæ in scripto decreuimus siue in nostra præsentia videntur esse cõcessa*, & ita morte concedentis reintegra non finiri sed teneri successores illam facere expediri. cap. si super gratia de offic. delega. lib. 6. cap. si cui nulli de pręben. eod. lib. & resoluũt Guid. Papa singulari. 994. & deciss. 491. Boeri. deciss. 346 num. 1. Deci. consi. 407 num. 17. & alij relati à Molin. lib. 2. c. 7. num. 63.
2 ¶Tamen non solum nõ aduersatur sed iuri summe conueniẽs est constitutio huius legis. quia licet gratia solo verbo fiat perfecta sit, & mortuo concedente etiam reintegra non spiret, hoc tamen limitandũ venit quando ad aliquid agendũ conceditur, quia tunc morte concedentis ante expeditionem literarum finitur, vt ex doctrina. Bald. & aliorum in specie resoluit Molina. d. cap. 7. nu. 62. &. 64. intelligens hoc modo legẽ nostram vt scilicet quãdo facultas ad maioratum instituendum conceditur, nõ statim concessa perfecta sit, ante verã literarũ expeditionem, sed quod mortuo concedente non dum expedita finiatur.

SVMMARIVM.

Facultas ad alienandum, addendum, vel subrogandum aliquid maioratus, per totam glossam.

Ad.l.43.gloss.2.

IBi, *para hazer mayorazgo*, idem in facultate ad alienandum bona ipsius maioratus vel addendum aut sub rogandum alia ex ratione glossæ præcedentis, quia cum ad aliquid faciẽdum concedatur morte concedentis non dũ expedita spirauit, vt licet cõfusse resoluit Mieres de maioratu. 4. part. q. 10. per totam. & de his facultatibus ad alienandum vide Grego. in. l. 6. tit. 11. verbo, *que la non pudiesse vender*, part. 7. Couarr. lib. 3. varia. cap. 6. Burgos de Paz, in prohemio. ll. Tauri. num. 320. vsq; ad nu. 325. 350. Gomez. in pręsenti. num. 2. ad fin. & in. l. 40. nu. 89. Molina. lib. 4. cap. 3. per totum. 1

SVMMARIVM.

Regia licentia ad instituendum maioratum quando re integra spiret morte concedentis per totam glossam.

Ad.l. 43. glossa.3.

IBi, *no espiren por muerte del Rey que las dio*, hic ponitur principalis decisio 1

huius legis quæ probatur in c. si super gratia de offi. delega lib. 6. & per omnia dicta in glossa. 1. huius. l. circa cui⁹ conclusionis veritatẽ ne vulgaria iterum atq; iterum repetamus & singula ria ex defectu temporis indecissa relinquamus videnda sunt tradita per Mieres. 4. part. de maior. quæst. 10. per totam & nouissime Ioann. Matienço in. l. 2. tit. 7. lib. 5. nouæ recopila. gloss. 2. per totam. & melius de iure cõmuni videndus erit. Anto. Gab. lib. 6. cõmu. opinio. tit. de præben. concl. 1. per totam. ad quem mitto vos vt ad. l. 44. trãsitum faciamus.

Sequitur interpretanda elegans constitutio Taurina. 44. quę de reuocatione Primogeniorum agit.

SVMMARIVM.

PRimogenium ex donatione Regia institutum non poterit à Patre donatarij reuocari num. 1.

Princeps an possit reuocare primogenium à particulari institutum. num. 2.

Primogenium à marito & vxore simul institutum. an à quolibet ipsorum possit reuocari. num. 3. 4. 5. & 6.

Maioratus institutus ab vno ex coniugibus altero consentiente an possit reuocari. num. 6.

Maioratus institutus ex bonis filiorum Patrimonij an à filijs eius matrimonij possit reuocari. num. 7.

Maioratus à matre institutus an possit reuocari. num. 8.

Maioratus ab extraneo institutus an sit reuocabilis. num. 9.

Ad. l. 44. glossa. 1.

IBi, *el que hiziere algun mayorazgo*, ergo is tantum qui maioratum instituit poterit eum reuocare, ex quo plu 1
rima notatu digna ad huius intellectũ deducũtur, Primum quod si princeps, alicui concesserit oppidum, Castrum, seu alia bona, vt in eis foret succedendum deinceps iure maioratus: non posset id primogenium à Patre donatarij reuocari: cum ipse maioratum nõ instituisset, sed à Rege donante originẽ sumpsisset, quod ex Paulo Castrẽsi consi. 164. num. 5. lib. 2. & Soccino Iuniori. consi. 58. num. 2. lib. 2. satis probatur, & nouissime aduertit in specie nostræ. l. Mieres in tract. maioratus. 1. part. quæst. 26. ex princi. vsq; ad nu. 9.
2 ¶ Et ecõuerso an princeps possit reuocare maioratũ à particulari institutũ vide Grego. in. l. 3. tit. 13. part. 6. gloss. verbo, *mugeres*. col. 8. ad fin. & colu. 9. per totam. ¶ Secundo satis in pro- 3
posito adducitur, quod si maritus & vxor simul fecissent maioratum, ambo valerẽt ipsum reuocare, vel vterq; partem tantum ipsius, & nullus eorũ sortem alterius. quia cum duo sint pri mogenia, duo testamenta seu dispositiones, vsq; ad exitum vitæ supremum vtriusque testantis, reuocabiles, sicut si diuersis scripturis, atque temporib⁹ testarentur: ex vulgata. l. Papinianus §. sed nec impuberis. de inoffic. testa. l. patris & filij, de vulgari & magis in specie. l. Lucius. §. Caio Seyo. ff. ad Trebel. l. falsa. §. fi. de condi. & demonstra. & probant Oldral. consi. 174. *thema tale est*. & Corneus. consi. 159. vol. 4 col. 2. & plurimi per Tiraquel. de pri mogenit. quæst. 68. ¶ Merito qui- 4
libet eorum valeret partem suam tan tũ reuocare, vt in. d. iuribus probatur,

& cla

& clarius a nostra.l. deducitur, dum dicit, *el que hiziere*, significãs ipsum posse reuocare qui instituit,& non vni alterius dispositionem reuocandi facultatem concedens, ad instar potestatis instituẽde in quo fuit necessaria nostræ, l. constitutio. quia Baldus fere in specie in.l. pro hæreditarijs in fine. C. de hæredi. actio. tenuit in dispositione reuocabili, quãdo à duob⁹ est confecta simul cõsensum vtriusq; requiri. ad eius reuocationem quem sequitur Iass. in.l. quæ dotis. num. 45. solu matrimo. & magis in specie reuocationis maioratus. defendit Bologninus consi. 62. relatus & sequutus à Tiraquelo de primogenit. quæst. 8. num. 7. quorum scribentium recepta sententia licet etiam de iure communi vera non foret, sed à quam plurimis contraria sequuta, vt cõstat ex supra relatis,& in indiuiduo successionis maioratus tenent Suarez in.l. quoniã, in prioribus limita. 5. nu. 12. vsq; ad num. 14. Couarr. in Rub. de testa. 2. part. num. 7. versi. porro. Tiraquel. sibi contrarius de primogenit. quæst. 68. & Tellus Ferdinandez. in.l. 17. num. 13. Burgos de Paz. consi. 2. num 18. & in.l. 3. num. 1213. Mieres in tract. maiora. 1. part. quæst. 23. ex princi. & Couarr. supra respondit ad Bald. doctrinam, tamen vt omnino reijcere tur huiusmodi difficultas superuenit. l. nostra dans facultatem reuocandi cui instituendi potestatem & consequenter marito vel vxori qui simul fecerunt maioratum licentiam reuocandi concedens.

5 ¶ Quàm procedere in maioratu etiam ex bonis constãte matrimonio à marito & vxore simul instituto: dixerunt receptum Mẽcha. controuer. vsu frequen. cap. 11. nu mer. 9. & ipsum referens Mieres. 1. part. quæst. 23. num. 2. & ante ipsum Auenda. responso. 37. per totum.

¶ Et in eo qui ab ipsis licentia regia præcedente instituitur hodie probatur per hanc.l. ibi, *aunque sea con authoridad nuestra*, sed id eleganter restringit Suarez in l. quoniam in prioribus limitat. 5. nume. 13. & magis in specie. nu. 14. quando maritus consentiente vxore vel quilibet eorũ de bonis vtriusq; maioratum instituit, quia cũ tunc ambo non testentur, sed vnus tantum altero præsente & consentiente & vna tantum sit dispositio merito morie testantis & confirmari maioratum & nõ posse reuocari à superstite, qui institutioni consensum præstitit dixit, cuius sententiam sequitur Couarr. in Rub. de testamen. 2. part. num. 8. ad fin. & Burgos de Paz. in.l. 3. Tauri. num. 1217. Tellus in.l. 17. nume. 14. & constat ex Auenda. d. responso. 37. 6

Quod ex alia recepta sententia cõfirmatur qua constituitur, quod si maioratus ex bonis filiorum primi matrimonij seu pecunijs ipsorum comparatis, in filio ex secũdo institutus sit, filij prioris non valebunt id primogeniũ reuocare, sed tantum actionem ad prętium quo bona fuerunt empta habebunt ex Bald doctrina in titu. de his qui feud. dare possunt. §. & quia vidimus. num. 10. dicentis quod in feudis nihil refert cuius pecunia feudum sit emptum. per.l. non vnde. C. vnde cognati cuius sententiam sequitur Grego. in.l. 24 verbo, *entonce*, prope finem tit. 13. part. 5. ponderans ad hoc.l illam & ipsum referens, sequitur eam opinionem Mieres in tractatu maioratus. 1. part. quæst. 23. num. 19. per totum limitans eam. vbi filij prioris matrimonij minores. 25. annorum forent, quo casu credit posse eã rem à patre ex pecunia filiorum emptam vẽdicari quod in effectu post Suarez aduertit Moli. lib. 2. cap. 10. num. 63. 7

¶ Quar

1 Ibi, *aunque sea cõ auctoridad nuestra*, quia ad huc valeret reuocari ad libitum instituentis, in quo.l.ista singularis est & à iure communi comprobatur: per tex.in.l.omnium. C. de testamen. vb testamentũ conditum etiam cũ principis authoritate ad libitum testantis valet reuocari, quem intellexerunt ita Panormi. Felin.& omnes in cap. cum accesissent.de consti. Capella Tollosa deciss. 454. vbi ampla ad Jitio. & hoc quia fere impossibile foret dari casum in quo testamentum efficiatur irreuocabile.ex.l cum duobus §. idem respõdit.ff.pro socio. ibi, *neque libertatem de supremis iuditijs restringere qu s poterit*. l. 25.tit.1. part.6. ibi, *por ende ningun ome no puede fazer testamento tan firme que lo non pueda despues mudar quando quisiere fasta el dia que muriere*, quod in maioratu ex cõtractu instituto, qui quo ad reuocationem supremi iuditij naturam sortitur vt gloss. sequenti dicendum erit eadem ratione tenendum videbatur: vt placuit Tiraquelo de primogenitu quæst.68. per totam præcipue.num.3
2 & 4. ¶ Sed quia nõ videtur id posse procedere aliquibus imo contrarium verius existimarunt secure tenentes primogenium authoritate regia institutum effici statim irreuocabile vt ingeniose defendit Bologni.consi.62.& posteum credit Tiraquel.de primogenit.quæst.8.num 7. licet postea quæst. 68. sententiam mutauerit merito nostræ.l. doctissimi conditores primam ex his opinionem sequuti liberam facultatem reuocãdi maioratum etiam in contractu institutum, vsque ad mortem cuilibet concesserunt, ea potissimum ratione ducti, quia cum animus & inpremio concedentis facultatẽ instituendi maioratum in præiuditium legitimæ cæterorum filiorum ipsius institutionis, validitatem tantum respiceret scilicet actum de se nullum validum efficere volens, non est cur aliter effect⁹ præiuditialis inde nascatur, scilicet irreuocabilitas quia foret duo specialia contra iuris communis præcepta in ea dispositione dari, quæ iuridica cõsideratio.l.17.Taur.deducitur dum ibi donatio quæ nullius momenti erat validatur, & quæ valida reuocabilis ad libitum facientis eam, efficitur.quasi sentiãt conditores illius vnũ eidem donationi competere preuilegium & ex eo decisio hæc confirmatur. ¶ Quia quanuis ex Principis 3
gratia nulla traditione sequuta ius quæratur irreuocabiliter ex Bal. in.c. 1.§.1. de noua forma fidelitatis. & alij de quibus per Gab.lib.3.commu.opinio.concl 2.num.40. hoc non procederet si gratia, seu facultas, ab aliquo facti euentu penderet, vt quia daretur ad aliquid faciendũ, sicut in specie nostræ facultatis quia tunc ius valeret, ante euentum reuocari, ita singulariter intellexit Maria.iuni.conf. 94. vol.2. Ruinus cõsi.34.num.17.vol.1.vbi plurima notatu digna referunt.

¶ Quam sententiam restingit Co- 4
uarru. in Rub.de testa.2.part.nu.7.intelligendo sic.l.hanc.quãdo princeps primogenium ex consensu instituentis efficeret irreuocabile vt quia ipsum mutari non posse constitueret alegando doctrinam Archidiaconi in cap. vltima voluntas.13.quæst 2.dicẽtis ex principis priuilegio posse concedi ne testamentum reuocari valeat ponderando tex.in.l.omnium.C. de testa.cuius sentẽtiam videtur sequi Peralta in.l.3.§.qui fideicomissam.num. 119.de hæredi. insti. & satis.ad longũ Mieres in tract.maiora. 1.part. quæst. 37.per totam referendo ibi.nume. 6. Greg.pro sua opinione qui potius cõtrariam probat vt infra dicendũ erit.

¶Cuius

5 ¶ Caius sententiam admittere nõ possumus in maioratu in testamento instituto, ex iuribus in principio hui⁹ glossæ relatis & quia cum facultas testandi a iure gentium procedat princeps eam tollere non potest, qua ratione contrarium erit verius ex Baldi. doctrina in. cap. 1. nu. 13. de confir. vtili. dicentis quod si princeps cõfirmat testamentum in quo clausula irreuocabilitatis continetur, ea cõfirmatio efficere non possit dispositionem irreuocabilem, & magis in specie contra Archidiaconum tenet Benedict. in capit. Rainun. verbo. testamen. 2. nu. 25. de testamen. & in casu maiora. Padilla in l. Clari. nu. 18. C. de fideicommiss. quẽ referens, sequitur eius sententiam Molina. lib. 4. cap. 2. num. 3. ad fi. dicens se nunquam vidisse concessam similem facultatem, neq; credere in posterum concedendam quod etiam clare deducitur ex Grego. quem pro contraria opinione in aduertenter Mieres allegat. in. l. 10. tit. 26. part. 4 gloss. 1. col. 5 ad fin. & ex hoc. ¶ In eo autem pri-
6 mogenio quod in contractu institutũ est, priorem sententiam libẽter admittimus, cum ex sola voluntate instituẽtis efficiatur irreuocabile & licentia Regia accedente efficatius valeat, & possit difficilius reuocari sic intelligo. Couarr. dum loquens in terminis nostræ, l. fatetur, quod sicut ex traditione efficitur maioratus irreuocabilis, sic ex præcepto regis cõfirmante eius primogenij institutionem, qui necessario est intelligendus in maioratu in contractu instituto, cum si fieret in testamento, etiam secuta traditione nõ efficeretur irreuocabilis vt infra in glo 16. probabitur quod Clarius sentiunt Peralta, Mieres, & Grego. supra
¶ Dum tamen id lex expresse con-
7 stituit in primogenio ex Regia licẽtia condito ad institutũ ex tertio & quinto non extendi vidi semel defendi in hac Regia Chancellaria, me in contrarium patrocinante, licet foret magis iudices tentare quam veritatem iuris amare, cũ si maioratus instituitur absq; regia facultate, & de institutis cum ea atq; de regno quod magis est, ad alia primogenia particularia adæquatio cõmuniter fiat vt satis agnoscitur, & alibi diximus, cur nõ constitutio hui⁹ legis ea primogenia inferiora cõprehenderet, in quibus eadem ratio versatur, imo longe maior, & fortior, cũ nulla regia licencia necessaria sit, ad eorum institutionem sed sola instituẽtium voluntas, & dispositio, & ita facilius valeant reuocari, ex sola contraria testantium voluntate & quia si lex 17. Tauri quę de melioratione tertij loquitur, eosdẽ casus quos nostra lex expressit & nulla valeat assignari differentia inter eam, & maioratum, ex tertio, & quinto, institutum, qui si in eo non procedere posset deffendere, maxime quia clarissime constat ex natura dictionis nostræ legis, ibi, *aunque* quæ ampliat casum minus dubitabilẽ, & consequenter à fortiori probat idẽ esse iudicãdum in primogenio ex tertio & quinto instituto. argum. l. illud. ff. ad legem aquiliam & eorũ quæ notat Iass. in. l. 1. nu. 1. ff. de iurisdictione omnium iudicum Euerardus loco 83. à natura dictionis amplitiuæ. quæ semper respicit casus maiores, clemẽ. 1. de re iudicata & ita intellexit, licet summarie Melchior Mieres in tractatu maiora. 2. part. quæst. 15. in prin. & latius quæst. 28. num. 2 per totum.
¶ Quod an procedat in maioratu instituto vel melioratione facta ex 8
tertio bonorum instituẽtis, vel etiam eius quæ ex tertio & quinto simul fit, vt respectu quinti irrebocauiles sint dispo-

dispositiones dubitauerunt nostrates, vt constat ex Gregorio Lupo. in. l. 3. tit.4. part 5. gloss. 1. in fi. Anto Gomez in. l. 17. nu. 20. Tell⁹. nu. 11 &. 12. & declarãdo Gomezium ipse Tellus latius ibi, numer 8. cum alijs & iterum in. l. 22. numer. 14. vbi Gomezius. numer. 26. & eos non referens Baeça de non meliorandis. cap. 1. num. 28. & his nõ relatis. Molina. lib. 1. cap. 12. num. 19. Mieres in tractatu maioratus. 1. part. quæst. 28. per totam. & relatione Gomezij & Telli contentus Ioannis Matienco in. l. 1. tit. 5. lib. 5. nouæ recopi. gloss. 4. num. 20. vsque ad 22. qui omnes satis confusse eam quæstionẽ examinauerunt. Vnde ad eius veram cognitionem vide vtilem distinctionem quam in simili dubitatione meliorationis vtiliter assignauimus in. l. 27. gloss. 3. per totam.

SVMMARIVM.

Maioratus in contractu institutus in quibus naturam vltimæ voluntatis obtineat. 1 *num. 1. & 2.*

Maioratus institutus in contractu, mortis causa donatio recte dicitur & eiusdem effectus sort. tur. num. 3. & 4.

Ad. l. 44. glossa. 3.

1 IBi, *por via de cõtracto*, nõ ita de iure cõmuni videbatur constitutũ, tã ex his quæ diximus in gloss. præcedenti in princip. de potestate facultatis regiæ quam quod ea institutio maioratus respectu filij in potestate nulla erat neq; morte confirmabatur, nisi in vita procederet traditio respectu vero emancipati filij, statim facta perfecta efficiebatur, neque poterat reuocari vt de filio in potestate probat. l. donationes quas parentes. C. de donationi. inter vir. & vxor. l. 2. C. de in offi. donatio. l. 4. tit. 15. part. 6. l. 3. tit. 4 part. 5. de emancipa. probat. l. perfecta. l. velles nec ne. C. de reuocan. dona. l. siue emancipati cum simili. C. de donatio. l. vt liberis C. de dona. &. l. partitæ supra relatæ quibus iuribus ante nostram l. regulã da erat conditio maioratus.

2 ¶Sed quia satis controuersum fuit an huiusmodi maioratus naturam vltimæ voluntatis haberent, vel contractus vim acciperent, aut tertiam speciem constituerent. vt constat ex Molin. lib. 1. cap. 12. per totũ & lib. 4. capit. 11. num. 23. & deniq; verior & receptior sententia erat. vt quãtum ad reuocabilitatem vltimæ voluntatis vim obtinerent licet in alijs non vere postremæ voluntates forent. ex Mencha lib. 2. de success. crea. §. 11. num. 43. vbi nũcupat eas dispositiones reuocabiles in contractu factas vltimas voluntates innominatas in formes atq; irregulares quasi regulam & naturam veræ vltimæ voluntatis egrediantur merito. quanuis in contractu fiant eodem modo reuocati valent ac si in testamento fierent. 3 ¶Quod ab origine considerans ea iuridica ratione confirmatur quia huiusmodi bonorũ concessio filio maiori & eius descendentibus iure maioratus in perpetuum facta licet donatio proprie fit. cum in contractu fiat tamen quia facta post mortem donatarij respectu cæterorum filiorum, seu descẽdẽtiũ, mortis causa. donatio recte dicitũ ex. l. 1. & 2. & l. Seya. de dona causa mortis l. 1. C. eod. tit. l. fin. C. de pact. & notat bene. Alexan. con. 14. & 18. vol. 1. Iass. cõsi. 6. vol. 3. Deci. cõsi. 305. & consi. 407. Ruinus consi. 182. vol. 1. & consequenter vltima voluntas. 4 ¶Sicut quælibet alia donatio causa mortis nuncupabitur ex. l. fi. C. de dona.

dona causa mor.& omnes effectus sortiretur quos vltimæ habent liberalitates.l.Senatus l. non videtur.l.Marcellus in.fin.l.illud.ff.eod.§.1 insti de dona.l 1.l.fin.C.de dona.causa mor.Grego.in.l.fin.tit.4.part.5. Couarr.in rub. de testa.3 part.num. 15. & fere in specie maiora.probat tex.in.l.10.titu. 12. lib.3.fori. & aduertūt Palacios in præsenti.num.1.vbi Castellus gloss.1. Tiraquel.de primogeni.quæst.68.num.1 & per totam.atque sic reuocari valet. vt nostra.l.clare constituit.quędum dicit,*cra per via de contracto,ora en otra qualquier vltima voluntad*, hac sola ratione mouetur.quia præsuponit quantū ad irreuocabilitatem huiusmodi maioratus,etiam facultate Regia instituti, vere vltimæ voluntatis naturam obtinere.

SVMMARIVM.

Maioratus institutus in qualibet vltima voluntate libere potest reuocari per totam.

Ad.l.44.glossa.4

1 IBi,*ora en otra qualquier vltima voluntad*, à fortiori igitur valet reuocari ex natura vltimæ voluntatis quæ vsq; ad extremum vitæ exitum mutabilis est,vt passim probatur. & in codicilis, donationibus causa mortis, diuisionibus factis inter filios, vel alijs vltimis voluntatibus quæ informes & irregulares a nostratibus nuncupātur de quibus in gloss. præcedenti.l.nostra verificatur de quo amplius non est agendum. cum ita generalis sit regula nostræ.l. in contractu & vltima voluntate.

SVMMARIVM.

Promissio de instituendo maioratū an possit ad libitum promittentis reuocari sicut & vera maioratus institutio. num.1.& 2. & alijs.

Promittens se obligaturum ad aliquid dandum intra certum tempus decedente absque obligatione poterit ad id dandum cōdemnari.num.2.& 3.

Promittens donare seu maioratum instituere si constituat se possidere an efficiat cōstitutionem irreuocabilem.num.4.& 5.

Promissio seu pactum demeliorando an efficiat veram meliorationem.num.6.

Pactum seu promissio dedonando an sit vera donatio.num.7.

Pactum seu promissio dedonando an iuramēto efficiatur irreuocabilis.num.8.

Hipoteca quamuis generalis cum iuramento impedit translationem dominij. nu.9.

Hipoteca generalis absq; iuramento interueniens dominij translationem impedit. num.9.

Aceptatio huiusmodi pacti seu promissionis demeliorando necessaria est. num.10.

¶ Ad. l. 44. Gloss. 5.

IBi,*despues de hecho*, ergo à fortiori anteq; fieret etiam facta promissione 1 de instituendo ipsum quia poterit libere reuocari à promitēte ea promissio, quia cū vera institutio reuocatur promissio instituēdi facilius euanesceret si tamen in vita non sit reuocatum pactum istud de non meliorando seu instituendo maioratum an promitentis morte confirmetur vel in vita ex traditione secundum formam huius.l.est elegantis dubitationis cui respondendum videbatur,non esse.l.verificandā in promissione de instituendo sed in maioratu iam instituto ex verbis.l.ibi *despues de hecho*, quæ aperte requirūt institutionem præcissam & consumatā, ac pactum demeliorando seu maioratum instituendo nō inducit meliorationē

tionē de præsenti, neq; maiorat' perfectā institutionē, sed demū actionē ad instituendū sicut in ꝓmissione de vendēdo, tradēdo, renuntiādo, vel aliquid faciēdo passim videmus obseruatū, & fere in specie probatur ex sentē. Sali. in l. si quis argen. § sed & siquidē. C. de donatio. dicēris. l. illā loquētē in donatione, nō habere locū in promissione de donādo, quasi lōge dissimilis fuisset donatio à promissione donādi, ꝙ ipse rurs' tenet. in l. 2. C. de dona. ob causā & singulariter in l. Papin. de dona. inter virū idē resoluūt Ioann. Faber. in § aliæ. col. 2. vers. quid erg. insti. de dona. Alex. in. l. iuris gentiū in prin. nu. 10. ff de pact. & cōs. 119. super primo dubio ad fi. lib 7. Bal. cōs. 397. casus talis est lib. 2. Paul. cōs. 138. d. donat. col fin. lib. 1. Areti. cōs. 28. atq; cōsequēter sic in specie nrę dubitationis dicendū videt eā instituēdi maioratū ꝓmissionē nō confirmari morte promitētis, neq; in vita traditione effici irreuocabilē. sed si filio in potestate fieret nullam esse.
1 sin vero in fauorē emancipati valere ad effectū cōpellendi patrem ad id faciendū secundū quod antea erat cōstitutum. ¶ Aduersus tamen hāc opinionē longe verius existimamus promissionē demeliorādo, seu maioratū instituendo, statim factam filio valere & promittentis morte confirmari, atq; si forsam traditio sequatur in vita effici irreuocabilē: quod euidenter patet ex eo quia promittens se obligaturū ad aliquid dandū intra certū tēpus decedente absq; obligatione poterit ad id dandū cōdemnari, quasi promissio de dando confirmetur adueniente die qua dare promisit, hæc est singularis doctri. Ioann. Andreę ad specul. in tit. de obligationibus & solutionib' col 1. quā dicendo singula, sequuntur Alex. Socci. & Iass. atq; Purpura. nu. 15 in. l. cum fundus. § seruū tuū ff. si cert. peta. dicunt eā cōmunē & verā Afflict' deciss. 61. Anto. Rubeus. cōs 29. Thomas Grāma. deciss. 103. nu. 187. & plurimos referēdo Tiraq. de retract. 2. p. in fi. nu. 26. Couarr. de pact. 3. p. nu. 3.
¶ Quāuis cōtrariū tenuerint Alex. 3
post alios in. l. iuris gentiū in prin. nu. 1. ff. de pact. Galiaul. in rub. de verb. q; 4. Aretin. cons. 28. Matesila notab. 46. Purpurat. in. l. 1. nu. 65. ff. de iurisdict. omniū iudic. quibus omissis, cōmunis & recepta est sentētia Ioann. Andreę & ita videtur dicendū in patre, ꝙ decedente non reuocata promissione demeliorādo, seu instituēdo maioratū, intelligatur eā morte confirmasse, dieq; præcissæ obligationis cessisse. ¶ Secū 4
da etiā pars de traditione in vita, aperte ex eo probatur, quod si promittens donare, seu maioratū instituere, cōstituat se posidere, ex eo cōstituto in pacto dedonādo, seu maioratū instituendo, verā posessionē trāsferri probauerūt. Bar. in. l. qui absenti. § 1. ff. de acqui. posse. Ang. cōs. 243. *multi*. Rapha. Cuma. cōs. 190. Guid. pp. deciss. 569. p pactū. Tiraq. de iur. consti. in prin. nu. 31. Rola. à Valle cons. 53. nu. 13. lib. 1. Menoch. cons. 63. nu. 19 lib. 1. ¶ Cū igit 5
possessio ex cōstituto transferatur, & ex trāslatione possessionis causetur irreuocabilitas donationis, seu maiorat' quasi ex ea deducatur euidēter anim' nō reuocādi, vt eleganter dicēdū erit in gl. verbo *la possession*, necessario fatēdū est etiā promissionē de maioratū instituēdo sequuta in vita traditione, omnino irreuocabilē effici. ¶ Quod 6
tubatur ex. l. 22. ibi, *seā auidas por hechas* dū promissionem de meliorando ex causa matrimonij, vel ex alia onerosa facta, quæ loco traditionis habetur ex. l. 17. & hac. l. 44. efficit irreuocabilem quòd si pater eam non fecerit

morte sequuta profacta haberetur, ex qua interpretes ibi deduxerunt pactũ demeliorando esse veram melioratio nem: vt aduertunt Castellus gloss. fin. Rubeus. num. 21. Gomez Arias. nu. 21 & in maioratu Tellus. nu. 15. & latissime agit Mieres de maiorat. 1. p. q. 66. p totã vbi plurima circa rationẽ dubi tãdi & decidẽdi illius. l. 22. cumulauit.

7 ¶ Qua interpretatione retenta nõ obstabit sẽtẽt. Saliceti supra relata in nu. 1. quia respondetur longe veriorẽ opinionem esse quod quanuis pactũ de vendendo, tradendo, seu aliquid faciendo, non sit vera venditio, traditio, seu factum, de quo latissime discutitur per Tiraquel. de retract. 2. part. in fin. ex nu. 24. cum plurimis alijs: in pacto tamen de donando donatio statim perfecta est, vt euitetur circuitus & quia nil amplius deficit ad perfectione n contractus donationis, ita dixit esse veram & receptam sententiã, Soccin. Seni consi. 102. col. 3. versi. postremo. vol. 3. quem libenter sequuntur Ripa. lib. responsorum, 3. respon. 12. nu. 12. Alciat⁹. consi. 117. nu. 12. & Menoch. qui notanter loquitur consi. 92. num. 27. & 66. lib. 1. Albanus. consi. 4. & ita iudicatũ fuisse in Rota florẽtina anno. 1577. testatur Iosephus Ludouic⁹ maxime quia licet nõ statim promissio de donando, meliorando, seu instituẽdo, maioratum perfecta institutio sit reuocari tamẽ nequid quod Saliceti sẽtẽt. non impugnat.

8 ¶ Vel si pactum aut promissio de instituendo iuramento firmaretur quia tunc irreuocabilis efficitur: & in alterius persona ex eisdẽ bonis secũda maioratus institutio impeditur ex possessionis translatione, quã iuramentum operatur, ex cõmuni sententia Aretini. in. l. si ita quis. § ea lege col. penul. de verbo. & eleganter post alios resoluit Cephalus consi. 41. lib. 1 & dicens magis cõmunem & verã plures referens Menochi. consi. 63. nu. 2. lib. 1.

¶ Maxime si cum iuramento concurrat hipoteca bonorum licet generalis sit, quia tunc absq; dubio impediretur dominij trãslatio: & primũ primogenium irreuocabile erit, & nulli⁹ momenti secundũ ex eisdẽ bonis institutũ: vt elegãter deducitur ex Socci. iunior. consi. 129. col. 2. lib. 2. Ioann. de. amicis. consi. 115. col. 2. Crotus in. l. filius familias. § diui. num. 96. delega. 2. Socci. consi. 90. col. 2. in fi. lib. 4. Menochi. d. cons. 63. nu. 18. & 19. lib. 1. Rolãdus. consi. 62. num. 38. vsq; ad num. 40. lib. 2. 9

¶ Vbi etiam quando hipoteca generalis absq; iuramento interuenit dominij translationẽ impediri, & pactum effici irreuocabile, aliqui ex eis crediderunt. licet in hoc de sola hipoteca contrariũ & bene teneãt Cagnolus in. l. 2. nu. 137. C. de pact. inter emptorem. Rolãdus dicens cõmunẽ. d. consi. 62. nu. 9. lib. 2. & Couarr. lib. 2. varia. cap. 15. lib. 2. versi. vir. 10

¶ Erit tamẽ acceptatio necessaria huiusmodi pacti, seu promissionis, de instituendo maioratum, vt ex translatione possessionis Mier. 1. p. q. 68. per totã & in gloss. sequenti dicendũ erit. 11

SVMMARIVM.

Donationem non posse reuocari pro regula de iure communi constituebatur. num. 1.
Donationẽ seu maioratum posse reuocari ecõ uerso pro regula a nostra. l. cõstituitur. n. 2.
Maiorat⁹ semel reuocatus an virtute eiusdẽ licentiæ possit iterum institui. nu. 3.
Maioratus an in totum valeat reuocari, vel tantum quoad vocationes. num. 4.
Reuocatio maioratus an eisdem solemnitatibus fiat quibus institutio. nu. 5.
Voluntas non solum verbis sed factis probatur. num. 6.

Volũ

Voluntas euidens in reuocatione maioratus requiritur. num. 7.
Maioratus an censeatur reuocatus si pater ex eisdem bonis alterum efficiat nulla facta mentione prioris.num. 8
Maioratus an censeatur reuocatus si ex parte bonorum ex quibus fuit institutus alter instituatur.num.8.ad fin.
Melioratio an censeatur reuocata per confectionem secundæ ex eisdem bonis nu. 9.
*Melioratio seu maioratus an censeatur reuocatus ex alienatione eiusdẽ rei remissiue nu.*11.

¶ Ad. l. 44. Gloss. 6.

IBi, *puedale reuocar*, de iure communi qui dicebat donationem seu maioratum non potuisse reuocari habebat regulam pro se ex Roma.cōsi.171.nu.7.Tiraquel.in.l.si vnquam verbo libertis.num.19.C.de reuocan. dona. Mieres de maiora.1.p.q.22.nu.7.ad fin.

2 ¶Hodie vero per hanc legem ecōuerso regula constituitur vt possit ad libitum reuocari non solum quo aduocationes, & conditiones, eas mutādo seu alterando, sed in totū ita quod in posterum bona libera efficiantur vt considerat bene Molina.lib.4. de Hispano.primogen.cap.2 num.1.versic. sed quod adeo, referens Peraltam in l.3.§.in fideicommissam. nu.120.versi. imo plus posset atentari, qui non reperitur, ibi, sed in nu.124.versi.cum ita in proposito vbi Peralta. nudus fundamētis, nescio quo capite duct⁹ intellexit clausulas modificatiuas huius.l.nō in totali reuocatione maioratus, credens institutorem in præiuditium vocatorum bona libera efficiendo non posse in totum semel primogenium recte institutum dissoluere, aut reuocare, sed tantum sibi licere substitutorum vocationes mutare, seu variare, dicens quod in ea specie cūm petens regiam licentiam, saltim asertiue profiteatur se velle facere maioratū, imo & tacite promittat ipsum facturum cōcessa, videtur ea fuisse vsum & quantum ex his verbis Peraltæ deducere potui fundamētum sumpsit.ab authoritate dicentium maioratum regia licencia institutum, non posse reuocari, licet eos non referat, quorum sententiam cum ex verbis nostræ.l. ibi, *aunq̃ sea con authoridad nuestra*, iuste impugnauerimus etiam de iure communi eius decisionem confirmādo merito fundamentum Peraltæ debile quidem, & tanti viri indignum reijciendo credimus de totali reuocatione, legem hāc esse intelligendam, cum Molina qui bene id aduertit. ¶Quod quidē verū intellige dummodo reuocatio fiat cum eisdem solēnitatibus quibus maioratus fuit institutus ex regula vulgari. quæ in actu reuocando eandem solemnitatem (quæ in conficiendo necessaria est) requirit. l. si vt propo. C. de impube.l.ab empt.C de pactis l.nihil tā naturale. de regu.iur.l.23.&.25.tit.1.part.6.l.10.tit.5.part.6.in, fi.l.39.tit.9 ead.parti. ¶Quod intelligerē quoties reuocatio expresse per aliam similem scripturā fieret, vt satis deducitur ex dictis iuribus & probat Hipo. in Rub.de donat.nu.445.Segura in.l. filius dum in ciuita. num. 45. de verb. Tiraq. de legib⁹ & alij relati à Burgos de Paz in.l.3.Tauri.nu.813.ad fi.Peralta.in.l si quis.in prin.nu.197.de lega.3 ¶ Quia si non scripturis sed factis quis prętendat esse reuocatū primogeniū & ex aliquibus irreuocatio euidēter cōstet, non erit necessaria eadē solemnitas in reuocatione (quę ex facto deducitur) quæ in constitutione eiusdem præcessit sed ita fuisset factis maioratus reuocatus, ac si solēniter scripturis ab instituente reuocaretur, cum

tantæ & maioris sint eficatiæ ad volũtatem viuentium probandã facta euidentia quam verba solénia.l.Paulus.ff. rem ratam haberi.l.auia.C.de iure delibera.l. nostram. C.de testam.l. cancellauerat in fin ff.de his quæ in testamento delentur.l.1.ibi, *o de fecho*,l. 18. ibi,*por palabra o fecho*,tit.6.par. 6.l.9.tit. 14 part. 5.l.11.tit.6.part.6. & plura tradit Mieres in tract. maiora. 1. p q.36. per totam licet in vtroque reuocationis,casu sit necessaria ex.l. cum hic status.§ pœnitentiam.ibi,*si appareat euidenter defunctum reuocasse voluntatem*. ff. de dona. inter vir. & eorum quæ in proposito resoluit. Guid. Papa. consi.60. num.13.Alciat.in.l.moribus nu 66.de vulga.& loquens in specie reuocationis maioratus Ioann. Mieres in tract. maiora.1 p.q.43.num.1.& per totam. vide Grego.in.l.30.tit.5.part.5.gloss.1 ad fin.& in.l.22.tit.1.par. 6.gloss.4.

5 ¶Vt si forsam semel instituens primogenium in vnũ ex filijs,seu ne potibus eius, non facta mentione prioris maioratus alterum ex ipsis bonis institueret. quo casu reuocabitur prior institutio ac si expresse ipsam institutor reuocauerit per glossam in.l.Seya.42. verbo videri in fin. ff. de dona. caus. mor. & in specie probat eam sententiam Grego.in.l. 39. tit. 9.part.6.verbo. reuocar. & idẽ videtur pbare.ipse Greg.in.l.2.tit.15.part.2.gloss.1. prope fin. versi.& an si pater qui fecit maioriam.dum se remittit ad Bald.in.l.filia legatorũ.C. de lega. & ad Barto. in l. huiusmodi §.cũ pater de lega. 1. vbi Grego. loquitur in fortiori casu scilicet quando pater qui fecerat maioriã in filiũ de pluribus reb' postea de parte ipsorum in fauorẽ eiusdem aliã instituit,quẽ ad hoc refert Mieres in tract. maiora.d.q.43.nu.12. & idem probat. ipse Grego.etiam quãdo secũda maioria absq; regia licencia instituitur.in.l. 22.tit.1.par. 6.verbo.*estraño*,ad fi.& latius cõprobando hanc sententiã Mieres.d.q.43 nu.6.vsque ad num.9.

¶Vbi tenet aliud fore iudicandum in melioratione facta non iure maioratus,credens primã per secundã non reuocari.cuius contrarium tenuerunt Roderic.in.l. quoniã in prioribus post omnes ampliationes & limitationes. q.9.nu.2.&.7.Grego.in.l.39.tit.9.par. 6.gloss.1.& melius Peralta.in.l.qui testamento.nu.5.de lega.2.pagi.477.vbi etiam quando secunda melioratio facta fuit filio in capaci,seu inhabili,credunt voluisse testatorem primã reuocare per tex.expressum in.l.& si transferam.ff.de adimen.lega.quib' adde. Roma.singula.137.& ego contra Mieresidem teneo. 6

7 ¶Vel si res ex qua fuit maioratus institutus seu melioratio facta alienetur, de quo quia magis incognita nos expectant,& nostrates in specie eam quæstionem tetigerunt atq; late examinarunt vide Tellum in l.17.ex.num.117.vsq; ad nu.127. Mieres in tract.maiora.1.p.q.43. num. 11. per totum.vbi referendo Socci. reprobat distinctionẽ Telli. quã de melioratione facta per viã quotæ ad factã de re certa fecit. & de hac reuocatione maioratus videdus est Molin. lib.4.c. 2.per totum.

SVMMARIVM.

Voluntas vsq; ad mortem durat, & sic vsq; ad mortem reuocatur maioratus. nu. 1.

Monachus professus an possit reuocare maioratum ante institutum.num.2.&.3.

Causa ingratitudinis an sit necessaria ad reuocationẽ maioratus seu meliorationis. num.4.

¶Ad.l.44.Gloss. 7.

IBi, *a ſu voluntad*, quæ vſq; ad mortem
durat vt in ſpecie reuocationis pro-
bat.l.17. ibi, *haſta la hora de ſu muerte*, &
reſoluit Mier. in tract. maior.1.p q 32
2 per totam. ¶ Quod noſter Tellus
in.l.17.nu.6. reſtringit ad mortem na-
turalem, dicēs quod ſi pater moriatur
ciuiliter vt quia religionem ingredia-
tur, non efficeretur melioratio ſeu ma
ioratus irreuocabilis ſed ad libitum in
ſtituentis poterit eū vſque ad mortem
naturalē reuocare, fundat in eo quod
teſtamentum antea factū reuocat in-
greſſus monaſterium, ex Cino. quem
dicit cōmuniter ſequutū in authen. ſi
qua mulier.nu.4, C.de ſacroſanctis Ec
cleſijs allegās etiā Boeriū deciſſ. 537.
quod vltra Tellū tenent Butrius in c.
in præſ.nu.34. Benedict.in.c. Raiñun.
verſi.mortuo itaq; teſtatore.1.nu.297
Roderic.Suarez. allegat.20.nu. 18.&
ita videbatī dicēdū poſſe reuocare ma
3 ioratum antea inſtitutum. ¶ Sed cō-
trariam ſententiam veriorē exiſtima-
mus, ex eo ꝙ donatio cōfirmatur pro
feſſione, ſicut & morte.l.ſed ſi mors.ff.
de donat inter uirum & ingreſſus mo
naſteriū pro mortuo habetur vt paſ-
ſim notatur in.l. Deo nobis.de Epiſc.
& clericis & in c præſent.de probatio.
qua ſola ratione, & ex æquiparatione
mortis, ciuilis ad naturalē hoc veriſſi-
mum exiſtimo, reſpondendo ad Telli
fundamentum receptiorē ſententiam
eſſe nō poſſe monachū reuocare teſta
mentū ante ingreſſum religionis ab
eo factū.ex authē. ingreſſi.C. de Sac.
Eccl.vbi ſi monach⁹ teſtari nō poteſt,
neq; reuocare teſtamentū factū vale-
bit.argu.l.tria prædia.§ fi.iuncta gloſſ.
ff.de ſerui.iuxta.c.cū inferior.de ma-
iorit. & obedi. & vrgentius probatur
in authē.ſi qua mulier.C.de Sac.ſanct
Eccl.ibi *antea quam de rebus ſuis diſponat*
quaſi vellit poſt, pfeſſionē nullo mo-
do poſſe diſponere: & hanc ſecūdam
contra Cinū probat. Abb.in.d.in præ-
ſentia nu.61. vbi Felin.Deci.& Beroi⁹
hanc dicūt magis cōmunē.Iaſſ.nu.27.
& Deci⁹.nu 3.d.authen.Imola & An-
gelus in.l.1.ff.de teſtam.Robe⁹ conſi.
155.col.fin. & referendo. vtranq; opi
nionē.hanc ſequit⁹ Couarr. in c.2.nu.
9. de teſtam. vel iterum reſpondetur
quod Telli ſententia & ſi fateamur ve
ram eſſe procederet tantum in maio-
ratu in teſtamento inſtituto, non in
contractu, per legem ſed ſi mors ſu-
pradicta. quæ quanuis poſſit retorque
ri dū dicit, *vt non adimatur licētia marito
eū reuocare*, intelligēda eſt in deportato
propter ſpē reuertendi, quæ ceſſat in
monacho cui⁹ profeſſio eſt mors ciui-
lis perpetua. ¶ Et dum l.dicit *a ſu volū* 4
tad, eſt interpretanda etiā nulla cauſa
ingratitudinis interueniēte, niſi maio-
rat⁹ vna ex cauſis hui⁹.l irreuocabilis
fiat. Quia tūc poſſet dubitari an ſicut
in.l.17. Taur. irreuocabilis melioratio
ex ingratitudine reuocatur, ſic maio-
ratus reuocari valeat, qui verā contra
ctus naturā accipiens irreuocabiliter
fuit inſtitutus, in quo reperio quandā
doctrinā Petri a Vellapertica in l.vnū
ex familia.§.ſi de falcidia.nu.5.de leg.2
dicentis, hanc donationē, ſeu meliora
tionē, prætextu. in gratitudi. effici re
uocabilē, quæ neceſſario eſt intelligē-
da in diſpoſitione nō reuocabili, cū re
uocabilis ex ſua natura nō indigeat in
gratitudine, nec alia cauſa ad eius re-
uocationē. & ita eā ſententiam probat
Greg.in l.10.tit.4.p.5. verb *ſus herede-
ros*, ad medium, vbi fatetur ipſo iure re
uocari, & apertius probatur in. d.l.17.
præſuppoſito quod de maioratu ad me
liorationē quantū ad reuocabilitatem
dari non poteſt vlla ratio differentiæ.
& poſt quā hanc opinionem firmiter
tenui & pro ea cōſului, legi id ipſum

tenuisse Mieres in tract.maiora.1.par. q.92 nu.23.vbi.nu.24. restringit eam, quãdo maioratus ex causa onerosa matrimonij fuit institutus.quia cum tunc ex institutione ius filijs fuisset quæsitũ ingratitudinis causa instituti eis nocere nequaquam valeret, quæ latius ipse Mieres defendit & de maioratus reuocatione quæ ex ingratitudinis causa permittitur, vide quæ diximus in.l.40. gloss.1.per totam,& quę bene scripsit Molin.lib.1.de Hispanorum primogenijs.cap.9.per totum.

SVMMARIVM.

Maioratus in testamento institutus sequuta traditione an efficiatur irreuocabilis per totam glossam.
Elegans diuisio nostræ.l.num.1.
Conciliatio Molinæ ad controuersiam nostratum.num.2.
Rejicitur conciliatio Molinæ.num.3.4.& 5 cum alijs.
Traditio simplex nulla facta commemoratione testamenti ad causam præcedentem refertur.num.3.
Traditio sola simplex an inducat donationẽ. num.4.
Traditio sola nulla præcedente iusta causa ob quam fieret nihil operatur.num.5.
Traditio simplex causa custodiæ rei traditæ facta censetur.num.6.
Traditio simplex in veram donationem causa mortis transfunditur.num.7.
Traditio simplex an aliquando possit inducere maioratum.num.8.& 9.

¶Ad.l.44.Glossa.8.

1 IBi, *si el que lo hiziere por contracto entre viuos*, ergo si maioratus in testamento seu alia postrema volũtate instituatur, quãuis traditio sequatur non erit ex ea traditione factus irreuocabilis, sed ad huc ad libitũ instituentis posset libere reuocari,quod quidẽ ex his verbis clare deducitur, significãs.l.nostra aliud esse institui primogenium in testamento,aliud in contractu,vt ex traditione fiat irreuocabile, ad cui⁹ dubitationis verã intelligentiã. & quia plurimi ex nostratibus circa horũ verborum intellectum elaborarunt aduertẽdum existimaui, quod.l. nostra quandam generalem regulam cum vna tãtum ampliatione & pluribus ampliationis limitationibus signanter constituit. regula igitur est quod quælibet maioratus institutio ad libitum instituentis valeret reuocari, quæ in principio legis probat. & ampliatio quod etiam si in contractu hic maioratus foret institutus, ea reuocatio liceret quæ probatur ibi, *ora por via de contrato*, cui regulæ quia nõ poterat dari cõueniẽs limitatio neq; via reperiri ex qua testamenta efficerẽtur irreuocabilia ex l.cum duobus.§.idẽ respondit.ff. pro socio ibi, *neq; libertatem de supremis iudicijs restringere quis poterit*, & Bart. cõmuniter receptus in.l.si quis in prin. testamenti nu.11.cum sequentib. delegat. 3.Decius consi.293.nu.1.Boerius decis.204.nu.18.& clarius probatur in l.25.tit.1.part.6.ibi, *por ende ningũ ome no puede fazer testamento tan firme que lo non pueda despues mudar quando quisiere fasta el dia que muera.* Conditores huius.l. decreuerunt nullam limitationem eidem regulæ adijcere, sed potius eam singularem ampliationem constituere, quæ de iure communi dubitabilis erat, scilicet quod si maioratus in contractu foret institutus ad libitum instituentis valeret vsq; ad mortem reuocari, dando in hoc contractui quantum ad reuocationem naturam vltimæ voluntatis ex rationibus supradi-

ctis

ctis in glossa verbo,*era en contracto*,cõstituendo de inceps generalem regulam respectu reuocationis maioratus tam in testamento quam in contractu instituti vt clare cõstat, ibi. *hora por via de contracto,hora en otra qualquiera vltima voluntad*, sed quia respectu contractus non poterat ea constitutio generaliter obseruari,imo fieret destruere regulas contractus iuridice inductas, ingeniose ampliationi quam fecerat de. facultate reuocandi testamentum ad contractum tribuit sequentes limitationes, restringens regulam respectu contractus quando sequeretur, traditio vel aliud loco traditionis quia tũc non posset ea dispositio vltima voluntas nuncupari tãquam vestita vera natura contractus irreuocabilis,quasi fore vel non eam maioratus institutionem vere vltimam voluntatẽ seu ecõuerso verum contractum, à traditionis effectu pendeat & hæc est vera explicatio verborum,ibi.*saluó si el que hiziere por contracto entre viuos*, vt respectu ipsius contractus , maioratus sequuta traditione efficiatur irreuocabilis& non respectu testamenti quod etiã per traditionẽ nõ efficitur irreuocabile vnde eam receptam sententiã licet non ita clare deductãex nostra l. probauerunt Antonius Gomez, in. l. 17.Tauri.nu.24.Gregor.in.l.2.tit. 15. part.2.gloss.1 colum fin.versi.& nota quod si quis fecit Burg.de Paz,cons,2 num.15.& quidam modernus Gutierrez de iuramento confirmatorio. 1.p. cap.12.nu. 13.& alter Mariençoin. l. 2.tit.6.lib. 5. nouæ recopi. gloss.4.ex num.25.& nu.26.licet contrarium tenuerũt Tellus Fernandez. in.l.17. nu. 83.vsque ad num.86.Peralta in fortioribus terminis in. l. Lucius Titius nu. 20. delegat. 2.& latius licet confusse Mieres.1.part.quæst.31.per totam.

¶Quns desiderans conciliare intellexit noster Molina quãdo post maioratum in testamento institutum nulla facta eius cõmemoratione sed simpliciter rerum relictarũ fit traditio, quia tunc per eam traditionem transire dispositionẽ testamenti in contractũ, cẽseriq; factum ex eisdẽ bonis nouũ primogeniũ irreuocabile credit in lib. 4. deHispano.primogenijs.c.2.nu.19.intelligens sic.l.nr̃am &.l. 17. in prædictis verbis, quẽ referens ad intellectũ earũ legũ,sequitur Sarmiẽto in.l. Lutius nu.8.de legat.2.& dñs Moli.fundat ad iustificandã eam distinctionẽ in cõmuni,ac recepta sententia,dicentium, quod quando traditio rei legate in testamento fit simpliciter nulla facta testamenti cõmemoratione, iã tunc legatũ transfunditur in verã donationẽ inter viuos,& dispositio testamẽtaria in contractum. & cõsequẽter ea donatio reducta ex legato ad verũ contractũ, sequuta traditione efficeretur irreuocabilis,ad cuius opinionis cõprobatione plurimos refert ipseMolina & vltra eos eam tenuerunt ex moderniorib. noster Greg.in.l.1.tit. 9. part.6.verbo. *de donacion*, Anto.Gomez in.l.17.Tauri nu.24 &.1.Thom.variarũ tit.delegat. nu.4 Baeça de non meliorandis.c. 20. nu.13.& 16.& quidã Ioã .Gutierr. in.l. nemo potest.nu.257.delegat..1.& de iuramẽ.confirmatorio.1.part.c.12 nu. 15.& alter.Ioann.Matien.in.l.1.tit.6. lib.5.nouæ recopil. gl.4.nu.27.vbi ex nu.24.cũ alijs id explicuit. ¶Sed ea 3 Ludouici & aliorũ elegans & recepta distinctio, quæ mediã quãdam viã elegit nunquã mihi satisfecit & ab ijs secure impugnatur qui priorẽ sententiã tenuerunt, dũ quãdo traditio simpliciter abq; vlla testamenti cõmemoratione facta fuit , negant ex ea donationẽ induci & transfundi legatũ in verũ cõ

tractū & vltra eos quadam fortissima ratione reijcitur, scilicet quia quando traditio simpliciter fit nulla testamenti commemoratione facta, aut concedimus indubio ad causam præcedentem esse referendam, vt verior & receptior sententia est ex.l.triticum vbi notat gloss.verb.cogitauerit.ff.de verbo.l quędam mulier vbi gloss.ff.de rei uendicat. notat Bart. in.n.2.Iass.6.in d.l.triticum.& Alex in.l. a Titio.nu. 6.ff.de verborum. ¶ Aut volumus
3 ad causam præcedentē non referri,sed transfundi eam traditionem in nouū contractū inter viuos, & ea translatio impossibilis erit,quia sola simplex traditio non inducit donationē.cum nunquam in dubio præsumatur. l. cum de indebito deprobatio.l. Campanus de operis libert. & ex communi omniū resolutione aduertit Alcia.in.d.l.à Ti-
3 tio.num.5.de verbo. ¶Neque aliquem effectum sortiatur nulla præcedente iusta causa ob quam fieret.l.nunquam nuda de acquiren. rerū domin. l. 2.§.cura. de doli except. per quem tex.hoc ibidem tenet gloss.Alexan.in l.à Titio de verb.& in consi.13.&. 19. vol.4.Iass.in.l. iuris gentium.§. sed cū nulla num.28.&.34 ff. de pact. Felin. in cap.si cautio col.7 de fide instrum. sed vt aliquid operaretur ea traditio aut simplicis custodiæ facta cēseretur vt singulariter probat gloss. verb. rati habitione in.l.fin.C.de pact.conuent. quam dicunt singularem.Decius. cōs. 446.Alciat.de præsumpt.regu.1.præsump.33.Boeri.decis.287. num.7. & post Alexand. & alios aduertit Greg. in.l.8.tit.36.part.3.gloss.1.

4 ¶Vel secūdum fauorabiliorem aliquorum interpretationem transfunderetur ea simplex traditio in veram donationem causa mortis vt resoluūt Bald.in l.2. num.5. C. de iure dotium & in.l.1.num.8.C.si quis omis.caus.testam.& in capit.2.num. 7. de consuet. quem ibi sequitur Barba.num. 19. idē tenet Soccin.nepos in rub.de legat.2. num.51.&.52.vbi Crotus.nu.13. Guilielm.in cap.Raynuntius. verbo testamētum.2.num.5.Ripa.in.l.1. num.13. quorum legatorum. Bertrand. consi. 58.num.10.vol.2. & consequēter etiā facta simpliciter,nulla mentione facta testamenti neque consideratione habita ad ipsum,non efficeret primogenium in eo testamento institutum irreuocabile, neq; dispositionem testamentariam transfunderet in contractum,sed indubio ea traditio ad præcedentem dispositionem postremi iudicij referenda erit. ¶ Quod in spe- 5 cie maioratus longe maiori ratione procedit: cum ex simplici traditione eius rei de qua in testamento primogenium fuit institutum nō inducatur nouus maioratus per contractum inter viuos,qui nunquam inducitur nisi in casibus à iure expressis adductis supra in l.41. vnde omnes supra relati qui eam distinctionem admisserunt in maioratu non loquuntur, nisi Mieres qui satis confusse procedit, & doctissimus Molina qui sentiens fortem difficultatem supra in num. 20. ad finem contrarium in maioratu amplectitur.

¶Quod ego restringerem verificā- 6 do distinctionem supra relatam quando ex sola traditione induceretur maioratus, vt quia ducatum,marchionatum,villas, oppida seu alia bona,dignitates & iurisdictionem habentia à rege traduntur de quo dicimus in.l. 40. &.41. Quia tunc si in testamento a rege alicui forent relicta.& postea ex interuallo simpliciter ab ipso eorum traditio facta,ea traditio donationem induceret & donatio maioratum irreuocabilem quasi breui manu & occulte id ope-

id operetur vt in.l.licet.§.quoties de iure dot.& in.l. singularia. ff. si cert. petatur, quod notatu dignum est,& quãtum ad meliorationem facile posset limitari, si non foret procedere in infinitum,& nos de hijs quæ ad veram intelligentiam nostrarum legum tantũ expectāt ageremus, vos mitto ad tradita per nouiores supra relatos.

SVMMARIVM.

Maioratus efficitur irreuocabilis etiam institutus in fauorem filij in potestate, si traditio in vita præcedat. num. 1. & per totam glossam.

Donatio inter patrem & filium, maritũ & vxorem morte confirmatur si in vita præcederet traditio, num. 1. 2. & 3. & per totam gloss.

Intellectus ad Vlpiani Responsum. in. l. cũ hic status de donationib. inter virum. nu. 4. cum alijs.

Singularis intellectus. ad. l. Papinianus de donat. inter virum. num. 4. & per totam glossam.

Intellectus ad l. si stipulata. num. 15.

Traditione vera vel ficta vt constituto & precario efficitur maioratus seu melioratio irreuocabilis. num 16.

Acceptatio maioratus seu meliorationis an sit necessaria ad inducendam irreuocabilitatem. num. 18 & 17.

Intellectus ad. l. 2. tit. 16. lib. 5. nouæ recopil. quæ agit quando donatio absenti quæratur intelligitur. num 18.

Gloss. 9. l. 44.

1 IBi, *huuiere entregado*, ergo ex traditione in vita efficitur maioratus irreuocabilis etiam institutus in fauorem filij in potestate, quod de iure communi non ita erat constitutum imo traditio solum operabatur quod donatio inter patrem & filium, quę nullius momenti erat. l. 2. C. de in officijs donati. morte donantis confirmaretur, intelligendo iura quæ morte eam confirmabant nempe. l. donationes quas parentes. C. de donatio. inter virum. l. 3. tit. 4. part. 5. l. 4. tit. 5. part. 6. dum modo in vita pręcederet traditio ex singulari. l. Papinianus. ff. de donat. inter virum. per quam omnes crediderunt esse in vita necessariam traditionem rei donatæ vt inter maritum & vxorē morte donantis confirmaretur donatio. quod probat gloss. in. l. 2. verbo peti potest. C. de dot. caut. & ita communiter intelligitur. d. l. Papinian⁹ per Iass. in. l. frater à fratre, in lectura col. antepenul. & in repetitione nume. 45. vbi Crotus. num. 89. de condict. indebiti. & idem in authen. ex testamento C. de collatio. Segura in. l. vnum ex familia. §. sed si fundum num. 124. delegat. 2. Cœpol. consi. 8. ciuili. num. 3. & eleganter resoluit Conan. lib. 8. commētar. cap. 11 num. 8. Grego in. d. l. 4. verbo. *en su vida*, Palac. Rub in rub. donation. inter virum. §. 76. num. 1. Tiraq. de constit. 1. part. num. 47.

¶Et ita in donatione inter patrem & filium argumēt. l. donationes quas 2
parentes. C. de donat. inter virum, clare deducitur & in specie resoluunt Bart. in. d. l. Papinianus. gloss. singularis in. l. cum de in rem verso. verbo. à te. ff. de vsuris. Bartolus. in l. si emancipati. ff. si quis alteri vel sibi Angel. in. l. 2. ff. pro donat. Bald. per tex. ibi in. l. 2. C. de in officios. donat. & in authē. vnde si parens in principi. C. de inofficio. testament. & est communis per 2
Alexan. in. l. tempus num. 15. ff. de re iudi. Gomez in. l. 17. num. 4. & post omnes his non relatis Molin. lib. 1. cap. 12 num. 19. ¶Et ratio huius cõclusionis quam à. l. Papinianus omnes dedu 3

 xerunt

xerunt, est quoniã vbi subsequitur tradítio rei donatæ, licet sit nulla. l. 3 §. sciendum. ff. de donatio. inter virum, erat tamen quatenus de facto procedit reuocanda, & res a donatario in vita vindicanda, quod si non fiat, videtur donans tacite per mortem donationem cõfirmare voluisse, & rem penes donatariũ dimittere, at in sola promissione donandi per stipulationem quæ nullius momenti fuit ipso iure. d. § sciendum nulla reuocatione in vita eius opus erat argu. l. nam & si sub cõditione. ff. de in iusto rupto. ideo cessat præsumptio quod donans voluerit promissionem morte confirmare. ex quibus iam constat. l. hanc correctoriam esse iuris communis dum traditio quæ antea necessaria erat ad hoc vt morte donatio confirmaretur per eam sufficit vt irreuocabilis in vita efficiatur.

4 ¶ Sed aduersus supradictam sententiam qua traditio in vita requirebatur, vt morte donatio inter coniuges seu patrem & filium confirmaretur obstabit fortissimum Vlpiani Respõsum in. l. cum hic status in principio ibi, *obligatio sit ciuilis*. ff. de donat. inter virum. cuius verba non aliter videntur posse accipi quam de sola promissione per stipulationẽ animo donãdi facta, quia ex vera & propria traditione, re sequuta nulla obligatio ciuilis nascitur. imo si qua erat antea per traditionem dissoluitur argumẽ. tex. in princip. quibus modis tollitur obligat. facit. l. nõ omnis versi. non aliter. ff. si certum petatur. l. Aristo. in princ. ff. de donatio.

5 ¶ Quę difficultas ita fortis visa fuit Azoni antiquo & summæ authoritatis doctori, quod constãter existimauerit in rub. de donat. inter virum nu. 30. orationem. D. Seueri de qua in. l. Papinianus corrigi à posteriore oratione Antonij filij sui de qua in. l. cum hic status, sentiens non esse traditionem in vita necessariam vt morte donatio cõfirmaretur. cuius Azonis sententiam sequuntur Accursius in. d. l. Papinianus verbo mariti & defendit Duarenus in rubr. soluto matrimonio atque neminem referẽs probat Baldui. in institu. libr. 3. pag. 350. qui mouentur authoritate tex. in. d. l. cum hic status.

¶ Quę impugnatio 6 ad l. Papinianus & communem assertionem inde deductam nouiter confirmatur ex inscriptione vtriusq; legis. vt quia. d. l. Papinianus. lib. 6. ad Sabinũ sedem habet &. d. l. cum hic status lib. 33. ad ædictum vnde vt posterior & magis ampla & veluti corrigẽs ius antiquum, oratio imperatoris Antonini de qua in. l. cum hic status præualere debet, idq; ex verbo, *laxaret*, de quo in. d. l. cum hic status suadetur, neque aliter imperator Antoninus appellari posset ab Vlpiano author eius orationis confirmantis donationẽ inter coniuges morte & silentio donatoris, nisi aliquid adderet donationi patris sui & addendo consequenter corrigeret sententiã. l. Papinianus & pro hac opinione non male expendi posset generalitas tex. in. l. 4. tit. 15. part. 4 in distincte loquentis licet à Lupo ibidem restringatur quæ impugnationes ingeniosæ & fortissimæ sunt contra. l. Papinianus.

¶ Item etiam contra 7 eamd. l. Papinian⁹ & communem ex ea deductam magis vrget tex. in. l. si stipulata. 34. ff. de donation. inter virũ in princ. & in versi. vltimo vbi Rursus Vlpianus constituit absq; vlla traditione in vita eam donationem morte cõfirmari.

¶ Quibus fortissimis obie 8 ctionibus non satisfaciunt violẽtæ & diuinatorię resolutiones gloss. & Bar. ibidem nec alia noua cõsideratio Corrasij cõtra cõmunem. lib. 5. Miscelan. cap.

capit. 1. quæ tacito authore reijcitur à Duareno in rub. solut. matrim. & .C. de donat. inter virum post medium & apertius à Castellione. in. d. l. Papinianus.

8 ¶Sed ad huc tenendo commu nem sententiam ex. d. l. Papinianus de ductam ad verum intellectum dict. l. cum hic status aduertendum est quòd licet Vlpianus in. d. l. Papinianus solũ faciat mentionẽ de oratione D. Seueri, loquitur etiam & intelligendus est de oratione. D. Antonini, de qua ipse Vlpianus egit in. d. l. cum hic status. vt constat ex eadem. l. §. *oratio non solum*, in versi. & *ita Papinianus*, ita quod vni ea fuit oratio Antonini & Diui Seueri de qua in vtraq; l. fit mentio. quod ab origine comprobando aduertendum nouiter est de confirmandis per mortem donationibus inter virum & vxorem, nõ duas orationes in senatu fuisse habitas Antonini scilicet & Diui Seueri, vt Duaren. Balduin. & alij male crediderunt, ex quo inter eos tota difficultas orta fuit, sed vnica tantum oratio scilicet Antonini filij Seueri, quæ refertur in. l. cum hic status, quæ quidem oratio etiam tribuitur Seuero in dictis legibus duplici ratione vel quia ipse Antoninus Seuerus sicut pater vocatus erat vt est author Erodianus in lib. 3. post medium, vel quia oratio filij non minus patri tribuebatur, quasi cum eo simul imperasset vt constat ex. l. quod autem. ff. de donation. inter virum, ibi, *idq; imperator noster cum patre rescripsit*, & in §. si maritus eiusdem. l. ibi, *imperator noster cum diuo patre suo*. & dict. l. cum hic status. §. oratio non solum. versi. si socer nurui. ibi. *secundum rescriptum imperatoris nostri cũ patre eius comprobatum est*. & in. l. licet imperator delegat. 1. ibi, *licet imperator noster cum patre rescrip*. l. qui liberos de ritu nuptiarum. ibi, *ex constitutione diuorum Seueri & Antonini*. l. 3 C. de donat. inter virum. ibi, *ex mea & diui Seueri patris mei constitutione*. & aduertunt Corrass. in d. l. qui liberos. 2. part. nu. 68. Aimarius Raibald. lib. 3. Historiæ iuris ciuilis in vita eiusdem imperatoris.

¶Quo sic præsupposito atque euidenter probato cessat iam tota difficultas & inanis contentio Azonis & Accursij dicentium duas orationes in senatu fuisse habitas Seueri scilicet & Antonini & Seueri orationẽ de qua in. l. Papinianus, correctam fuisse per aliam Antonini de qua in. d. l. cum hic status, deducitur etiam lapsum fuisse Duarenum existimantem, Papinianũ forte non vidisse orationem Antonini, debuerat enim ipse Balduinus aduertere Papinianum & Vlpianum in d. l. Papinianus loqui de oratione Antonini, intelligentes eam pertinere ad rerum traditionem & non ad promissionem tantum. vt colligitur ex. d. l cũ hic status in principio in versicu. ait oratio & fere per totam. & ex. l. si seruus eod. tit. & ex. l. 1. C. de donationibus inter virum in verbo reuocare. quod omnino pertinet ad traditionẽ. 9

¶Neq; iterũ obstabit quod de correction. l. Papinianus ex aduerso notatur. Quia respondetur quod in scriptio. l. Papinianus dum dicit lib. 6. ad Sabinum enmẽdãda necessario est vt dicat lib. 36. vt sic tanquam loquens de confirmandis donationibus inter cõiuges, omnino coniungi debeat cum. l. si stipulata. eodem tit. eiusdem materiæ atque inscriptionis vt elegãter & cum iudicio nouiter aduertit Petrus Fabrus ad. l. Diuus Pius in prin. de regulis iuris & patet dum Vlpianus in libris ad Sabinum lib. 1. vsq; ad. 12. nihil tractat. de donationib. inter virum & vxorem. sed de inceps in cæteris libris vt constat ex. l. 1. & sequentibus. & ita 10

aduer

aduertit Fulgoss. in d. l. cum hic status & sentit Gomezius in l. 50. Tauri. nu. 65. ¶ Quibus sic ad intellectum. l.
11 cum hic status adductis non obstat ea constitutio ibi, *obligatio sit ciuilis*, quæ licet videatur non aliter posse accipi quam de sola promissione per stipulationem, necessario ea verba sunt accipienda, vt traditionem saltem fictam significent, quæ licet in vita facta fuisset ad hoc vt donatio morte confirmetur, non tamē extinguit obligationem ciuilem, imo ciuilis obligatio manet donec res donata vere tradita sit, quasi Vlpianus ibi, *res fiant eius cui donatæ sunt*. loquatur de vera traditione & in sequentibus verbis ibi, *& obligatio sit ciuilis*. de ficta. quem intellectū sentit ibi Accurss. verb. ciuili. & in. l. Papinianus verbo mariti & vltra ipsum probatur à. l. 2. C de dote cauta. & à. l. si quis vxori. ff. de donationibus inter virum. ¶ Vel aliter poterit dici quod
12 ea verba. & obligatio sit ciuilis referātur ad stipulationem donationis causa ex qua traditio fuit sequuta quasi velit Vlpianus, per mortem donantis nō solum cōfirmari traditionem, sed etiā stipulationem præcedentē antea nullam effici tunc ciuilem & legitimā.

¶ Tandem non obstat tex. in. d. l. si
13 stipulata. ad cuius intellectum aduerte annuum de quo ibi agit Vlpianus appellari illud quod vir vxori singulis annis constituit loco alimentorū, que vir ex fructibus dotis vxori præstare debet vt consta ex tex. in. l. quidā fundum versi. placuit, ff. de pactis dotal. l. si id quod. §. illud cōstat. l. ex annuo. ff. de donation. inter virum. l. sicut. C. de donation. & declarat Conanus. lib. 8. commētariorum. cap. 11. in hac ergo annui promissione, de qua cū mysterio loquitur Vlpianus aliquid speciale videtur inesse contra regulam. l. Papinianus, vt scilicet donatio cōfirmetur morte mariti, quod speciale explicāt Costa. in. d. l. Papianus, & ideo Vlpianus veluti dubitando respondet, *puto posse dico*. ¶ Vel aliter & secūdo potest intelligi. l. illa secundum regulam 14
l. Papinian⁹ scilicet quod in ea specie interuenerit traditio annui vt subtiliter ibi aduertit & colligit Fulgosius versi. 2. ibi, *versa vice præstitit*, & tunc esset ratio dubitandi ex dicta. l. sicut. C. eodem tit. vbi annuum promissum traditione confirmatur, neque reuocātur tanquam vlterius donatio dici nō debeat ideoque non est opus mortē confirmari. ¶ Tertio potest etiam 15
intelligi vt traditio pro primo anno facta fuerit, quæ sufficiens fuit vt prosequentibus annis vsque ad mortem mariti donatio confirmetur, quasi stipulatio annua vnica sit. l. Senatus. §. fin. ff. de donatio. causa mortis & ita cessant fundamenta annua contra communē secūdum quam accipies & restringes generalitatē. l. 4. tit. 11. partita. 4. propter authoritatē Gregorij, ibi, Gomez, & Couarr. supra. vnde iā liberati sumus ab impugnationibus communis, qua traditio in vita requirebatur vt donatio morte cōfirmaret donationē, vel traditione in vita sequuta statim effici irreuocabilem ex constitutione nostræ legis. ¶ Quæ de traditione ve- 16
ra vel ficta necessario accipiēda est vt omnes in hac lege in maioratu & in. l. 17. in melioratione probauerunt. quia vtroq; casu trāsfertur possesio & cōsequenter maioratus seu donatio irreuocabilis efficitur, ita in. l. 17. Cifuentes col. 2. in fi. Lupus num. 5. Castellus verbo. *la possession*, Gomez Arias verb. *saluo*, num. 14 & 15. Antonius Gomez num. 11. & 12. Tellus. num. 17. Molin. lib 4. cap. 2. ex num. 3. cum alijs, ex qua receptissima sententia ad constitutū,

refer

reseruationem, seu remissionem vsus fructus donationem rerum incorporaliũ & alia in quibus transfertur possessio, passim ibi nostrates inferunt. vt constat ex Molina & alijs supra & Matienço in.l.1.tit.6, lib. 5. nouæ recopi. gloss. 4. per totam Mieres de maiora. 1. parte. quæst. 67. per totam quæ nos ex industria ommitimus, ne volumina ex voluminibus in infinitum extendamus, videnda tamen erunt quæ notat Mieres. 1. part. quæst. 29. vbi quid si pater dedit filio licentiam ingrediendi possessionem explicuit & quæst. 33. per totam, vbi quando instituens consensit ab instituto accipi possessionem loquitur, & in dicta. quæst. 33. num. 5. cum alijs, vbi an procedat lex nostra quando in filio qui bonorũ possessionem ex quibus primogenium fuit institutũ, habebat, pater ipsum instituit.

17 ¶ Sed an simul cum traditione sit necessaria eius acceptatio ad efficiendum primogeniũ irreuocabile videamus & si vera & actualis traditio sequatur, satis ex parte donatarij accipiẽtis bona maioratus, videretur ipsum fuisse acceptatum. cum & tacita cuiuslibet donationis acceptatio sufficiens sit ad efficiendam irreuocabilem eã, vbi ad eius perfectionem & irreuocabilitatem requiritur. vt bene probauerunt Decius consi. 586. col. fin. Gratus consi. 12. Gozadin. consi. 42. quorum sententiam plenius confirmat Tiraq. de priuilegijs piæ causę, priuilegio. 115. num. 11. folio. 152. & quæ bene tradit Mieres. 1. part. quæst. 36. per totam, & in specie num. 5. ¶ Si vero ficta vt

18 per constitutum, precarium vel simili modo traditio sequatur, necessaria omnino erit expressa instituti seu donatarij acceptatio ad efficiendam eã donationem seu maioratum irreuocabilem etiam stantę. l. 3. tit. 8. lib. 3. ordinamenti. quæ habetur in. l. 2. tit. 16. lib. 5. nouæ recopilationis. qua constituitur posse quem obligari absenti, quæ ad donationem seu maioratum nõ extenditur vt in simili statuto resoluit Curtius Iunior. consi. 120. colu. 1. & 2. Parisius consi. 77. num. 32. lib. 1. Paul. consi. 171. lib. 2. nu. 2. & ex nostratib' in specie Grego. in. l. 4. verbo, *no la pueda fazer*. col. 1. & 2. tit. 4. part. 5. Burgos de Paz. consi. 14. in præsenti nu. 20. in fine. & consi. 33. num 12. lib. 1. & bene Mieres in tractatu maiorat. 1. part. quæst. 36. per totam & nouissime, Burgos de Paz Iunior. quæst. 10. per totam vbi plurimas limitationes & ampliationes adduxit, & melius omnibus Ludouicus Molin. lib. 4. cap. 2. nu. 60. vbi ex nume. 58. satis eleganter explicat hanc quæstionem & num. 59. refert tenentes contrarium, & ex num. 60. plurima notatu digna in propositum adducit.

SVMMARIVM.

Irreuocabilitas maioratus seu meliorationis in sola translatione possessionis consistit num. 1. & per totam glossam.

Possessio an translatione dominij transferatur. num. 1. ad finem vel econtra. num. 1. ad finem & 20.

Dominium quando probetur ex possessione. num. 2.

Maioratus seu melioratio an efficiatur irreuocabilis ex sola translatione dominij. num. 3.

Maioratus seu melioratio an efficiatur irreuocabilis ex sola translatione detentationis. num. 3.

Cessio habetur loco traditionis num. 3. ad finem.

¶ Glossa. 10. l. 44.

IBi, *la possession*. ergo irreuocabilitas maioratus seu meliorationis in sola transla-

translatione possessionis consistit vt ex verbis nostrę legis clare deducitur quod ex eo procedere existimauit Tellus. Quia per traditionem rerum donatarum transfertur dominium, & consequenter possessio, inferens satis ingeniose num. 90. ad omnes casus in quibus dominium absque traditione transfertur: vt in eis absque translatione possessionis irreuocabilis efficiatur donatio seu maioratus, credēs hāc esse veram rationem decidendi huius legis. & possessionis translationem à dominij translatione regulari, cuius interpretatio nequaquam procedit, cum ex translatione dominij necessario non sequatur possessionis translatio imo etiam vbi dominium absque actu apprehensionis transfertur possessio veram traditionem requirit neque in consequentiam dominij censeretur translata. glossa singularis in. l. qui prædium. C. de distractione pignorum. & in. l. cum duobus. §. idem respōdit verbo dominiū. ff pro socio. Bart. in. l. commissa. ff. de publiciana Angelus Bald. & Roma. in. l. si quis in tantā C. vnde vi. Iass. consi. 148. lib. 4. Math. de afflictis deciss. 361. num. 41. & bene in hoc Melchi. Mieres in tractatu maioratus. 3. part. quæst. 5. ex nu. 1. & 3. part. quæst. 19. per totam vbi aliqua notabilia in proposito adducit post Gomez. in. l. 45. Tauri. nu. tii.

¶ Et econuerso multoties rē possidemus cuius dominium habere non possumus vt in cap. dilectissimi. 12. q. 2. & post Iserniam aduertit Grego. in l. 7. tit. 19. part. 3. gloss. 1. col 2. prope finem. & possessionem dominium non probare aduertit Afflictus deciss. 40. num. 3. & Grego. in. l. 10. tit. 14. part. 3. gloss. 1. & passim videmus qua ratione eam decidendi quam Tellus exaltat. dicto num. 89. dicit falsam Molin. lib. 4 cap. 2. num. 19. & hæc ratio Moline confirmatur ex Couarr. lib. 3. variarum. cap. 16. nu. 12. prope finem vbi tenet non sequi irreuocabilitatem ex translatione possessionis, ex nostra lege idem confirmans ipse Molina dum ex causa matrimonij seu traditionis scripturæ quibus non transfertur dominium maioratum efficit irreuocabilem credēs in terminis nostræ legis non considerari dominij translationē ad maioratus irreuocabilitatem, sed tantum animum non reuocandi qui clare ex possessionis traditione compræhenditur, quæ impugnatio aduersus Tellum aperte constat dum lex dicit. *puedalo reuocar a su voluntad*, quæ à sola voluntate instituentis reuocationē pendere probat. & clarius dū dicit *o que al tiēpo que lo hizo el que lo instituyo reseruasse*, vbi in fortiori casu tradita scilicet possessione quando & dominiū transferebatur & donatio seu maioratus efficiebatur irreuocabilis, dat facultatem reuocandi ad libitum instituentis & consequenter clarissime cōstat quod non ex dominij translatione sed ex sola testantis voluntate volētis vel non maioratum reuocare efficit eum lex irreuocabilem ad instar supremæ dispositionis quārum ad reuocabilitatem hanc maioratus vere deducens. vnde ratio decidendi nō erit quā Tellus dicit singularē. sed ex eo principaliter maioratus efficitur irreuocabilis per traditionem possessionis veram vel fictam quia per actum traditionis euidenter constat institutorem habuisse animum non reuocādi vt bene sentit noster Molina in dicto num. 19. ¶ Quo satis vtiliter considerato etiam procederet lex nostra quando pater filio tradidit detentationem rei quam habebat iusto titulo quæsitam licet ipsum non efficiat 3

eius

eius rei verum possessorem vt contra Peraltam.in.l.vnum ex familia in principio nu.22.delegat.2.probat Melchi. Mieres de maioratu.2.part.quæst.35. per totam,quem intelligo vt melioratio seu maioratus valeat respectu iuris quod ex de tentatione ad instituentē pertinet, quanuis veram possessionē tradere non posit. ex quo deducitur quod si quis habens dominium alicui⁹ rei vt quia vtranq; possessionem perdidit,& solū dominium non dū præscriptum retinuit, poterit ex eo facere meliorationem seu maioratum donādo seu relinquendo ius quod habet, quod ipsi liceret vt per Baldum in rubrica.C.de contrahēda emptione col.2.quæst.6.& tradidit Gomez. de contract.cap.4.de donatio.nu.4.&.5.& si eius iuris cessionem fecerit quæ loco traditionis habetur ex Angeli doctrina in.l 1.in fine.num.4. de actionibus & obligationibus per tex.in. l. fin C. quando fiscus vel priuatus. & eorum quę tradit Mieres de maioratu.1.part. quæst.40.per totam. irreuocabilis diceretur maiorat⁹ seu melioratio, sicut si eiusdē rei vera possessio traderetur ita in speccie meliorationis probat Tellus in.l.17. Tauri. num.49.&. 50. vbi ex num.51.cum alijs ingeniose licet extra propositū illius legis id examinat & summarie Molin.lib.4.cap.2 num.14.in principio vbi num 15.cum alijs & Mieres dicta.quæst.40.referendo Tiraquelum Tellum & alios,idem existimant fore iudicandum in traditione quasi possessionis iurium incorporalium sequuta cessione vt quando ex iuribus seu nominibus sit maioratus.

SVMMARIVM.

Traditio vnius rei an efficiat maioratum irreuocabilem vel omnium rerum necessaria sit num 1.& per totam glossam discutitur.

Incertitudo impedit translationem possessionis.num.6.

Intellectus ad.l.27.Tauri circa translationem possessionis bonorum futurorum.nu.7.cum alijs.

Possessio bonorum futurorum quando ex sola traditione vnius rei transferatur.nu.8.cum alijs.

Dispositio ad similem casum extenditur. num.9.

Tellus Ferdinandez intelligitur. num.11.

Constitutum an ad futura extendatur. numero.11.

Constitutarius an posit interuertere constitutum.num.12.

Possessio donationis quotæ bonorum an transferatur ex constituto num.13. vsq; ad finem.

Certitudo generalis an sufficiat ad transferēdam possessionem.num.15.

¶Glossa.11.l.44.

IBi,*de las cosas, o cosa contenidas en el dicho mayoradgo*, ergo quando maiorātus ex regia licentia & certis rebus instituitur, nō sufficeret traditio possessionis vnius rei ad efficiēdum quo ad omnia ipsum irreuocabilem, sed omnium rerum necessaria est,quod ex eo procedere credimus quia cum irreuocabilitas maioratus ex translatione possessionis resultet & translatio ex rerum traditione, merito ad efficiendum maioratum irreuocabilem,simul omnium rerum traditio requiritur in quo lex ius commune confirmat quo receptum habemus quot res, tot possessiones esse necessarias. l.1.§. veteres cum gloss. verbo. per vnum .ff. de acquirenda possessione. lex prædia. eodem tit.gloss.in l.3.verbo. quamlibet.ff.eodem. titu. & probat Dinus in cap.

cap. 1. quæst. 4. de regulis iuris in. 6. & plurimi per Tiraquellum de retractu lignagier. §. 36. gloss. 3. nu. 2. Gomez in l. 45. num. 38. in legibus Tauri.

2 ¶ Etiam si sub alicuius iuris vniuer sitate contineantur veluti sub nomine maioratus feudi aut hæreditatis ex Innocentio in cap. in præsentia col. 1. de probationib. Bart. in l 3. in princip. col. 2. versi. quid in rebus vbi Iasso. & Soccin. de acquiren. hæreditate Alex. num. 22. & alij per Tiraquel. & Gomeziū supra. & in specie maiorat⁹ probat
3 Mieres. in tractatu maiorat⁹. 1. part. q. 34. per totam. ¶ Aduersus quam receptam sententiam & dispositionem nostræ legis dominus Molin. lib. 4. c. 2. nūm 21. vsque ad numerū. 29. constanter credit sufficere traditionem vnius rei vt maioratus respectu aliarum irreuocabilis efficiatur, dicens ibi num 25 ad finem id ex ea ratione procedere quia lex nostra non agit principaliter de translatione possessionis, sed de irreuocabilitate maioratus quam traditio ipsa operatur, quæ irreuocabilitas cum pendeat à voluntate instituētis, & nequeat euidētius deduci ea voluntas quam per actū traditionis possessionis, quāuis vnius rei tantum traditio fiat merito ex ea maioratus efficitur quoad alia bona irreuocabilis quæ ingeniosa consideratio libenter foret admittenda si verbis legis non aduersaretur. Sed quia legis verba pugnant aduersus ipsum bene retorquetur: cum si lex vt ipsa fatetur respicit solam irreuocabilitatem. & nihilō minus earum rerum ex quibus fit maioratus requirit præcissam & veram traditionē, dici non possit contra verba legis sufficere vnius rei tantum fieri, sed omnium rerum præcisse requiri vt contra Molinam bene probauimus & clarius ex nostra lege deducitur dū dicit, *de las cosas o cosa contenidas en el dicho mayoradgo.* ¶ Quam sententiam 4
limitabimus quando bona ex quibus maioratus fuit institutus ita sunt indiuidua & coniuncta, vt vnum & nō plura corpora efficiant, quia tunc sufficeret apprehēdere possessionem vnius partis vt respectu totius ea traditio trāslationem possessionis & consequenter irreuocabilitatem operetur ex. l. 23. in principio. l. stillicidij. §. finali cū l. sequenti. ff. quemad. seruitutes amittantur & probant Gomez. in. l 45. nu. 38. Melchi. Mieres in tract. maioratus 2. part. quæst. 34. num. 3. & in hac specie bene procedit opinio Molin. dict. num. 21. vsque ad num. 29. 5

¶ Secundo etiam limita quando ex iuribus incorporalibus, annuis censibus seu alijs redditibus maioratus fuit institutus, quia sufficeret tunc si possessio vnius rei tantum traderetur: cū in iuribus incorporalibus etiam corpora continentibus vsus vnius rei sufficiat ad transferendam omnium possessionem ex Soccin in. l. 3. in princi. num. 4. de acquirenda possessione & magis in specie probauerunt Bald in l. traditionib⁹ paulo ante finem. C. de pactis & alij per Tiraquelum de iure constituti. 2. part. ampliatione. 32. nu. 23. Alexand. consi. 184. lib. 6. & quæ bene aduertit Ripa. in cap. cum ecclesia Sutrina nu. 52. de causa possessio. & propri. Bald. consi. 251. lib. 5. & cōs. 250. 3. parte. Roman. consi. 321. Antonius Gomez in. l. 45. Tauri. num. 37. 6
& 42. ad medium. ¶ Quæ quidem omnia etiam procederent in maioratu ex tertio & quinto instituto respectu bonorum in quibus assignatur: vt cum distinctione supradicta efficiatur irreuocabilis cum nulla possit assignari differentiæ ratio respectu translationis possessionis inter eum & institutū

regia

regia licentia neq; inter ipsum & meliorationem tertij & quinti quæ per legem. 17. efficitur irreuocabilis vt infra latius erit dicendum: respectu vero bonorum futurorum est vtilissime dubitationis an ex traditione possessionis vnius rei quoad omnes etiam futuras irreuocabilis efficiatur is maioratus qui ex tertio & quinto bonorum fuit institutus & nõ effici irreuocabilem ex eo videtur probari. Quia cum possessio sine animo certo transferri nequeat: imo rerũ incertitudo sẽper trãslationẽ possessionis impediat l. possideri. iuncto. §. incertam de acqui. possessione cum ad acquirendam possessionem lex principaliter consideret animum certum acquirentis. qui si nescit quid vel quantum acquirere debeat vel in certus sit ad quẽ locum animum dirigat dari non potest in eo acquirendi voluntas neque consequenter possessionis translatio ex l. licet. C. de acquirẽd. possessione. l. quemadmodum eod. tit. l. 1. §. adipiscimur, l. 3. in principio de acquirend. possession. l. locus versic. 1. eodem. tit. & in hoc maioratu detur ea loci, animi & rei incertitudo cum ex. l. 19. & 23. Taur. diffinitum sit tempus mortis fore expectandum, & interim possint bona diminui vel econuerso multum augeri, merito ex ea incertitudine traditio vnius rei operari non poterat alterius futuræ & incertę irreuocabilitatem. quod vrgẽter confirmatur dum. l. nostra loquitur in maioratu ex regia facultate & bonis certis condito, quæ ad institutum ex tertio & quinto vbi nulla bonorum est certitudo extendi non debet cum longe sit diuersa ratio quæ in vno quam quæ in alio casu versatur.

7 ¶Quæ difficultas ita in expugnabilis visa fuit Tello Ferdinandez vt in simili casu meliorationis tertij & quinti tacite fateatur in. l. 17. numer. 15. verum eius intellectum ignorare, dicens quod si legem illam intelligam quando melioratio in re certa assignatur vt tunc rei assignatæ possessio sit tradenda, esset defectuosa & fere nullius momenti & multum eam restringeremus. Sin vero quando ex tertio & quinto absque assignatione rei certæ melioratio fit, loquatur, credit nequaquam posse procedere cum in ea melioratione consideranda sit quantitas bonorum quæ donator reliquit tempore mortis & sic respectu futurorum detur in certitudo vt supra diximus. ¶Qua ratione eam Tellus intellexit in traditione quæ ex 8 sua natura præsentia & futura bona comprehendit vt in ea quę ex constituto, reseruatione vsus fructus vel aliter à iure resultat. in qua existimat futurorum etiam possessionem transire cuius intellectus ad illam. l. videtur confirmari ex quadam communi sententia dicentium constituentem se possidere nomine donatarij, emptoris vel creditoris etiam futurorum bonorum licet ea non exprimantur, transire in constitutarium possessionem. quam probauerunt Iacobus Butricarius in authentica hoc si debitor. C. de pignoribus sequutus à Iasson. in. l. 3. §. incertam num 16. vbi dicit communem & Alciatus numero. 119. ff de acquirend. possessione Parisius consilio. 59. numero. 10. & 11. libr. 1. Decius consi 179. num. 3. Afflictis decisione. 139. numer. 8 & 9. & Tiraquel. de iure constituti. 2. part. ampliatione. 31. & alij plurimi per Tellum in dict. l. 17. numero. 20. & ita licet absque comprobatione tenet quidam modernus Angul. in. l. 1. gloss. 8, num. 1. & 2. & reprobando Molin. ex

quibus videtur posse defendi legẽ hãc non esse admittendam in maioratu ex tertio & quinto instituto, neq; per traditionem effici irreuocabilem quoad bona futura nisi ex causa constituti sicut melioratio. ex l.17. Tauri.

10 ¶Sed his omnibus quæ fortiter obstant reiectis contrariam sententiam libenter admittimus & maioratum ex tertio & quinto sicut meliorationem effici ex traditione bonorum præsentium irreuocabilem quoad futura, vnico tantum fundamẽto defendimus ipsum confirmantes ex hijs quæ respondendo aductis in contrarium dicenda erunt. Si enim per tex. in l.17. Taur. traditione melioratio irreuocabilis fit, cõcurrente animi, loci, & bonorũ incertitudine, cur non & in maioratu ex tertio & quinto instituto ea constitutio procederet, cum nulla posit differentiæ ratio inter ea prælegata asignari maxime respectu irreuocabilitatis quæ vtroq; casu pendet à testatoris voluntate & nominis tantum differentia substantiam actus nõ mutet fateor ignorare cur non, & credo legis dispositionem demelioratione ad maioratũ ex rationis idemtitate non solum esse extendendam, sed eum casum qui similis est sicut eum meliorationis quẽ expræssit comprehendere per tex. in l. his solis ibi. *satis tacite cautum putamus.* C. de reuocand. donation. glossa celebris. in capit. si post quam. §. fina. verbo prouisione de electione. in. 6. etiam in correctorijs & ex gloss. in. l. si quis seruo persuaserit. C. de furtis. Iass. in autenthica quas actiones numero. 9. C. de Sacrosanct. Ecclesijs & in. l. Marcellus numer. 27. ad Trebellian. Alexand consi. 111. num. 14. lib. 6. Bartho. Soccinus consilio. 36 numer. 7. libr. 4. Couarrub. late in cap. Raynaldus. §. 3. numer 6. de testamentis.

¶Quod enim in melioratione tertij & quinti ex qua ad maioratum argumentamur sequuta traditione rerũ præsentiũ respectu futurarum fiat irreuocabilis præter quã ꝙ expresse decidit in dicta. l. 17. euidenti atque iuridica ratione suadetur scilicet quia cum lex illa certissimum habuisset traditionem futurorum fieri non posse, ea traditione contenta fuit ad transferendam bonorum præsentium & futurorum possessionem, quæ meliorationis tempore pótuit interuenire, vt in melioratione & maioratu cõsiderauit Molina lib. 4. cap. 2. numer. 25. & quia per traditionem rerum corporalium in melioratione contentarum ius vniuersale tertiæ & quintę partis bonorũ testantis in donatarium. transfertur; quæ translatio sufficiens iudicatur ad efficiendam meliorationẽ quoad bona futura irreuocabilẽ vt ipse Molina aduertit dicto. capit. 2. nume. 25. ad finem, cum alias nunquam posset dici esse apræhẽsam possessionem alicuius iuris vniuersalis contra. l. qui vniuersas. ff. de adquirend. possessione. 11

¶Neque obstabit intellectus Telli, ad dictam. l. 17. Tauri restringentis 12 eam ad transiationem possessionis ex causa ficta. quia is intellectus omnino reijciendus est tam ex eo quod admittens casus fictos translationis possessionis verum excludit, plus roboris fictioni quam veritati tribuens cõtra. l. filio quem pater cum vulgatis de liberis & posthum. quam quod si ratio supradicta deficeret etiã possessio ex cõstituto ad bona futura non ita extẽderetur, quod non posset constituens id libere interuertere & consequẽter meliorationẽ seu maioratũ respectu futurorum ad libitum reuocare. quod patet euidenter quia licet communis senten

sententia sit constitutum extendi ad futura vt probauerunt plures de quibus per Tiraquelum de constituto. 2. parte ampliatione.31. Tellus in.l.17. Tauri numero.20. hoc tamen intelligunt omnes non ex die constituti sed ex momento acquisitionis secundum Alexand. columna penultima Aretinum final.versic.sed melius in.l. 3.§.incertam de acquirenda possessione vbi Soccin. numero. 6. dicit communem & bene Roland. consilio. 79. num.46.vbi ex nume.41. declarat eleganter dictum §. incertam. & alij per Tellum in dicta.l.17.num.21.

12 ¶ Ex qua sententia iuncta alis satis recepta qua constituitur posse constitutarium interuertere constitutum & nolle acquirere possessionem illi in cuius fauorem constituit se bona futura possidere de qua per Tiraquelum dicta ampliatione. 32 numer.13. & per Tellum in.l.17. numero.23.clare deducitur posse constituentem respectu bonorum futurorum quorum nondum possessio translata erat constitutum interuertere & consequenter maioratum qui ex vi constituti irreuocabilem effici praetenditur reuocare.

13 ¶ Vnde in specie donationis quotae non transferri ex constituto possessionem tenent Galcaneus consilio 29. numero 6. Decius consilio. 226. numer. 3. Gratus consilio.94.numer. 9.libro. 1. Ferretus in.l.3.§. incertam numer.9 Gomez.in.l.17. Tauri. nu. 17. & in terminis dictae.l.17.& nostrae quaestionis videtur nouissime sequutus Mieres. 1. part. de maioratu quaestione. 49. numero. 4. referens Peraltam in. lege vnum ex familia in principio numero 20.& 21. de legatis. 2. ex quo iuste reijcitur Telli intellectus & constat legem illam.17. Tauri. restingi non debere ad casum fictũ translationis possessionis. sed proprius esse verificandam in vera & actuali rei traditione & consequenter expresse ibi decidere per traditionem rerum praesentium futurorum omnium transferri possessionem & sic ad maioratum ex tertio & quinto institutum vbi similis ratio datur ex ea bene argumentari quam sententiam licet non his fundamentis in maioratu probat Molina. dicto. capit. 2. num.21.cum alijs.

¶ Et ea retenta non obstat incertitudo in qua aduersarij praecipue fundantur:quia praeter quã ꝙ lex fuit cõtenta traditione rerum praesentium vt respectu futurorum maioratus fieret irreuocabilis. & sic nulla certitudine egeat: tamen sufficeret generalis respectu vniuersi certitudo & acquirentem in genere habuisse scientiam & animum acquirendi, vt futurorum possessio acquiratur vt ex. l. qui iure militari.ff. de militari testamento probat Soccinus in.l 3.§.in certam columna. 2.in fine vbi Iasson. columna final.ff.de acquirenda possessione Tiraquel.de iure constituti.2.parte.ampliatione.31.numer.11. 14

¶ Maxime si constitutum positum sit in contractu rei vniuersalis. quia tunc sufficeret certitudo quotae in genere, licet rerum particularium deficeret & sic in casu verae traditionis dicendum videtur ex Ioanne Petrucio in.l.ab emptione. ff. de pactis. Socci. in dict.l.3.§ in certam numer. 5. versi. prima difficultas Parisi. consilio. 59. numer.23.libro.1. Tiraquel. de constituto. 3. parte limitatione. 19.num. 21. & in casu traditionis instrumenti respectu bonorum futurorum aduertit bene Tellus Ferdinandez in dicta. l.17.Tauri. numer.66. 15

SVMMARIVM.

Præsentia donatarij inducit acceptationem donationis, num. 1.

Acceptatio donatarij tacita vel expressa requiritur ad inducendam irreuocabilitatem donationis, numer. 2. & 3.

Donatio ex causa onerosa an requirat acceptationem. num. 4. & 5.

Intellectus ad verba huius legis numero. 6.

Translatio possessionis capacitatem requirit ex parte acquirentis num. 7.

Maioratus institutus in fauorem infantis, an efficiatur irreuocabilis num. 8.

Possessio nunquam transfertur in eum qui affectionem tenendi non habet, num. 7. & 8.

Glossa.12.l.quadragesimæ quartæ.

1 IBi, *a la persona a quien lo hiziere.* non requirit lex donatarij præsentiam ad inducendam irreuocabilitatem donationis seu maioratus: cum statim contenta sit si procuratori fiat traditio. Sed ideo dicit, *a la persona a quien lo hiziere.* Quia ex donatarij præsentia recipientis bona donata deduceretur clare acceptatio, ex parte ipsius necessaria, tanquam si expresse donatarius maioratum acceptasset, cum sola præsentia eius & donantis inducat expressam acceptationem absque eo, quod verbis claris proferatur ex.l.qui patitur ff. mandati. l. quo enim. ff. rem ratam haberi. & resoluunt late Couarrub. in Rubrica de testamentis.3.part. numer.13. &.14. Tiraquelus de retractu.§.1.gloss.9. nume.115. & referens Tiraquelum & alios resoluit Burgos de Paz, consilio.25.numero. 2.

¶ Si enim donatio seu maioratus fieret absenti, necessaria foret expressa acceptatio ad inducendam irreuocabilitatem vel saltem tacita euidenter ex actibus donatarij deducta vt resoluit Tiraquelus de constituto. 3. parte limitatione. 3. numer. 11. & aduertit Alexand. in perceptione fructuum consilio. 88. numero. 32. libro. 5.

2 ¶ Alias deficiente donatarij acceptatione seu præsentia tempore confectæ donationis seu institutionis maioratus, libere poterit instituens vsque ad mortem eum reuocare ex. l. 2. §. sed & si quis donaturus, ff. de donationibus & resoluunt Paulus consilio 195. numero. 3. libro. 2. Decius consilio. 126. numero. 6. & in. l. contractus numero. 15. ff. de regulis iuris & consilio. 247. numero. 5. &. 432. numero 26. &. 464. numer. 3. Gratus responso. 25. numer. 37. lib. 1. Parisius consilio. 77 numer. 31. 37. &. 40. libr. 1. Cassaneus consilio. 7. numer. 42. Ruinus consilio. 5. numero. 5. libr. 1. Alciatus responso. 149. numero. 42. & ex nostratibus resoluunt Gregorius in. l. 4. tit. 4. parti. 5. gloss. 1. Couarr. in rubric. de testamentis. 3. part. numer. 13. Gomez. in. l. 45. Tauri numero. 83. Tellus Ferdinandez in. l. 17. numero. 30. Burgos de Paz consilio. 14. numer. 20. libro. 1. & consilio. 33. numero. 12. quamuis contrarium teneat Guido Papa. singulari. 341. Cephalus consilio. 33. numer. 16. libro. 1.

3 ¶ Quod aliqui dicebant non procedere in casu quo maioratus seu donatio fieret ex causa onerosa matrimonij. Quia tunc credebant quod sufficeret præsentia & acceptatio paciscentium pro donatario absente

sente cui ex pacto ipsorum acquirebatur ius irreuocabile ego tamen id verum existimo dummodo paciscentes mandatum ad id speciale haberēt: sin vero aliter paciscantur pro absente: donec conuentiones & pacta matrimonialia per eum ratificentur: maioratus seu melioratio libere poterit reuocari vt satis à nostra lege deducitur.

¶ Ex quo notanter aduertendum est quod licet in specie nostræ legis ex actu institutionis maioratus ius irreuocabile quæratur non solum natis sed filijs in posterum nascituris. vt diximus in.l.40. glossa verbo, *del tenedor del mayorazgo*. Et resoluunt Couarrub. lib. 1. variarum capitul.14. Menchaca capitul. 6 2. controuersiarum. Costa de maioratu bonorum regiæ coronæ numero. 6. cum alijs Molina libro.4 capitul.2.numer.74. ita quod quilibet nasciturus specialiter intelligatur ab instituente vocatus vt ibidem probauimus, acceptatio tamen necessaria est eius maioratus à primo donatario seu instituto vt ex ea acceptatione ius omnibus in infinitum nascituris quæratur vt etiam prædicti resoluunt satisq; receptum est.

¶ Proprius tamen verificantur verba nostræ legis ibi, *a la persona a quien lo hiziere*, in casu traditionis fictę de qua etiā lex ipsa loquitur in qua ficta traditione necessariam esse præsentiam donatarij dixerunt plures relati per Tiraquelum in tractatu de iure constituti. 3. parte limitatione. 30. in principio numer. 5. Tellus Ferdinandez in.l. 17. Tauri. numer.30. qui post Curtium & alios hoc intelligit etiam si ille in cuius fauorem fit constitutum rem detineat. Quia ante ratificationem non posset transferri possessio intelligendo sic legem illam. 17. Tauri & bene in hoc aduertit Gomez in. lege. 45. Tauri. numer.82.& 83.

¶Intellige etiam dummodo hi quibus traditio fit acquirere valeant possessionem: si vero affectionem tenendi non habeant vt verbis consulti vtamur reuocabilis esset maioratus vt si pupillo fiat traditio qui cum solus de perse posit incipere possidere. l. 1. §. Ofilius. l. quanuis. §. infans. ff. de acquirenda possessione. si corporaliter eam apprehenderet aut per constitutum seu traditionem scripturæ in eū transferatur irreuocabile effice ret primogenium seu meliorationem vt in specie aduertit Melchi. Mieres in tractatu maioratus. 1. parte quæstione. 41. ad finem referens Rebufum ad constitutio. Galliæ. 3. thomo. titulo materia possessionis in præfactione numer. 31. pagina mihi. 228.

¶ Et econuerso maioratus in fauo rem infantis institutus etiam sequuta traditione vera vel ficta non efficeretur irreuocabilis: cum solus non posit incipere posidere, neque intellectum aut affectionem tenendi habeat vt probat Consultus in. l. 1. §. adipiscimur. ibi, *quia affectionem tenendi non habent*. ff. de acquirend. possessione. l. quanuis §. infans. ff. eodē tit. lex pupillus. ff. de acquirenda hæreditate & referendo Soccinum & alios in specie probat Mieres. dicta. quæstione. 41. ex principio. & sic de cæteris qui possunt vel non acquirere possessionem.

SVMMARIVM.

Possessio quando acquiratur per procuratorem numero. 1. & per totam glossam.

Acceptatio procuratoris an sit necessaria vt domino possessio acquiratur numero. 4.

¶Gloss. 13. l. 44.

1 IBi, *o a quien su poder ouiere*, licet generale tantum dummodo sit de hijs qui à iure procuratores generales nuncupantur vt curator, tutor, aut prælatus, vel qui datus est ad omnia negotia non vero procurator ad lites vel causas tantum vt bene post Zasium & Ripam aduertit Tellus Ferdinandez in. l. 17. Tauri numero. 33.

2 ¶ Et si de vera traditione agatur facta procuratori etiam domino ignorante possessio transfertur. l. 1. §. per procuratorem &. §. si iusserint. l. quod meo versicul. procurator. ff. de acquirenda possessione. l. qui mihi donatum. ff. de donationibus si vero nõ de reali traditione: sed de ea quæ resultat ex constituto quæratur multi dixerunt non transferri possessionem domino absenti per procuratorem, tam ex eo quod in ea specie foret concurrere duas fictiones & specialitates contra tex. in. l. 1. C. de dotis promissione quam quod ex lege ea quæ ciuiliter. ff. de acquiren. rerum dominio non posit immediate domino acquiri per procuratorem nisi per actum naturalem quibus motus Bartolus in. l. 1. C. per quas personas nobis acquiritur tenet hanc sententiam & ante ipsum Bellapertica ibibem. Paulus de Castro. in. l. 1. §. si iusserint in fine & in. l. quod meo in fine. ff. de acquirenda possessione & alij plurimi relati quanuis non sequuti à Tiraquelo in tractatu de iure constituti. ampliatione. 26. numero. 4.

¶ Alij vero & melius transferri crediderunt vt post Bart. in. l. ab emptione in fine. ff. de pactis vbi Angelus Imola & alij & eumdem Bart. in. l. certe. ff. de præcario. tenent Raphael Cumanus Alexander Imola & Iasso. in. l. 1. ff. de acquirenda hæreditate Corneus consilio. 50. videtur in hac consultatione libro. primo & consilio. 117. multa essent libro. 2. Guido Papa decissione. 112. in dicta curia Paulo ante finem & dicit communem Bertrandus consilio. 130. ponitur in facto libro. 3. Gozadinus consilio. 15. videtur columna. 2. & iterum consilio. 16. numero. 12. & referens Tiraquelum & alios Tellus Ferdinandez in. l. 17. Tauri numero. 32. quam sententiam indubitanter amplectimur respondendo in contrarium adductis cum Tiraquelo, dicta ampliatione numero. 6. vsque ad numerum. 12. reiecta. 3. opinione quam in hoc somniauit Platea. in. §. ex his itaque ad finem instituta per quas personas nobis acquiritur, reprobata à Tiraquelo vbi supra. numer. 13. quod intellige & limita per Tellum Ferdinandez in dicta. l. 17. Tauri numer. 34. vsque ad numerum. 38. cuius restrictiones deductæ fuerunt à Tiraquelo in dicta ampliatione. 26. numer. 14. vsque ad numerum. 18. quanuis ipse ingeniose eas extenderit & confirmauerit. sed quia omnino cessaret ea difficultas. l. nostra quæ de traditione vera vel ficta loquitur constituit idem esse in traditione facta procuratori. ibi, *o a quien su poder ouiere.* 3

¶ Ego tamen vltra Tellum Ferdinandez & Tiraquelum id intelligerem verum dummodo procurator 4

tor habens speciale mandatum vt supra diximus eam donationem acceptauerit. quia antea non efficeretur irreuocabile primogenium: cum etiam translata possessione ex vi constituti seu aliter ficte requiritur acceptatio. & à fortiori quando possessio per procuratorem transferri prætenditur: vt satis probauimus in glossa verbo, *huuiere entregado*, & probat glossa in cap. si tibi absenti. verbo habueris de præbendis libro. 6 Rota. Antiqua decisione. 290. ad recipiendum. Guido Papa consilio. 32. circa donationem numero. 3. Gouarrub. libro. 3. variarum resolutionum. capit. 16. numer. 4. Cassaneus in consuetudinibus Burgundiæ rubrica. 4. § 5. verbo sans procuració. num. 4. Rebufus. 2. thomo constitutionum Galliæ titul. de donatione insinuanda articul. 2. glossa. 1. num. 6. & 7. & articulo. 3. glossa. 5. & glossa. 6, in principio.

SVMMARIVM.

Maioratus quando ex traditione scripturæ efficiatur irreuocabilis per totam gloss.

Tabellionis præsentia an sit necessaria in actu traditionis scripturæ, num. 1. vsq; ad. 7.

Præsentia alicuius quando est necessaria an sufficiat personalis vel requiratur intellectualis & operatiua num. 3.

Præsentia semper a lege requiritur ex proposito & ad aliquid operandum. numero. 4.

Traditio sola instrumenti an inducat irreuocabilitatem. num. 6. & 7.

Intellectus. l. 1. C. de donationibus. & l. 8. titu. 30. part. 3 num. 6. 7. & 8.

Præsentia tabellionis qua ratione sit necessaria in actu traditionis scripturæ & non rei ex qua fit maioratus. numer. 9. cum alijs.

Nouus intellectus ad. l. nostram in casu traditionis scripturæ. num. 10.

Traditio nuda instrumenti non inducit irreuocabilitatem donationis seu maioratus. sed facta intelligitur causa custodiæ. numer. 10. ad med.

Traditio instrumenti absque præsentia tabellionis quando datur animus non reuocandi inducit irreuocabilitatem. numero. 11.

Traditio instrumenti in actu institutionis maioratus facta quando inducat irreuocabilitatem. num. 12.

Instrumenta antiqua vel nouiter confecta an sint tradenda ad inducendam irreuocabilitatem. num. 13. cum alijs.

Intellectus ad l. 8. titu. 30. part. 3. num 14. cum alijs & alius num. 15. & 16. & nouus ad ipsam. l. traditur. num. 17.

Leges partitarum a iure communi intelliguntur & interpretantur. num. 16.

Cessio loco veræ traditionis habetur. numero. 17.

Maioratus an ex re mobili institui possit. num. 18. remissiue.

Traditio scripturæ rei mobilis an inducat irreuocabilitatē maioratus. num. 18.

Traditio instrumenti maioratus instituti ex rebus incorporalibus. iuribus seu actionibus an inducat irreuocabilitatem. numero. 19.

Traditio instrumēti facta absente re an inducat irreuocabilitatem. num. 20.

Traditio instrumenti & clauium in quo differat. num. 21.

Tradens instrumentum debet rem in eo contentam possidere ad inducendam irreuocabilitatem. num. 22.

Donatarius si reddiderit instrumentum sibi traditum donanti an reuocetur donatio. numer. 23.

¶Glossa, 14. l. 44.

1 Ibi, *o le vuiere entregado la escriptura dello ante escriuano*, ergo ex sola traditione instrumenti si non fieret coram tabellione non efficeretur maioratus irreuocabilis & sic eius irreuocabilitas in sola præsentia Tabellionis cõsistit sicut & meliorationis ex l. 17. ibi *o le vuiere entregado ante escriuano la escriptura della*, & resoluunt Tellus in l. 22. Taur. num. 5. & in l. 17. num. 65. & 68. Couarr. lib. 3. varia. cap. 16. num. 12. & Mieres in tracta. maiora. 1. part. quæst. 65. in princi. & num. 8. & 9. Olanus in antinomijs verbo donatio. nume. 63. Molina lib. 4. cap. 2. num. 12.

2 ¶ Non tamen explicant quid operetur verbum illud, *ante escriuano*, an solum quod tabellio presens sit traditioni scripturæ vel quod eius actus traditionis coram ipso alia scriptura fiat, & quanuis solam presentiam eius requiri videbatur ex verbis legis ibi, *ante escriuano*, quę de sola ipsius præsentia mẽtionem faciunt ab origine tamen considerando mentẽ legis & simul rationem qua præsentiam requiri conditores voluerunt atq; effectum pręsentię tabellionis, secure credimus tenẽdum eius actus traditionis scripturam esse conficiendam, qua maioratum instituens fateatur eam scripturam institutionis filio tradere & ius in ea contentum cedere, vt per eam traditionẽ maioratus in ea institutus efficiatur irreuocabilis. ¶ Quæ necessaria in-

3 terpretatio ex eo cõfirmatur quia quotiescunq; præsentia tabellionis seu alterius ad actum requiritur non solum personalis est necessaria, sed intellectualis & operatiua, ita quod præsens videat & intelligat actum ad cuius cõfectionem desideratur & ex parte ipsius præstet authoritatem tex. in. l. diẽ proferre. §. coram per totum maxime ibi, nisi tutor præsens fuit. ff. de recep. arbi. bonus tex. in. l. si quis mihi bona, 25. §. coram titio iũcta gloss. de acqui. hæredi. melior. tex. cum gloss. vel bo ipso præsente in. cap. in primis. 2. q. 7. & probauerunt Bart. in. d. l. diem proferre. § coram. & in. l. coram Titio de verb. signi. gloss. verbo coram in cap. vt circa. §. 1. de electio. in. 6. & plurima notatu digna referens Cardinal. Albanus ad Bart. in. d. l. diem proferre. § corã. ¶ Maxime quia semper præsentia a lege requiritur ex proposito & 4
ad aliquid ex parte præsentis operandum gloss. singu. per tex. ibi in clemẽ. 1. verbo præsentium de bapt. quam se re in specie dicit singularẽ Fel. in proemio decreta. num. 22. & videtur probari in clemen. 1. §. porro. ibi. *præsentiã exhibeant*. de statu Monacho. iunctis iuribus relatis à gloss. in. d. clemen. 1. de bapt. & alias foret inducere ex sola præsentia tabellionis actus irreuocabilitatem atq; trãslationem possessionis quod nullibi iure decissum reperitur. vnde eam sentẽtiam licet non his fundamentis expresse tenet Pala. Rub. in l. 17. nu. 36. & idem tacite fatetur Mieres in tracta. de maiora. 1. p. q. 65. nu. 1. & num. 9. ¶ Quam nos veram credimus quando ex interuallo post ma- 5
ioratus institutionem traditio instrumenti fit coram tabellione quia tunc eius actus traditionis alia scriptura cõficiẽda erit, qua voluntas instituentis non reuocandi maioratum constet. Si vero incõtinenti in ipso actu institutionis traditio fiat vt quia instituens in eadem institutionis scriptura fateatur in signum veræ traditionis possessionis eã filio tradere, & de simili traditione tabellio fidem fecerit sufficiẽs erit hęc tabellionis assertio absq; noua eius actus traditionis scriptura ad inducẽdam irreuocabilitatem quod notatu dignum est.

Neq;

Neque vt aliqui male dixerunt in hoc erit nostra. l. correctoria iuris communis aut partitarũ, nempe. l. 1. C. de dona. & l. 8. tit. 30. parti. 3. sed leges illæ procedunt in traditione instrumenti facta extraneo ex qua donatio omnino perficitur, atque irreuocabilis est, etiam si traditio instrumenti non fiat coram tabellione vt ex ipsis legibus
7 constat. ¶Nos vero loquimur tam in præsenti quam in. l. 17. in traditione instrumenti maioratus aut meliorationis facta filio ex qua nũquam inducitur donationis irreuocabilitas sicut neq; vera rei traditione induceretur, sed tantum operatur ea ficta traditio vt morte donantis, donatio confirmetur, vt in ficta traditione donationis inter patrem & filium resoluũt Ang. in. l. 2. C. de in offi. donatio. Bald. cons. 430. lib. 1. Deci. consi. 239. & plurimi per Tiraquel. de iure cõsti. 1. part. nu. 49. & 50. cum alijs & in vera traditione probant omnes per tex. ibi. in. l. Papinianus de dona. inter virum & vxorem glossa verbo à te. in. l. cum de in rem verso de vsuris. & communis per Alexan. in. l. tempus. nu. 5. de re iudi. Anto. Gomez in. l. 17. Taur. nu. 4. Molina. lib. 1. cap. 12. num. 19. qua ratione & alijs infra dicẽdis requiritur præsentia tabellionis.
8 ¶Secundo & ingeniose respondetur quod. l. 1. C. de donatio. & l. partitæ secundum verũ earum intellectum infra. in. 2. ampliatione ad hanc glossam traditum intelligendæ sunt in traditione instrumenti antiqui in quo ius donantis continebatur ex qua cum dominium & possessio trãsferatur absq; tabellionis præsentia merito animus non reuocandi aperte deducitur leges vero nostræ tãtum sunt intelligendę in traditione instrumenti institutionis, vt ex ipsis constat ibi, *la escriptura dello*, ex qua traditione cum de iure communi nõ induceretur irreuocabilitas præsentia tabellionis fuit necessaria, modo supradicto ad eam inducendam amplians. l. nostra & l. 17. ius commune & partitarum in specie meliorationis & maioratus ad casum quo scriptura institutionis traderetur, vt melius dicendum erit in. d. 2. ampliatione, ex quo clare deducitur quod si instrumẽta antiqua traderentur non esset necessaria præsentia tabellionis sed ius commune & partitarum seruaretur, quia leges nostræ vt dictum est loquuntur in casu quo noua institutionis scriptura traditur. ¶Sed ad huc in casu nostræ le- 9
gis viget vrgens difficultas circa rationem differentiæ inter casum traditionis scripturę & rei contentæ in maioratu. quare scilicet in casu traditionis veræ non requirit. l. tabellionis præsentiam, & in casu traditionis scripturæ eam fore necessariam constituit cũ vtroq; casu possessio transferatur & consequenter animus non reuocandi resultet, cui difficultati respondebat quidam amicus quod quia. l. loquitur in filio & in rebus maiorat⁹ tãti põderis & momẽti, necessaria fuit tabellionis pręsentia ad probandam scripturę traditionẽ cum iuridice præsumatur filium cui domus oculta non latent facile eam scripturam surripuisse ad effectum vt pater amplius nõ potuisset maioratum reuocare quæ ingeniosa consideratio non bene ad. l. adaptatur quia in rebus non maioratus idem cõstituit. l. 17. & quia si lex requireret pręsentiam tabellionis ad probandã scripturæ traditionem sequeretur eã posse etiam testibus probari contra expressum tenorem nostræ. l. & scribentiũ receptam sententiam. ¶Vnde ad 10
veram rationem differentiæ inter eos casus prænotandum est quod in hac

lege.& in l.17. Taur. tūc requiritur præsentia tabellionis in actu traditionis scripturæ quando nulla possessio verè vel ficte ante ipsius traditionis actum translata erat in donatarium vt quia maioratus simpliciter fuit institutus absque vlla clausula sufficienti ad trāsferendam possessionem, quod euidenter patet ex eo quia si foret translata possessio donatio efficeretur irreuocabilis ante traditionem scripturæ vt ex dictis legibus constat, quo præsupposito ratio differentiæ ea mihi sufficiens videtur quia quando instituens vere vel ficte tradit possessionem rerum maioratus animum declarat non reuocandi ipsum à quo pendet irreuocabilitas vt dixi in glossa verbo la possession. quādo vero instrumētū traditur continens ius ad bona donata non ex simplici eius traditione absq; vlla trāslatione possessionis poterit deduci voluntas non reuocandi sed ea traditio causa custodiæ velut procuratori ad agendum in dubio facta censeretur ex glossa notanda in l. fi. verbo rati habitione. C. de pactis conuen. quam dicunt singularem & non esse alibi. Dinus singula. 71 Roma singu. 637. & cō sil. 446. Alcia. de præsumptio. regula. 1. præsumpt. 33. Boeri. deciss. 287. nu. 7. & post Alexan. & alios aduertit in specie Grego. in l. 8. tit. 30. parti. 3. gl. 1. & ideo ad deducendam tradentis voluntatem erit necessaria præsentia tabellionis coram quo instituens libēter fateatur eam instrumenti traditionem facere vt inde constet velle maioratum non reuocare. & hoc in effectu sentierunt dicentes nudam instrumenti donationis traditionē non inducere eius irreuocabilitatem nisi interueniat præsentia tabellionis vt ex nostratibus aduertit Molina. lib. 4. c. 2. num. 29. Mieres in tracta. maiora. 2. part. quæst. 65. num. 9. Olanus in antinomijs verbo donatio. num. 63. qui sic sunt intelligen. ¶Ex quo singulariter deducitur quod si ex actu traditionis instrumenti constet voluntas non reuocandi vt quia instituens id tradere fateatur ad inducendam irreuocabilitatem quamuis deficiat præsentia tabellionis erit maioratus factus irreuocabilis cum. l. nostra tantum loquatur in simplici instrumenti traditione. quæ absque præsentia tabellionis non inducit irreuocabilitatem vt aduertit Olanus supra & quia si causa irreuocabilitatis à sola voluntate instituentis pēderet & ea voluntas aliter deducitur quam ex traditione instrumenti in præsentia tabellionis vt notum est verissimum constat absq; vlla præsentia tabellionis induci eam irreuocabilitatem alias in solo casu quo præsente tabellione instrumentum traderetur daretur irreuocabilitas, quod magnum absurdum foret & fere nullius momēti nostræ legis dispositio. ita intelligo dicentes in sola præsentia tabellionis consistere irreuocabililitatem vt loquantur quando simplex traditio instrumenti interuenit quæ absq; tabellionis præsentia non est actus ex quo deducatur animus non reuocandi & hoc in effectu cōstituit. l. nostra cuius ratio dubitandi erat, quia cū institutioni maiorat⁹ præcesserit actus sequēs traditionis instrumenti licet simplex cum factus videretur in consequentiā institutionis quodammodo significabat voluntatem non reuocandi & ita sufficere videbatur simplicem traditionem. Sed econuerso decidēdi fuit, quia cum hæc voluntas euidenter aut saltim coniecturaliter deberet constare. & simplex traditio solam custodiā significaret neque posset inducere irreuocabilitatem necessarius fuit actus ex quo

[illegible] voluntas clarius deducere- [illegible] iptura coram tabellione qua [illegible] s fateatur nolle amplius reuo [illegible] atoratum. ¶ Qua ratione [illegible] entiæ retenta atq; decidendi cō- [illegible] ad interpretationem .l. deue [illegible]nus & primo eam vt dixi intelligi mus quando ex interuallo post maio- ratum institutum traditio instrumen- tis sequitur quo casu eius actus simpli- cis traditionis conficienda erit scriptu ra corā tabellione, si vero incōtinēti in ipso actu institutionis maioratus tra ditio fieret quę animum non reuocā di significaret nulla alia scriptura ne- cessaria erit, neque præsentia tabellio nis quod deducitur a lege nostra, ibi *la escriptura dello*, & a lege .17. ibi, *la es- criptura dello*, quæ præsuponit traditio- nem scripturæ post maioratus institu- tionem fuisse factam, quæ differentia non procedebat de iure communi cū incontinenti aut ex interuallo tradi- tione facta inducebatur irreuocabi- litas ex.l.1.de donatio.C.& ex.d.l. 8.
13 parti. ¶ Secundo etiam intelliges l.hanc procedere quanuis non instru menta antiqua bonorū ex quibus fuit maioratus institutus traderentur sed noua vbi melioratio seu maiorat⁹ insti tuitur vt probatur in.d.l.17.ibi. *la escrip tura dello*, idest institutionis ipsius ma ioratus & in nostra l.ibi, *la escriptura de llo*, quæ sic sunt interpretādę & proba uerunt eas leges sic intelligentes Ci- fontanus hic & in.l.17. versic. *tertius* casus & ibi Tellus num.65. Gomez in l.45.num.57. Mieres in tract. maiora. 1.part.quæst 65.in prin. Olanus versi. possess.num.41. Molina lib.4.capit.2. num.10.&.11.quorum sententiam re stringerē ad casum meliorationis seu maioratus in quibus id expresse deci- ditur per hanc.l.&.l.17. in alijs omni- bus casibus quibus prætēditur per tra- ditionem instrumenti donationē effi- ci irreuocabilem necessariū esse cre- dens fore instrumenta antiqua traden da in quibus ius donantis & rerum do natarum continetur secundum quod antea de iure communi constitutum erat per tex.in.l.1.C.de dona. dum di cit emptionem mācipiorum instrumē tis, *donatis & traditis*, quam ita intel- lexerunt Petrus Cinus Albericus Bal. & Salice. ibi Imola. in.l.3. de acqui. posse. vbi Areti.& Alexand. Vincent. num.17. Bald. in.l. ab emptio. 1. lect. col.3.de pact. Guillel.de Cuno.in.l.3. C.de acqui.posse.quem referēs sequi- tur Alex.in.l.2. in princ.nu.11. de ac qui.posse. & idem tenent Pala.in rub- de dona.§.76.num.5.Grego.Lupus in d.l. 8.nu. 30.part.3.gloss.fin. Couarr. lib.3.cap.16.num.12.tenentes omnes de iure communi hanc esse veram & receptam sententiam supra. sicq; de- bere intelligi.l.1 C. de donatio.

¶Quæ restrictio verissima est etiā 14
stante.d.l.8. part.per quam Grego.ibi dem gloss.fi.1.existimat ius commune esse correctum dum.l.dicit, *apoderando le de las cartas, o faciēdo otra de nueuo*, quia ad eam Couarr.d.lib.3.capit.16. num. 12. sentiens prædictam difficultatem ingeniose respondit ius commune nō corrigere neque probare sufficere no uum instrumentum tradi sed debere intelligi vno ex tribus modis, aut quā do rerum donatarum instrumenta nō fuerunt confecta, vel si fuerunt sed do nator volēs antiqua retinere quia for sam aliud ius in eis continebatur alia nouiter ab eisdem deducta donatario tradiderit vel proprius quando anti- qua perdita fuerunt, & noua ex origi- nali iuridice trāsumpta ipsi donatario traduntur quibus casibus constantet credit esse legem partitæ intelligen- dam vt euitetur legū correctio quod in pri

in primo casu procedere non potest cum sit cõtra verba.l. partitæ quæ præsuponunt antiqua instrumenta fuisse confecta, ibi, *apoderandole de las cartas.* in secundo tamen bene potest verificari cum plura sint instrumenta communia vtriusq; partis iura continentia quæ necessario sunt vtrique præstanda & tunc verba illa, *o haziendo otra de nueuo*, intelligerentur idest deducendo non solum vnum. Sed plura solemnia originalia, & his in quorum fauorẽ confecta fuerunt tradendo. in tertio etiam casu proprius verificatur cum l. sentiat quod si propter difficultatem vt quia perdita sunt antiqua instrumẽta tradi nequeãt sufficiat si nouiter cõfecta tradantur, & in hoc casu intelligit cum Couarr. l. part. Anto. Gomez in.l.45. Tauri. num.57. ad fin. licet in terminis nostræ. l. contrarium credat & nos eum intellectum confirmam' ex eisdem verbis quibus contrarium tenentes probant suam sententiam dicit enim.l. *o faciendo otra de nueuo*, quæ verba necessario sunt intelligenda nõ de scriptura noua ipsius donationis quæ non posset altera nũcupari, cum nulla eiusdem donationis præcesserit sed proprie de simili antiqua rerũ donatarum & hunc intellectum firmiter teneo cum Couarr. & Gomezio supra ne demus legum correctionem nisi in casibus nostræ.l.&.l.17.Taur.

15 ¶Considerabam alium intellectũ ad.l.parti. vt dum dicit, *o faciendo otra de nueuo*, disiunctiue intelligenda sit copulatiue resoluendo disiunctiuam in copulatiuam vt euitetur legum correctio & magnum absurdũ ex.l. si is qui ducenta §. fi. de reb. dub. l. Lucius.2. de hære. insti. l. generaliter in princ. C. de insti. & substit.

16 ¶Maxime cum leges partitarum nunquam videantur corrigere ius commune nisi clarissime constet de correctione imo debeant ab eodem iure communi intelligi & interpretari & ex causa suppleri vt resoluunt Xuarez in prælud. fori.pag.2.&.6.& in.l. quoniã in priorib' ampliatione.2.C. de inoffi. testa. Grego in.l. 10. titu. 5. part.6. gloss.10. & late comprobat Burgos de Paz. in l.1.Tauri.num.573. cum alijs vbi plurimos refert.num.574. qui ex iure cõmuni interpretauerunt leges partita. probant etiam Couarr.lib.1.capit.14. num.5. Grego.in.l.9.verbo, *amudar.* titu.13.part.6. Peralta.in.l. si quis in prin. num.40. de lega.3. quia licet doctissimus Gregorius partitarũ quæ in multis deficiebant & in contextu mendosę erant atq; vna litera pro alia sepissime reperiebatur ad verum sensum atque contexturam, restituit vt ipse fatetur in.l.29.titu.1.part.1.gloss. *en su libro*, ad fin. vidi post eius elegantem restitutionem atque expositionẽ multoties de ipsarum literarum veritate dubitari & diuersam contexturam reperiri & in specie nostræ legis vidi in quodam libro partitarum Montalbi literam copulatiue positam scilicet, *apoderandole de las cartas y faciendo otra de nueuo*, quæ si vera esset non foret. l. correctoria iuris communis, sed potius confirmatoria sed in hac cõsideratione ad.l. part. altius est considerandum.

¶Tertio modo ad.l. par ti. existimaui nouiter respondendum non probari in ea sufficere noua instrumenta donationis tradi cum lex dicat, *o faciendo otra de nueuo*, quæ verba nõ ad actum traditionis scripturæ sed confectionis ipsius sunt referenda & tunc.l. parti. in illis verbis, *apoderandole de las cartas o faciendo otra de nueuo*, duobus modis facit donationem irreuocabilem primo per traditionem instrumenti antiqui in quo ius donantis cõtine 17

tine

tinebatur ſecundum quod antea de iure communi erat conſtitutum. 2. abſque traditione eius per ſcripturam donationis rei contentę in antiquis nouiter confectam. in qua facta donatione & ſimul ceſsione iuris perinde efficeretur donatio irreuocabilis ac ſi vere antiqua inſtrumēta traderentur quia cum ceſsio loco veræ traditionis habeatur ex Angeli doctrina in l. 1. in fi. num. 4. C. de actio. & obliga. per tex. in. l fin. C. quando fiſcus vel priuatus & eorum quæ tradit Mieres de maiora. 1. part. quæſt. 40. per totam & donatarius virtute eius ceſsionis poſsit antiqua inſtrumenta conſequi in quibus ius ad rem ſibi donatam cõtinetur merito ex confectione inſtrumenti donationis atque ceſsione iuris in eo facta ſicut ex vera inſtrumenti antiqui traditione efficitur donatio ſeu maioratus irreuocabilis.

18 ¶ Tertio & principaliter intelliges noſtram. l. & l. 17. Taur. in traditione inſtrumenti bonorum ex quibus maioratus ſeu melioratio poſsit inſtitui, cum ſi deficiat poteſtas inſtituendi & ſic actus ſubſtantia, a fortiori effectus traditionis deficeret ex quo bene deducitur quod cum ex re mobili maioratus inſtitui poſsit, ita tamen vt ea re mobili vendita ex pecunia bona inmobilia comparentur in quibus perpetuo iure maioratus ſuccedatur vt reſoluit Molina lib. 2. cap. 10. per totū & num. 4. recte procederet in eo maioratu diſpoſitio noſtræ legis & a fortiori. l. 17 Taur quæ in melioratione loquitur intelligendo eas generaliter tā in rebus mobilibus quā in immobilibus contra doctrinam Angeli de Periglisio. l. 3. de acqui. poſſe. vbi Vincen. num. 1. dicentium. l. 1. C. de dona. intelligi tātum in rebus mobilibus quorum ſententia etiam de iure communi impugnatur ex traditis à Gomezio in. l. 45. Tauri num. 56. ad fin. per tex. in. l. 8. tit. 30. part. 3.

¶ Secundo deducitur quod ſi maioratus ſeu melioratio ex rebus incorporalibus fiat vt ex iuribus ſeu actionibus bene procederet. l. noſtra quæ generaliter loquitur in omnibus bonis ex quibus maioratus valet inſtitui cū l. 17. dicat, *enel tercio de ſus bienes*, & ſtatim, *la eſcriptura dello*, & l. noſtra, *el que hiziere algun mayorazgo*. & ſtatim, *la eſcriptura dello*, quæ ſunt verba generalia, & tam bona corporalia quā incorporalia comprehendunt, quod etiam receptum erat de iure communi. quo traditione inſtrumenti rerum incorporalium donatio irreuocabilis efficiebatur ex Bart. in. l. Labeo. in fi ff. de pact. Bal. in. l. fin. C. quando fiſcus vel priuatus. Alexan. in. l. 2. num. 12 de acqui. poſſe. & per tex. in d l. 8. parti. tenet idem Grego. ibi gloſſ. 1. & latius Mieres in tracta maiora. 1. part. quæſt. 40. num. 3. 4. & 5. intelligentes verum quando conſtiterit tradentem donationem facere voluiſſe, & nos verius credimus ſi facta traditione inſtrumēti, eius actus traditionis coram tabellione publica ſcriptura fiat in qua ius tradentis cederetur vt diximus ſupra quia facta inſtrumenti traditione & ſimul iuris in eo contenti ceſsionē abſque dubio induceretur irreuocabilitas quo modo ſaluari poteſt doctrina Imolæ in l. fin. in principi. ff. de dona. quem ſequitur Vincentius in l. 3. num. 18. ff de acqui poſſe. vbi tenet l. 1. C. de donatio. non procedere in traditione inſtrumenti in quo ius incorporale continetur pro qua concordia tex. iūtque tradit Rebuf. in. 3. thom conſti. reg. tit. de maioratibus poſſe. num. 84. in præfatione vt intelligantur quā do ſola traditio ſimplex interuenit

abſ

absque iuris in eo contenti cessione vel donationis præsumptione.

20 ¶ Quarto intelligerem etiam si traditio instrumenti fieret absente re in eo contenta de qua maioratus fuit institutus quod à nostra lege probatur dum ex traditione instrumẽti facit irreuocabile primogenium quoad bona futura & ex. l. 17. dum idem in melioratione tertij & quinti apertius cõstituit & de iure communi in omni donatione probatur per Acursium in l. 1. verbo & traditis. C. de dona. vbi Cinus & omnes Alex. in. l. 2. in princ. num. 13. ff. de acqui. posse. Tiraquel. de iure consti. 2. part. amplia. 3. num. 4. & dicunt communem Couarr. lib. 3. cap. 16. num. 12. Gomez. in. l. 45. Tau. num. 58. reiecta in hoc opinione Bal. in. d. l. 1. C. de dona. & in. l. clauibus de contrahen emptio. & Isernia in capit. 1. in princ. quid sit inuestitu.

21 ¶ Et in hoc est singularis differentia inter traditionem instrumenti & clauium. quia per traditionem clauiũ non facta in conspectu rerum possessio nunquam transfertur ex glossa ordinaria in. l. clauibus. 74 ff. de contrahenda emptio Bart in. l. 1. nume. 18. ff. de acqui posse. cuius opinionẽ dicunt communem Iass. ibi num. 91. Ripa. nu. 57 Soccinus in. l. 3. num. 24. eod. tit. & quamplurimi relati & sequuti. à Gomezio in. l. 45. num. 61. Couarr. lib. 3. cap. 16. num 11. & Tiraquel. de iure consti. 2. part. amplia. 3. num. 3. vbi reddunt rationẽ differentæ inter eos casus & intelligunt tex. in. d. l. clauibus de contrahen emptio. quos vide.

22 ¶ Debet tamen tradens instrumentum possidere rem in eo contentam alias non poterit transferre possessionem neque consequenter efficeretur maioratus irreuocabilis vt probauerunt allegando iura vulgaria Cifuentes in. l. 17. vbi Palacius. num. 25. Gomez in. l. 45. Tauri. num. 58. allegando gloss. in. l. 1. C. de dona. & hoc est generale in omnibus casibus vbi possessio ficte transfertur in quibus est necessarium quod is aquo transfertur possideat. l. quamuis. 32 §. si conductor ff. de acqui. posse. & latissime tradit Tiraquel. de iure consti. 3 part. limita 1. num. 1. cum pluribus sequen. vbi eleganter id prosequitur.

¶ Limitabis tamen legem si forsam is cui instrumẽtum traditur ipsum donatori rediderit, quia possessio tunc in donantem retransfertur ex glossa in. l. ab emptione. verbo. constituantur ibi. *ita & eo uicisso.* ff. de pact quam ibi summe laudat Angel. in fi. & facit Theorica glossæ in. l. 1. glossa magna in fin. C. de in offic. donatio. quam dicunt notabilem Bal. ibidem & Alex. in. l fin. num. 3. C. delega. & plurimos referens Tiraquel. in. l. si vnquam reuertatur num 15. de reuo. dona. & magis in specie Alexan. in. l. 2. num. 21 ad fin. ff. de acqui. posse. 23

SVMMARIVM.

Maioratus seu melioratio ex causa onerossa facta non efficitur irreuocabilis nisi cum tertio fiat num. 1. & per totam glossam.

Interuentus tertij in cuius fauorem maioratus instituitur tẽpore institutionis ipsius adesse debet. num. 2. & 3.

Qualitas tertij vel alia similis quæ tempore dispositionis requiritur si ex post facto interueniat nihil operatur. num. 2. 3 & 4.

Fundans se in qualitate certo tempore requisita eo tempore interuenisse probare debet alias sucumberet num. 4.

Origo & initium contractus donationis seu alterius semper atenditur & non quod iã perfecta donatione superuenit. num. 5.

Donatio ob causam studij aparente facta absque

absque alia causa quae eam efficere possit irreuocabilem libere valet reuocari, num. 6.

¶Glossa.15.l.44.

IBi, *o si el dicho contrato se viniere hecho por causa onerosa con otro tercero.* ergo
1 ad inducendam maioratus irreuocabilitatem copulatiue requiritur quod ex causa onerosa & cum tertio fiat, ita quod instituēs motus fuerit, ad ipsum maioratum instituendum, tam ex causa onorosa quam ex interuentu tertij, vnde si ex sola voluntate instituentis absque aliqua causa lucratiua respectu ipsius & onerosa respectu tertij maioratus instituatur reuocabilis erit, sicut quando ex causa onerosa absque tertij interuentu instituitur vt clarissime constat ex hac lege, & in melioratione probatur in.l.17. Tauri, quas sic intellexerunt Tellus ibidem. nume. 69. Baeça de nō meliorandis. cap. 21. nu. 36. cum alijs Molina lib. 4. cap. 2. nu. 15. & 16.

¶Quo fit vt omnis donatio ob causam
2 aparentē filio facta nisi cum tertio etiam fieret ex ea interesse prętendenti libere possit reuocari, ex constitutione nostrae l. & in tantum id procedere quod tēpore institutionis maioratus aut factae donationis debet interuenire tertia persona, cuius interfit ea institutio, alias si ex post facto interueniat reuocabilis erit maioratus, cum lex praecisse requirat quod institutio fiat cum tertio & sic qualitatem illam tertij eo tempore concurrere sit necessariū quòd patet ex eo quia verbum illud, *tercero*, de quo in hac lege, iungitur verbo, *se houiere hecho.* quod importat actum disponendi, ideo debet adesse qualitas in eo comprehensa tempore dispositionis. l. titius vbi Bart. ff. de test. milit. §. si extraneus in l. in delictis de noxal. l. 3. ff. de auro & arg leg. notant Bart. in. l. ex facto. nu. 1. de vulg. & Parisi. cōsi. 17. nu. 28. 29. & cōs. 24. nu. 35. lib. 1. & cōs. 50. nu. 13. & 21. lib. 4. Tiraquel. de retract. titu. 1. §. 1. gloss. 9. num. 94. & 98.

¶Et non solum qualitas tertij qua- 3
lificatur ex verbo, *se houiere hecho*, sed etiam ipsa donatio quae regitur ab eodem verbo ex doctrina Bart. in. l. praetor. §. erit que in princ. ff. vi bonorum raptorum Imol. in clemē. 1. de excessibus praelat. Alex. consi. 34. num. 6. lib. 6. Soccinus consi. 27. num. 13. lib. 4. Parisi. consil. 18. num. 26. lib. 2.

¶Ideo allegans pro se legem hanc 4
aut. l. 17. Taur. necesse habebit probare requisita earum concurrere tempore factae meliorationis aut institutionis maioratus & consequenter tertiā personam cuius interfuit ea institutio dicto tempore interuenisse alias obtinere non poterit ex adductis per Felinum. in cap. 1. num. 38. de rescript. Alexand. post Bart. num. 4. in. l. diuus. nu. 10. de re iud. Parisi. consi 17. num. 28. & consi. 97. num. 124. lib. 3.

¶Quae resolutio eleganter proba- 5
tur ex eo quia ad intelligendū quae sit conditio donationis vel cōtractus an simplex, lucratiua ob causam vel onerosa considerandą est primeua & originaria eius natura, & non quòd perfecta iam donatione superuenit, cū origo & initium contractus atque donationis inspiciēdum sit. l. filius familias 1. versic. origo enim. C. ad maced. l. si procuratorem ibi, *vnius cuiusque contractus initium.* ff. mandati. l. nam origo. ff. quod vi aut clam. l. qui id ꝙ in princ. versi. causam enim & originem. ff. de donat. & fere in specie probatur in. l. vnica. §. si vero vel socer. C. de impon. lucrat descript. lib. 10. ibi. *licet casus euentu*, vbi si donatio ab initio existit one-

onerosa non mutat naturam neq; variatur, etiam si ex postfacto, ad lucrũ reuertatur & idẽ econuerso probatur in ead.l.in versi res vero, subdens tex. elegantem licet vulgarem, rationem scilicet quoniã à primordio tituli posterior formatur euẽtus vbi gloss. verbo primordium id aduertit, & notat ipse Acursius in.l.si donatur⁹.§.1. verbo dumtaxat de cõdictio. causa dat. vbi Iasson.num.13.& in.§ item si quis in fraudem.num.30. de actionibus Palatius Rubeus in cap per vestras.§.22. num.7. & ita illum tex. debuisset citare gloss.in.l.si duo.32.verbo scire ibi originem habet à lucro de acquirend. hæred.quam exornat Tiraquel. in.l.si vnquam verbo donatione. num.208. cum igitur initium sit considerandũ, eo tempore necessarium erit tertium interuenire cuius interfit ea maiorat⁹ seu meliorationis institutio, vt efficiatur irreuocabilis, & vtrũque simul cõcurrere causam scilicet esse onerosam & cum tertio contractũ initum.

6 ¶Quo fit vt donatio ob causam studij à patre facta, ex sua natura absque alia causa quæ eam possit efficere irreuocabilem, valeat libere reuocari, cũ tertij persona cuius interfit non interueniat, vt bene aduertit Tellus, in.l.17.num.113.cum alijs quem sequor omisso Gomez Arias. ibi.nu.54. Cifontan. nume.1. Lupo. num.67. Castello verbo, *semejante*, Segura in.l.vnum ex familia §.sed si fundum. num.118. vbi Perez.num.131.delegat.2. Loazes in l filijus familias.§. diui. num.85. delegat.1. quorum fundamenta leuia sunt, credẽtes donationem filio ob causam studij factam, effici statim irreuocabilem, ex communi opinione, quam testatur Crotus in.l fraterà fratre.num.47. de cõdictione indebiti & ideo eorum opinio rejicienda ex constitutione nostræ. l. quæ interuentum tertiæ personæ cui⁹ intersit ea institutio seu melioratio præcisse requirit & iure de iure communi receptior sententia erat eam donationem esse reuocabilẽ ex Bart. in.l.1.§.neq; castrẽse.nu.1. de cõ la.bono.Iass.in.l.filiæ.nu.2.C.de coll. Ripa.in.l.1.no.140.ff.solut matri. vbi Alex.num.55. Alciat. num.24. Rimi. nal.in.§.1 num,114. de donat instit.& resoluit Tellus in.l.17.num.114 & 115 vbi in cõtrarium adductis respondet.

SVMMARIVM.

Donatio seu maioratus ex causa onerosa instit tutus quando efficiatur irreuocabilis.nu. mero.2.& per totam gloss.

Donatio ex causa dotis etiam de iure cõmuni irreuocabilis erat.num.1.

Pater non dicitur exercere liberalitatem dotando filiam suum 1.ad fin.

Donatio causa matrimonij an vere ob causam dicatur vel simplex tantum.num.2. & alijs.

Donatio ob causam matrimonij an valeat reuocari remedio.l.fin.C.de reuocand. donat. vel natiuitate liberorum ex.l si vnquam.C.eod.tit.num.3.4.& .5.

Donatio ex causa matrimonij an debeat insinuari.num.6.

Donatio simplex vel ob causam quando dicatur eleganter discurritur.nu.7.& .8.

Pactum seu promissio de instituendo maiora tu ex causa alicuius matrimonij certi quando valeat late examinatur.nu.9. cũ alijs.

Pacta matrimonialia quando valida sint remissiue.num.10.

Intellectus ad.l.22.Tauri.numer.11.cum alijs.

Pactum super hæreditate tertij quando validum sit.num.12.& alijs.

Pactũ matrimoniale in fauorẽ filiorũ nascit turorũ quãdo subsistineatur.nu.14.cũ alijs.

Pactũ

Pactum affirmatiuum de succedendo si non vniuersam hæreditatis substantiam sed bona quædam seu castra specialiter designata respiciat, vallidum esse dixerũt plures. num. 14.

Pactum ex causa matrimonij initum ex omnibus parentis bonis vallidum non esse. num. 15.

Extrema à quo & ad quid habilia requiruntur in omni acquisitione ex sententia philosofi. num. 16.

Non entium nullæ sunt qualitates, num. 16. & 17.

Acquisitio omnis requirit habilia extrema & duplicem operationem actiuam & passiuam. num. 17.

Pactum seu promissio, ex causa alicuius matrimonij certi facta in fauorem nasciturorum de hæreditando seu instituendo in primogenito maioratum an valleat. num. 18. & 19.

Pactum de instituendo maioratum in primo genito nasc ituro alicuius matrimonij cuius contemplatione initum fuit inter nobiles & illustres personas & respectu rerum immobilium substinetur. num. 19. & 20.

Consuetudo seu communis obseruantia iustificat pactum de hæreditando seu instituẽdo maioratum in filio nasc ituro, numero. 21.

Pactum de futura successione iustificatur ex consuetudine. num. 22.

Pactum seu promissio de hæreditando nasc ituros. idem importat ac si paciscentes dixissent de præsenti quod eos hæreditabãt num. 23. & 24.

Legari seu donari potest nasc ituro. numero 25. & 26, cum alijs.

Spes verisimilis rei in stipulationem deductæ operatur ipsius stipulationis vallitatem. num. 28.

Intellectus ad tex. in cap. ad audientiam de ecclesijs ædificandis. num 29.

Pactum seu promissio de hæreditando seu maioratum instituendo in fauorem nasc iturorum ex causa certi matrimonij initum an possit reuocari. numero. 30. cum alijs.

Pactum de futura successione certo modo diuidenda vsque ad mortẽ potest reuocari. num. 33.

Iuramentum efficit irreuocabile pactum de hæreditando. num. 33.

Pactum de instituendo maioratum seu meliorando filium an ex consensu donatarij valeat reuocari. num. 34.

Pactum seu promissio de instituendo maioratum in fauorem nasc iturorũ an ex causa ingratitudinis aduersus promittentem comissa possit reuocari. num. 35.

Maiorat⁹ irreuocabilis an ex delicto patris reuocetur num. 36.

Matrimonium nondum copula consumatũ an efficiat donationem irreuocabilem. numero. 37.

Intellectus ad l. 101. de Madrid. numero. 38.

Ad l. 44. gloss. 16.

IBi *asi como por via de casamiento*, ponitur exemplum causæ onerosæ ex qua maioratus irreuocabilitas inducitur absque traditione rei vel instrumenti vt si maioratus instituatur ob causam matrimonij quæ onerosa est & inductiua irreuocabilitatis per hãc l. & per l. 17. Tauri, quæ meliorationem seu donationem ex causa matrimonij factam irreuocabilem facit, qua rum constitutionum originaria ratio est, quia cum donatio ex causa dotis facta filiæ in potestate etiam de iure communi irreuocabilis erat ex l. Pomponius Filadelphus. ff. familię herc is cum recepta sententia Bartoli in. l. frater a fratre. ff. de con-

dit.inde.ea præcipua ratione quòd cũ
præcisse pater teneretur filiam dotare.l.fin.C.de dot. promiss. eam dotan
do non videbatur donationem facere
neque vllam liberalitatem exercere
sed debitum potius necessarium exol
uere ex Decio.consi.35 num 3. Tello
in l. 17.num. 78. eod iure dicendum
erat donationẽ ex causa matrimonij
quæ pars videbatur contractus dotalis & cum toto ipso contractu confun
debatur effici debere statim irreuoca
bilem vt eam dixerunt Decius consi.
414. num. 14 Bertrandus consi 227
nume. 10. lib. 2. Guid Papa. deciss. 145.
Riminal in. § 1. insti. de donat. num.
492. ¶Ratio dubitandi ad hanc cõ
2 stitutionem ex ea communi & recepta sententia scribentium asignatur
quà secure fatẽtur donationem hanc
ex causa matrimonij filio factam non
esse ob causam sed potius vere simplicem subijci que regulis simplicium
donationum & consequenter essere
uocabilem non sequuta traditione
rei vel instrumenti cum ea causa matrimonij non sit finalis sed impulsiua
quam libenter amplexerunt Oldral.
consilio. 5. Titius. Paulus consi. 345.
num. 1.&.4 lib. 2. Ripa. in. l. 1. numer.
141. solu. matri. Corne. consi. 45. lib.
4. vol. 4. Bertrand consi. 5. num. 3 lib.
2.& consi. 173. nume. 1.& 2.& consi.
206. nume 3.&. 8, lib. 1 & consi. 111.
num. 6. & consi. 103. num. 7.& 9.& cõ-
silio 157. num. 1. lib. 2. & consilio. 162.
num. 4. & consi. 183. num. 2.&. 3.& cõ
silio. 50 nũm 6 lib. 2. Decius consilio
216. numer. 5. Aimon consi 85. num.
2.&.4.& consi. 114 &. 136. Iasson. cõ-
silio. 171. vol 4. Socci. iunior. consi. 1.
num. 53. lib. 4 Tellus in. l. 26. num. 5.&
num. 16. Moline de donatio. nume. 9.
3 23.42. Baeza de nonelioran. cap. 21.
num. 37. ¶ Ex quo eam donationẽ
ob causam matrimonij tanquam simplicem & subiectam regulis simplicium donationum valere reuocari ex
d. l. fin &. l. si vnquam. C. de reuo. donat. tenuerunt Bertrand. consi. 383. &
157.&. 163. num. 4.&. 230. num. 3. lib.
2.& consi. 20. num. 3.&. 4. lib. 1. Iasson.
consi. 171. lib. 4. colum. 2. Tiraquel.
in. d. l. si vnquam verbo donationes
num. 240.&. 245. Moline. de donatio.
num. 72. Baeza de non melioran. cap.
10. nu. 102.&. 103.& cap 12. num. 54.
¶Quę reuocari non valuisset si ob
causam & nõ simplex foret vt in spe- 4
cie. l. fin. probat gloss. ibi verbo inueniatur recepta ab Alexand. consi. 40.
num. 16. lib 4 Ripa ibidem. num. 41.
¶ Et interminis. l. si vnquam probauerunt Beroius consi. 64. num. 23. 5
lib. 1. Tiraquel. ibi verbo donatione
num. 141. Baeza de non melioran. ca.
6. num 63 & cap. 12. num. 35 Gabr. lib.
3. cõmu. tit. de donatio. conf 4 limita.
3. nu. 41. Iul. Cla. verbo donatio. q. 23.
versic. item quero. Molin. lib. 2. de Hi
spano. primogeni. cap. 3. num. 38.
¶ Et debere insinuari sicut alię sim 6
plices donationes tenuerunt Paul. cõ
silio. 145. num. 1. &. 4 lib. 1.& consi. 6.
nu. 1.&. 2 li 2.& consi. 35. nu. 8 vol. 1.
Paris. consi. 16. volum. 2. num. 23.& 26.
Riminal in. §. 1. num. 154. insti. de donatio.& melius Porti. consi. 36. per totum & consi. 80. numer. 10.&. 11 Ex
quibus omnibus iam constat difficilem ad modum esse constitutionem
nostræ legis fortem que rationem du
bitandi.
¶Ad cuius difficultatis verã expli- 7
cationem ita distinguendum existimaui. Aut huiusmodi donatio facta
fuit filio vel filiæ ad effectum vt ditio
rem & nobiliorem vxorẽ seu maritũ
inuenirent, nulla facta mentione certi
matrimonij neq; certę personę cũ qua
esset

esset contrahendum & in hac specie verissimum est donationem esse simplicem subiectamque regulis simplicium donationum & non effici absq; traditione vera vel ficta irreuocabilem,ex his qui secundam opinionem sequuntur qui sunt sic intelligendi. quod euidenter patet ex eo quia huiusmodi donatio ob causam matrimonij incerti & cum incerta persona facta solum ad effectum vt donatarius facilius & opulentius matrimonium contrahat.non potest dici donatio ob causam sed proprius simplex quia nō fit ad vtilitatem donantis cum tempore donationis nulla vtilitas ad donantem perueniat quod est de natura donationis ob causam,alias diceretur mera liberalitas ex parte donantis & lucrum ex parte donatarij & consequēter simplex donatio ex. l. 1.ibi,*non ob aliam causam*.ff de donatio. l. cum plures.§. cum tutor ibi.*ex liberalitate*,ff.de admi.tuto.l.donare ibi,*nullo iure cogente*,&.l. diuus Pius versic.*ex liberalitate*. ff. de regul.iur. l. quoties ibi,*liberalitatis*,& ibi. *quæ liberalitatis*,C de donat. quę sub modo l.1.C.de reuo.dona.l. 1. §. lucratiuas. C. de imponen. lucra. descript. libr. 10. gloss. in.l.licet verbo mortis. C. de pact. citans ad hoc tex. expressum in.l. si hæreditatem. 32. ff. mandati ibi, *nam & legatum*. præsupposito quod legatum donatio est. l. legatum. 37. de lega.2. & quod donatio quæ continet causam fauorabilem donanti dicatur ob causam continens vero fauorem respectu donatarij simplex cum in primo casu non sit gratuita neque lucratiua sed recompēsatiua oneris iniuncti donatario & in secundo sit mera liberalitas respectu donantis & lucratiua respectu donatarij passim scribentes resoluunt & in simplici donatione probatur ex supradictis, in ob causam constat per tex. in.l. 1.versic. 1. cum gloss. verbo sequuta. ff.de dona. ibi. hoc est ad vtilitatem donantis. l. donatio.25. C. de dona. vbi donatio erat cum causa faciendi vel non quæ quia non respiciebat fauorem donantis vt intelligit glossa. verbo suspensa non mutat naturam & nomen simplicis donationis.quam regulam ex iuris principijs deductam constituerunt Ioann. Faber. in.§. sunt præterea versic. sed & si quis vbi Iasso. numer. 9. insti.de actio.cuius dicta transcripsit Bernar. Diaz.regula. 210. & probauerunt Angel.consi.124.num. 5. Ripa.in.l. si vnquam quæst. 13. numer. 26. 27. C. de reuo.dona.vbi Tiraquel.verbo donatione.num. 114.142.195.Decius in authen.ex testamento. numer. 2. C.de collatio. Aimon consi. 85.num. 2.& consi.36.num.2.& consi 301.num. 10. Boeri consi.64.nume. 21.lib. 1. Riminal.in princip. insti. de donatio.num. 61. & in.§. 1. nu.483.&. 485.ipse Riminal.consilio.9. numer.39.Moline. de donatio. numer.9. & magis in specie eam esse simplicem donationem probat Baeza de non melioran. capi. 12. numer. 37. dicentes omnes hanc esse veram & communem sententiam.

¶Aut enim donatio fit ob causam mattrimonij certi vt quia cum certa 8 persona contrahitur & ne tunc remanerent deceptę filia vel nurus quorum ea donatio interest, & quia donantis vtilitas versatur atque donatio est pars dicti contractus matrimonij & confunditur cum toto ipso contractu dotali,ita quod vnus contractus fingitur ex. l. petens. C. de pact. & quæ aduertunt Decius consilio. 114. numer. 14. Tellus in.l. 17. numero. 71. merito nuncupabitur

donatio ob causam onerosam cũ tertio factam & consequenter efficitur irreuocabilis vt nostra.l. clare constituit cuius hæc videtur vera ratio decidendi & hoc modo intelligenda est opinio dicentium donationem ob causam matrimonij esse vere donationem ob causam atque irreuocabilem effici, quam supra relati scribẽtes probauerunt & Cifontanus in.l.17. Tauri num.5.in fin.vbi Lupus num.45. Couarrub.in cap.Rainaldus.§.2.nume.7 de testa. ¶Quam quidem legem
9 sic vtiliter intellectam amplia ad pactum seu promissionem ex causa onerosa matrimonij certi factam de non meliorando vnum ex filijs aut instituendo in eo primogenium.quia licet non sequatur traditio efficeretur irreuocabilis ea promissio seu pactum nõ meliorandi aut maioratum instituendi.ita quòd patre mortuo ante veram eius primogenij institutionem,pro instituto haberetur in fauorem eorum cum quibus pactum id initum fuit & ipsorum descendentium nasciturorũ in infinitum.Hęc est vulgaris licet notanda cõstitutio in.l.22.Tauri. ad cui' veram explicationem plurima notatu digna satisque conducibilia libenter adducere decreui.
10 ¶Et primo non ita exorbitantem esse eius constitutionem, quod de iure communi non forent similia pacta matrimonialia aprobata, vt cõstat ex l.si inter virum.ff.de pact.dotal.l. diui Constantini.C.de naturalibus liber.l. pater pro filia.C.de pactis conuent.& probant Guid.Papa consil. 22. nume. 1.& consilio.54.numer. 6.& consil.60 numer.4.& consil.176. numer.4 & singulari 23. Bald. consi.22.quædam domina lib. 5. Egidius Bellam.consi.17. contrahens matrimonium. Decius cõsilio.245. num. 3. & consil. 578. num. 9 Bertrand.consil.299. lib 1.& consi. 2.libr.2 numer.10.& consil.32.nume. 6.lib.3 Casaneus consil.53. colum.3. versic. pro decisf. & iterum Guid.Papa decission.267.&. 505. referens in Parlamento Delfina. pro validitate pacti matrimonialis pronunciatum fuisse & Aluarus Vaez lusita. de iure emphit. quæst 50. numer.54. Mieres in tracta. maioratus.1.part.quæst.22. numer. 28. qui omnes eleganter egerunt de validitate similis pacti vt inde nobis non exorbitans videatur cõstitutio legis.22.Tauri.

¶Cuius cõstitutionis verissima ratio decidendi fuit. cohærentia ipsius contractus matrimonij quæ omnino validum facit pactum meliorandi seu non meliorãdi quemadmodum enim matrimonium licitum ac iustissimum est,ita ratione cõnexitatis atque cohærentię pactum affirmatiuum seu negatiuum validatur,neq; mirum quòd huiusmodi effectus matrimonio tribuatur cum illum cuiusuis alterius cõtractus liciti & aprobati cõnexitas seu cohærentia operari soleat. l. si quis seruum cum gloss.verbo restitutetũ, ff.de action emphi.l. 2.§. illud versic. plane. ff.de hæreditate vel actio. vend. 11

¶Per quem tenet singulariter Petrus à Belapert in.l.fin.C.de pactis colum.2.in princ, quòd licet de iure reprobata sit conuentio super hæreditate tertij viuentis. d.l. fin. l. quidã in iure.§.fi.de donationibus.l.ex eo instrumento cum gloss. C. de inutilibus stipulat. Valet tamen quotiens fieret in consequentiam vel propter necessitatem alterius contractus liciti idem tenet Bartolus in dict. l. final. prima lectura colum. fin. versic. quarto est videndum.& secunda lectura colu. 2 versi aduerte tamẽ.C. de pactis Bald. numer.22. Angel.6.Iasson.7.ibidem 12

Bene-

Benedictus in capit. Rainutius verbo duas habens num. 236. Georgius Nat ta in cap. quanuis pactum. numer. 66.
13 versic. tertio fallit. ¶Atque probatur in. l. si sponsus. §. generaliter de donat. inter virum, per quem consu luit Andreas Siculus. consi. 2. lib. 1. donationem inter virum & vxorem prohibitam valere si nō principaliter sed in consequentiam facta fuerit. id quẽ suadet regula vulgaris quæ multa in consequentiam facta permittit. l. conditionibus de conditio. & demo. l. interdum. §. qui furem. de furtis. l. non solum. § fin. de procuratoribus.

14 ¶Secundo & principaliter ad eius legis. 22. Tauri atque nostræ constitutionis, altiorem intelligentiam dubitandum est quid erit si forsam ea promissio demeliorando seu maioratum instituendo ex tota hæreditatis substãtia in vnum ex filijs nascituris illius certi matrimonij vel de hæreditando omnes, aut aliter bona inter ipsos diuidendo facta foret an sustineatur, vel lex. 22. tantũ loquatur in pacto de meliorando in. 3. &. 5. filios natos cui dubitationi dicendum videbatur nō valere eam meliorandi seu maioratum instituẽdi promissionem ex eo quòd pactum affirmatiuum de quo in. l. 22. ideo iustificatur quia non vniuersam hæreditatem sed tertiam & quintam partem bonorum continet cuius quãtitatis etiam de iure communi valida erat conuentio de futura successione certo modo diuidenda. cum non vniuersam hæreditatis substantiam sed bona quędam seu castra specialiter designata respiciat, & consequenter nō auferat neque impediat paciscenti liberam testamenti factionem vt hac ratione id pactum affirmatiuum aprobarunt Bart. in. l. cum filius. §. Lucio delegat. 2. & consilio. 72. numero. 1. Oldral. consilio. 139. Paul. consil. 324. numer. 2. volum. 1. Angel. consi. 179. numer. 1. Alexand. consilio. 83. num. 6. volum. 2. & consilio. 28. numero. 7. lib. 3. & consilio. 29. numer. 10. libr. 5. Guid. Papa quęst. 267. notanter Decius consilio. 225. colum. 1. volum. 1. Tiraquel. de primogenit. quæst. 6. §. hæc in quam numer. 13. &. §. quod si intelligas numero. 34.

¶Cum igitur ea ratione, pactum de quo in. l. 22. a probetur quod non vniuersam successionem respiciat si ex causa matrimonij initum sit de hæreditando filios nasciturous seu instituendo in vnum ex eis primogenium ex omnibus bonis, sustineri non posse videtur ex. l. hæreditas. C. de pactis conuentis, l. stipulatio hoc modo concepta de verborum. l. ex eo quòd de inutilibus stipulationibus. l. cum donationis. C. de trãsactionibus & vidẽtur tenuisse Decius consi. 225. & 212. &. 300. Curtius Iunior. consil. 15. Bertrandus consi. 29. volum. 1. & consi. 1. num. 29. volum. 2. & consi. 267. vol. 3. Tiraquel. de primogenitura quæst. 6. §. contra videtur cum duobus sequentibus numer. 16. 17. &. 18. de quo etiam egerunt Decius consi. 475. num. 24. & 494. & 225. nume 5. Bart. consil. 212. Boerius deciss. 204. Alciatus in. l. licet C. de pact. 15

¶Secundo ex eo videtur impugnari ea promissio de hæreditando seu instituendo primogenium in vnum ex filijs nasciturisex eo matrimonio cui⁹ contemplatione pactum initum est quo donatio aut promissio facta ei qui tempore confectionis in rerum natura non est nullius esse momenti constat ex. l. quidam referunt in princ. ff. de iur. codicillo. quia in omni acquisitione vt effectũ sortiatᷓ duo ex- 16

trema habilia requiruntur a quo proficiscitur & ad quem dirigitur quę habilitas in duobus potissimum consistit potentia videlicet & voluntate quoniam ab his omnis humanorũ actuũ effectus pendet ex sententia Boetij libro. 4. de cõsolatio. philosophię atq; proinde quemadmodum in disponente prædicta duo potentia scilicet & voluntas habilia desiderantur. cap. cum super abbatia de officio. delegati. l. cum te. vbi Bal. C. de donationibus ante nupt idem. Bald. consi. 326. Rex Romanorum. num. 2 lib. 1. eadẽ quoque in eo ad quem acquisitio dirigitur certum est requiri. l. si genero. C. de iure dotium. §. est autem casus instit. de hæredibus instituend. & notãt dd. in. l. quæ dotis soluto matrimonio & in. l. 1 §. pactum. &. §. conuentionis de pactis. cum igitur nullum ius acquiri videatur ijs qui nondum nati sunt neque in rerum natura producti quorum nulla volũtas neq; acquirendi potentia considerari potest & non entium nullæ sint qualitates neque potẽtiæ. cap. ad dissoluẽdum de sponsalib' cap. vnico vt ecclesi. benefic l. eius qui in prouincia. §. quod si stipulatus vbi Iasson num. 3. ff. si certum petatur merito dicendum videtur ea promissio seu pactum meliorandi aut maioratum instituendi in fauorem nasciturorum qui non dum in rebus humanis erant, inualidum esse.

17 Tercio facit quia in omni acquisitione regulariter duplex operatio requiritur actiua scilicet eius qui disponit & passiua illius cui acquiritur neque quicquam actiua operatur nisi etiam concurrat operatio passiua nã ex sententia philosophi in secundo de anima actus actiuorum sunt in patiente bene disposito cęterum vbi is cui venit ius querendum, non est in rerum natura, operatio passiua non est bene disposita: quia non entis nulla est actio nullaque passio ex gloss. in cap. bene. 1. verbo natura de elect. Cardin. consilio. 139. numer. 4. denique quòd caret esse caret virtute & operatione ex Alexand. consilio. 216. placet admodum lib. 6 & consequenter dici non potest quod respectu nasciturorum qui non sunt in rerum natura tempore promissionis de instituendo maioratum valida sit ea promissio. ¶ Sed his omnibus nihil 18 obstantibus contrariam sententiam existimo veriorem valere scilicet pactum de meliorando seu maioratum instituendo in fauorem nasciturorum illius matrimonij cuius contemplatione fuit promissio ex tex. in. l. si inter virum ff. de pactis. dotalibus. l. diui Constantini. C. de naturalibus liber. ibi. *suis postea ex eisdem parentibus forte primogenitis.* l. pater pro filia. C. de pactis conuent. ibi. *ne potibus pactus restitui* iunctis verbis, ibi. *vtilis eis ex æquitate acõmodabitur actio.* & in specie probauerunt eam sententiã omnes quos supra retulimus in princip. huius dubitationis & bene Ripa. responso. 95. numer. 2. Decius consilio. 587. nume. 9. & consil. 216. numer. 3. &. 475. nu. 23. Guillelmus Benedict. in capit. Rainũtius verbo duas habens filias. num. 198. & in verbo sobolem. numer. 48. &. 49. Aimon Craueta consil 19. num. 10. ¶ Præsertim inter nobiles & fortius inter illustres personas & respe- 19 ctu rerum immobilium quæ sunt dignitatis & iurisdictionis, ex Paulo consilio. 179. libr. 1. Alexand. consi. 12. lib. 5. Iass. consi. 236. lib. 2. Aufreri' ad Capell. Tolosanam deciss. 452. Guid. Papa decisio. 267. & 505. & singul. 523. Bertrand. consilio. 299. lib. 1. & consilio. 1. numero. 10. libro. 2. & consilio.

78. lib. 3. Guillel. in d. c. Rainuntius. verbo duas habens. num. 197. usq; ad numer. 203.

20 ¶Ex his enim pactis matrimonialibus seu promissionibus de meliorãdo seu maioratum instituendo matrimonia facilius contrahuntur nobiles que nobiliores inueniunt, nobilitas crescit & perpetuatur ut considerauit Bal. in cap. 1. §. filij nati. si de feudo fuerit controuersia, quem & alios refert & sequitur Decius in. l. pactum quòd doctali. num. 1. C. de pactis. & in dict. consi. 578. post num. 9. Aufrerius in addict. ad Capellam Tolosa. 452. in verbo ita tenet Innocentius Guillel. in. d. verbo duas habens post nu. 200.

21 ¶Ad cuius pacti seu promissionis iustificationem considerauerunt communem consuetudinem & obseruantiam Decius. consi. 478. nu. 9. Bertrand. consi 299. num. 1. lib. 1. & consi. 1. num. 11. lib. 2. Capella Tolos deciss. 452. Guid Papa. deciss. 267. Boerius deciss. 204. Tiraquel. de primogenitura. quæst. 6 num. 11. Benedictus & alij supra dicentes quòd à communiter accidentib' passimq; similia pacta fiunt maxime inter nobiliores & quod ideo eficatius sunt custodienda, eum obseruantiæ seu consuetudinis magna sit authoritas, & per eam actus de se illicitus roboretur & validus efficiatur l. si emancipatione de cõtrahænda emptione. l. venditor. § si constat. ff. communia prædiorum. l. semper in stipulationibus de regu. iuris. l. certi condictio. § si numos. ff. si certum petatur c. dilecti de arbitris. l. athletas. ff. de hijs quæ notantur infam.

22 ¶Ex quo pacta de futura successione certo modo diuidenda plerunq; ex consuetudine approbantur. ut notat Bald. in. l. pactum quod dotali secunda oppositio. C. de collationibus ubi Salicetus colum. fin. Paulus numero. 8. Corneus. 6. Iasson. 4. Idem Bald. in. l. cum Archimedoram. num. 12. C. ut in possessione legatorum & in § filij nati. numer. 1. de filijs natis. Aufrerius ubi supra Decius in dict. l. pactum, quòd dotali. num. 11.

¶Qua quidem sententia retenta non obstant fundamenta in contrarium adducta quia ad primum facile respondetur propter honorem & cohærentiam contractus matrimonij similia pacta matrimonialia demeliorãdo seu hæreditando aut maioratum instituendo in unum ex filijs nascituris valida esse maxime quia ea promissio quanuis per verba de futuro concipiatur idem importat ac si paciscentes de præsenti dixissent, quod hæreditabant nascituros & omnium bonorum iurium & actionum eos hæredes efficiebant ex Boerio quæstion. 3. numero. 3. Afflicto decision. 61. facit gloss. recepta in. §. alia verbo manifestauerit institutis. de donationibus Aretinus in. l. 2. de legatis. 1. Iasson in. §. in personas numero. 59. de actionibus dicit communem Ripa. lib. 3. de donationibus responso. 12. ¶Et quia tunc non agitur de hæreditate tanquam hæreditas sed de bonis & iuribus præsentibus unde succedunt tradita in simuli per Iasson. in. l. licet. numer. 11. C. de pactis dicentis valere donationem si quis ita diceret dono hæreditatem meam quasi dixisset dono bona mea & sic præsentia Bartolus in. l. quæsitum. §. penultimo de legat 1. Bald. Paul. Angel. in. l. final. C. de pactis ubi Decius numer. 15. Curtius Iunior. in dict. l. licet numero. 23. Aimon. consilio. 19. numer. 7. & melius consi. 139. numero. 6. cum sequen. 23 24

25 ¶Ad secundum respondetur intelligi debere prædictam assertionem in hijs qui neque in rerum natura sunt neque esse sperantur, quibus legatum factum nullius est momenti ex dict. l. quidam referūtur nos vero loquimur in donatione seu promissione in fauorem nasciturorum collata, qui quāuis in rerū natura nō sint habetur de eijs vero similis spes. l. nup verf. sufficiat tamē. C. de natura liberis nihil enim frequentius liberorum procreatione & id verisimiliter futurum iudicatur quòd frequenter fieri consuetum est. l. non omnis. §. à Barbaris de remilitari. l. quod si nolit. §. qui assidua. de edilitio edicto Alexan. consi. 27. nume. 4. lib. 2. & ideo hanc diuersitatis rationem, inter eum qui non est in rerum natura neq; esse speratur vt quia mortuus & eum qui non est in rerum natura vt quia non natus esse tamen speratur considerauit gloss. licet ad aliud propositum in. l. si duobus in princip. delegat. 1.

26 ¶Et ita videmus quod filio nascituro potest legari seu donari. l. Gallus. §. ille casus. vbi Bart. & alij de liberis & post hu. Boerius decisio. 172. num. 4. Velamera decis. 17.

27 ¶Videmus etiam valere stipulationem seu legatum de re factū quę in rerum natura non est dum tamen verisimiliter esse speretur vt puta de fructibus qui in tali fundo nascerentur vel de Aretulę partu. l. cum illud. §. fi. vt legatorum seu fideicommiss. nomine. l. interdum in princ. l. vbi autem non aparet. §. fin de verborū oblig.

28 ¶Quemadmodum & spes vero similis rei in stipulationē deductæ operatur ipsius stipulationis validitatem. ita etiam spes personæ in cuius fauorē est collata stipulatio promissio seu pactum eundem effectum operari debet. l. si quis operas de operis liberto rum. l. Paulus. 2. §. Paulus. ff. de bonis liberorum. l. diui. §. pactis. C. de naturalibus liberis. l. si interuirum de pactis dotalibus. l. Gallus. §. ille casus de liberis & posth. Guido Papa. consil. 60. nu. 4 & consi. 176. colum. 5. Boerius decisione. 172. num. 4.

¶Ad tertium igitur respondetur dici non posse quod non enti non possit ius aliquod acquiri quia vt iam sępius dictum est. nasciturus dici non potest non ens cum verisimiliter speretur. & ipsi firmiter ius quęratur non quidē in effectu & pure sed in habitu & conditionaliter si nascatur. ita vt paciscētes natis liberis. pactis seu conditionibus stare teneantur vt Guidus Papa considerauit dicta decisione. 267. dicens in simili ꝙ licet capitulo vel ecclesiæ quæ non dum est priuilegiū cōcedi non possit iuxta tex. in contrariū adductum in cap. ad audientiam de ecclesijs ædificandis. Hoc verum est nisi intelligatur quod statim sit priuilegiata. valet enim priuilegium quatenus ad illud tempus dirigitur, quo ecclesia fuerit constructa quemadmodum & seruitus potest constitui edificio futuro, & futuræ aquæ, non vt statim sit seruitus sed vt promitens ad eam constituendam cum fieret edificium obligetur. l. si seruitus. § fin. de seruitutib' vrbanorum pręd. & notat gloss. in. d. cap. ad audientiā. Boerius. dict. decisione 172. num. 6. 29

¶Cum igitur ex omnibus supradictis euidenter constet promissionem de meliorando seu maioratum instituendo in fauorem nasciturorum validam esse non tamen a lege. 22. Taur. decissum sit, an valeat reuocari sed tātum dicat, *sean obligados a lo cumplir*, & statim, *sean auidas por hechas*, dubitari cōtingit an simile pactum in fauorē nasciturorū initum ad libitum paciscētis valeat 30

valeat reuocari & posse videbatur ex eo quod licet pactum de futura successione certo modo diuidenda substineatur poterit tamen reuocari vsque ad extremum vitæ paciscentis vt ex. l. fin. C. de pactis. deduxerunt Belapert. colu. 2. post medium Bart. col. fin. Bal. num. 22. Angelus ad fin. Paul. num. 3. Romanus. 5. Iass. 12. Decius. 6. Curtius Iunior. 7. Ancarra. consi. 403. num. 3. atque in specie pacti affirmatiui de meliorando probat Decius consi. 184. & 475. num. 23. & in pacto vt primogenitus integram hæreditatem habeat deducitur ex Fabro in. d. l. fin. versic. item quid sit pactũ Cifuentes in. l. 22. Tauri. num. 3. Tiraquel. de primogenitura. quæst. 8. num 4. &. 5. Gomez in dict. l. 22. num. 4 & conducũt quę tradit ipsæ Tiraq. lib. 1 retractuũ. §. 1. gloss. 18. num. 56. & lib. 2. §. 1. gloss. 2. num. 18. Mieres in tracta. maiorat. 1. part. quæst. 21. num. 8. ad medium cũ alijs.

31 ¶ Sed hijs nihil obstantibus contrariam sententiam veriorem existimamus tam ex omnibus supradictis quibus euidenter probauimus. ius nascituris ex eo pacto esse quęsitum, quã quod in specie irreuocabiliter acquiri dixit Baldus in capit. 1. §. filij nati si de fæudo fuerit controuersia Iasson consil. 313. vol. 2. Benedictus in cap. Rainuntius verbo duas habẽs. post. num. 200. Aimon Craueta consil. 19. nu. 8. &. 9. & quæ tradit Ripa. responso. 1. de donationibus Suarez allegatione. 9. in fin. & fere omnes quos supra retulimus. quod ex eo confirmatur quod scripsimus in gloss. 5. huius legis & ex sentẽtia infra dicẽda qua constituitur. in præiuditium nasciturorum etiã de consensu instituti non posse primogenium reuocari.

32 ¶ Et ad prædicta respondetur esse intelligenda quando non ex causa onerosa matrimonij pactum de meliorando seu instituendo maioratum initium fuit sed ex mera instituentis volũtate siue ex causa onerosa fiat vt matrimonij vel alia simili cohęrentia & conexitas eius irreuocabilis contractus matrimonij, promissionem etiam contemplatione ei' factam irreuocabilem efficeret ex ratione nostræ. l. & l. 22. d. Taur. cum cohęrentia & consequentia eiusdem iuris habeantur cuius sunt illa quibus ad hærent. l. eum actũ de negotijs gest. cum vulgatis & vnitorum vniformis debeat esse dispositio, atque in ordinatis ad in vicem, concesso vel prohibito vno idem sit in allio conexo, vna que actio propter cohęrẽtiã & vnionem alterius ipsius natura & priuilegio vtatur vt passim vulgaria iura probant.

¶ Quæquidem omnia à fortiori procederent accedente iuramẽto huiusmodi pacti seu conuentionis confirmatorio quo paciscentes in capitulis matrimonialibus instituere primogenium seu prælegare certam hæreditatis partem primogenito nascituro, aut eum hæredem instituere promiserint, quia pactum istud affirmatiuum de hæreditando, concurrentibus iam supradictis ad implere tenerentur, ipsumq; reuocare nequirent, ex Ancharran. consi. 180. numer. 13. & consi. 226 Guid. Papa. consi. 23. Rubeus consi. 117. num. 8. Cassaneus cõsilio. 53. num. 60. Guillel. in cap. Rainuntius verbo, si absque liberis. 2. nu. 23. de quo late agit Mieres de maioratu. 1. part. quæst. 21. num. 8. colum. 3. versi. Aufrerius & num. 9 per totũ vbi cum alijs notanter loquitur. 33

¶ Et hoc modo intelligẽdo legem hanc & l. 22. Tauri earum constitutionem amplia etiam si filius consentiat reuocationi maioratus quia in præiuditium iuris quęsiti filijs natis aut nascituris 34

citurisex eo pacto matrimoniali nihil
operabitur consensus, neque institu-
toris reuocatio vt ex doctrina Baldi.
in l. præses. C. de donationibus, & quę
tradit bene Alexan. consil. 10. num. 4.
lib. 4. & ex nostratibus resoluunt Pa-
latius in l. 17. num. 39. cum alijs Tellus
num. 73. Molina lib. 4. cap. 2. num. 18.
Mieres de maioratu. 1. part quæst. 22.
num. 31. & 32. & 1. part. quæst. 39 vbi
plurima notatu digna referunt.

¶ Secundo amplia vt neque ex cau
35 sa in gratitudinis aduersus maioratus
institutorē cōmissa valeat id primoge
nium reuocari cum ex eius institutio-
ne ex causa matrimonij facta, filijs na-
tis & nasciturisius in eisdem bonis ir
reuocabiliter acquiratur, vt eleganter
probat Guid. Papa decisione. 267.
Boerius decision. 172. num. 4. Bella-
mera decisi. 17. & plurimi quos in. l.
22. retulimus & consequenter in eo-
rum præiuditium ex ingratitudine al-
terius reuocatio fieri nequeat, quòd
referens doctrinam Bald. in. l. fin. col.
3. C. de dote promissa. cōprobat Mie
res in tracta maiora 1. part. quæst. 22.
num. 24 cum alijs idem in. num. 25. cō
firmās ex eo quòd donatio ob causam
nōn reuocatur per donatarij in grati-
tudinem ex gloss. in. l. fin. C. de reuo-
cand. donat. & eorum quæ tradit Tira
quel. in. l. si vnquam verbo donatione
largitus. num 142. C eod. tit.

¶ Tertio ampliabis vt neque pro-
pter delictum filij donatio seu ma-
ioratus ob causam certi matrimo-
36 nij institutus reuocari posit, cum res-
pectu vxoris, & contemplatione filio
rum qui nati sunt vel nasciturorum in
stitui videatur quibus ex ea institutio-
ne irreuocabile ius acquiritur quòd
ex delicto patris instituti aut donata-
rij ab eis non abdicatur vt ex traditis
per Molineum, & Parisi. resoluit Mie-
res in tracta maiora. 1. part. quæst. 22.
num. 33. ¶ Quarto amplia hanc
legem in matrimonio nondum con-
sūmato copula carnali vt donatio fa- 37
cta seu maioratus, ob causam ipsius in-
stitutus irreuocabilis efficiatur cū in-
terpretationibus quas ad longum cir-
ca matrimonium non dum copula cō
sūmatū, prosequitur modernus Mie-
res in tracta maiora. 1. part quæst. 39.
per totam ad quem vos mitto.

¶ Quinto ampliabis vt omnia su-
pradicta etiam hodie procedant stan-
te pragmat. 101. *de Madrid*, in maiora- 38
tu regia licētia instituto. de quo loqui
tur l. nostra quia cum ea facultas cum
derogatione legum quæ legitimo pre
iuditium fieri vetant concedatur me-
rito in eis primogenijs authorit. regia
institutis quæ cęterorum filiorum le-
gitimam tāgunt eius pragmaticæ con
stitutio non procedit, vt satis ex no-
stra. l. probatur quæ à pragmatica non
corrigitur qua ratione inmeliorati.
seu maioratu ex tertio & quinto insti-
tuto aliter dicēdum erit, vt scilicet ea
institutio ex causa certi matrimonij fa
cta, & cum tertio ex ea interesse præ-
tendenti libere valeat reuocari, cum
in ea melioratione tacite seu expresso
facta aperte ea pragmatica loquatur
atque iustissima sit, vt cōtra plures da
ram eius constitutionem dicentes so-
lidissimis fundamentis resoluunt Bae
ça circa ipsius interpretationem. c. 1.
per totum, tenentes per eam hanc l.
esse abrogatam vt resoluunt Couarr.
in. 4 2. part. cap. 3. §. 9. num. 9. Tellus in
l. 17. Tauri. num. 74. Baeça de non me
liorandi. capi. 1. ex num. 29. & cap. 2.
per totum & cap. 8. num. 17. & melius
cap. 4. per totū omisso intellectu Abō
dani de exequend. cap. 14 numero o. & n.
reprobato merito a Tello in. dict. l. 17.
num. 74. & a Baeça. d. cap. 4. per totū
relt-

reliqua in donatione seu maioratu ex causa matrimonij facta vide in. l. 22. Tauri.

SVMMARIVM.

Donatio remuneratoria quae sit & eius natura numer. 1.

¶Glossa. 17. l. 44.

1 IBi, *o por otra causa semejante*, scilicet onerosa sicut causa matrimonij vt quia donatio fit, aut maioratus instituitur aut remuneratione alicuius oneris iniuncti donatario titulo oneroso, quae proprie donatio ob causam onerosam dicitur vt bene explicuimus in gloss. praecedentibus & in donatione remuneratoria latissime naturam ei' interpraetantes tenuerunt Palatius in d.l.17. Tauri. num. 52. cum alijs Mieres in tracta. maiora. 1. part. quaest. 22 nu. 18. vsque ad num. 22. & Moder. Matienço in. l. 1. tit. 15. lib. 5. nouae recopi. gloss. 9. per totam & alter Gutierrez de iuramento confirmatorio. 1. p. c. 5 & c. 6. per totum vbi limitant & ampliāt materiam remuneratoriae donationis.

SVMMARIVM.

Maioratus an in casibus nō contentis in hac lege possit libere reuocari. num. 1.

Lex regulariter procedēs & nonullas exceptiones regulae tradens ad eas tantum restringitur, nec aliae de iure communi ante ipsam traditae admitterentur num. 1.

Maioratus institutio an juramento irreuocabilis efficiatur. num. 2. vsque ad fin.

Homagium quando vim iuramenti obtineat efficiatque maioratum irreuocabilem. num. 3.

¶Gloss. 18. l. 44.

IBi, *que en estos casos mandamos*, ergo 1 in alijs concedit. l. facultatē reuocandi cum per viam regulae & exceptionis procedat, constituens instituentē libere posse reuocari institutionem, nisi in casibus in ea contentis, quādo scilicet traditio vera vel ficta rei ex qua fit maioratus sequitur, vel instrumentum institutionis ipsius traditur aut ex causa onerosa cum tertio maioratus instituitur in quibus. l. inducens irreuocabilitatē similes casus excludere videtur, quia licet excepito casus similes nō excludat, ex regula iuris vulgata. Si tamen. l. regulariter procedēs, nōnullas exceptiones regulae tradiderit, constitutio ad eas restringitur nec reliquae de iure communi ad eam regulam traditae admitterētur vt ex doctrina Baldi probat Tell' in. l. 17. Tauri num. 91. & multis comprobat Mieres in tracta. maioratus quaest. 21. ex principio sentientes de iuris rigore in tribus tantum casibus nostrae legis induci irreuocabilitaté donationis seu maioratus in alijs facultatem reuocandi semel institutum primogenium admittentes ex consi Roma. 271. id tamen non ita stricte aceipiunt quod aliquos notabiles casus, quibus irreuocabilitatem concesserunt vltra contentos in ea lege iuridice non exciperēt à nobis non enumerandis ne quae semel dicta sunt in vtiliter repetamus.

¶Solum in eo quòd de potestate iu 2 ramenti circa maioratus irreuocabilitatem satis confuse scripserunt, eliciamus quandam iuridicam & veram conclusionem scilicet nō sufficere iuramentum ad inducendam irreuocabilitatem donationis seu maioratus nisi & pactum de non reuocando quo animus instituentis non reuocādi clare deducatur simul cum eo iuramento concurreret, quae resolutio ab exteris

teris traditur & à nostratibus libenter admittitur vt constat ax Tello in. d l. 17. num. 91. & 93. cum pluribus sequentibus vbi satis ad longum explicuit iuramenti vim & potestatem circa donationis irreuocabilitatem, & cũ Burgos de Paz consil. 14. nume. 15. & 17. qui sic est intelligendus & noster Ludouicus Molina libr. 4. cap. 2. numer. 56. & 57. Mieres in tracta. maioratus. 1. part. quæst. 22. per totã, & alter modernus Gutierrez de iuramento confirmat. 1 part. cap. 4. num. 4. & 12. nu. 10. ¶ Quam resolutionem ad maio
3 ratũ seu meliorationem a nobilibus factam homagio præstito de non reuocando extendit Peralta in. l. vnum ex familia num. 23. delegatis. 2. ex traditis per Felinum in cap. 2. colum. 5. de sponsal. dicens inter quosdam nobiles ita vidisse controuersum quem sequitur Padilla in. l. si quis maior. nu. 36. C. de transfactionibus quorũ extensio confirmatur ex. l. 26. tit. 11. part. 3. ibi, *que si alguno le iurare a otro, o le hiziere pleyto omenage*, & ex alijs iurib⁹ partitarum relatis à Mieres. 1. part. de maioratu quæst. 22. num. 11. vbi eleganter id restringit quando instituens maioratum tanquam Christianus: ut per fidem Christi homagium prçstiterit, de non reuocando quia tunc credit fidei præstationem, idem operari quòd iuramentum, ex gloss. Abb. & alijs in cap. quærellã, ne prælati vices suas, & consequenter cum pacto de nõ reuocãdo efficere irreuocabilem maioratum dicẽs, non ita fore iudicãdum, si nobiles simpliciter fidem prçstiterint, quam cõmuniter, *pleyto omenaje*, nuncupamus, quia cum fidei interpositio id est promissio facta, & per fidem confirmata nõ habeat vim iuramenti ex Caiet. 2. 2. quæst. 84. art. 6. ex Alciat. in Rubri. de iure iurand, num. 5. Couarr. in. cap. quamuis pactũ 2. part. relectionis. §. 2. nu. 1. versi. primũ etenim, & Pinel. in. l. 2. de rescind. 3. part. cap. 1 num 13. merito ex simplici fidei prçstatione non inducitur irreuocabilitas quod eleganter certe confirmat Mieres in loco supra citato & remissiue Gutierrez de iurament. cõfirmat. 1. part. cap. 12. num. 17. restringẽs dictũ Peraltæ secũdũ ea quæ scripsit in authen. sacramenta puberũ. C. si aduersus venditionem. numer. 146. vbi idem in effectu quòd Mieres resoluit.

SVMMARIVM.

Maioratus irreuocabiliter institutus reuocari valet ex clausula qua institutor facultatem reuocandi reseruaret num. 1.

Renuncians facultati reuocandi maioratum ipsum vnquam reuocare nequit num. 2. & 3.

¶ Ad. l. 44. gloss. 19.

IBi, *saluo si enel poder de la licencia que el rey le dio estuuiesse clausula para que despues de hecho le pudiesse reuocar*, tunc enim etiam traditione rei vera vel ficta secuta aut instromenti institutionis facta seu maioratu ex causa onerosa cũ tertio instituto posset libere instituẽs primogenium reuocare, quia possessio & reliqui act⁹ irreuocabilitatis, sub conditione facultatis regiç & ab instituente fiunt, & à vocatis acceptantur, vnde cum qualitate reuocationis institutio accipitur ex. l. contra iuris. §. fi. cum. l. sequenti. ff de pactis. l. Caius de manumisso, & explicans prædicta verba nostræ legis aduertit Mieres in tracta maioratus. 1. part. quæst. 26. nu. 11. versic. quarto principaliter. vbi ad fin. aduertit à fortiori concessam esse per

per hanc legem diminutionem maioratus, aut subrogationem vnius rei in locum alterius quòd quando conceditur reuocatio libenter admittimus.

2 ¶Ex quo iam constat quam impossibile sit dari modum per quem maioratus non possit reuocari cum is qui reuocabilis efficitur traditione aut simili causa ex prædicta clausula libere valeat reuocari. ego tamen considerabam, posse instituentem renunciãdo facultati huius reseruationis, potestatem reuocandi maioratum a se abdicare & post quam aliquibus fundamẽtis hanc veritatem substinui & in facti contingẽtia per eam obtinui legi moder. Mieres. 1. part. de maiorat. quæst. 38. per totam vbi notabiles iurium decisiones adducens elegãter id in specie comprobat.

3 ¶Antea in. d. 1. part. quæst. 26. ex num. 12. vsque ad fin. in specie nostræ l. explicans an sub illis verbis. *saluo si enel poder*, secundam reuocationẽ cõprehendar, vel ad primam tantum restringatur.

SVMMARIVM.

Reseruans in se facultatem reuocandi maioratum quando valeat ipsum reuocare per totam gloss.

¶Ad. l. 44. gloss. 20.

1 IBi, *o que al tiempo que le hizo el que le instituyo reseruasse en la escriptura que hizo el dicho maiorazgo el poder para lo reuocar*, quòd ex reseruatione facultatis reuocandi maioratum semel iuridice institutum, & traditione vel simili causa irreuocabilem effectum valeat instituens ad libitum ipsum reuocare clarissimũ est, & cõtra notissimas vtriusque iuris regulas cõstitutum videtur, cum ius passiuum non possit esse potestatiuum, & frustra cõstituatur obligatio institutionis si instituens [illegible] sit ab obligatione, quibus & alijs ingeniose pensatis fundamentis noster meritissimus Sarmiento lib 6. selectarũ cap. 14 per totum, explicans prædicta verba consuluit regis consiliarijs vt catholico nostro Philipo proponerẽt quòd ea constitutio reuocaretur. Cuius resolutio aduersus nostræ. l. constitutionem vigilanti studio institutam & à iuris doctissimis, satis iuridica ratione confirmatam non amplectitur sed potius ad ipsam ea decidendi ratio assignatur quia cum reseruatio in ipsa institutionis scriptura fieri debeat vt. l. nostra constituit. ibi, *en la mesma escriptura*, etiam si traditio seu alter actus irreuocabilitatem inducens ipsi institutionis actui insit naturam reseruationis accipient a qua regulatur & pendet, irreuocabilitatis effectus careret, & primeuã reuocabilitatis conditionem retinens, ad libitum Instituentis valeret reuocari ac si à principio nulla ex causis quæ ipsum efficere possent irreuocabilem, stante, instituerentur, sicut quilibet contractus irreuocabilis, passim conditione aut pacto inito, suspenditur quod neque iuri pugnans est. Neque probatione indiget. Vnde si ex interuallo in alia scriptura quam institutionis maioratus ea reseruatio fiat nequaquam nostra lex procederet tã ex verbis claris ipsius quam ex iuris mente & constitutionibus. cum statim cum maioratus irreuocabiliter instituitur ius natis & nascituris acquiratur successoribus, ita firmum & incommutabile, quòd neque per principem auelli possit, neque ex voluntate instituentis aut primi instituti ab eis auferri, & consequenter neque reseruatio in alia scriptura postea facta

pæ

præiuditium eis possit irrogare, quod notatu dignum est ad nostræ legis verum intellectũ & postquam a verbis eius deduxi legi Ioannem Matienço in.l.1.titul.6.libr.5.nouæ recopillat. gloss.10. per totam id ipsum summarie comprobantem per tex.in.l. perfecta donatio. C.de donat.quæ sub modo.

SVMMARIVM.

Donatio perfecta ex ingratitudine vel alia causa iusta reuocatur num. 1. & per totam gloss.

Donatio ex causa onerosa in fauorem plurimi an ex ingratitudine vnius possit reuocari num.1. & per totam gloss.

¶ Ad.l.44.gloss.fin.

1 Ibi, *que en estos casos mandamos q despues de hecho le pueda reuocar*, & etiã in omnibus alijs quibus donatio perfecta reuocatur de quibus per Ripam in l.fin. C. de reuocand. donat. quòd aperte probatur ex.l.17.Tauri.ibi, *o por otra alguna cosa que segun leyes*, vbi donatio quæ eisdem causis quibus maioratus in hac.l. irreuocabilis efficitur alijs similibus valet reuocari vt ingratitudine vel simili causa quibus donationes perfectæ reuocantur nisi maioratꝰ fiat ex causa onerosa cum tertio interesse prætendenti à quo ius semel quæsitũ facto alterius non aufertur vt in melioratione probat Lupus in. l. 17. nu. 74 & prosequitur late Matienço. d. l. 1.fi.gloss. per totam. & diximus in.l. 17.gloss.fin.

Sequitur interpretatio ad.l.45. Tauri.

SVMMARIVM.

Bona debent esse vere maioratus vt remedio huius legis vti possit. nu 1. & 2.

Leuiores probationes sufficere cum de possessorio agitur num. 2.

Remedium possessoriorum huius legis in inferioribus primogenijs datur, num. 3.

Primogenia inferiora a superioribus, sicut a capite regulantur, num. 3. & 4. contra Tiraquel. & alios.

Remedium possessorum in augmento maioratus admitti num. 5.

¶ Gloss. 1.l.45.

Ibi, *las cosas que son de mayorazgo*, scilicet per rei euidentiam ita quod nõ dubitetur an sint vel non maioratus. Quia cum prædicta verba ad sui essentiam requirant bona esse maioratus antea constare debet de substantia, quã remedio huius legis vti possit vt ex.l. Diuus &.l. Titius. ff. de testamẽto milit. aduertit Palac.in præsenti. num.2. ¶ Et diceretur euidenter cõstare ad effectum translationis possessionis, vno ex modis de contentis in l. 41. harum legum, quanuis leuiores probationes sufficere, cum de possessorio agatur defendere conatus fuerit Mieres in tracta maiora. 3. part. quæst. 20. per totam. 1 2

¶ Dum tamen lex admittit translationem possessionis in maioratu intelligenda est generaliter in omnibus rebus, quarum successio iure maioratus deriuatur tam ex dictis verbis *las cosas que son de mayorazgo*, iunctis sequentibus ibi, *agora sean villas, o fortalezas, o de otra qualquiera calidad que sean*, quã quod primogenia, inferiora, vincula particularia, fideicommissa, anniuersaria, atque iura patronatus, in quibus iure maioratus de primogenito in primogenitum ordine primogenituræ succeditur, â superioribus primogenijs sicut à capi 3

capite regulantur, & vt membra infe riora reguntur atque vere primogenia nuncupantur vt ex nostratibus resoluunt Castell. verbo, *para siempre* Lupus num.77. Tellus numer.2. Gomez Arias.num.59.in.l.27. Tauri. & bene. Gregor.in.l.2.tit.15.part.2.gloss.1. in fin. Couarrub.lib.3. Varia.cap.5.num. 4. versic. verum Iustiniani Menchac. de success. creat.§.26.num.95.& 96. & noster Molin.lib.1.cap.11 num.25. & lib.1.cap.14.num.23. ad fin. Mieres. in tracta.maiorat.3.part.quæst.1.&.11. dicẽtes. l. hãc in his primogenijs inferioribus etiam absque licẽtia regia institutis, successoribus ędictum possessorium aperire.

4 ¶ Quorum sententiam verisimã existimo, quamuis ex his quæ resoluit Tiraquel. in tracta. le mort.2.part.declara.4. per totam omnino contrariũ deducatur, dũ fere in simili specie statuti transferentis possessionem in hæredem examinauit an id statutum ad institutum in re particulari, aut certa hæreditatis parte extendatur cuius dicta ad nostram successionem maioratus non adaptãtur cum in hærede qui non iure maioratus succedit proprie verificentur.

5 ¶ Et non solum in bonis maioratus.l. nostram procedere est dicendum sed in augmento ipsorum intelligi cum quæ bonis maioratus adhærent eius successionis naturam accipiant. vt in l. sequẽti videbimus, & ita eam extendit ad augmentum Mieres in tractat. maiora.3 part. quæst 8. per totam ex cuius resolutione inferes ad omnes casus in quibus augmentum adhæret maioratui, de quibus in.d. l. sequenti erit dicendum.

SVMMARIVM.

Trãslatio possessionis causatur ex successionis vocatione numero. 1.

*Per alienationem rerum maioratus non habebit in vita alienãtis sequens successor ædictum possessorium apertum.num.*1.

*Possessio maioratus quando viuente possessore ex voluntate institutoris in sequentem transferatur ex alienatione rei vel nõ implemento conditionis num.*2.& 3.

*Successio non minus vacat per renuntiationem quam per mortem.num.*4.

Is in quem primogenium renunciatur vti valebit remedio huius legis. num. 4. & 5. *cum alijs.*

*Renunciatio primogenituræ in fauorem sequentis successoris vel alterius quãdo valeat.num.*4.& 5.*cum alijs.*

*Scientia vel pacientia traditæ possessionis approbationem & consensum efficaciter. inducit num.*7.

*Qui alienare prohibetur libere renunciat bonorum possessionem num.*8.

*Alienare non dicitur qui tradit possessionẽ. numer.*8.

*Successio maioratus non diceretur vacare per traditionem seu renunciationem possessionis tantum.num.*8.

Successio maioratus ad effectum translationis possessionis vacare dicitur per mortẽ ciuilem.num 9.

¶ Glossa Secunda.

IBi, *muerto.* Quia per mortem vacat successio & ex vacatione causatur 1 translatio vnde si non moreretur possessor vt aliter successio vacaret, non foret translata in sequentem successorem possessio. Ex quo bene infertur quod cum per alienationem rerũ maioratus vocatio successionis non contingat, sequens in gradu non habebit ędictum possessorium apertum, neq; aduersus possidentẽ vti posset remedio huius legis, quamuis valeat reuocare alienationem cum distinctionibus Moli-

6 ¶ Si vero in fauoré remotioris renũcietur & alteri ius ad maioratũ cõpeteret, ex ea dimisione seu renunciatione ab eo ius illud sublatum nõ esset sed potius in tactum & illæssum mansisset & successionis vacatio nõ cõtingeret, cũ possessor nequiret cedendo aut renunciando successoribus legitimis præiudiciũ generare vt resoluunt Bald.consi.38.&.39.vol.1.per tex. in cap.1.de success.feudi.& in.c.1.§.donare hoc quoq; vbi Bal. qualiter feud. alienari posit, & in cap.1. de gradib. success. & per Feli.in.cap.quę in ecclesiarum col fin.versic.septima declaratione de constitu.& notat Brun.cons. 38.col.1.& alij plurimi per Molin.lib. 1.cap.6.num.45. & lib.3.cap.2 nu.21. & 24.& consequenter edictũ possessorium de quo in nostra.l. non concederetur vt in specie probabit Mieres in tracta.maiorat.3.p.q 9.num. 6.

7 ¶ Nisi forsam successores expresse renunciationi aut tacite consensissent. Quia scientia cum pacientia traditæ possessionis approbationem & cõsensum efficaciter inducerent & amplius verus successor prædictã renunciationem impugnare nequiret.tex.cũ glo. verbo regressum in.c.1.§.pręterea qui bus.mod.feud.amittatur.& ex Bald.in c.1.§.si Titius si de feud. fuerit controuer.Decius consi.389.num.8.Signor. consi.10.rub.consi.131.nu.12.Tiraq. de primog.q.26.nu.1.&.q.27.nu.3.& de retract.1.p.§.11.gl.6.nu.14.Greg. in l.1.tit.15.part.2.gl.10.col.1.versic.sed an teneat consensus allegans tex. in.c. quam periculosum.7. quæst.1.

8 ¶ Secundo etiã intelligerem dũ modo possessor integrum ius maioratus renunciauerit & a se ius ad ipsum penitus abdicauerit, cũ ex tũc successionis vacatio per eam renunciationem cõtingat & consequenter legitimo possessori edictum possessoriũ aperiatur, quo maioratus possessionem vacantẽ & à posidente amissam sibi quæsitam statim esse diceret atq; remedio possessorio nostræ legis in iudicio legitime experiret. Si vero possesione solam bonorum ipsius maioratus in aliũ transtulerit, renunciatione cesione, vel aliter, non vero ius & dominium ipsorum penitus a se possessor obdicauerit, totius maioratus successionis vacatio ex ea translatione nõ induceretur: cum & alienare prohibitus libere renũciet bonorum possesionem iuxta tradita in.l. 1.§. si vir vxori. ff. de acqui.possess.vbi Areti.col.2.Alexan. col.fin.Iass num 12, Vincent.num.28. & quod tenet. Bald. in.l.2 colu.fin.de iurisd.omni.iudi.Roma.in.l is cui bonis num. 30.ff.de verbo.vbi Aret.1.notab.Alexan.2.Iass.num.5.Ripa.53.nõ enim alienat qui dũtaxat amittit possesionem.l. non alienat ff. de reg. iuris.l.bonæ fidei.ff.de acquir.rerum.domi.l.item si res.§.fin.ff.de aliena. iudi. mutam causa facta.

¶ Tertio non minus subtiliter deducitur quod in omnibus casibus in quibus possessor maioratus pro mortuo habetur sequens successor vteretur possessorio, quia cũ per mortem etiã ciuilem, quando naturali æquiparatur dicatur proprie successionem vacare & a vacatione translatio deriuetur vacante per mortem etiam ciuilem ędictum possessorium sequenti aperiretur ita resoluunt bene Molina.lib. 3 c. 13.num.15.ad finem Mieres in tracta. maiorat.2.part. quæst.3. num. 7.&.3. part.quest.3.per totam, quod nos amplectimur. 9

SVMMARIVM.

Translatio possessionis nostræ legis de primo in omnes successores contingit & intellectus statuti Galiæ & Italiæ, nu. 1.

Remedium possessorium an competat primo successori maioratus.num.2.& 3.

Glossa. 3. l. 45.

1 IBi, *el tenedor del mayorazgo.* Primus, Secundus, Tertius, vel quilibet alius in infinitum. Quia mortuo in sequentem successorẽ transfertur ordine nostrę.l.possessio, neq; dispositio restringitur ad primum tantum successorem tam ex generalitate nostræ.l.quam ex natura ipsius maioratus quæ perpetua est.& proprius quia vt dicendum erit in gloss. sequentibus ab ipsa dignitate maioratus quæ nunquam moritur neque variatur & penes quam possessio residet in sequentes successores in infinitũ deriuatur in quo. l. ista videtur declaratoria dubitationis quã Galli atque Itali circa interpretationem similis statuti transferentis in hæredẽ possessionem tradiderunt, dicebãt enim plurimi in primo hęrede tantum statutum verificari, alij etiam in secundo fore proprie intelligendum, vtramq; opinionem tenentes ex rationibus à Tiraq. more solito relatis in tractatu le mort.2.part. declarat. 5. per totam: quæ dubitatio in successione maioratus à nostra. l. declaratur de primogenito in primogenitũ vno post alium in infinitum & statutum prædictũ loquatur in longe dissimili successionis specie, cuius natura momentanea est & in primo actu successionis finitur.

2 ¶Vnde potius ecõuerso deberet dubitari vt merito nostri dubitauerũt, an in primo successore possit.l. nostra verificari vel tantum sit restringenda ad reliquos vltra primum, & videtur dicẽdum tan primo quam sequentibus successoribus remedium eius competere ex eo quod nulla differentię ratio assignari valeat inter primũ secundũ.& alios, & fortius quia cũ tempore quo primus admittitur bona sint maiorat' & generaliter in eis.l.nostra procedat necessario dicendum est etiam in primo vocato verificari, quib' & alijs fundamentis hanc sententiã tenet Anto. Gomez in præsenti.nu. 127.& melius defendit eã Mieres in tracta. maiora. 1.p.q.24. ex princ. fere per totam vbi quatuor fundamenta adducit in eius confirmationẽ & ponderat tex.in.l 7. tit.4.part.5.iuncta.l.quoties.C.de dona. quæ sub modo. & iterũ summarie id tenet Mieres.3.part.q.8.num.4.

¶Noster tamen Molina ingeniose considerans verba nostræ legis & referẽdo Costam in allegatione pro patruo pagina. 145. secure credidit non transferri possessionem ciuilem & naturalem de institutore in primũ eiusdem maioratus successorẽ: sed de primo in reliquos in infinitũ inducens ad hoc & bene.d.l.7.partitæ.simulq; ponderans verba huius constitutionis ibi *muerto el tenedor del mayorazgo.* quæ nõ institutorem sed alium successorẽ denotant & iterum ibi, *enel siguiente engrado*, præsupposito quod institutor nõ facit gradum & fortius ibi, *aunque otro aya tomado la possession dellos en vida del tenedor del mayorazgo, o el muerto, o el dicho tenedor le aya dado la possession dellos*, quæ fortissima verba si prædicta opinio Gomezij vera foret clarissime probarent non potuisse institutorem qui semel irreuocabiliter maioratum fecit, bona aut partem ex quibus eum instituit alienare, neq; ipsum reuocare, cum etiam bonorum que penes tertiũ quocunque alienationis titulo residẽt possessionem in sequentem transferant, quod esset contra.l.44. Tauri & contra totius iuris principia, quibus similis alienatio & reuocatio permittitur vt ipse Molin. fatetur & cõprobat vnde 3

vnde secure amplector eius opinionē & quadam consideratione non contēnēda eā cōfirmo, scilicet quia aut maioratus reuocabilis est aut irreuocabiter instituitur primo casu militant omnia adducta per Molinam. Secundo non est cur dubitetur an mortuo institutore trāsferatur possessio cum viuo irreuocabiliter sit in sequentem translata: ex quo si daretur casus vbi maioratus sit irreuocabilis, & tamen possessio bonorū non translata (qui potest dari cum irreuocabilitas non cōsistat in translatione possessionis sed in voluntate non reuocandi vt bene diximus in. l. 44) secure admitteretur Gomezij sententia, & procederent adducta per Mieres vt scilicet per mortē institutoris transferatur possessio in sequentem successorem & vti valebit remedio huius legis.

4 ¶ Procederent etiam in omni maioratu ex sua natura irreuocabili quē non reuocabit institutor qui cum eius morte confirmaretur, non est cur ædictum possessorium non aperiatur, intelligendo in hoc secūdo casu fortissima verba nostræ legis ibi, *o el dicho tenedor le aya dado la possession dellos*, vt per eam limittetur sententia Gomezij & bonorū quæ institutor maioratus alienauit non transferatur in sequentem possessio cum per alienationē ab ipso institutore factam videatur tacite reuocatus maiorat⁹ vt diximus in. l. 44. Tauri.

SVMMARIVM.

Possessio per momentum vacare non potest vbi datur eius possessionis continuatio. num. 1.

Dispositio morientiū quando possit esse in pēdenti & dominiū in aere remissiue. nu. 1

Conditio a testatore adiecta an impediat trāslationem possessionis. num. 2.

Modus non impedit translationem possessionis manet tamen obligatio compellendi successorem ad eius implementum nu. 2.

Tertius retinere nō potest pro expensis bona maioratus vt ex ea retentione impediatur possessionis translatio. nam. 3. quod in successione fideicommissi nō admittitur.

Translatio possessionis huius legis absq; acceptatione sequētis successoris contingit. num. 4.

Successor in maioratu an iure obliquo vel directo succedat eleganter examinatur. num. 5. 6. 7. & 8.

Successio obliqua vel directa quæ dicatur. num. 5.

Respondetur ad fundamenta Molinæ, nu 6. & 7.

Vera ratio qua possessores maioratus de restituendis bonis ipsius aliquando satisdare tenentur. num. 8.

Possessio virtute nostræ legis an censeatur translata quando vtilis non sit translatio successori. num. 9.

¶ Ad. l. 45. gloss. 4.

IBi, *luego sin otro acto de apprehension*. ita quod nullū medium tempus cōsideretur inter vltimi possessoris mortem & possessionis translationē, neq; per momētū sit vacās possessio: vt quādo datur possessionis cōtinuatio. probat gl. in. l. cū hęreditas. verb. successeritis C. depositi & in specie nostræ cōstitutionis aduertit Moli. lib 3. c. 13. nu. 20. & latius ab eo comprobatur. d. libr. 3. cap. 10. per totum vbi eleganter examinat, quādo dispositio morientium possit esse in pendenti & dominiū in aere, atq; semel exclussus cēseatur semper exclussus vel quando sit admittendus & alia ad nostræ legis intelligentiam conducibilia vtiliter explicat quæ ex industria ommittimus, cum ab eo satis ingeniose referantur 1

& legi valeant. & à Grego in.l.10.tit. 31.part.3 verbo, *otorgado*, per totum.

2 ¶ Si tamē maioratus institutor spe cifice constitueret quod antea quam aliquid à successore ad impleretur pos sessio seu dominium in ipsum nō trā siret. talis adiectio hoc modo ad implé da erit, quod si importet cōditionem non antea locus sit translationi pos sessionis quam conditio ad impleatur. Si vero modum tantum, statim fiat translatio manente obligatione com pellendi successorem ad modi imple mentum. vt post Guido. & alios resol uit noster Molina lib.2.cap.14.num 11 cum alijs & Greg.in.l.7.titul.4.part 5. gloss.2.per totam, de quo plurima no tatu digna scripsit Mieres de maiora. 3.part quęst.12.per totam, aliter enim ex voluntate instituentis maioratum quæ possessionis translationem impe diret statim in sequentem successorē

3 transfertur. ¶ Ex qua fere infallibili regula à nostra. l. deducta sequentia notabilia nascuntur. Primum quod quanuis tertius bona fide posidēs res maioratus expensas vtiles in eisdem fecerit, nequiret ea bona pro ipsis reti nere: sed ad huc in possessorē vel suc cessorem possessio continuaretur, tā ex eo quod expensas soluere non te netur ex. l. sequenti vbi probabimus, quam quod statim possessio transfera tur absq; vllo temporis interuallo: vt ex dictis verbis constat. quod in suc cessione maioratus ex peculiari eorū natura libenter admittimus, quāuis in fideicommissis atque alijs successio nis speciebus oppositum iure recep tum videamus ex.l.si in area.ff.de cō di. in deb.l 41 tit.28. part.3. & constat ex Fano. de Pignori.4. memb.5. partis nu.8. Capra. consi. 45. punctus & per l. qui exceptionem. §. 1. de conditio. indebi. Valascus de iure emphiteo.1. part. quæst.25. numero. 25 in fine.

¶ Secundo non minus proprie dedu ci potest absq; vlla acceptatione seque tis successoris transferri in ipsum natu ralem & ciuilem huius. l. possessionē cum statim mortuo patre vel alio legi timo possessore causetur ea translatio confirmādo in hoc quod scripsit Mie res in tracta maiora. 3. p q.3. per totā immemor horum verborum, *luego sin otro acto de aprehēsion*, quibus forrite tra dita ab ipso confirmantur. ¶ Tertio 5 venit decidendum quod vidi contro uersum in hac regia chancellaria ex di ctis verbis, *luego*, an scilicet maioratus possessor successerit iure directo vel obliquo ad effectū vt teneretur de re ipsius maiorat' post mortem integre restituenda satisdare & vt sequens in vita ipsius ex dilapidatione bonorum posset ab eo successionē vendicare, & cum. l. in sequētē dominiū atq; natura lē possessionē absq; tertij restitutio ne seu alicuius ministerio statim mor tuo possessore transferat, secure dicē dū videbatur succedere iure directo & non obliquo cum directa successio sit quæ à solo iure delata capitur absq; hominis ministerio. & obliqua quę fa ctum alterius seu ministeriū præcisse requirit ex communi sententia Baldi in.l.fin num 12. & 13. C. de Sacrosan. Ecclesijs & omnium in.l. Centurio. ff. de vulgari. ex quo & alijs ingeniose consideratis noster Peralta in.l.3.§ qui fideicommissam num. 27. 28. & 29. ff. de hæred. instituen. constanter credi dit omnes successores maioratus vni uersalis regia licencia præcedente in stituti esse directos hæredes insti tutoris & non obliquo iure succe dere. Cuius sententiam libenter am plector & in omni maioratu Hispa niæ procedere inrrepide teneo, tā ex adductis ab eo quæ proprie ad omne

pri-

primogenium adaptantur, quã quod vt nouiter in gloss. 6. huius. l. dicendum erit, possessio hæc ab ipsa dignitate maioratus persona ficta in reliquos successores in infinitum transfertur, vt quia penes ipsam personam fictam erat & nomine ipsius possessor ea reuocabiliter vtebatur & consequenter nulla datur ibi possessoris restitutio seu factum hominis quod successionem de directa obliquam efficiat: maxime quia sicut primi vocati institutio directa fuit ita & omnes substitutiones in perpetuum directe censerētur, cum eodem momento atque iure & ex ipsis verbis quibus primi instituti vocatio formatur, reliquæ in perpetuum substitutiones nasciturorum formentur & nascantur: ita quod ex tunc vnica tantum vocatione instit. tutoris plures institutiones directas fecisse, atque omnes successores etiã nascituros instituisse credatur vnum post alium successiue in infinitum vt bene probauimus in l. 40. Tauri verbo representiõ. Quomodo enim posset verificari succedere iure obliquo in successione, quæ à lege defertur vel ex consuetudine deriuatur, vbi nulla datur hominis prouidentia certe nequaquam & ita foret diminuta sententia Molinę cum ad primogenia Hispaniæ quę ex consuetudine constãt non possit vlla congrua ratione adaptari. quibus & alijs fundamentis ductus cõstanter defendit iure directo possessores succedere, & hinc quęlibet retinere qualitates directi hęredis & esse dominum verum rerum maioratus ad vitam. 6 ¶ Nec me fugit doctissimũ Molinam lib. 1. c. 14. per totum diligẽter impugnasse Peraltæ sententiam & iure obliquo succedere possessores tenuisse, qui ibi dicit nu. 2. esse successorem fideicomissarium non proprie & exacte sed improprie & largo modo inferens ex eo in cap. 15. per totũ, maioratus possessorẽ teneri de re ipsa maioratus restituenda adueniente die restitutionis satisdare & statim in c. 16. posse sequentem successorẽ ex possessoris dilapidatione successionem vendicare, quæ sunt propria successionis obliquæ. ¶ Qui his ingeniosis argumentationibus & vtiliter deductis illationibus respõdetur quod licet primus successor maioratus tanquam directus hæres successerit & nullo pacto valeret desinere esse hæred[e]m nõ ideo secundo institutus succedit per fideicommissum vt Molina existimauit: imo omnes successores tam nati quam nascituri directi hęredes fuerũt institutoris in prima institutionis vocatione comprehẽsi & quamuis ex eo quod vnus post alium succedit, videãtur succedere iure fideicommissi etiã si per verba communia vocarentur ex gloss. in l. verbis ciuilibus de vulgari quam Molina ad idem refert: cum tamen non succedant ex restitutione sed ab ipsa dignitate maioratus persona ficta penes quam residebat successio l. iubente transferatur in sequentẽ successorem absq; alicuius ministerio non poterit dici secundum vocatũ succedere iure obliquo sed potius iure directo. ex vtroque enim latere considератur ministeriũ hominis vt successio dicatur obliqua actiue scilicet & passiue, ex parte possessoris & vocati, quod in hac specie successionis non admitti tur cum & à principio directe vocati essent & ex post facto à sola lege trãslatio possessionis fiat maxime in his primogenijs quæ cõstant à natura legis seu antiquissima consuetudine. 7

8 ¶ Ex quo deducitur clara satisfactio ad illationes quas noster Molina

in cap.15.&.16.scripsit: vt quanuis aliquib' casibus teneatur maioratus possessor satis dare de restituendis bonis ipsius maioratus adueniente die restitutionis de quibus per eum in.d.c.15. id ex eo non procedat quod successor obliquus sit, sed verius quia non est dominus successionis sed tantum substantiæ & hoc etiam reuocabiliter ad vitam eius restrictum: sicut omnes qui domini sunt ad tempus de quib' in. l. Sempronius Athalus de vsu fructu & per Molinã. libr.1. cap. 19. per totum vnde ex causa legitima poterit, quanuis iure directo succedat, compelli ad præstandam satisdationem: sic etiam quanuis successor ex causa dilapidationis valeat in aliquibus casibus à possessore successionem vendicare de quibus Molin.d.cap.16. id non procedit ex eo quod iure directo non succedatur sed potius ex.d.ratione.

9 ¶Sed an dum dicit lex nostra, *luego sin otro acto*, sit intelligenda etiam si possessionis translatio vtilis nõ sit successori vel tantũ quãdo vtilis est, vidẽdus est Mieres in tracta.maiora 4.par.. quæst.23.num.54. cum alijs.

SVMMARIVM.

Dominium an transferatur in sequentẽ successorẽ absq; actu apprel e sionis. nu. 1.
Vera ratio decidendi ad l. & intellectus. L. 7.tit.2.parti.5.num.2.
Possessio vera est quæ transfertur authoritate huius legis & non ficta num. 2.
Possessorium de quo in hac. l. habet admixtã causam proprietatis num.3.
Quasi possessio incorporalium transfertur authoritate huius legis num 4.

Ad.l.45.gloss.5.

IBi, *se traspasse la possession*, de dominio idem videbatur constitutũ in.l.quoties. C. de donatio.quæ sub modo & de possess.in.l 7.tit.4.part.5. vt pro cõstanti resoluit Molin.lib.3.cap.12.nu.2.vsq; ad num.4 dicens ibi nu.5. quod quia non erat specifice dispositum id in successione maioratus summe conueniens fuit constituere. Ego tamen crederem alia ratione fuisse coactos conditores huius legis nẽpe quia per l.quoties non erat clare decissum trãsferri dominium ipso iure insequentẽ donatarium post mortem primi. sed solum constitutum competere eidem personalem actionem vt resoluit Couarrub.lib.1.variarum.cap.14 nu.3.cũ alijs neque etiam.per.l.partitæ.cõpertum erat transferri ipso iure possessionem in sequentẽ donatariũ sed quod à tempore mortis donatarij tertius potuisset acquirere possessionem vt cõstat ex verbis eiusdem ibi, *y de aquel dia en adelante ganarian la possession y el señorio*, quæ ita sunt intelligenda vt minus corrigãt ius cõmune ex Gomez Arias in.l.43.Tauri. num.5 Gomezius in. l. 40.num.28.Couarru.lib.1.c.14 nu.5. vnde necessario.l.nostra decreuit trãsferri possessionem ipso iure in successorem ad vere reijciendam prædictã controuersiã, imo vt magis ad rationẽ decidendi accedamus non ex eo principaliter.l nostra condita fuit, sed ad omnino tollendã aliam longe difficiliorem scribentiũ dubitationem, quæ multũ ipsorũ animos astringebat, scilicet an possessio rei quæ penes tertiũ erat ipso iure posset trãsferri in sequẽtẽ successorẽ de qua dicẽdũ erit in. gl. verb. *aunq̃ otro aya tomado la possession dellos* 1

¶Quo sic vtiliter considerato amplia bis decisionẽ nostræ legis vt ea quæ transfertur sit vera possessio, quanuis absque actu corporali transferatur vt 2

in simi

in simili statuto tenet Bald. num. 1. per tex. ibi in. cap. contingit de dolo. & contuma. & resoluunt Decius cõsi. 467. Ruin. consil. 18. vol. 1. Soccin. in. l. rem quæ nobis versic. 4. & vltim. ff. de acquiren. possess. Benedictus in capit. Rainuntius verbo mortuo itaq; testatore. 2. num. 72. de testamen. & his nõ relatis referendo Tellum Gomez & alios in specie nostræ. l. cõprobat Molina lib. 3. cap. 12. num. 19.

3 ¶ Secundo ampliabis vt ea possessio admixtã habeat proprietatis causam: ita quod in possessorio quem obtinere nequeat, nisi verum ipsius maioratus possessorem antea se liquidissime probauerit vt dicẽdũ erit in gl. *que segun la disposicion del mayorazgo deuiere succeder*, & in simili statuto deducitur à Baldo in rub. de causa possess. & proprietat. num. 3. dicente quod in statuto transferente possessionem de functi in hæredem absque actu corporali aprælıensionis agẽdum est de proprietate, quod plurimos referens sequitur Tiraq. in tracta. le mort. 2. parr. declaratione. 1. num. 1. & 2. & ita plurima interdicta possessoria quæ admixtam habẽt causam proprietatis refert Molina. cap. 13. lib. 1. num. 9. cum alijs vbi. num. 12. ex eo infert exceptiones tangentes causam proprietatis admittẽdas esse in eo possessorio aliaque cõducibilia in propositum adducit.

4 ¶ Tertio amplia non solum in possessione rerum corporaliũ sed in quasi possessione in corporaliũ: vt in specie successionis maiorat⁹ resoluit Mõchac. lib. 1. de success. creat. §. 10. num. 25. 26. & 27. relatus & sequutus à Molina lib. 3. c. 12. nu. 23.

SVMMARIVM.

Ratio dubitandi ad. l. fortissima adducitur. num. 1. vsque ad num. 4.

Naturalẽ possessionẽ impossibile videri posse transferri absq; actu apprehẽsionis. nu. 1.

Possessio an possit a lege cõstitui quod trãsferatur absque actu apprehẽsionis. nu. 2.

Possessio in emphiteotam feudatarium & fideicommissarium an transferatur absq; actu apprehensionis. num. 3.

Possessio que transfertur ex statutis Italiæ non est naturalis sed ciuilissima ficta & artificiosa. num. 4.

Ratio decidendi ad. l. nouiter consideratur. num. 5. cum alijs.

Maioratus dignitas est quædam persona ficta & a iure representata. num. 7. vsq; ad finem glossæ.

Possessio quæ residet penes aliquem nomine dignitatis absq; actu traditionis vero vel ficto transfertur. num. 8.

Translatio huius possessionis quæ penes dignitatem maioratus residet, perpetua est in omnes. num. 9.

Possessio quæ transfertur in sequentem an sit eadem in substantia & effectu quam defunctus habebat. num. 10.

¶ Gloss. 6. l. 45.

IBi, *ciuil y natural*, hæc est principalis cõstitutio nostræ. l. iunctis verbis infra dicẽdis & explicandis ibi, *aunq̃ otro aya tomado la possession dellas en vida del tenedor del maiorazgo, o en muerte, o el dicho tenedor le aya dado la possession dellas*, ex quibus clarissime constituitur non solum ciuilem, sed & naturalẽ possessionẽ rerum quæ in tertiũ alienatæ sunt transferri in sequentẽ successorẽ maiorat⁹ absq; actu apprehẽsionis ipsi⁹ vero vel ficto in quo nõ tantũ morali atque ciuili rationi aduersatur sed & iuri naturali omnino pugnans videtur, cum vti unque ius naturalem apprehensionis actum requirat ad transferendam possessionem quæ naturalis nuncupatur & aliter fere impossibile sit naturali iure pugnante vere 1

transferri naturalem possessionem neque lege possit constitui vt probauerunt Bald.in.l.1.in princip.num.1.C. communia delegatis. Aretin.in.l.1. num.23.de acquiren.possess. Afflictus deciss.239.Segura in.l. quemadmodũ. de acquiren. possess.

¶Maxime si bona de quorum trãslatione possessionis ageretur in tertiũ essent alienata, quia tunc etiam tenentes posse lege cõstitui transferri possessionem absque actu apprehensionis eius translationem secure impugnauerunt vt latius dicẽdum erit in gl.
2 verbo, *aunque otro aya tomado la possessiõ dellos*: quorũ sententiam quanuis multi improbauerunt dicentes posse legi permitti huiusmodi translationem vt cõstat ex Bald.in.l.fin.C. de sacrosan. ecclesijs. Benedict.in cap Raynuntius verbo mortuo itaque nu.71. Cassane. in consuetud.Burgund.Rub.7.§.1.nu.15.Tiraquel.in tracta.le mort.1.part. declaratione.6.num. 5. Anton.Gabr. libr.5.commu.opinion.titu. de acqui. possessi.conclusione 9.nume.5. & ex nostratibus Suarez in l.8.tit.de las herencias.lib.3.fori.num.15.Grego.in.l. 6.gloss. penult.titul.30. part.6.Anton. Gomez. in præsenti nu 111. Gomez Arias nu.7.Couarr. lib.3.variarũ.c.5. nu.6. vers. cęterũ & neminẽ referens præter Anto.Gomez.Moli.lib.3.cap. 12.nu.16.

¶Etiam si bona penes tertium fuerint vt plures probauerunt quos referam in gloss.verbo, *aunque otro aya toma*
3 *do la possession*, tamen quia fere omnes in statutis Galliæ & Italiæ proprie loquuntur, & nostrates, ipsorum fundamentis & authoritate mouẽtur, male respondetur ad nostram.l.ex similitudine eorum statutorum dicendo posse per eam. l. permitti huiusmodi translationem cum prædicta statuta loquantur in longe dissimili successionis specie, & ad nostram proprie non valeant ad aptari neque in similibus successoribus & successionum speciebus itali & Galli translationem permisissent vt in possessore tẽporali probauit Tiraquel.in tract.le mort.2.p. declaratione.3.per totam & in fidei commissario tradit ipse.d.2.parte declaratione.11.per totã & in feudatario declaratione.5. & in emphiteota declaratione.6 & in eisdem tradit Gabr. d.reg.9.num.10.11.&.12.& econuerso nos loquamur in dissimili translatione vt aduertit Molina.lib.3.cap.12. num.6.dicens questiones Tiraque. ad nostræ legis interpretationem non esse necessaris.

¶Iterum & male ex eisdem statutis ad nostram speciem translationis argumentamur. Quia possessionem quam transferri Itali & Galli constituerunt, non esse naturalem, sed ciuilem nuncupari dixerũt vt resoluit Tiraquel.in. d.tracta.5.part. declaratio. 6. imo.& ciuilissimã esse fictam & artificiosam resoluit ipse Tiraquel d. tracta.1.part. decla. 7.per totã plurimos eius opinionis authores.ibi. num.5.referens vnde ad nostram fortissimã legem alia ratio quærenda est. 4

Quare omissis quæ noster Gomezius laboriosus scripsit.d. nu. 111. per totum & quæ Ioannes à Matienço in l.8.titu.7.libr.5.nouæ recopila gloss 9. per totam aliquantulum bene adduxit ab origine considerãdo veram rationem nostræ legis dicendum existimaui quod in ea transferri possessionem naturalem absque vllo actu apprehensionis etiam si tempore mortis possessoris penes tertium reperiatur intelligendum sit ab effectu vt scilicet omnes effectus naturali possessioni attributos translatio ciuilissime 5

ope

operetur fingens. l. ista factum traditionis item & animum qui in facto cōsistit in ea translatione possessionis interuenisse vt hac artificiosa fictione & ingeniosa cautela in sequentem successorem diceretur proprie translata possessio naturalis ab effectu quē operatur ipsa translatio ciuilissimæ possessionis quod efficere potuit lex: cū effectus naturalis possessionis vt commoditates & fructus ipsius, à iure ciuili sint inuenti: data igitur translatione effect⁹ possessionis naturalis, necessario fatendum est veram naturalē possessionem esse translatam cui effectus inseparabiliter ahdærent tanquam à causa efficienti procreati.

6 ¶Quæ ingeniosa consideratio adhuc scrupulo non caret, cum eadē ratio dubitandi superfit circa translationē effectus possessionis naturalis quæ penes tertium residebat absque actu aprehensionis quæ in transferenda ipsa naturali possessione versabatur, cū etiam si lex posset transferre effectus ipsius naturalis possessionis non sibi liceret habitam à tertio possessionem abdicare & nullo apprehēsionis actu præcedente sequenti successori maioratus eam tribuere, vel si liceret per nostram l. ratio translationis incognita sit.

7 ¶Quare vt vera decidēdi ratio pateat aduertendum est quod dignitas maioratus est quædam persona ficta à iure representata, veluti quidā homo mutus, qui si posset loqueretur vt in simili dignitate aduertit. Isernia. lib. 3. constit. Regni. Siciliæ tit. de rei vxor. acti. per tex in l. peculium nasci tur de peculio. l. 1 ff. de stipu. seruo. l. mortuo de fideiusso. ibi, *quia hæreditas vice personæ fungitur*, atque ita dignitas ipsa maioratus retinet omnia iura & priuilegia successionis, & omnes effectus ipsius quì ab ea dignitate persona ficta, penes quam residebant, deriuatur in alios successores: ita quod quilibet possessor vicem ipsius dignitatis gerendo eius successionis substantiæ ad vitam dominus fit. & sicut ab alumna puer nutritur ita ex fructib⁹ ipsius dignitatis ipse alitur & mortuo viuit adhuc dignitas quæ variatione persone tenentis eam non variatur sed retinens omnes commoditates quam alūno præstabant in figuram personæ fictæ non vacans per momētum alium filium alendum quærit cuius ossibus adhæreat & cum quo fiat vna substantia & ita sequentem vocatum ad bona ipsius maioratus proximiorem inoeniens in eo radicatur & ipsum amplectitur & consequenter omnes effect⁹ quos ipsa dignitas parit vt commoditates successionis & inter eas possessionem, quæ vtilior commoditas est, in eum successorem transfert absque vllo apprehensionis actu vero vel ficto, etiam si tertius eam occupauerit cum possessor qui bona aliena uerat à dignitate ad vitam tantum ea acceperit, & nomine ipsius dignitatis possideret & consequēter nullius momenti sit translatio eius possessionis alienæ. ¶Quæ verissima ratio deci 8 dendi non a capite sed a iuris receptis principijs deducta assignatur cum receptum habeamus quod possessio quę residet penes aliquē nomine dignitatis vt apud Episc. nomine eccles. versatur, continuatur in eius successorem in cōsequentiam eius dignitatis absq; vllo apprehēsionis actu vero vel ficto etiam si tertius eam occupauerit cum semper foret penes ecclesiam persona ficta quæ non moritur neq; variatur quanuis prælati eius mutentur vt eleganter probat Innocēt. in cap. cum super de causa poss. & propriet. & in cap. cum infra de testam. & ipsum lau

dando Paul in.l.si soror post medium C.de iure deliberā.Guid. Papa decis. 355.vtrum prælatus. & iterum deciss. 629.& consi.188.incipit in materia in in princ. & plurimi relati & sequuti à Tiraquel. in tracta. de iure constituti. 3.part.limitat.16.num.3.

Quæ translatio perpetua erit ab ip
9 sa dignitate in omnes successores in infinitum vt in simili dignitate maioratus bene resoluit Bart. in.l.1.C. de dignit.lib.12.sequutus a Tiraquelo de nobilitate.cap.15.num.2.ex quo propie verba nostræ legis ibi, *aunque otro a,a tomado la possession dellos en vida del tenedor del mayorazgo,o el muerto*,vt scilicet nihil impediat esse penes tertium possessionem,cum possessor qui eam tradiderit reuocabiliter domin'esset.

¶Venit etiam confirmanda quædā
10 communis & recepta sententia dicentium possessionem hanc quæ transfertur non esse eamdem in substantia & effectu quam defunctus habebat, cū poterat nullam habere vt quia renunciauit vel alienauit eam, sed potius aliam penitus diuersam de qua per Gregor.in.l.7.tit.4 part.3.gloss.1.post mediū.versic sed quid si iste per Gomez. Tiraq. & alios quos refert & sequitur Molina.lib.3.capit.12.num.22.versic. sed verius. quę sententia in eo fundatur quod cum possesio penes ipsam dignitatem personam fictam resideat & maioratus possessor ea vtatur,in cō sequētiam eius dignitatis ita quod ab eo non deferatur.Sed ab ipsa dignitate in posteros deriuetur & possessores a se ipsis bona abdicauerint & intertium transtulerint vacante successione per mortem possessoris non poterit dici in sequentem transferri eamdem possessionē quam defunctus habebat,cum nullam haberet, sed longe diuersam scilicet quæ erat penes dignitatem & hoc modo intelligendum est esse diuersam possessionē quæ per actū vocationis transfertur ab ea quā defunctus habuit vt scilicet quæ ad effectum & substantiam diuersa, sit quoad qualitatem eadem vt intelligē do alios qui contrarium existimauerunt resoluit Molina.d.lib.3.capit.12.numero.22.

SVMMARIVM.

Ratio.l.9.titul.7.lib.5.nouæ recopilationis adducitur,num.1.

Possessio in eum transfertur, quem constiterit esse verum primogenij successorē & non incapacem,num.2.

Possessorium huius.l.habet ad mixtam causam proprietatis & inde ad remedia possessoria adipiscendæ retinendæ & recuperandæ & ad id quod interim nuncupamus infertur.num.3.

Fiscus non habebit remedium possessorium huius legis.num 4.

Petens simpliciter possessionem maioratus, omnium rerum in maioratu contentarū petitam esse censeri.num.5.

Petitorium intentans præiuditio afficit possessorium.num.6.

Sententia in proprietate pro possessore lata, interdictum possessionis restitutorium aduersus illum competens excludit.nu.7.

Via ex executiua extinguitur si quis actionem ordinariā intentauerit num.8.

Possessorium per decennium de iure communi extinguebatur.num.9

Ad.l.45.gloss.7.

IBi,*enel siguiente en grado*,qui secundū institutentis maioratū dispositionē 1
ad successionē sit admittendus. Quia in eum statim transfertur ciuilis & naturalis possessio etiam rerum quæ pe nes

nes tertium erant. plerunq; tamen cõtingere poterat quod maioratus possessore mortuo aliquis in iuste detentationem habens armis & violentia eam defenderet, indeq; tumultus & seditiones nascerentur, atq; forsam & verisimiliter passim neces euenirent si vere successor propria authoritate ex possessione in ipsum translata detentatorem expellere prætenderit. Quare Regis consiliarij remedium quodam singulare inuenerunt quo actualem tenutam maioratus successores summarie acquirerent, nõ quod inde possessores effici intelligantur: sed quod eius possessionis quã a lege acceperant forent ex tunc a iudice inuestiti. constituentes in l. 9. tit. 7. lib. 5. nouæ recopilat. quod si mortuo possessore maioratus ejus successor intra sex mẽsium spatiũ a die mortis possessoris in iuste acquisitam detentationẽ impugnando, verum eius rei maioratus possessorem esse atque in ipsum fuisse trãslatam ciuilem & naturalem primogenij possessionem iudicialiter declarari non petierit, eo tempore transacto ei denegetur edictum possessorium, circa cuius constitutionis veram intelligẽtiam vltra plurima no tatu digna & elegãti stilo adducta per Molinam lib. 3. cap. 12. & 13. non nulla satis conducibilia in proposi-um adducentur. ¶ Primum remedium
2 huius. l. intra sex menses competere successori qui vere ad maioratũ erat admittendus vt quia patris prædefuncti personam repræsentaret, vel quia aliter ex ipsa maioratus institutione constat esse verum successorem: alias si vel non constiterit, vel esse incapacem successionis apparuerit, non erit locus translationi possessionis neque remedio huius. l. vti posset tam ex verbis. l. ibi. *que segun la disposicion*, quam quod in simili statuto idem post Bald. & alios resoluit Molina. lib. 3. cap. 13. num. 14. & 15. Mieres de maiorau. 3. part. quæst. 14. num. 4. & 5.

3 ¶ Ex quo deducunt exceptiones quæ ad petitorium proprie expectant in eo possessorio esse admittendas dicentes habere causam vere proprietatis admixtam, & inde ad plurima inferentes & specialiter de illegitimo, furioso, infante ventre, & alijs similibus meminerunt dubitantes an vti valeãt eo possessorio edicto & an remedia possessoria adipiscendæ retinendę & id quod interim nuncupamus possint iuridice cumulari, aliaque plurima de possessorio satis ad longum explicuerunt quæ ex proposito ommittere decreuimus cũ facile possint legi à Molina. d. cap. 12. & 13. Mieres. lib. 3. q. 15 16. & 21. & à quodam moderno Matienço in. l. 9. tit. 7. lib. 5. nouæ recopil. per totam. ¶ Secundo ex dictis ver- 4
bis & resolutione deducitur quod cũ sequens in gradu tantum qui secundũ dispositionem instituentis est admitiẽdus, vti valeat possessorio non poterit fiscus bonis confiscatis idem remediũ intentare neque statim mortuo ciuiliter vltimo primogenij possessore in fiscum possessio diceretur trãslata ante actualem eius apprehensionem, cũ non sit sequens in gradu, neq; in vocationibus compræhensus imo à verbis institutionis & mente institutoris extraneus, neque ad ipsum vlla ratione etiam tacita & subintellecta constitutio nostra adaptetur vt in specie post Boerium decisione. 272. nu. 10 Bosiũ & alios resoluit Mieres de maiorau. 4. part. quæst. 23. nu. 66. qui ecõuerso in. 3. part. quæst. 19. per totam agit an prætendens admitti ad maioratũ & bona nõ esse cõfiscata habeat remediũ possessoriũ aduersus fiscum.

¶ Ter-

5 ¶Tertio quod petendo sequens in gradu simpliciter possessionem maioratus, omnium bonorum petita esse censetur ac si specifice cuiuslibet rei particularis peteretur, quia cum verbum maioratus sit quid vniuersale plures in se res vel species cõtinens sicut hæreditas dos peculiũ & legitima, omnia & singula eius maiorat' bona sub ea vocatione comprahensa censerentur.l.4.l. item videndum.ff. de petitione.hæred.l. non solemus.ff de iudicijs omnes in.l.quæsitum.de peculio.l.Iulianus.l.si quis cum totum versi.fin.ff. de exceptione rei iudicata. omnes in rubric.soluto matrimo.præcipue Iass.numero.29.Ripa.num. 47.

6 ¶Quarto quod si sequens in gradu petitoriũ simpliciter intentauerit præiuditium efficeret possessorio ex doctrina gloss.2.in l si duo in princ ff vti po. quam ibi sequuntur Bart.& omnes in.l.naturaliter.§. nihil commune, de acquiren.possess vbi Ripa.nu.136. dicit cõmunem & in specie plurimos referens Burg.de Paz cons.39.num.7. per totum.

7 ¶Ideo sententia in proprietate pro possessore lata, interdictum possessionis restitutorium aduersus illum competẽs excludit vt notant Ioann Andre. Anton. & Abb.in cap.pastoralis de caus.posse.& probat tex.in cap.cum dilectus eod.tit. Ang. Imol Aret. Alexan.& Iass.in.d.§.nihil commune vbi Ripa. num. 35. Decius consi.190.num 9.

8 ¶Sic in simili casu videmus quod si valens vti via executiua actionem in præiudicium ordinariæ deduxerit præiudicium efficeret Iudicio summa[r]i vt resoluunt Suarez in.l. post rem in fine versic.finaliter de re iudic. Mat[ienzo] de ordine iudiciorũ.6.par.actu.8. ve[rsi].instrumentorũ nu.14 & in disputatione.6.num.24.&.28. quod elegantissime declarat Borgnin' Caualca.decisione.1.num.16. cum alijs & bene Burg.de Paz.d.consi.39.num.7.

¶Quinto, quod si is in quem iure 8 transfertur possessio longa decem annorum obliuione edictũ possessoriũ intentare distulerit eam possessionẽ translatam in se amitteret per tex. & glossam in.l.fundum in fin. ff. de vsu cap.l.si de eo.§.si forte cum gloss. ibi. ff de acquiren. possess. l. si id quod in princip.vbi gloss. &.l. si is qui animo vbi gloss.fin.ff.eod.tit.gloss.in.l.cum quærebatur.ff.vnde.vi & in.l. 1. C. de seruis fugiti & probant Corne.cons. 280.volum.3.ad fin.Ruin.consi. 127. colu fin lib. 1.Afflictis deciss.40.colu. penul Gratus consi.75.num.14.vol.2. Tiraquel de iure cõstit.5. part.limita. 21.per totam & interminis Grego.in l.10.titu.24.part.4 verbo, *ni le empece*, col.5. post medium versic. quod si dicatur.& tradit Latius Mieres in tract. maioratus.3.part.quæst.6, per totam. & alia ad propositum huius glossę videnda sunt per Molinam.d. capit.13. per totũ maxime ex num.56. vbi agit de interpraetatione d.l.9.

SVMMARIVM.

Scriptura an sit necessaria ad possessorium huius.l.numer.1.cum alijs vsque ad numerum. 7.

Remedium edicti Diui Adriani an competat absque scriptura num, 2.

Remedium executiuum dari non posse absq; scriptura.num. 2.

Lex nostra correctoria videtur num. 3.

Lex ista declaratoria Iudicatur,num. 4.

Petens maioratum debet probare esse verũ successorem.num.8.

Vocatus dicetur nõ solum qui expresse vocatur sed cuius vocatio ex coniecturis deducitur.num.9.

Ad

Ad.l.45. gloss.8.

1 IBi *que segun la disposicion del mayorazgo deuiere succeder en el*, duo ex his verbis notabilia examinanda se offerunt. Primum an sit necessarium quod maioratus constet ex scriptura vt remedium possessorium huius. l. locum habeat secundum an prætendens succedere prius se doeere debeat verū eius successorem quam edictum possessorium eidem concedatur, ad primum dicendum videtur necessariam esse scripturam ex verbis legis ibi, *que segun la disposicion del mayorazgo*, quæ non aliter proprie videntur posse verificari, & quia si remedio edicti. D. Adriani nrum adæquare velim' necessario fateri debemus nō cōpetere nisi ei qui ex testamento clare vocatur vt in. l. fina. C. de edict. D. Adriani tollēdo omnes secure fatentur & in specie Alexand num.22. Iass. 23. Decius. 39.

2 ¶Si vero proprius loquēdo nostræ l. remedium executiuo æquiparemus dubitari nō potest, quin aliter concedi non valeat quam si ex scriptura iustificetur via executiua & summaria ex gloss. singulari in. l. 1. §. sed consulto ff de hijs quæ in testam. delent. quam ibi sequuntur Bart. & Bald. dicentes quod cum priuilegiū executionis fundetur in scriptura si forsam perdita sit & tenor eius probetur non erit agendū via executiua, sed ordinaria. quod sequitur ibi Paul. & in. l. nostram ad finem. C. de testamēt. Felin. late in cap. sicut colum. 3. de re iudic. Hypolit. in rubr. C. de probatio. num. 323. Suarez in. l. post rem. 3. limitatio. ad. l. regni

3 per totam. ¶Quod quidem elegāter confirmatur quia si vel lex nostra sit correctoria iuris communis vt fere in specie voluerunt Alexand. in. l. hæredes mei. col. 1. de acqui. possesi. & consi. 83. num. 4. vol. 2. & consi. 40. num. 5. &. 9. vol. 3. Iass. consi. 148 volu. 2. num. 2. &. 3. Anton. Rub. consi. 121. num. 3. Tiraquel. in tracta. le mort. in præfatione declaratione. 3. & in hac specie stricte debet interpretari in casu quo loquitur & ad alium non extendi ex iuribus vulgat.

¶Aut non correctoria, sed declaratoria iuris communis & partitarum est nempe. l. quoties. C. de donat. quæ sub modo. l. 7. tit. 4. part. 5. quas ex dispositione nostræ legis ad maioratum extendit Gregorius in. d. l. partite. & tunc etiam cū sit intelligenda nostræ legis constitutio ex legibus, ad quarū declarationem venerat ex doctrina Imolæ in. l. 1. §. final. num. 9. ff. de probatio. & in clement. 1. num. 2. de iure patrona. & dictæ leges in donatione de cuius tenore constat per scripturā loquantur merito. l. nostram eodēmodo intelligere debemus, maxime quia verba nostræ legis ibi, *que segun la dispo sicion*, vel sunt restrictiua præcedentis dispositionis. l. omnes populi de iustitia & iure. l. cūctos populos. C. de summa Trinitate vel sunt conditionalia. Quia adiunguntur verbo, *que deuiere*, ex. l. stichum qui meus erit delegat. 1. l. si debitor §. verisime vbi Bart. de cōtrahen. emptio. l. nuper versi. fina. delegat. 3. l. cum certus. de vino tritico & oleo. lega. & vtroq; casu siue importēt restrictionem siue conditionē necessario sunt accipienda vt præcisse dispositionem hominis requirant & cōsequenter scripturam. 4

¶Quę quidem omnia sic vtiliter adducta nihil obstant quominus verior sit cōtraria sententia scilicet remediū possessorium dari in successione maioratus qui non ex scriptura. sed ex consuetudine tantum antiquissima cōstat quæ 5

Greg.in.l.7.tit.4.part.5.verbo,*possessiō* Mieres in tractatu maioratus. 3. part. quæst.20.per totam. & his non relatis Molina lib.3.cap.13. num.12.&.13.

9 ¶Et aliquem fuisse vocatum ad maioratus successionem diceretur nō solum quando exprçsse vocatus reperitur. sed etiam si ex coniecturis eius vocatio aut institutio deduceretur vt resoluit Molina.lib.3.cap.13.num.43. & vltra ipsum probatur ex hijs quæ latius diximus in.l.40.gloss. verb. *saluo si otra cosa estuuiere dispuesta.*

SVMMARIVM.

Possessio rerum quæ a tertio occupantur non transferebatur ante. l. hanc in successorem in maioratu.num.1.

Successor in maioratu non poterit propria authoritate possidentem a possessione expellere sed in tentabit edictum possessorium num.2.

Ad.l.45.gloss.9.

1 IBi,*aunque aya otro tomado la possessiō dellas*, hæc est principalis constitutio nostræ.l. dum possessionem ciuilem & naturalem etiam bonorum quæ penes tertium sunt in sequentem successorem maioratus transfert. in quo videtur correctoria iuris communis atque similis statuti.dicebant enim plurimi exteri & nostrates quod possessio bonorum quæ in tertium erāt alienata absq; actu apprehensionis vero vel ficto neq; in aliquem transire neque aliter quam ex consensu habētis eam ab eo auferri poterat ex.l. quanuis de acquiren.possess cum.l.nō possit fingere in præiudicium tertij cui est ius quæsitum. & quanuis vellimus ex his duabus opinionibus quas ad longum explicat Gabriel.lib. 5. communium opinion.tit.de acquiren.possess. conclusi. 9.numer. 18. cum alijs Tiraquel.in tractatu le mort.5.parr. declaratione. 3. per totam Anton. Gomez. hic num.111.Molina.lib.3.cap.12. nu. 17 &.18. & nouissime Matienço.in.l. 8.titu.7.libr.5. nouæ recopilat gloss. 5. per totam.eligere eam quam multi sequuntur dicentes virtute similis statuti transferri etiam possessionem bonorū quæ à tertio occupantur, ad huc prædicta statuta nostra lex corrigeret dum translationē naturalis possessionis admittit quæ dictis statutis nō cōcedebatur vt diximus in gloss. verbo *ciuil y natural*, vnde vt absit à correctione intelligere eā debemus vt in.d. gl. diximus scilicet quod ab ipsa dignitate maioratus translatio possessionis fiat:quo casu non correctoria, sed declaratoria proprius erit.

¶Erit tamen aduertendum quod successor in maioratu nō poterit propria authoritate posidentē expellere à possessione, sed præcisse intentare teneri edictum possessorium huius legis vt post Baldum Tiraquelum & alios resoluit Molina dicto. capit. 13. numer.12. 2

SVMMARIVM.

Alienationes rerum maioratus nō impediūt translationem possessionis earum.nu. 1.

Alienatio legitima impedit translationem possessionis, num. 2.

Alienatio à iudice facta an impediat translationem possessionis.num.3.

¶Gloss.10.l.45.

IBi,*o el dicho tenedor le aya dado la possessiondellas*, nimis dura foret lex, nisi ea ratione procederet, quam in.d. gl. verbo 1

verbo, *civil y natural*, assignauimus, scilicet ab ipsa dignitate maioratus persona ficta transferri possessionem in sequentem successorem ex qua deducitur nihil impedire rerum maioratus alienationem quo minus possessio earum in sequentem transferatur & aliter foret iniquum aduersus tit. possidétem competere remedium possessorium vt in specie statutorum Galliæ & Italiæ probauerunt multi relati per Molinam. lib. 3. cap. 13 num. 53. & 54. cum tamen alienans seu tradens possessionem ab ipsa dignitate maiorat* reuocabiliter ad vitã haberet & mortuo legis ministerio absq; ipsius facto in sequentem possessorem vel successorem ipsa dignitas possessionem ciuilem & naturalem transferat, cessat ratio statutorum & contra titulo possidentem datur remedium huius legis. cum titulus ille à possessore habitus, qui dominus tantum ad vitam erat, habeatur pro non titulo & consequẽter non impediat remedium possessoriũ ex doctrina Bald. in. l. in ciuilem. nu. 2. C. de furtis & eorũ quæ sic intelligendo nostram. l. tradit Molina. d. cap. 13. numero. 55.

2 ¶ Vnde si titulus iustus esset vt quia alienatio valida ex dispositione instituentis vel regia facultate non concederetur remediũ huius. l. aduersus tit. possidentem. vt neminem referendo resoluit Molina. d. nume. 55. ad finem & in specie statuti tranferẽtis possessionem sic intellexerunt Cota in memorab iuris. memorabili quod incipit decreto mediolanensi col. 2. vbi allegat Iass. consil. 146. vol. 4. cui adde ipsum Iass. consi. 85. vol. 3. Decius consi. 467. col. 2. Rui. consi. 27. vol. 5. & ita interpretatur prædictum statutum Tiraquel. in tracta. le mort. 5. part. declaratione. 3. num. 15. Gabri. de regul. 9. de acquirend. possess num. 19. ex quo ad omnes legitimas seu illegitimas alienationes inferri potest. de quibus per Molinam. libr. 4 per totum præcipue. capit. 1. & cap. 3. vsque ad. 7.

¶ Et dum lex dicit, *o el dicho tenedor le aya dado*, infertur ad traditionẽ possessionis authoritate iudicijs factam, an impediat remedium huius legis de quo per Mieres. 3. part. de maioratu. quæst. 14. per totam. 3

¶ Finis legis. 45.

Ad. l. 46. quæ de non soluendis expensis per maioratus possessorem: etiam vtiliter factis in rebus ipsius maioratus agit. Vtilis.

Interpretatio.

SVMMARIVM.

1 *Rei publicæ expedit ciuitates villas seu oppida seu haereditamenta habere fortalitia turres & alia propugnacula quibus securius valeant ab hostibus deffendi. numero. 1.*

Expensæ factæ ab aliquo habente vtile dñiũ in terra inculta, vt quia arbores infructiferæ plantentur solum ad amenitatem, an sint soluendæ per possessorem rei subiectæ restitutioni. num. 2.

Arma & alia instrumenta bellica que fortalitijs & castellis adhærent an sint maioratus. num. 3.

Glossa Prima. l. 46.

Ibi

1 IBi, *todas las fortalezas*, in quibus peculiaris ratio atque lõge fortior versatur quam in alijs edificijs. quia cum rei publicæ expediat ciuitates, villas, oppida, seu hæredamenta habere fortalitia, turres, & alia propugnacula quibus securius valeãt ab hostibus defendi ex.l.1.tit.18.part.2.ibi, *otrosi estas fortalezas sobredichas le dan fuerça y poder para guarda y amparamiento de si mesmo y de todos sus pueblos.* l.21.titul.21. part.2.ibi, *de buenas torres*, l.20 ibi. *los castillos*.tit 32.part.3.& ex ędificijs eorum nihil redditus aut commoditatis conficientibus accedat, imo plures sumptus, ita quod fructus maioratus quibus vti ad libitum poterat in tutamine terræ suæ & totius regni defensa laudabiliter expendat, futurisq; successoribus grandes expensæ reędificationis inde necessario accrescant merito ex opere laudabili magis damnosum quam lucrosum eis non merentur incommodum reportare, neq; expensarum estimationem vxori aut hęredibus mortui soluere.

2 ¶ Quæ considerato nouiter ad hanc. l. pensitata eleganter confirmatur ex quodam singulari consi. Paul. Castrẽs. 325. visso puncto. col. 4. versi. si vero monasterium dicentis quod si ab aliquo habenti vtile dominium laboretur terra in culta arboresq; infructiferæ plantentur, magis ad pulchritudinem & amænitatem fundi, quam ad vtilitatem expectantes. tunc expensæ factæ in tali plantatione per possessorem rei subiectæ restitutioni non repeterẽtur à sequenti successore, cuius notabile dictum satis ad propositum conducibile sequuntur ipsum laudando Boerius decisione. 44. nume. 11. &.13. Capra. consi. 55. punctus col.2. versic. circa. 3. Anton. Fanus de Pignor. 4. memb. 5. partis. num. 11. in fin. versic. & adde huic conclusioni Roland. à Valle consi. 28. num. 26. lib. 1. Menoch. in tractat. de arbitrarijs lib. 2. casu. 258. num. 1 &. 2. & de recuperan. possesio. remed. 15. nu. 514. & ita ex hac peculiari ratione nimirũ si fortalitia ita adhæreant maioratui, quod hæredes conficientes ea non posśint petere expensas à successore cui ea reædificatione nihil cõmoditatis accrescit. ¶ Ex quo primo bene infertur 3
quod nõ solum fortalitia naturam rei maioratus acciperent, sed & arma quę ibi ad defensam eorum fuerint reperta: cum ea instrumenta bellica defensiua & offensiua ad tutamen castellorum magis quam ad commoditatem successoris adijciantur. & simul quia cum fortalitia & castella ad defensam ciuitatis imo & regni sint necessaria vt bene supra probabimus, & armis defendi soleant atq; necessario valeãt ac debeant ex. l. 15. tit. 18. part. 2. ibi. *armas muchas ha menester que aya en los castillos para ser guardados y defendidos quando menester fuere.* merito arma quæ sunt necessaria ad eorum tutamen maioratui ad hærent sicut & castellũ aut fortalitium. ad quod est doctrina. Bal. in cap. si quis de manso. col. 2. de controuersia in vestitu. versic. & illa ratio dicentis quod concesso Castro in feudum dicuntur etiam concessæ munitiones ad custodiam eius. quem sequũtur Alexand. & Iass. in prælud ijs feudorũ. col. 8. &. nu. 22. & in specie probat hoc Mieres in tractat. maiorat. 4. part. quæst. 33. num. 9. vsque ad num. 13. & num 15.

SVMMARIVM.

Emptor rei maioratus qui bona fide in ædificando expendit, an recuperet expensas à successore rem euincente & quid in emptore malæ fidei. num. 1.

Maritus an recuperet expenſas in rebus feudalibus, ſeu maioratus vxoris factas. numero. 2.

Expenſas factas in reædificando an recuperet ſucceſſor, & caſum reædificationis lex comprehendat. num. 3.

Ad.l.46.gloſſ.z.

1 IBi, *que de aqui adelante ſe hizieren*, nõ exprimit lex à quo fiant an à poſſeſſore maioratus, vel à quolibet extraneo, & ſic erit dubitationis quid ſi emptor rei maioratus in ædificando expendat an recuperet expenſas à ſequenti ſucceſſore rem venditam euincente, & ius retentionis habeat donec ſibi ſatisfiat. & ſi emptor ignoranter emit rem maioratui ſubiectam, ſecure dixerunt plures & expenſas recuperare & ius retentionis habere ex l.fin.§ fin.C. commu.delega.l. domos hæreditarias delegat.1.& ita poſt Iſerni. & Pariſienſ.conſi.23.num.91. lib. 1. reſoluit Mieres in tractat. maioratus.4.part.quæſt.32. per totam vbi refert Moline.& Couarrub.lib.3. variarum cap.17.num.1. & idem referendo Pinel in. l. 2. C. de reſcind.2.part. cap.3.num.1.in fine. ſequitur Burgos de Paz Iunior. in quæſtio maioratus. quæſt.7.num.31. vſque ad numerum. 38. vbi etiam poſt Balaſcum & alios, id exiſtimant procedere in malæ fidei emptore & poſſeſſore rei maioratus expendente qui neceſſarias expenſas dicunt recuperare etiam ſtãte noſtra. l. quorum opinio iuſtiſsime reijcitur ex ratione noſtræ legis: quę tam in extraneo emptore quam in alio maioratus ſucceſſore procedit cum nullus eorum poſsit efficere expendendo legitimo ſucceſſori præiudiciũ necque directe ſeu indirecte in totum aut pro parte maioratus valeat extingui. & quia lex non principaliter reſpexit perſonam expendentis in ædificando bonam ſeu malam fidẽ habere: ſed potius ſucceſſorem in eo maioratu, ne ſcilicet in ea ſucceſsione prçiudicetur,& qualitatẽ ipſius ſucceſsionis,quæ cum perpetua & indiuidua ſit & a lege deferatur, vt infra. gl. 6.huius legis erit dicendum, in ea ſucceſſor non poteſt præiudicari.

¶ Ex quo etiã aperte deducitur quod quanuis maritus recuperet expenſas in rebus feudalibus vxoris factas ex conſil.Bald.341.maritus in fin. libr.1. Iaſſ in.l.diuortio.§. impendia.num. 2. ſolut.matrim.& in.l.fin.num.18.C.de iure emphit.non tamen eas recuperabit quæ in bonis maiorat⁹ eius vxoris feciſſet ex ratione ſupradicta referenda in gloſſ.6.& hoc cõtra Gomez hic col.2.verſic.quæ omnia procedunt & contra Burg.de Paz Iuni.in dic.quæſt. 7.num.61.vſque ad num.64. qui referendo Roland.conſi.18.quoniam nu. 14.&.15. libr. 1. tenet marito debere ſolui eſtimationem expenſarum quas in rebus maioratus fecerat a ſequenti ſucceſſore male conſiderans naturam ſucceſsionis maioratus. ¶ Dum tamẽ lex dicit, *que de aqui adelante ſe hizieren*, caſum reçdificationis videtur non cõprehendere.ſed in nouiter cõfectis caſtellis verificari,dũ in caſibus ſequẽtibus reçdificationẽ exprimit & in hoc de turre & caſtello ſolã çdificationẽ. ſed hæc reſtrictio quæ ex verbis apertiſsime probatur ex mente & ratione legis à nobis iuſte reijcitur:cũ ſi caſtella nouiter confecta maioratus natur ã accipiant à fortiori reçdificata eã retinere debeãt.& quia nõ datur differẽtia inter caſum reçdificationis murorũ caſtelli ſeu domus. ſed vna eſt qua iuſtificatur non ſolui expenſas in reçdificando & ſic vna debet eſſe inter

ces

eos casus dispositio, ex identitate rationis quæ vtrumq; comprehẽdit. ex quo diceretur expræssa ex vulgata.l. nominatim.2.de liber.& posthu.l.fundus qui locat' in fi.ff.de fund.instruct. l. milites agrum de remilitari. & quæ facile adduci poterant de rationis idẽtitate. quod licet nouum verissimum credo.

SVMMARIVM.

De quibus hæredamẽtis, lex nostra sit accipienda vtiliter examinatur. num. 1.

¶Gloss. 3. l. 46.

1 IBi, *en las ciudades, villas y lugares, y heredamientos.* de heredamentis quæ ad eorum tutamen, castella, propugnacula aut turres fortes requirunt, videtur lex sensisse vt de Casserijs magnis, grangijs & similibus hæreditamentis quæ in principatu de Asturias & cõmitatu de Vizcaya passim cõfecta reperiuntur, quæ cum vt ab hosti b'. terra defendatur principaliter sint constructa, & successoribus infructifera, magisque ipsis damni & expensarum quam lucri afferant, merito earum estimationem successor in maioratu soluere nõ tenetur. Si vero ininferioribus hæredamentis vt hortis, pratis, vineis, molẽdinis, vel similibus turres seu castella magna à possessoribus maioratus inutiliter conficiantur, solum ad æmulationem vxoris aut hæredum vel vt hæredamenta decorentur & nobilitẽtur erit dubitationis an eorum expensæ soluantur à successore in maioratu. cui secure respõdetur non esse expensas soluendas cum ratio nostræ legis generalis sit vt infra in gloss. 6. ab origine examinabimus, nẽpe non posse effici à possessore maioratus contrahendo, delinquendo aut in vtiliter expendendo, quod successor in eo teneatur soluere debita seu expensas vt licet non ac ratione probat Mieres in tractat. maiorat. 4. part. quæst. 33. num. 7. per totum.

SVMMARIVM.

Expensæ factæ in ædificando in hæreditamẽtis liberis an cohæredibus successoris vel vxori ædificantis sint soluendæ. num. 1. cum alijs.

Æstimatio bonorum in materia collationis tempore mortis attenditur. numer. 1. ad finem.

Valor rei immobilis ex redditibus & fructibus estimatur. num. 2.

Alimenta secundum quantitatem redditus & non estimationem rei immobilis assignantur. num. 3.

Dignitas si empta sit à patre, vel quilibet alius titulus vel honor infructiferus an sit conferendus num 4.

Glossa. 4. l. 46.

IBi, *de mayorazgo*, idem si fortalitia fiant in ciuitatibus villis aut oppidis seu hæreditamentis liberis. quia non erunt soluendæ factæ in ædificando expensæ, cohęredibus successoris nec vxori ædificantis. sed tantum successor tenebitur veram estimationem conferre, qua communiter castellum & nõ ex affectione fungeretur, tã ex eo quòd in materia collationis estimatio bonorum tempore mortis attenditur. gloss. verb. lucrum. in. l. illud. C. de collat. vbi Paul. nu. 5. Alex. 3. Greg. in princ. tit. 15. part. 6. verbo contar. 1

¶Quam quod rei immobilis valor ex redditibus & fructibus estimatur l. si quos. C. de rescinde. venditione. 2

ibi, *rei qualitas & fructuum quantitas*. l. si fundum. 94. delegat. 1. ibi. *excusso pretio secundum redditus*. l. si fundus. ff. de rebus eorum ibi. *pro modo fructuum*, & in specie turris seu castelli quod nō æstimetur ex sumptibus & ex valore ædificij sed ex redditibus probat Platea in.l.2.C. de prædijs & omnibus rebus nauicularior: ad quod solet notari tex in.l. qui bonis. ff. decessio. bono. & notat Iass.in.§.sed & si quis numer. 1. instit.de actio. & in l. si constante num. 150.solu. matrimonio Alexan-in.l.maritum colum.fina.& in.l. si maritus solut. matrim. Boeri. decisione 19. num.6 & quæ tradit Afflictus decisio.58.num 6.& consequenter non expensæ factæ in confectione castelli: sed iusti valoris eius pars cohæredibus communicabitur & valor ex fructibus & redditibus qui solent percipi, computabitur, cumulando eius castelli seu fortalitij integrale prætium ex fructibus seu redditibus viginti annorum per tex & gloss. in authent. de non alienand. reb. eccles. §. si vero. gloss. Salice. & alij in authentica perpetua. C. de Sacrosanct.ecclesijs. & aduertunt Paulus in authenti. si quas ruinas num.2. C. de Sacrosan. ecclesijs Afflictus decisio. 284. in fine. & in prohæmio constit. regni Siciliæ. §. vt intra numer. 27. Tiraquel. de retract. lignagier. §. 1. gloss. 6. nu. 19. & tradit vtiliter Couarrub. lib. 3. resolu cap 9. num. 5.

3 ¶Hinc iustificatur deberi alimenta secundum quantitatem redditus & non estimationis rei immobilis ex doctrina Angeli in.l. qui bonis.ff.qui bon. cedere possunt de quo late per Gomez. num. 40. Tellum. nume. 14.

4 in.l. 10. Tauri. ¶ Ex quo clare deducitur quod si castellum aut fortalitium nullius commoditatis foret nec inde fructus vlli nascerentur aut ex industria hominis procedere possint non solum expensæ in eo factæ non soluerentur sed neque aliquid successor conferre tenebitur:cum solum ad honorem & pompam eius expectet: sicut si à patre, quælibet alia dignitas infructifera emeretur vt titulus licenciati vel alter similis honor. ex resolutione tex. in. l. omnimodo. §. imputari. C. de inofficio. testamen. vbi Accurss. verb. imputari. tex. vbi. gloss. verb.dignitatis in.l. 1.§. neque Castrése de collatio. bonorum.vbi Bart.numer. 4. &. 6. cuius sententiam dicunt communem Aymon. consi. 136. nu. 3.Ripa. in.l. in quartam. num. 163. ad leg.falcid.Auenda.respōs.17.in princ. Couarrub. lib. 3. variarum. capit. 19. num.6. Tellus in.l. 29. num.14.&.15. & in.l. 17.num, 81. Anton. Gomez in l.29. Tauri. nume. 21. Ioannes Garsia de fructi.& expensis. cap. 4. num. 14. & latius quidam modernus Matienço in.l. 3.titu.8. libr. 5. recopilat. gloss. 2. num.12.vsque ad fin. qui in estimatione dignitatis infructiferæ loquitur.

SVMMARIVM.

Ratio differentiæ inter expensas quæ fiunt in fortalitijs vel muris.num.1.

Æstimatio murorum qui in villis seu ciuitatibus aut oppidis liberis conficiuntur an sit soluenda.num.2.

Expensæ factæ in confectione murorū qui in hæreditamentis conficiuntur an sint soluendæ,num. 3.

Ad.l.5.gloss.46.

IBi, *y todas las cercas de las dichas ciudades villas y lugares de mayorazgo*. lōge maior ratio versatur in muris quam in for-

in fortalitijs vel quolibet alio ędificio. Quia ex confectione murorum nihil penitus commoditatis successores in maioratu consequuntur: sed ad tutamen loci cui ad hærent principaliter fiunt, ex. l. 2. titu. 32. part. 3. ibi, *de buenos muros*. l. 20. eodem titul. ibi, *ni se derriben los muros*. castella vero fortalitia seu turres fortes commoditatem habitationis simul & defensam præstent vt ex ipsa rerum experientia ad sensum patet. Vnde nimirum si successores in maioratu nō teneantur soluere estimationem expensarum quæ in eisdem muris efficiendis aut reędificādis consummerentur ex ratione tradita in glossis præcedentibus.

2 ¶Ex quo etiā bene deducitur quod si muri conficerentur in ciuitatibus villis aut oppidis liberis etiam successor in eis non teneretur cohæredibus aut vxori æstimationem expensarum soluere neque eorum valorem conferre cum inde nihil fructus aut commoditatis proueniat ex ratione quam assignauimus in glossa præcedenti.

3 ¶In hæreditamentis aut alijs Casserijs maioratus, non putet quispiam decisionem legis non procededere fortificando restrictionem ex eo quod hæreditamenta muris non indigeant ad tutamen & defensam eorum, cū si ea ratio admitteretur etiā in castello aut fortalitio confecto in eisdem hæreditamentis imo & proprius militaret, cum magis hæreditamenta indigeant muris quam Castellis & tamen non solum non militat: sed expresse in nostra lege constituitur quod Castellū confectum in hæreditamentis maioratus efficiatur etiam maiorat⁹ quod ad muros ex idē titate rationis imo & ex maioritate, proprie extenditur atque ex vi comprehensionis ratio nostræ l. quæ generalis est, eum casum etiam admittit nec nos de hac veritate dubitamus.

SVMMARIVM.

Huius l. constitutio an ad omnes res & casus extendatur vel in tribus in ea expræssis verificetur eleganter explicatur per totam gloss.

Dispositio ad non expræssa non extenditur sed deficientibus verbis deficit, nume. 1. ad finem.

Expensas aut meliorationes fieri maioratus non pendet à sola voluntate expendentis numer. 2.

Ratio decidendi ad. l. bene consideratur ex num. 5. cum alijs & nouissime adducitur ex num. 8.

Legem hanc plurimi iustam alij vero iniustam dixerunt. num. 6. & 7.

Expensæ magnæ & excessiuæ an sint soluēdæ à successore in maioratu num. 9.

Expensæ factæ in solo vel area maioratus an sint soluendæ. num. 10.

Expensæ factæ in domibus inferioribus maioratus an sint soluendæ. num. 11.

Expensæ quæ fiunt in hortis comunctis domui maioratus an sint soluendæ. nu. 12.

Expensæ quæ fiunt in emendis armis ad defensam Castellorum an solui debeant. num. 13.

Augmētum accedens rei maioratus an eius naturam accipiat. num. 14.

Expensæ factæ in rebus perpetuo anniuersario subiectis an sint soluendæ. num. 15.

Expensæ voluntariæ an debeant solui. numero. 16.

Rem esse vere maioratus prius liquidissime constare debet quam remedio huius legis vtatur num. 17.

Ædificans credens solum esse maioratus an recuperet expensas. num. 18. & 19.

Expēsæ factæ in edificijs fructiferijs an sint soluendæ & notanda restrictio ad. l. nu 20. vsque ad fi.

¶Ad.l. 6. gloss. 46.

1 IBi, *y ansi mesmo los edificios que de aqui adelante se hizieren en las casas de mayorazgo, labrando, o reparando, o reedificando*, hic est tertius casus legis quę quidē. l. in tribus tātū casibus in ea expressis videtur stricte verificanda, nempe in confectione seu reędificatione Castelli, murorū seu domus maioratus & nō generaliter extendenda ad quascunq; res seu casus in quibus expensæ fierēt tā ex eo quod lex odiosa sit & sic nō extendenda quam quod si voluisset alios casus expræssisset aut generaliter loquuta esset. & quia id in casibus specialibus constituens in alijs denegare voluisse intelligitur vt hæc omnia vulgaribus iuribus probantur: maxime quia cū à lege ipsa prædicti tres casus specifice designarentur, dispositio ad non expręssa nunquam extenditur, sed deficiētibus verbis deficit, lex quod cōstitutum ibi, *quantum ad verba eius*. ff. de milita. testament. l. seruum. §. non dixit prætor. de acquiren. hæredita. l. 4 § toties de damno infecto. l. ita autem in princ. de admi. tutorum. l. in præuaricationis. §. fina. ff. de præuarica. & tradit Aymon. consi. 90. numer. 2. lib. 2.

2 ¶ Quod eleganti ratione confirmatur scilicet, quia cum à sola voluntate expendentis non pendeat efficere quod expensæ aut meliorationes fiant maioratus, merito ex facto soli⁹ possidentis in præiudicium vxoris & filiorum, & absque regia licentia non fierent edificia maioratus neque naturam eius acciperent iuxta. l. si chorus. §. in area. delegatis. 3. & iuxta text. sic intelligendum in. l. seruum filij. §. si areæ. delegat. 1. quas sic conciliauit Alexand. in. l. si ex toto num. 5. delegat. 1. quem post. Iass. sequitur Mieres in tractatu maioratus. 1. part. quæst. 10. numer. 23. prope fin. nisi in casibus nostræ legis expeculiari ratione eorum.

¶Quare in specie nostræ legis quod non extendatur ad omnes res & casus sed in tribus tantum in ea expręssis verificetur. Scilicet in expensis factis in fortalitijs muris aut domibus quę vere sunt maioratus intrepide tenent Celsus in repertorio verbo maioratus Gomez Arias in præsenti. numer. 40. versicul. aduerte Anton. Gomez qui in effectu idem tenet in. l. 40 Tauri numer. 72. in fine Burg. de Paz. consi. 3. numer. 104. Albar. Vaez de iure emphiteo. quęst. 25. numer. 29. & solo Celso relato eam sententiam firmiter tenet Mieres in tractat. maiorat. 4. parte. quęst. 33. in princip. & 1. part. quæst. 10. num. 28. vbi dicit quod. l. tradit casus speciales & vltra eos nō extenditur & idem nouissime comprobabit Ioann. Matienço in. l. 6. titu. 7. libr. 5. nouę recopilatio. gloss. 1. per totam & gloss. 3. num. 11. vbi hoc libenter sequuntur, & aliquibus fundamentis comprobant. 3

¶Contrarium tamen tenent Ludouic Molin. neminem referens lib. 1. c. 26. num. 15. in princ. Ioann. Garsia de fructibus & expensis capitulo. 13. num. 45. & ante ipsum idem sentierūt Gomez sibi cōtrarius. nu. 3 & 4. Ioān. Lup. & Castellus in præsenti dū generaliter legē intelligunt Pinel. in. l. 1. 2. part. num. 61. C. de bonis mater. existimans legem nostrā generaliter intelligi in omnibus ædificijs & sumptibus eorum factis in quibuscunq; rebus maioratus, dicentes quod cum ratio legis iustissima sit omnesq; res & casus compræhendat. nec in vno diuersa quam in alio ratio versetur, imo vna eademq; sit qua conditores moti fuerunt 4

runt generice est accipienda & vt omnes casus à lege non expressos cōprehendat iuridice intelligenda.

3 ¶ Ad cuius dubitationis quę clauis totius materiæ est verissimam cognitionem, necessariū duxi quærere originarium rationē decidendi, qua ędificia maioratui adiuncta eius maioratus naturā accipiāt & successor in eo non teneatur estimationem hæredib' soluere, & inde ad multa satis conducibilia & forsam aliquibus incognita inferamus & quæ sit ex supradictis verior sententia cognoscatur.

4 ¶ Rationem autem nostræ legis non solum plurimi non inuenerunt sed ita iuri & æquitati aduersam esse dixerūt vt sperent futuris temporibus iustissime esse abrogandam ita in specie dixit Palac. Rub. in præsenti. num. 3. & in rubrica de donatio. inter virum. §. 62. numer. 15. &. 16. idem sentit Gomez Arias in præsenti. nume. 28. & in terminis nostræ legis Palacium sequitur Cassan. in consuetudi. Burgū Rub. 4. §. 13. num. 6. versi. aduerte tamen & Palacium sequitur etiam Couarr. in. 4. 2. part. cap. 7 §. 1. num. 9. versi. secundo ex hijs. & expresius Mēchaca de successi. creatio. lib. 1. §. 5. num. 13. versic. redeundo & idem etiam videtur tenere Burg. de Paz. consil. 3. nume. 106. 1. parte dicentes omnes durā esse legē.

5 ¶ Alij vero iustissimā credunt, ea potissimum ratione quod in iustum himis foret pro tam breui tempore quo bona maioratus apud possessorē erāt mansura successorem teneri soluere expensas vxori & hæredibus prædecessoris essetq; per indirectum ipsum maioratus emolumento priuare: cum accidere posset quod expense magnam & fere insolubilem congererēt quantitatem quam rationem tradiderunt Castellus in præsenti gloss. 1. co lum. 2. & sequenti Anton. Gomez. numero. 4. versic. sed ego teneo. Pinel. in l. 1. C. de bonis matern. 2. part numer. 71. Dominus Anton. de Padilla in rubrica de fideicommiss. num. 10. Ferdinand. Vaez de succesion. creat. §. 5. numer. fina. versic. illud autem Molina lib. 1. cap. 1. num. 27. &. cap. 26 num. 14. versic. sed quanuis Ioann. Garsia. de fruct. & expensis. cap. 13. num. 44. & Matieço in. l. 6. titu. 7. libr. 5 nouæ recop. gloss. 3. num. 9.

¶ Ego tamen eam rationem adiuuando considerabam quod cum possessor maioratus nomine ipsius dignitatis personæ fictæ rem maioratui subiectam posideret, eiusque dominium ad vitam restrictum haberet ita quod mortuo in sequentem successorem ab ipsa dignitate bona transferantur & inde nihil posit efficere prædecessor donando, alienando, aut expēdendo quod vero successori post mortem eius præiudicet, neque fructus maioratus debitis valeant onerari: sed integre ad ipsum verum successorem mortuo pertineant, merito successor soluere non tenetur expensas in ædificijs rerum maioratus consumptas: sed iuste adhærent maioratui eiusque naturam accipiunt, & oppositum foret destruere breuiter omnes maioratos, facileq; familiæ perirent cōtra primeuam eorum naturam atque instituentium præsumptam voluntatem, quæ principaliter respiciunt perpetuitatem & indiuiduitatem. 6

¶ Qua ratione considerata iustissimam esse nostræ legis constitutionē, & nō iuri aut rationi pugnantē vt aliqui male existimauerūt clare deducit. 7

¶ Deducitur etiā procedere quāuis possessor in maioratu plurimū in ędificādo expendat quia cū ratio legis nō sit pluris vel parui valoris expensas 8

 in ipsis

in ipsis rebus maioratus, fieri, sed cohærentia rei maioratus, & non posse prædecessorem ædificando præiudicare successori in maioratu vt ex supradictis constat, nihil interest an par uæ sint vel plurimæ expensæ factæ, ex quo reprobantur dicentes legem hāc non posse admitti quādo expensæ maximę, sunt vt credidit Burg. de Paz in quæst. 7. maioratus. num. 27. vsque ad nu. 31. qui præter quā quod male intellexit mētem & rationem legis nō bene fundatur in allegatione Palacij Rubei in præsenti. num. 1. dicentis tenere hanc limitationem. Quia Palatius tantum fatetur hanc esse durissimam legem & dolum cōmittere possessorem qui magnas expensas facit: nō tamen teneri successorem eas soluere teneri. & eodem modo intelligit ipse Palatius Rub. in rubric. de donationib. inter virum. § 11. numc. 2. cum alijs. minusq; probat eam sententiam Castell⁹ ab eo relatus in præsenti. gloss. 1. col. 3. versic. sed primogenitus imo potius contrarium dum verbis expressis dicit non teneri successorem in maioratu ad magnas expensas, neq; etiam Pinel. quem credit tenere hanc limitationē in. l. 1. C. de bon. matern. 2. part. num. 71. versic. in hac difficultate eā probat: sed tantum fatetur quod quando expensæ sunt factę & magnę & ex eis resultat notabilis vtilitas tenetur eas soluere ex redditibus prouenientibus ab ipsis melioramentis, quòd longe diuersum est & verum nō credo deniq; Cassaneum & Brunum relatos ab ipso Burgos de Paz constat loqui in lōge dissimili casu, vbi diuersa ratio versatur ex Bald. in consi. 372. num 1. lib. 3. quem ipse adducit ad probandum quod permissio de faciendis meliorationibus non extenditur ad excessiuas, potius aduersus ipsum retorquetur dum probat non posse excessiuas repetere vt intellexerūt Crauet. consi. 3. num. 19. Menoch. de recuperanda remedio. 15. num. 523. & 553. Tiraquel. de retract. conuention. § 7. gloss. 1. nu. 5. Quare secure teneo contra Burg. de Paz prædictam sententiam, reprobando quæ extra propositum tradidit Mieres in tractatu maioratus. 1. part quæst. 10. num 24. vbi tacite videtur confirmare sententiam Burgos de Paz.

¶ Tertio non minus vtiliter infertur quod quanuis ex verbis nostræ le- 7
gis ibi, *que de aqui adelante se hizieren en las cosas de moyorazgo*, aliqui existimauerunt legem hanc non posse extendi ad ędificia nouiter confecta in solo vel area maioratus sed tantum in domibus antiquis ipsius verificari vt in specie tenuerunt Burg. de Paz referēs patrem eius in quæst. maioratus. 7. nu. 19. vsque ad numerū. 24. eam aliquib⁹ modis confirmando & melius Mieres in tractat. maioratus. 4. part. quæst. 33. num. 3. vsque ad num. 5. tamen ex ratione prædicta generali quæ solum in eo fundatur quod bona cui ad hærent ædificia sint maiorat⁹ ad omnes æqualiter extenditur vt licet non eadem ratione secure tenēt in specie Castellus in præsenti credens per tex. in. §. ex diuerso institut. de rerū diuisione quod domus facta in area maioratus cedit solo & maioratui, & idē sequutus fuit Palac. Rub. in rub. de donatio. inter virum & §. 62. num. 16. & ex Gomezio & alijs qui generaliter legem intelligunt clare deducitur. & ante ipsos notanter probatur ex quadam doctrina Molinei in consuetudinib. Parisiēsib. § 8. gloss. 4. quæst. 2. num. 3 folio. 116. col. 2. dicentis quod si feudum ab antiqua concessione cōsistat in certis agris sine aliquo ædificio: sed vltimo defunctus

ctus vassallus domum ibi nouiter construxerit, debebitur domus primogenito ex natura terre cui adhæret. quẽ in hoc sequitur Mieres immemor eius quod antea tenuerat in tractatu maioratus. 1. part. quæst. 10. num. 20. prope finem. ¶ Quarto etiam ex eadem
8 ratione deducitur non solum legem procedere in ædificijs factis in domibus principalioribus ipsius maioratus. Sed etiam in inferioribus. quia cum ratio generalis sit ad omnes res & casus extenditur, quæ sententia cõfirmata fuit in hac regia chancellaria me in causam patrocinante, quamuis eam indecissam reliquerit Burgos de Paz. in quęst. 6. & Mieres de maiorat. 4. part. quæst. 33. nu. 6. & 1. part. quæst. 10. num 20. colum. 4 oppositum firmauerit ex eo quod reliquæ domus particulares magis ad vtilitatem quam ad honorem & ornatũ expectãt. & quia in domibus principalioribus status possessoris & successorum representatur, quæ cum ratio decidendi non sit ad nostram legẽ nec esse vel non domos principaliores aut statum in eis repræsentari, sed esse tantum maioratus principaliter lex respexerit, nimirum si in his quæ qualitatem maioratus habent quamuis non sint principaliores eius constitutio procedat.

9 ¶ Quinto ab ea ratione procedit quod meliorationes seu expẽse factæ in hortis coniunctis domui maioratus etiam eidem maioratui accederent vt in specie resoluit Mieres in tracta. maiorat 4. part quæst. 33. nume. 8. & melius 1. part. quæst. 10. numer. 28. ex eo quod hortus coniunctus pars maioratus est, & ampliationem primogenituræ operatur ita bene resoluunt Licerier de primogenitura. lib. 6. quæst. 4. Moline. in consuetud. Parisiensib. tit. 1. §. 8. gloss. 5. verbo *le Iardin*. num. 1. Tiraquel. de primogenit. quæst. 73. num. 1. & Mieres referens Alexãd. & alios d q. 10. num. 27. in quo Mieres sibi contrarius est dum extendit legem ad casum in ea non expressum nec comprehensum qui vel debuerat eam restringere vel ex ratione generali extendere non solum ad vnum sed ad omnes casus in ea virtualiter comprehensos aut ex rationis identitate à conditoribus admissos. ¶ Sexto ex eadem ra- 10
tione deriuatur, quod si possessor bonorum maioratus habens aliquod castrum aut fortalitium ad sui defensam, eidem multa genera armorum adijcerit, efficerentur maioratus etiam si magni valoris forẽt, cum accessissent ad rẽ maioratus & eius veram naturã acciperent, atq; in totius regni vtilitatem & in honorem possessoris maioratus, nulla in de nascente vtilitate priuata fortalitijs adiecta esset. quod late comprobans sequitur Mieres in tractatu maioratus 4. part. quæst. 33. num. 9. & nequaquam admitteretur si restrictio supradicta ad tres casus nostrę legis vera foret. nec ex alia ratione procedit quam quod lex generaliter constituat expensas non esse soluendas a successoribus in maioratu in quibuscunq; rebus fiant maxime si eis adderent: ex quibus commoditas non sequatur. ¶ Septimo & summe ne- 11
cessarium infertur quod quia lex generaliter loquitur in expensis factis in quibuscunq; rebus maioratus non tantum sit intelligenda in ædificijs nouiter confectis aut vtiliter reædificatis. Sed in omni legitimo augmẽto quod ab homine procedit & ipsis rebus maioratus adiungitur. Quia cũ effici ędificium maioratus in eo principaliter consistat, quod bonis eiusdem maioratus adhæreat accessio cuiuslibet alterius augmenti eum effectum operaretur

retur atque naturam rei cui adhęreret quasi naturaliter acciperet cum nulla posit dari ratio differentiæ inter accessionem alicuius ædificij & cuiuslibet alterius naturæ augmentum: sed regulariter receptum habeamus augmentum eiusdē naturæ cēseri cui⁹ est res cui adiungitur ex. l. prædijs. §. qui domum. l. vxorē. §. legauerat de lega 3 l. quod in rerum. §. 1. de lega. 1. cum vulgatis, quod in gloss. sequentibus explicabimus. ¶ Octauo & bene deducitur

12 quod ex prædictá generali ratione nostra lex etiā procederet in bonis perpetuo anniuersario subiectis, quando in eis iure maioratus in perpetuū est succedendum cum ad instar primogeniorum Hispaniæ regulentur & inferiora primogenia fiat vt passim nostrates aduertunt. & in specie extendendo legem hanc probant Couarr. lib. 3. variarum. cap. 5. num. 5. Anton. Menes. in Rub. C. de fideicommiss. nu. 10. Molin. lib. 1. cap. 1. nu. 27. & post eos Ioann. Garsia de fructibus & expensis. cap. 13. nu. 46. Burg. de Paz Iunior in quæst. maiorat. 6. num. 45. Mieres in tractatu maiorat. in princ. num. 5. & iterum. 1. parte. quæst. 10. num. 21. in fine. vbi alios referunt.

13 ¶ Nono & finaliter ex prædicta ratione generali legem procedere in expensis voluntarijs infertur vt (licet nō eadem ratione) comprobat Mieres in tractat. maiora. 4. part. quæst. 33. nu. 7.

¶ Debet tamen prius liquidissime constare rem esse maioratus aut anniuersarij perpetui tempore quo fierēt ædificia tam ex eo quod qualitas illa maioratus a lege expressa debet intelligi & verificari secundum tēpus verbi, *que se hizieren*, ex vulgata. l. in delictis §. si extraneus de noxalib. & eorū quæ tradit Decius consi. 261. num. 2. Tiraq de primogenit. quæst. 80. num. 2. quam quod si tempore quo fierent ædificia domus non esset maioratus, sed libera foret impossibile ex reædificatione effici accessiones ad eam maioratus sed potius eius rei naturā cui adhærerent, vere acciperent. vnde nostram legem ita & bene intellexerūt Burg de Paz. cōsi. 3. num. 105. & post eum eius filius in quæst. 7. maiorat. nume. 1. ¶ Neque sufficeret si ædificans crediderit solum in quo expendit esse maioratus cum ea credulitas qualitatem maioratus requisitam supplere nequeat, neq; liberam domum efficere maioratui subiectam, sed efficiens causa nostræ legis sit adiunctio ædificiorū rebus maioratus á possessore facta, quæ naturam debiliorem eorum in nobiliorum bonorum maioratus conuertit vt alijs fundamentis probat hanc veritatem Burg. de Paz. in. q. 6. maiorat. num. 2. vsque ad numerum 9. & alij per eum relati. scire enim vel ignorare qualitatem rei cui adhærent ędificia non operatur effici statim maioratus sed longe dissimilis & fortior ratio nempe naturam summere augmentum eius rei cui ab homine adiungitur. & eam qualitatē præcissam maioratus tempore quo fiunt ædificia rebus maioratus in esse.

¶ Vnde econuerso si quis edificauerit in aliqua re libera credens esse maioratus non efficeretur edifitium maioratus sed solo libero cederet & expensæ soluerentur cum non actus edificandi neque ignorantia edificantis sed rem esse maiorat⁹ edificiū eiusdē naturæ statim cum sit eficiat & in potestate expendētis non sit esse vel nō rem moioratus sed in accessione quæ sit de re libera ad rem nobiliorem quę maioratus erat quod secure verū existimo quanuis oppositum & male tenuerit Burgos de Paz consi. 3. nu. 107.

qué

quem tanquam filius sequitur Burgos de Paz, iunior. in quæst. 7. maioratus num. 10. id comprobantes ex.l. adeo §. ex diuerso ff. de acquirendo rerum dominio. iuncta.l.42.tit.18.part.3 quę iura nō adaptantur ad speciem nostræ l. cum ibi soluere expensas consistat in sola bona fide & errore expendentis & in nostra.l. in accessione ad rem maioratus vt proprie ex ea deducitur & vrgenter supra probauimus.

17 ¶Quæ quidem omnia necessario & vtiliter sunt restringenda quādo ex accessionibus ad rem maioratus multū comoditatis seu reditus à successoribus deduceretur vt quia in solo vel area maioratus possessor domos conducendas construxit, vel oliuetum aut vineam plantauit seu molendinum vel quid aliud fecit ex quo successores in maioratu plurimū redit⁹ annuatim perciperent. quia cum tunc ex reditibus accessionis locupletētur, & soluendo vxori aut hæredib⁹ prædecessoris medietatem stimationis aliquid de suo soluere non dicatur neque maioratus ex ea solutione extinguatur aut minuatur cum solutio stimationis fiat ex reditibus edificiorum iustissimum est successorem teneri adsolutionem eius quantitatis, ne inde sequatur locupletem fieri cum dāno vxoris & hæredū prædecessoris quæ noua restrictio & cōsideratio ad.l. apertissime probatur ex ratione decidēdi quā ad ipsam tradiderunt fere omnes ex nostratibus dicunt enim quod ex eo prohibetur solutio medietatis expensarum quia per eā breuiter perirēt primogenia. & successores in maioratu insolubilibus expensis à prædecessoribus grauaretur ex quo clare sentiūt quòd si solutio eo modo fieri valeat vt maioratus antiqui bona non minuātur vel successoribus non præiudicetur sint necessario expensæ soluendæ & consequenter præsuponunt quod si ædifitia fructifera sint ex fructibus eorum fiat solutio cum ex ea solutione nihil in commoditatis rebus antiqui maioratus accedat neque successoribus præiuditium fiat. Secundo ea notanda interpretatio suadetur ex eo q̄ lex nostra proprie intelligitur in edificijs ex quib⁹ nihil reditus aut cōmoditatis successores percipere valent, vt quia in fortalitijs muris aut domibus principaliorib⁹ maioratus possessores multum expenderent, ex quibus vt satis notum est, nulli reditus proueniunt vnde casus sub intellecti, & ad quos legem extēdimus necessario similes debent esse, cum ad dissimiles non extendatur, & consequēter eius naturæ quod edificia in fructifera sint quo casu nimirum si successores qui nihil inde percipiunt non teneantur estimationem edificiorum vxori aut hæredibus prædecessoris soluere ex consi. Pauli. Castrensis quod supra retulimus in glossa. 1.

SVMMARIVM.

Edificium solo cedere in feudo & alijs probatur num. 1.

Res addita rei antiquæ noua & non antiqua dicitur. num. 2. & 4.

Successor in maioratu soluere tenetur expensas a primo institutore factas. num. 3.

Augmentum quando rei maioratus accedat & eius naturam accipiat, numer 5. cum alijs.

Augmentum inseparabile & coniunctum quando dicatur. num. 5.

Augmentum cedit feudo sed an successor teneatur soluere estimationem. nume. 5. ad fin. & num. 6.

Seruitus quæ rei maioratus accedit an eius naturam accipiat. num. 7.

Hære-

tacta, imo cum omnibus prerogatiuis antiquitatis & alijs similibus naturæ ipsius maioratus proprias non vere nouiter institutum sed mediante edificatione quasi naturaliter ortum, & antiqui primeuam naturam inseparabiliter accipiens natum, quòd apertissime deducitur ex verbis nostræ. l. ibi, *stan ansi de mayorazgo como lo son*, scilicet cum omnibus prerogatiuis naturæ antiqui maioratus proprijs. vnde nimirum si regia licēciā non sit necessaria ad eam institutionem quæ tacite à lege ipsa & artificiose inducitur sic q; debent intelligi dicta in l. 42. gl. 1. vbi per additionem nouæ formæ nouam licenciam requiri diximus ergo de noua forma diuersa ab antiqua sunt accipienda, ex qua actus substantia mutatur & à priori diuersificatur.

5 ¶ Constitutio tamē nostræ. l. quam ex ratione generali in gloss. præced. adducta ad omne augmentum ex hominis industria proueniens extendimus nō ita generice est accipienda, quòd singulari quadam distinctione non indigeat, quia aut augmētum ex facto vel industria possessoris maioratus bonis eiusdem maioratus adheret vel naturaliter tantum casu & fortuna eisdem vnitur in prima specie iuri dice subdistingue, quia aut augmentum inseparabile & indiuiduum à re maioratus est, vt quia vnum corpus cum re cui adiungitur efficit quòd salua eius substantia diuidi nequit, quo casu diceretur inseparabile, & coniūctum ex tex. in l. vnica. §. hæc itaque tan varie. C. de cadu. toll. & notant Alexan. consi. 32. num. 1. lib. 7. Mollineus in consuetud. Parisiens. 2. part. §. 54. num. 37. & tunc verissimum est. l. hanc in eo procedere ex generali ratione ipsius quam in gloss. præcedenti assignauimus, nempe quia cum ex comistione inseparabili ad rem maioratus eius primeuam naturā augmentum accipiat, acsi à principio ex eodem augmento maioratus instituerentur successores que nō teneantur ex facto possessoris ad aliquid soluendum merito estimationem augmenti, quasi naturaliter adiuncti soluere nō compellerent reprobata in hoc ex natura maioratus communi sententia dicentium, augmētum cedere feudo cui ad heret, sed possessorem teneri soluere estimationem de qua per tex. in c. 1. §. econtrario de inuestit. de re ali. facta vbi Bald. num. 3. & alij quam plurimi relati à Molin. lib. 1. cap. 26. num. 11.

¶ Quod etiam de iure communi 6 eleganter probatur ex notāda doctrina Molinei in consuet. Parisiēs. 1. part. §. 1. gloss. 5. num. 67. dicentis quòd si vassallus in prædio feudali vtile edificium construxerit quòd de perse subsistere nequeat sine dubio feudo acresceret. tex. in l. 1. ff. communia prædiorum & in l. 2. & in l. si quis sciens. C. de rei vend. quòd neminē referens aduertit in specie Mieres, in tractat. maioratus. 1. part. quæst. 10. nume. 43. ad medium referens ad id num. 44. plurima consilia Pauli & aliorum.

¶ Ex quo seruitus quæ ad rem maioratus accedit naturā ipsius proprie 7 acceperit cum à solo ipsius maioratus substantia eius salua, nequeat separari vt bene deducitur ex. l. seruitutes præ diorum in princ. ff. de seruit. l. 1. ff. com munia prædiorum. l. 7. post medium, tit. 10. part. 3. l. 10. tit. 31. ead. part. ita q; fundū sequeretur si vendatur. l. cū fundus cōmunia prædiorū siue publicetur. l. via constituitur. §. si fundus. ff. de seruit. rusticorum prædiorum. l. 8 tit. 31. part. 3. & in specie seruitutis quæ accessit ad rem maioratus probauerunt Molineus in consuet. Paris. 1. part.

1. part §. 1. gloss. 5. nu. 67. & referendo plures in tractatu maiorat. 1. part. quęst. 10 num. 40. Molin. lib. 1. cap. 26 num. 11. cum alijs qui licet late distinguat eius distinctionis vera resolutio est quod si ad rem maioratus seruitus ex acquirentis prouidentia aut natura acquisitionis accedat eandem in separabilem naturam acciperet.

8 ¶ Est tamen aduertendum quòd licet in hac specie ratione indiuiduitatis ita augmentum maioratui accedat quòd successor non teneatur soluere eius estimationem tamen ea inseparabilitas non impediret hæredes, quo minus à re maioratus diuiderent quæ sine ipsius detrimento tolli possent rebus scilicet manentibus ac si non sequeretur augmentũ nisi forsam maluisset successor estimationẽ augmenti præstari vxori aut hęredibus prædecessoris vt bene iubat Molina libr. 1. cap 26. num. 16. quem in hoc libenter sequimur cum Burgos quæst. 7. maioratus num. 86. Garcia de fructibus & expensis cap. 13. nu. 47.

9 ¶ Aut enim augmẽtum separari potest a re maioratus cui ad hæret & subsistere deperse & in hac specie crederem non cedere maioratui sed deberé estimationem vxori & hæredibus prædecessoris argumẽto tex. in. l. Caius Seius. § Titius ff. de legatis. 2. l. qui duos. §. si quis partem. ff. communia prædiorum. l. communi diuidundo, §. Neratius ff. communi diuidũdo. & bene resoluit referẽdo plures Melchior Mieres in tractatu maioratus. 1. part. quæst. 10. num. 39 Molina. d. capit. 26. num. 3. cum alijs & nouissime Ioann. Garcia de expẽs & melior. cap. 13. nu. 47. ex quo Molin. ibi num. 6. & Mieres. 40. ad iurisdictionem additam territorio maioratus inferentes tenent non effici eiusdem naturæ cũ de per se possit subsistere & separari à maioratu & territorio cui ad heret aliaque plurima ad propositum satis conducibilia referuntur.

¶ In secundo vero casu principali quando augmentum in rebus maioratus nõ facto possessoris contingit sed naturaliter acrescit vt per aluuionem aut aliter videndus erit Molina. lib. 1. cap. 26. num. 17. vsq; ad finem quæ satis ingeniose & ad longum distinguẽdo id explicuit. 10

¶ Dum tamen lex dicit, *donde se labraren*, & sepius repetit, *se hizieren*, nõ exprimens à quo fiant declaratione præcissa indiget: cum videatur intelligenda à quocunque possessore successore seu extraneo cũ titulo bona aut mala fide ex ratione generali nostræ l. qui principaliter respexit accessionem ad rem maioratus vt inde bona efficerentur naturæ rei cui ad hærerét & dicendum est verba illa necessario verificari in edificijs cõfectis à possessore rei maioratus ex verbis eiusdem. l. ibi, *a las mugeres del que los hizo ni a sus hijos ni herederos ni successores*, quæ proprie sunt referenda ad successores legitimos vxoremq; & filios eorum neque ad extraneũ extendenda cum tit. & bona fide res maioratus possidentem. qui tam de iure communi quam regio repetit expensas vtiliter factas l. dominus horrea. §. in conducto. ff. locati. l. sed & ędes. §. si dominus versi. si inquilinus. ff. eod. l. in fundo ff. de rei vendicatione cum vulgata. l. 40. cum tribus sequitur tit. 28. part. 3 l. 4 titu. 15. part 5. l. 15. tit. 1. part. 5. l. 24. tit. 8. ead. part. cum his quæ late scripsit Menochius de recuperand. remed. 15. num. 509. cum sequẽtib. & magis in speciẽ expensis factis in rebus restitutioni subiectis probat tex. in l. si duobus, § emptor autem ad fin. C. communia 11

dele

delegat. l. domos hæreditarias cum tex. sequent. delegat. 2. & in specie hanc sententiam tenet Molineus in consuet. Paris. titu. 1. §. 1. gloss. 5. num. 76. relatus & sequutus à Couarru. lib. 3. cap. 17. num. 5. & latius idem comprobat Mieres in tractatu mriorat. 4. part. quæst. 32. per totam & Burgos de Paz Iunior. in quæst. 7. maioratus num. 32. cum alijs & in specie. num. 34. referens Pinellum & alios dubitãtes etiam quid in male fidei possessore sit dicendum.

12 ¶Ego tamen minimus omnium ausus sum dicere etiam expensas vtiliter factas à possessore rei maioratus quantuncunque extraneus sit non esse soluendas à successore, sed legẽ nostrã in eo iustissime etiam procedere cum possessor rei maioratus cum titulo bona seu mala fide nequeat legitimo successori ad quem successio à lege defertur & ab ipsa dignitate maioratus persona ficta in sequentem deribatur præiuditium irrogare in expensis vtiliter factis, in hijs rebus plurimum ex pendendo sed statim mortuo qui vere successor maioratus erat, dominiũ & possessio rerum quæ quocumque titu. à tertio occupabantur in sequentem absque actu aprehensionis transferat vt in. l. 45. ad longum diximus ex qua iuncta nostra lege patet ad sensum hæc veritas dum ibi ponitur regula translationis possessionis etiam rerũ quę penes tertium erant & in nostra. l. ampliatur vt ea translatio fiat absque deductione expensarum alias clare sequeretur quòd possessor pro expensis posset vti retentione rerum ipsius maioratus, sicut quando expensæ debẽtur passim à iure permititur, quæ retentio denegatur. per. d. l. 45. vt in eadem probabimus in gloss. verba, *luego*, & consequentur clarissime constat l. procedere in quocũque possessore maxime cum possit habere regressum ad libera bona & hæredes prædecessoris & hoc nisi res maioratus perirent si expensæ in eis non cõsumerentur quia tunc solui deberent vt infra latius erit dicendum.

SVMMARIVM.

Possessor maioratus an valeat in augmento ab eo facto legitimum successorem onerare. num. 1.

Ad.l.46.gloss.8.

IBi, *mandamos que en todo ello succeda el que fuere llamado al mayorazgo, con los vinculos y condiciones enel mayorazgo contenidos*, ergo expẽdens in rebus maioratus, non valeret in augmento legitimum successorem nouis conditionibus onerare cum eisdem quibus antiquum primogenium fuit institutum successio augmenti deferatur, quod ex ea ratione procedit quia licet augens maioratum primus eiusdem augmenti possessor sit & consequenter videatur dicendum sibi licere mutare conditiones sicut cuilibet primo institutori, à lege. 44. permititur, tamen cum. l. ministerio fiant bona quæ augentur antiqui maioratus etiam nolẽte imo & repugnante possessore qui fecit augmentum eisdem conditionibus primogenium regulabitur neque nouis onerare potest successorem sicut possessoribus reliquis interdicitur vt ex Tiraq. Gozadino, & alijs resoluit Molina lib. 1. cap. 8. num. 21. & 22. 1

SVMMARIVM.

Ratio decidendi ad l. refertur numero. 1.

Successor in maioratu quando debita sui prædecesso

decessoris soluere teneatur latissime discutitur. nu.2. vsq; ad fin gloss.

Successor in maioratu tenetur ad debita institutoris.num.3 cum alijs.

Prælegatarius tertij & quinti bonorum vel omnium institutoris maioratus quando ad debita ipsius teneatur.num.4.

Debita in casu quo soluenda sint a successore maioratus an prius debeat fieri excusio in bonis liberis late.nu.5.cum alijs.

Creditor habens hipotecam specialem poterit compelli ad instantiam habentium generalem vt ipsam prius excuteret.nu.6.cum alijs.

For na.La diuo pio.§ si super rebus an substantialis sit.num.7.

Intellectus ad.l.2.C. de Pignoribus num.6. cum alijs & nouiter assignatur.numer. 8.& 9.

Controuersia super rebus specialiter hipotecatis an sufficiat, vt ad bona in generali obligatione comprehensa sit deueniendũ num.9.& 10.

Creditor tenebitur probare non sufficere libera bona & esse rẽ controuersam.nu.11.

Expensæ factæ in re maioratus an soluendæ sint creditori & intellectus ad.l. nostrã num.12.

Filius improprie dicitur creditor patris. numer. 12.

Edificia ad vtilitatem perpetuam maioratus confecta an solui debeant crediteri num.13.& 14. cum alijs.

Edificia confecta ex pecunia specialiter mutuata ad eorum confectionem an sint soluenda creditori.num.15.& 16.

Debita contracta ob præcissam conseruationem rerũ maioratus solui debent.numero.16.

Debita contracta non ob præcissam conseruationem rerum maioratus sed ex necessitate cuiuslibet vltimi possessoris ipsius soluẽda non sunt. num. 17.vsque ad fin. glossæ.

Intellectus ad.l.4.titul.15.part.2.late examinatur. numero.19. vsque ad finem.

Glossa.9.l.46.

IBi.*sin que sea obligado a dar parte alguna de la estimacion o valor de los edificios a las mugeres del que los hizo, o a sus hijos,* 1 hæc est principalis constitutio nostræ.l.quæ duplici ex capite nimis rigurosa videtur, primo dũ vxori facit præiuditium circa bona lucrata constante matrimonio secũdo dũ filijs idem irrogatur, in parte legitimæ quę ipsis debetur ex quo iniquam esse plurimi dixerunt alij vero iustam secure existimarunt quarum opinionum secundam elligentes veram nostræ.l.rationem assignando quam supra in gloss. 6. tradidimus iterum eam ad.l. adaptari credimus cum foret iniquum vt ibi probauimus pro tam breui tempore quo res apud possessorem maioratus erant mansuræ expensis insolubilibus successorem onerare atque per indirectum esset destruere breuiter omnia primogenia contra voluntatem instituentium & conseruationem familiarum, atque naturam perpetuitatis & indibiduitatis ipsorum & quia non tan iuri pugnans quã rationi conueniens est successorem in maioratũ de fructibus quibus vti ad libitum poterat multum in edificãdo expendere posse imo potius laudãdus erit qui valẽs perdere fructus in tutamine terrę suæ & totius regni defensa fortalitia muros seu domos edificãdo aut reparando eos nobiliter consumpsit vnde nimirum, si lex constituat quòd expensarum extimatio vxori aut hæredibus non debeatur quæ originaria ratio fuit nostræ regiæ constitutionis iũctis quæ ipsam confirmando diximus supra in gloss. 6.

2 ¶ Sed quia tantū lex expreßit vxorem & filios prædecessoris dubitari contingit quid erit dicendum increditoribus an ipsis soluenda sint ex edificiorum extimatione debita ab ipso prædecessore etiam vtiliter contracta. cuius maxime dubitationis resolutio ab alterius vulgaris licet an cipitis controuersię resolutione pendet. Scilicet, *quando successor in maioratu ad debita sui prædecessoris teneatur,* quia quotiens teneretur ex extimatione edificiorum à fortiori soluerentur cum soluendæ sint ex ipsis rebus antiqui maioratus. Vnde quando successor teneatur soluere debita videamus, in quo, quadam distinctione vtilißima vtendum erit quæ forsam a nemine adduceretur.

3 ¶ Aut debita contracta fuerunt à primo maioratus institutore ocasione reparationis edificiorum vel alia causa, & in hac specie regula constituenda est, cum aliquibus restrictionibus qua de inceps clarißime pateat huius rei vera cognitio. & regula sit quòd omnis successor in maioratu teneiur soluere debita institutoris ipsius quam probauerunt Capitius decisione. 1 9 8 per totam. Gregorius in. l. 4. verbo, *sus deudas.* colum. 2. versic. si tamen maioria esset noua titul. 15. parti. 2. Gomez. in. l. 40. Tauri. numer. 7 2. versic. sed his non obstantibus Peralta in. l. 3. §. qui fideicommissam numero. 1 2 8. ff. de hæredibus instituendis & in. l. si quis seruum. §. certam. numer. 12. delegar. 2. ponderanres text. in. l. filius familias. §. diui. delegat. 1. l. peto. §. prædium delegatis. 2. de quo late agit Molina libro. 1. capit. 10. per totum atque moderniores paßim.

4 ¶ Quam receptam regulam amplia etiam si maioratus instituatur ex tertio & quinto bonorum testatoris quia prælegatarius quotæ bonorum seu hæreditatis aut certæ rei pręcisse teneretur soluere debita prælegantis pro rata prælegati vt ex Taurina constitutione. 2 1. decissum stat, circa cuius. l. intellectum. plures ex nostratibus elaborauerunt vt constat ex Gregorio in. l. 2. verbo, *manda,* titulo. 9. part. 6. Couarrub. libr. 2. variarum. capitul. 2. numer. 2. Menchaca. lib 2. de successionum pro gressu. lib. 3. Rub. 27. numer. 19. Peralta in. l. si quis seruum. §. sicut & fere per totam delegatis. 2. latius & melius Molina libr. 1. de Hispanorum primogenijs capitul. 10. per totum. Ioannis Garcia de fructibus capit. 11. ex numer. 68. cum alijs.

¶ Secundo & notanter limita prædictam regulam vt in omnibus casibus in quibus successor maioratus teneatur debita soluere quæ contraxit institutor prius deducenda sint ex liberis bonis testatoris quam ad bonorum maioratus distractionem deueniatur. vt ex. l. pater filium delegat. 3. probant Iasson in. l. filius familias. §. diui. lectu. 1. numer. 1 1. & lectura. 2. numero. 1 4. &. 1 5. delegat. 1. & referendo Peraltam & alios aduertit Molina libr. 1. capitul. 10. numer. 4. & in maioratu regia licencia instituto resoluit ipse latius libr. 4. de Hispanorum primogenit. capit. 7. numer. 1. cum alijs. 5

¶ Hæc tamen limitatio patitur quā dam singularem restrictionē scilicet 6
quando bona maioratus sunt creditori specialiter hypotecata & pesteriores creditores extarent quia tunc nō solum creditor antiquior non tenere-

neretur ad petionem successoris exigere debitum ex bonis liberis neque facere prius ipsorum excusionem sed potius econuerso poterit compelli ad posteriorum creditorum instantiam vti speciali hypoteca aduersus bona maiorat' sibi specialiter hypotecata, quæ sufficiens semper præsumitur ad eius debiti solutionem vt sic posteriores creditores qui frequenter egentes sunt remanerent ex liberis bonis defuncti satisfacti, & prior creditor ex hypotecæ specialiter subjectis integre debitum recuperet omnibusque huiusmodi iustisime consulatur hæc est singul. decisio. tex. in d. l. 2. C. de Pignoribus quem dicunt singul. & non esse alibi Bald. in capit. 2. de offi. deleg & Cremensis singul. 53. & de materia & de intellectu late egerunt Parisius consilio. 50. numer. 17. cum alijs libr. 1. Ripa. in. l. 1. num. 29. cum alijs de priuileg. credit. eleganter, Negusantius de Pignor. secundo membro. 5. par. nume. 51. per totum Couartub. lib. 3. variarum capitul. 18. per totum vnde per eam, l. 2. in specie bonorum maioratus idem resoluit Molin. lib. 4. cap. 7. num. 20. cum alijs quòd ex nume. 27. ampliat etiam quando bona maioratus & libera simul generali hypotecæ fuerunt subiecta contra Corneum & alios qui contrarium verius esse crediderunt examinans ibi noster Molina intellectũ d. l. 2. C. de pignorib.

7 ¶ Diligenter tamen considerando mentem d. l. 2. & naturam successionis maioratus contra Molinam existimamus non bene ad eam speciem bonorum posse adaptari, quia siue maioratus ex tertio & quinto instituatur siue ex facultate regia & qualitercunque debita contraherentur receptisi mum est teneri prius creditorem ex liberis bonis debitum exigere quam ad bona maioratus sibi deuenire liceat vt satis vrgenter supra probabimus & hæc tacita seu spressa conditio à natura perpetuitatis & indiuiduitatis ob conseruationem primogeniorum necessario & iuste deducta præcissam formam inducit à lege ipsa vel homine datam & in fauorem possessoris maioratus, non creditorum posteriorum inductam vnde neque volente priori creditore neque ad instantiam posteriorum teneretur imo neque posset prior eius maioratus possessorem conuenire, neque specialem hypotecam atingere sed ex liberis bonis debitum exigere. Forma enim à lege præscripta tam respectu personę debitoris, quam bonorum eius præcisse seruanda erit vt in personis debitorum videmus in vulgari remedio excussionis & in rebus eorum assignatur in. l. à diuo pio. §. si super rebus de re iudicata cuius ordine contempto in bonorum distractione nulla est ipso iure venditio vt ibi secure probant, Alexand. numer. 88. Iasson. 19. & passim exemplis poterat confirmari de quibus per Dueñas regul. 275. quòd ex satisfactionibus ad. dict. l. 2. assignandis clarius constabit.

¶ Loquitur enim. dict. l. 2. de æquitate vt post Acursium ibi. gloss. 1. & penult. omnes aduertunt ditigens. l. eam ęquitatem & fauorem ad posteriores creditores, ne in præiuditium ipsorum posset prior omitere hypotecam specialem, nullam habens considerationem ad differentiam qualitatis bonorum quæ generali vel speciali hypotecæ subijciebantur sed præsuponens vtraque eiusdem naturæ & con 8

& conditionis esse posse quæ libere creditorem tanquam pure sibi obligata debitum statim à qualibet re exigere quo casu iustisimum erat præferendo æquitatem rigori ex.l. placuit. C. de iudicijs quòd prior creditor deueniret ad especialem hypotecam quæ sufficiens præsumebatur ad eius debiti solutionem ex gloss. in.d.l 2. verbo redigere quam omnes ibi sequũtur antea quam reliqua bona exequerentur vt inde tam ipse quam posteriores creditores quos principaliter.l. respexit manerent integre satisfacti, vel saltim per eam executionem constaret specialem hypotecam non sufficere ad prioris creditoris debiti solutionem. Nos vero loqoimur in longe disimili casus specie vbi bona sunt diuersæ conditionis & naturæ quorum fauor magis semper consideratur ob conseruationem familiarum quam creditorum indigentium & inde successores debita soluere non tenentur, vel si forsam ad id teneantur non tamen pure sed sub conditione tenerentur à lege tacite inducta vel expresse ab homine adjecta scilicet si bona libera non super sint, cum igitur cesset primeua ratio constitutionis legis secundę non est cur ad nostrum casum adaptetur, sed vel seruetur regia facultas in distractione bonorum maioratus vel tacita conditio à lege ipsa inducta qui verus intellectus ad dict. l. 2. apertisime constat dum omnes circa eius intellectum præsuponunt quòd loquitur in bonis pure obligatis, & patet ex verbis ibi, *quæ nominatim ei Pignori obligata sunt* quæ de obligatione pura sunt intelligenda, cum si de sub conditione contracta intelligerentur forent creditores posteriores priores vnde id clare senuit Negusantius. dict. 2. memb. quintę part. numer. 51. in princi. dicens. l. 2. intelligi quando hypotecæ prioris creditoris sunt puræ & simplices.

¶ Imo & crederem non sufficere quòd super liberis bonis esset controuersia vt ad reliqua maioratus specialiter hypotecata posset creditor deuenire. sicut ex regulis ordinaris excusionis voluit Molina libro.4. capitul.7. numer. 31. sed fore necessarium omnino deficere libera bona debitoris per consumatam & realem excusionem quia cum verba illa, *deficientibus bonis liberis*, induant veram & formalem conditionem clarisimum est eorum defectum non verificari per controuersiam super eisdem bonis ortam sed necessarium esse non extare cum effectu libera bona cum litigiosa non vere deficiant sed suspendatur eorum distractio donec constiterit de prioritate seu prælatione creditorum. cui veritati non obstabit dicere quòd sicut rem esse litigiosam sufficit vt creditor non indigeat alia excusione, ita sufficeret controuersia super liberis bonis orta vt intelligatur bona deficere ad effectum compellendi creditorem agere aduersus rem maioratus hypoticæ speciali subiectam vt considerauit Molina. dict. capit. 7. numer. 31. ex. l. à diuopio. §. si super rebus. ff. de reiud. quia facile responde tur quòd licet sofficiat litigium regulariter pro excusione non inde probatur defficere bona sicut erat necessarium neque esse rem conuersam est deficere ipsam rem sed impedire exactionem & huiusmodi impedimentum tollitur demun lite finita vnde necessarium erit omnino deficere libera bona neque sufficeret controuersia.

10 ¶ Nisi forsam ea controuersia esset ratione dominij rei quia tunc cum hypoteca non cadat super re aliena .l. 1.&.2.& per totũ. C. si res alie. pignori. data.l.9. titu 13. part. 5. merito bona quæ aliena sunt deficere omnino dicerentur, l subsinatum, § bona. de verborũ quòd singulariter deducitur, ex.l.3. tit. 27. part. 3. versi. *e si por auentura*, vnde iam constat controuersiã non sufficere sed esse necessarium deficere bona.

11 ¶ Imo & ipse creditor vt ad rem maioratus accedere posiit tenebitur, id probare vt resoluunt plurimi per Molinam. d.cap. 7. num. 32. cum alijs & tradit late Gabriel. lib. 1. commun. opinion. conclu. 7. per totam.

¶ Aut debita fuerunt contracta nõ
12 à primo institutore maioratus sed ab alijs possessoribus eius ocasione edificiorum vel reparationis bonorum ipsius.& si præcedente regia licentia ab eo contraherentur omnino soluẽda erunt à successore in maioratu, sin vero non interuenerit regia facultas idem videtur tam ex eo quòd cum. l. loquatur in vxore & filijs possessorũ ad creditores non debeat extendi sed is casus omissus regulari secundum iuris communis dispositionem, quam quòd longe diuersa ratio versetur in vno casu quam in alio cum filius non proprie creditor patris sit sed ficto modo quasi creditor ipsius nuncupetur l. fin.§. sin autem. C. de curatore furio. l. sed quia ibi. *quasi debitam*. ff. pro socio. & vxor non vere domina sed reuocabiliter suæ medietatis tantum dicatur atque pater ad libitum disponere posit, de bonis constante matrimonio quæsitis. quæ rationes admitti nequeunt respectu creditorum quibus nullum præiuditium à possessore maioratus irrogari potest, hijs fundamentis hanc restrictionem tenuit post Palatium hic, Burgos de Paz in quæst. 7. maiorat. numer. 41. cum alijs quæ mihi non placet neque iure substinetur tam ex ratione generali nostræ.l. quæ vere imo proprius ad creditores adaptatur quam quòd possessor nihil valeat efficere alienando seu expendendo quo successoribus præiudicetur,& quia debitis prædecessoris nunquam successor oneratur quæ originaria ratio est nostræ regiæ constitutionis. vnde hanc sententiam probauerunt Molina lib. 1. capit. 10. numer. 16. in prin. Ioann. Garcia de fruct.& expens. cap. 16. nu. 10. per totum.

¶ Quod etiam verum existimo quã 13
uis edificia fierent ad vtilitatem perpetuam maioratus, quia cum possessor ea edificia proprijs expensis facere non teneatur consequenter neque teneretur debita soluere, ocasione ipsorum edificiorum contracta vt neminem referens tenet Molina. dict. cap. 10. numer. 17.& quia ratio nostrę constitutionis non fundatur in eo, ꝙ fiant vel non ædificia ad vtilitatem perpetuam maioratus sed in eo principaliter quòd nihil possessor efficere posit, expendendo in bonis ipsius in præiudicium sequentis successoris vt bene supra diximus & hanc veritatem ante Molin. tenuit & iure communi confirmauit noster Gregorius in.l.41. titu. 18. parti. 3. verbo, *descuente* ad finem ex quo deducitur non bene sensisse doctisi. Pinel. qui in. l. 1. 2. part. numer. 71. C. de bonis matern. legem hanc intellexit cum distinctione an sint maximæ expensæ & ad perpetuam vtilitatem.

¶ Deducitur etiam male plurimos 14
retulisse contra opinionem Molinæ Matienço in.l. 6. titul. 7. libr. 5. nouæ reco.

recop. gloss. 3. num. 8. qui omnes ab eo relati dempto Palatio Rubeo, qui semper tenuit contra nostram. l. non id probant, imo ipse Matienço referendo Molinam, lib. 1. cap. 16. nu. 14. tenet quòd etiam si ad perpetuam vtilitatem maioratus ædificia fierent nõ solueretur eorum extimatio qui corrupte refert Molinam debuerat enim eum referre in d. cap. 10. num. 17. ex quo denique resoluitur quòd etiam si edificia fierent ad perpetuam vtilitatem maioratus non teneretur successor soluere eorum extimationem vxori aut hæredibus prædecessoris.

15 ¶Quod tamen restringit ipse Molina. d. cap. 10. num. 18. vsque ad num. 23. quando ædificia conficerentur ex pecunia expresse mutuata ad ipsorũ reparationem quia tunc sentit mutuãtem posse agere hypotecaria aduersus successorem in maioratu, licet statim num. 32. Maturius considerando indecissum id reliquerit dubitans circa eam limitationem & merito cum mutuans ad reparationem bonorum maioratus non possit agere hypotecaria nec tacite nec expresse ea bona hypotecare seu obligare possessor valeat quanuis personali actione vti sibi liceat cõtra heredem prædecessoris expendentis vt bene intelligẽdo nostrũ Molinam aduertit Ioannis Garcia. d. cap. 16. num. 10. versic verum ita arbitrabamur vsque ad numer. 11.

16 ¶Intelligerem tamen omnia supra dicta vno iustissimo casu limitari secũdum quando ędificia fierent non solũ in euidentem vtilitatem maioratus sed ob præcissam necessitatem conseruationis ipsius vt quia res quibus adherent aliter necessario perirent quia tunc si peremptis rebus in quibus expensæ factæ fuerunt maioratus extinguendus erat ex eo substinetur: quod ex pecunia mutuãtis ad refectionem reedificatur iustissimum erit eã pecuniam creditori soluendam esse & amente conditoris maioratus nõ alienum ita deducitur ex Mollina. d. lib. 1. cap. 10. num. 18. & à Garcia de fruct. & expens. dict. cap. 16. nu. 12. sicut in debitis contractis ob præcissam necessitatem conseruationis maioratus exemplo successoris prælati vt Molina. d. cap. 10. num. 14. 24. &. 25. intelligendo sic capitu. r. de solution. & Garcia cap. 16. num. 14. qui quanuis loquantur in debitis ob vtilitatem ecclesiæ aut bonorum maioratus contractis necessario sunt intelligẽdi de vtilitate que necessitatem importaret. 17

¶Aut debita fuerunt contracta nõ ocasione edificiorum seu reparationis rerum maioratus sed ex alijs necessitatibus vltimi possessoris eiusdem & si ad perpetuam vtilitatem & conseruationem ipsius factę forent, ita quòd aliter maioratus extingueretur aut bona perirẽt, successor tenebitur creditoribus ea soluere, vt diximus in numer. præced. sin vero pro sola necessitate possessoris maioratus debita contraherentur vulgaris licet anceps dubitatio est, quam exteri passim & nostrates tradiderunt, an scilicet successor teneatur ad debita sui prædecessoris soluenda, & si hæres sit clarissimũ est pro portione hæreditaria ex fructibus maioratus teneri, vt ex. l. 1. C. si cert. petatur resoluit Peralta in. l. 3. §. qui fideicommissam. numer. 129. ff. de hæred. insti. sin vero nõ sit hæres multi dixerunt idem esse iudicandum tã ex eo quod maioratum ad instar regni hæreditarium esse crediderunt quam quod ex. l. 4. titul. 14. part. 2. successorem regni à quo primogenia inferiora regulantur & vt à capite mẽbra reguntur ad debita sui prędecesso 18

 ris

ris teneri constat.

18 ¶ Sed adhuc verissimum existimo contrarium non tamen ex eo quod successio maioratus à primo instituto re iure sanguinis deferatur vt tenentes eam præsuponunt sed quia licet hę reditaria sit indiuidua tamē est ex qua prærogatiua indiuiduitatis nascuntur plurimi effectus eius successionis de quibus diximus in gloss.1.l 4.& inter eos non teneri successorem ad debita sui prædecessoris cum si teneretur fo ret per indirectum diuidere bona ma ioratus efficére que quòd breuiter pe rirent, contra naturam indiuiduitatis & perpetuitatis eius successionis.& quia non est hæreditaria vt tanquam hæreditas prædecessoris ad hæredes eius deferatur cum possit non hæres esse successorem sed proprius hæreditas nuncupatur, quatenus successio in vniuersum ius est, ab ipsa tamen dig nitate maioratus mediante lege de la ta, qua ratione & non quòd maioratus iure sanguinis deferatur verissimum est non teneri successorem ad debita sui prædecessoris ex omnibus relatis à Molina lib.1.capit.10.num.29.& ex principio cap.

19 ¶ Et ad l 4. part. per quam contrarium tenent castill. in.l.40. Tauri. nu. 26. Cifuentes, nume. 16. respondetur per Gregorium verbo, *sus deudas*, intel ligendam de honestate quem intellectum comprobant ex verbis eiusdem l.& sequuntur Gomez & Peral. quos referens sequitur Molina lib.1. cap.10 numero. 30.

20 ¶ Quem intellectum tacite reijcit Costa de successi.regni num.9.& apertius Ioann. Garcia dict.cap.16.num.15. versic.sed hæc interpretationes.

21 ¶ Vnde alius intellectus traditur à Gomez. in l. 40. Tauri. num.72. dicentis debita illa contracta fuisse in vtilitatem regni quo casu credit nouum eius successorem ad debita sui prædecessoris teneri quem intellectum licet Gomezium nō referat summarie probat Molin.lib.3.cap.6.num.11.ad fin. sed præter quā ꝙ ea interpretatio à le ge deduci non potest aperte confunditur ex eo quod supra probauimus debita etiam in vtilitatem maioratus contracta non esse soluenda & licet non hac ratione eum intellectum im pugnauit Ioann. Garcia.d.cap.16.nu. 15. ad fin. & tacite reijcit ipsum Costa de successione regni.9.num.

¶ Vnde tertius intellectus est quod lex illa loquatur in successore maiora tus qui simul fuit patris hæres quem videtur tenuisse Molina.d. lib.1. cap. 10.num.30. in princip. probans eum ex verbis. l. ibi. *hereda sus bienes*, sed eū 22
an reprobat Ioann. Garcia supra num.15.versic.sed hæc interpretationes. ¶ Vnde finaliter ipse post Lu sitanum Costā.d. numer.9. existimat quòd quia regnum Hispaniæ hæreditarium erat successor in eo tanquam hæres ad debita patris tenebatur quē nos ex eo impugnamus quia licet reg num hæreditarium esset non adhuc fili' teneretur ad debita patris eius sol uenda cum natura eius successionis scilicet perpetuitatis & indiuiduitatis ab æris alieni solutione ipsum liberet neper indirectum ex debiti solutione regnum breuiter periret vel diminueretur. Vnde ego minimus omnium existimo filium regis teneri ad debita sui patris defuncti quia hęres etiā fuit in bonis liberis itaquod ex ipsis bonis ea soluere teneretur, ꝙ aperte probatur ex.l. dum dicit, *herede sus bienes*, quæ necessario est accipiē da de liberis bonis cum regnum non eius fuerit sed à lege ipsa ad ipsum peruenerit ab eo ad posteros deferatur 23

etiam

etiam in casu quo fateremur regnum esse hæreditarium cum sit hæreditas indiuidua à lege delata & longe diuersas prærogatiuas succesionis ordinariæ continens.

SUMMARIUM.

Expensæ factæ in rebus maioratus non solū soluendæ non sunt hæredibus extraneis sed neque filijs contra doctissimum Pinellum.

Glossa.10.l.46.

IBi, *ni a sus hijos ni herederos ni successores*, hæc verba aperte sunt contra doctiss. Pinelum quiin. l. 1. 2. part. num. 71. de bonis mater. C. versic. in qua difficultate credidit successorem in maioratu teneri soluere æstimationem expensarum filijs prædecessoris non hæredidus extraneis in qua distinctione fallitur cum tā in hærede extraneo quam in filio lex loquatur.

SUMMARIUM.

Fortalitia, Castella, seu turres quando fieri posſint remisſiue num. 1.

Gloss.11.l.46.

IBi *pero por esto no es nuestra intēcion dar licencia*. quādo posſint fieri fortalitia castella seu turres vltra Gomez & alios hic vide Ioannem Matien. in l. 6. titu. 7. lib. 5. nouæ recopilat. gloss. 5. per totam & moder. Olan. in antinomijs litera. E. num. 4.

Finit Secunda Pars Legum Tauri ad gloriam omnipotentis dei intemeratæ que Virginis Mariæ quam ab ineunte ætate patronam suscepi.
Anno. 1 5 8 7.

TOLETI.

Apud Ioannem & Petrum Rodriguez fratres atque Typographos. Anno domini. 1 5 8 8.

INDEX LOCVPLETISSImus omnium sententiarum quæ in his interpretationibus legum Tautinarum Ludouici Velazquez de Auēdaño, in regia Pinciana Chancellaria aduocati continentur in ordinem alphabeticum congestus.

A.

Alcẽ

B.

Condi

F.

Facul-

G.

H.

I.

M.

Mon

N.

Nouus

Pactum

 cut à capi-

Q.

R.

S.

FINIS.

TOLETI.

Apud Ioannem & Petrum Rodriguez,
fratres atque Typographos. Anno domini.
1588.
vndecima die Iulij.

